

ŠKOLA

BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

Měsíčný list pro lid katolický, zvlášt pro bratrstva v Čechách,
na Moravě a ve Slezsku.

S povolením duchovní vrchnosti

vydává

PLACIDUS J. MATHON,

kněz řádu sv. Benedikta.

Čtrnáctý ročník

1880.

V Brně (Petrov číslo 5.)

Tiskem V. Burkarta.

OBSAH.

B á s n ě.

	Strana		Strana
Nové léto	1	Anděl Páně	158
Nový rok	22	Věvec	181
Memento homo	30	Zvuky zvonu	192
Na Golgotě	59	Naděje	214
Ecce lignum Crucis	67	Modlitba	227
Na památku 1400letých narozenin sv. O. Benedikta	87	Zdrávas Maria	241
Smrt sv. Školastiky	117	Modlitba	247
Nanebevstoupení Páně	128	Na hřbitově	303
Halíř sv. Petrský	149	Advent	333
		Dobry pastýř	352

O křesťanských záležitostech.

Zdar Pán Bůh!	2	Čtrnáctisetletá památka narození sv. O. Benedikta 89, 118
Encyklika Lva XIII. ohledně svatého Cyrilla a Methoděje	304	Svatý Otec Benedikt příklad učení nejsv. Svátosti
Křesťanská rodina podle Srdce Ježíšova	4	Myšlenky při svěcení svíce
Muž podle Srdce Ježíšova	6	Na dušičky pamatujme
Žena podle S. J.	30	Vstalt jest této chvíle
Otec rodiny podle S. J.	60	Podivné obrácení rodiny židovské 197
Matka rodiny podle S. J. 121, 150		Hleďte, aby se děti modlily
Dítky podle S. J.	182	Maria Pomocnice
Křesťanský mládenec podle S. J.	214	Svatý růženec
Křest, panna podle S. J.	242	O očistci ze zjevení sv. Brigity
Křest, služka podle S. J.	334	A Bůh byl Slovo!
Křest, služka podle S. J.	339	

Čtení dějepisné.

Svatí a světice Boží ze řádu svatého Benedikta. Sv. Agatho	9	Karlovska Panna Maria	162
Pouti u „Božího Těla“ v Slavonicích 10		Socha P. Marie v kapucinském kl. na Hradčanech	165
Misie benediktinské 170, 106, 74, 43, 13		Ostaš	192
Biskup a mučovník 199, 229, 249, 278, 73		Maria Asprik v Praze	195
Potrestané rouhání	46	Třetí řád sv. Františka 100, 128, 155, 159, 189	
Lorelanská kaple. Na Hradčanech 68		Něco o sv. Františku z Assisi	236
Zázračný obraz P. Marie bolestné u sv. Jakuba (St. město v Pr.) 97		Svatá Kateřina Boloňská	132
Obraz P. Marie na Vyšehradě	134	Sv. O. Benedikt, praotec řeholníků na Západě	186
Hvězda u Police v Čechách	137	Bílá Hora u Prahy	219
		P. Maria ustavičná pomocnice	264

	Strana
Co jest horší, smrt nebo hřích?	227
Horlivost duchovního pastýře	234
Svatý Václav a ostatní dědici země České	248
Maria Pomocnice	253
Poutní chrám nanebevzetí P. Marie v Telči	258

	Strana
P. Peyramale, farář Lúrdský	282, 316, 348
Upomínky z poutí po Francii a Italii	286, 321, 345
Divné obrácení	293

Pobožnosti.

Modleme se:

v lednu za zrušeníoukladů ďábelských	27
v únoru za katolické řehole	55
▼ březnu za společné působení kněžstva	84
v dubnu za křesť. mládež	115
v květnu za bojovníky pod ochranou Panny Marie	147
v červnu o důvěru v neskonalou lásku P. Ježíše	209

v červenci za napravení urážek činných P. Ježíši	209
v srpnu za pronásledovatele J. Kr.	239
v září za posvěcování kněžstva	270
v říjnu za žactvo kat. škol	301
v listopadu za zachování kat. učení v Belgii	331
v prosinci za řeholníky od zednařů pronásledované	361
Seberte drobtý at nezhytnou	309
Litanie za duše v očistci	314

Zprávy katolických bratrstev.

Apoštolské požehnání J. Sv. Lva XIII.	211
List papeže Lva XIII.	274
Děvečkám služebným 18, 48, 77, 104, 140, 172, 202, 289, 326	326
Milodary Bož. Srdece Páně 19, 51, 79, 111, 143, 173, 237, 298, 328, 358	358
Zájmy Krista Pána v různých zemích 24, 53, 82, 112, 145, 176, 205, 268, 300, 328, 359	359
Z Polešovic. Calendarium manuale utriusque ecclesie. Nic. Nillesa	24
☪ apoštolátu modlitby	51
Ze Slavonic, slavnost sv. O. Benedikta (1400letá památka jeho narození)	79

Z Rajhradu -- Dvanáct mší sv. -- 110	110
Milosrdná sestra -- Pravý voják -- Z V. Oleksovic, pouť do Filipdorfu	141—142
Povzbuzení ohledně Velehradské loterie	168
Drobnosti	203—205
Svěcení sochy P. Marie Lúrdské v Třebíči	266
Svěcení sochy P. Marie Lúrdské v Budišově	297
Jubileum nejd. opata Břevnovského Jana Nep. Rottera	268
Úcta sv. Klementa mezi Slovany	327

Ve jměnu Ježíše kLekej každé koLeno: I Vyznejtež
jazykové, že jestIt Ježíš Chrístus V sLávě Boha OtCe!

Nové léto.

Nové léto, nové léto,
Co nám neseš dobrého?
Všude, se všech stran se přeje
Náplň blaha všakého.

Přeje vespolek se zdraví;
Všichni chtějí zdraví být;
Přejí sobě také štěstí;
Všichni chtějí štěstí mít.

Kéž jen část se toho splní,
Upřímně co přeje se;
Kéž se srdečné vše přání
K nebes Pánu povznese!

Nové léto, nové léto,
Zlého snad nič nenešeš?
Či snad ihned příchodem svým
Mnohému hruď otřeseš?

Trpělivost buď všem přána,
Mysl at nám neklesá.
Děj se vezdy vůle Pánč,
Tak at srdce zaplesá.

Pane Bože na nebesích,
Chraň a střež náš každý krok,
Bychom žili k tvé cti, chvále,
Až zas přijde nový rok!

a minutami, pochovali ho se všemi jeho nadějemi a radostmi, pochovali ho na vždycky; — jestli pak ale také se všemi hříchy a poklesky?!

Jenom s dvěma věcmi ze starého roku sejdeme se ještě jednou — při posledním soudu na věčnosti, a sice se hříchy spáchanými a se svými dobrými skutky. Oboje jest bedlivě zapsáno v knihách Vševědoucího, ctivosti a dobré skutky v knize života, hříchy v knize smrti, a ničeho nebude zapomenuto. Avšak naše dobré skutky jsou snad pranepatrný a jsou-li jaké, — jak jsou rozežrány červotočem samolásky, jak pošpiněny prachem světských pohnutek a ohledů, naproti tomu ale jak četné jsou tvoje hříchy a jak těžké! Proto pozastav se na začátku roku nového, ohleďni se na rok právě uplynulý a — oplakávej ho. Slze lítosti jest nejlepší lučavka, kterou skvrny hříchu smažeme, abychom se s nimi na věčnosti nemusili shledati.

Jako ta krůpěj vody v potoku bez oddechu jsme poháněni v neobsáhlé moře věčnosti, kolo času žádný nezadrží a marno všechno zpečování. Ten krok ze starého do nového roku musí býti učiněn, budiž tedy ve jménu Hospodinu!

V Tebe Hospodine jsem důvěřoval, nebudu zahanben na věky!

Křesťanská rodina podle Srdce Ježíšova.

Zdar Pán Bůh!

Již v loni o novoročním gratulaci jsem pravil, že náš B. Spasitel obchází dnem i nocí celý svět, dědiny a města, a hledá duše, jež by mu dvéře svého srdce otevřely, a najde-li je někde, uloží v nich všechny poklady svého milujícího Srdce, že požehná rodičům, dítkám, čeledi, dává zdaru na poli, ve sklepě, na sýpce a to novoroční přání „Šťastný nový rok“ skutkem činí. — Nuže, tohoto vzácného hosta uvedla by tak ráda letošní „Škola“ do všech rodin křesťanských. Kdo z čtenářů jejich by se z toho srdečně netěšil a neslibil přispěti k tomu dle stavu svého a sil svých?!

A na kom, či na čem to záleží — aby k nám s tímto novým rokem zavítal Spasitel náš, a s Ním hojně požehnání Boží? —

Aj, tu není třeba dlouhého přemýšlení. Ježíš Kristus sám se o tom jedenkrát vyslovil a pravil zcela určitě a zřejmě, že „kde tři neb jen dva lidé shromážděni jsou ve jménu Jeho — t. j. v Jeho duchu, k Jeho cti a chvále — tam že jest sám mezi nimi.“

Toto slovo Páně osvědčilo se nejlépe tam v tom skromném a tichém domku Nazaretském; neboť nebyly před tím aniž kdy více budou takové svaté duše pohromadě, jako tamto, totiž Maria a Josef; proto také i Srdce Ježíšovo tak rádo mezi nimi prolévalo. Jakého ale také požehnání, jak vzácných a hojných milostí se dostalo Marii a Josefu, jak utěšeně v svatém, tichém domku Nazaretském kvetly sv. pokoj a láska, křesťanská mírnost a pracovitost, věrnost a upřímnost, slovem blaženost — to. ví a zná každý křesťan s důstatek.

Ano, platí-li všem věřícím duším i nám hříšníkům slovo Spasitelovo: „Já jsem přišel, aby měli život,“ tím více platilo oněm svatým osobám. Neboť my bohužel klademe sami začasté překážku milosti Boží, že nemůže volně z Nejvyššího Srdce Ježíšova k nám přitékati, a proto jest na nás a mezi námi tolik

nedůstatků a neduhů, chyb a nedokonalostí, kdežto Maria i Josef měli vždy své srdce ochotně otevřené, tak že Syn Boží podlé vůle své mohl v ně vlévat i z hojnosti své lásky všelikou milost a duchovní život. Ó jak utěšeně rostla a zkvétala po boku Kristově tato první dvě kvítka Jeho vykoupení — Maria a Josef!! —

Z toho však již sami poznáváte, milí čtenářové, že by to nebylo nic tak zřehla nemožného a hrozného, ano, že by to nikoho ani krejcaru peněz nestálo, uvést do každého domu křesťanského na světě Ježíše Krista a zde i s Jeho hojným požehnáním Jej ubytovat. — Čeho tu třeba? Nic více, než: „shromážděnu býti ve jménu Jeho,“ On pak již sám se dostaví.

S tím „shromážděním“ nejsou pražádné obtíže, jestli v každém domě a v každé rodině vždy několik osob úzce mezi sebou spojeno; bydlit a pracujít pospolu pod jednou střechou, jidajít u téhož stolu a z též misky, pijí z též studně a žijí i tráví z též truhly. Nicméně však a navzdor úzkému spojení vespolek vypadá to v mnohé rodině jakoby střelný prach nebo dynamit mezi nimi byl vypálil. Od rána do večera není tu jediného laskavého slova, nýbrž jen samá váda a křik, různice a sváry, závist a zlost, nadávky a kletby, ba i rvanice a modřiny. — Arciť, co Bůh nespojí, nedrží dohromady!

Že pak uprostřed takového „shromáždění“ nemůže se nacházeti Kristus Pán ani Jeho požehnání, leží na bílé dni. To spočení-se a shromáždění musí se tedy státi ve „jménu Jeho,“ musí se tedy vskutku vyplnit slova sv. apoštola Pavla: „Naplňte radost mou, abyste jednomyslni byli, majíce jednotejnou lásku, jednostejně smýšlejte, jsouce jedné duše; nic nečinite skrze svár, ani pro marnou chválu, ale v pokoře nehledíce jedenkaždý toho, co jeho jest, ale toho, co jest jiných — neboť,“ dokládá ku konci, „tak máte smýšlet, jako Kristus Ježíš.“ — Arciť, v které rodině všickni vesměs něčeho jiného si nežádají, něčeho nehledají, než co chce Kristus, tam jsou také všickni vespolek jedné mysli i jednoho srdce a spolu také s Kristem, — tam jsou shromážděni „ve jménu Jeho,“ On panuje a vládne celým domem, poněvadž vládne a panuje v srdcích všech!

Ach, představte sobě, laskaví čtenářové, takovou rodinu žijící podle Srdce Ježíšova, jejíž oudové všickni — necht jich 4 neb 5, 10 nebo 12 — ve jménu Ježíšovu a v duchu Jeho pospolu žijí, představte si, jak by asi taková rodina byla sporádána!?

A to jest právě, co vám chce letošní „Škola“ s pomocí Boží ukázati a vylíčiti.

Byloté již bohudík od začátku křesťanstva v mnohých rodinách takových údů, jenž žili právě dle slova i příkladů Ježíšova — podle Srdce Jeho, seč jen křehkosti a slabosti lidské možná jest; a to jsou ti naši světcí a svěťice Boží. I vyhledal jsem vám z počtu jejich tolik a takových osob, by dohromady tvořily celou posvátnou rodinu s rodiči, dítkami a s čeládkou, a ty vám předvedu „rodinu křesťanův podle Srdce Ježíšova.“ Tu spatříte, jaký jest muž, jaká žena, jaké dítky, jaká čelěd v takové rodině, v níž uprostřed tise a neviditelně přebývá to nejsladší Srdce Ježíše Krista.

Předčítejte aspoň v neděli u večer tyto příběhy svým rodinám, aby tak každý úd nalezl a shlédl tu příklad svůj; a tak již budete shromážděni ve jménu Krista Ježíše!

A nyní ve jménu Páně započneme!

I.

Muž podle Srdece Ježíšova.

Dle pořádku jest první na řadě hlava rodiny — muž křesťanský a jeho, jakožto manžela první povinnost — jak byl u oltáře slíbil — jest láska k manželce a sice láska, která jde od srdce a věrně potrvá až ji smrt rozdělí. Protož i sv. apoštol Pavel obrací se k mužům s výslovným napomenutím: „Vy muži, milujte ženy své!“ —

Než, příkaz tento bude se zdát tak mnohému čtenáři, zvláště z mladšího pokolení zcela zbytečným; neboť „lásky“ bývá beztoho aspoň před svatbou dost a dost. Ba jakého tu bývá mnohdy z obou stran horování a toužení, psaní a básnění, vstesků a vzdychání a to vše ze samé lásky! A kterak se obapolně zasnoubenci přičinují, jeden druhému radost způsobiti, co možno nejčastěji se viděti, sobě na blízku býti, jeden druhému na očích vyčísti každé hnutí a přání srdce a tím jej překvapit! — Ano, jest pravda, „lásky“ tu bývá dost a dost! — ale — ptám se, mnoho-li jest na tom všem křesťanské lásky? Nečiní totéž, ba ještě více i Turci, i pohanskí mužové i největší nevěrci svým ženám vyvoleným? Těm a takovým mužům dostačuje tato pouze světská a smyslná láska, nikoliv však nemá dostačiti tobě muži křesťanský! Od tebe se žádá ta ryzá a křesťanská, ta svatá láska k manželce. Proto i sv. Pavel nepřikazuje pouze: muži, milujte ženy své! — ale ihned také přidává k tomu vzor, na němž máš viděti, jak vysoká a hluboká, jak čistá a svatá musí býti ta láska muže k manželce, má-li býti v pravdě křesťanská; pravít zmíněný apoštol v listu k Efesským, 5. kap.: „Muži, milujte manželky své, jakož i Kristus miloval církev a vydal sebe samého za ni, aby ji posvětil, — aby si učinil církev svatou, nemající poskvrny!“

Však věz, milý muži, že takováto křesťanská láska může býti a obstáti jen tam, kde pravá a svatá láska k Bohu vládne. Ano, láska k Bohu jest jako slunce, a láska manželská jeho paprsek. Jak známo ale, nemůže býti slunečního paprsku bez slunce samého. Pravá pak láska k Bohu jest ta, když miluješ Boha nade všechno, více, než své statky a bohatství, více než svět a jeho radosti, více než své zdraví, více než ženu svou, více než život svůj. Tato láska Boží jest jedině ta pravá půda, na níž křesťanská láska k manželce růstí a kvěsti může.

Jakým způsobem to jest možné, ukázu ti v následujícím příkladu o dvou v pravdě křesťanských mužích. Jest vyňat z stararé knihy legend a pisař bezpochyby sám byl očitým svědkem toho všeho.

Za časů, kdy v Římě císařové pohanští vládli a křesťany krutě pronásledovali, žili také dva mužové, jež stejný život a stejná smrt blíže spojila; jeden z nich slul Nikandr, druhý pak Marcián. Oba byli též ženati; a sice Nikandr měl ženu jménem Daria a jedno dítko. Oba též sloužili spolu prve u vojska, vzdali se ale života vojenského i vojenské slávy a vstoupili oba — jak dí legenda — „skrze milost Kristovu do vojska nebeského,“ t. j. ku víře křesťanské.

Z této příčiny byli ale oba místodržitelé vyzrazení, lapeni a postaveni před pohanského soudce; jehož jméno bylo Maximus. Soudní listina vypravuje následující příběh soudu jejich:

Maximus, osloviv oba muže pravil: „Nikandre a Marciáne! Znáte-li zákon císařův, že bohům dlužno obětovati, tehdy přistupte a učíňte jak zákon káže.“

Nikandr ujav se slova dí směle: „Zákon ten zachovávej, kdo chceš, my pak

jsme křesťané a není nám tudíž možné jej uposlechnouti!“

Maximus na to: „A proč alespoň nechcete přijmouti zasloužený žold vojenský?“

Nikandr odvětil: „Poněvadž nectné by bylo pro muže, jenž stojí v službě Boha, bráti peněz bezbožných.“

Maximus rozkázal: „Nikandre! vzdej tedy čest bohům a obětuj kadidlo!“

Nikandr odvětil: „Kterak mohu já jsa křesťanem klanět se dřevu a kamenu, ant jest jediný nesmrtelný Bůh a Stvořitel všech věcí, Jemuž já sloužím; Jenž mne vykoupil ale i všechny, kteří věří v Něho!“ — Čenuž i žena jeho Daria přisvědčila a utvrzujíc muže svého prava: „Nikoliv, kadidlo neobětuj a nezapírej Krista! Pohleď k nebi a vzezři k Tomu, Jemuž viru-li zachováš, On bude pomoci tvou!“

Maximus obrátiv se k ní zvolal hněvivě: „Ženo, jedna z nejhorších! proč chceš muže svého k smrti přivést?“

Daria: „Aby živ byl u Boha a nezemřel na věky!“

Maximus: „Nikoliv, tomu není tak, nýbrž ty chceš se za jiného muže vdáti, a proto snažíš se tohoto se zbavit.“

Daria: „Aj, máš-li mne v takovém podezření, nuže — usmrť mne pro Ježíše Krista dříve, než muže mého; zni-li rozkaz císařův i ženy k oběti nutiti.“

Maximus: „Rozkaz tohoto smyslu sice nemám, ale nicméně učiním ti, jak si žádáš, a vsadím tě do žaláře;“ — a když ihned Daria odvedena jest do žaláře, obrátil se opět k Nikandrovi se slovy: „Nedrž se řeči ženy tvé ani koho jiného a chceš-li, vezmi sobě tři dny na rozmyšlenou, co lepšího: žiti nebo zemřít!“

Nikandr: „Mně netřeba žádné lhůty a rozmyšlení, jsem již odhodlán pro život věčný nedbati časného a proto jsem vydal tělo své v tvou moc, učíň

teď se mnou, co chceš, já jsem a zůstanu křesťanem!“ —

Maximus obrátil se nyní k Marcianu s otázkou! „Co ale ty o tom soudíš, Marciane?“ — Když pak odpověděl tento: „to samé pravím, jako přítel mtj Nikandr,“ — vydal Maximus rozsudek: „Staň se tedy, mějtež si oba v žaláři svůj zasloužený trest!“ —

Po dvaceti pak dnech těžkého žaláře jsou opět oba předvedeni soudci, kterýž znovu a všemožně jim domlouval, aby se podrobili zákonu císařskému.

Marcian pak mu di: „Domluvy tvé ani nás u víře nezvyklají, ani nás nepohnou ku zapření Boha! My máme Jeho za zpomocníka a víme, kam nás volá. Protož nezdržuj nás déle, ale pošli nás brzy tam, kde spatříme Ukřížovaného, Jemuž vy se rouháte, my pak klaníme!“ — k čemuž ještě Nikandr doložil: „Ano, pošli nás ihned, bez meškání — a nedomnívej se, že snad se bojíme muk tvých, anobřž pospíšime dosáhnouti toho, co podle naší víry jest.“

Maximus: „Ne mně vzdorujete, aniž já vás trestám, nýbrž zákon císařův jest to, já pak nevinen jsem a čist od krve vaší. Myslete-li, že dobře tak číníte, — nuže přejí vám štěstí! Vaše radost bud splněna!“ — Dal pak ihned rozkaz, aby oba mužové stati byli. — Titův však spolu velebili Boha a zvolali jedným hlasem: „Pokoj tobě, dobrý soudče!“ — a odvedeni jsou na smrt. —

Za Marcianem pak spěchalo několik přátel a žena jeho, která bez míry nařikala a výčitky činila muži svému, řkouc: „Aj, to jsi měl v úmyslu, Marciane — řka ke mně v žaláři: „buď bez starosti o mne a neplač nade mnou!“ — Ach, můj předce slitován se mnou a viz milé dítko své! — Ach obrát se, obrát a nezavrhuj nás!! — Co jen smýšlíš? proč námi pohrdáš a jdeš jako ovce na jatky?“ — — Tak nařikajíc uchopila muže svého za šat a mocně táhla zpět. I obrátiv se

k ní Marcián pravil: „Jakže? máš snad ďábel celé srdce tvé v moci?! Buď odejdi anebo pojď se mnou pro Boha zemřít.“ — Než žena, jsouc převrácené myslí, nedala se upokojiti, ale s pláčem a nářkem bránila muži dále jíti. Přišel až na místo popravné oslovil Marcián ženu svou naposled jí polibiv: „Vrat se domů ženo, neboť tobě nelze patřiti na smrt mou, poněvadž srdce tvé tajně ďáblem opanováno jest!“ — Polibiv pak i dítko své pohledl k nebi a modlil se: „Pane můj! všemohoucí Bože! mějž péči o toto dítě!“ —

Tu pak zástupem lidu prodrala se i Daria k muži svému Nikandroví, který jí pozdravil slovy: „Pán s tebou, drahá sestro má!“ — ona pak odvětila: „Buď stastným, miláčku můj, a zmužilý! Věz, že 10 let strávila jsem doma bez tebe, když jsi ve válkách meškal; já pak dnem a nocí toužila jsem jen jednou ještě tebe spatřiti a pak zemřít. Nyní jsem tě viděla a raduji se z toho, že do věčného života se ubíráš. I budu sobě veždy za největší čest pokládati to, že jsem ženou mučeníka Kristova. Budiž dobré myslí, pane můj, a dej Bohu krev svou i život svůj, abys i pro mne dosáhl té milosti, spasenu býti od věčné smrti!“ — Na to i Nikandr dal si podati dítko, polibiv a požehnáv je vrátil je matce. — Ihned zavázal kat oběma mužům oči a stal mečem hlavy jejich. —

Mučeníci Páně Nikandr a Marcián i Daria s dítkem svým zesnuli v pokoji v městě Venafra. Mučnickou smrt pak vytrpěli dne 16. července — „pod králem a Pánem Ježíšem Kristem, Jemuž buď čest a chvála na věky věkův. Amen.“

Tak končí stará legenda. — —

Milý čtenáři! nespnilo-liž se na obou mužích těch a mučenicích slovo sv. Pavla: „kdo miluje ženu svou, sám sebe miluje!“ Zajistě, nechť

jest již láska muže k manželce jen přirozená, smyslná a světská anebo nadpřirozená, duchovní a svatá, vždy lze říci: jakou láskou miluje ženu, takou miluje i sebe.

Žena Marcián-ova milovala též vroucně manžela svého, ale jen láskou světskou a smyslnou; chce jen ho míti na živu, ve zdraví a bez pohromy, nechce ani slyšeti o smrti jeho, nýbrž raděj aby přijal žold vojenský a žil v slávě na světě. Na duši jeho ani nezpomene a nic nedbá o to, že by k vůli ženě ztratil Boha a věčné nebe, — jen kdyby zůstal na živu! Toho by zajistě nebyla žádala, kdyby duši svou a Boha více byla milovala, než bohatství a dobré žití na světě. Proto jí vlastní muž to nejsmutnější svědectví vydává o lásce její manželské a praví dokonce, že celé srdce její musí býti ďáblem zaujato a zaslepeno, že láska její pochází od zlého a nikoliv od Boha! — To je arci ostře mluveno. Sv. Marcián jest tedy toho náhledu, že takováto světská láska není ani přirozená, nýbrž přímo ďábelská. A tak jest; nebo i ďábel slibuje a pečuje o všechny možné statky pozemské a požitky, aby ale při tom duši dobře bylo, o to se nestará, ba ještě o opak toho. Konec tedy všeho jest ten, že láska manželská, která na ujmu duše pečuje toliko o blaho a život těla, není láska křesťanská, nýbrž — téměř ďábelská.

Zcela jinak sobě počínali onino dva ssv. muži a mučeníci Páně. Hleděli na to, aby manželky své svatým a ctnostným životem, stálostí v utrpení, spasitelným napomináním a příkladnou smrtí mučnickou poučili o blahu duše, potvrdili v dobrém a tak ku věčné spáse přivedli. To byla láska křesťanská, láska svatá, poněvadž milovali manželky své v Bohu a pro Boha. A sv. Nikandru skutečně se podařilo tímto způsobem ženu i dítě své přivést do nebe. —

Z toho pak všeho plyne tobě, muži křesťanský, toto naučení: Má-li býti manželství v pravdě křesťanské, musí býti ono první a nejvyšší přikázání Boží: milovati budeš Pána Boha svého nade všecko! — také nejvyšší zá-

hlavní zásadou obou manželů; nebo pak milovati bude i druh druhá svého, jako sebe samého; pak i nejsvětější Srdece Ježíšovo bude bydletí s nimi a mezi nimi. —

Svatí a světice Boží ze řádu sv. Benedikta.

Sv. Agatho, papež.

Sv. Agatho narodil se na ostrově Sicílii. Ihned v útlém mládí dán v Panormu ku vychování do benediktinského kláštera svatého Hermeta. Tuto snažil se všemožně ve všech prospívání ctinostech. I vynikal zbožností a svatostí, neméně i všestrannou vzdělaností. Přišel do Říma, zvolen byl léta 678 za papeže, ježž mezi nejpřednější z řádu sv. Benedikta hlavy církve jak pro znamenitost jeho výkonů, tak i pro bezúhonnost a svatost života dlužno počítati.

Sv. Agatho seděl na stolci sv. Petra toliko dvě a půl léta; avšak ve krátké té době veliké vykonal věci. Byly tenkrát krušné časy. Císařové římské říše v Cařihradě sídlící všemožně utiskovali církev svatou a náměstka Petrova, veliké vynucující od stolice apoštolské daně a kacířům často přespříliš nadřuzující. Tenkrát panoval císař Konstantín Pogcnat. Na toho působil Agatho jak svou znamenitou výmluvností, tak více ještě svým svatým životem, že Konstantín stolec sv. Petra onoho ročního poplatku sprostil.

Ve druhém roce, kdy sv. Agatho lodku Petrovu řidil, vyzádal si jiný úhlavní nepřítel znamenitý poplatek téměř po celé Italii. Byla to Morana. A aby strašný tento host nepřišel beze znamení, objevil se měsíc jako krví oblitý září svou na vše strany rozesýlaje. I zuřil mor tenkrátě strašně. Nenepatrné město Pavia ztratilo prý tolik obyvatelstva, že mezi domy téměř křoviny vzrůstaly,

že se město zlesňatelným býti zdálo. Ve mnohých městech ani hrobů se nedostávalo pro množství mrtvých; i skládání zemřelí hromadně na ulicích, což ovšem zdravotě nemohlo nikterak prospívati, any škodlivé výpary tím více vzduch nakazovaly. Nejlepší lékaři neznali pomoci. Tu povznesl hlasu svého svatý papež Agatho, aby spravedlnost Božská modlitbami a jinými kajenými skutky byla usmířována. Na to konáno mnoho skutků kajienosti. Když pak v Římě ve chrámu Páně zasvěceném svatému Petru v řetězích věnován a postaven byl oltář ke cti a chvále svatého Šebestiana a do oltáře toho i ostatky téhož světce byly vloženy, byli, kdokoliv se svatému Šebestianu zasvětili, od morové rány zachráněni.

Horší však ještě a záhubnější ná-
kaza hrozila a nastala kacířstvím Mono-
fheetů, kteří jednu toliko ve Kristu Pánu
uznávali a hlásali vůli a působivost. Proti
zhoubné této náuce držáno vícero menších
sněmů, zvláště též v Římě, v nichž ve
všech kacířství to přísně bylo odsouzeno.
Na to svolán všeobecný církevní sněm
do Cařihradu, kde po mnohých a velikých
půtkách kacířství Monotheetů na vždy
bylo zavrhnuto. Sněmu předsedali dva
papežští vyslancové, kteřížto od svatého
Agathona přinesli dva listy, v nichž
dotčené kacířství učeně, šíře a pevně
bylo vyvráceno; v nichž i podotknuto,
že římská papežová doposud, tedy do

sedmého století, vesměs prosti jsou všelikého bludu. S nálezy sněmu úplně souhlasil císař Konstantin Pogonat.

Povstale v církvi britansko-anglické veliké různice svatý Agatho s obdivuhodnou moudrostí utišil a uspořádal.

Svatý Agatho byl vezdy srdce nad míru dobrého. Ihned ve mládí svém po úmrtí svých rodičů rozdal štědře celé své dědictví. A jako papež takové byl

mírnosti a lidmilovnosti, že nikoho od sebe nepustil zkormouceného.

Ihned ve mládí svém proslavil se zázraky, tak že byl divotvorcem nazýván. Malomocnostvím trpícího potkav a polibiv ihned uzdravil.

Konečně nahromadiv si ctností i zásluh odebral se do výšin nebeských, kmet jsa více než devadesátiletý. Církev slaví památku jeho 10. ledna.

Pouť u „Božího Těla“ v Slavonicích.

Slavonice a okolí budou letos zvláštní jubileum slaviti, šestisetletou památku zázračné události s nejsvětější Svátostí oltární a konají již nyní mnohé přípravy. Povíme svým čtenářům, co o tom poutním místě v jižním koutu Moravy víme.

Nejsvětější Svátost oltární jest nejdražším pokladem církve sv., jest středistém bohoslužby, jest hlavním zdrojem všech milostí, — jest to Bůh sám, Spasitel světa, skrytý tajemně způsobami chleba a vína. Proto čelila všechna zloba pekla a všech odpřisáhlých nepřátel Krista Pána právě k neuctění tohoto tajemství nevystihlé Božské lásky a moudrosti a z nevyzpytatelných úradků Božích byla tato nejsvětější Svátost od zpustlých neznabohů a rozružených židů nejednou způsobem nejhanobnějším a nejrouhavějším zneuctěna — Kristus Pán dal se ve způsobech tajemného chleba a vína poznovu uplvaťi a bičovati a rozšápati a nohama šlapati a všechny hanebnosti na sobě páchati. Cit lidský se hrozí takových zločinů a volá se sv. apoštolem Janem oheň s nebe na ty neslechtníky, tovaryše dáblovy. Avšak oheň s nebe nepřišel, Kristus Pán býval i tuto tichým beránkem, spíše snesl křivdu sobě než nejbh. Panně Marii učiněnou; nicméně však svrchovanou svou moc někdy ukázal úžasným zázrakem, na výstrahu a na potěchu všem věřícím.

Také naše vlast má jedno takovým zázrakem památné místo, u Slavonic, kde nyní chrám Páně sv. Ducha stojí, a jest jako strážcem nezkalené víry v přítomnost Krista Pána v nejsvětější Svátosti a zároveň odměnou za věrnost a horlivost u víře předkův našich před šesti sty lety.

Poloha chrámu sv. Ducha a jeho původ.

K západu od městečka Slavonice, kde na blízku hraničí Morava s Čechami a s Rakouskem, na příjemném pahorku povznáší se dosti rozsáhlý kostel slohu gothického, a klene se právě nad tím místem, kde zázrak, podle hodnověrných zápisků ve farním archívě uschovaných, jak následuje se stal a příčinu zavalďal ke zbudování této svatyně.

Bylo to okolo roku 1280, když za bouřlivé jedné zimní noci loupežníci se vedrali do farního chrámu Páně ve Slavonicích, jej vydrancovali a mimo jiné skvosty i monstranci s nejsvětější Svátostí ukradli. Nebylo lze vypátrati, kam se to všechno podělo a Slavoničané kormoutili se velice nad zneuctěním, které se stalo našemu Spasiteli v nejsv. Svátosti oltární. Tuto

jejich úctu k sv. hostii a žalost nad zločinem proměnil Hospodin brzo ve velkou radost; nebo když na jaře r. 1280 obecní pastýř Slavonický v okolí nynější svatyně své stádo pásal a sedláci na svých rolích vůkol dělali, spozoroval prudký oheň vycházející z holého kameniska obrostlého křovím a dobytek uzřev jej mimoděk padl na kolena. Pastýř s úžasem tento divný zjev pozoruje zaběhl k nejbližšímu orači a volal naň: „Sedláče, oheň!“ Rychle přichvátil tento, přišli i druzí, zvědaví, co to zde hoří. A nastojte! mezi kamením spatřili ukradenou hostii, neporušenou a ozářenou nebeským světlem. Ihned oznámili v městě, co byli viděli, a kněz, sprovázen velkým na rychlo se shromážděným zástupem, spěchal na místo podivného zjevu, aby sv. hostii v kostele uložil. Když pak se sv. hostii již u brány městské byli — vypravuje se, — zmizela tato náhle z rukou kněze a když ustrašený zástup se vrátil na pahorek, kde se v plamenech byla objevila, našli ji opět tu mezi kamením. Vyzdvihnuvše ji s velikou úctou ztratili ji opět u brány městské, a tak po třikrát. Tu kněz z vnuknutí Božího oznámil lidu, že Bůh zajisté právě ono místo na pahorku za sídlo své si vyvolil a že je třeba Jemu zasvětit, a když veškerý zástup jednoduše slibil, kaplu zde zbudovati, byla nejsv. Svátost bez všeliké další překážky donešena do farního chrámu Páně.

Pověst o události této roznesla se rychle daleko široko po celém kraji, a zbožní křesťané spěchali na velikém počtu k místu zázračnému, na kterémž mezi tím přislíbená kaple vystavena a za krátký čas již i zvláštními odpustky hojně obdařena byla. Takových opatřil nejprve Dětrich (Theodorik), biskup Olomoucký, listem svým z Modřic na den sv. Klimenta, pak Řehoř, biskup Pražský, brévem ze dne 13. dubna 1292, a později

následovalo více jiných příznivců z Basiely a z Kostnice ve Švýcarsku, pak z Krakova v Polsku a j. v. Odpustků těchto, dílem 100-, dílem 40denních mohl se účastným státi vroucnou zbožností a almužnou.

Zázračná tato událost měla tím větší důležitosti a našla proto tím větší povšimnutí daleko za hranicemi a v celé katolické církvi, ana právě té doby rozšiřována i v našich krajích kacířstva (tak zv. Albingensů), která zvrhovala všechny svátosti, nejvíce ale nejsv. Svátost oltářní, zároveň ale ku zvržení všeho pospolitého pořádku pracovala, nenepodobně tak zv. nihilistům naší doby. Slavonická zázračná událost byla všemu lidu našich krajů důkazem pro pravost víry katolické, která jest jasnou hvězdou, již se nikdy nemá spoušteti, — událost Slavonická bylať převelkým dobrodiním celých přístích století až do dneška.

Nová kaple u Slavonic stala se brzo nejslavnějším poutnickým místem pro okolí i vzdálenější kraje a návštěva jeho rostla každým rokem, až za neblahé doby husitských válek r. 1423 Jan Bzdinka, Žižkův vůdce s houfem Husitů Slavonice jal se obléhati. Města sice nedobyl, avšak celé okolí poplenil, a i kapli u Slavonic naprosto zničil. Uprostřed zpousty ale nalezeno ono v úctě chované kameniště úplně neporušeno; pročež byla hned po skončení husitských svárů na témž místě nová kaple vystavena a olomouckým biskupem r. 1436 posvěcena.

Od té doby přibývalo opět poutníků, tak že kapla pro ně nestačila a poznenáhla musila býti zvětšována a přestavována, až z ní povstal nynější kostel, dostavěn r. 1478, který teprv r. 1491 dne 9. října, XIX. neděli po sv. Duchu byl konsekrován a veleslavně zasvěcen ku počtě nejsvětější Svátosti oltářní, či „Božího Těla.“

Zvláštní milosti svatyně „Božího Těla.“

Brzo po druhém vystavení kaple nad oním kameništěm, kde svatí hostie v plamenech byla se zjevila, r. 1447, udělil papež Eugen IV. bullou ze dne 19. července každému faráři ve Slavonicích v době poutí u kaple „Božího Těla“ na věčné časy to právo, rozhřešovati kajicníky i od těch hříchů, které jsou biskupu zadrženy (a casibus Ordinario reservatis), a od nichž na jiném místě aneb od jiného kněze než Slavonického faráře hříšník nemohl býti rozhrěšen, leč od biskupa aneb papeže, aneb teprv z jeho dovolení. Vzácnou tuto plnomoceň vymohl jistý kněz Jan, rozený ze Slavonic, který toho času v Římě se zdržoval, jak tomu svědčí jeho psaní k měšťanům Slavonickým ze dne 1. srpna 1545. Roku 1475 udělil papež Sixtus IV. v poradě kardinálů v Římě dne 10. října **plnomoceň odpustky** všem těm, kteří ke kapli „Božího Těla“ u Slavonic putují, skroušeně přijmou sv. svátosti pokání a oltární a na úmysl sv. Otce papeže se modlí. A papež Pius VI. potvrdil bullou ze dne 8. ledna 1777 všechny až dotud tomuto poutnímu místu udělené odpustky a novými je ještě rozmnožil. Takovými zvláště pro onu dobu velmi vzácnými výhodami byli věřící ~~tím~~ více povzbuzeni ku poutím do Slavonic a nával kajicníků nejen z Moravy, nýbrž i ze sousedních Čech a Rakous býval ke zpovědnicím tak velký, že duchovenstvo Slavonické a ostatní Moravské nebylo s to, žádostem poutníků vyhověti, tak že Slavonický farář Bartoň August Hoblík viděl se nucena, Olomouckého biskupa zvláštním prosebným listem ze dne 11. května 1685 požádati, aby aspoň při veliké pouti, tak zv. „selského ohně“, i jiní kněží z Čech a Dolních Rakous směli zpovídati, což rozhodnutím ze dne 21. května 1685 také dovoleno jest. Mimo světské

kněze z okolí a františkány z Dačic vypomáhali ve zpovědnici v čas poutí zvláště horlivě OO. Pauláni z Nov. Bystřice v Čechách a získali si velikých zásluh o poutníky Slavonické. Kázání bývala držána v obou zemských jazycích, německy v kostele, česky však venku s kazatelny kamenné k přečetným tu shromážděným zástupům.

Ostatní příběhy svatyně „Božího Těla.“

Jako mnohým jiným i sebe vzácnějším svatyním v Čechách a na Moravě tak hrozilo i této jediné k uctění nejsv. Svátosti za císaře Josefa nebezpečí, býti zayřenu a snad i zrušenu, Spasitel však zachoval naši vlasti tuto předrahou památku a vyvolil si za nástroj svůj ctihodného faráře z Drnholce Josefa Grossa. K němu se utekli ve své starosti měšťané Slavoničtí a na jejich prosby šel on k císaři Josefu II. a v audienci u něho vyprosil, že se svatyně „Božího Těla“ nic zlého nestane, nechať jen městečko Slavonice o její úpravu a okrasu se stará. Později roku 1800 byl Josef Gross za faráře do Slavonic dosazen a zosnul zde v Pánu jakožto věrný a horlivý dělník na vinici Páně ve vysokém stáří dne 2. února 1822.

V jaké vážnosti toto poutní místo zvláště v dřívějších věcích bylo, vysvitá již z přečastých tak zvaných se-zaslibení nejen jednotlivých osob, nýbrž celých obcí a že v čas bídy a soužení vždy sem prosebně putovali a až do dnes putují, jisti jsouce, že vyslyšení dojdou. Jaký nával ke sv. zpovědi býval, patrně ze starých zápisků, ku př. faráře a děkana Martina Ig. Harrera (žil okolo r. 1730), podle nichž v hlavní den slavnosti i přes tři tisíce ke stolu Páně přistoupilo!

Ačkoli chrám Páně jest zasvěcen ku počtě nejsv. Svátosti oltární a proto vším právem chrámem „Božího Těla“ sluje, přece obyčejně se nazývá chrámem

sv. Duchu, že hlavní oltář s obrazem korunování Panny Marie sv. Duchu jest zasvěcen; — milostný oltář ale, nad kameništěm, kde nejsv. hostie nalezena byla, stojí uprostřed svatyně. Mimo těch jest zde ještě osm jiných postranních oltářů.

Slavnost na památku zázračného nalezení sv. hostie (a slavného slibu města Slavonic) koná se každoročně 6. neděli po Velikonoci z velikého účastenství nejen domácích, nýbrž i přespolních věřících, zejména z Dol. Rakous a nazývána od nepamětna slavností „selského ohně“, protože pasák, jak svrchu řečeno, zjev hořícího kameni

nejprv sedlákovi nejbliže orajicínu oznámil. V den té slavnosti bývá nejvyšší Svátost v slavném průvodu dopoledne z farního kostela nahoru do chrámu Páně „Božího Těla“ nesena a odpoledne při návratu do farního chrámu udílí se právě na místě bývalé brány, kde před 600 lety sv. hostie z rukou kněze zmizela, monstranci sv. požehnání; má býti tento slavnostný průvod malým zadostičiněm za rouhání rukou loupežnickou našemu Spasiteli učiněné. Druhá velká slavnost jest výroční den posvěcení nynějšího chrámu, 19. neděli po sv. Duchu, a odbývá se se stejnou okázalostí a vděčností.

O misionářství.

Misie benediktinské.

loňském ročníku „Školy Božského Srdce Páně“ lečjaký úryvek ze života misionářského byl udán; jsou tam též popsány některé misie africké. Mělo-by v letoším ročníku následovati pokračování misí afrických; avšak odchýlíme se prozatím od tohoto pořádku za následující příčinou. Velepamátným jest rok letoší pro řád benediktinský; slaviti tohoto roku čtrnáctisetletou památku svého trvání.

Před 1400 roky narodil se sv. Benedikt, zakladatel řádu benediktinského, otec nesčetných synův, mistr a učitel nesčíslných žákův, jehožto památka potrvá na věky. I pozdní století vypravovati budou, což vše řád benediktinský pro víru, pravou vzdělanost, pro vědy a umění, pro rolnictví, obchod a průmysl vykonal. Benediktini byli i neunavnými rozšiřovateli a hlasateli víry Kristovy, byli horlivými misionáři. Nemožno vše vypočísti, co u misionářství vykonal. Že o slavných takých památkách, jakou jest letoší řádu benediktinského, rádi se nazpět do minulosti poohlédneme a sobě rádi připomínáme, co vše se vykonal, poohlédneme se i my aspoň na misionářství řádu benediktinského a aspoň něco z něho sobě na paměť uvedme a sice z misí západní Australie.

Rozmanitá pronásledování a utiskování církve katolické vždy více takřka prospívala církvi katolické než jí uškodila. Když nedávno v Německu klášterníci a klášternice vypovězeni byli, nemálo se zarmoutili ti, jimžto oni byli duchovními

otci, vůdci a pomocníky; avšak nemálo se též zaradovali misionáři v dalekých zemích, že najednou v dalekých těchto krajinách přibude jim pomocníkův, že horlivostí jejich nesčíslných duší získáno bude Spasiteli. Jak zaradovali se obrácení,

když jim zvěstováno, že přijde k nim misionář, který netoliko na dobu krátkou, ale na dobu delší u nich přebývá, je ve sv. náboženství poučovati a jim ku pravé časné a věčné blaženosti dopomáhati bude. Něco podobného se přihodilo r. 1835 ve Španělsku, kdež „svobodomyšlnost“ — ovšem nepravá — vše ovládala a klášterníky z vlasti vyhnala.

Tenkráté vyhnání byli z vlasti také dva benediktini proslulého Compostell-

ského opatství sv. Martina, Josef Serra a Rosendo Salgado, kteréž Pán Bůh sobě za apoštoly západní Austrálie vyvolil. Mnohá léta prožili v klášteře nejsv. Trojice de la Cava v království Neapolitánském, načež se obrátili na propagandu — ústav římský, kterýž řídí veškeré misionářství — s prosbou, aby vřadění byli mezi misionáře a aby jim v kterémkoliv dílu světa byly vykázány misie. Právě toho času prodléval msgr. Brady, generalní vikář západní Austrálie,

v Římě. I dáni mu jmenování benediktini za spolupracovníky. 5. června r. 1845 udělil jim Řehoř XVI. na rozloučenou audienci a apoštolské požehnání. Dojemná byla jeho promluva k nim: „Rozpomeňtež se,“ pravil k nim, „že patříte ku veliké rodině našeho oslaveného patriarchy, sv. Benedikta, jenž mým i Vaším stcem jest. Hodláte nastoupiti cestu misionářskou, kteroužto cestou přemnoho proslulých apoštolů, bratrův našich, kráčelo a ji též šťastně dokonalo. Oni velikou část národův evropských obrátili,

hlásáním slova Božího a svou prací mravy jejich ušlechtili, národy barbarské ve spořádané státy uvedli. Nuže ctěte šat, kterýž nosíte; Pán Bůh všemohoucí zehnejž Vaši horlivosti a popřejž zdaru Vašemu apoštolování.“

Mimo těchto dvou benediktinův získal pro své misie msgr. Brady: Sedm kněží, jedenáct klerikův, dva bratry a šest řeholnic. 17. září nastoupili z přístavu Gravesendského dalekou cestu do západní Austrálie. Cesta dlouho, sice trvala, za to ale se vydařila. 7. ledna

r. 1846 konečně od námořníkův nadšeně povoláno „země!“ I přistáli v zálivu Freematlském a ráno následujícího „Tě Bože chválime“ a litanii k Panence Marii prozpěvujícíe vstoupili na půdu Australskou. Mnoho zvědavých se dostavilo; mezi těmito byli i Australští domorodci. Pohled na tyto bídné a takřka nahé postavy lidské pohnul misionáře k útrpnosti; i vynasuažovali se s nimi rozmanitými znameními se dorozuměti. „Maragua, Maragua!“ t. j. „chleba, chleba!“ volali divoši; i podal jim P. Salvado chleba s tím vroucím přáním, aby brzy přežádoucí chvíle nastala, kdež by jim jiný chléb, chléb andělský podán býti mohl. I v Perthě, hlavním městě, potulovali se nešťastní domorodci a zde žebrali; i přesvědčili se misionáři, že kolonisté s nimi nejinak než jako s nerozumnými zvířaty nakládají a zacházejí.

Když se misionáři za několik dní zotavili, rozdělil msgr. Brady celou novou rozsáhlou vinici na tři okresy: severní, jižní a střední. Avšak všeliké počínání bylo marné ve všech okresích; po nevyсловných strastech, tranpotách a namáháních opustili museli vykázané pole misionářské. Prozřetelnost Božská častokrátě na služebníky své rozmanité pohromy dopouští jmenovitě při počátku díla toho kterého, aby takto uznali, že netoliko své práci, ale milosti Boží zdatu a vítězství třeba připisovati. ●

Msgr. Brady usnesl se na tom, že španělské benediktiny prozatím ustanoví za duchovní správce Evropanův. John Scully, katolický kolonista, donesl biskupovi potěšitelnou zprávu, že na blízku jeho polností při „reče labutí“ jest velmi úrodná půda a že ve vřkolních lesích přemnoho divochů žije. I dali se benediktní do prosení, aby k těmto divochům na misionářství vysláni byli; vyhověl msgr. Brady nalahavým prosbám jejich, tou koje se nadějí, že snad se jim podaří

tamo sítě spásy zaseti. O poselství svém misionáři nám¹⁾ následující vypravují:

„16. února 1876,“ vypravuje msgr. Salvado, „došli jsme jsouce úplně na cestu připraveni, s možnou na zádech, s křížem na prsou, s holi v rukou do kostela, kdež nás biskup již očekával. Lid dral se zrovna do kostela, biskupského kostela Perthského; protestanti i katolíci chtěli nám „s Pánem Bohem“ dáti, a sice, jakž se domnívali, na vždy. Biskup měl promluvu, kteráž hluboce dojala posluchače; když nám své požehnání udělil a nás políbil, odebrali jsme se z Perthu; více než mili nás náš vrchní pastýř doprovázel a s ním mnoho Perthských obyvatelův. Měsíc cestu naši ozařoval; dva vozy, na něž nejpotřebnější oděv, hospodářské nářadí a oltář jsme naložili, nás doprovázely. Ubírali jsme se písčnou krajinou; bylo to přebotné cestování. Pod obrovským eukalyptem konečně se nám podařilo přenocovati. Jakmile začalo svítati, opět jsme se vydali na cestu; šli jsme hustým lesem. Tu najednou přijdeme na rozcestí, které nás přivedlo do veliké nesnáze. Šťastnou náhodou setkali jsme se s divochem, kterýž v jedné ruce kopí a ve druhé hořící pochodně držel. I voláme „More, More!“ — tak se jmenoval nejbližší irský kolonista — což nám vyrozuměl; i doprovodil nás k nejbližší usedlosti. V domě pana Moore byli jsme uhostěni; zde jsme také naposledy pod střechou přinesli obět novozákonní; od té chvíle dlouho — dlouho slouživali jsme mši sv. pod širým nebem.

Dále vedla cesta naše horami Darlingkými, pak když jsme 30 mil ušli, vyschlým takřka Avonem a konečně jsme dorazili ke dvoru kapitána Scully,

¹⁾ Memorie storiche dell' Australia, particolare della missione Benedittina di Nuova Norcia da msgr. R. Salvado, O. S. B., vescovo di Porto Vittoria

Roma Tip. della Propaganda.

²⁾ La Nouvelle Nursie, Histoire d'une colonie Bénédictine dans l'Australie occidentale.

kteříž 68 anglických mil od Perthu je vzdálen a hranici země od kolonistův vzdělávané a obdělávané tvoří. Tři dni odpočinku popřáli jsme našim volům; sta- točný Irčan mnohou zkušenost nám sdělil a mnohou radu dal, načež jsme se vydali na cestu do neznámé země. Střelka byla našim vůdcem; dle směru jejího táhli jsme severně, kdež také dle vý- povědi domorodcův velmi úrodná krajina „Baggi-Baggi“ od nich nazvaná býti měla. Brzy měli jsme před sebou samé písčiny, kdež jen semo tamou nějaký euka- lyptus aneb nějakou jedovatou květinu viděti. Čím dále tím krásnější se ob- jevovala krajina a na rovině „Viktoria“ nemálo jsme žasnuli nad krásným stromovím a rostlinstvem. Avšak všeliké žasnutí, všeliké obdivování brzy nám zašlo, neb nesmírná žízeň nás trápila. Zřídlo, kteréž nám slibováno, takřka bylo vyschlé; horem pádem vrhnula se naše příprěz k zřídlu a všemožně nám se proti nim bylo opřítí, abychom je mohli za- hnati a takto abychom sami aspoň htem slané tekutiny kalné, kteráž vrhnuti způsobovala, se občerstvili.

Divoch, kteréž nám kapitán Scully dal za průvodce, pevně stál na svém, že nedaleko musí ještě jiné zřídlo čili malá studánka býti, avšak i toto zřídlo „slunce vypilo“, jakž divoši říkávají. ~~Konečně~~ ale přece v chládku obrovských stromův přišli jsme na vodu, kterouž bylo možná pítí. Položili jsme se zde táborem a dali divochu věceři, kterouž mlce a hltavě požil.“

Druhého dne na to byla odhodlanost misionářův tuhé zkoušce podrobena. ~~Vozkové~~ totiž rozhodně se vyjádřili, že ani kroku dále s nimi nepojedou; misio- náři prosili a je k další cestě všelijakým způsobem polhnouti chtěli; avšak vše bylo marno; vozkové všechn náklad, kterýž misionářům vezli, složili s vozův pod strom a vše přichystali ku zpáteční cestě do Perthu, děj se co děj s misionáři.

Poněvadž ale byla první neděle postní, prosili je misionáři, aby slyšeli mši sv., k čemuž svolili. I obětovali P. Serra a P. Salvado první mši sv. v pustatině západní Australie pod širým nebem. Vůz čili lépe kára přistrojena za oltář. Jaké city ovládaly duši misionářův, když poprvé slavena obět novozákonní v pustatinách západní Australie? S jakou vroucností byla přinešena a jaká přání toužebná ji doprovázela! Srdce vozkův ale se neobměkčilo, hned po mši svaté dali se na zpáteční cestu. „To vše ale nezastrašilo,“ praví P. Salvado, „neboť úplnou naději svou skládali jsme v Toho, Jehož jsme jako obět smířlivou obětovali na poušti Australské za ubohé divochy, jejichžto apoštoly jsme se chtěli státi.“

Byliť tudíž oba misionáři s bratrem laikem a jedním irským katechumenem sami jako prst na pustatině. I dali se do stavění jaké také chatrče čili boudy z haluzí; pospíšili sobě a k večeru již ji listím a trávou pokrývali. Byli za- brání do práce, tak že ani nezpозorovali hejno divochův kopími ozbrojených, kteříž je z daleka pozorovali a pomálu se k jezeru přikradli; ale i když jich misionáři uviděli, nepolekali se hrubě, ač divoši této krajiny za lidožrouty vy- hlášení byli. Zcela klidně dostavili chatrč svou, udělali sobě oheň a pomodlili se hodinky se všemi ceremoniemi a po- klonami, kteréž se při společném říkání hodinek v klášteře benediktinském za- chovávají. Po těchto modlji se klečmo růženec, načež zasedli k večěři, k níž měli koláče v popeli upečené, rýži ve vodě uvařenou a trochu čaje. Po večěři šli spat a v brzku pod ochranou svých andělův strážcův usnuli.

Na úsvitě zřídili polní oltář a obě- tovali mši sv. za divochy, kteří největší pozornost veškerému jednání věnovali; po mši opět do lesův zašli. K večeru přišli opětně avšak u větším počtu a položili se asi na 30 krátek od nás

táborem. „Opětne vykonali jsme,“ vypravuje P. Salvado, „jako obyčejně svou pobožnost; avšak v noci nás stále zne-pokojovala myšlénka, že jsou na blízku lidožrouti, jimžto každý okamžik napadnouti může, aby chatřě obklopili a nás snědli.“ Ráno odsloužili misionáři mši svatou a posnádali; tu z nenačání zpozorují, že divoši v houfech se k nim přibližují a že každý má v ruce pět neb šest „gičův“, šípův. Misionáři šli jim se vši laskavostí naproti a nabízeli jim snídani, kteréž pro sebe přichystali, a kousky cukru. Divoši šípy započali točiti, ženy a děti řvaly a šli nazpátek; „ale my jsme srdnatě,“ vypravuje dále P. Salvado, „ku předu kráčeli, dávali jsme jim na srozuměnou, aby kopí odložili, nabízeli jsme jim chlebovníky a cukr, sami jsme z toho jedli, abychom je takto k jídlu pobídnuli. Někteří divoši skutečně odložili šípy a okusili cukr, avšak sotva že jej do huby vzali, ihned jej vypluli, jeho sladkost je velmi dolekala. I okusili jsme opětne před nimi cukru, abychom jim takto chuti dodali. Konečně se jeden z nich odvážil, jedl, i chutnalo mu; vyblídnul druhé, aby rovněž jedli; za chvílenku všechny chlebovníky a cukr snědli a ještě se porvali o odrobinky.“

Toť bylo první setkání-se s divochy, první bližší s nimi sblížení; divoši vešli též do chatřce misionářské, prohlídali sobě veskeré nástroje a pomáhali misionářům pevnější příbytek vystavěti. Zásoby jídel a pokrmů byly ovšem brzy ty tam, hladovým divochům vše výborně chutnalo. Avšak i oni milerádi vším, což našli, s misionáři se rozdělili. Misionáři pustili se s nimi do lesů, odhodláni jsouce s divochy státi se divochy, aby divochy získati mohli Spasitelí svému. Poznalit benediktiny, že jen tímto způsobem možno seznati jejich řeč, zvyky, způsoby a je křesťanství získati, pročez milerádi bez

meškání v pravdě hrdinskou obět přinesli. My ovšem nemůžeme ani oceniti takou obět, neb nám všeliké pohodlnosti se dostává. Poněkud jakýž takýž pojem sobě o oběti také utvoříme, když představíme sobě mravy těchto divochův.

Dle dříminky Rienzovy jsou domorodci Australští spřáteleni s Audamity. Tvář jejich prozrazuje tahy mouřeninské a malayské. Čelo je úzké, vysoké a vyčnívá; oči jsou malé, černé, hluboko leží v hlavě, bílé v očích je jako žluto a červeno naběhnuto; nos dole široký ale orličí; škraně vyčnívají; lebka kostnatá spočívá na krátkém krku a silných ramenou. Tělo jejich bývá velmi chlupaté. Dech jejich náramně smrdí; dobytek již zdaleka dech větrí a jim se znepokojuje; dech tento přeošklivý snad je chrání i před žraloky. Obličej bývá obyčejně velmi škaředý, častokráte divoký a lstivý. Barva tělesná nebývá stejná; někdy barvy čokoládové, zrzavé, tmavočerné aneb měděné a častokráte ošklivě barvami nalíčena, takže častokráte „smrti“ aneb kostře se podobají. Tak aneb poněkud změnění vypadají domorodci Australští.

Děti hned při narození, když jsou rodičům „nepohodlny,“ bývají usmrčeny, obzvláště děvčata; na jihu děti od vlastních rodičův snězeny bývají; umře-li matka „při dítěti,“ když je kojí, pochová se kojeneček zároveň s matkou za živou. Rozhodne-li se matka, že vychová dítě, neobvine je do plének, ale položí je na nějaký kus měkké kůry, zavine je do nějaké kožešiny, nosívá je na zádech a zahání pláč jeho zpěvem. Brzy na to dává se dítěti jméno; při mnohých kmenech nazývají se rodičové dle jména dítěte: „otec, matka Kadliho.“ O nějakém vychování není ani řeči, ani slechu dechu, jen chlapec se učí střeliti šípy; brzy žijí děti na svou vlastní pěst, brzy sami živobytí své vydobývati musí.

Děvečkám služebným.

Milá a drahá Notburgo!

Na Tvé srdečné blahopřání vroucí „Zaplat Bůh“; Pán Bůh všemohoucí rač je splnit! I já Tobě přeji a na Pánu Bohu a Matičce Boží prosím, aby nový rok šťastným byl pro Tvou časnost a věčnost, aby Pán Bůh býval s Tebou. Když Bůh s námi, kdo proti nám? Což se nám může státi?

Ano vroucně pros Pána Bolia, aby s Tebou přebýval. Starý Tobiáš nechtěl mladého Tobiáše samého pustiti na ďalekou cestu, nýbrž vybidnul ho, aby sobě našel průvodce nějakého.

A on sobě našel průvodce, který ho chránil a opatroval ode všeho nebezpečství a úrazu. Teprve když ve zdraví ho přivedl nazpátek, dal se poznati, že jest andělem. Věru veliká láska byla Boží k Tobiášovi, avšak k nám jest ještě větší, jest nevýslovna. Nám dal za průvodce na cesty tohoto života Syna Svého, Ježíše Krista. Nuže Ježíše Krista sobě opětně vezmi za průvodce na cesty tohoto nového roku; Jemu se svěř, Jeho svatě vůli se odevzdej, a pak ať tě potká cokoliv, vše Ti bude k dobrému. Jako Matička Boží s plnou důvěrou v prozřetelnost Boží nastoupila nejistou svou cestu do Egypta, i my takto nastupme cestu nového tohoto roku.

Opět rok minul, prožila jsi rok; zda-li ale prožila jsi rok minulý Bohu? Zнала jsi dobře strýčka Fabiána; měla jsi ho ráda jakož všickni, kdož ho znali. Jedenkrátě jsem se ptala: „Strýčku! kolik máte rokův?“ On mi na to: „Dvacet;“ zasmála jsem se tomu a pravím: „Již zase šelmovinu chcete provésti.“ „Nikoliv,“ dí on na to, oko jeho se zarosilo a slze mu vyhrkly a dojemně doložil: „Dle lidského počtu ovšem mám 80 rokův, avšak dle počtu Božského mám toliko dvacet rokův; 60 rokův, Bože

buď mi milostiv! prožil jsem více ve hříchu, přestupoval jsem jeho svatá přikázání, nedbal jsem na jeho volání a teprve asi dvacet roků žiju Jemu, dbám na Něho. Ach! jak toho lituji, že jsem Ho lásku věčnou vždy nemiloval.“ Hořce plakal strýček a já s ním.

Uč se z našeho pláče, milá Notburgo, a žij Pánu Bohu; žij Jemu hned od mládí, žij Jemu i tento rok a nebudeš kdysi, snad již pozdě, hořce plakati. Varuj se, o vše opětně Tě prosím, hříchu smrtelného, neboť tenkrátě bys nezila Bohu.

Pomni, že Pán Bůh všudy přítomen, a zajisté nezhrěšíš. Pán Bůh všudy přítomen jest, duch jeho všecko naplňuje, velebnost jeho všecky živly proniká. Přítomností svou všecky věci obsahuje, bez něhož místa žádného nikdež není, žádné lidské pomýšlení před ním skryto není. Všecky tajnosti moc jeho proniká, neb před ním nemůže nic skryto, zatajeno býti. Žádnými závorami nemůžeme založiti, kudy by nemohl projíti a proniknouti. Písmo sv. praví: „Kam půjdu od Ducha tvého a kam od tváře tvé uteku? Jestliže vstoupím na nebe, tam jsi; vstoupím-li do hrobu, přítomen jsi. Vezmu-li křídla svá na úsvitě a bydleli budu v končinách moře, i tam ruka Tvá dovede mne a držeti mne bude pravice Tvá.“

Při jistě zábavě, kdež se mluvilo o lecčem, prohodil obstarlý vojin: „Já jsem nikdy těžkého hříchu se nedopustil.“ I divili se nemálo ostatní této řeči jeho, načež, když tážán byl, kterak mu to možno bylo, doložil: „Kdykoliv mi napadlo něco hříšného, vždycky jsem sobě vzpomenu „Bůh Tě vidí“ a tato myšlénka mne zachránila od každého těžkého hříchu.

Jdi a čiň podobně.

Opět a opět sobě připomínej „Bůh mne vidí.“ Ano Bůh Tě vidí, ať jsi kde chceš, ať si cokoliv činíš. Když hospodář neb hospodyně přijde se za tebou podívat, jak ti práce jde, zajisté že dáš sobě tu chvíli dobře záležitosti na práci, abys se zalíbila hospodáři a hospodyně. Nuže, nebeský Hospodář, Pán Bůh, ustavičně se na Tebe, na Tvou práci, na vše, co myslíš, mluvíš a činíš, dívá, dběj tudíž vždy o to, abys se i Jemu zalíbila myšlenkami, řeči i skutky.

Myšlenka, že Bůh Ti všudy je přítomen, jest také pro Tebe útěchy plna, když Tě něco sklíčuje, tu můžeš Jemu ihned sobě postěžovati, neb jest u Tebe.

Oko Páně vidí, kde není lidí. Oko Páně do všech skrývá svítí, proto nelze před ním se skrýti.

Boj se Boha, styď se lidí, nehřeš více, Pán Bůh vidí. V samotě sami se sebou, v společnosti s lidmi, všudy ale s Bohem.

Pán Bůh všudy přítomen, pamatuj na to a velmi ve ctnosti všelike budeš prospívati.

Nyni na své „svobodě několika-denní“ vše sobě uveď do pořádku, posešivej, poprav a dojdi také ku sv. svátostem, abys od Boha posilněna nastoupiti mohla zase službu, máš k tomu nyní více kdy.

Navštiv také, dokavad máš kdy, své rodiče, bratry a sestry, bez toho již dlouho jste spolu nebyli. Potěš je, dokud jich ještě máš.

Žij blaze s Pánem Bohem!

Tvá kmotra

Josefa.

Milodary B. Srdce Páně.

Již zase nahromadilo se před „Školou“ psaní ze všech koutů naší vlasti a naléhají, aby jim bylo otevřeno a aby odtud pilnými čtenáři byla roznešena po celé zemi. Jsou to zprávy s nebe a ze světa, noviny z rodiny, z katolické církve, jsou to chválozpěvy Pánu Ježíši, které má „Škola“ u veřejnost přinést, — myslím ty „milodary“ B. S. P. Kdybychom se měli řídit úsudkem a přáním mnohých pánů, třeba i učitelů, ale ne ve „Škole B. S. P.“ — nesmělo by se ovšem o těch „milodarech“ ani ceknouti, aby to snad neurazilo některé svobodomyšlné ucho; bohudík ale

nevztahuje se preceptivování jejich na naši „Školu“ a proto o novém roce povíme si něco nového, co vlastně ty milodary znamenají, nedbajíce ani na to, že by některý ten výtisk tohoto čísla nám ti páni (noví) učitelé zkonfiskovali, jak to prý učinili oněkdý v jedné nár. škole a jinde zase se spiskem „Misje maličkových.“

Práce zahradníkov a neb rolníkov jest sice výnosná, avšak hezky zdlouhavá. Napřed musí se navoziti hnoje, pak se musí půda zorati aneb zryti a do země tak zkyprněné a promíchané vloží se to malé zrno a zakryje opět zemí, sice by je brabec, strnad aneb slepice brzo vykroukala a sedláček by měl jen

smutné podívání. Potom musí zrnečko býti zavlazeno, musí je anděl Páně ze své konvice, dešťového mračna, řádně pokropiti anebo musí zahradník na záhonku s konvicemi a stříkačkami se pachtiti. A tak to musí se diti některý týden ba i některý měsíc, až pak malinký listeček ze země vyčihne, tak nesměle a skromně, jakoby chtěl se jen podívat, dostane-li na tom milém našem světě kvartýru a zasměje-li se na něj některý ten teplý sluneční paprsek. Má-li naději na trochu toho živobytí, protáhne se více a honem vyleze i druhý listeček, a za ním třetí a čtvrtý, — ba vypne se do stěbla neb do stopky; pak se vyfintí i k svadbě, květe a voní, a konečně k podzinku stojí neb visí tu již zralé obilí neb ovoce, k radosti rolníka a zahradníka.

Toto jest podobenství o „milodarech“ B. Srdece Páně; ony jsou takové vonné květy a vzácné ovoce. Kdo je ve „Škole“ ohlásil, utrl si je sám a ví jak dobře chutnají. Tak k. p. čekal někdo již dlouho na nějakou službičku, — a konečně ji dosáhl; aneb jiný započal nějakou živnost a zprvu nijak mu to nešlo, až pak po dlouhém, na oko marném namáhání všechny těžkosti přemohl, — ale ne jako sám ze sebe, nýbrž patrnou pomocí Boží. To toužení, to přání v srdci pocítěné a v modlitbě odporučené bylo tím semenem zasetým; kdo je ale ošetroval až do květu a do zralého ovoce? Apoštol modlitby! Nuzný a potřebný svou prosbu uložil jako nějakou petici v „úmyslech“ apoštolátu modlitby, zbožné duše ji podporovaly svou přímluvou a Božské Srdece ji vyslyšelo dajíc zdaru a požehnaní lidskému počínání, až jednoho krásného dne všechno jest splněno, jak jsme toho potřebovali a sobě přáli — ovoce zralé padlo nám do klínu. Tak jest apoštol modlitby **výborným zahradníkem** a vyzná se v pěstování ušlechtilého ovoce ve prospěch svého bližného.

Anebo: Tam někde v horách, zapomenutý od celého světa, leží churavec, týdný, ba celá léta strádá k. p. pakostníci, zimníci, má chromou nohu, pozbývá zraku, jest trápen bolestným nezákonným tlukotem srdce, trháním v uších. závratem a jak již se jmenují všechny ty bídý lidské, které člověčenstvo opalovaly od toho času, co se stal svět velkou káznicí pro ně; — tu najednou čteš ve „Škole“, že ten a ten bez lékaře a bez medicíny se pozdravil, že zase chodí do práce a sám tomu náramně se diví, ba i pan doktor musí se přiznati, že „tu se něco podivuhodného stalo,“ a přidejme k tomu, že i „paměti-hodného.“ Nebo to stojí za pamatování-si a za zaznamenání, že ne lékař svým ohmatáním tepny a svými prášky a medicínami toho a onoho nemocného uzdravil, nýbrž něco docela jiného. Na jeden den bylo v „úmyslech“: za těžce nemocného, aneb: za choromyslného atp.; toho si všimli apoštolé modlitby a naléhali na Božské Srdece Ježíšovo, aby, je-li to k prospěchu duše toho churavce, vyslyšelo jeho a jejích prosby a nenechalo jej býti sklamán v naději.

A hle! Spasitel, který za svého pobytu na zemi žádné prosby neodmítl a tolik zázraků učinil v té nevďočné zemi židovské, vztáhl také zde svou ruku nad nemocného, jak to za dobré uznal, — a nemoc musela odtáhnouti. Tak jest apoštol modlitby i **lékařem**, on svou modlitbou léčí i do dálky, a léčí lacino, neposílaje pak žádné ostudné konto, jak to naši doktoři dělají i za nevyлéčení. „Tu se stalo něco podivného a modlitba přece tedy pomohla.“ Ku příkladu:

Z Velkého Týnce. Jistá osoba byla bez důvodu pochybováno. Lékař radil tohoto roku stížena těžkým neduhem, Rožnov a žinčici, ale poněvadž cesta tak že o její uzdravení namnoze a nikoli taková byla s velikými spojena obtížemi,

čekalo se asi týden, jaký by vzala nemoc průběh. Avšak marné všecko prodlévání, nemocná chřadla čím dále tím více. Již tedy děly se přípravy na cestu k Radhošti. Nemocná, chtěje ještě jedenkrát vyžádati sobě rady lékařské, navštívila sprovázena svoji příbuznou Olomouc. Když se taktó zdoluhavým krokem braly městem, cítila průvodkyně v srdci svém neobvyčejnou tíseň a nevědouc sobě žádné rady, doporučila družku svou nejsvět. S. P. J., prosíc Je, aby ráčilo prosbu její milostivě vyslyšeti a nemocné zdraví zase navrátiti, ješto k rozšíření Jeho úcty již tolik se byla přičiňovala. A hle, prosba ta nezůstala bez účinku! Sotva vkročily k lékaři, ihned potěšeny jsou, slyšice z úst lékařových, že netřeba konati cesty do Rožnova. Nemoc ovšem potrvála ještě několik dní, brzy však počala odcházeti; neuplynuly ani čtyry neděle a nemocná značně pozdravena mohla již zastati po domě lehčí práce. — Že tu lidská pomoc sama o sobě nebyla dostatečná, to dosvědčí mnozí, to zejména omilostěná a prositelka vděčně uznávají, vzdávajice nejsvět. S. P. J. veřejně za udělenou milost nejvřeější díky.

Z Skalky. I nám ukázala se zde dobrota a štědrost Božského Srdce Páně mnohonásobným způsobem.

Když totiž počátkem lonského roku ohlašovala se v Čechách jubilejní slavnost sv. Jana Nepomuckého, jehož jemu také naše svatýňka jest zasvěcena, byli jsme v nesnázích, nevěduouce, odkud vezmeme prostředky na zařízení jistých bohoslužebných potřeb. Pamětlivi slov svatého písmna: „Lépeť jest doufati v Hospodina, než doufati v člověka“ (žalm 117, 8.) — poroucheli jsme tyto a mnohé jiné záležitosti slitovnému Srdci Páně, lásce naší Bohorodičky, matky ustavičné pomoci, a ochraně sv. Josefa i sv. Jana Nepomuckého. Mimo nadání přišla pomoc tak rychlá a výdatná, že do slavnosti Svatojanské vše zjednáno býti mohlo.

Oč dlouhá léta marně usilováno bylo, to nám nebe k jubilejní slavnosti našeho sv. patrona popřálo. Rok Svatojanský byl i v jiném ohledu rokem milostivým. Zejména vroucí díky činíme za tři nadějně novosvěcené kněze z nejbližšího okolí našeho, za 15 nových údův Dědictví sv. Jana Nep., za včasnou pomoc v jistých rodinných nesnázích, za ozdravení tří nebezpečně chorých osob a dvou dítek, za zdar pouťi k hrobu sv. Jana v Praze a za mnohé jiné vzácné milosti.

Budiž ze všeho věčný dik a sláva nejsv. Srdci P. a ustavičná čest velmocné Královně andělské a našim sv. patronům! Uvěřejňujice toto díkůčinění, plníme svůj slib a dokládáme vděčně se žalmistou Páně: „Od Hospodina stalo se to, a jest divné před očima našima.“

Z Hnojic děkuje jistá osoba B. Srdci Páně a P. Marii za milost uzdravení od neduhu. Konala devítidenní pobožnost, užívala vody z Filipisdorfu atd. a nebyla oslyšena.

— Jistý farář, dlouhou nemocí sklíčený, vyprosil si na Matičce Boží, že na slavnost Všech Svatých a na dušičky všecky obřady církevní, mše sv., hodinky, kázání, průvody atd. vzdor své choroby rádně vykonal, za což podle slibu svého nejvrouceněji děkuje.

Z Kolína děkuje R. P. za brzké uzdravení od smrtelného pádu.

Jistý mladík z Moravy děkuje za zachránění od pomatení smyslu.

Od Uh. Hradiště děkuje jistý poutník do Jaroměřic za úplné uzdravení, které se mu stalo na té pouťi.

Z Ostrova u Žďáru vzdává jistá matka srdečně a vroucí díky nejsvětějšímu Srdci P. Ježíše, nejčistšímu Srdci P. Marie a sv. Josefu za uzdravení jediného dítěte jejího — šletého chlapce, který dvakrát po sobě těžce, nebez-

pečně nemocen byl a nyní, díky Bohu zdrav je, aniž by jakékoliv následky těch nemocí na něm znáti bylo.

Čest a chvála a díky srdečné a tisícíré buďtež nejsvětějšímu Srdeci P. Ježíše za ono uzdravení, a tisícíré díky nejčistšímu Srdeci P. Marie a sv. Josefu za jejich mocnou přímluvu.

Z farnosti Boršické. Ztratili se mi koně; nespozoroval jsem to až o 5. hod. ráno. Jaká to pro mne rána bolestná! Na zkríknutí povstávali všichni domácí a s pláčem modlili jsme se k Božskému Srdeci Páně, aby nám tentokrátě pomoci neodepřelo. Ztratilo se již mnoho koní, a nebyly nalezeny. Mé se našly a sice v Koválovičkách, za Kojetínem, na nichž 3 cikáni uháněli. Chycený cikán vyznal, že na uě udeřila

k ránu veliká tma, tak že nevědouce, kde by se nacházeli, museli přes hodinu státi; tím se zabavili a ráno ode dvou chasníků chyceni byli. Nemohli již dle úmluvy do 9. hodiny do Brna dorazití. Chvalte Hospodina, neboť jest dobrý, a na věky trvá milosrdenství jeho.

Fr. C.

Z Brna. Těžkou nemocí postížen, tak že jsem o uzdravení pochyboval, nabyt jsem — jsa toho jist — na přímluvu Panny Marie úplného zdraví a splňuji svůj úmysl, za dikůvzdání za šťastný návrat doň ku větší cti a chvále Boží ve „Škole“ to uveřejniti.

Z Tišňova děkuje jistá čtenářka „Školy“ za uzdravení od částečné hluchoty.

Na nový rok.

Jak poutník stále vpřed
ku svému spěje cíli,
jak plavec mořem plí
a v dálku míří hled,
kde přístav jemu bleskotá:
tak dál a dále
plujeme stále
my všichni mořem života.

Zas jeden minul rok
s ním jeho slasti kříže,
a hrobu svému blíže
jsme o mnohý zas rok;
ba snad už smrt je v zápětí
a v krátké chvíli
náš soudruh milý
„buď s Bohem“ vryje v kámen paměti.

Rok nový kyne nám;
však čím nás upět vítá,
zda útěcha nás vítá,
zda konec trampotám,
či v nový boj zas kráčíme,
a kolik nás
v něm padne zas —
to všecko, všecko nevíme.

J. N. Konečný.

Zprávy.

Z Polešovic. (Úcta marianská.) V loni slavili jsme 25leté jubileum věročlátku nepoškvrněného početí Panny Marie a zajisté, že každý dobrý katolík se srdcem radostným přivítal tuto krásnou slavnost. Neměli bychom se tím chlubití, avšak jest to chlouba marianská, že letos svátek 8. prosince poněkud u nás slavně se

konal. Máme ve farnosti pancenskou jednotu, která slavíc výroční den svého založení, přispěla také nemálo ku oslavě nepoškvrněného početi Panny Marie. V pondělí 8. prosince bylo troje kázání, které měl ředitel jednoty panen vlp. F. K.; po celou oktávu bylo vždy požehnání s příslušnou litanii a modlitbami. K slavnostem těm přispěl nemálo v tom ohledu nad jiné horlivý pan nadučitel Antonín Dvořáček, který mariánské písně na varhanách doprovázel. Že přes ten čas přistupovali mnozí horlivě k stolu Páně, jest samo sebou zřejmo. Pobožnost se vykonávala denně před oltářem Lúrdské Panny Marie, již náš lid nadobytějně ctí a proto mnohého dobrodini za to se mu dostává.

Musím též podotknouti, že družstvo svato-Hostýnské se u nás utěšeně rozmáhá a lze se nadíti, že v krátkém čase náš svatý Hostýn tím bude, čím má býti celé Moravě a celému Slovanstvu. Mnohé díky za to dlužíme redakci „Škole Božského Srdce Páně,“ která nám spisek družstva zdarma opatřila a milodary tak ochotně uveřejňuje. Kéž by se na všech stranách zařizovaly sbírky pro svatý Hostýn, jako se to děje pro náš Velehrad, a zvláště velebné duchovenstvo by příkladem svým předcházelo svému lidu, jako na př. to učinil dle dnešního výkazu dp. A. Špaček, farář ve Studené. Nečekejme, až nás s hory budou napomínati, nýbrž sami přiložme činné ruku k dílu. Mnohá bratrstva, mnohé jednoty mohou, aniž se jim újma stane, mnoho napomáhati ku zvelebě svatého Hostýna, když hojně přistupovati budou ke družstvu svato-Hostýnskému. Nechtějme se předkem o to hádati, zdaž Hostýn neb Velehrad jest vznešenější a pocty hodnější; avšak k oboum posvátným místům putjeme na modlitbách a se štědrými rukama. Vezme, že přimluva Matičky Boží k našemu národu apoštoly poslala; proto oni s velikou vděčností

chrám Páně první ji zasvětili a takto náš národ k Marii nepoškvrněné putovati naučili, ano na té hoře, kde dnes svatyně Hostýnská stojí kaplice jak se praví postaviti ji dali.

Pracujme i tímto rokem se stejnou horlivosťou jak pro Hostýn tak pro Velehrad, což nám zajisté všechno nebeskými statky na přimluvu nebeské Královny a našich svatých apoštolů nahrazeno bude.

— a.

P. T. důst. duchovenstvo a cti-hodné pp. hohoslovce v Čechách, na Moravě a v Slezsku upozorniti si dovoluji na spis pro každého vzdělaného Čechoslovana na nejvýš zajímavý, porovnávací slavnosti církve východní se svátky církve západní a dotýkající se přemnohých podrobností, jichž o liturgii a hagiologii našich bratří na Východě dozvědět se přemnohý z našinců dojista dávno již toužil. Doklady z církvevních Otců, jež církev východní rovněž za svaté má a vyzývá jako i církev západní, podán jest ve spise tom na četných místech jasný důkaz, že bohoslužba východní hlasitě za spojení obou církví se přimlouvá. Z celé knihy vane duch hluboké úcty a oddanosti k církvi katolické a vroucí touhy po spojení a smíru s církvi východní, o níž v předmluvě horlivý a učený p. spisovatel praví, že ne tak z nelásky k pravdě, ale spíše z dávného zvyku a pro zastaralé předsudky v odloučenosti trvá. Název nesčíslnými citaty pramenů, jichž použito bylo, naplněné knihy této jest:

„Kalendarium manuale utriusque ecclesiae, orientalis et occidentalis.. Auctore Nicolao Niles S. J., s theol. et ss. Canonum doctore horumque in c. r. univ. Oenipontana professore p. o. — Superiorum permisso. — Oeniponte. Felician Rauch. 1879.“ LXIV. et 496 in 8°.

Velmi pochvalného posouzení a odporučení došel spis tento v „Čechu“ 1879 č. 166.; v „Blahověstu“ 1879 č. 32.; v „Zeitschrift für kathol. Theologie“ vycházející v Inomosti, 1879 sv. 3.; v Schulkové „Reform“ 1879 č. 29. — U dp.

spisovatele (bytem Tyrolsku, Insbruck, Sillgasse, Nikolaihaus) lze dostati dílo to na intence.

V Želivě v Čechách, v prosinci 1879.

P. Method Nývlt,
O. S. N.

Zájmy Krista Pána v různých zemích.

Jest zvykem, přáti k novému roku. Přání bývají rozličná a zůstávají na mnoze pouhými přáními. Co máme my, pilný žáků Srdce Kristova, Tobě přáti? O slyš! My přejeme Ti, abys horlivě pozoroval a vážně rozjímal jemné působení Srdce Ježíšova v církvi sv. Hle! v roce minulém podávali jsme Ti obrázky z různých zemí — zvláště evropských — v nichž ono jemné ale patrné působení Kristovo se značí. Pozorovals, pilný čtenáři a zbožný žáků Srdce Ježíšova, v předešlém roce, že vane na sklonku nynějšího věku zcela zvláštní vítr, který zde burácí a boří, tamto utvrzuje a sílí, zde ochlazuje, tamto rozněcuje, že s kořeny se snaží vyvracet, tamto zase upevňovati a zakládati. Vane vítr duchovní revoluce a vane vítr duševního klidu. Zkrátka, vane vítr utěšené zbožnosti a děsné bezbožnosti. Protivy obou těchto větrů objevují se více méně ve všech zemích — ale nyní jeví se nejostřejší v Rusku, kde úplné bezbožství — nicoté — jako řas si počíná a všechny základy zánovitosti tajně i veřejně podvrací. Než pozorovati též bylo lonského roku, že v mnohých zemích, jako v Německu a Rakousku, dobří živlové začínají se zvedati ku potlačení zhoubného živlu liberalního. Ba liberalismus sám, postrádaje sám v sobě mravné síly, klesá a kde ještě živoří — není se ho co báti. A či to dílo? O zajisté Kristovo! On dopouští boje na církve a neopouští ji. Prociťte v bouři a povelí: Utište se větrové! Že to se brzo stane, s takovou nadějí jdeme novému roku vstříc a to sobě vespolek přejeme k novému roku. Jako v loni jsme podávali, tak i letos zamýšlíme v každém čísle podati kratičkou zprávu z různých zemí o událostech, v nichž patrně jeví se působnost Krista, aneb některý zájem Srdce jeho v popředí se stavi. Nuže s pomocí Boží začínáme:

Rakousko. Dne 5. prosince m. r. naskytila se v sněmovně poslanců příležitost k ráznému vyjádření se předsedy ministerstva, hraběte Taaffeho. Byv zřejmě vyzván od liberalní strany, která jen pro sebe osvojuje si právo vladaření v Rakousku, přiznati barvu, pravil pro nás památná slova:

„Úlohou koaličního ministerstva jest „docílití smíření a spojení národností na půdě společné ústavy.“ I on (Taaffe) chce, aby většina byla rakouská a žádná národnostní; neboť Rakousko

sestává z rozličných národů, jichž práva se musí šetřiti. Zajisté nelze v Rakousku vladařiti, kdyby Němci byli tlačeni ke zdi. Ale ani Slované nesmějí tlačeni býti ke zdi, neboť jsou stejnooprávněným činitelem v Rakousku. Skrze uznání práv jejich stanou se všickni dobrými Rakušany.“

Tato jasná slova spravedlivého státníka rozduřila velice liberaly, již svobody toliko své šetřili, jiných ale práva a svobodu nohama šlapou a to — velko-

myslňě!! Liberalové spustivše se idey práva, kteráž jest Bůh, uznávají jen to právem, co jim poskytuje výhody. Tak jest, když člověk zabočí z kolejí pozitivního náboženství. Než slova Taaffeova jsou praporem nového směru — a to pravého rakouského apoštolského. Jako sv. apoštolové všem národům přinášeli evangelium o pravé svobodě a rovnoprávnosti — tak rozbřeskují se v Rakousku naděje na odstranění dávno-věkých křivd Slovanům činěných. —

Potěšitelný jest návrh zákona ministra práv v Uhřích na odstranění svobody lichvy. Návrh ten vyhrožuje prvnímu případu dokázané lichvy vězením do 6 měsíců a pokutou 1000 zl., lichvě pak za řemeslo provozované vězením dvou roků a pokutou 4000 zl. — I to dobré dodává se: že hospodské dluhy se nesmějí zažalovati, jakmile hospodský při nové půjčce starý dluh nehleděl míti zaplacený.

Tyto dva návrhy úplně shodují se se zásadami učení Kristova. Kéž by podobně i u nás se zavedlo, aby tak národ neklesal v blahobytu. Přijmutím těchto návrhů bude opět hlavní kámen vytržen ze zhoubné budovy moderního zákonodárství.

Rusko. Důležitá pozornost obrací se tyto dny k Rusi, kde tak zvaní „nihilisté“ strašně řádí. Ti nehrozí se ničehož — ani nejhanebnějších zločinů, ani vražd, ani velezrády, ani žhárství a pobouření lidu — ba ani královraždy. Útok Solovieva ze dne 2. dubna m. r. v Petrohradě jest posud v živé paměti. Než sotva tento padouch skončil dne 9. června pod sekýrou bídný život svůj, již oznamuje telegraf nový strašnější útok.

Císař Alexander jel dne 1. prosince m. r. z Petrohradu do Moskvy. Dle plánů nihilistů měl býti celý tento vlak vyhozen do povětří. Než omyl zmařil

jejich černý záměr. Osobní vlak, v němž byl císař, přijel před císařským vlakem, v němž byla zavazadla a služebnictvo. Císař byl již v paláci v Kremle, když o 11 hod. v noci v Rogoši (část Moskvy) temný se stal výbuch a roztrhl kus tratě, když po ní jel vlak se služebnictvem císařovým. Neštěstí veliké se nestalo a nestililo toho, na něž bylo namířeno. Veřejné noviny přinášejí zprávu o vypočteném spiknutí královražedného. Z domku totiž nedávno zakoupeného cizí osobou blízko tratě stojícího vedly dráty baterie, která měla způsobiti ten neslýchaný zločin. Aj, jak daleko vede bezbožství! Neštítí se ničehož. Nechat z toho poznají vladařové, kam vede nevěra a nechť jsou na strážii ohledně náboženství. Bůh zajisté těmito nehodami vladařům otvírá oči, aby nahlídli, že jen víra a mravy z víry jsou základy státu a blaha národů!

Co se týká **Německa**, nemůžeme tentokráté podati ničehož nového leč že vyjednávání mezi Berlínem a Římem, které ve Vidni mezi dvorním radou Dr. Hüblerem a pronunciem kardinálem Jakobinim se dělo, odloženo jest, aby v Berlíně a v Římě na základě nových výsledků vyjednávání na dalších rozhodnutích se usnesli. Kniže Bismark věc protahuje aspoň, když z rozkazu císařova vyjednávatí přece musí. Též záznamů hodno toto: Při sněmovni debatě o veliké bídě a nouzi v pruském Slezsku, kde již panuje horečka z hladu, učinil vůdce středu Windthorst trpkou tuto výčitku vládě: „Kdežto hlad a v jeho zápětí vždy následující zhoubný tyfus hrozí, zůstávají zákony, které posluhování svátostmi staví pod tresty a rády k ošetřování nemocných k úmrtí jsou odsouzeny, v plné své moci. Ano vratislavská vláda ještě nedávno uznala za prospěšné, úřadům svým přísně naříditi, vstoupení do těch řádů co možná nejvíce stížití. Pro takovouto moudrost schází nám smysl.“ —

Podáváme to beze všech poznámek — neb úsudek o tom čtenář sám si učiní.

Nešťastné — druhé svaté — **Irsko** počíná býti sídlem velikých nepokojů. Jak známo jsou katolíci irští zbaveni všech práv k nabývání pozemků. Pro svou věrnost k církvi sv. byla jim za krále Jindřicha VIII. všechna půda odňata a odkázáni byli jen na otrocké práce a na nejvýš jen na najímání půdy. Poměr ten nyní se má zjinačiti. Lid katolický vidí sobě činěné krivdy a pozvzdá se. Než zbouřením něčehož se nedocílí, ale právě to se tam připravuje falešnými proroky, již také rozličnými bludy lid dráždí a k nepokojům štvou. To neušlo sv. Otce. I prosil tudíž biskupy irské, aby v listech pastýřských varovali před falešnými buřiči, kteří by neštěstí jen ještě rozmnožili. Tu pozdvihl arcibiskup Dublinský svého hlasu a přivolává irskému lidu takto: „Na neštěstí chodí mužové po vlasti naší, kteří sice hlubokou soustrast nad smutným osudem lidu projevují, ale při tom učením kázou, která by mohla vykořeniti onu dobrou víru a vzájemnou důvěru, na nichž spočívá společenský život. Nepřátelé naší země používají těch učením za zbraň v boji proti nám. Při všem soucitu s těsným stavem obyvatelstva musíme povznésti hlasu svého proti všem chybám, které se konají. Zásadou naší jest, dávatí králi, co jest královo, sice nemožno dávatí Bohu, co jest Božího. Nebudou-li spravedlivé požadavky poctivým spůsobem ukojeny, učiněn by byl pro vývoj této země osudný princip, jehož následky by zastihly hlavu těch, kteří zdánlivě

dnes prospěch z toho berou. Kéž vzdálený jest den, v němž by Irčané druhdy láskou k spravedlnosti prosluli podali příklad ničemné věrolomnosti.“ — Tak varuje církevní kníže před všelikým zbouřením proti těm, co utlačují. Jest to opět patrný důkaz, že církev sv. není nebezpečna státům, nýbrž jejich spíše podporou. Mějme naději, že Kristus Pán, jemuž Irsko po staletí věrno zůstalo, pomůže ubohým Irčanům a uleví jim jho, pod kterým až posud úpějí.

V Holansku založen na památku 25letého jubilea prohlášení za článek víry o nepoškv. početi Panny Marie dne 8. prosince m. r. dům misionářský a sice v Stýlu u Venlo. Zde se budou vychovávatí misionáři pro cizí Holandany. Již jest 70 kandidátů přijato. Zemské katolické shromáždění v Cáchách odporučovalo již ve všech německých městech zaváděti pro účel ten peněžité podpory. I v Rakousku a zvlášt v Praze skrze svět. biskupa Prucha odporučuje se dům ten zvláštní přízni. — Bude zajisté dům ten ohniskem, z něhož vycházejí budou řádní holandští misionáři. Dejž Bůh sv. požehnání k tomu!

V Belgii statečně pomáhají si rodičové sami proti novým školním zákonům. O překot zřizují si privátní katolické školy, které stát přece zakázati nemůže. Stojí je ovšem veliké peníze náklad na stavby a udržování těch škol, ale co nečiní otec pro dobro dítek svých!! Podobně jednati by měli rodiče ve Francii a v Italii — všude kde liberalní vlády si osvojují právo nad školami.

V měsíci lednu

modleme se za zrušení protikřesťanských, bezbožných spolků.

v. Jan, miláček Páně, jsa na ostrově Pathmos, měl zjevení Boží. Uslyšel hlas řkoucí: „Co vidíš, piš do knihy a pošli sedmi církvím, které jsou v Asii. Církví smyrnenské měl sv. Jan napsati: Víím o souzení tvém, a o chudobě tvé, ale jsi bohatý (v dobrých skutcích); a rouhají se tobě ti, kteříž se pravi býti židé, a nejsou, ale jsou sběr satanova.“ (Zjev. II. 9.) I nyní za našich dnů, vydávají se mnozí za spasitele národů, za křesťany a přece jsou sběr satanova. Nyní bojuje tma proti světlu, Belial proti Bohu, neznabožství proti církví, spustlost proti mravnosti. Proti jednomu, pravému spolku všech křesťanů pravověřících, proti církví sv. zakládají se spolky neznabožské, bezbožné, které mají za účel, vyhladiti církev, vyhladiti náboženství. Na nás tedy jest, na kterou stranu se dáme. Jednu stranu, církev, máme milovati, zastávati, a tu druhou, nepřátelské spolky, máme liledět zrušiti; a jako jest nám modlitba mocným prostředkem k vítězství církve sv., tak nám má býti též hlavním prostředkem ke zrušení, k poražení spolků protikřesťanských. Mnozí biskupové povzbuzují již katolíky tak jako my ku svornému boji proti nepříteli, dovolávají se modlitby naší. Neboť nesmíme si nevsímati věci, které se okolo nás dějí; naopak pozorujeme počínání si naší matky církve sv. a pak nepřátel její. Čím více se nepřátelé namáhají, tím více máme i my a to horlivě pracovat; modliti se za jich pořízení.

Satan nechce nic jiného, než býti bohem, jemu se mají lidé klaněti, založil si na zemi království, které má království nebeské na zemi zničit. Aby toho dosáhl, nešetří ďábel ničeho, protiví se Bohu kde může, staví své klamy a mamy naproti božskému zjevení; své zázraky vyvyšuje nad zázraky Všemohoucího, své bezbožné rejdy staví na místo posvátných obřadů, zkrátka chce církev zničit a na místo ní své bezbožné království založit. Každý člověk musí nahlédnouti, jaké následky by to s sebou přineslo. Dříve se protivili Kristu židé ale nyní povstává proti nám mnohem horší pohanství, hanebné rejdy provádějící. A když Spasitel přišel na svět, aby zaujal své království, tu zdvojnásobil satan všechny síly své, aby bojoval proti církví, aby on byl páncem světa; hledí toho dociliti převrácenou mravností, která se venkoncem protiví svatosti evandělní. Nejvíce ale používá spolků.

Takový protikřesťanský spolek jest v Paříži, nápodobně ve svém zřízení církví katolické, ale v pravdě není nic jiného než „spolek revolucionářský“ jest spolkem satanovým, který byl prvním revolucionářem. Dostí jest takových rouhačů na světě, kteří o Bohu, o církví, nemluví jinak leč s posměchem a nenávistí; říkají: „Katolicismus jest mrtvola, brání pokroku ducha lidského a sice svými dogmaty, svou vírou.“ A proto není divu, když dále pokračují, „Řím musí zahynouti.“ Dále praví: Boj proti Bohu, to jest pravý pokrok. Pryč s Bohem, pryč s církví, pryč s náboženstvím! Tak volají neznabozi. A následky toho nebudeme popisovati. Kdo chce lépe to poznati, ať si přečte jen o revoluci francouzské, o komunně pařížské a uvidí, kam to člověk bez náboženství dovede, uvidí, že takový člověk jest horší než nejzúřivější tygr. A přece to chtějí nepřátelé provésti, to vidíme i dnes na kulturním boji po celém světě, zvláště ale v Evropě. Nejvíce takovým nepřátelům bije do očí tak zv. ultramontanismus, jezovitismus,

klerikalismus a jak to ještě jmenují uštěpačně. Nejvíce jim ovšem zavazí ten klerikalismus, to jsou kněží, ty by oni nejraději napřed ze světa sprovodili, aby měli volnou ruku, aby mohli s lidem dělati, co by chtěli. Ale doufejme pevně v Boha. On založil církev sv. na skále, a tu nepřemůže nikdo. Již se to ukazuje, že upletli nepřátelé sami na sebe metly. Oni sice popírají a vykřikují, že není Boha, že není potřeba náboženství; zavrhli sice sv. evangelium, podrželi si z něho jen svobodu a sice svobodu k tomu, aby se mohli ještě více rouhati; neuznávají žádné autority nad sebou a každý je jim vitanou kořistí, ať jest to katolík, nebo protestant, věřící nebo nevěřící, jen když s nimi stejně smýšlí. Tot obrázek těch bezbožných, protikřesťanských spolků, které jsou všude po celém světě rozšířeny. Kdož by pochyboval o záhubě, jaká od nich pochází? Nemravnost ta největší, zkaženost, zpustlost, nevěra, vraždy, neřesti, tot ty následky, chudoba, nouze a bída; trůny královské i císařské chtějí podvrátiti a chtějí jen, aby ďábel panoval po celém světě. Chraň nás toho Pán Bůh! A proto modlíti se máme vroucně a horlivě tento měsíc zvláště, aby Bůh milostivý ty bezbožné spolky všechny zkažil a zmařil. Nastává nový rok 1880. Zkáza, jakou jsme vylíčili, dosahuje svého stupně. Církev a ďábel bojovali od jakživa proti sobě, a nyní dostoupil boj stupně nejvyššího. Avšak jako ukrutný Nero, Dioklecián a jiní císařové, kteří hleděli křesťanství vyhubiti, klesli, podlehli moci Boží, tak podlehnou i nynější nepřátelé, až se Bohu zalíbí, kdož však vytrvá až do konce!?

Uznejme pokorně, že Bůh chtěl ukázati svou spravedlnost, chtěl nás potrestati za hříchy naše. Jestliže ale Bůh dopustil, aby až podnes nepřátelé vítězili, dal zároveň svým sluhům příležitost, aby ukázali svou věrnost, svou stálost, důvěru, aby si získali hodně zásluh. A v pravdě nyní můžeme ukázati, jsme-li praví přátelé Boží, nyní můžeme si dobytí mnohé slavné koruny. Protož pozdvihněme všickni oči svých k nebesům, odkud jedině pomoc přichází. Buďme svorní, sledujme všickni jeden účel, abychom zvítězili nad nepřátely. Abychom toho vítězství tím spíše dosáhli modleme se tento měsíc za zrušení těch hanebných, bezbožných a protikřesťanských spolků.

Modlitba.

O Ježíši! skrze nepoškvrněné Srdce Marie Panny obětují Tobě všechny modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly, ve kterých se ustavičně na oltáři obětujíš. — Obzvláště je obětují za dosažení od milosrdenství Tvého těch milostí, aby církev svatá slavila vítězství nad hroznými nepřáteli svými. Amen.

Pane Ježíši, zastříž ochranou svého Božského Srdce našeho svatého Otce papeže! Srdce Ježíše a Marie! zachraň těž církev, říši Rakouskou a vlast naši česko-moravskou!

O přesladké Srdce Panny Marie, budiž mou spásou.

Sv. Michale archanděli, ss. Cyrille a Methode, orodujte za nás!

SVatý MatějI, Vznesený u Víře, zahřívěj srDCE VěrnýCh,
ať pLápoLají Láskou Boží.

Memento homo.

(Pomni člověče.)

u dveřím chrámu pospíchá lid
v svátečním oblečen šatě,
posvátný vládne vesnicí klid,
na návsi, v každinké chatě,
s kruchty jen znějí varhany tiše
a kněz věřícím na čelo píše:
memento homo.

Jako té palmy svěžestá snět
plamenem v popel se zvrátí,
tak tobě mláďi uplyne svět,
tělo tvé ve hrob se sklátí;
sady a lesy, příroda holá
na tebe hlasem výmluvným volá:
memento homo.

Bujarou růží prokvétáš dnes,
svět se ti odevšad koří,
zítra pak hyněš skalní jak vřes,
nevšímán, zapomněn, v hoří,
nepodá nikdo soucitné ruky;
proto ach, poslyš výstražné zvuky:
memento homo.

Uplyne radost, utichne zpěv —
čas pořád ku předu kvapí,
v žilách tvých buřná ochládá krev
a tebe nepokoj trápi,
a snad už pozdě vzdycháš si „škoda!“
když ve tvém nitru zpomínka hlodá
memento homo.

J. Nep. Konečný.

Křesťanská rodina podle Srdce Ježíšova.

II.

Žena podle Srdce Ježíšova.

Sv. Pavel, apoštol národů psával, jak známo rozptýleným osadám křesťanským listy, jež epístoly nazýváme, a z nichž úryvky obyčejně před evangelium čísti slyšíme. V jednom z těchto listů, znějícím osadě Efeské běre sv. apoštol zvláštní ohled na křesťanskou rodinu a dává jednotlivým členům rodiny příslušná napomenutí.

Jak jsme již v minulém čísle „Školy“ slyšeli, obrací se v poučování svém nejprv k mužům a manželům křesťanským a odporoučí jim jako první a nejsvětější povinnost lásku k manželce — podle vzoru a příkladu lásky Ježíšovy k církvi sv.

A co asi klade ženě křesťanské za povinnost k muži? — Co jiného — odpovídá svět, — než také lásku, lásku za lásku; tak aspoň počítá svět, tak o tom sní všickni snoubenci, tak pějí o tom básníci, tak o tom píší v románech, tak aspoň slibuje a nejednou přísahá nevěsta, tak z většiny alespoň první čas i manželky mužům svým hledí svou lásku prokazovati, nezřídka až do těch hříšných krajností, aneť nejedna z lásky k muži zanedbá i služby Boží, mlčí k jeho největším chybám a hříchům; z lásky k muži, když se těžce rozněmohl, nezavolá ani kněze, aby jej nepolekal a nechá jej zemřítí bez Pána Boha, atd. To všecko učiní žena, jak říká svět, „z lásky“ k muži svému a myslí, tím že vyplnila veškeré povinnosti křesťanské ženy.

Avšak Bůh nebeský jest jiného náhledu a zajisté toho pravého; vzkauje totiž škrze téhož apoštola Pavla ženě křesťanské, — že, chce-li svým povinnostem zadostučiniti, — „má muže svého poslouchati a jeho se báti.“ — Píšet doslovně sv. Pavel v listu k Efeským

kap. 5.: „Ženy mužům svým poddány buďte, jako Pánu, nebo muž jest hlavou ženy, jako i Kristus hlava církve. A protože jako církev poddána jest Kristu, tak i ženy mužům svým **ve všem!** — žena pak ať se bojí muže!“

Podle Ducha Božího jsou tedy „poslušnost a uctivost“ první povinnosti křesťanské ženy k muži.

To arci nebude po chuti tak mnohé té paničce nynějšího světa, uvyklé na to, aby muž na každé slovo poslouchal libovůle její; avšak nic platno, zde nelze ani puntík změnití ani smazati. Má-li býti muž vzorem Ježíš Kristus, má zase žena svůj vzor na církvi sv., — a že choť tato Božskému Ženichu svému jest poslušna, poddána a podrobena ve vši uctivosti: to bez zvláštního výkladu zná každý katolický křesťan. Že by ale i manželka a žena mohla býti vždy a ve všem mimo hřích muži svému poddána a ústupna, poslušna a uctiva: to snad tak mnohé čtenářce naší bude se zdáti skoro nemožným býti! Proto vyhledal jsem v legendách Svatých příběh o křesťanské manželce, kteráž za vzor může sloužiti všem ženám křesťanským.

(Připomenutí. Která z vás, rozmilé čtenářky, jest slabé povahy, připrav se na těžkou zkoušku, a seber všechny síly své dohromady, dozvíš se v příběhu tomto věci hrozné, ba neslychané.)

Před 300 lety žili ve španělském městě Burgos-u křesťanští manželé, rodem vznešení, statky pozemskými nad jiné od Boha požehnaní a, co při tom zvláštního — oba též nábožní a bohabojní.

Roku 1564 narodila se jim dcera, již dali jméno Johanna. Když byla asi dvě leta stará, byla jedenkráte předvedena sv. Teresii. Svěťice tato

vzala ji do náručí, dlouho ji hladila a líbala řkouc k rodičům jejím: „Mějte pozor na dítě toto, neboť pravím vám, že za šťastny se můžete pokládati, anť vám Bůh svěřil dítě, skrze něž mnohé divy činití bude.“

Jak pravdivé bylo proroctví svatě Teresie, ukázalo se hned v nejtěšším mládí Johanny. Bylatě nad jiné od Boha omlilostněna. Na příklad zjevil se jí nejednou Ježíš Kristus jako malé pacholety, k němuž velikou úctou a něžnou láskou přilnula. Zvláště často se jí ukazoval Spasitel obtížen jsa tak těžkým křížem, že jen s velikým namáháním jej vlekl. Tu se tázával Johanny, nechtěla-li by mu pomoci? A když dívka svolila, vložil jí Kristus kříž na ramena, pod nímž ale pocítila takovou tíž a bolest, že se z místa ani hnouti nemohla. I napomínalo ji Božské dítě, aby jen, kolikrátkoliv klesne, ihned zase povstala a kříž dále nesla.

Když pak v 13. roku dospěla v kvetoucí pannu, ucházeli se mnozí mladíci o její ruku, neboť byla nejen urozená a bohatá ale i sličná. Nejvíce ze všech nápadníků namáhal se jakýsi Matyáš Ortiz dostati ji za manželku; a rodičové skutečně jemu ji přislíbili. Johanna zhrozila se toho velice a prosila úsilovně otce i matku, aby ji nechali svobodnou; ale marné byly prosby její. V ouzkosti své utekla se k svému zpovědníku hledajíc pomoci a rady. Avšak i ten jí nařídil, ať se vůli rodičů neprotiví. Johanna modlila se nyní co nejvroucněji k Božskému pacholety, Jemuž byla slíbila pannou zůstaty, ale, nastojte i zde obdržela odpověď: „Čiň, co ti velí rodičové, a pomoc má bude vždy s tebou!“ — Tak musila připustiti, čeho zabrániti nemohla, a stala se chotí Ortizovou.

Ortiz byl muž obrovské postavy a síly, povahy nikoliv zlé; nemohl mu nikdo vyčítati nevěrný neb nepořádný život, ba naopak k chudým měl dobré

srdce, uděloval rád almužnu a nejednou vyjádřil se k chotí své, ať raději jeho, než chudé nechá nouzi trpěti. Avšak Ortiz byl horkokrevný Španěl, snadno popudlivý a prehlivý tou měrou, že uchvácen zlostí neznal se přemoci a hůře zuřil, než divoký rozkáčený tigr. Následkem této ohnivé letory byl Ortiz neduživý a manželství jejich zůstalo bez dítek. Tim ale vzrostla jeho nevěle proti manželce až na ten nejvyšší stupeň nenávisti. Johanna musila často trpce zakoušeti hněvu jeho, an dle tehdejších zákonů španělských měl muž úplnou a neobmezenou vůli a moc nad ženou svou.

Z počátku, kdy ještě novomanželé bydleli v otcovském domě Johanny, vyléval si Ortiz hněv svůj toliko láním a ustavičným vaděním. Matka Johanny domnívaje se, že dcera dává příčinu k těmto domácím nesvárům, peskovala jí z toho, ano i nelitostně bila. Otec, jsa moudřejší a nechtě míti denně trpící dceru na očích, opatřil jim nový dům. Ale tu teprve započalo Johanně pravé utrpení. — Jako zvěst toho, co jí zde očekává, zjevilo se jí Božské pacholety s těžkým křížem na ramenou. Johanna spěchala sejmouti mdlému pacholety tíži s beder, při čemž jí toto oslovilo řkouc: „Vezmi, vezmi si kříž ten, kterého si žádáš; poneseš jej po mnohá let ale nikdy ti nebude scházeti síla a zmužilost, neboť pomoc má bude vždy s tebou.“ —

Jak se později osvědčilo, měla Johanna pomoci této nanejvýš zapotřebi; neboť hrozný kříž očekával jí v manželství jejím.

Hned při stěhování a loučení se dcery z domu otcovského byla matka její zármutkem, lítostí a hněvem tak rozlícena, že jako smyslů zbavena vrhla se na svou dceru a jí nehty tak podrápala a zranila, že tato po 3 neděle se nemohla nikomu ukázati. Slova pak, jakými jí manžel v novém přibytku

uvítal, byla zcela hodna surovosti jeho; pravil: „Teď jsi úplně v mé moci; k nikomu se nemůžeš již utéci, leč jedině k Bohu; nebo kdo z celého světa vyrvál by tě rukou můj? — Od této chvíle budeš úplně, a až do nejmenších věcí poslouchati vůli mou, a nikdy — slyšíš? — nikdy a v ničem nesmíš jednat dle své vůle. Budeš žiti tak, jakobys již neměla žádných rodičů a žádných vůbec přátel na světě. Od dneška mi nesmíš vickráté ani vkročit do domu otcovského ani s někým z příbuzenstva mluvit; kdybys i vlastní matku na ulici potkala, nesmíš se s ní dáti do řeči. Měj se bedlivě na pozor, abys ve všem, co ti nařizují, úplně poslechl; neboť přísahám ti, uchýlíš-li se v tom nejmenším od vůle mé, poznáš ve mne kata nemilosrdného, který to ztrestá na těle tvém!“ —

Skutečně zdá se, že muž tento četl slova sv. Pavla: „Ženy poddány buďte mužům svým ve všem; — žena boj se muže!“ — a že chtěl na své ženě ukázati světu příklad toho, jak daleko poslušnost a poddanost ženy jíti může.

Avšak i Johanna tušíc, co jí očekává, ohledla se po nějakém příkladu, kterého by se držeti mohla. A příkladem tímto byl jí trpící, mlčky trpící Spasitel, an do krve bičován, trním korunován, kus pláště na ramenou drží třtinu v rukou — a mlčí. Jeho si zvolila k následování; neboť, jak legenda píše, vyslechla onu řeč muže svého se strachem a ouzkostí, nicméně ale tiše a pokojně, řkouc skroušeně: „Pane můj, vše, co si žádáte, učiním, a chci se přičiniti povždy a ve všem vás býti poslušna!“ —

Dosti brzy naskytla se Ortizovi příležitost, by ukázal jak věrně chce splniti, čím vyhrožoval. Jednoho dne totiž navštívila žena jeho chrám Páně, kdež našla matku svou. Jsouc však pamětliva zákazu manželova snažila se

jí vyhnouti. Než, sotva že si poklekla, přistoupila k ní matka sama a pozdravila. Johanna pak toliko tichým slovíčkem jí poděkovala. To ale zahlédl kdosi a neprozřetelně Ortizovi sdělil. Tento ihned se rozpálil hněvem a zosnoval si plán k ukrutné pomstě. Tlusté provazy, jimiž kupci balíky vážou, nechal máčeti v octě a soli. Když pak nadešla noc, a všecko v domě utichlo, zbudil Ortiz 15letou svou manželku a poručil, aby jej následovala do před síně. Zde stála stará těžká postel. K ní na rukou a nohou pevně přivázal ženu svou a provazy mrskal tělo její, až celá krví zbrcená byla. Avšak tekoucí krví, jako pravý tygr ještě více podrážděn neustál, ale bil do ran otevřených, ano i vosk tekoucí se světla do nich kapal! Při všem tom neotevřela Johanna ani ústa svá, ale služby ranami probuzeny a tušice, co se děje, zbudily obyvatele domu ku pomoci. Ortiz zaslechnuv šramot odvázal rychle ženu a polomrtvou položil na lože, vyhrožuje dýkou jí i služkám, odváží-li se jen slovem ceknouti. Lékař přivolany měl velikou práci než ubohou ženu opět z ran vyhojil.

Ale, sotva že trochu se zotavila, již opět bylo jí zakusiti trýzeň ještě mnohem horší. —

Ortiz měl několik klecí s kanárky na okně. Jednoho dne stalo se, že synovec jeho, malý a všetečný hoch přijda shodil jednu z klecí na zem. V tu chvíli vstoupil Ortiz do síně a spatřiv klec na zemi zařval jako lev podrážděný a skokem vrhnul se ihned na svou ženu, obviňuje ji, že jemu na vzdory klec shodila aneb že jí k vůli děvečky tak učinily. Necht odpovídala a ospravedlňovala se ubohá Johanna jakkoliv, nebylo nic platno, muž hledal jen záminku byt i zcela nepodstatnou. Uchopiv ženu vyvlekl ji do nádvoří, kde se studně nalezala, a uvázav ji na provaz spustil do studny až po krk do vody, služby

pak uzamknul, by jí nikdo pomoci nemohl. Tak nechal ubohou trpitelku zimního času po 24 hodin v ledové vodě, kdež by dojista byla zahynula, kdyby vnitřní oheň lásky Boží nebyl zázračně jí zahříval. Po 24 hodinách vytáhl ji z vody, ale ubohá zůstala bez vlády dva měsíce; ležela na jednom a témž místě jako mramorová socha, nejsou s to ani dost málo se pohnouti! —

V takovýchto neslychaných mukách zůstávala Johanna naše vždy tichá a mírná; ano, když se manžel vyzuřil a ustal ji trýzniti, poklekla před něho a prosila skroušeně za odpuštění řkouc: že uznává sebe za hodnu takovýchto trestů. Avšak ani to neobměkčilo muže surovice, nýbrž za odpověď na pokornou prosbu dostalo se jí nových ran a slov v ten smysl, že se nenechá takovými úlisnými a lichotivými řeči klamat.

Když se o takovém přesmutném stavu Johanny její rodičové dozvěděli a doléhali na rozvedení obou manželů, opírala se Johanna proti tomu, následkem čehož všickni přátelé docela ji opustili domnivajíce se, že to s ní nemusí tak zlé býti, anť sama žádný zármutek ani bolest na jevo nedává. Avšak zatím nastávaly ubohé ženě časy ještě smutnější. Neboť v době této schudnuli nejen rodiče její ale i manžel promrhal všecken statek svůj. Jednoho dne vyjádřil se k ní takto: „Teď prodám vše, co mi ještě zbylo až na tvé šaty, a pak tě zavedu někam, odkud se o tobě nikdo více ani zbla nedozví!“

Zatím však změnil úmysl svůj a přijal na mnohé domluvy službu v domě jistého šlechtice, Johanně pak rozkázal, vrátiti se k svým rodičům, anť jí déle živiti nemůže. Když pak u velikém hoři zdráhala se tak učiniti, hodil na ni plášť a vystřelil ji zadními vrátky z domu ven.

Ó jaká to těžká zkouška pro Johannu! Opuštěna nyní ode všech lidí

na světě, zarmoucena až na nejvyšší stupeň — usedla si na kámen u potoka. Zde však veliké pokušení vábilo ji vrlhnouti se do vody a tak pojednou konec učiniti trápení svému. — A zajisté, jak mnohá žena na jejím místě byla by tak učinila! Ale Johanna utlumila ďábelské pokušení a napomenuta jsouc vnitřním hlasem vrátila se k muži svému snažíc se nepozorována vloučiti se do domu. Ortiz však vyčíhal každý krok její, a když stoupala již po schodech nahoru, šel tiše v patách za ní, z nenadání pak uchopil ji mocnými rukama a mrštil jí se všech schodů dolů! Pád tento byl tak nehorázný a otrávení mozku tak silné, že ubohá Johanna rozumu a smyslů zbavena po 30 dní ležela v ustavičných mdlobách. Tentokrát ujala se jí manželka šlechtice, v jehož službě Ortiz byl, a lékařem nechala ji léčiti.

Avšak zlomila se snad takovýmto utrpením hrdinná trpělivost Johanny? — Ó nikoliv, naopak, čím surovější a necitelnější byl muž, tím pokornější a mírnější byla. Neobyčejnou ctností svou zasloužila si pak od svého Spasitele větší a hojnější milosti k utrpením svým vždy větším. Držel zajisté Pán dané jí slovo, že jí bude vezdy spomocníkem.

Ještě zde stáj jedna událost ze života Johanny. Jednoho dne jel Ortiz do města Burgos, Johanna musila s ním. Byla však tuhá zima a sněhu leželo všady na loket z výše. K večeru, as mili před městem byla Johanna již tak zmrzlá a unavená jízdou, že s bolesti pravila: „Dojista zde umru, — nemohut slabostí ani krok z místa!“ — Muž surovec odvětil na to: „Slez tedy dolů a jdi pěšky!“ — Žena uposlechla mlčky, avšak mdlobou a pro dlouhý těžký plášť nemohla v hlubokém sněhu ani kráčet. Vida to Ortiz a uchvácen opět hněvem, přivázal ubohou ženu k mezku, na němž seděl, a vlekl ji takto v sněhu skoro mili cesty za sebou, začasté ještě ře-

mením do hlavy ji bije. Již by to nebyla déle vydržela, kdyby se jí nebyl Spasitel zjevil, ji potěšil a posilnil. — Až k smrti zemřela a vysílena dovlékla se ku kostelíku před městem, krev se jí řinula z uší, z úst i nosu a ouzkost smrtelná svírala ubohé srdce její. V trudném tomto stavu odvážila se prositi skroušeně muže svého, aby ji zde nechal přes noc, anto nemožno jí dále jíti. I kostelnice chrámku téhož mu domlouvala, že musí mít srdce kamenné, neprokáže-li utrpnost ženě tak zbídněné a ztrápené. Ale, co Ortiz? S hněvem odpověděl přímluvkyni: „O tom není ani řeči, by zde má žena zůstala! Prisám bůh, že musí tohoto večera se mnou do Burgos — buď živa aneb mrtva!“ — Johanna musila vsednouti na malého koníka a dále jíti. Cesta tu vedla potokem, kterýž množstvím sněhu byl dosti rozvodněn, tak že Johanna v ouzkosti a strachu si povzdechla: „O Ježíši! jak hluboká to voda!“ — Muž však, ledva to zaslechnul, již rozlícen byl zlostí tak, že udeřil ženu svou takou silou do hlavy, že se do vody skácela a více se smrtí než s vlnami zápasíc. Polomrtva jest z vody na břeh vynesena, ale již po chvíli musila opět na koně a ke všemu vyhrožováno jí, by se nikomu o tom nezmiňovala, nechce-li býti na kusy rozsekána.

Tak to šlo mnoho let, Ortiz vždy stejně divoký, surový a ukrutný, Johanna zas vždy stejně tichá, mírná a snášelivá. Pravit sama v životopisu vlastnoručně psaném: „Mohu v pravdě tvrditi, že, jak zle se mnou muž nakládá a mne soužil: vždy se mi zdálo, že tak nečiní bez příčiny, nýbrž že já sama příležitost mu dávám. Anó, kdykoliv mne trýznil, surově se mnou nakládá, zdálo se mi vždy, že ho mám za odpuštění prositi; a tak jsem to také činila, vrhnouc se na zem k nohám jeho. — A tak jedná se všemi, jenž mi jakkoliv ubližují a

ukřivdují, nehněvám se na nikoho, ale v dobrotě si žádám s nimi mluvit, a to vše z lásky Bůží.“

Až do svého 33. roku žila Johanna tímto způsobem, v stálém soužení a v stálém utrpení. Napotom obdržel muž její službu při hlavním chrámu Páně a od toho času stával se mírnějším. Návaly hněvu a prchlivosti opakovaly se sice ještě, ale vždy řídicěji a slaběji, až konečně zcela untkly.

Živ jsa 40 let v manželství upadl Ortiz v těžkou nemoc. Johanna neodcházel ani na chvíli od lůžka jeho, neboť ačkoliv lékaři neprohlásili nemoc za nebezpečnou, tušila Johanna nicméně blízkou jeho smrt a dolehala na to, aby přijal Svátosti umírajících. Když sotva jsa zaopatřen ztratil řeč, setrvala věrná žena jako anděl strážný u něho po 4 dny a noci; pomáhala a těšila, dodávajíc mu myslí v smrtelném zápasu, až v rukou její vypustil ducha r. 1622. Nic nepochybovala o jeho věčné spáse; neboť krátce před smrtí byla jí sv. Teresie zjevila, že hrdinskou svou trpělivostí získala Johanna i muži svému věčnou blaženost! — — —

To jest, draží čtenáři, jen malý úryvek z velikého utrpení jmenované svěřice.

Jest sice v tom širém světě podnes dosti žen, kterým podobné ba snad ještě horší nakládání od mužů se dostává, ale nebude asi tuším mnoho mužů takových, jenž by o svých manželkách vyznati mohli, že s podobnou mírností a trpělivostí snášejí chyby a vrtochy mužů, jako snášela Johanna. Z veliké části nechají se „nešťastné“ takové manželky brzy od svých mužů úředně rozvésti nebo rozvedou se samy, t. j. utekou od surových mužů, aneb aspoň v celém domě, a po celém sousedstvu v pláči a nařikání roznášejí své bolesti, žalují na muže a nadávají mu. A co medle si tím pomohou? Ztrpčí sobě svůj stav

ještě více, způsobí tím začasť novou zlost a novou vadu, uráží samy Boha, zbavují se Jeho pomoci a milosti, které jim jest nanejvýš zapotřebí k snášení takového domácího kříže; ano zbavují se i vši zásluhy a budoucí odměny za své utrpení. Těm a takovým ženám přes všecku tu světskou a smyslnou lásku schází ona pravá, ryzá křesťanská láska, jakou Bůh na ženě žádá. Neboť tato láska jediné dodává ženě těžce zkoušené síly a hrdinné trpělivosti, tato láska činí, že jest žena — jak žádá sv. Pavel — muži svému poddaná a poslušná ve všem!!

Avšak žen takových jest tak málo, že i Bůh sám pravi o nich již v Starém Zákoně: „Ženu statečnou kdo nalezne? Z daleka a z posledních končin jest cena její!“

Tak vzácné, tak řídké to zboží, že až od nejdálších končin sotva je lze dostati. Arci, trpká to zkouška a těžký to kříž po mnohá léta, bapocelý život býti upoutánu k takovému necitelnému, surovému člověku jako ta nemá tvář; avšak ženo křesťanská! — vždyť také nikdo od tebe nežádá, abys kříž ten sama nesla, nýbrž Bůh sám ti chce pomoci. Vždyť pak právě k tomu cíli povýšil manželský sňatek na Svátost, t. j. učinil jej viditelným znamením, kterým nabyvají oba manželé potřebných milostí k pospolnému životu manželskému, — abys tedy ty i muž tvůj těžké břímě nerozlučitelného spojení nésti

mohli. Ale věz, této vzácné a potřebné milosti Boží se zbavuješ, a jí překážíš, žiješ-li život v hříších. Protož měj především péči o to, abys před Pánem Bohem chodila s čistým srdcem, a pak i s tebou bude povždy pomoc Boží, jako s Johannou; nevezme-li ti ihned zlého muže, posílí tě uvnitř k těžké tvé úloze.

Dále pomáhej i sama sobě, neřku, abys svůj kříž si ulehčila, nýbrž, abys byla statečnou a zmužilou v snášení. A kterak to? Obrat často — jako Johanna — oči své

na trpěch, kříž ne-soucího Spasitele, a rozjímej u sebe, co jest to všechno zlé, co od svého muže trpěti musíš, co jest to všechno proti tomu, co On, nebeský ženich tvé duše za tebe snáseti musil?! A přede, jak tiše a mlčky to všechno nesl, nejinak, než jakoby ti katané právo měli k trýznění Jeho.

Ó, duše křesťanská, patř často na sv. kříž, patř do Jeho Božského Srdce, uť se znáti Jeho lásku k tobě a co z této

lásky za tebe podstoupil. — Či snad již i tebe muž na celém těle do krve zbičoval? či snad již jednou vsadil ti na hlavu tu bolestnou korunu trnovou? Ztropil si z tebe takového posměchu, ubil a uplval tě snad v tvář, jak to vše Ježíši Kristu učinil? — A lile, co Kristus? On ke všemu mlčí, a jako beránek neotevřel ani úst svých.

Rozjímej o tom, ženo křesťanská, a brzy pocítíš, kterak se z toho i tvé srdce občerství a posílí k novému utrpení.

Dále, jak na Johanně pozoruješ, nepřičítala ona nikdy vinu svému muži, nýbrž vždy sobě samé. Vědomky arcit nedala mu nikdy příčinu k hněvu, ale myslívala si: kdyby snad na tvém místě byla jiná žena, která by se mu více líbila, byl by snad i on jiný. Máš snad leccos na sobě, co jest mu odporné a k zlosti ho dráždí. —

Nuže, ženo křesťanská! zkoumej a zpytuj se důkladně není-li snad také nějaká nedbalost, neopatrnost, norozum, vzdorovitost, prostofekost, škodolibost, neústupnost, hrdoť, domýšlovost a p. z tvé strany obyčejné příčiny vašich domácích krvavých i nekrvavých bojů? Ano, ano, zameť ženo nejprv před svými dveřmi, a bude ihned o hromadu neřádu méně v domě vašem. —

A ku konci ještě něco! Žena dá se již od své přírody snáze přemluvit než muž, jak k dobrému, tak i ke zlému; a čeho nikdo více na muži nezmuže, toho žena zmůže. Proto již v ráji chtěl prarodiče svěsti ku pádu obrátit se ďábel také nejprv k ženě Evě, a skrze ni na muže, a tak se mu bohužel podařil úklad. Avšak i Bůh nebeský obrátil se nejprv k ženě, ku svaté Panně Marii, aby skrze

její poslušnost získal ji pro svůj plán, a skrze Ni dal všemu pokoleni Vykupitele; a i Bohu se tak podařilo vykoupení světa. Rovněž si počíná v naznačeném listu i sv. apoštol Pavel. Nejprv obrací se k ženám klada jim na srdce poddanost a poslušnost k muži, a skrze ženy chce pohnout i muže k plnění jich povinností. A hle, i sv. apoštolu povedl se úmysl ten, alespoň na sv. naší Johanně. Ona zajisté učinila zadosť povinnosti křesťanské ženy a hle, svou trpělivostí, poslušností a mírností a velikou láskou přivedla i muže poznenáhla k plnění jeho povinností — ano, co nejhlavnějšího — přivedla jej ku věčnému spasení. Ach, jak povděčen jest ji za to tam v nebesích, splácejce ji 40letou láskou láskou věčnou!

Nuže, ženo křesťanská, prokaž se býti hodnou té důvěry, již sv. apoštol v tebe skládá; ukaž, že i ty naučení jeho lehčeji a hlouběji pochopuješ než tvůj muž; budiž mu poddána a poslušna ve všem, vyjma hříchů a použij vlivu svého na muže k tomu, abys i jej polepšila a posvětila. Buď silná, buď hrdinná ve své lásce k němu, aby i on pak tebe takou láskou miloval, jako Kristus Církov svou! — —

Myšlenky při svěcení svící.

(O hromicích.)

Světlo jest jeden z nejvýznamnějších důkazů v přírodě. Jím nabývá celá příroda zvláštní krásy a svěžesti. Vyřinujíc se z výšin nadzemských ozaruje a proměňuje všechno tvorstvo. Jako jest slunce zdrojem světla, tepla a životodárné síly, tak panuje všude, kde jest světlo, vroucnost, živost, čilost a bodrost. Bez světla bylo by vše ztuhlé, zkrfhlé, mrtvé, pusté a smutné. Proto velel Stvořitel hned prvního dne při

stvoření světa všemocným svým slovem: „Budiž světlo!“ A teprv když lahodný, vše oživující proud světla pó všech pustinách vesmíru se rozlil, povstalo ostatní tvorstvo. Světlem nabýváme názor a vědomí o světu a ostatních stvořených věcech. Jediným paprskem světla, které okem do vnitřního poznání našeho vniká, otvírá se nám svět ve vsí kráse a půvabu. A proto zajisté významná jsou slova Krista Ježíše, pravícího: „Bude-li oko

tvé sprostné, všechno tělo tvé bude světlé, bude-li nešlechtné, také i tělo tvé tmavé bude.“ (Luk. 11, 34.) A jest-li pak něco krásnějšího a pro oko lidské utěšenějšího nad světlo? Vždyť již veskerá příroda nerozumá raduje se ze světla, a člověk, král přírody, neměl by se z něho radovati? S jakou nadšeností pozoruje člověk velebný východ a západ slunce, jak rád pozírá za noci na stříbrojasné světlo měsíce a třpytících se hvězd? Proč vztahuje již útlé, nerozumné dítě ruce své ku světlu? Proč přednášely se za starých časů králům a knížatům pochodně? Proč vycházely u židů panny ženichovi a nevěstě s lampami vstříc? Proč, konáme-li veřejnou slávu, projevu-jeme ji u večer osvětlením oken aneb shromažďujeme se s pochodněmi před oknem toho, jemuž úctu svou vzdáváme? Vše to a podobné děje se zajisté jen z přesvědčení, že nad světlo nemáme nic krásnějšího, vznešenějšího a radostnějšího.

A čím jest světlo ve světě hmotném, tím jest Ježíš Kristus v životě duševním. A čeho se světu Ježíšem Kristem dostalo, o tom poučuje nás písmo svaté právě o něm: že jest „světlo světa,“ „hvězda, která z Jakoba vyšla,“ „světlo k zjevení národům,“ „pravé světlo, které osvěcuje každého člověka, přicházejícího na svět,“ že, „kdo jej následuje, nechodí ve tmě, ale míti bude světlo života.“ — A tyto vznešené myšlenky má v nás vzbuzovati světlo, které církev sv. na oltářích rozsvěcuje.

Jest nám tudíž předně obrazem onoho velikého světla, které nám v Kristu Ježíši vzešlo. Jeho svatý plamen má nám připomínati, že v něm a jím tma dlouhé noci pohanské zapuzena, a vítězství světla nad temnotou, hříchem a smrtí dokonáno bylo; že po příchodu Krista Ježíše na svět člověčenstvo ve dvě veliké říše, v říši světla a temnoty

rozděleno jest; že toliko v Kristu Ježíši pravý život se nám otevírá, a z Něho pramen pravé moudrosti vyřínuje a že jen v Něm bytost naše přestává býti temnotou. A jako ze slunce stejným časem světlo, teplo a životodárná síla vychází, tak prýští se i nám z Ježíše Krista a ze spojení s ním zdroj duševního světla lásky a milosti a pravý duchovní život. Slovem, hořící svíce jest odznakem víry, že jsme křesťané, učeníci náboženství světla a že se hlásíme k světlu pravdy křesťanské. Světlo hořící jest dále též znakem svatého žáru lásky a zbožnosti, jež srdce naše rozplameňuje a k Bohu povznáší. Hořící světlo nás tudíž upomíná, že nedostačí pouze věřiti, nýbrž že máme též ve světle víry kráčet i skutky víry konati, že světlo víry má vždy více celou bytost naši pronikati a osvěcovati, abychom se stali dítkami světla a duch náš k věčnému světlu se povznesl. Hořící svíce praví nám takměř: Jako já k užítku tvému sama sebe strávuji stávajíc se takto odleskem pravého světla, Ježíše Krista, který též horlivostí svou pro česť a slávu Otce svého nebeského a pro spásu člověčenstva se zmařil — tak buď i tvá láska k Bohu a bližnímu obětovná a účinná, tak i tvé srdce v ohni pravé lásky strávití má samo sebe, všechny city, žádosti a náklonosti své; a jako já, byt i k zemi obrácena, vždy vzhůru plápolám, tak povznášej se i tvé srdce ve všech okolnostech života, v neštěstí a opustěnosti k Bohu tvému.

Světlo chrámové jest též obrazem čistoty. Čistá, bílá barva vosku a jasný plamen upomíná nás, že i my s čistým srdcem Bohu sloužiti máme. A kdože jsou shotovitelé vosku? Opět nejčistotnější zvířátka, pracovitě včelíčky, jež téměř všechny své síly ustavičně službě Boží věnující, neunavnou snahou vosk z nejjemnějších látek vonného kvítí vyrábějí.

Hořící světlo na oltáři jest též významem vznešené radosti. Pravá zbožnost nejvíce ve zasmušilosti a trudnomyslnosti; zbožný člověk počíná sobě sice vážně ale při tom vždy jeví veselou mysl a živou bodrost. A tuto radost křesťanskou naznačuje velmi trefně zářící světlo. Též světlo má do sebe něco vážně slavnostního a zároveň radostného, vznešeného, velebného a obveselujícího. Proto také užívá se světla ku zvelebení jakékoliv slavnosti buď si církevní aneb světské.

Cítíme se býti povznesenými a jakýsi radostný pocit naplňuje nás, jsme-li přítomni slavnosti, která se za krásného počasí koná. A neděle a sváteční den zdá se mít, jak se říká, slavnostnější tvář, když slunce v plné kráse na obloze jasně svítí. A podobně dodává světlo též církevní bohoslužbě větší lesku a my cítíme v sobě mimovolně jakousi posvátnou náladu k pobožnosti, když shromáždíváme se do chrámu P. ku společné modlitbě září nám jasně osvětlený oltář vstříc.

Oprávněnost užívání světla při bohoslužbě vysvítá konečně z toho, že jest znamením velebení a úcty Boží. Proto hoří dnem i nocí před nejsvětější Svátostí „světlo věčné.“ Lampa věčná před oltářem svítící ustavičně paprsky své k stánku Hospodinovu zasílá; tak i my máme myšlenky, žádosti a prosby své na přítomného ve Svátosti Spasitele řídití a jemu, Otci světla, všechny mohlutnosti naše za obět přinášeti.

Užívání světla při bohoslužbě jest prastarého původu. Nalezáme je již téměř u všech národů pohanských. Tak k. p. Řekové a Římané užívali hořícího světla ku větší oslavě slavností náboženských mnozí národové, jako Chaldeoové Peršané a jiní vzdávali ohni dokonce čest Božskou a v Římě ustanoveny byly Vestálky, aby v chrámu bohyně Vesty udržovaly věčný oheň.

A jak dalece u našich slovanských předků bylo světlo v užívání při bohoslužbě, svědčí samo u všech slov. kmenů stejně užívané slovo „svěcení,“ „svátek,“ a jest důkazem, že od nejstarších dob Slované ku každé posvátné slavnosti a k posvátnému výkonu vždy světla užívali a jim výkon jako posvěcovali. Proto až dosud jsou u nás, zejména na Rusi, hromničky, svěcené svíčky v takové vážnosti, upomínající nás, na pravé světlo Krista Ježíše, které nechat všem slovanským národům nikdy nezajde.

Taktéž při bohoslužbě Židů užíváno hořícího světla, svíci a svícenů. Před svatyní hořelo ustavičně na sedmiramenném svícnu 7 lamp na oslavu Hospodina a na znamení vnitřního osvicení a radosti, obzvláště však co předobrazení příštího pravého světla, jež jest Ježíš Kristus, Syn Boží. Jest tedy zcela přirozeno, že užívání světla zavedeno bylo též do bohoslužby křesťanské; avšak teprv v chrámech křesťanských dostalo se mu vyššího a světějšího významu. Z počátku bylo užívání světla pro církev katolickou ovšem nutnou potřebou a sice proto, že tenkrát odbyvaly se služby Boží buď u večer aneb v noci. Již božský náš Spasitel, Ježíš Kristus, slavil první obět mše sv. při poslední večeři v osvětleném sálu. Též za časů apoštolských užívalo se při shromáždění hořících lamp. Tak čteme v Skutcích apošt. (20, 8), že v síni, ve které řečnil sv. Pavel, bylo „mnoho světel,“ jejichžto počet bezpochyby rozmnožen byl, když odhalen oltář a „lámán jest chleb,“ t. j. když započala obět svatá. A za časů krutých pronásledování, kdežto věřící jen tajně v noci v podzemních, tmavých slujích k službám Božím scházivati se museli, nemohla se taktéž církev bez světla obejítí. Avšak není žádné pochybnosti, že hned od prvopočátku užívalo se hořících světél při bohoslužbě

nejen z nutné potřeby, nýbrž též pro jeho hluboký a symbolický význam. Neboť jakmile křesťanství na zručeninách pohanství vítězně se povznoslo a církev žádného příkoří více se nedělo, užíváno před vždy při službách Božích, které se nyní ve dne konaly, hořících svítel. To dosvědčuje mimo jiné sv. Jarolím, jenž odpovídaje na výčitky Vigilantiovy dí: „Vo všech chrámech východních zemí rozsvěcují se při čtení sv. evangelia i za světla slunečního svíce, ne jako bychom rozptýlití chtěli tmy, nýbrž na znamení radosti.“ Též sv. Paulinus, biskup Nolanský, jenž žil na sklonku 4. a na začátku 5. století, dosvědčuje, že tehdež všeobecně a v přehojné míře světla při bohoslužbě se užívalo. Pravi totiž: „Pustými řadami velikých svíc ověnceni jsou oltářové a stkvějí se ve dne i v noci září.“ Totéž potvrzují i jiní sv. Otcové.

Obzvláště užívalo se hořícího světla při křtu sv., kdežto nejen křtěnec, nýbrž i kmotrové a ostatní účastníci hořící svíce v rukách drželi; pak též při pohřbech. Mučeničkám prokazovala se úcta tím, že se na jejich hrobech a brzy též u jejich ostatků a obrazů světla rozžihala. Po výtce ale upotřebovalo se svítel při konání oběti mše svaté a při čtení sv. evandělí. Svícny s rozžatými svícemi rozestavily se na zem kolem oltáře a hořely po celou mši sv. Teprv ve 14.

stol. přišlo do zvyku, svícny na oltář stavěti. Při větších slavnostech rozmnožil se též počet svítel. Co se týká tak zvaného věčného světla, nalezáme první stopy jeho již ve 4. století, ale teprv ve středověku stal se tento obyčej všeobecným.

První nádoby k osvětlení byly lampy na olej, později užíváno částečně svícňů, částečně voskových pochodní, lamp a svítlen. Nádoby tyto byly obyčejně velmi drahocenné, lampy ze vzácného skla, ostatní nádoby z drahocenného kovu, stříbra a zlata. Lampy visely na vkusně a skvostně pracovaných řetězcích aneb byly upevněny na pilířích, svícny rozestaveny byly kolem oltáře aneb od ministrantů držány. Na osvětlení přispívali věřící olejem, voskem a jinými zápalnými látkami. Dle starého zvyku církevního páli se na oltáři jen svíce voskové. Lampy s olejem hořivaly, jako k. p. nyní t. zv. věčné světlo, již od starodávna před oltářem aneb v odlehlejších částech kostela.

Na Hromnice, či na slavnost Očištění P. M. kráčeji zbožní křesťané s rozžatými svícemi v duchu za Marii Pannou držící Ježíška na loktech svých, kráčeji za Světlem a vyznávají hořícími svícemi, že mají viru v Něho. O kýž by byla také vždy živou virou a svítla nám až za hrob, ku zdroji všeho světla i

Na dušičky pamatujme.

Popeleční středou nastala posvátná doba velikonoční pobožnosti, doba památná lidského vykoupení. Církev se modlí žalmy kajicné, obřady koná v rouše modrém, vystavuje obraz ukřižovaného Spasitele; my se modlíme růženec bolestný, cestu křížovou, posloucháme postní kázání a rozjímání, postíme se, zpovídáme, ku stolu Páně

přistupujeme, nábožné zpěvy z chat i chrámu, muky Kristovy i jeho bolestné Matičky opěvující, zaznívají. Nikdy se neblížíme více tránu Božimu jako v této době, a nikdy k nám smilování Hospodinovo nekloní se více, jako tou dobou, kde duše naše hlavu Syna Božího klešati vidí a skláněti se k zemi s dřeva kříže. Timto časem sv. pět ran Ježíšo-

vých opět oživuje a krvácí, novou mizou nabíhá vinný tento kmen a oživuje ratallesti sv. církve. Pamatujme tedy na dušičky v očištcí. Když se modlití budete růžencem o utrpení Páně, konati cestu křížovou, postiti a modlití se, obraťte a věnujte pobožnost svou za ubohé trpítele v žaláři očištcovém. Nebojte se, nezkrátíte, neumenšíte tím svou zásluhu. I Bůh jim chce pomoci, ovšem co tvorím svým cestou a prostřednictvím tvorstva, cestou přirozenou skrze nás. My vyděláváme, zásluhu sbíráme, a jim co výměnkařům sešlým ze svého sdělujeme, aniž bychom sami ujmu trpěli. Ti kdož žádali časem svým za zrušení roboty, byli též jen z některých krajín a míst: ale když robota zrušena, nebyli sami zkráceni tím, že milost všeobecnou se stala. Modlitby naše nepozbydou ceny, pak-li též na obyvatele očištcě vztahovati se budou; ovšem ale větším počtem prosebníků více se vyprosí a snadněji se pohne milosrdenstvím Božím. Pamatujme všichni na duše v očištcí.

Sv. Monika, zbožná máť sv. Augustina, toho sobě umírající žádala, aby na duši její při nejsvětější oběti mše sv. bylo pamatováno. Podobně sobě žádali a žádají všickni umírající v Pánu naši přátelé a příbuzní. Smilujte se tedy aspoň vy přátelé, vnukové a dítky, potomci a pozůstalí dušiček očištcových. Ochotně spěcháte ku pomoci, když požár vypukne zhoubný ve zboží pozemském: o pomozte hasiti oheň muk očištcových. Nemysletež, že tam méně pomoci zapotřebí, že předmět ceny menší a chvíle ne tak kvapná. Ach! až se bude jednat o vás samé, o vlastní duše vaše, jinak budete si přát a volati. Co chcete sami, toho číňte i jiným. Pamatujte na duše v očištcí.

Máme jednoho Pána, jednoho těla jsme údové, jedné říše a společnosti členové a občané. „Na to Kristus umřel a z mrtvých vstal, aby i nad mrtvými

i nad živými panoval.“ Řím. 14, 9. Tak dobře zde jako tam v očištcí jest říše Boží; tam ještě Bohu bližší než zde. Když r. 1809 Napoleon svými vojsky Vídeň obsadil a jednoho dne v Šönbrunu voje přehližel, dával pak dle obyčeje svého volné slyšení neb audienci přítomným vojínům. Tu pak vystoupil starý zjizvený granátník, a žádal císaře o půjčku neb zálohu na svůj zaslužný křížek. Matka vdova prý vyhořela, děti doma jsou ještě malé, já sloužím tobě, vece, kdo tedy má pomoci? A kdybys tam psal a svým úřadům to ponechal, budou oni to vyšetřovati a komise konati, sem a tam dopisovati a matka za tím bude trpěti. Nechci však tvou škodu. Zde vezmi knížku, v níž se mi odpisuje graciál na zaslužný kříž, a můžeš si to srážeti.

Důvěra ta i přímá řeč zalíbila se velikému císaři. Kázal vojínovi dáti větší sumu peněz než žádal a ten křížek aby prý více vynášel, povýšil muže na desátníka. Jednou prosbou vzdálené matce i prosícimu synovi bylo pomozeno. Příběh tento nazorňuje nám, co dosud povědino. Na přímluvu vojína pomáhá císař vzdálené potřebné matce. Žadatel sice své zásluhy zastavuje, tím však netrpí nijaké ujmy. Přímlouval se setník za služebníka šlakem poraženého a oba milostí Páně účastni učiněni byli. Modlitby za duše v očištcí rozmnoží zásluhy naše. A jelikož o zásluhách nějakých my vlastně ani mluvíti nemůžeme, recme raději: přímluvy naše za duše věrných zemřelých zjednají nám u větší míře smilování nobes. My pak v trudných dobách sv. církve každého věru prostředku nusíme vyhledávati a použiti, aby se nad námi smiloval Hospodin. Nelze nám ničím pohrdati, nestojíme tak pevně, bychom bez pomoci sebe menší se obejiti mohli. Ve prospěchu tedy sv. církve a zachování sv. víry modleme se za duše v očištcí.

Sv. Jan Evangelista u vysokém věku takové prý vždy jen dával napomenutí: „Synáčkové moji milujte se.“ Jsa téžán proč vždy jedno a tože toliko přednáší, dal odpověď miláčka Páně hodnou říka: „Protože jest to rozkaz Kristův a když se vykoná, postačí.“ Nepozastavujtež se tedy nad tím, že vás žádám, byste pamatovali na duše v očistci. Máte tím naplniti zákon křesťanské lásky, rozkaz Páně. Či myslíte, že svých zemřelých již nemusíte milovati a duši jejich vzpomínati? Či chcete vyrvatí ze srdcí svých posvátný cit lásky k zemřelým svým dobrodincům, k osobám a duším, jež si zde lásku a úctu vaši vydobily, s jejichž ostatky snad krvácejícím jen srdcem jste se rozloučiti mohli? Hroby jejich jsou vám snad drahé a památné a duše jejich nikoliv? O pamatujte na duše zemřelých!

Chceme-li se modliti růženec za duše v očistci, modlíváme se obyčejně růženec bolestný neb žalostný. Jest však ještě jiný zvláštní způsob růžence očistcového, jehož se zde zmíniti mívám. Vzbudíme totiž nejprvé úmysl asi těmito neb podobnými slovy: „Přijmi milosrdný Bože na přímluvu nejsvětější Rodičky Tvé tuto mou modlitbu za N. N. (otce, matku, bratra a j.) a za duše v očistci. Amen.“ Pak se modlí: „Věřím v Boha,“ „Otče náš“ — dle pořádku růžencového, ale místo: „Sláva Bohu...“ říká se vždy: „Odpočinutí věčné dejž jim Pane a světlo ustavičné at jim svítí, at odpočívají v pokoji. Amen.“

V první třetí pozdravení anjelských po Jménu Ježíš se vkládá:

1. kterýž je co slovo věčné stvořiti ráčil;

2. kterýž je v těle lidském vykoupiti ráčil;

3. kterýž je skrze Ducha sv. posvětití ráčil, a následuje: „Svatá Maria, Matko Boží, pros za ně i za nás hříšné nyní i v hodinu smrti naší. Amen.“

Tímto způsobem se každé pozdravení anjelské v celém tomto růženci přímluvou za dušičky rozmnožuje.

Patero tajemství růžencových jest následujícím způsobem a pořádkem se-staveno:

v 1. desátku: Ježíš, kterýž by se nad N. N. a dušičkami v očistci sni-lovati ráčil;

v 2. desátku: Ježíš, kterýž by N. N. a dušičkám v očistci odpustiti ráčil;

v 3. desátku: Ježíš, kterýž by N. N. a dušičky z muk očistcových vysvoboditi ráčil;

ve 4. desátku: Ježíš, kterýž by N. N. a dušičkám očistcovým odpočinutí věčné uděliti ráčil;

v 5. desátku: Ježíš, kterýž by N. N. a dušičky v očistci světlem věčným potěšiti ráčil.

Pobožnost končí modlitbou: „Zdravas Královno“ jako obyčejně. Sluší však zde připomenouti, že nevíme, byl li tento způsob modlení se sv. růžence za duše v očistci příslušnými úřady sv. církve již schválen, a že se tudíž tento neb kterýkoliv jiný uznání a doporučení takovému podríditi má.*)

Při pobožnosti cesty křížové se obyčejně vzpomíná dušiček očistcových již v úvodní přípravné modlitbě, kdež se všeobecně k jejich prospěchu věnuje a obětuje. Zde sluší upozorniti, že co vůbec pro všechny se koná, to každý jednotlivě na svůj úmysl a za své zemřelé n. p. rodiče, bratra, sestru a j. s dodatkem všech duší očistcových obětovati má. Takový jest obyčej sv. církve v modlitbách za zemřelé. I když koná oběť mše sv., hodinky, kondukt neb jiné zádušní pobožnosti za jednotlivé,

*) Jiný způsob modliti se sv. růžence za duše v očistci, který sv. církev schválila, a od-pustky obdařila, uveřejnili jsme vloni a ináme i na skladě takové růžence i poučení o něm. Red.

přece vesměs všech dušiček vzpomíná a v přímluvy své uzavírá. Po křížové cestě bývají místy před oltářem co stánkem nejsvětější Svátosti zvláštní přímluvy za mrtvé, konány modlitbou Páně a pozdravením anjelským.

Co pak oběti nejsvětější se dotýče, sluší připomenouti, že netoliko v menším rouchu černé barvy, nýbrž každá mše svatá za duše zemřelých obětována býti může, a při každé i nejslavnější sváteční mši svatě a vždy každodenně že se mrtvých vzpomíná a to sice výslovně a zejména, jakž úmysl kněze sloužícího zní a on jmenovati má duše těch zemřelých, za něž mši sv. slouží.

Obětujeme též za mrtvé po kázání slova Božího ve společné modlitbě tak zvané přímluvy neb „Otčenášky.“ Krásný tento obyčej, ústy kněze celé shromáždění věřících za společnou přímluvu požádati, jeví svazek posvátné lásky a důvěry naší vespolné a prosby, modlitby jednotlivce množí. Ty máš zásluhu a vezmeš odměnu, že se modlíš, i ten za něhož se modlíš. Když mi od tebe, milý čtenáři, někdo vyřídí pozdrav a vzkaz tvůj, budu člověka poslouchati a z tebe se těšiti, a vyplním-li tobě k vůli nějakou jeho žádost, i tobě jsem se zavděčiti i jemu pomoci chtěl. A jako Pán Bůh své svatě ctí, odměňuje a vyznamenává tím, když nám na přímluvu jejich milosti prokazuje: tak i duším zemřelých z přímluv a skutkův našich Bohu milých pomoc a útěcha přichází, a zásluhy naší neb milosti u Boha neubývá. Nemysli tedy, že se máš dost co modliti sám za sebe. Modle se za mrtvé, modle se za jiné, spolu též za sebe se modlíš a modlitby své netratiš. A pak věz: kdyby nebylo té společné modlitby všech ostatních s tebou, kdo ví, zda-li by si Bůh tvé samotné modlitby právě té chvíle všimnul, zdali by tě za hodna uznal

samotného pozornosti Svě, zdali by hříchy tvé nebránily smilování. Jen se tedy s jinými za mrtvé modli a o přímluvu takovou pro tvé zemřelé žádej. Nedomnívej se též, že by musel kněz za každou dušičku, za každého zemřelého zvláště pomodliti se „Otčenáš,“ neb když se modlíš za jednoho, že tím druhému neprospěješ. Vzpomeň sobě, že kdybys byl zadlužen jako onen služebník ve sv. evangeliu, nejen ty, nýbrž i tvůj rod by v tom dluhu stáli, a kdyby ti odpuštěno neb zapláceno bylo, nejen ty, nýbrž i ditky a rod tvůj tím byl by osvobozen. Aneb když do šlechtického stavu bys byl povýšen, zdaž by i tvoje potomstvo toho neneslo? Více od Boha než od tvé modlitby výsledek záleží a závisí. Jako na obloze slunce a rosa nebeská tak všeobecná jest milost Boží. Za 5, za 10, 20 a více osob se modlíš jeden „Otčenáš“ a kohos v modlitbu svou pojal, na toho padá vyprošená rosa milosti Božské. Modlíš se podobně za požeňnání úrody zemské, o dešť neb povětrnost pohodlnou, a ačkoliv při tom miníš toliko své role, svou práci, svou osadu neb farnost, nevyjímáš jiných a Bůh dává všem dle štědrosti a moudrosti své. Kolik rolí, tolik dešťů, tolik slunečních záhřevů, tolik úrod, ač jedním kynem dárce nebeského vytvořených, jedním deštěm, jedním sluncem způsobených. A tak i při modlitbě za duše zemřelých více se jedná o to, bychom vyprosili ulehčení, občerstvení, odpuštění, ponechávajice míru podělení Bohu.

Pamatujme na dušičky očistcové ve svých domácích modlitbách, při svých postech, prácech, almužnách a jiných dobrých skutečích. Vše, co se Bohu líbí a nám zásluhu zjednává, také dušičkám v očistci věnovati se může jako modlitba v tomté poměru, totiž bez ujmy zásluhu a odměny naší. Ale naďe vše ve jmenu obyvatelů žaláře očistcového a pro lásku Kristovu vás žádám o společnou modlitbu

a přímluvu za duše zemřelých ve chrámu Páně při veřejných společných službách Božích. Zde před trůnem Božím pamatujme všickni na duše svých

a všech zemřelých. A budete-li se modliti, přijdu vám opět, záčkové milí, povídati o modlitbě za dušičky. Pochválen buď Pán Ježíš!

O misionářství.

Misie benediktinské.

(Dokončení.)

Australie je velmi chudá na potraviny; pročež domorodci jen s tíží lovem ryb a honbou se obživí. Ze zvířectva jen málo, ovšem zvláštních druhů zde žije; avšak ani jednoho zvířete není zde z těch zvířat, která v podobných krajinách asiatských aneb afrických žijí; není zde slona, velblouda, antilop, zkrátka žádného většího ssavce. Klokan jest výminkou jedinou.

Přactva je dosti mnoho v Australii, a co do rozmanitosti nestojí za ostatními díly světa. Avšak všech zvířat australských není v takém počtu, že by ku výživě obyvatelům australským dostačovala. Šťastnou věru jesti náhodou, že nejsou vyběravi; s největší chutí pojídají rozmanité věci, kteréž se nám náramně protiví a oškliví. Potkání, myši, hadi, ještěrky, jsou jim pravou pochoutkou, toliko ústřice se jim zcela protiví. Krokodilové rovněž jsou pochoutkou velikou. Uvázne-li někdy na pobřeží velryba, tu jsou právě hody pro domorodce Australské; vše se hrne k pobřeží a hltavě pojídá zhnílé velrybí maso. Přemnozí jsou lidožrouti; padlé v boji i umrlé příbuzné pojídají, ano i pochovaná těla jako hyena častokráte vyhrabávají, jakž vypravuje P. Salvado.

V lovení ryb a honbě se dosti vyznají, jsou dosti obratnými. I ve stavbách se dosti vyznají; leckde jsou chalupy ze dřeva vystaveny a dobrou střechou pokryty; v takých chalupách 5—10 rodin

přebývá, z nichž každá své má ohniště; jinak ale obyčejně jsou chatrče ledabylé, z chvojí a kůr rozmanitých postaveny. Za oblek, může-li vůbec býti u nich řeč o obleku, používají kožešin klokanových, psovic atd.; z trávy neb listí dělávají si pásy. Vlasy sobě červenou zemí pudrují, psím ocasem aneb zuby klokanovými okrášlují. Častokráté i na vousy sobě zavěšují ocas psi, kteří vous nemají, bradu srstí nějakou pokrývají. Ke všemu tomu červenou, bílou neb žlutou barvou se pomalují.

Vydají-li se na pochod, jdou napřed muži ozbrojeni jsouce zbraněmi, bumeran- gem, zvláštním to šípem, kterým obratně 40—50 metrův daleko dovedně dovedou házeti, malými šípy, dřevěnými meči, kamennými noži a kyji; za nimi jdou ženy s dětmi. Každá žena nese na zádech měch a v něm veškeré kuchyňské a hospodářské náradí: kámen ostrý, jimž roztloukávají kořeny jidlé, zásobu zvláštní země, kterouž s kořeny smíchanou požívají; křemence na nože a na ostří kopí; klokanovy svazy na niti, jehly ze špičatých kostí a z rybích kostí a k tomu rozmanité šperky. Po cestě dávají velmi pozor, aby jidlych kořenův nepřešli. Ženy s dětmi a několika muži chodívají nejkratší cestou, muži často ale daleko zabíhají a zacházejí, aby něco ulovili. Jakmile dojdou na místo odpočinku, udělají ihned oheň; trou dvě dřeva totiž o sebe tak dlouho, až se chytanou, v čemž velmi jsou dovední;

pak se upeče, což ulovili, načež litavě vše pojídají; po jídle odpočívají.

Rozmanité kmeny australské v ustavičných svárech a bojích mezi sebou žijí. Příčina k boji leckdy se vyskytne. Každé úmrtí považuje se za učarování nepřátelské, při stálém potlukování, lovení atd. vždy se něco přihodí, což se stává záبارkou bojův krutých. Rozhodne-li se ten který kmen ve všeobecném

shromáždění pro vojnu, dává se to zvláště posly a ohněmi na vědomost. Nepřítele jmenovitě mocnějšího často krátě hledí obelstít; na oko staví se přátelsky a se vši vřelostí k nepříteli se přibližují, avšak při tom nohou postřikují šípky, aniž možno to nepříteli zpozorovati. Často též ustanoví se napřed den a místo boje, a tu táhnou i ženy a děti do boje, a zpěvem a řva-

Misionáři vyučují hospodářství.

ním doprovázejí boj. Zpočátku škádlivají sebe rozmanitým tupením a vyhrůžkami, až konečně za hrozného křiku a hulákání šípky začnou se metati. Poněvadž ale velmi dovedně se umějí štíty chrániti, a poněvadž jen na ty, kteří se štíty chrání, se střili, trvá bitva taká často velmi dlouho, aniž kdo poraněn bývá. Padne-li konečně někdo v boji, tu ti, od nichž poraněn, jásají,

ženy a děti padlého zrovna řvou a bitva obyčejně se skončí. Obyčejně ihned mir uzavřen bývá, mrtvý se pochová, načež slavným tancem přátelství opět obnoveno bývá. Někdy však mnohem krutější bývají bitvy.

Mnohoženství jest u kmenů těchto všeobecným; ženy nemají práva jakého a považují se za otrokyně; nesmějí

s muži ani jídvati a jsou od všech náboženských slavností vyloučeny.

Náboženské jejich pojmy jsou hrozně převrácené a u všech kmenů nejsou stejné; věří na čáry atd. Bylo by ovšem záhodno něco uvéstí z jejich náboženství, abychom tím více mohli oceniti obětavost benediktinův, kteří se jich zaujali; abychom mohli aspoň poněkud oceniti lásku, která je pohнула, je Ježíši Spasiteli získati. Než ale vypisování převráceného náboženství jest zrovna proti myslí, člověku zrovna se protiví, ač zase to dobré do sebe má, že člověk tím více sobě pravého náboženství váží, tím více k bedlivějšímu zachování svého náboženství a k vděčnosti povzbuzen bývá. Nuže, poohlédněme se po apoštolských cestách těchto misionářův a vizme co docílili.

Trpké a tuhé zkoušky.

Misionáři naši dali se k jednomu z ubohých kmenů australských aneb vlastně k rodině a s ní se potulovali horami a dolami, lesanj a pustatinami. S divochy hleděli se tíu spřáteliti, že na cestách po způsobě australském malé děti divochům na zádech nosili, dríví pro olně sbírali a pak semo tamo jako lékaři jednoduchými prostředky pomáhali. Kdož vysloví a vypíše jejich ošklivost před jídly, kteráž jim jako pochoutky podávána byla, a hlad, kterýž i tuto ošklivost přemohl? Hlisty, ještěrky, pondravy atd. sotva by nám Evropanům chutnaly, a předece museli sobě na tuto stravu misionáři, aby svých hostitelův neurazili, zvykati. Ovšem někdy podařilo se uloviti klokana; to bylo pravé posvícení; tu kus trochu napečeného a ještě krvavého masa aspoň na půl týdne posily musel misionářům poskytovatí.

Velký mivali hlad, avšak ještě větší žízeň, neb v létě na pustatinách australských nenajdeš nikde poněkud obstojné vody; třeba se tu uspokojovati s vodou

slanou leckde v bařinách a kalužinách, a přečasto ani té nelze najítí a jí se napítí. K těmto bídám přidružila se ještě velmi bolestná oční nemoc, neb sluneční paprsky od vápenité pudy se silno odrážejí a takto zrovna oslepují. Za několik neděl bídně vypadali misionáři, avšak mysl jejich neklesla.

Při vši bídě leccos i veselého se přihodilo. P. Salvadovi, kterýž všemu nejlépe odolati dovedl, napadlo, že by nemocným spolubratřím nějaká masová máčka velmi posloužila, i uminil sobě, že půjde lovití klokany. Dlouho, dlouho bloudil a se nastál na čekané, avšak zvířete se nedočkal, což nemálo ho zkormoucovalo. Již se vracel domů, v tom hejno bílých papouškův „kakadus“ nazvaných do křoví slítnulo a se usadilo. I vhodí svou okutou hál mezi papoušky a ejhle, dva největší z nich zůstali mrtví. Tu však ale vrnulo se asi 5—6000 papouškův na něho, začali ho klvati a drápati a jen jen tak tak s tíží, že holi okolo své hlavy točil a šermoval a od stromu ke stromu uháněl, před nepřítelem šťastně utekl a se zachránil. Máčka, kterou ze zabíatých papouškův uvařil, byla dobrá; později opětně se misionářům podařilo, toho kterého papouška uloviti.

Velikonoce byly před dveřmi, jak říkávame. Bratr Leandr chtěl misionářům na svátky nějakou pečínku přichystati. I šel na veliký pátek po hodinkách na hon. V brzku zočil zvíře, které mu ale, ač výborným byl běhounem, uteklo a ho do pustatiny zavedlo, kdež zabloudil. Již se setmívalo, již byla noc a bratra Leandra nebylo. Misionáři vystáli smrtelné úzkosti. Nadarmo volali do lesů blízkých a sousedních a zapálili ohně na všech blízkých kopcích; nikdo se jim neozýval, jen ozvěna a potupné řvání papouškův, které ohně probudily. Smutná to byla velikonoce pro misionáře, kteří plní jsouce úzkosti hrubou mši

svatou a nešpory odbyli a sliby k Panence Marii za ztraceného bratra učinili. Teprve na druhý den, když již za mrtvého považován, od několika divochů přinešen byl.

Bratr Leandr měl Pánu Bohu co děkovati, že ho divoši vysvobodili, neb zbloudil-li v lesech australských Evropan, třebaž již déle prodléval na pustatinách australských, obyčejně hlady musí zahynouti. U nás aspoň na některých stranách mají stromy zvláštní známky, což

u tamějších stromův není, tamo na všech stranách je strom stejný, sejde-li s cesty své a zbloudil-li, nemůže směr ztracený opět najíti. Parno a vedro, hlad a žízeň, nedostatek všeliké potravy zeslabí člověka, tak že bidné musí zahynouti. Domorodci australsí mají ale velmi ostré a jemné smysly, takže najdou stopu ztraceného a že dovedou ztraceného na všech oklikách, kterými ho zoufalost hnala, následovati. Před několika léty ztratil se pastýř. Jakmile se

Misionáři ošetřují nemocné.

hospodář o tom zdověděl, ihned dal se s divochy do hledání. Divoši napřed ve velkých oklikách okolo chatrče zbloudilého se točili až jisti byli, že jsou na pravé stopě. Pak ušli po ní za šest dní asi 25 geografických mil přes řeky, bahna až konečně pastýře ještě na živě našli. Avšak tolik při svém zbloudění vystál, že se brzy na to zbláznil. Evropané, kteří ho s divochy hledali, ovšem též sema tamo stopu našli, avšak divoši ji našli i tam, kde Evropané zhola nic

nezpozorovali. Třetího dne na stromě nalezli napsáno: „Ó, Bože, smiluj se nade mnou!“ Pátého dne ukazovali divoši na skálu, na níž klečel, Evropané ale ani zvětšovacím sklem nic nepoznávali a předce tomu tak bylo, jak zbloudilý sám na to dokázal.

O všem tom přesvědčil se sám P. Salvado, když se dal s divochy do hledání zbloudilého chlapce dvanáctiletého. Již na večer druhého dne našli divoši chlapce, který zachránění své Matičce Boží při-

pisoval. Obyčejně ale málokdy najde se zbloudilý na živě, obyčejně již bývá mrtev.

Co vše misionáři vytrpěli, nelze vypočísti. P. Salvado odhodlal se konečně, že půjde do Perthu, aby spolubratřím nové zásoby přinesl, neb bez podpory od kolonie jim možná nebylo divochoy získati. O cestě této misionář nám vypravuje:

„Domorodec australský Bigliagoro mne doprovázel. Jako jiní domorodci neměl i on žádných šatův; i ušil, jsem mu jaké také šaty čili raději přioděl jsem ho kusem vlny. Na cestě té živili jsme se ještěrkami a hlisty. Bigliagoro ovšem vždy nejlepší kousky mi ponechával, avšak všeliké tyto pochoutky mi předce nechtunaly. Po několika dnech vedlo se nám trochu lépe. Večer modlival jsem se breviář a pak odporučil jsem se do ochrany Boží a lehnul sobě. Bigliagoro po způsobě svých rodákův pojídal vše tak dlouho, dokud kde co bylo. Mnohokrát mne probudil, a nabízel mi požvykané již maso: „Quaba, quaba, nunda, nalgo!“ t. j. „Vezmi, vezmi, jest to velmi dobré!“ Všelike mé ujišťování, že mu věřím, nic nespomáhalo; i musel jsem zvykance jeho vzíti a jisti.“

Konečně dorazili do Perthu; i vyprávěl P. Salvado biskupovi o útrapách přestálých, o bídě a nouzi, v níž jsou misionáři; vše to velmi dojalo biskupa a k pláči pohnulo. Biskup sám svou osadu o podporu poprosil; osada jeho ale byla malá a osadníci k tomu nezámožní. Misionář sbíral milodary; sbírka bídně dopadla. Co nyní počati? Bez vydatné podpory nemohli misionáři jakýsi výsledek u divochů očekávati; neb bez podpory, než by se řeči divochův přiučili a jejich mravům přivyknuli, museli by zahynouti. Biskup chtěl ihned benediktiny nazpět povolati. Než církev svatá povolána jesti, aby všechny národy

Ježíši získala, ona se útrap neleká, ona setrvá, a tam kde rozmanité sekty ohromnými obětmi nic nepořídily, blahodaté působí. P. Salvado ve vsi pokoře biskupovi projádlil, že on i jeho spolubratři raději hlady zemrou, než aby dílo započaté opustili. Již u sebe ustanovil, co učiní. S divochoy déle se toulati nemohli, neb to by je zničilo; při toulání ovšem snadněji řečem a způsobům lze se přiučiti. Třeba postaviti jaký taký klášteríček a tak poznenáhla k němu divochoy zrovna přitahovati. Tak začali benediktini v starém světě a úspěchů všelikých docílili, tak třeba počali i na novém světě. Avšak odkud peněz nabrati?

I tu napadla podivná myšlénka P. Salvadovi, že totiž zařídí hudební zábavu, při níž sám jakožto „virtuos“ hráti bude a takto skrovnou aspoň sumu peněz nasbírá. Před čím se misionář zaleká? Snad že bude od někoho vysmán? I toto; pokoře takému milerdů se misionář podrobí. P. Salvado byl v Itálii a ve Španělsku proslulým pianistou. Msgr. Brady schválil jeho úmysl; celé město bez rozdílu vyznání zúčastnilo se této zábavy. Místodržitel propůjčil k tomu soudní síň, methodistký kamenotiskař natisknul za darmo vstupenky a provolání, anglický kazatel zapůjčil k tomu ze své modlitebnice čalouny, jeho kostelník postaral se o osvětlení, žid převzal vybírání peněz a katolické sestry zapůjčily piana: a takto s pomocí katolíkův a protestantův zřízen „apoštolský koncert.“ 21. května předstoupil P. Salvado ve své benediktinské klerice před čestné shromáždění jakožto proslulý pianista. Onť sám popisuje, jak vypadal: „Jak jsem vypadal po svém tříměsícném pobytu na pustatinách australských? Roztrhaná klerika sotva po kolena mi stála; punčochy mé, které jsem rozmanitými provázky a šňůrkami ríznobarevnými sobě zalátal, strakatě vypadaly; střevice mé byly roztrhané, podešvy

rozedrané, takže mi prsty vylízaly. Tvář má byla zarůstlá a od slunce opálená, takže jsem se podobal nějakému topiči, ruce mě byly hrubé a drsnaté, jako kovářské. Takť jsem vypadal; zajisté roz-

košný to pohled. I uvítali mne s jásotem a pochvalou, což mi odvaly a srdce dodalo.“

Apoštolský koncert dobře dopadl, příjem byl značný.

Děvečkám služebným.

Milá a drahá Notburgo!

Opětně jsem četla v psaních mi zasláných nářky, jak opovrženým a bidným jesti stavem stav služebných; než ale pomni každá z vás služebných, že Ježíš Kristus sám sobě zvolil tento stav, že nepřišel, jakž dokládá sv. Matouš, aby mu slouženo bylo, nýbrž aby jiným sloužil. Uvažujž každá často příklad Ježíše Krista, jenž jsa králem nebes i země, se nezdráhal státi se všem služebníkem, a učeníkům svým, chudým to rybářům, nohy umývati. Třikráte denně modlívaš se významná slova: „Ejhle, děvka Páně, staniž se mi podle slova Tvého;“ ta, již na zemi této nikdo není roven, jejíž důstojnost, by celého světa jazykové chtěli chválu mluvití o ní, neprojeví a neprojdáti, nazývá se „děvkou.“

Ejhle, jak ctihodným jest stav Tvůj!

Nejprotivnějším [zajisté Tobě přichází, že musíš poslouchati; než já Tobě pravím, že pravá poslušnost činí stav Tvůj ▼ pravdě spasitelným. Dokud člověk může vždy jen svou prováděti, podle své vůle jednati, o lečjakou zásluhu se připravuje; když ale musí se zapřítí a vůli jiného, i když mu to protivno, se podrobiti, přemohé a veliké zásluhu sobě získá. Z lásky k Pánu Bohu máme a zříkáme se leččeho, což nám mílo a draho. Mnoho dá Pánu Bohu, abych po lidsku mluvila, kdo se leččeho časného těla se netýkajícího zrekne, více dá Pánu Bohu, kdo se dobra těla se týkajícího zrekne, nejvíce ale Pánu Bohu dá, kdo se pro Něho své vlastní vůle zříká; lepšího ani nemůže Mu dáti. Po-

slušností vzrůstají ostatní ctnosti v duši naší. Posloucháme-li lidem z lásky k Bohu, posloucháme a sloužíme Bohu samému. Hřích povstává tím, že vůle své zneužíváme, a dobrý skutek, ctnost všeliká tím, že vůle své dobře používáme. Jisto jest, že kdo se rozkazům jiných podrobuje, nejlépe používá vůle své, vždy tedy dobře činí a ustavičně dobré skutky vykonává a taktó nesmírně mnoho dobrého sobě získá, a ctnostmi všelikými prospívá. Ano i lhostejné skutky, vykonáváme-li je z poslušnosti, stávají se ctnostmi.

Často uvažuj slova sv. apoštola Pavla: „Služebníci, buďte poslušni pánův tělesných (časných) s bázní a s třesením v sprostnosti srdce svého, jako Krista; ne na oko sloužíce, jako lidem se libice, ale jako služebníci Kristovi, čínice vůli Boží ze srdce, s dobrou vůli sloužíce, jakožto Pánu, a ne lidem. Pročez poslouchej s chutí a bez odmlouvání; to vydá svědeckví, že jsi pokorného a dobrého srdce. Znála jsem mnohé děvečky, které byly hodnými, věrnými a pracovitými, avšak konaly-li nějakou práci a nařídilo-li se jim prozatím něco jiného, již byl oheň na střeše; když na příklad umývaly dlažku, a někdo po nich chtěl vody, aneb snad něco jiného jim naporučeno, i tu fláknuly kartáčem o zemi, až se zatrásla, škopek dostal několik kopanečův, zhlídaly škaredě atd. Také děvečky, ať si jinak třebas velmi hodnými jsou a se za nejlepší pokládají, nejsou jimi; ony neznají vůle jiných, ale jen svou; ony jsou dobrými, dokud

jim nic nepřekáží, avšak dosti malá překážka je rozhněvá. To není pravá pokora, to není pravá poslušnost, uctivost k představeným, těm zrovna scházejí všechny ctnosti, které služebnému stavu jakožto každému stavu jinému jsou nevyhnutelně potřebnými.

Poslouchej bez odmlouvání, se vši ochotností, chutí a laskavostí, to neb ono, co se ti naporučí vykonávej, toť pravá poslušnost, toť Tvá první a nejhlavnější ctnost, která Tě jinými ctnostmi obohatí a zásluh velikých Tobě u Pána Boha získá.

Ano ve všem, co není proti Bohu, proti jeho svatým příkázáním, budíž svým hospodářům, svým pánům poslušna.

Chudá jsi na vezdejších stacích, budíž poslušna a bohatou budeš na ctnostech.

Prospíváš věkem, prospivejž i pravou moudrostí a milostí před Bohem i před lidmi.

Tvá Tě milující kmotra

Josefa.

Potrestané rouhání.

(Skutečná událost.)

Jsem u p. faráře, jehožto leta působení na vinici Páně sahají daleko ještě do časů roboty, která před 30 lety vzala za své.

Lidé pospolu žijící častěji se stýkají, a tu při řeči všelicos se přetřepává, všelicos posuzuje, o všelícem rozmlouvá, z čehož nabývá člověk dílem opatrnosti, dílem zkušenosti: a to vše má pro život velikou cenu.

Že starší lidé mnoho umí vypravovati jak o svých tak i o jiných příhodách, nehodách, zkouškách a slastech, netřeba dokazovati, toť všem známo. Každý den má své dějiny.

Seděli jsme jedenkrátě při obědě a tu vzpoměl p. farář roku osmačtyřicátého; vypravoval, jak krasný tehda život byl, jak na jedné straně bylo robotujícímu lidu těžké břemeno v mnohém ohledu nésti, a na druhé straně v kruzích vyšších jak zvůle panovala. Došlo to až k vzpouře!

Ovšem stávalo též chvalných výjimek; ale výjimky stvrzují jen pravidlo. A tak tomu bylo.

Velikou moc a velikou působnost na venek měli páni vrchní, před nimiž se lidé strachovali, jimž se kořili. Nejed-

z těchto pánů vrchních zpyšniv zneužíval moci své, a ona se pak jemu stala příčinou napotomního pádu.

V okolí Zábř. měl p. hrabě Chor. za vrchního muže, jenž se jmenoval Sys. Muž tento se přeceňoval a proto nejednou musili lidé zakusiti ostrost jeho slov. O Boha se mnoho nestaral.

Jedenkrátě přišli do jeho kanceláře povolani lidé ku správě, jaká se u pánů vrchních odbývala. Na jedné skříní této kanceláře byl postaven kříž pro tu potřebu chovaný, kdyby někdo byl přinucen přísahu skládati. Prísaha děje se vždy před křížem a před dvěma rozžatými svíčkami.

Stalo se jednou, že když tu povolani opět u správy byli, chtěl sobě pan vrchní Sys něco vzíti ze skříně, na níž krucifix postaven byl; avšak tak náhle dvéře skříně otvíral, že kříž dole spadl. Nestaral-li se pan vrchní dřívě o svého Spasitele, tím méně jevil jakou úctu ku znamení svého vykoupení — ku kříži. Kříž na zemi ležící nezvednul, ale před tváří všech přítomných nohou pod skříní odkopl s doložením rouhavým: „máš tam také dost místa.“

Prítomní stáli všichni zaraženi, plni bolu nad tímto bezbožným skutkem; výtky ale p. vrchnímu činiti se neodvážili z toho dobrého úmyslu, by jemu nezavdali příčiny k rouhavějším ještě výstupům a k přenáhlenému jednání. A k tomu by sobě byl p. vrchní předhůzky s té strany pošle málo všimnul, v tom se udržuje domnění, že jsa sám velkým pánem, o Pána Boha starati se nemusí. — A předce Bůh nebyvá posmíván!

Co člověkovu leží těžko na srdci, to rád s druhým sdílí — když dva trpí, jest jen poloviční bolest — chce si uleviti. A tu samu potřebu cítili i svědkové onoho rouhavého jednání p. vrchního.

Ve Zvo . . . byl tehdy právě kaplanem p. farář, u něhož meškám. Jednou vstupují k němu mužové zarmoucených tváří, nesmělého kroku, již zevnějškem svým projevující, že je něco svírá. I počali vypravovati s rozervaným srdcem, co oči jejich viděly a uši slyšely u správy v kanceláři p. vrchního Sysa, své opovržení nad tím jednáním nezatajujice.

P. kaplan čekal na vhodnou příležitost, kdyby se nejlépe dalo s p. vrchním o tom promluvit. Příležitost se brzo naskytla.

Jednou jako na zavolání se sešli, a tu p. kaplan s celým důrazem duchovního svého úřadu bez bázně a strachu vytykal p. vrchnímu hříšné jeho jednání, když veřejně Bohu se rouhal, když veřejně lidem pohoršení dal a doložil srdnatě z plna přesvědčení: „Pane vrchní, přijde snad čas, že budete se ku kříži, kterého jste odkopnul, rád utíkat.“ S tím se rozešli. —

P. kaplan byl přesazen do B nemysle více na p. vrchního.

Za nějaký čas obdržel p. kaplan list. Zevnějšek listu pisatele neprozrazoval; otvírá jej tedy s napnutostí, čte a čte dále, utajuje dech a myslí sobě: „Bože!

jak jsi Ty spravedliv!“ List pocházel od p. Sysa, ale ne již vrchního, nýbrž od bídného již člověka, který tak ponížen jest, že prosil p. kaplana o almužnu.

Kdo nevěren jest Bohu, jest nevěren i lidem; kdo nebojí se Boha, nebojí se ani lidí. To se osvědčilo i na p. Sysu.

Žil podle světa, držel na zevnější lesk, pachtil se po slávě: zkrátka více vydával než přijímal. Nemaje dostatek svého, bral tam kde se bráti dalo, na svědomí nehledě. Tak stal se v krátkém čase zrádcem svého úřadu, stal se utajovaným zlodějem svého pána, stal se zpronevěřilem. Pan hrabě přinucen byl s úřadu jej složit a na místo jeho věrnějšího úředníka sobě povolati. — Pan vrchní S. byl na mizině! —

Teď se dostavil čas, že nucen byl dovolávati se milosrdenství pro kříž Krista, který dříve byl zneuctil. Na počátku bídě své prosil o almužnu u těch, od nichž větší se nadíti mohl podpory. I pan kaplan B . . . cky poslal jemu takovou částku, jak jemu to jeho prostředky dovolovaly. Avšak bývalý pan vrchní měl ještě více býti ponížen.

P. kaplan B . . cky stal se farářem v Břez. Ne dlouho na to vstupuje do jeho příbytku člověk v ošumělém, roztrhaném oděvu žádaje o maličkou podporu. Slzy jemu třeptily se v očích. A kdo to byl? — Někdejší p. vrchní S. Byl z něho hotový žebrák! —

P. farář byl do duše pohnut vida ten smutný obrat postavení lidského. „Velebný Pane!“ pravil žebrák S., „již vícekrát vzpoměl jsem si na slova vaše, že Bůh mně může potrestati za mé rouhání. Bůh mne ztrestal a já uznávám vinu svou a věrte mi, že jak jsem sobě dříve kříže Kristova nevsímal, tak jest mi tento milým nyní. Kéž najdu skrze něj u Boha milost!“

Obdarován odešel. — Bůh nebyvá posmíván!
F. H.

Z p r á v y.

Ve správě spolku „apostolátu modlitby“ staly se vloni jisté změny, které snadnost šíření se toho zbožného spolku namnoze obmezí, a proto čekali jsme s uveřejněním dotyčných nových narižení, až by se věci co nejpříznivěj vyřídily. Ony změny záležejí v tom, že všichni členové, kteří našemu spolku po 6. červnu 1879 se přihlásili a od splnomocněných kněží zapsáni byli, ještě zvlášť musí býti zapsáni v hlavním katalogu u centrál. ředitele v Tulúse, jakož i v knize bratrstva nejsv. Srdce Páně, buď v Římě aneb jinde u téhož bratrstva. Potřeba tedy, aby ti, jenž dosud (ač úplně opravně a platně) do apostolátu modlitby zapisovali, seznam nově přibylých členů čtvrtletně zasílali centr. řediteli H. Ramierovi v Tulúse, aneb P. Malfattimu v Inno-

mosti, který další dodání sprostředkuje. Jestli to poněkud obtížná úloha, doufejme ale, že vytríbí počet našeho spolku a učini nás horlivějšími. Zvlášť nechat žádný nezapomíná hned z rána, při své ranní modlitbě, obětovati B. Srdci J. všechny své práce a snahy, radosti i strasti ve spojení s nejč. Srdcem P. Marie na úmysly sv. církve, a zvlášť na úmysl na každý měsíc a každý den ve „Škole“ udaný; a velice se doporučuje denně modlitba desátka sv. růžence na tenže hlavní úmysl celého našeho spolku a celé sv. církve.

Bratrstvo nejsv. Svátosti oltářní a k útěše duší v očistci pod ochranou sv. O. Benedikta, s hlavním sídlem v Lambachu, zmáhá se vždy více a čítá **74.066 členů**. Čím více obětí, tím více milosrdenství Božího.

Milodary B. Srdce Páně.

Nebojte se, vy neduživci a sklíčení, já jsem přemohl smrt a ďábla, já mám pramen vody živé, z kterého komu dám pít, pookřeje úplně a nebude více žízni. Tak volá Spasitel náš až podnes a všichni, kdož v něho doufají, přesvědčí se, že pravdivý jest ve svém slovu a mocná jeho ruka že není zkrácena, zvlášť k těm, kdož Ho milují a skutky milosrdenství ke bližnímu sobě Ho jako povinným činí. Bůh jest dosti bohat a má více nežli rozdal a nedá se zahanbiti v milosrdenství.

Nejvíce zakoušejí Jeho pomoci sklíčení různými neduhy těla, snad proto, že kárání

byvše bolestí těla spíše s Pánem Bohem se smíří a jako kající děti ke své matce o potěchu spějí. Proto jsem pravil o dobrotivém našem Spasiteli, že jest výborným lékařem a jeho pomocníkem každý horlivý apoštol modlitby, a to dosvědčují také k. p. tato díkůvzdání:

Z Praby. 1. Jistý asi 12letý hoch rozstol se velmi nebezpečně na černé neštovice. Lékař s velikou a vzornou

péčí jej ošetřoval a vynaložil vše, čím by rodičům milované dítě zachrániti mohl; konečně však se vyslovil, že

všechna pomoc jeho jest marna. Obrátili se tedy rodičové, přátelé a příbuzní v této žalosti na Božské Srdece Páně s prosbou o zachránění dítěte a započali k těmž cíli devítidenní pobožnost s tím slibem, že v pádu vyslyšení složí Nejsvětějšímu Srdci veřejně díky ve „Škole.“ A hle, mimo vše nadání vyslyšena jest modlitba jejich a k nevýslovné radosti všech hoch úplně ozdravěl. Neskonale díky buďtež za to vzdány předobrému Srdci Páně. —

2. Jistá nábožná paní v Praze měla po delší čas v noze ukrutné bolesti. Všechny možných prostředků užívala, ale bolesti nejen neulevily, nýbrž naopak více a více se zmáhaly, takže nohou ani již vládnouti nemohla. V největší bolesti jsouc postavena obdržela od jedné řeholnice kousek plátna dotýkaného u matky Boží Filipsofské. Ihned jej přiložila na bolavý oud a započala 9denní

Avšak všechny nemoci také nemůže apoštol modlitby shojiti, vždyť Kristus Pán také neuzdravil všechny neduživé, ačkoli mu to bylo jen maličkostí. Za to však může apoštol modlitby něco daleko vzácnějšího. Tak k. p. strádá tam na salaších za Radhoštěm stařenka, již mnohá léta leží a není jí pomoci. I obrací se konečně také na to dobrotivé Srdece Páně, ona i její starý báča manžel a dítky i vnuci a všechna čeleď konají devítidenní pobožnost, — konají ji ponejprv i po druhé, vždy po celych devět dní. A opravdu, pomohlo to! nemocná — pookřívá? Ba nepookřívá, totiž podle těla, ale výborně podle duše: v její velkých bolestech dal jí Bůh svatou trpělivost a chuť ke snášení těch bolestí z lásky k Bohu, Bůh dává jí tu převzácnou perlu, čistotu duše a — šťastnou hodinku smrti, kterou bychom jí záviděti mohli. Tato milost vyprýštila se jí ze studnice všech milostí, z Božského Srdece Ježíšova, a apoštol modlitby jí vymohl.

A jako tu vzácnou ctnost trpělivosti a šťastnou smrt, tak vyzíská apoštol modlitbou i mnohé jiné perly pro ubohé pokolení lidské: Smír v rodinách, dosažení žádoucího povolání, výživnou službu, osvobození od ostudných pokušení, vysvobození z temnoty ducha, oddanost do vůle Boží, útěchu v naukách sv. víry a mnohé jiné dobro. Opravdu, apoštol modlitby jest rozumným nálezcem vzácných perel. K. p. píše:

Z Frýštáku děkuji nejsrdečněji, že jistý úředník F. K. na mnohé modlitby konečně skutečně se obrátil na lepší cestu a křesťansky žije — našel perlu sv. víry a krásné ctnoty.

Z Vidně. Jsem též čtenář „Školy B. S. P.“, kde tak mnoho oznámení

pobožnost k Marii Panně. I nebyla sklamána v naději své, třetího dne bolesti pomínuły.

Ze Zarazie u Veselí sděluje jistý čtenář „Školy,“ že na přímluvu Matky Boží Lúrdské, po vykonání devítidenní pobožnosti k ní a k Božskému Srdci Páně, již se všickni domácí účastníci, a natíráním vodou ze divotvorného pramene hoch již po 3 leta chromý úplně ozdravěl a ku podivu všech sousedů ani následků svého dřívějšího tři leta trvajících neduhu nezná.

Ze Sušice. Paní hraběnka Nosticová vzdává Panně Marii Lúrdské díky za své uzdravení. Na poděkování vydala comteska Marietta Nosticová brožuru „Naše Paní Lúrdská“ svým nákladem u Janského a Donatha v Sušici. Tuto knihu všem svým čtenářům vrole doporučujeme.

bývá, jak Božské Srdece Páně v rozličných potřebách pomáhá, a čtením toho nabyt jsem též důvěry zvláště tehdy, když jsem byl ve velké bídě a nemaje žádné práce ani peněz, když jsem s celou svou rodinou tak velmi jsa sklíčen, ani na tu „Školu“ znovu předplatit ne-

mohl. Umínil jsem sobě konati devítidenní pobožnost a sice hlavně k sv. Josefu, který mým patronem jest a k Božskému Srdci P. a P. Marie a slíbil jsem, když vyslyšen budu, že to uveřejním ve „Škole“ a se znovu na ni předplatím, což jsem již učinil u P. Hynaise, odbíratele ve Vídni. Nyní budtež věčné díky vzdány sv. Josefu, Božskému Srdci Páně a P. Marii; to budiž pohnutkou k větší důvěře a slávě předobrotivého našeho Spasitele. J. Kř.

Z Brna. Rodina naše nalezala se ve velké nesnázi; neb jsme neměli žádné výživy, proto že můj bratr byl bez služby. Tu jsem konala devítidenní

pobožnost k Matce Boží, a přislíbila, že pak-li má prosba vyslyšení dojde, to ve „Škole B. S. P.“ uveřejním. A hle! Dobrotivý Bůh vyslyšel na přimluvu Panny Marie prosbu mou. Bratr opět našel službu a byli jsme od bídý vysvobozeni.

Já ale jsem trpěla na neduh očí, a i v tomto trápení jsem nalezla pomoc, neb když jsem vzývala Božské Srdce Páně a Pannu Marii o pomoc, byla jsem od toho neduhu osvobozena.

Budiž za to vše dík a chvála Božskému Srdci a Panně Marii. V. K.

Budiž ve všem veleben Bůh!

Zájmy Krista Pána v různých zemích.

Rakousko. a) Po vánočních prázdninách sešli se dne 15. ledna opět poslanci říšské rady, aby pokračovali v pracích parlamentárních. A tohle zasedání jaký podává obraz podivnější starého parlamentu! Liberálové přes vánoce roztrhli se úplně a poskytují jenom smutný obraz rozčuchané budovy, v němž jsou samé trhliny a střecha děravá. Utvorily se nové frakce. Nám pramálo na tom záleží, jak se která jmenuje, ale potěšitelné jest, že se tak stalo. Neboť vidíme naplňovati se slovo Kristovo: „Každé království (a jak dlouho královali liberálové!! —) rozdělené proti sobě, zpustne a každé město neb dům proti sobě rozdělený, neostojí.“ Co není na zdravých a Božských zásadách — rozdělití se musí a tudíž i zpustnouti. Bude nyní na čase, aby konservativci majíce volnou půdu a čisté ruce snažili se odčiniti, co po 20 let liberálové zlého natropili — zvláště at začnou pracovati o zákoně školském a májovém. Tady mnoho hniloby! Ovšem to nepůjde hned, ale pomalu a důkladně!

b) Zajímavá jest pro nás petice okresního zastupitelstva Lvovského po-

dána polskému klubu v říšské radě. Žádá v ní, aby se vydal zákon ohledně upravení poměrů mezi židovským a katolickým obyvatelstvem. V odůvodnění pravi se: „Křesťanské obyvatelstvo cítí se zkráceno tím, že představení židovských obcí náboženských nemají pouze náboženského významu, jako představení křesťanských farností, nýbrž vykonávají dalekosáhlý vliv politický; že majetek těchto náboženských obcí židovských nepodléhá žádné kontrole a že úřad nemá jeho seznam, kdežto k církevnímu majetku společnosti náboženských přísně se dohlíží. Další zkrácení zakládá se na tom, že židovské duchovenstvo, které se nepodrobuje státním zkouškám, v občanských právech stavi se na stejný stupeň s křesťanským, volí v první třídě, může ku svým přívržencům vydávati okružníky bez dozoru státu, zkrátka, že poměr vyznání židovského ku státu není téměř žádným zákonem ustanovený, kdežto říšská rada si přispíšila, aby zákonem ze dne 7. května 1874 upravila poměr katolické církve ku státu.“ — S touto peticí musíme jen tak dalece souhlasiti, že žádá

stejného poměru pro všechna vyznání. Proč by židé měli mít něco zvláštního! Než v zásadě nemají Lvovští dobře. Spíše mají zadati petici, aby aspoň na roveň postavena byla naše církev se společností židovskou a zrušeny byly zákony církev tak tíživí. — Bude tu ovšem v Israeli křik a hluk! Ovšem! Neboť Rakousko vyhejčkalo si židy. Žid má přednost všude. Ve vojsku, na úřadě, v občanském poměru. Jeho zásady se respektují, kdežto zásady katolického náboženství valně se mohou přestupovati. Žid n. p. nemusí se v sobotu ani podpisovati. Jakby se asi vedlo, kdyby katolík v neděli ráno nedostavil se k stání!? Ba co by tomu řekl rabin, kdyby měl na velký svátek jíti košerovatí dobytče, jako nedávno dostal katolický zvěrolékař v městě P . . . nařízení, aby na sv. Štěpána ráno přišel secirovati krávu zdechlou! — Prosíme pány úředníky, aby více respektovali zákonů Božích i církevních a ušetřili katoliků aspoň v čas služeb Božích.

Německo. a) Květnové zákony v Prusku, abychom podali výkaz pronásledování církve, učinily již následující spoustu. V diecesi Trierské již 221 míst jest osiřelých, mezi nimi 180 far. Vší správy duchovní zbaveno tam 138.450 katoliků. Seminář jest od státu uzavřen. Místo biskupské již 3 roky neobsazeno. V diecesi Hildesheimské jest 24 far prázdných. I tady seminář uzavřen. V diecesi Vratislavské 129 míst uprázdněných, takže 355.930 katoliků jest bez kněze. Biskup žije ve vyhnanství. V diecesi Chlumské nemůže se 36 far zákonitě obsaditi. Jest to ovšem velmi trudný poměr pro církev sv., ale Kristus vítězí předce, neboť císař Vilém sám již nahlíží, že to tak dále již nepůjde. Neboť kdo tím více trpí, jako stát? A k tomu to strašidlo rozličných attentátů na hlavy korunované! — Boje církevní jsou vždy dobré a poskytují

církvi tím více slávy a uznalosti potřeba její.

b) Ohledně škol začíná lid sám již zadávati petice o zrušení nynějšího poměru školského. Z Elbingu dochází zpráva, že zadány prosby k ministerstvu o zrušení beznáboženských škol a o zavedení řádného náboženského dozoru. Liberálům to nejde tak hladce jak by si myslili.

Smutně to vypadá v **Belgii**, kde vydán nový zákon školský rázu svobodozednického. Pravý účel tohoto zákona jest úplné znemravnění, neboť nedávno rozdány tam mezi dívky knihy, které drzým způsobem líčí „svedení.“ Tot jde nad pohanství, jež samo „stydlivost“ odporučovalo. Žákům učitelského ústavu v Lutichu dány knihy, v nichžto auktorita církve se popírá, víra v nejsv. Svátost podryvá, sv. pokání za nesmysl prohlašuje — kam to ubozi přivedou. Katolíci to nahlíží a proto více a více se ozývají. Zařizují houfně náboženské školy, takže svobodomyšlnickým školám obnáší žactvo katolických škol v okrese Antverpském 72%, v okrese Mechlen-ském 78%, v okrese Tournaiském 91%, v provincii Antverpské 78%, v okrese Brügském 79%, v okr. Courhaiském 91%, Dixmudském 88%, Farneském 60%, Ostende 52% atd. Dne 1. ledna 1879 navštěvovalo v provincii Ostflanderské 92.070 dítek svobodné katolické školy a jen 19.027 dítek státní školy. V diecesi Gentské bylo 53 škol státních bez žáků a 68 s méně než po 10 žáky. Ve všech ostatních bylo průměrně 20—25 žáků. V okrese Nevele-Sommergenském navštěvovalo v říjnu 1878 i 3715 dítek státní školy a 1. října 1879 bylo jich jen 200. — Tak soudí katolický lid, kde dostatečně jest vzdělaný jako v Belgii, o nepřátelském řázení liberálů. Lid chce mít z dítek křesťany a nikdy novomodní pohany.

Ve **Francii** přes svátky vyrostlo nové ministerstvo s „Freycinetem“ v čele. Jest to ministerstvo vlastně organem žida Gambety a radikální od kosti. Program jeho jest: ze všech míst úřednických vyvrhnouti síly konservativní, školy odevzdati jen laikům a vymaniti je úplně z vlivu církevního, stát od církve odtrhnouti atd. A již začíná program svůj prováděti. Nápomočnou mu v tom je pařížská městská rada, která šmahem vyhání duchovní z učelišť a odevzdává je laikům. Lid má více platiti, aby úmysly těch „červených“ se provedly. Přes 2 miliony franků bude vyžadovati buďžet školní jen v Paříži, poněvadž budou samé nové výlohy, jelikož mnohé školy zdarma vydržovány byly od řeholníků. — Divná věc, že Francii tak často stíhají náboženské výstřednosti a že tak často musí býti v ohni třibena. Není se však čeho obávati. Vše tu již bylo a jaký to vzalo konec? Církev ze všeho vyšla co vítěz.

Španělsko stává se od posled-

ních časů jevištěm rozličných hnutí. I sem rozpráší se nihilisté a jako všude tak i zde počínají s královraždami. Dne 30. prosince m. r. o 1/26 hod. večer učinil jakýsi Gonzales atentát na královské manžely právě do paláce svého vjíždějci. Na štěstí však vražedná kulka nestihla žádného z nich. Jest to po druhé, co učiněn útok na život krále Alfonsa. Zlý tedy duch nevěry obchází jako lev řvoucí hledaje, kterého krále neb císaře nejdříve by pohltil. Jest opět pokynutí nové vládám, aby rázně zakročily proti liberálnímu rejdmu, z nichž jedině podobné výstřednosti pocházejí. „Et nunc reges intelligite!“ platí za naší doby více než-li kdy jindy.

Ve **Švýcarsku** dokonává na součotiny starokatolicism; neboť jeden duchovní pastýř jeho utíká po druhé. I pan Hyacint Zvyson má toho dost. Psal: utíkám před touto církevní anarchií, která základně všechno boří. Již 33tý odpadlík utekl. Nový to důkaz, že co není z Boha se rozpadne.

V měsíci únoru

modleme se za smíření světa s Bohem skrze kat. řehole.

Všecky lidi dobrého smýšlení, kteří celým srdcem Ježíši Kristu a jeho sv. církvi oddáni jsou, zaujímá jediná myšlenka, jediná povinnost, která co den roste, totiž povinnost jakési obnovy celého lidstva. Bůh, jenž nikdy, co svět světem jest, nebyl tak uražen jako nyní, jemuž chtějí bohaprázdní lidé veškeru vládu nad pokolením lidským vzítí (kdyby jen mohli), vyžaduje na nás zadostučinění a sice tím větší, čím větší jest provinění naše. Pán Bůh nepřestal však býti k nám milosrdným, až dosud zahrnuje nás dary a milostmi, které se z jeho Božského Srdce prýští; avšak chtěje na nás dobrotu svou oslaviti, žádá též, abychom práva jeho spravedlnosti hájili a šetřili. Po těchto právech Božích ale šlapou nyní nohama a proto nemůžeme očekávat zvláštních darů a milostí, jelikož nezasloužíme ani těch obyčejných. Aby nás s Bohem smířil, přišel Vykupitel na svět, sám sebe obětoval za nás. Otcí nebeskému, stal se obětí a chce, abychom i my s ním zároveň obětmi se stali.

A proto jest mezi rozličnými vrstvami člověčenstva jistá třída, jejíž zvláštní povinností jest, obětovati se Bohu za jiné, za hříchy jiných a tato třída se nazývá: rády či řehole.

Každý řeholník jest dobrovolnou obětí. Řeholník nejša spokojen s obyčejnými obětmi, k jakýmž každý křesťan zavázán jest, vniká až do vnitř svatyně, vstupuje až na oltář obětí zápalné; svými třemi sliby obětuje se celý s tělem i duší Bohu všemohoucímu. Tyto tři sliby jsou: dobrovolná chudoba, ustavičná

čistota a poslušnost. Mnozí přirovnávají tyto tři sliby se třemi hřeby, jimiž byl Spasitel na kříž přibit. Odkud pochází sláva sv. kříže ne-li z vítězství, ke kterému pomohly tři hřeby, neboť byly jimi na kříž zároveň přibity hlavy všech nepravostí: pýcha života, žádost těla a žádost očí. Umíraje na kříži smazal a obmyl nás Beránek Boží ode všech skvrn a hříchů. Zrovna tak obětuje se řeholník skrze své sliby; obnovuje tutéž oběť jako na hoře Kalvarii, a dostačí, když jen zůstane stálým ve slibech po celý svůj život a něčeho sobě z té oběti neponechá; tím se vyplní první a hlavní podmínka spasení světa; hříšníci budou mít rovněž tolik smírcův, kolik jest řeholníkův; a tím, že takové oběti ustavičně trvají a bez přestání se obnovují na celé zemi, nebude moci Spravedlnost Božská nás trestati za naše nepravosti, a naloží s námi podle velikého milosrdenství svého.

A proč nás Bůh netrestá jak toho zasluhujeme? Protože jest tolik smírců mezi ním a hříšníky. A kolik jest těch smírců? Snad jen tisíce? Nikoliv, nýbrž na sta tisíců jest v zemích katolických takových duší vyvolených, které skrze své sliby řeholné odumřely světu, aby žily jen Kristu. Kterak by nám potom Hospodin neodpustil, když se chtěl smilovati nad Sodomou pro deset spravedlivých, kterak by nám neprominul i nejtěžší provinění, když miliony obětí obětuje se spolu s Beránkem Božím?

Božský Spasitel ujistil nás o tom ve svém zjevení skrze svatou duši, osobu, která v ruclu svatosti ve Vlaších zemřela a o jejímž životě nám duchovní správce její z řádu sv. Františka vypravuje. Zjistěte zavděčíme se čtenářům „Školy“, uvedeme-li krátce tuto historii, zakládající se na čiré pravdě, potvrzené v Římě od mnohých vážených a hodnověrných osob. Roku 1842 zastihlo Itálii a křesťany vůbec mnohé neštěstí. A v této době objevila se ona nábožná osoba, hlásala šťastný konec trápení, vítězství církve sv. a obnovu celé společnosti lidské, udávajíc jedinou příčinu, totiž obnovení řeholných společností. Toto obnovení nebylo však takové, že by byly řády docela od svých pravidel odstoupily. V očích lidských byly bezúhonné, ale proto přece neplnily přání Božského Srdce. Nástroj, který si k tomu Pán Bůh zvolil, byla matka Anežka Klára Steiner. Ona nechtěla přisnost zvýšiti ve svém řádu, nýbrž uvedla jej opět na místo, jak byl za časů sv. Kláry. Bůh jí napporučil, aby žádala od synů sv. Františka a ode všech řeholníků hlavní věc, totiž zbožnost celou, bez ujmy nějaké. Než poslyšme raději, co pravil Spasitel náš dne 25. března 1844 ke služce své, jenž sama takto vypravuje: „Rozjímajíc tajemství utrpení Páně, slyšela jsem tato slova, která ke mně Spasitel promluvil: „Jak dlouho budeš se zdráhati objeviti úmysly mé pro dobro církve sv.? Aj již uplynul hezký čas, aniž bys byla úst otevřela.“ Třikrát mi opakoval, že si přeje obnovení řádu. Já jsem pravila, že mi nikdo neuvěří, co mi Spasitel mluvil, ale On pravil: „Chci, aby kláštery, žijící podle řehole sv. Kláry v duchu obnoveny byly.“ Já na to: „Spasiteli můj, málo jest těch, kteří by naznali potřebu obnovy řádu.“ „Co na tom?“ pravil Spasitel. „Já žádám jen tři věci. Chci, aby se v noci vstávalo, a aby chválami a modlitbou urážky světa se napravily. Chci viděti řeholnice v šatě Matky jejich; chci, aby mé nevěsty takový život vedly, jako já po triatřicet let; milost má je posilní. Chci, aby milovaly chudobu a hleděly se mi tak zalíbiti. Tot prostředek, který nedopustí, abych lid můj neštěstím stíhal pro jeho hříchy. Až dosud pronásleduji mne křesťané více než pohané, v domech ni zasněčených nalezám duše vlašné.“ „Ale, Spasiteli můj,“ pravila jsem, „co mohu já nevděčná hříšnice. Já nemohu nic. Zjev to mým představeným, ať oni přiloží ruce k dílu. Smiluj se nade mnou, můj Bože!“ I odpověděl mi: „Pros mé Božské Srdce, aby bylo milosrdné, jako můj Otec.

Ukáží ti část svých bolestí. Zjevil jsem ti boje, nepořádky a bídu, což mne k tomuto přivedlo kroku. Neotálej vykonati vůli mou.“

Něco později psala matka Anežka: „Bůh mi zjevil, že trest za hříchy světa nenechá na sebe dlouho čekati a sice za příčinou ochladnutí horlivosti rádtě a kněžstva vůbec. Bezpochyby naleznou se lidé, kteří se obnovy uchopí, a tak Božskou spravedlnost vyplní.“ Ta zbožná duše činila pokání tuhé a nepřestávala se modliti za spásu světa. Jednou ji Spasitel opět zřetelně pravil: „Přeji si, abys se obrátila ke sv. Stolicí ohledně obnovy rádtě. Kdyby ti nikdo nevěřil, co jsem ti pravil, neznepokojuj se. Neboť brzo to dosvědčí trest, který svět brzy zastihne.“ Matka Anežka poslechla koncenně a šla ke sv. Otcí, který ji vyslechnul a také zároveň jí přísvedčil, neboť sám naznal pravdu její slov, aby totiž řeholníci zcela Ježíši se obětováli, jehož Božské Srdce takových duší, je milujících hledá.

Poznali jsme dostatečně přání Božského Srdce a Jeho spravedlnost. Netřeba tedy ještě napominati horlivé apoštoly modlitby, aby oni začali jednati podle přání Ježíše Krista. Každý přítel Božského Srdce, obzvláště ale řeholníci mají vzbuditi v sobě lásku k Bohu a jeviti ji též spolublížním, aby tak bojovali pro zájmy Krista a Jeho sv. církve, pro zájmy celého lidstva. A když začnou řády s opravdovou horlivostí působiti, nezměnili by pak celý svět? Každý rád má jistý zlatý věk, nuže, vrátíme se do něho, následujme horlivost svých předkův, a jestliže obzvláště ctnosti, pak promění celý svět, neboť ctnostným dává Bůh obzvláště milosti a sílu. O tom dobře vědí nepřátelé a proto očerňují řády a špiní je, vyhladili by je nejraději z té země, aby pak mohli podle své vůle řádit v tom bez toho zkažením světa. Ať nás obviňují jak chtějí, jen když před Bohem čisti jsme. Ale právě ty boje mají řeholníky povzbuditi ku větší a větší horlivosti a obětavosti. Každý rád má svou zvláštní úlohu; jestliže tedy každý bude tuto svou úlohu plniti, pak budou řády nepřemožitelné vojsko Ježíše Krista, které povede náboženství, víru, církev sv. ke slavnému vítězství, které promění a zušlechti pak veškeré lidstvo. Jestliže každý řeholník žívou jest obětí, která má opětovati obět Spasitelovu, kterak by se nedala potom spravedlnost Božská ukonejšiti při milionech obětí čistých, podobných obětí Beránka Božího? V pravdě, ať jsou hříchy naše sebe větší, obětí tyto pak utiší hněv Boží a když i potom Bůh trestá, pak to činí proto, aby zabránil jiné hříchy a přivedl hříšníky ke poznání sebe, k pokání.

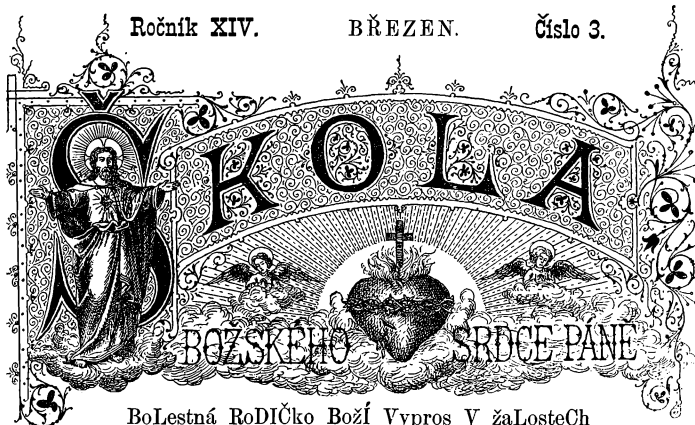
Aj, toť úloha naše; každý začni obnovu sám u sebe a pak snadno budou řády obnoveny a skrze ně celý svět. Obětujme se každý den, každou chvíli znova, plíme, co nám naše sliby, naše pravidla ukládají. Toť první obět, jakou od nás Bůh žádá, za hříchy světa. Přinášíme též Bohu obět trpělivosti, přijímáme a snašíme se láskou a důkličinněm všecky strasti a kříže, které na nás Prozřetelnost Božská posílá. Obětujme sebe samých, své srdce plné lásky k Bohu a plné horlivosti, konajíce všecko ke cti a slávě Ježíše Krista a ke spasení duší bratří našich. Těmito obětmi vyrovnáme se starým předkům našim, jenž tuhé činili pokání, tak budeme míti podíl na obnově lidstva, na vítězství církve svaté. Abychom to tím spíše dosáhli, připojujme tento měsíc k obyčejným modlitbám i následující.

Modlitba.

O Ježíši! skrze nepoškvrněné Srdce Marie Panny obětují Tobě všechny modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly, ve kterých se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětují za řeholníky, kteréž jsi povolal za účastníky na obětí své! Dejž těmto duším velikomyslnost bez konce, aby ničeho sobě neponechaly ze své záslužné obětí, jakouž Tobě přináší, a aby hojnost milostí lidu vyprosily. Amen.

Milodary.

Chrám P. ve Filippsdorfě: F. B. (prostřednictvím č. kanov. Val. Bočváře) na poděkování Matce Boží za velké ulevění v nemoci 20 zl., na poděkování za uzdravení r. 1877 a 1878 (per F. Pajstl) 5 zl., Františka Krutilova z Bilavská 1 zl., těžce nemocný mladík 10 zl., jiná nemocná 50 kr., P. Jos. Stahala 40 kr. a Barbora Nováková z Vel. Oujezda 1 zl., Karol. Kláška 1 zl., Kosová z Újezdu 1 zl., P. Šindel z Jedlí 2 zl. — **Sv. dětství:** P. Alois Schleser, fr. v Braunseifenu 24 zl., P. J. Kisingl, farář v H. Vistrnici 11 zl. 70 kr., P. Žáček, kp. v Bilavsku 15 zl., P. Mahol, kp. v Šatavě 12 zl., P. Jos. Schön, fr. ve Vel. Petrovích 5 zl. 70 kr., dívky III. a IV. tř. v Opočné 2 zl. 11 kr., P. Načeradský fr. na Ostrově 20 zl. 50 kr., P. Fab. Hoch, fr. v Syrovině 15 zl. 30 kr., 2 dívky z Mor. Ostravy 1 zl. 24 kr., nejménovaná z Nebovídu K. 5 zl., dívky z Nebovídu 1 zl., Jos. Balda, kolář v Mělich na dítko „Václav“ 1 zl. 30 kr., P. Ign. Strouhal, fr. v Bohuňovicích 6 zl. P. Jos. Vlk, kp. v Třebíči 5 zl., rodina Šmrhovie na dítko Josef 6 zl., rodina Kopolovic 1 zl., dívky z Plzně 12 zl., Fr. Kraft z Plzně 50 kr., P. J. Kolčava, fr. v Krumšíně 2 zl., Jul. Böhm 1 zl., vlp. P. Jos. Stahala, kp. v Dolanech 28 zl. 5 kr., vlp. Mat. Havlíček, fr. v Slavonicích 3 zl. 44 kr., P. Raška v Opavě od dítek Otických 8 zl. 40 kr., vlp. Právek, kp. v Třebouchovicích 4 zl., Jan Sluchyna z Bzence ode třech osob na dívky Maria, Petronela, Jan 1 zl. 50 kr., vlp. J. Strak, od dítek v Porubě 1 zl. 28 kr., vlp. Jos. Kužela, kp. v Opatovicích 8 zl. 88 kr., vlp. Jos. Pajstl v Hnojích 15 zl., vlp. Fr. Teplíček, fr. v Mýstříně 6 zl. 44 kr., děti Těšické Ježíškovi do jeslíček 13 zl., z Vel. Oujezda manželé Urbanovi 1 zl., nejm. 50 kr., z Kosočie manželé Sedláčkoví 1 zl., vlp. Fr. Maláček v Komárově dárek štědrovečerní od školních dítek 2 zl., Josef Konrád, obchodník v Olešnici 1 zl., P. Pavel Rozinek, zám. kp. na Skalce od dvou dítek 1 zl. 60 kr., a sice od dšt. p. Fr. Pecháčka na dítko Filomena 10 zl., od p. Dědka, učitele v Mezíří 1 zl. 60 kr., dšt. p. Ig. Strouhal, fr. v Bolhůvovicích 8 zl. 82 kr., Rom. Cihlár od dítek Opočenských Ježíškovi 2 zl. 28 kr., C. C. v Jaroměřicích 10 zl. 15 kr., P. Kleveta 2 zl., P. Roger Polesný z Uh. Hradiště 16 zl., P. Jan Krobot ve Smrčicích 2 zl. 40 kr., P. Eust. Glabazna z farnosti Klínkovické od školních dětí 25 zl., Jistá chudá žena v Oustí nad Orlicí 4 kr., M. Jakobina v Kutné Hoře 3 zl., P. J. Vysloužil, fr. v Stramberku 1 zl. 25 kr., a sice od dítěte Jos. Marka 25 kr., od dětí Jana a Angust, Jirákových 50 kr., od Marie a Kláry Jankových 50 kr., Františka Dudychova z Kr. Hradce na vykupení dítko Frautiška 3 zl., M. T. z Kr. H. na dítko Anežka 3 zl., per Kar. Kláška ve V. Penčicích od nejmen. na dítě pokř. František, na vyprošení zdraví těla a duše pobloudivého syna 10 zl., Kar. Kláška od nejmen. na děti: Benedikt, Josef, Scholastika s přáním, aby z bocha byl misionář a z děvčete milosrd. sestra, 15 zl., Kar. Kláška na Misie 1 zl., P. Fr. Ulrich, kněz v Trpíně, od Kristiny Kouřilové 40 kr., P. Fr. Svoboda, kp. v Ptení 17 zl., dšt. p. Fr. Trávníček, fr. v Chvalkovících od jistého dobrodince 2 zl., P. Fr. Windisch, koop. v Znojmě 5 zl., Matky Cecilie a Ottilie Černouškové z Čechuvek 60 kr., Anna Sekanina v Prostějově 1 zl. 50 kr., Františka Procházkova v Kroměříži na vykupení pohanských dítek 5 zl., Dr. Nedomanský v Kroměříži 1 zl., P. Slavík, kp. v Napa-jedle 9 zl., P. Frt. Šimek, kp. v Dubanech 12 zl., (v tom 1 zl. od Anežky Fojtové, 1 zl. od Františka Dokoupila a Juliana Zavadilova), P. Odo Průša, kp. z Mikulovic 2 zl., P. Nezval z Tuřan 10 zl., Ant. Suchánek, vicerekt. v Kr. Hr. 6 zl., Marie Kotzmana 20 kr., Marie Blažkova 20 kr., Fr. Otáhalova 50 kr., Valburga Fiala 50 kr., Děti farnosti Boršické 22 zl., P. Cibulka z Prahy na vykupení dítek Maria, Josef, Jan Evau. 25 zl., týž na Misie zámořské v Africe 1 zl., Dítka z Michle (per P. Kummer) 19 zl. 20 kr., Maria Kadet z Michle na vykupení dítko 5 zl., Fr. Krása, fr. v Střenicích 88 kr., Lucie Matova 40 kr., Kateřina Vaculova 40 kr., P. Fil. Martinák od dítek z Osoku, Veselického, Radvanice, Buku, Velkých a Malých Prosenice, Grymova, Raclavice, Sušice, Lipníku 11 zl. 50 kr., Sestra Aloisia ř. něm. z Opavy 80 zl., Neznámý od Litomyšle na Misionáře 5 zl., dšt. p. Peregr. Weiss, arcikněz v Radostíně 3 zl. 64 kr., (od údd Radostínských 2 zl., z oféry farníků 1 zl. 64 kr.), Klášter Alžbětinec v Praze 2 zl., dívky ze Žilohy 1 zl. 37 kr., P. Cyril Otava, kop. in Gross-Olkowitz 16 zl., z M. v S. 1 zl. 11 kr., P. Jos. Krátký, kp. v Těšeticích 8 zl. 10 kr., P. Bilčík, fr. v Raketnici 2 zl. 97 kr., dívky z Popovic 2 zl., dívky z Předmostí 5 zl. 84 kr., Korouhvéské dívky na Slav. sv. Štěpána 3 zl. 45 kr., p. hr. Belereli 2 zl., M. Mourova z Korouhve 1 zl., dívky Roztočilova a A. Prislíngova z Poličky 69 kr., P. F. z Poličky 1 zl. 4 kr., jiné nejm. dívky 55 kr., dšt. p. J. Čubán, fr. v Mělich 2 zl. — **Chrám P. v Bratřejově:** Rodina Vískova 5 zl., Jos. Balda v Mělich 2 zl., P. Jos. Stahala 40 kr., nejmen. boboslovec na zvonu 50 kr., Kar. Kláška z Penčic 1 zl., P. Bilčík z Raketnice 2 zl., nejm. rod. v Kotořicích 50 kr. a rod. Novotných ze Senovic 1 zl. — **Chrám P. v Nepomuku:** Jan Besuch 35 kr., J. Blažko 30 kr. — **Sv. Otci:** Nejménovaný 1 zl., Fr. Fridrich 2 zl., Jos. Šrámek 1 zl., P. Bilčík, fr. v Raketnici od údd bratr. sv. Michala archand. 6 zl. 54 kr. — **Matci Opavské:** Dr. J. Pospíšil, děk. v Bzenci 2 zl. — **Chrám P. na Velehradě:** Marin Němcova z Rychtářova 1 zl., Karol. Kláška z Penčic 1 zl., Maria Macourkova z Libné 1 zl., P. Bilčík, fr. z Raketnice 1 zl. 70 kr., řa z Předmostí 3 zl. 67 kr., Jos. Vepřek v Dluhomilově 3 zl., Frant. Procházkova v Kroměříži 1 zl. — **Koruně Soluňské:** Z Prahy M. S. 5 zl., A. 5 zl., B. 5 zl. C. 1 zl., služebné z Prahy Anna P. a Maria H. po 1 zl., Marie Vaculíková pro osm osob 8 zl., ze Sas: rodiči Alžběta a Josef Jedlička, matka Veronika Jurečková a ř. otec František, † matka Kateřina Ch. po 1 zl., Teresie Sejtikova a Veronika Karáskova z Písku po 1 zl.

BoLestná RoDIČko Boží Vypros V žaLosteCh
 postaVenýM Víru I trpěLIVost!

Na Golgotě.

K

am spějí lidu davy uděšené,
 co znamená ten hluk a děsná vřava?
 Ven na Golgotu vše se z města žene,
 tam divadlo se hrozné odehrává.

S temene hory po všem po vůkoli
 se nesou hřmotem kladiv rány pádné,
 že zem se chvěje, kámen nad tím bolí,
 jen člověk nemá útrpnosti žádně.

Holomků chumáč hemží se a mihá
 jak dravých nad kořistí hostitelův,
 jim nad hlavy se potupy kříž zdvihá
 a na něm zřítí obraz Spasitelův.

O hrůzno! hlava trním probodena,
 hled zarudlý vstříc nebi pohlíží,
 tvář Jeho krví svatou potřísněna,
 tak zohaven pni Kristus na kříži.

Z ran hojných krve proudy vytékají,
 slunečním zárem prahne útroba,
 úd každý sedrán, kosti vyčnívají,
 že není člověka to podoba.

Zde zločin spáchán ze všech nejhnušnější,
 lid volá vztekle pomstu na své syny,
 jak zlosyn odpraven Bůh nejsvětější,
 již umírá Beránek beze viny.

Příroda sama hrůzy té se léká,
 však toho málo pode křížem dbáno —
 a vrahům kletbou zavzni do daleka
 poslední slovo Páně: **dokonáno.**

Křesťanská rodina podle Srdce Ježíšova.

III.

Otec rodiny — podle Srdce Kristova.

Nad psacím stolem přímo před očima mám viseti obraz nejsvětějšího Srdce Páně. Spasitel stojí tu uprostřed nebeské záře otvíraje široko náruč svou, ústy pak jakoby volal ona věčně památná slova: „Pojďte ke mně všickni, kteří obtíženi jste a pracujete — já vás občerstvím!“

Tak volal skutečně kdysi Spasitel náš do světa širého, ku všemu lidstvu, nikoho nevyjímaje. Věděl dobře, že Otec nebeský poslal Jej pro celý svět a že mu daruje také celý svět a všechny lidi na něm. Proto tak laskavě otvírá náruč svou, a volá a zve všechny syny lidské na Srdce Své, aby jim zde dobře bylo nyní i na věky; chceť všem býti přítelem, rádcem, prostředníkem, Vykupitelem — zkrátka **Otcem!** —

He, křesťanský otče rodiny! toť krásný a trefný vzor pro tebe! I tebe povolal Bůh do stavu manželského, abys žil netoliko pro sebe a svou manželku, nýbrž i pro své dívky i čeleď svou; i jim náleží žít tvůj, tak jako oni přináležejí tobě. Vlastně řečeno náleží všickni Ježíši Kristu, který si je draze byl vykoupil, a ty máš býti u nich Jeho zástupcem; a Jemu budeš také skládati jedenkrátě účty za každou duši domu svého. Jako tamto Kristus Pán, máš i ty míti pro všechny náruč otevřenou, k srdci svému je zváti, těšiti, jim raditi a pomáhati ve všem! Majíť zajisté takového upřímného, sdílného a ku pomoci ochotného srdce častokrátě zapotřebí duši své i tělu svému.

Abys tedy jednou dokonale poznal, jaké máš povinnosti jako otec rodiny, a jak věrně bys je měl plniti, ukáži ti v následujícím příklad svatého Eleazara, otce to rodiny podle Srdce Ježíšova.

Hrabě Eleazar či Elzear pocházel ze staré hraběcí rodiny ve Francouzsku a narodil se r. 1285. Z vůle tehdejšího Sicilského krále Karla II. musil se zasnoubiti s Delfinou, mladou to a nad míru nábožnou hraběnkou, ač oba chovali to nejvroucenější přání v životě panickém Bohu sloužiti. Avšak i nyní jsouce přinuceni ke stavu manželskému dovedli uskutečniti své obapolné přání. Slíbilť si vzájemně oba z dobré vůle zachovati do smrti čistotu panickou a slib ten věrně také zachovali žijíce spolu 25 let ve svazku manželském.

Majíce oba značné bohatství, musili vydržovati četné služebnictvo všeho druhu, a že neměli dítek svých, odevzdán jest Eleazarovi na vychování korunní princ Neapolský. Tak měl Eleazar dost příležitosti k osvědčení se otcem rodiny. A skutečně osvědčil se také v tomto povolání svém a sice takou měrou, že netoliko on ale i choť jeho dosáhli takového stupně svatosti, že r. 1371 oba za Svaté prohlášeni jsou.

Podívejme se nyní, kterak zastával Eleazar povinnosti své jakožto křesťanský otec rodiny.

Katolický otec rodiny má míti hlavně dvojí věc na starosti, a sice především — pravím především jiným věčně spasení duší mu svěřených, a pak též časné blaho a zaopatření svých dítek i služebných, čeledinů, chasníků, dělníků, slovem všech jemu podřízených a tím samým rozpadají povinnosti jeho na dvě.

1. Věčné blaho rodiny.

Sv. Augustin píše: „Otcové mají býti jaksi biskupy v rodinách svých, a co taci mají bdíti nad mravy a chováním své čeledi a péči míti o všechny duchovní potřeby její.“ — Biskupovi pak předpisuje sv. apoštol Pavel: „aby byl bez úhony, muž bedlivý a střídmy, vážný a spůsobný k učení; ne pijan, ne práč, ale mírný, ne svárlivý, ne lakomec, nýbrž aby dobře spravoval dům svůj.“ — (I. Tim. 3.)

A takovým vskutku byl Eleazar. Žilť bez úhony a poskytoval všem svým domácím nejkrásnější příklad všech ctností, obzvláště pak pečoval o toto troji:

1. chrániti se hříchu, jako pekelného ohně,
2. Bohu věnovati lásku svého srdce, a
3. ukryvati před světem své dobré skutky a milosti od Boha obdržené.

Rovněž přísně pečoval o zachovávání postů církvi nařízených a o všech svátcích celého roku přijímal s velikou nábožností Tělo Páně. Odkud jinud by také člověk nabral síly k životu svatému, ne-li z tohoto pokrmu nebeského?! — Nalezalť pak Eleazar ve sv. přijímání takovou radost a vnitřní uspokojenost, že nejednou vyjádřil se k choti své slovy: „Myslím, že nelze si ani pomyslití větší radosti nad tu, již okoušíme u stolu Páně!“

Dále byl Eleazar také obzvláštním činitelem nejsv. Srdce Ježíšova. K němu

často v duchu zalétal, tu prodléval, ano tu, jak se jednou sám vyjádřil — s duší svou bydlel. Když totiž jedenkrát povinnostmi svými nucen byl délejší čas v cizině trávit, daleko od manželky své, prosila jej tato, aby ji častěji o sobě zprávy podal, jak se mu daří. A nábožný manžel odepsal jí: „Drahá Delfino, ty si přeješ nějaké zprávy o mně, — dařít se mi velmi dobře. Žádáš-li si pak více o mně zvědět, navštěvuj začasť draheho Spasitele v nejsvětější Svátosti oltární: neboť víš, že moje nejmilejší místočko jest v otevřeném Srdci Jeho. Buď jista, že tam mne veždy nalezněš!“ —

Poněvadž pak oba manželé v nejsvětějším Srdci Páně se vespolek milovali, žili také spolu v nejkrásnější svornosti, v sv. pokoji a míru. Nikdy nebylo mezi nimi ani jediného slovička hněvu, sváru a zlé vůle. Delfina považovala skutečně muže za svou hlavu — dle slov sv. Pavla: „Hlava ženy jest muž, — a jsouc zcela jemu podrobena, mohla v pravdě a ku své vlastní chvále o sobě říci, že jedná vždy „podle hlavy své.“

Tak zářil Eleazarův dobrý příklad v celém domě jako slunce krásné a čisté osvěcující a rozhrívající všecko vůle k ctnostnému životu.

Každého večera shromáždil Eleazar co pravý otec křesťanský celý dům kolem sebe a rozmlouval jim o Bohu, o nebi, jakož i o prostředcích, jimiž si člověk obě, Boha i nebe získati může. —

A jak asi počínal si Eleazar s pacholetem mu svěřeným? — Mladý kornovník princ Neapolský měl časem tvrdou hlavu a leccakés nezpůsoby v řeči i chování. Kterak ho napravil pěstoun? — Nejprv hleděl si získati lásku princovu, a když se mu to podařilo, ukázal mu upřímně chyby a poklesky jeho, a to sice tak mírným a dojemným způsobem, že princ až k slzám pohnut padnul pěstounu svému na šíji a pravil: „Zajisté, jest čas již, abych se polepšil; povězte mi jen, co mám učiniti.“ — A Eleazar dal mu spasitelně rady, by častěji sv. svátosti přijímal, lichometník ů se chránil, kdyby cítil v srdci hněv, by ani slova nemluvil a t. d. a Eleazar dožil se té radosti, že schovanec jeho stal se moudrým a ctnostným knížetem. — Nuž, neměl a nemohl by každý otec křesťanský takto své vlastní dítky vésti? —

Ano ještě na smrtelném loži byl Eleazar pamětliv své povinnosti. Cítě totiž blížiti se nebezpečí smrti vykonal především rádnou životní zповěď. Pak snažil se toho dojíti, aby každodenně v komnatě jeho byla sloužena mše sv., a v nemoci své ještě několikráte se zpovídal. Jazyk jeho neumdléval ve chválení Boha a v osvědčování důvěry, jakou skládal v milosrdenství Boží a v neskonalé zásluhy Ježíše Krista. Smrt jeho byla tak klidná, tvář zcsnulého tak krásná a příjemného vzezření, že jeden ze sluhů jeho, jenž doposud lehkovážný život byl vedl — divadlem tímto tak byt dojat, že v největší lítosti nad svými hříchy na místě povolal si kněze a v síni vedlejší s pláčem vyznal se ze hříchů svých. — Tak přinesla smrt pána život služebniku. —

Na čem však nejvíce si dal Eleazar záležeti a čím také nejvíce k posvěcení celého domu svého napomáhal — to byl přísný pořádek domácí.

Jako každý rád a řeholní rodina každá má svou řeholi, dle níž se řídí veškerý život pospolný i jednotlivě, tak složil Eleazar i pro svůj dům jistou řeholi, čili domácí řád, v němž jeví se veliká moudrost jeho i duch křesťanský — a se vši přísností o to dbal, aby ode všech v domě byl šetřen a zachováván.

Skutečně podobal se také rozsáhlý zámek Eleazarův spíše jakémusi klášteru než-li paláci mladého a bohatého šlechtice. Což divu, že jistý biskup z blízkého sousedstva shlédnuv vzorný ten pořádek, pokojný život a Boží požehnání v domě jeho, tak byl unesen, že si vyžádal opis jeho domácího řádu a i v domě svém jej zavedl. Tak učinili i mnozí jiní a k téměř účelu napíšu jej tuto i pro tebe, křesťanský otče!

2. Domácí řád.

§. 1. Všickni lidé domu mého mají každého dne, necht jakkoliv jsou zaměstnání, mši sv. slyšeti. — Bude-li se v mém domě dobře sloužiti Pánu Bohu, nebude tu ničeho scházeti.

§. 2. Kdožkoliv z mé čeledi by zbůhdarma přísáhal, kdožkoli by klel, zlořečil, Bohu se rouhal, bude přísně potrestán a s hanbou propuštěn. — Či mohu se nadíti, že bude Bůh žehnati mému domu, žiji-li tu lidé sloužící pekelnému nepříteli? Či mohu trpěti v domě svém jazyky duše otravující?

§. 3. Všickni v domě mém dbejtež stydlivosti a počestnosti; ta nejmenší nemravnost v řeči neb v chování bude přísně trestána.

§. 4. Mužové i ženy z čeledi mé musí každého téhodne k sv. zповědi, o velkých pak svátcích v roce nezůstaňi nikdo bez sv. přijímání.

§. 5. Chci také, aby se každý v domě mém chránil zahálky. Z rána pozvedniž každý v nábožné modlitbě mysl svou k P. Bohu a obětuj mu sama sebe, jakož i všechny práce celého dne.

Po ranní modlitbě nechť každý jde po své práci. — Nic nechci vědět o těch a takových lidech, kteří by jen ustavičně v chrámě meškali; neboť to nečiní tak z lásky k Bohu, jako více z lenosti a nechuti k práci. Život bohumilé ženy, jak vypisuje sám Duch sv., nezáleží jen v tom, by se řádně modlila, nýbrž aby byla též skromná, pokoje a domácnosti milovná, příčinnivá a pilná v pracích svých. —

§. 6. Všeliká hra o peníze, jmenovitě hra v kostky jest v domě mém zakázána. Není však vůli mou, aby zámek můj byl klášterem a moji domácí aby žili jako poustevníci, nikoliv — nebráním nikomu obveselovati a vyražeti se, pokud jen nečiní ničeho proti svému svědomí a nevydávají se v nebezpečí Boha uraziti.

§. 7. Pokoj a mír nebudíž v mém domě ničím rušen! Nebo, kde pokoj — tam Bůh! Závist ale a žárlivost, podezírávání a udavačství rozdvoují rodinu jako v dvě nepřátelská vojska, která se obapolně ustavičně znepokojují, přepadají, sobě ubližují a obléhajíce domácího pána, jej raní a vyhubí.

§. 8. Povstane-li kdy mezi čeledí hádka, žádám, aby bez meškání, dle předpisu sv. apoštola ještě před slunce západem urovnána a usmířena byla. — Vím, že nemožno žítí mezi lidmi a od nich nic neutrpěti; jeť pak i člověk málo který den sám sebou spokojen, neodpustiti ale bližnímu, jest ďábelské; milovati pak své nepřátely, za zlé dobrým jim odplácejti, to je zvláštní znamení vyvolených synů Božích. Sluhům takovým bude povždy otevřen můj dům, má pokladnice — i mé srdce!

§. 9. Každého večera shromáždí se celý můj dům v společný kruh rodinný, kde o Pánu Bohu, o věčném spasení a o prostředcích do nebe vedoucích rozmlouváno bude. Hanba nám, že stvoření jsouce na tento svět, bychom si tu

nebe zasloužili, tak málo na to, tak povrchně o tom mluvíme! Nesmí tedy nikdo v shromáždění tom scházeti předstíraje nutné práce. Neznám a nechci znáti žádné jiné záležitosti, na niž by mi více záleželo, než na spáse čeledi mé mi záleží. Jako vše ostatní, jsou i oni mně odevzdáni a já musím vše jedenkrát navrátiti Bohu svému i statek, i čeleď i vše, co v moci mám. —

§. 10. Všem svým úředníkům a správcům zakazují co nejpřísněji a pod těžkými tresty, někomu pod záminkou hájení mých práv buď na jmění neb cti tu nejmenší škodu učiniti, chudé potlačovati aneb někoho z mých poddaných v nouzi a bídu vrhati. Nechci se nikoliv obohacovati jméním nuzáků, aniž chci žítí v hojnosti, co zatím jiní nouzí by hynuli. Úředníci, kteří takovýmto způsobem pro zájmy svých pánů horlí, zatracují sebe i pány své. Či může se někdo snad domýšleti, že nějakými nepatrnými almužnami nahradí se nepoctivost a nespravedlnost úředníků, která útroby chudiny rozdirá, až pláč a nárek její k nebi stoupá o pomstu volajíc?! — Raději chci chud a nah vejiti do ráje, než v zlatu a kmentu záře uvrženu býti s bezbožnými do pekla. Člověk jest dosti bohat, má-li sv. bázeň Boží. Poklady nespravedlností a nepravostí nabyté jsou jako oheň pod zemí ukryté, který vypuknuv vše zahubí. Nah jsem vyšel z lůna matky své a brzy opět nah se vrátím do lůna země, naši to společně máti. Měl bych snad k vůli té kratičké době života, již strávím mezi těmito dvěma hroby, své věčné spasení dáti v šanc? — Takového cos' učiniti znamenalo by rozumu pozbýti. —

3. Časné blaho rodiny.

Již v přirozecnosti lidské to leží, že lidé pod jednou střechou a v jedné rodině pospolu delší leta žijící úzce k sobě vespolek přílnou a rádi sobě vzájemně pomáhají. Tak to nalzáme i mezi po-

hany, kteří nemají ani víry ani něcho neví o lásce k bližnímu, jak nám ji hlásá Božské Srdce Páně. Jestliže tedy křesťan a v křesťanském náboženství vycvičený otec rodiny, hospodář, mistr, továrník a p. ku svým dítkám a služebným lásky nemá a jich z hrabivosti a lakotě po bohatství pouze k tomu užívá, aby mu peníze vydělávali a když to již nemohou, je vyžene a odhodí jako nepotřebné nářadí: křesťan takový patrně horší jest než pohan. Ano sv. apoštol Pavel ještě přísnější soud nad ním vynáší řka: „Kdo o své domácí a svou rodinu péči nemá — ten zapřel víru!“ Naopak zas hlasitě a krásné vyznání víry jest to, když otec rodiny a hospodář své domácí, dítky i čeled, chasu i dělníky od srdce miluje a také o časné jich blaho pečuje. Tak vypravuje nám legenda dále o sv. Eleazaru.

Jsa 23 let stár ztratil své milé rodiče, které až do posledka vřele miloval a ctíl. Po smrti rodičů stal se Eleazar pánem nesmírného jmění, vezdly však sebe toliko za správce statků těch považoval, nalezaje svou radost v podporování chudiny. Byl v pravdě otcem nuzných a ze své špižirny obstarával je pokrmy. Každodenně myl 12ti žebrákům nohy a při stole jim sloužil. A nemaje na tom dost navštěvoval pilně nemocné v špitálech, jmenovitě malomocné, jimžto vlastnoručně rány obvažoval ano i líbal. Jsa kdysi tázán, proč takovou lásku ubožákum prokazuje, odpověděl: „Klín chudých jest pokladnice, do níž skládáme poklady pro Ježíše Krista. Či jak? smíme si žádati království nebeského, nedajíce chudému ani sklenici vody? Neprokazuje nám Bůh již tím dosti velkou česť, že ráčí od nás darů přijmouti?“ —

Když r. 1310 vypukla neúroda a drahota, tu neměla dobročinnost Eleazarova ani konce ani mezi; živiltě s chotí svou na sta chudých. V nej-

krásnějším pak světle objevila se tato láska k chudým od toho času, kdy král Ludvik svěřil mu poručnictví nad synem a tím spolu i správu nejdůležitějších záležitostí země. Vida chudinu zcela opuštěnou vyžádal si Eleazar tu milost býti opatrovníkem a almužníkem chudých. I stalo se tak. Eleazar nosil sebou všady pytel, do něhož sbíral a ukládal od dobrodinců almužnu pro své chudé a sám pak vdovám a sirotkům ji rozdělával. Pro sebe nepřijal od nikoho žádného daru, nýbrž vše odkazoval chudině. Když jednoho dne byl opět znamenitý dar odmítnul, slyšela jej švegruše doma takto se modliti: „Milý Bože můj! mám nyní opět 100 dukátů a dva kusy kmentu u tebe v nebi v záloze!“ —

Velikou lásku jevil Eleazar, jako pravý učeník Kristův i k nepřítelům svým. Stalo se totiž, že když po smrti otcově sdělil knížectví Ariano, obyvatelé této země vzbouřili se proti němu, žádajíce si býti navracenu králi Neapolskému, jemuž prve přináleželi. Po 3 léta snašel Eleazar trpělivě nespokojence se vši mírností a laskavostí. A když jeden z přátel jeho mu radil: „Nech mne povstalce skrotiti — já jednu polovici pověším a druhá se jistě podrobí!“ — tu odpověděl Eleazar: „Jak? ty chceš, abych započal vládu svou vražděním? Já pak chci dobrotou skrotiti pobouřence; neboť to není nic slavného, když lev zadává a roztrhá beránka; ale naopak čin slavný jest, přemůže-li beránek lva, a toho doufám s pomocí Boží dovésti na povstalcích.“

A tak se skutečně stalo. Velikou jeho láskou a dobrotou zahanbeni podrobili se mu dobrovolně a ctíli a milovali jej napotom jako otce svého. Říkával pak Eleazar o nepřátelích svých: kdykoliv se cítím nepřitelem urážena, aneb znamenám, že se netrpělivost a hněv v srdci mém ozývá, obrátím ihned všecku mysl svou na ukřižovaného Spasitele a

dím sám u sebe: „mohu-li, sním-li pak utrpení své přirovnati k tomu, jež za mne můj Spasitel trpěl?“ Takový byl Eleazar — otec rodiny podle Srdce Ježíšova.

V tomto měsíci březnu máme ještě často nebe zakryto hustými mraky, jako šedým pláštěm. Domůžce-li se ale někdy sluncečko svého práva a protrhne-li tu a tam oponu nebes a osvíti paprsky svými mraky, aj jak tyto změní barvu svou v jasnou, stříbrošedou a již tím obveselí oko lidské.

Jako ty mraky na nebi — tak to srdce lidské. Od narození svého k zlému bývá nakloněno, naplněno samoláskou žádá si všecko míti, všeho užívati, dychtí po statku i cti i moci nad jinými, jest skoupé a sobecké a šíří tak kolem sebe nelaskavost a chladnost a způsobí i nepřijemné výstupy bližnímu; tak že lidé nerádi na blízkou se nacházejí, ano raději se mu vyhýbají. — Pakliže ale slunce

Božského Srdce Ježíšova, pakliže láska Kristova srdce to ozáří a světlem svým pronikne a rozhrěje — aj jak se změní ihned jeho povaha! Jest čistě a jasné a krásné láskou svou, útrpností, dobrotou a milostí k bližnímu; a tak se dělo se srdcem Eleazarovým. —

A což ty křesťanský otec rodiny — a hospodáři? jakéže jest tvé srdce? — Jest snad jako ten šedý, sichravý a chladný mrak, či již sluncem lásky ozářený? — Příteli! Rozvaž si to jednou důkladně: ty jsi od Boha samého ustanoven, abys v domě svém zastával místo Krista Ježíše. Zastáváš-li pak vznocšený úřad ten také hodným a důstojným způsobem? — Jeť to přísný rozkaz Boží, abys miloval své — jako Kristus miloval tebe. — Nuže, započni již jednou o to dbáti a přičiňuj se, abys byl skutečně i před Bohem otcem své rodiny a celého domu, otcem věrně počujícím o časné i věčné blaho svých milých — jako byl Eleazar!

Sv. Otec Benedikt,

příklad uctívání nejsv. Svátosti a patron šťastné smrti.

Dne 21. tohoto měsíce března připadá památka sv. Otce Benedikta. Již vloni jsme dosti toho napsali o tomto velikém světci, o posledních však chvílích jeho života málo jsme byli pověděli; doplníme to nyní.

Prožív mnohá léta v pokání, ve svatosti, prokázav nescílná dobrodíní, učiniv svou řeholou základ západnímu řeholnictvu, cítil sv. Benedikt, že se již blíží konec jeho života pozemského. Nás to obyčejně léká, slyšíme-li o smrti, ale sv. Benedikt byl již připraven na ni, přál si ji jako velké štěstí. Jako dým paprsky sluneční pohleuje a pak sám nevýslovně se třpytí a svítí i ve tmě, zrovna tak byla duše sv. patriarchy

proniknuta milostí Boží, osvěcujíc noc tehdejších časů. Sláva Boží, to jest milost Boží usídlila se v jeho duši a po vezdejšímu pozemskému strádání měla již v plném svém lesku se ukázati.

Sv. Benedikt hledal bohatství jen v Bohu, v Bohu jen hledal rozkoš a vůli svou, a za to byl život jeho životem milosti, životem plným zázraků.

Sv. Benedikt ve své tichosti podobá se čistému, hlubokému jezeru, v jehož tiché vodě jako v zrcadle se zhlédáme. Sv. Otec Benedikt stojí hotov a připraven na hoře Kassino, pravý vzor křesťanského, dokonalého života; své tělo podobobil duchu, a tohoto Bohu, celý to člověk podle vůle Hospodinovy.

Dokonal svou pozemskou pouť, cítil již své rozloučení. Již na začátku roku 543 věděl dobře, že již není daleko smrt. I sdělil to několika bratřím v klášteře, že brzo umře, a těm, které poslal se sv. Maurem do Gallie, nynější Francie, předpověděl jistá znamení, po kterých poznají čas jeho smrti.

V neděli „Laetare,“ čtvrté to v postě, šest dní před svou smrtí, dal otevřítí hrob již dávno připravený v kostele sv. Jana Křestitele, který kostel sám byl vystavěl. A proč si dal dříve hrob připravit? Poněvadž myšlenka na smrt jest dobrým prostředkem proti hříchu, což věle sv. Otec Benedikt doporučuje a dobrým skutkem nazývá. Bratři zpívali toho dne na začátku slavných služeb Božích: „Radujte se s Jerusalémem všickni, kteří jej milujete; veselte se, kteří jste truchlili, prozpěvujte a nasycťte se prameny radosti. Veselil jsem se z toho, když mi je povědíno, do domu Hospodina v půjdeme.“ Na tento den se již dávno těšil a proto i hrob připravil. Teď jej kázal otevřítí. Ležela v něm již sestra jeho, sv. Školastika. Popadla ho prudká zimnice; nemoc se horšila co den; i dal se šestého dne, tedy v sobotu před pašiovou nedělí, od svých učeníků zanést do chrámu Páně. Před nejsvětější Svátostí oltářní, uctívá je ji, poněvadž v ni přebývá skutečně Bůh, jemuž jedině žil a podle jehož učení se řídil, tu chtěl poslední okamžiky života svého strávití, zde život svůj svatý skončiti. Jeho učeníci stáli okolo něho plni lásky a oddanosti k němu. Sv. Benedikt stál uprostřed nich. Obzřejně vidáme umírajícího na těle slabnouti, na lože klesati pro tíži těla pozemského, a hle! zde vidíme tělo sv. Benedikta vznášeti se lehce až k poslednímu vydechnutí, až k poslednímu okamžiku.

Sv. Patriarcha posilnil se na cestu do věčnosti přijutím Těla a krve Ježíše Krista. Pak stál rovno, podepřen na rukou svých synů duchovních, pozdvihnul rukou svých k nebi a modle se vypustil duši.

Bylo to dne 21. března roku 543. okolo hodiny deváté ráno, právě když zpívali bratři na začátku mše svaté: „Kteří žízníte, pojdte k vodě, praví Hospodin; a kteří nic drahocenného nemáte, pojdte a pite se slasti. Pozoruj, lide můj, učení mého, nakloňte ucha svého ke slovům úst mých.“ Pán Bůh zavolal těmito slovy sluhu svého k sobě do nebe, ku požívání věčné slasti a radosti. Nám však zanechal napomenutí, které máme rádi slyšeti: „Slyš, synu, předpisy mistra a nachel ucha srdce svého.“ Podivno! V tomtéž okamžiku, kdy otec synům je odňat, kdy se duše jeho vznáší na perutích lásky k nebesům, v tutéž chvíli jsou napomináni synové jeho slovy: „Pozoruj, lide můj, učení mého, a nakloňte ucha svého ke slovům mým.“

Sv. Benedikt zemřel s pozdvíženými rukama jakoby k objímání nebeského Spasitele, ve klanění-se nejsvětější Svátosti oltářní před svatostánkem. Tím zasvětil tento sv. patriarcha řeholnictva západného celou duchovní svou rodinu nejsv. Svátosti oltářní a zanechal jí za nejskvostnější podíl vroucí a něžnou lásku k Ježíši Kristu, jenž je pod spůsobou chleba pravdivě, skutečně a podstatně v nejsv. Svátosti přítomen. Tímtež duchem jako sv. Benedikt nadšen, ujmál se a posud se ujmá rád jeho obzvláště úcty a klanění-se nejsv. Svátosti oltářní, tak že uctění to s potvrzením svaté stolice papežské dalo se pod ochranu tohoto svatého Otce a patriarchy Benedikta a všem údům věčného uctění toho i nejužší spojení s celým řádem sv. Benedikta se pojistilo. A toto tak zv.

benedikt. bratrstvo klanění se nejsvět. Svátosti vzkvétá a čítá jen z našich krajů na 5000 údů, celé Lambašské arcibratr., k němuž i naše Rajhradské patří, přes 74.000 členů!!

Činil-li sv. Benedikt velké a divné věci již za svého živobytí, tím více po své smrti, ba i v hodině své smrti. Právě kdy zemřel jsa tři a šedesát let stár, bylo jeho úmrtí vícero bratřím zjeveno, z nichž byl jeden na blízku, a druhý daleko a sice v tutéž chvíli a tímž způsobem. Viděl oba ti bratři krásnou, mnoho ozdobenou zrovna do nebe vedoucí cestu, pokrytou bohatými koberci a nesčíslnými světlý osvětlenou. Dráha ta počínala ve světnici sv. Benedikta, táhla se směrem k východu a dosahovala až k nebesům. Na té cestě viděli stařečka, jenž jim pravil: „Tot ona cesta, po níž od Boha milovaný Benedikt do nebe vstoupil.“ Bratr, jemuž předpověděl sv. Benedikt čas a způsob svého úmrtí, jenž meškal v Gallii, jmenoval se Maurus. Byl on na cestě do Gallie se svými soudruhy zadržčen. Meškal nějaký čas ve Vercelli, pak šel dále přes alpskou úžinu a přišel do Sv. Mořice; tu byl opět zadržčen a rovněž tak na vícero místech. Nastal půst a tuto posvátnou dobu chtěl Maurus u Romána strávit, jenž byl téhož času opatem nedaleko Auxerre (Okser) ve Francii a jenž se velmi radoval, že může pohostit žaka sv. Benedikta. Faustus, jenž sepsal život sv. Maura, vypravuje následovně: „Večer dne 20. března pravil Maurus svým spolubratřím a zbožnému opatovi Románovi: Zítرا nastane onen den, kdy náš otec Benedikt tíží pozemského ži-

vota složí a vejde do nebeské vlasti.“ Maurus i Faustus strávili celou noc na modlitbách, zpívající žalmy a druhého dne, okolo hodiny deváté, viděl Maurus ono zjevení, které též sv. Řehoř Veliký vypravuje, o úmrtí sv. Otce Benedikta, které zjevení viděl tentýž čas i jiný bratr na Monte Kassino.“

Tělo sv. Otce Benedikta bylo od bratří ve kryptě ve chrámě sv. Jana Křestitele pochováno vedle pozůstatků jeho sestry sv. Školastiky.

Ejhle vzor svatého života, ejhle vzor svatě, blažené smrti! Kdo se naučil dobře, bohobojně žiti, ten dovede i blaženě umřít. Vezmi si za vzor v životě sv. Benedikta, buďet tobě ochrancem i v hodině smrti, buďet tebe chrániti před útoky zlého ducha a dopomůže ti šťastně ukončiti pozemskou tuto pouť.

Modlitba k sv. Benediktovi za šťastnou smrt.

O blahoslavený Otče, milostí i jménem od Boha požehnaný, to jest Benedikte, jenž jsi andělského svého ducha s pozdvíženým k nebi rukama stoje a modle se v ruce svého Stvořitele co nejbláženěji poručil, a všem, kdo by ti slavnou smrt tvou a nebeské radosti každodenně připomínali, příslibil, že je v posledním smrtelném zápase proti všem úkladům nepřátel statečně hájiti budeš: ochraňuj mne, prosím tě, Otče proslavený, dnes a každodenně svým svatým požehnáním, abych od požehnaného našeho Pána Ježíše a ze společnosti tvé a všech požehnaných nížádným zlem nemohl býti odloučen. Skrze téhož Krista Pána našeho. Amen.

Ecce lignum crucis!

Ejhle, dřevo kříže, na němž spása pni!“
Takto volá v chrámě Páně sluha.
Bolně v srdci slovo děsné zní,
truchlou duši jiná bolest tuhá.

Na kříži pni Kristus! Modleme se!
Poklekejme kolem zraku kříže!
Kalné oko ať se k Bohu vznese,
k němuž láska vděčné srdce víže!

Vyhasly již oči lásky věčité,
stlumená jich záře pro hřích kletý,
a přec ruce svaté na kříž přibité
láskou věčnou objímají světy.

Láska Tvá nás k Tobě, Kriste, volá,
k Tobě zvou nás zejíci ty rány;
o kěž hlasu tomu duše neodolá,
aby Tebou došla nebes brány!

V srdce skryju bol Tvůj veliký,
z něhož plyne světu spasná těcha;
Ty jsi zemřel za nás hříšníky, —
ejhle hříšník k Tobě, Kriste, spěchá!

Vilém Ambrož.

Loretánské kaple.

I. V král. městě pražském na Hradčanech.

Již prvním křesťanům bylo vše svaté, co je upomínalo na místa, kde Božský Spasitel se narodil a život svůj dokonal; vždyť s jakou zbožností pohlíželi k Betlému a na Kalvarii. Ale ne s menší uctivostí pohlíželo veškeré křesťanstvo na sever Palestiny, do onoho zátíší Nazaretského kde „Slovo tělem učiněno jest“ a kde napotom skoro po 30 let „přebývalo mezi námi.“ Tu zvláště ona nepatrná chýžka se stala předmětem všeobecné pocty křesťanů, do níž před 18 sty lety vkročil poslanec Boží Gabriel a oznamoval Marii Panně onu radostnou zprávu, že se má státi matkou budoucího Vykupitele. A kdož by také křesťanům chtěl zazlívati takovéto jejich jednání! Vždyť i naše pokročilé stol. 19. v jaké účtě chová památky velkých mužů svých! Němci zakoupili rodný dům svého básníka Schillera, Göthe-ho, Čechoslované kupují rodný domek svého největšího dějepisce Fr. Palackého a dojísta, vstoupili někdo z nás do vnitř domku toho, s jakousi uctivostí obnaží své hlavy a mimovolky bude vzpomínati onoho okamžiku, kdy tento oslavenec národa poprvé ušel světlo světa.

A taktéž všim právem mohli jednati, ano i jednali první křesťané. Tak již sv. Helena, matka císaře Konstantina Vel., dala postavit krásný chrám v Nazaretě, kam spěchaly četné zástupy poutníků

jak z Východu tak i ze Západu, ničím nedadouce se odstrašiti ani tehda ne, když kolem r. 700 divocí Saracéni se zmocnili sv. Země. Když pak ale Turci se stali pány Palestiny, a když jednotlivé tlupy jich znepokojovaly ano i odíraly cizí příchozí: tu nastala doba všeobecné hrůzy. Bylať ovšem vyslána četná vojska z Evropy pod znamením kříže, jenž si na svůj prapor osvobození Palestiny napsala -- avšak s jakým výsledkem -- o tom nás poučuje nejen dějepis všeobecný, nýbrž i ona smutná sice avšak pravdivá skutečnost, že Země sv. až doposud se nalezá v državě mohamedánského půlměsíce. Že za takovýchto poměrů mnoho a mnoho utrpěla místa svatá, dá se velmi snadno domysleti a dojísta prozřetelnosti Boží jedině lze připočísti, že se mnohé památky zachovaly až na naše doby. Jaký osud ale stihnul onu chýžku Nazaretskou? Ještě v r. 1252 byl sv. Ludvík IX., král Francouzský, za svého pobytu na válečné výpravě v této svatyňce přítomen službám Božím.

Od té doby však nebylo žádné zmínky činěno o této posvátnosti; až tu konečně v r. 1291 dne 10. května za papeže Mikuláše IV. a za císaře Rudolfa I., kdy Mikuláš Frangipani mistodržitelem v Dalmátsku byl a Alexandr na biskupském křesle ve Sv. Jitě, tu se přilo-

dilo, že obyvatelé tamnější krajiny na hoře Raunici, jenž blíže města Rjegy leží, spatřili tohoto dne svrchu uvedeného zvláštní domek na hoře této. S podivením tázal se jeden druhého, komu by chýžka ta náležela aneb jak tam v tak krátké době mohla býti postavena, vždyť si nikdo z nich nemohl vzpomenouti, že by tam byl kdo vozil potřebné stavivo. Se všech stran hrnou se zástupy bodrých Dalmatinců na horu a prohlížejí si nový domek, avšak ještě větší div: vždyť on jest bez základů a spočívá pouze na pevné půdě, jakoby tam byl položen.

Nechci líčiti jejich překvapení, když vstoupili do vnitra a spatřili tam oltář s nápisem „Ježíš Nazaretský, král židovský“ jakož i sošku z cedrového dřeva představující Matku Boží s Ježíškem na rukou, mimo to ve zdi jakýsi druh naší police s dvěma nádobkami a za oltářem malý krbec. „Odkud se vzal tento domek zde?“ — „komu přináležel?“ aneb „jaký jest jeho význam?“ — tak se tázal jeden druhého, ale nikdo nemohl dáti pravdivé odpovědi, vždyť silným závojem bylo tajemství toto zahalené, právě jako tehdy v Nazaretě, když „panna“ počala a v Betlémě „panna“ porodila.

Ale brzo měl býti tento závoj odhalen, anť biskup Alexandr, jenž již po tři léta trpěl nezhojitelnou vodnatelností, zvláště pak v posledním čase ani z lůžka povstati nemohl, ubírá se na vrch Raunici. Lid žasne nad jeho příchodem, avšak Alexandr vypravuje jim, jaké zjevení se mu v noci ukázalo, že Matka Páně k němu pravila, že ta chýžka, která jest na hoře, jest tatáž, v níž z Ducha sv. počala Ježíše Krista a na důkaz toho pravila mu: „Buď zdráv,“ a že od té chvíle ozdravěl a nyní že přichází, aby zde vzdal své díky Bohu a Marii Panně. Ach, tu veskerý lid vrhnul se se svým biskupem na kolena a chválil

jedněmi ústy Boha, děkuje mu, jak za tu milost, že krajina jejich byla uznána za hodnou pohostiti tento vzácný domek, tak také i za uzdravení svého biskupa.

Avšak ne dlouho měla trvati radost bodrých Dalmatinců radujících se z přítomnosti posvátného domečku Nazaretského; neboť když učenci vyslanými za tím účelem do Palestiny zjištěno bylo, že jest to opravdu tato sv. chýžka, anť nejenom že tomu svědectví vydávalo náhlé zmizení jeho, nýbrž i ta okolnost, že pouze základy zůstaly v Palestině, když celá délka a šířka jeho se srovnávala s těmito základy, na nichž druhy spočíval, s radostí vyslechl lid tuto zprávu, ale sotva že uplynulo 3½ roků, opětně z rána za jasného dne, jako tehda se vše divilo nad novým domkem na hoře Raunici, tu vše tím více se divilo, když nebylo více ho viděti. Neboť andělé přenesli jej přes moře adriatské do Itálie, do krajiny blíže města Recenati, kde se nalezal vavřínový lesík patřící zámožné vdově jménem Laureta. Tato davši jej všemožně ozdobiti jest onou šťastnou, že dlé jejího jmena až doposud tato sv. chýžka se všude nazývá domem lauretanským nebo loretanským a podle toho i litanie loretanské.

Avšak ani zde ještě nemělo býti stále sídlo této svatyně, anť lesík tento přechovával mnohé lupiče, jež časté výpady činivali na zbožné poutníky, ano i chýžka sama, jenž mnohou ozdobou od příchozích byla okrášlena, nebyla jista. Proto náhle zmizela a opětně byla přenešena nebeskými posly tři míle od města Recenati na malé návrší patřící dvěma bratřím. Poněvadž tito vedli mezi sebou rozepří a jeden druhému záviděl tohoto nebeského vyznamenání, tu byl z rána jednoho dne nalezen sv. dům loretanský na veřejné silnici, jenž vede z Recenati ku břehu mořskému a od této doby se neustále nalezá na témže

místě, k němuž nesčetné zástupy zbožných ctitelů Rodičky Boží putují nejen z krajin vlašských, nýbrž i ze vzdálené dojísta každý cizinec, jenž se vydal na cesty do Vlaška, neopomenul navštívit „Loretanského domu.“ Jak vroucně se tu modlí každý a vzývá Bohorodičku; ano i zbožní Dalmatinci putují sem a nemohouce zapomenouti oněch 3½ roků, kdy tato svatyně v jejich území byla, až doposud odcházejíce z tohoto posvátného místa plni vroucnosti volají: „Ritorna a noi, bella Signora; ritorna a noi o Maria, colla tua casa.“ „Vrať se opět k nám, překrásná paní; vrať se k nám se svým svatým domem.“

Avšak volají nadarmo, anť skoro po 600 let již nalézal domek ten pohostinné půdy v Lorettě, darmo by volali po něm i jiné krajiny přejíce si ho mítí ve svém středu. Ale tu nápodobivost lidská, jenž v tomto ohledu veliké pokroky od jakživa působila, odpomohla přání mnohých měst a mnohých krajin. Proto jakmile zázračným způsobem byla sv. chýžka od andělů přenesena přes moře adriatské nebo-li jaderné do Italie, a když Dalmatinci za ní své zbožné vzdechy vysílali do Recenati, viděl se zbožný místodržitel Dalmácie pohnuta, na témuž místě na hoře Raunici zbudovati podobnou svatyni domu loretánskému, jak ve velikosti tak i v dálece šíře by byla opravdivým vzorem svého pravzoru, kde vše bylo i uvnitř jejím věrně napodobeno dle vzoru chýžky Nazaretské a mimo to ještě dal vsaditi uvnitř nápis: Totot jest místo, kde druhdy stál dům bl. Marie Panny z Loretto, jenž až doposud v krajině Recenatské u velké vážnosti se nalezá.“

A toť byl počátek první pro nastávající loretty nebo-li domy loretánské. Neboť brzy se rozšířila pocta k domu loretánskému mezi křesťanstvem a vidouce krajiny vzdálené, kterak Dalmácie

má kopii pravého domu, brzy následovaly jejího příkladu.

A mezi těmito krajinami byla i naše země česká, která se může takovými domy loretánskými vykáhati; na Moravě jest dojísta většinou čtenářů „Školy B. S. P.“ známá Loretta v Brně u ctih. OO. Minoritů, v Čechách pak na severu ve městě Rumburku založená zároveň s klášterem ctih. OO. řehole kapucinské od hrab. Frant. Euseb. Pöttinga v r. 1667, v jejichžto dokončení se uvázal v r. 1683 Ant. Florian kníže z Lichtensteinů. Největšího však povšimnutí zasluhuje onen dům loretánský, jenž se nalezá v Praze na královských Hradčanech. Myslím, že mnohý z Moravanů putuje milerád do matičky Prahy, zvláště ke slavnosti svatojanské a tu procházeje se ulicemi města Prahy, neví, co která budova znamená, nýbrž všemu se toliko obdivuje, proto myslím, že nebude nemístné a že s nevděkem se nesetkáme u čtenářů „Školy B. S. P.“ když bližší se zmíníme o tomto domu loretánském. Vždyť až by jsi připutoval do Prahy a teprve se na vše vpytával, tu bys mohl obdržeti zpráv nepravdivých, anť mnohemu Pražanu taktéž mnoho o něm známo není, a abys teprve vyhledával nějakého obeznaného průvodčího, kdož ti, zdaž bys ho nalezl.

Mezi šlechtickými rodinami českými nejenom za naší doby nýbrž již ve středověku slynela jak bohatstvím tak i vážností a rozšafností rodina Lobkoviců; ale i upřímná zbožnost a oddanost k církvi sv. byla vždy jednou z nejpřednějších vlastností této rodiny, již při každé příležitosti se snažila dáti na jevo, čehož důkazem jsou ony četné chrámy a svatyně na panství jejich, jakož zvláště dům loretánský v Praze. Mezi členy této jasné rodiny dojísta na prvním místě zasluhuje býti jmenována Benigna Kateřina, rozená a provdaná Popel z Lobkoviců.

Slyšelat i ona, jakou milostí oplývá domek Matky Boží v Lorettě v Itálii, a proto zahořela touhou mít na blízku podobný sv. dům, kde by nejen sama vročená ctila Bohorodičku, nýbrž kde by i lid český se scházel a před oltářem Marie Panny své prosby vysílal k nebesům. Vždyť bylo toho také za tehdejší doby velice potřeba; lid český úpěl ve válce 30leté a nikdo nebyl jist svým životem ani svým majetkem. Tu pak 7 roků po bitvě bělohorské (Bílá hora jest od Hradčan vzdálena 1 hodinu cesty) v r. 1627 dozrál tento šlechtetný úmysl ne méně šlechtetné kněžny ve skutek a za velikého jásohu Pražanů po obdržení svolení cis. Ferdinanda II. byl položen základní kámen k této nové budově. Celá tři léta trvala stavba a veškerý náklad na ní vedla sama Kateř. Benig. Popelová z Lobkoviců. Jestliže lid jásal při kladení kamene základního, tím větší radostí byl opojen vida dílo dokončené, kterému již nic nescházelo, než církevního posvěcení. A tu se podvolil ochotně tomuto úkolu sám vrchní pastýř království českého, kardinál Arnošt Vojtěch hrabě z Harrachů, jenž za přítomnosti panstva českého zvláště pak šlechtetné Benigny Kateř. (jmeno samo již jest nejlepším titulem této jasné ať Benigna značí dobrotivá) tuto svatyni posvětil a na všecky budoucí časy účelu církevnímu ustanovil. Byloť to dne 25. března 1631, tedy v týž den, kdy před 1631 roky se v domečku Nazaretském objevil anděl Gabriel a tak důležité poselství Marii Panně zvěstoval. Jestliže celá Praha pro radost zapoměla na všecky utrpené svízele, tu dojísta i město nebeské majíc v čele svou královnu, plesalo v den tento nad novou svatyní, v níž denně měl Syn Boží sestupovati na oltář.

Kdo měl ale býti prostředníkem, kdo měl přinášeti každodenně nekrvavou oběť novozákonní v této chýžce. To byla

otázka pro Dobrotivou Kateřinu velkého dosahu; vždyť ta svatyně s takou nádherou postavena předce nemohla zůstati prázdnou. V tom však jí pomohl klášter ct. OO. kapucínů, jenž v nejbližším sousedství domu loretánského před 30 lety byl dobrodinci, mezi nimiž se stkvěl cis. Rudolf II., postaven. Tehdejší představený tohoto řádu, P. Marynardus, přijal nabídnutí kněžnino a jednaje obezřetně i pro budoucí časy písemně si je dal potvrditi, jak vysvitá z opisu vtěleného v zemských deskách království českého, kde se zřejmě uvádí, „že pro všecky budoucí časy, dokud klášter státi bude, správa ve věcech duchovních domu loretánského pokaždé přísluší představenému kláštera kapucínského na Hradčanech, aneb tomu, jehož provincial ustanoví; v kterážto duchovní správě duchovní nikým se nemají dáti vyrušovati aneb znepokojevati.“ Kterážto listina obnovaná byla za císaře Leopolda I. ze strany vrchnosti světské a ze strany vrchnosti duchovní pak Janem Bedř. hrab. z Waldšteínů, arcibiskupem pražským, a až doposud své platnosti požívá, ať i nyní kapucínský řád obstarává duchovní správu této svatyně.

Avšak ještě nebylo vše ukončeno, čeho zapotřebí je při každém chrámě Páně: neboť vědí snad dobře čtenáři „Školy Božského Srdce Páně“ z vlastní zkušenosti, že není dosti na tom, vystaví-li si některá osada svůj chrám a snad i duchovního správce k němu obdrží; vždyť tu již napřed musí býti postaráno, kdo v budoucnosti se o tento chrám bude starati, aneb kde a z čeho bude duchovní správce svou výživu bráti. A totéž bylo i při domu loretánském na Hradčanech; byť by tato druhá okolnost nebyla dala mnoho starostí šlechtetné zakladatelce, ať věděla dobře, že kapucíni, jakožto zvláštní milovníci

chudoby se o sebe postarají sami, sbírajíce totiž dům od domu almužnu, tu předece onano prvá okolnost zahalila starost tvář její. Velký náklad byl obětován na zbudování této svatyně (to mohou nejlépe uvážití ony obce, jež si samy vystavěly své chrámečky, a co jsou tyto u porovnání s nádherným domem loretánským!) tak že vyčerpaná byla pokladna její, ale kdo měl pomoci? Než i tu neochabla ještě šlechtná mysl její a proto ve svém zařízení ustanovila, aby na statek Beskovický vtělen byl do zemských desk kapitál 30.000 zl., z jehožto úroků by se mohla potřebná oprava, jakož i náčiní potřebné zapravovati, kterážto jistina byla později od vnuka Kateřiny, Ferdinanda Popela z Lobkoviců s přivolením obou vrchností přenešena na statek Bilinský a až doposud na něm lejí, začož právo patronátní při rodině Lobkovicke vždy má zůstatí, čemuž vskutku až na naši dobu tak jest.

Mimo to ale nalezla svatyně loretánská ještě jiných dobrodinců mnohých, jež milerádi na oltář Matky Boží nejen skvostné předměty nýbrž i veliké jistiny kladli, mezi nimi zvláštního povšimnutí zasluhují dvě vznešené a neměně šlechtné matrony české: Ludmila hrab. Kolovratova roz. Hieserle z Chodova, jež ve své závěti kapli loretánskou ustanovila za universální hlavní dědičku a mnoho ustanovila, což vydává svědectví o její obezřetnosti, tak že i na ty nejmenší věci nezapoměla a pro vše jistou částku peněz vložila. Druhé pak jméno zní Markytky hrab. Waldstein roz. Černinova, jež s nemenší velkomyslností a zářovně i opatrností vystavěla a obmyslila nynější kostel loretánský, za domkem Rodičky Boží se nalézající v r. 1726.

Byly to ovšem částky u velikém obnosu složené ve prospěch domu loretánského — avšak uváží-li se, jakou pohromu přinesl r. 1811 všem jistinám,

tu každý pocítí, že i tyto jistiny se velice scvrkly, tak že nyní, kde by svatyně tato opravy nejvíce měla zapotřebí, nevystačí ony hojně nadace, nýbrž musí prositi opět za nové dobrodince, kteří ovšem nyní nejsou v tak hojném počtu, ani s takovými značnými částkami; ale Bohudíky alespoň předece se zachová potomstvu tento pomník šlechtné obětavosti pánů a paní českých.

Doposud jsem se však ničím nezminil o budově samé, tak že čtenář bude tlapati v nejistotě, slyše toliko o založení a nadání domu loretánského, ne však o věci, již to patří. Tu však myslím, že není třeba příliš mnoho se rozepisovati; poněvadž vím, že dojmý, jaké na pozorovatele jistá věc způsobí, bývají rozličné, proto jsem tou radou každému čtenáři „Školy.“ Přijď a podívej se, a pak budeš moci doma svým známým a přátelům o tomto posvátném domě nejlépe vypravovati. — Vzkročíš-li hlavní branou průčelního stavení, na kteroužto branou se vypíná věž se světoznámými hodinami, jenž při každé celé hodině hrají jednu sloku mariánské písně: „Maria, Maria nad slunce jasnější“ na zvonky, což již dojista mnohého cizince na sebe poutá, přijdeš do prostory pravidelného obdélníka, kteráž jest kol kolem opatřena sloupením a ochozí či ambity, v jejížto čtyrech uhlech se nalézají kaple s menšími věžkami, taktéž na obou kratších stranách tohoto obdélníka jsou uprostřed kaple. Uprostřed pak této prostory jest ona svatá chýžka loretánská, zevně překrásnou stukaterskou prací opatřena, představující rozličné výjevy z písma sv. jak Nového tak i Starého Zákona, uvnitř pak kaple vše jako v ostatních kaplích loretánských, jak svrchu jsem již podotknul. Jakási posvátná tma panuje a naplňuje toto místo, v níž jako druhdy Hospodin na poušti zjevil se v podobě světlého sloupu, tobě se při vchodu zjeví milostná socha

Matky Boží na oltáři za pozlacenou mříží, ozářena jsouce světlem několika lamp, jež tu dnem i nocí hoří. Byť by člověk mnohý nebyl příliš velikým přítelem modlitby, zde mimoděk sklóní svá kolena, jak jsem se již častěji o cizincích, toto místo navštěvujících, předsvědčil, anť tato šerost spojená s posvátným tichem je k tomu donutí.

Za kaplí pak loretánskou na straně východní se nalezá kostel loretánský s dvěma věžema; stavba to pocházející z r. 1726 ve slohu vlášském, avšak skvostností a nádherou svou nad mnohé soudruhy své a souvěkovce daleko vynikající, jehožto stěny jsou mramorem pokryty a oltáře z mramoru samého. Hlavní oltář jest ozdoben krásným obrazem představujícím Narození Páně, podobně nemenší hodnoty jsou obrazy na dvou pobočních oltářích, pocházející od českého umělce Brandla. Tolik v krátkosti o kostele samém; nechci dále se zmiňovati, anť by mne to příliš daleko vedlo, anť vím, že „Škola B. S. P.“ má býti i jiným otevřena; nechci se zmiňovati ani o oně pokladní komoře, kde uschovány jsou skvosty ceny nesmírné, tak že příchozí nejen

z Čech a z Moravy, nejen ze sousedního Německa přicházejíce se jim obdivují, nýbrž i Paříž, London ano i Amerika sem odesylá své obdivovatele, jež nemohou se ani dost nabažiti krásy a umělosti jakož i bohatství této komory, a zvláště pak poutá na sebe oko jednoho každého příchozího cizince ona známá monstrance, o níž jsem již jako malý chlapec slyšal, „že jest za pěl Prahy.“ Jestí celá z ryzího zlata v podobě slunce, jehožto paprsky vycházející od středu diamanty jsou posety. Ovšeniť velmi nesnadno jest udati cenu tohoto jak uměleckého tak i drahocenného díla, anť váží v celku 24 star. liber a diamantů se na ní v celku nalezá 6666 dílem větších, dílem menších.

Bylat tato monstrance zhotovena z pozůstalosti oně již s vrchu zmíněné Ludmily hrab. Kolovratové, která k tomu účeli darovala své svatební roucho těmito diamanty ozdobeně.

Ostatně podotýkám, že v letní době třikráte v týdnu tato pokladní komora otevřena jest, protož každému jest volno se o všem zevrubněji a důkladněji předsvědčiti. Pojd' a zkusíť, jak lehce se zde v Lorettě modlí!

P. II.

Sv. Prokop a bývalý benediktinský jeho klášter na Sazavě

v poměru k benediktinskému klášteru v Emausích neb na Slovaech.

Císař a král Karel IV. pojal daleko zhlédici myšlenku, která teprv sto let po jeho smrti částečně v církvním sněmu v Lyonu se splnila, totiž docílení spojení východní církve s Církví římskou. K tomu cíli založil klášter na Slovaech neb v Emausích, uvedl do něho slovanské řeholníky řádu svatého Benedikta, kteří k tomu účelu měli raziti cestu. Tomu svému milovanému klášteru daroval drahocennou reliquii sv. Prokopa, kterou s velikou úctou choval, později nazvanou evangelium sazavsko-

emauské, rukopis to cyrilský, který psal sv. Prokop opat svou rukou. Rukopis ten obsahuje zlomek staroslovanského překladu čtení evangelických perikop, psaných písmem cyrilským. Nadpisy kapitol a začáteční velké písmeny jsou červené, někdy modré neb černé. Hlaholští řeholníci emausští spojili tuto drahou reliquii se svou skvostnou pontifikální knihou, která roku 1395 v ozdobném hlaholském písmu byla vyhotovena.

Pisár hlaholské částky praví o části

cyrilské, že ji psal sv. Prokop svou rukou, a že ji Karel IV. daroval emaus-skému klášteřu. Oba rukopisy, cyrilský a hlaholský, byly v jednu knihu svázány, zlatem, drahokamy a svatými ostatky ozdobenou. Ty evangelie a epistolky byly zpívány, když opat pod infulí mši sv. sloužil. — Klášter sv. Prokopa na Sazavě jest ale i nyní jaksi obrazem nynějšího nového řádu svatého Benedikta v klášteře emauském. Klášter sv. Prokopa byl v duchu řehole sv. Benedikta nejen sídlo pobožnosti a modlitby, ale i školou vědy a krásného umělectví: malířství, sochařství, lásky k práci ruční. Sv. Prokop sám vzdělával půdu, pole, orať, rozsíval, sekal, tím, co vytěžil, mnoho chudých živil. V novém řádu sv. Benedikta v Emausích děje se něco podobného: při horlivosti v modlitbě a pobožnosti vládne též láska k práci ruční, k vědám, krásným uměním, církevnímu zpěvu. Řád ten vyslal celou školu umělců (devět na počet) do hlavního klášteřa

svatého Benedikta na Monte Kasino, kde sv. Benedikt žil a zemřel, kde se dějou přípravy k slavnosti čtrnáctisetleté památky trvání řádu sv. Benedikta. Nový řád sv. Benedikta trvá teprv jen čtrnáct let, jest ale již tak požehnán, že jej dva bratři opatové, Maurus a Placidus, první co vrchní opat, druhý co opat v Belgii na více klášteřů rozmnožili v jižním Německu v Bouronu, v Tyrolsku, Anglicku, v Belgii, v Praze a ve všech těch řeholních domech řád ten 108 členů počítá.

Tělo sv. Prokopa ze Sazavy do Prahy přenesl arcibiskup Martin Medek, rameno sv. Prokopa do Sazavy navrátil a osobně přenesl arcibiskup Matouš Ferdinand Zoubek z Bilenbergu z řádu svatého Benedikta. Však ostatek svatého Prokopa, jeho evangelium sazavsko-émausské dosud odpočívá v Reměši, kde patřovalo k oznamům kornování králů francouzských. „Čech.“

O misionářství.

Australské misie benediktinské.

(Pokračování.)

Nyní nakoupeno ztravy rozmanité, satstva, semen rozličných a hospodářského nářadí; vše se naložilo na vůz, do něhož dva volí se zapřáhli; za vozem šlo několik koz a kůzlátek. Všechn rozradostněn nastoupil misionář svou zpáteční cestu ku svým spolubratřím.

Avšak smutná byla to cesta, smutné cestování, neb nastaly pršky, to jest čas, kdež ustavičně prší. Přes den přemokl misionář do niti, nezůstalo na něm, jakž říkáme, niti suché, večer nemohl ani na zemi mokrou sobě lehnouti. Voda zaplavila vše daleko široko, dráhy nebylo možná ani najít ani poznati; již druhého dne zbloudil misionář.

Byly to smutné a trudné chvíle; vroucné prosby vysílal k trůnu Velebnosti Boží; Pán Bůh je vyslyšel, opět našel dráhu. Často byla voda tak hluboká, že musel plovati, jinak mu nebylo možno se přebrodit. Na jednom místě zapadnul vůz do bahna až po osu a volí až po břicho. Misionář je ihned vypřáhl, aby takto tím snadněji mohli vybrednouti, avšak vše bylo marno. V tisni té prapodivným nápadem si pomohl:

Začal je ve slabinách ohněm pálit; jako u zoufalství volí sobě počínali, až konečně šťastně z bahna vybredli. Avšak misionář měl se po pěti, běda mu; aby se zachránil se svým životem, musel na

strom vyléztí. Teprvé na druhý den mohl se k nim přiblížit, avšak o živý svět se zapráhnouti nechtěli dáti. I musel nechat vůz v bahně třetí až do jara t. j. až pršky přestaly; musel se s tím uspokojiti, co bylo možná na voly naložití, sám vlekl koš se slepicemi, psa, kozu i s kůzlátky a kočku. Konečně po velikých strastech a trampotách shledal se se svými; ti ale byli u velikém zármutku, neb irský katechista zemřel.

Misionáři usnesli se nyní na tom, že se na pohodlnějším místě usadí. V brzku také s pomocí divochův na místě pohodlném vystavěli novou chatrč a v srpnu 1846 započali zemi obdělávati. P. Serra pohlavil a P. Salvado, jakožto silnější, oral. V září měli již na dvě měřice země podzemšťané a pšenici zaseté, 900 rév 300 stěpů ovočných a 3000 olivových kostek zasazených. V brzku také k nemalému podivení australských domoroďův obilí začalo scházeti a se zelenati, a že půda byla úrodná, byla naděje a číka na hojně žně. Času, kterýž po práci a po pobožnostech jim zbýval, svědomitě používali, aby se řeči domoroďcův australských přiučili. V brzku nábyli jakési vážnosti u domoroďců na blízku bytujících; vážnosti této milerádi používali k urovnávání ustavičných jejich hádek, sporů, svárův a bitek.

Kdykoliv jiní kmenové znepokojovali přátely misionářův, tu pospíšili jim misionáři ku pomoci, s křížem v rukou vrhnuh se mezi bojující nedbajíce toho, že smrtelně poranění býti mohli; obyčejně jejich usilování se podařilo, mir a pokoj zjednati.

Poraněné donášeli do své chatrče, zde je umyli, do ran olivového oleje nalili a je zavázali. Takým léčením mnohdykráte ranění podivným způsobem ozdravěli. Jedenkráte započali misionáři hodinky říkati, v tom přibližně žena a všeckna vyděšená volala, že syn její kopim byl raněn, a že v lese již umírá. I ne-

chali všeho misionáři a pospíchali k lesu, donesli těžce raněného do chatrče své, zašili jeho ránu a ji olivou léčili. Matka a ženy ho jakožto mrtvého dle způsobu a mravu domácího oplakávaly; a ejh! již za týden byl poraněný vyhojen; později se svými laskavými lékaři odebral se do Evropy a vstoupil do řádu sv. Benedikta.

Podivné uzdravování misionáři nikterak svému skrovnému lékařskému umění nepřipisovali, nýbrž více milosti Boží a je zrovna za díkaz vyslyšení svých vroucích proseb považovali; uzdravování také volně k tomu napomáhalo, že srdce divochův sobě pro pravdu věčnou získali. Bylo jim však s velikou těžkostí zápasiti: domoroďci australské vedou kočující život, sem tam se loudají, ode kře ke kři se potulují a bidně svou výživu sobě vylhédávají; při takovém životě ovšem nemožno vydatně slovo Boží hlásati, nebo vůbec jakési poměry mravně zaváděti. I museli je k tomu donutiti, aby se usadili a místo honby aby se orbou zabývali. I usnesli se misionáři na tom, že jakožto za prvopočátek křesťanské obce kolonii pro hospodářství polní založí. Msgr. Brady záměr jejich uznal za vhodný a 4000 marek od spolku pro rozšíření víry svatě darovaných přišlo jim velmi vhod, neb u veliké bidě a tísní byli postaveni. Divoci koně spásli jejich obilí a osení, k tomu jim sděleno, že země, kdež na zdař Bůh se usadili, již je s jiným větším lánem zadána. I byli donuceni po tolika namáhání a lopocení malou usedlost opustiti a nový domov sobě hledati.

Pravá horlivost apoštolská ničím nedá se zastrašiti, ona myslí nepozbývá. Správa koloniální vykárala benediktinům 40 honův pole na rovině Viktorii na břehu Moorském; taktó 2. února r. 1847 započali třetí své usazení vystavením prozatímní chatrče. Stoleté cukalypty a

akacie se vykáceli a za kratinkou dobu 34 honův pole bylo obděláno.

Podzim — to měsíc březen — se již přibližoval; i postavili misionáři velkou chalupu, a jakýs takýs chlév, při čemž jim irští a francouzští kolonisti pomáhali. Již v únoru zcela to jinak vypadalo na březích Moorských; člověk by myslel brzy, že jest na luhách evropských. Pracovalo se o překot bez oddechu; kde

kdo ruce měl, musel pomáhati. Perští zedníci stavěli, misionáři orali, domorodci australští káceli stromy a jejich děti pásly dobytek.

Prvního března r. 1847, jakožto o výroční památce jejich příchodu do západních australských pustatin, PP. Serra a Salvado položili základní kámen k novému klášteru, kterýž na památku na Nursii, rodiště svatého Benedikta, Novou

Misionáři vyučují orbě.

= Norcii nazvali; kostel měl nejsvětější Trojici a neposkvrněnému Početí bl. Panny Marie zasvěcen býti. Za 50 dní byli tak z většího s klášterem hotovi; ^{kuo-}bylo to krutá práce. Byl 13 metrů dlouhý, 5 metrů široký a 4 metry vysoký. Perští zedníci se zase domů navrátili, 26. dubna již po prvněkrátě klášterníci v klášteře nocovali.

„Rádost naše“, píše P. Salvado, „byla

nevyslovná; byloť nám, jako bychom byli v nádherném opatství svato-martinském v Compostelli.

Australští domorodci byli jen na chatrče z chvojí postavené uvykli; i obdivovali nemálo klášter, kterýž jim byl dle jejich úsudku a rozumu ohromným stavením. I přicházeli u velikých zástupech a mnozí se vedle kláštera usadili. Misionáři byli donuceni, vládu o

více země požádati; odstoupeno jim do vlastnictví 30 honův pole, a k tomu jim do užívání postoupeno 1000 honův louk k pasení dobytka. Dobytka nakoupili od anglických kolonistův. Chov dobytka jim značný přinášel užitek; nieméně ale nezanedbávali polního hospodářství.

Divoši stále docházeli do nové usedlosti a hlásili se o práci; i s radostí byli přijati. Mezitím co sobě na nový život přivykali, neopomenuli misionáři je jakž takž s Pánem Bohem obeznámiti. Napřed hleděli misionáři obeznámiti se s náboženskými náhledy domorodcův australských.

Rozličné rozprávky o tom a onom s nimi zaváděli, aby z řečí jejich náboženství seznali; avšak co se zdověděli, jen žalem je naphnilo. Avšak i z jejich převrácených náboženských náhledův poznali, že v nich zaznívá zrovna původní zjevení Boží. Takových rozprávek obyčejně používali, aby věčnou pravdu jim hlásali a je takto s Bohem pravým obeznámili. Nepočínali sobě tedy,

jako přemnozí světští cestovatelé, kteří když přijdou k nějakému národu divokému, se ptají, věří-li, že mají duši nesmrtelnou atd. Divoši ovšem nerozumí, co se jich tážou, a tu beze všeho do svých zápisův napíší, „lid ten uznává duše to a to,“ zatím dávno to není pravda; vždyť i u nás tak mnohý by na podobnou otázku neodpověděl a předce pevnou má víru.

Když biskup v srpnu poprvé navštívil klášter benediktinský, nemálo se podivil nad dílem vykonaným, nad horlivostí apoštolskou. Bývali lidožrouti poznenáhla divokost svou odkládali, svým divokým mravům odvykali a ve svatém náboženství již byli vycvičeni, tak že jeden z nich, jenž na honě těžce byl poraněn, mohl beze všeho býti pokřtěn. Již dříve přinesli do Perthu děvče asi sedmileté, kdež jemu slavný křest udělen; bylyť to prvotiny západních australských misii.

(Pokračov.)

Děvečkám služebným.

Drahá má Notburgo!

Opět nastal březen. Druhého března oslavujeme bl. Anežku, naši patronku a dědičku. Opovrhnuła světém, nechtěla, aby jí bylo slouženo, ale chtěla, aby mohla sloužiti Bohu a lidem. Z lásky k Bohu zřekla se všeho a proto také získala vše, po čem jen toužiti může srdce lidské, tamo se raduje a za nás své rodáky oroduje.

Devatenáctého března olavujeme sv. Josefa a jest celý měsíc tomuto velikému světcu zasvěcen. I Ty ráda, jakž vím, uctíváš sv. Josefa a dobře činiš; v tom Tě mohu jen potvrditi a upevniti. Než ale musím Ti něco připomenouti. Vyvoliti sobě máme ty které svaté za patrony a je uctívati; avšak pouhou modlitbou se jim nezavděčíme; neb kdyby-

chom ku svatým jen se modlivali, ale se nevynasnažovali zároveň i jejich ctností následovati a lřichu se varovati, tu bychom se svatým nezavděčili svým uctíváním. Jinak ale jest, když hřiehu bedlivě se vystřiháme, je za pomoc a přispění prosíme, aby nám nápomocni byli svou přimlůvou, bychom nad tou kterou zlou náklonností zvítězili, v té které ctnosti prospívali; tu ovšem nás se zastanou. Svati velmi milovali bližních svých dokud byli na zemi; toto srdce laskavé a šlechtné vzali tam do nebe, tam jest jejich láska ještě dokonalejší a pročež milerádi nám svou lásku proukazují a projevují. Sv. Augustin praví: „Svati musí aspoň něco ze svých ctností na nás viděti, mají-li se za nás u Boha přimlůvati.“

Nuže, má-li mocný orodovník, sv. Josef, i Tobě býti nápomocným, třeba, aby něco z těch ctností, kterými on se stkví, na Tobě viděl. Řeč jeho byla zrovna svatá; sv. Brigitta dokládá: „On mluvilval božská slova.“ Dbej i Ty na řeč svou, a to tím více v čase postním, kde ve všem a na všem sobě máme ujmou činiti. Sv. Josef byl trpělivým, nedej i Ty lecčms hned se rozhněvati, rozlobiti a uraziti. Veliká byla oddanost sv. Josefa do vůle Boží, což nejlépe dokázal, když Herodes Božské Jezulátko chtěl zavraždit i a on s Ním musel utíkati do Egypta; ve velikém pronásledování, práci i biďe jen vůli Boží uznával; ať Tě tudíž nehněte, že chudou jsi, že lecjaké protivenství a příkorie strpěti musíš. Zkrátka vynasnaž se, abys se Bohu libila, ctnosti sobě osvojovala a pak zajisté sv. Josef Ti nápomocen bude. Jíž jedenkrát jsem Ti řekla, že sv. Teresia ze své zkušenosti dokládá, že ve všech potřebách duchovních i tělesných lze se nadíti pomoci od sv. Josefa.

Pán Bůh v nebi zrovna učinil se sv. Josefem tak, jakž na zemi jedenkrát učinil anglický král Richard se synem svým. Král tento chtěl světu ukázati, jak štědrým jest; i shromáždil všechny hodnostáře a své poddané, kteří nějakou zásluhu sobě u něho získali, a vzácnými dary je podělil; na posledy povolal syna svého a přede všemi mu odevzdal klíče od pokladen, v nichž poklady měl uschované. Tyto počestné služebníky, pravil, dary sice vzácnými ale předce poněkud skrovnými jsem obdařil, Tobě

ale, synu můj, odevzdávám klíče, abys, jak ti libo a milo, nakládal s poklady. Tak se stalo i v nebi se sv. Josefem. Mnohým svatým, jakž jistý svatý potvrzuje, Pán Bůh dal moc, v těch kterých potřebách pomáhati, ale svatému Josefu, kterýž byl na zemi pěstounem Ježíše Krista, zrovna klíče k pokladům svým svěřil a odevzdal, aby z nich jak mu libo a milo prosícím milosti uděloval. Ježíš Kristus byl poddán rodičům svým; ctil pěstouna svého na zemi přede všemi lidmi; té cti zajisté i v nebi mu neodepře a milorád splní, když prosí u Ježíše za citele své.

Když přišel lid k Faraonovi a chtěl, aby mu v biďe pomohl, pravil k nim: „Jděte k Josefovi;“ a tak i já Tobě pravím, ano Tebe zrovna prosím, jdi ku sv. Josefu ve všech potřebách, a on pomůže Tobě. On jest patronem sv. čistoty a patronem šťastné hodinky smrti, a těchto dvou pro Tebe věru nejdůležitějších milostí jest zajisté Tobě velmi zapotřebí; o tyto dvě milosti přede vším ho

pros. Uctivej, uctivej v pravdě svatého Josefa, a on bude mocným Tvým orodovníkem, čehož i já ze své zkušenosti dokázati mohu.

Když sv. Josef umíral, byl při něm Ježíš Kristus s Matičkou svou milou; uctivej v pravdě sv. Josefa v životě svém a pak se splní, což se modliváš:

„Ježíši, Maria, Josefe, Vám věnuji srdce své i duši svou!

Ježíši, Maria, Josefe, stůjte při mně v posledním boji!

Ježíši, Maria, Josefe, s Vámi at v pokoji odejde duše má!

Postní je čas, proto žij zbožně. Ne-
hněvej Boha a Maticku přebolestnou. Víš,
že Smírce náš na kříži nesl hříchů našich
tíži, pročej activej a líbej sv. kříž, na
němž umřel Pán Ježíš.

Nic tě od Kristové lásky neodloučíš
ani z částky; nechť s těmi spolky míti,
jenž se stydí kříže ctíti. Objímej sv.
kříž a nad hříchem zvíťežíš. Vezmi zde

svůj kříž na sebe, abys s Kristem vešla
do nebe. Svatý kříž jest moc Boží těm,
jenž si jej v srdce vloží.

Žij s Pánem Bohem!

Tvá Tě milující knotra

Josefa.

Poz. Mnohé děvečky neudávají dobře své
adresy, tak že i kdybych chtěla, nemohu jim
odpsati; pěkné to nemusí být napsáno, ale jen
zřetelné.

Z p r á v y.

**Dobrá příprava k velikon. sv. zpo-
vědi** jest zajisté sv. misie (neb obnovení
jí), jaká se bude konati v Loukově
(Čechy) od 8. do 16. března. Hospodin
žehnej jim!

Čtyrsetletá památka podivného na-
lezení sv. hostie u **Slavonie**, příčina pů-
vodu poutního místa sv. Ducha blíž Sla-
vonie se bude slaviti v květnu od 7. do 15.
Za tou příčinou vydá p. farář Slavonický
P. Havlíček příslušné brožury a vy-
obrazení. Od 15. do 20. února odbývaly
se v Slavonicích sv. misie, — nejlepší za-
jistě příprava ke každému jubileu.

Slavnost sv. O. Benedikta jest letos
odložena na 6. dubna a v tu dobu,
4., 5. a 6. bude se v celém řádu slaviti
1400letá památka narození sv. O.
Benedikta a lze získati ve všech
chrámech řádu plnom. odpustky, ovšem
po řádné sv. zpovědi a sv. přijímání a
vykoná-li kajení obvyklé modlitby na
úmysl sv. Otce (t. j. za svornost křesť.
knížat, vyhlazení kacířství, obrácení
hříšníků a zvelebení sv. církve) a dnc
6. může pontifikant (opat aneb jeho
zástupce sloužící slav. mši sv.) platně
udělit **apoštolské požehnání** s plnom.
odpustky. O významu té slavnosti
povíme více v čísle příštím.

Milodary B. Srdce Páně.

Doba naše nevěrecká a vši hostejností u víře
se honosící přečasto jen pohrdlivým úsměvem
provází veskerá zázračná uzdravení a jich
vypravování i v podezření uvádí, aby jen
víru v živého Boha, který na přímluvu
svých milých přátel — rozličných světců
a světic — pozemčanům v jich bidách a
potřebách zázračně pomáhá, nemusela uznati
a každou jiskru důvěry k svatým udusila
a utlumila. — Než vzdor tomu — téměř
každým dnem osvědčuje Bůh rozličnými
skutky svými pravdu „že jest v svatých
svých moený a podivuhodný.“ Nůže aby-
chom tedy poněkud k větší důvěře v Boha

a Jeho vyvolených přispěli, zároveň svoji povinovanou vděčnost za veliké dobro-
diní Nejvyššímu projevíli a i též k důvěrnému vzývání přiměli, uveřejňujeme ná-
sledující zázračné uzdravení, předně:

z **Korouhve**, od padoucí nemoce, jak jsem sám na sobě byl zakusil. Ve svých mladších letech býval jsem od této zlé nemoce často trápen a to tak silně, že na mne každoročně 3- až i 4krátě chodila, a vždy při takovém záchvatu denně 5 až i 6krát nemilosrdně sužovala. Takový bídný stav trval mi nepřetržitě úplných 7 let. V době té hledal jsem všemožné jak lékařské tak i domácí porady a pomoci. Ucházel jsem se u všech okolních známých a slavných lékařů o uzdravení — nešetře ničehož i sebe většího nákladu na radu a léky, jichž jsem velké množství užívati musel. Když jsem tak již dlouhou dobu marně rozličných léků byl užívati, řekl mi slavný lékař p. Dr. Tamele v Poličce: „Milý příteli, pro všecko nemáme léku — tu může pomoci jen Bůh.“ — Vida tedy že i lékařská pomoc neprospívá, dělal a užíval jsem všech domácích prostředků, jakých jen kdo poradil. V stavu tom byl jsem též k vojsku odveden, kde velmi dlouho vojenští lékaři mne léčili, ale veškeré jejich snahy a práce ostávaly bez všelikého výsledku. Byl jsem proto propuštěn a přijda domů nastalo lékařské i domácí léčení poznovu — než rovněž jako dříve marně. I sešel jsem se jednou v hostinci v Poličce se svým bývalým hospodářem z **Límberka** Františkem Fordinalem, u něhož jsem sloužil v mládí k vůli přiučení se němčině. — Mezi řečí ptal se mne, jak se mi nyní vede, a když jsem mu na svůj nezhojitelný neduh žaloval, řekl mi takto: „Chceš-li rady mé uposlechnuti — vím jistý prostředek proti té nemoci.“ A když jsem s největší ochotou slibil vše plniti, doložil: „Vězmi si útočiště k sv. Valentínovi, jehožto památka se koná 14. února, a příslib, že dáš každoročně na ten den ke cti téhož Svatého na mši sv. a že každodenně se budeš modlitbu jistou k témuž Svatému modlíti.“ Na dotvrzení

toho vypravoval mi, že jeho soused měl též syna touže nemocí trápeného, že také všech možných prostředků jak od lékařů tak i od jiných lidí užíval, ale vše nadarmo; když ale učinil, jak mi poradil, tak že byl nemoce hned sprostěn. Po několika letech prý ale na to zapomenuli — a hle — nemoc ta na chlapce se vrátila. Začali tedy zase hned s nadřčeným prostředkem — a nemoc od té doby se zase neukázala. — Děkoval jsem jemu srdečně za jeho radu, slibiv že vše náležitě dle jeho slov chci konati a držeti. A aj — od té doby již tomu přes 17 let — co ten slib věrně plním — a dřívější nemoc jak by utal — více se nenavrátila — ba ani toho nejmenšího záchvatu jsem více neměl. Díky Bohu všemohoucímu a sv. Valentínovi, jehožto přimluvu Bohu tak milou, že mne mnoholetého trápení nezhojitelného zbavil! Kéž by uveřejněný tento zázrak povzbudil mnohé v bídách svých Boha na přimluvu svatých o pomoc prositi — a důvěrně volajícím i k vyslyšení pomahal. — Modlitba, kterou za tou příčinou se každodenně modlím, jest tato:

„Dobrotivý Bože, vzmomeň na lásku Tvého milého biskupa a mučeníka sv. Valentina, kterouž on Tebe tak horlivě miloval, že jest rozličné trápení z velikého po Tobě dychtění podstoupil, aby jedině Tvému ovčinci, o nejdobrotivější Pastýři, ztracené duše navracoval, prosím Tebe na přimluvu jeho, račiž i mně té milosti uděliti, a mne od padoucí a jiných nemocí milostivě zachrániti. Skrže Ježíše Krista, Pána a Spasitele našeho. Amen.“

Josef Cacek,
hostinský v Korouhvi.

Z okoli svatého Hostýna. V neděli Devítník dostal jsem prudký zánět v krku, při němž se utvořila krvavá boule, která s velkou rychlostí rostla;

myslel jsem, že ani večera nedočkám. Co počítí? Upamatoval jsem se na mnohé milodary Srdce Páně, a maje obraz Srdce Páně ve svém přibýtku, obětoval jsem úzkost svou Božskému Srdci Páně — a hle! zánět se zastavil, krvavá boule se dále nerozšiřovala a já mohl těžké své odpolední povinnosti bez obtížnosti vykonati. Za to čest, díky a chvála Božskému Srdci Páně. —

Z Chrasti. Panně Marii Filipisdorfské budtež tisícere díky vzdány za mocnou její přímluvu. Vyprosilaf mi úplné uzdravení v nemoci velmi tvrdošijné, která pouhou lékařskou pomocí nechtěla se lepšíti; jakmile ale důvěrně Matičku Filipisdorfskou vzyvatí jsem počala a pomoc její uveřejniti jsem slíbila, lépe počala jsem se míti.

Čtenářka „Školy.“

Cyrill P., krejčí z **Brua**, ležel 7 měsíců s ránou na boku doma nemocen. Aby se podrobil pravidelnému léčení, odebral se do zdejší nemocnice k sv. Anně, kde trval po dva měsíce. Než i tu jeho rána nabývala vždy povážlivější tvárnosti, a pp. lékařové dávali málo naděje na vyhojení. Když lidská pomoc ukazovala se býti marnou, vzyval Boha o pomoc a Matku Boží o přispění konaje k ní 9denní pobožnost. Při tom též užíval vody lúrdské na vymývání rány. A hle! sotva začal pobožnost konati, počala se i rána lepšíti a hojiti, a dne 24. t. m. odešel zcela zdráv.

Kněz, jistý farář, trpěv po dlouhou dobu neobyčejnou trudnomyslností, činil vše, jak pro duši svou nesmrtelnou, co sv. vira církve katolické velí, tak pro tělo své, by tělesnou chorobu odstranil, než klidu nedodělal se, až úpěnlivě obrátil se k nejsv. Srdci Páně a nejbl. Rodičky Boží denní, ranní i večerní modlitbou a hle, díky Božskému Srdci Páně a Bohorodičky! po nějakém čase navrátil se klid a mir do duše jeho

i zdraví předešlé, bez další pomoci lékařské.

Farář z arcidiecese Pražské.

Z Dubence. Ve své delší nemoci stal jsem se účastným mocné přímluvy nejbl. Panny Marie, neb v strastných a rozhodných okamžicích přispěla mně nápadně ku pomoci a to jak v bolestech tělesných tak i ve svízelných duševních. Srdečné díky vzdávám za to nebes Královně, a prosím, by i budoucně svou ochranou při mně stála.

Z farnosti Žeranovské. I. Děkuji za vyslyšení modlitby o dosažení dobrého duchov. pastýře.

II. Jistá osoba se nebezpečně rozstonala, tak že musela býti hned svátostmi umírajících zaopatřena, i také lékař tělesný byl zavolán, ten ale se vyjádřil, že lidská pomoc tu nestačí, a kdyby ta osoba se uzdravila, že by se to muselo zázračně státi.

My jsme vzali útočiště k Panně Marii vždy trvajcí pomocnici, a k nejsv. Srdci Ježíše a k sv. Josefu, i uminili jsme si vykonati třídenní pobožnost po třikráte. Když jsme vykonali první, nemoc se valně zhoršila, při druhém vykonání ještě hůře, i neztratili jsme při tom důvěry; vzyvali jsme vždy trvajcí pomocnici po třetí. Když jsme vykonali třetí pobožnost, tak se pozdravila, že lehčí práce v domě konati mohla. Duchovní správce náš sám to za zázrak pokládá. —

Z V., K. U. vzdává tímto své vroucí neskonale díkuvzdání za laskavé a milostivé vyslyšení ve dvou důležitých záležitostech; a sice: Nejsv. Srdci Páně, Panně Marii Filipisdorfské, sv. Josefu a sv. Filumeně; s nevýslovnou vděčností uznávám, že i na mne osvědčilo se pravdivé přísloví: když jest nouze nejvyšší pomoc Boží nejbližší.

V Montpelier v **Severní Americe**, dne 21. ledna 1880. Obdržel jsem pro-

střednictvím našeho duchovního Otce vel. p. Videnky jeden ročník „Školy B. S. P.“ S ochotností a se zálibou čítal jsem překrásné dílo toto: a tu jsem seznal z dopisů tam uveřejněných, jaké mnohé milosti obdrželi mnozí skrze pobožnost, kterou konali k uctění nejsvětějšího B. Srdce P. Tímto povzbuzen i já v moji jedné nesnázi strany našeho chudého chrámu P. vzal jsem útočiště k tomu přelaskavému Srdci a konal jsem devítidenní pobožnost s tím úmyslem, budu-li vyslyšen, že budu Vás veledůstojný Otče, p. Mathon prositi, abyste to otiskl ve „Škole B. S. P.“

A hle! mimo nadání všechno se obrátilo ve prospěch našeho kostela a k nevyšlovné radosti mojí. Začež vzdávám srdečné díky přelaskavému Srdci P. Ježíše.

Vidím se tedy nucena, svou přípověď vyplniti a Vás veledůstojný Otče o splnění svého slibu poprositi. Nevím ale, zdali jest to hodno býti otisknuto ve „Škole B. S. P.“ Dělejte jak za dobré uznáte.

Doufám, že jsem svou přípověď vyplnil. Váš službovolný sluha

Jakub A. Vavrůnk. *)

Od **Nov. Bydžova** děkuje služeb. děvče za uzdravení po vykonání 9denní

pobožnosti. Dříve nepomohla jí žádná medicina.

Ze **Slavkova** děkuje A. V. za uzdravení nemocných očí užíváním vody Lúrdské a příslušnou modlitbou.

Z **Prahy** H. B. vzdává díky za dosaženou milost.

Z **Olomouce** A. S. díky B. Srdci P. a nejbl. P. Marii Lúrdské a sv. Dominiku za vysvobození z těžké nemoci chrlení krve. Vykonala 9denní pobožnost k B. Srdci P. a P. Marii Lúrdské, požila něco vody Lúrdské a vyzvala po 15 úterků sv. Dominika a dosáhla, oč prosila.

— Za uzdravení z dlouho trvajícího přebolestného trhání v nohou a za mnoho jiných na vroucí 9denní modlitby obdržných milostí děkuje Marie, služebná.

Z **Nové Vsi** u Chotěboře P. Vác. Kudrna, farář, děkuje veřejně Pánu Bohu, že na přímluvu Bohorodičky ve svátky vánoční a o sv. 3 Králích, kdy mu zastaralý žaludeční a střevní katarh mnoho nesnázi a bolestí působil, tak byl posilněn a zotaven, že svým povinnostem úplně mohl zadosť činiti.

Z farnosti **Hustopečské** vzdává Anežka S. díky, že na modlitbu 9denní sprostěna byla velkých bolestí, které as po 6 let jí trápily.

Zájmy Krista Pána v různých zemích.

tuto dobu v popředí vystupuje pamětní spis českých biskupů ministerstvu vyučování zasláný. Ve spisu tomto stížnost vedou na tak zvané beznáboženské školy a nazývají je přeludem novější doby. Nové rakouské školní zákony v zásadě odtrhují úplně školy od církve a tudíž od všelikého dozoru kněžského. Ovšem přejou zákony ty náboženskému vyučování a náboženským cvi-

čením nějaké hodiny, avšak to nikterak nezakryje ten úmysl vlády bývalé, školy zcela, ovšem pomalu vymaniti z vlivu náboženského. Udávají dále toho příčiny. Přesným vyměřováním hodin náboženství se zničuje za pouhý předmět vědění a nestane se předmětem lásky srdce. Co se pak cvičení týče, rozličná školní nařízení vykazují jim místa, kdy je svobodno, a tudíž žáci odpočinouti si mají; taktó snadno náboženská cvičení se dětem znechutí. Přicházejí pak na knihy učebné. I ty jsou tak držány, aby dítko z nich nic neslyšelo a nečtlo o Kristu a jeho učení.

*) Náš Otec duchovní vel. p. Videnka Vám veledůstojný Otče posílá vřelé pozdravení jakožto bývalý zák. Já jsem se mu svěřil, že budu Vašnosti psát, on mi to na srdce kladl, abych Vás pozdravoval.

Vyučování v křesťanských školách svě-
řuje se i židům; katechetové, kteří zá-
konem donucují se vyučovati náboženství,
nemají ve škole ani tolik práva co nej-
sprostší podučitel; plat za vyučování ná-
boženství, aby se toto dost protivným
stalo, nevyplácí se ze školního fondu,
nýbrž přískolení osadníci zapravovají
jsou donucováním. Tyto a jiné příčiny a
trpké zkušenosti uplynulých desíti let
přiměli konečně biskupy české již v pro-
vinci minulého roku k zadání tohoto pa-
mětního spisu beze všeho ohledu na
politickou situaci.

Jakožto strážcové nábožensko-mravně-
ného odchování lidu křesťanského po-
vznegli svůj hlas právě v čas. Sotva
však vláda první zmínku o tomto spisu
na veřejnost podala, již všechen židovský
liberalní tisk ho přepadl a bouřil a na-
dával a biskupy zrádou vinil a k potre-
stání jich vyzýval, ačkoliv ani celý obsah
uverejňen nebyl. I ve sněmovně tak
zvaný klub pokroku vyslal advokáta
Mengeru s interpelací proti ministerstvu,
kterouž se táže stran prostředků, kterých
vláda užije proti výhrůžnému vystou-
pení českých biskupů. Těmto však ži-
dovským a liberalním křiklounům, kteří
by nejraději Boha eskamotovali, aby
pak v kalu lovití mohli, uvádíme či
vlastně radíme, aby, chtějí-li se dost
dopátliti, si přečtli řeč, kterouž měl
ministr kultu Putkamr v berlínském
sněmu 11. února toho roku. Tato řeč
bude se jim zdáti kopií toho zatroleného
spisu našich biskupů. Bylo by ovšem
velmi užitečno, celou řeč tohoto státníka
pruského, zde uverejnití, avšak obme-
zenost listu nám toho nedovoluje. Jedině
některé věty chceme podati. Když byl
výjasnil, jak škodný vliv na chování
učitelů nové zákony mají, praví: „Pakli
stav učitelský neukazuje více úplné
odevzdanosti svému povolání a vážnosti
před autoritami, příčina toho v tom hle-
dati se musí, že vývoj posledního desíti-
letí příliš daleko vedl v odloučení školy
od její staré a přirozené autority...“
„Musíme také školu opět něco více při-
držovati k její staré autoritě...“ Tato
a jiná dost jasná slova pana Putkamra
dokazují, že již v státu kulturního boje
mají té vymoženosti liberalismu dost, až
po uši. Ostatně v celém tom sezení dne
11. února bylo slyšeti mnoho a mnoho

hlasů po návratu starých zákonů školních.
Naši tedy biskupové vyslovili se o něco
dříve o škole tak jak ministr vyučování
v Prusku nyní.

Máme pevnou naději, že nynější
nový ministr vyučování Conrad z Eybes-
feldu tomuto pamětnímu spisu přízni-
vějším bude nežli předešlý a že se nedá
křikem a vřeskem židovského a liberal-
ního časopisectva ohroziti. Dne desátého
toho měsíce podal ve sněmovně dr. Rieger
petici českého duchovenstva o
zvýšení jemu příslušného platu. V této
petici prosí se za důkladnou revizi zákona,
ohledně právního poměru katolické církve,
za vydání církevního fondu nábo-
ženského do správy církevní, za zvý-
šení farní dotace na dvanáct set zlatých,
dotace kooperatorů a kaplanů na šest
set zlatých, měsíčního platu administra-
torů na šedesátpět zlatých, za plat defi-
cientů šest set zlatých a kvinkvenálky,
a konečně za zákonitě upravení od-
škodného za cesty do škol filiálních.

Německo. V Německu jeví se
patrný obrat k lepšímu. Tyto dny vyslán
korunní princ sám do Říma vyjednávat
se sv. Otcem stran květnových zákonů.
Na sněmu pak, kde zasedá již přes 8
členů rozhodně katolických, a jak z řeči
Putkamra shora zmíněné vysvití, není
návrat k míru církevnímu daleký.

Řím. Dne desátého února vydal
papež Lev novou encykliku ohledně
svátosti manželstva. Nástupce sv. Petra
rozhodně hájí svátostní povahu stavu
manželského a mírně kárá jinak smýšle-
jící. Ku konci vybízí panovníky jakož i
poddané ku křesťanské smířlivosti.

Hercogovina má tedy již svého
katolického biskupa se sídlem v Mostaru.
Stal se jím Ljubešický, provincial Františ-
kánský.

Rusko. Život císaře opět byl v ne-
bezpečí. Za důstojníka přestrojený nihi-
lista žádal z nařízení Petrohradského
gubernera Gurko za okamžitou audienci
u císaře, že mu má důležité spisy ode-
vzdati. Podvod ten však brzo byl odkryt.
A dne 17. večer byla velká dvorana
zimního paláce císaře do povětří vyho-
zena, právě v tu dobu, kdy se domní-
vali ložti, že car jest přítomen. Boží
prozřetelnosti však mimo nadání opozdil

se se svým příchodem do dvorany a pracováno k tomu, aby lid v nábo-
byl zachráněn. Na jeho místě bylo mnoho ženských a mravních zásadách autoritou
vojínů a služebníků raněno a zabito. božskou byl veden, pak by takovýchto
Je zajiště třeba, aby ze všech stran výstředností zajiště málo bylo.

V měsíci březnu

modleme se za společné působení kněžstva.

Katolická církev se nazývá též bojující církev, kterýž název zvláště za našich dnů jí sluší, poněvadž mocnosti tohoto světa ve své zuřivosti ustavičně proti ní bojují. Církev sv. bojuje boj ne snad o nadvládu, nýbrž o své zachování. Ač jí ani brány pekelné nepřemohou, přece máme za ni se modliti, ji v boji pomáhati ku vítězství.

Nuže tedy pomozme jí! Největší síla vojska pozůstává v dokonalé svornosti vůdce jeho. „Každé království, rozděleno samo v sobě, rozpadne se“, praví Spasitel, a jeho slova vyplnila se vždycky; tomu nasvědčují dějiny všech států, všech království; dokud panuje svornost mezi vůdci, jest vojsko silné, jest království jisto. Nezáleží tak na množství vojska jako na pevném spojení, na svornosti; neboť sebe větší vojsko, uvnitř rozdvojené, kráčí jistě porážce vstříc.

Ježíš Kristus založil na zemi království své, které není síce z tohoto světa, ale přece na tomto světě, a pokud svět trvá, vede ustavičný boj. Aby pojistil království svému vítězství, modlí se Spasitel za jednotu, svornost sv. apoštolů, jich nástupců biskupů a kněží, a prosí Otce nebeského „aby byli jedno.“ Nepochybuje, že, bude-li tato prosba vyslyšena, opanují-li sluhové Boží své osobní náklonnosti, rozdělující srdce, budou-li sjednoceni v myšlení, v zájmech, ve skutcích, že kázání jejich bude mít neodolatelnou sílu přesvědčení. Po tom patrně božském znamení pozná svět božské poslání Spasitele; „Otče, o to Tě prosím, aby byli jedno, aby svět uvěřil, zes Ty mne poslal.“ Těmito slovy modlí se Syn Boží za všechny své učeníky, poněvadž tvoří část onoho těla, jehož hlavou jest Kristus, a poněvadž jednotu údů hlavní jest podmínkou života. Než, kdož může říci, jak nevyhnutelně potřebna jest svornost hlavních údů, jichž povinností jest, sjednocovati jiné oudy se sebou a s Kristem.

Řekneme-li vůbec, že národové jsou tím, čím je učinili jich kněží, nemusí-li z toho následovati, že jednání kněžstva jest velmi rozhodné pro lid, že má velký vliv? Když povstalo rozdělení v církvi, kdo byl toho příčinou, ne-li nějaký odpadlý kněz? A co jest celá svatovláda ve svých třech stupních, ne-li shromáždění živých kamenů, jež spojují věřící k neviditelné hlavě církve skrze kněze, biskupy a papeže? Dokud budou tyto základné kameny pevně vespolek spojení, dotud bude dobře a lehko napravití nějaké chyby; taková pevná budova odolá každému nepříteli.

Jednota a svornost kněží byla vezdy zárukou síly a zdaru, byla vezdy potřebna, tím více však za našich dnů. Rozdělení, rozpadnutí vojska mívá smutný konec; nesvornost jednoho vůdce může překaziti záměr vojevůdce, může zničiti celou armádu. Naproti tomu jednota, svornost ve vojsku dodává každému síly a odhodlanosti. V takovém vojsku bojují všickni jako jeden a každý vojn bojuje, jako by byla celá armáda.

Aj, i my můžeme s pevnou důvěrou očekávati výsledek velkého boje, jaký nyní církev sv. vede. I my můžeme odraziti všechny útoky zuřivých nepřátel. Za zjevnými nepřátely choti Ježíše Krista vidíme přicházeti jiné, kteří rovněž plní nenávistí ještě násilnějších užívají prostředků. Aby pravdu zničili užívají mnohem výdatnějších prostředků, hledí pravdu vyhubiti síce pomalu ale jak se

domnívají, jistě. Nám jest to stejné, nepřátelé jako nepřátelé, proti oběma jest nám bojovati a majíce účastenství na utrpení církve sv., můžeme říci všem nepřátelům to co pravil Spasitel před svým umučením Jidáši: „Co chceš učiniti, učini rychle.“ Ukažte se nám rychle, jací jste, a zjevte nám smýšlení své. Vašeho násilí jest méně se co obávati, než vaší přetvářky; neboť pravda nikdy nepodlehla násilí, leč nedbalosti její zrádčů a obháječů. A proto má býti naše svornost za našich dnů tím pevnější než za jakékoliv jiné doby.

Sněm vatikánský rozptýlil veškeré jitření, jež nepřítel mezi pšenici nasel, trhaje po dvě století svazky jednoty katolické. Kněžstvo francouzské, povždy náměstkou Kristovu celým srdcem oddané, jest s ním i nyní spojeno nejen v učení ale i v životě. Kněžstvo německé, které mnoho porážek utrpělo jak febronianismem, tak i pronásledováním ze strany nového protestantismu, ukázalo v posledním boji zvláštní oddanost ke svaté Stolicí, jakouž nikdy tak skvěle na jevo nedalo jako nyní. Totéž lze říci o kněžstvu českém, vlašském, španělském, belgickém, hollandském, irském, anglickém. Tak rozširuje kvetoucí a vezdy rostoucí církve paprsky své slávy do všech zemí a volá všechny pod ochranu, na lodičku sv. Petra. Nikdy snad nebylo vidět kněží s jejich biskupy, a biskupů s náměstkem Kristovým tak úzce spojených za poslední doby. Budiz za to Báh pochválen! Tak se vyplňuje přání Božského Srdce, které za nás Otce nebeského prosilo: „aby byli jedno, aby svět poznal, žeš Ty mne poslal.“

Jednota sluhů Kristových jeví se nám v utěšeném světle ještě na jiné straně. V církvi sv. není leč jedno kněžstvo, jeden apoštolát, jedna svatovláda, jedna nejvyšší hlava, od níž dostávají všickni údové svatovlády své poslání, svou moc. Ale děje se to rozličným způsobem. V jednotě katolického kněžstva jest rozdíl mezi kněžstvem světským a řeholným, mezi sluhou řádným a mimořádným. Kněžstvo světské dostává svou pravomoc a své poslání skrze biskupy; kněžstvo řeholné to neb ono bezprostředně od papeže, potřebuje však též svolení biskupů. Kněžstvo světské dostává poslání své pro diecési jednu, častěji též pro jednu farnost; poslání řeholníků vztahuje se na celou církev; mají býti vezdy hotovi pomáhati tam, kde pomoci jejich jest třeba. Horlivost světských kněží hledí obzvláště ku potřebám zvláštním a místným; horlivost řeholníků vztahuje se na všeobecné potřeby stáda Kristova. Řádní sluhové boží mají sv. svátosti rozdávat, které ku posvěcení duší ustanoveny jsou, mají vésti duše po cestě spasení; mimořádní sluhové boží mají se zabývati záležitostmi všeobecnými učení, vyučování, vychovávání, hájení sv. náboženství. Oboje kněžstvo však má pečovati stejně o blahobyt a vzrůst církve sv. a proto mají společně, v jednotě a ve svornosti spolu působiti, společná horlivost má je ovládati. Aby církve sv. dosáhla vítězství, jest tedy zapotřebí, aby nejen věřící byli v úzkém spojení se svým duchovním představenstvem a skrze ně se sv. Otcem, nýbrž jest též ba ještě více zapotřebí aby duchovní mezi sebou byli jedna duše, jedna srdce, jedna mysl.

Nepřátelé naši dobře to vědí, a proto uspořádali podle toho tábor svůj, utvořili záměry své. Veškeré jich záměry velmi jednoduché a rozumné dají se rozdělití na dva díly: jeden záměr jest odtrhnouti věřící od kněžstva. Aby toho dosáhli, činí rozdíl mezi klerikalismem a katolicismem a při tom chtějí laikům namluviti, že nechtějí nic leč to, aby se nedali klamati od kněží; náboženství pronásledovati to přý jim ani nenapadlo. Cím svornější bude kněžstvo, tím těžší jeho porážka, a proto chtějí i kněžstvo mezi sebou rozdvójiti, to jest ten druhý záměr. A co činí, aby tohoto záměru dosáhli? Činí útoky na kněžstvo řeholné, očeňují je v očích kněžstva světského a praví, že je chtějí vysvobodit z krutovlády řádů církevních. Proto vykládají víte nepodobné báchorky o vlivu řeholníků a obzvláště řádu Ježíšova na Řím, jakoby on to byl, jenž seznam zavržených vět, aneb články víry byl učinil. Takovéto řeči jsou jen hyzdění, očeňování, pomluvy kněžstva řeholního, za tím účelem smyšlené, aby je zlehčili v očích kněžstva světského. Jako ďábel sejí mezi pšenici koukol, kteráž se též již na mnohých místech ujala a mezi mnohými bujně roste a pšenici dusí.

Díky Bohu, že ještě to vesměs tak daleko nedospělo, posud ještě převládá pšenice, dobré smýšlení, ještě se nepodařilo nepřátelům to, co chtějí, ještě nestojí kněžstvo světské příkře proti řeholnému, ještě nedocílili žádného rozkolnictví mezi kněžstvem. Ba naopak, útoky nepřátel na řády církevní mají býti povzbuzením kněžstvu světskému, aby tím více usilovali o svornost, aby tím více pěstovala se vzájemná sjednocenost, jakáž jedině církvi sv. prospěje. Svorností věci malé rostou, nesvorností se ty největší rozpadávají.

Nelze opovrhovati řády; kdo je hanobí, jimi pohrdá, hanobí a pohrdá zákonem přirozeným, právem církevním a právem občanským, nevšímá si hlavních zájmů a prospěchů lidstva a církve, trhá tělo Ježíše Krista odlučuje oudy jeho od sebe, a popuzuje je proti sobě. Tak dí biskup z Rodez ve svém spisu. Tentýž pokračuje dále: Chtějí nám namluviti, že zájmy kněžstva světského a řeholného jsou sobě protivné; to však je lež, neboť právě zájmy jejich jsou tytéž; jedni podporují druhých; neboť kněžstvo světské nestačí, aby vyplnilo své poslání, aby učinilo zadost všem požadavkům služby Boží, a mnohdy jest jim vítána pomoc kněžstva řeholného.

Než v církvi sv. jsou též mimořádní sluhové Boží, obzvláště za dnů našich hledání a potřební. Missie, duchovní cvičení, zpovědi, kázání, skutky milosrdenství: toť povolání řeholníků, a ponechávám každému říci, plní-li své povinnosti dobře. Řeholníci jsou odvislí přímo od sv. Otee; tím však není zmenšena autorita biskupská, nevylučují se z diecése, v níž žijí, nýbrž působí a pracují vedle jiných kněží na vinici Páně, a proto nemá býti mezi kněžstvem žádných roztržek, žádných krivých náhledů. Majít všickni v bratrské lásce žítí a za tímž cílem se nésti, spásou duší.

Než spojme přání své s přáním Božského Srdce Ježíše a prosme všickni vroucně Boha o milost svornosti, za společné působení kněžstva. „Sint unum!“ Prosme za svornost mezi všemi křesťany, zvláště ale prosme za jednotu a svornost pro služebníky Boží. Díky vzdávejme Bohu, že v tak hojně míře vyléval na nás své milosti, že pojistil vítězství církve, své sv. choti nad nepřátely; prosme Jej, aby jí popřál vezdy většího zdaru a rozšíření. Pamatujme vezdy že odvěký nepřítel náš veškeru leť a zlost vynakládá, aby zkazil dílo naše; zvláště nenávidí svornost a proto snaží se všemi silami ji roztrhnouti, rozsévá sítě nedůvěrnosti, závisti, pýchy a jiných nepravostí mezi sluhy božími jen aby pouta jednoty roztrhal a tak vojsko Boží snadněji přemohl. On, odvěký nepřítel náš odtrhnul v dřívějších stoletích církve východní od západní, on činil překážky v křížáckých taženích proti Turkům, on vzbuzoval pronásledování missionářů v Číně a Japanu.

Neustávejme tedy v modlitbě, nýbrž s vroucností vzývajme zvláště za této doby Boha o pomoc a prosme, aby od nás metlu hněvu svého nejobdrotivěji odvrátili ráci; prosme Jej, aby dal církvi sv. jednotu a svornost, aby sluhy její vezdy úžeji spojoval a utužoval, aby se nepoddali nepříteli, nýbrž, aby dosáhli nad ním skvělého vítězství.

Modlitba.

Božské Srdce Ježíše! skrze nepoškvrněné Srdce Marie Panny obětují Tobě všechny modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly, ve kterých se ustavíme na oltáři obětuješ. Obzvláště je obětují za dosažení té dokonalé jednoty a svornosti dědicům poslání tvých apoštolů, o niž jsi posílil u večer před svou smrtí. Učín o Ježíši, aby po všechny dny toto nejvyšší přání Srdce Tvého se vyplnilo a tak vítězství Tvé sv. církve pojistěno bylo. Amen.

RaDuj se VšeCko stVorenÍ ze sLaVného Ježše ChrIsta
z MrtVýCh VzkříšenÍ!

**Na památku čtrnáctisetletých narozenin
sv. Otce Benedikta.**

Předivný sen! —
 Já v dávnou hleděl dobu,
 a přede mnou svět celý rozestřen
 se měnil v tajnou kobu.
 Až velechrám se zaskvěl svatým jasem,
 že divným oko zazářilo žasem!
 Nádherné sloupy z věkovzdorné žuly
 až k nebes klenbám pyšné hlavy pnuly,
 a na nebeské klenbě s jasnou tváří
 se skvělo slunce; měsíc milou září
 i hvězdy klidným kmitem
 jak perly plály přetajemným svitem. —
 Ille chrámem širým zástupy se vlní,
 jich tváře hoří v svatém zápalu,
 již pějí zbožně v mocném chorálu,
 až slávozvukem prostory se plní.

A zpěvy zbožné, modlitby ty vroucí
se věncem kolem sloupů mocných

vinou,
lehounkým oblakem se k nebi vinou,
skad slunce na ně leje proudy žhoucí.
Již silna duše, rámě zmohutnělo.

„Nuž k dílu bratři,“ volá k druhu
druh,

„nuž k Bohu srdce, k nebi vznesme
čelo,

„by ve všem veleben byl Bůh!“

A zašli jedni v temný hvozd,
železným ostrím skláli strom;
zastčnal lesem řvoucí hrom,
kdy k zemi padl lesů skvost.

Z brlohů prchal šelem dravých dav,
kraj celý prost juž bázně, zhoubných
zlot;

již brázdí půdu volným krokem skot
a veselým se skokem baví brav.
Slyš, ženou zpěvem jása rodný kraj —
neb z pouště temné povstal
luzný ráj!

A jiné pouště hledá druhý brat;
kde temno svírá duši národů,
kde vášně zuří v duši obvodu,
tam vede věrověstce kroků chvat.

A padá zloba dávno vkořeněná,
i vášeň šelem horší z útrob spěchá;
hle radostná se stala všude změna —
aj vzrostla lidu víra, láska,
těcha.

A jiný opět dalek světa láje,
ve srdci vlastním hříchu koukol pleje,
semeno ctnosti v půdu rodnou seje,
a duší zbožnou zkoumá božské
taje.

Však duši zprostiv hříchu náказы,
a pravdy věčné poznav svatý jas,

těž dávných časů sbírá odkazy,
moudrosti zrnka, vědy rodný klas;
tu do knih vpíše nesmrtelná slova,
a z runu vstává krásy stavba nová.

Tak bratři všude práci s prosbou poji,
a lidstva rány lékem divným hojí.
Však práce perná! Mnohý z reků,
žel, v obět klesl živlů vzteku;

než tělo padlo, duše neumírá,
tam k nebesům se šine, k Pánu

všehomíra,

a leskem nelynoucí hvězdy
se trpýti vezdy. —

O není snem, co pravdou svatou září;
již pravdu zírám s probuzenou tváří!
Znám již ten chrám, i ruku, jenž
ho zděla,

znám píseň slavnou, jaká chrámem
zněla.

O Benedikte, Požehnaný Páně,
Ty sluncem ozařuješ nebes báně,
a měsíc, hvězdy tvá jsou svatá družba,
jež rovná spojovala s Tebou tužba.

Chrám nádherný Tvou věkoslávu
hlásá,
již zděla Tobě všehomíra Spása;

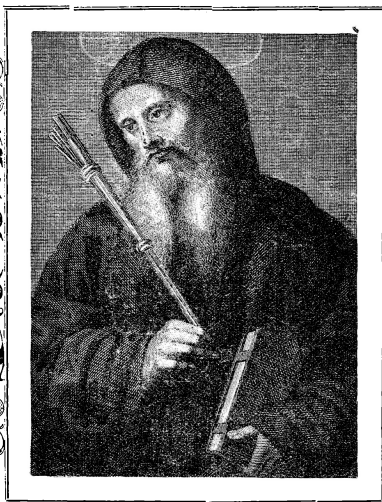
a sloupů čtrnáct, čtrnáct dlouhých
věků,

v nichž brojil řád Tvůj proti hříchu
vzteku,

v nichž chodě mužně široším
světem,
chot Páně zdobil novým, vonným
květem.

O vypros dále svatě požehnáni
tam s nebes výšin na pozemskou pláni,
ať bratři Tvou se věčně v světě
množí

sláva Boží! —

V církvi sv. jest sice zvykem, radovati se z toho dne, kdy někdo s pozemšťanů narodil se pro nebe, svatou smrtí dokonav svou pozemskou pouť, toliko Spasitele našeho Ježíše Krista a jeho nejblh. Matky Marie Panny a sv. Jana Křtitele narození tělesné připomíná se v církvi a oslavuje pro jejich nevyrovnatelnou svatost a z vděčnosti za neskonalé milosti, jichž nám již v době svého živobyті poskytl. Když však v těchže příčin synové sv. Benedikta připomínají si a oslavují po celém světě také tělesné narození svého patriarchy a učitele, jež před 1400 let v Nursii se událo, kdož by to mohl neschvalovati, kdož z našich čtenářů z účastenství této slavnosti by se chtěl vylučovati? Nebyl-liž sv. Benedikt v rukou Božích zvláštním vyvoleným nástrojem ku zachránění Evropy a celého Západu před hroící všeobecnou znemravností, nebyl-liž ve svém životě i potomně ve svých následovních andělem míru, rádcem a učitelem národů nevzdělaných, pěstitelem života pospolitého, ochrancem

vědy a užitečných umění, na nichž pak všichni národové podíl brali? Z těchto a podobných příčin schválili tuto slavnost i zvěčený papež Pius IX. (přípisem ze 31. srpna 1877) i nyní panující Lev XIII. (příp. ze 2. srpna 1879) a obmyslili hojnými milostmi všechny jí se účastníci.

Naším čtenářům netřeba ještě nyní šíře se rozepisovati o svatém Otci Benediktu, činili jsme tak již vloni a letos vydán v „Zábavné bibliotéce“ zvláštní obšírný popis jeho života a působení. Narodil se zároveň se svou sestrou Školastikou (bylit bliženci) léta Páně 480 (prý 12. září) v italském městě Nursii, kde mu ku konci minulého léta 1879 postaven byl na náměstí překrásný z kararského mramoru pomník, jež shotovil v Římě znamenitý sochař J. Prinzi. Přišel sv. Benedikt na svět za časů velmi smutných a bouřlivých, zvláště pak ohledně mravního života velmi kleslých. Nábožný mladík obává se, aby nebyl stržen do víru prostopášnosti a bezbožnosti, uchýlil se v útlém ihned mládí na poušť za městem Subjakem, kde sám a sám v jedné jeskyni přísný veda a kajicný život tři léta strávil připravuje se, aniž toho tušil, na své od Boha povolání jako zakladatel a zákonodárce řádu. Když jej Báh objevil, hrnul se k němu z blízka i z daleka lid, jehož hrubé mysli zjemňoval a zušlechtoval. I prosili ho mnozí, i Římané, aby je pod své řízení přijal a je navedl ku životu bohobojnému. Tak se stalo, že z pouště subjacenské povstalo údolí posvátné, v němž ve krátkém čase zkvétalo dvanácte klášterův. Tuto blahodárně působil sv. Benedikt svěřence své k Bohu navede a četné zázraky konaje.

Avšak odvěký nepřítel pokolení lidského s nemalou pozoroval nevolí, kterak Benedikt království Boží ode dne ke dni víc a více rozšiřoval, kterak pod jeho navedem a řízením zbožnost a svatost stále se vzmáhala. I vzbudil mu úhlavního nepřítele v jednom muži, jenž všemožně snažil se svěťci uškoditi a svatě jeho dílo zmariti.

Hříšné zlobě a závisti uhnul sv. Benedikt; zařídív kláštery subjacenské uchýlil ze léta 529 se svými mladšími učeniky na horu Monte-Kasino. Tuto zavládalo tenkrátě ještě ku podivu pohanstvo. Potřev modly a modloslužbu odstraniv snažil se sv. Benedikt jako pravý apoštol celé okolí obrátiti na křesťanskou víru, co se mu také ve krátkém čase podařilo. Na vrchu hory vzbudoval klášter, ono slavné semenišť etnosti a zbožnosti. Tuto sepsal také svou věhlasnou řeholu, podle níž pak většina klášterů na západě se spravovala, a jež obsahuje hlavitě předpisy ohledně modlitby (jež sluje dílem Božím), poslušnosti, pokory, zdrželivosti, mlčelivosti a samoty; mimo to předepsány ruční práce, čtení duchovních knih a spojené s tím rozjímání, a takové se učení, jež směřuje ke cti a chvále Boží.

Jako již v Subjaku, tak i tuto na Monte-Kasině četnými se proslavil zázraky sv. Benedikt. Odtud také vyslal ku zařízení klášterů své miláčky a sice sv. Placida na ostrov sicilský, jenž tam první z řádu koruny mučnické dosáhl, a sv. Maura do Gallie (nynější Francie).

Sv. Benedikt obdržel milost, že viděl ve způsobě holubice k nebesům vznášeti se duši své svaté sestry Školastiky, která měla klášter svůj na úpatí hory kasinenské; její pak ostatky ve hrobce, kterou ve svém klášteře dal vzdělati, pochoval. Nodlouho po smrti své sv. sestry dal si šest dní přede svou smrtí onu hrobku otevřítí. Šestého pak dne dal se sv. Benedikt zanesti do chrámu Páně U přítomnosti a v uctívání skutečně v nejsvětější Svátosti oltární přítomného Boha chtěl poslední

své okamžiky ztrávit. Posilniv se přijetím nejsvětějšího těla a krve Páně na dalekou cestu do věčnosti, stoje zpřima a opíraje se o ramena svých učeníků pozdvihl rukou a očí svých k nebi a modle se odevzdal duši svou Bohu 21. března léta 543. I byl pohroben vedle své svaté sestry Školastiky.

Po úmrtí sv. Benedikta nastaly klášteru kasinenskému neblahé časy. Několikrát přitáhli tam cizí národové, kteří klášter zplenili a ro zbořili.

Avšak co z Boha a od Boha jest, toho ruka lidská nezmaří. Opět a opět povstal ze svých zřícenin klášter kasinenský a sice vezdy mohutněji a velikolepěji. Odtud rozšířili se pak synové sv. Benedikta brzo po celém světě nesouce požehnání a rodin a národů, kdekoli jejich slovům sluchu se poprálo. Jako andělé milosrdenství stáli mezi boháči a chudinou, udělující chudému milerádi z nadbytku svého a uvádíce svým příkladem pracovitosti nuzného na dráhu blahobytu. Kdekoli povstal klášter svatého Benedikta, tam se brzy ukazovalo požehnání dobročinnosti a pracovitosti; mýtily se lesy, vysušovaly se močály, pustiny se ornily; brzy vlnilo se zlaté osení, chutné zrály hrozny na vinném réví; tu se shromažďovali a spojovali okolní obyvatelé v osady a vesnice i města; hlásáním víry Kristovy nabývali též křesťanské kázně a mravu, jediného to i v pozemkovém ohledu základu pravého blaha. Ponejvíce příkladem pracovitosti zachránili sv. Benedikt a jeho synové církve na západě z nebezpečí, v němž se na začátku šestého století ocitla. Ještě uprostřed bouří šířila se z Monte-Kasina zároveň s řeholou sv. Benedikta setba lepší budoucnosti. Mezitím co Totila a Teja s byzantskými vojevůdci se prali, mezitím co Longobardi nešťastnou Itálii zaplavovali, a všecko zdálo se býti ztraceno, učenci sv. Benedikta pohybující se jako andělé pokoje mezi zříceninami zakládali uprostřed všeobecného zmatku první pevná místa nového, trvalého pořádku.

Právem nazván rád sv. Benedikta druhou archou, jež přenesla praotce Bohem nadšeného pokolení a poklady křesťanského i pohanského starověku skrze bouřnou zátopu stěhování se národův. Když pak rozběhly se vody a nastali dnové pokoje, otevřely všude v Itálii, Galii, Španělsku kláštery sv. Benedikta své brány, z nichž vykročili mnichové s olivovou ratolestí pokoje. I štěpují šlechtnou ratolest křesťanské vědy na zdívocilé kmeny od pobřeží středního moře až ku břehům atlantického oceánu. První benediktin na stolici Petrově, sv. Řehoř Veliký, vyslal zástup čtyřiceti synů sv. Benedikta do Anglie rozžehnout tam světlo víry Kristovy. Jedno století později přišli učenci a nástupcové oněch do Anglie přibylých benediktinů s pochodní sv. víry do tmavých pralesů Germanie, a po dlouhých zápasích ustupuje noc pohanství jejich slovům a více ještě jejich příkladům. Léta 992 přivedl sv. Adalbert, biskup pražský, stav se r. 990 sám benediktinem v Římě, první syny sv. Benedikta do našich zemí českoslovanských (a snad již se sv. Methodem přišli někteří na Moravu). Jeho předchůdci i pět nástupců na biskupském stolci pražském byli benediktini; prvním také na obnoveném léta 1063 biskupství olomouckém byl biskupem benediktin; prvním biskupem královéhradeckým byl rodák rajhradský Matouš Zoubek z Bilenberku benediktin. A jako všude, tak i v našich českoslovanských zemích neunavně pracovali synové svatého Benedikta pro rozšíření sv. víry a pravé křesťanské vzdělanosti. Po celou dobu středověku pojí se téměř všechno blaho a štěstí ke klášterům bene-

diktinským, takže praví jeden učenec (protestant Herder), že dějiny řádu sv. Benedikta jsou jednoznačný s dějinami evropské vzdělanosti s této strany Alp v běhu prvního tisíciletí.

K čemu třeba ještě připomínati nehynoucí výkony, jimiž synové sv. Benedikta obohatili vědy a umění? K čemu opakovati, že sv. Benediktu a jeho učeníkům děkovati máme zachránění literárních pokladů, které nás došly? že zprávy dějepisné téměř výhradně z jejich letopisů plynou? že Bohem nadšená díla církevních otců pili jejich spisovatelů děkujeme? K čemu mluvití o zásluhách, jichž si mnichové sv. Benedikta dobyli jako stavitelé, sochaři, malíři? Vždyť jsou nejkrásnější stavitelské pomníky křesťanského umění od 9. až do 13. století od nich navrženy a provedeny! K tomu byli zlatníky, liji, umělci prací skelných i čekaněných, taviři, vynalezci malby na skle; zkrátka, všechna umění a řemesla, na nichž technika a průmyslnost naší doby spočívá, byla ve klášterních ohradách provozována a nám dodána. Konečně byla od nich souměrná pravidla hudby se zálibou pěstována a nám dodána. V jejich klášterních chrámech nejprve zaznívaly obdivuhodné skladby starého církevního zpěvu, jejichž vznešené moci a duchaplné nestrojenosti žádná novodobá skladba nedostihla. — Co však jest věda i umění u porovnání k onomu Božskému daru víry, jež jediná přes úzké meze tohoto života může poskytnouti blaženost a požehnání pro věčnost? A víru Kristovu sv. Benedikt skrze své učeníky i ve slovanských krajích horlivě šířil; tím hlavně jest mužem požehnaní oněch čtrnáctisot let, jež od jeho narození doposud uplynula a tím zůstane mužem požehnaní i všem budoucím pokolením. Jeho řád dal během století církvi 42 papežů, přes 200 kardinálů, 1600 arcibiskupů, 4000 biskupů; jaká to řada důstojných čelních bojovníků ve vojsku Kristově proti mocnostem temnosti! A doposud pryšti se požehnaní sv. Benedikta na církve bojující. Až doposud modlí se tisícové horlivých benediktinů s pokorným srdcem za všeliké potřeby církve svaté, za všechny stavy a třídy, za živé i za mrtvé. Až doposud kladou skutky křesťanské lásky hojící balsám na rány chudiny. Až doposud pracují horlivě a neunavně jako učitelé mládeže, zvelebovatelé věd, jako nadšení učeníci umění na pravém pokroku křesťanské vzdělanosti. Až do dneška odvažují se smrti se nebojíce až na konec světa zanest těm, jenž ve tmách smrti vězí, „světlo Kristovo.“ O tom svědčí plodné jejich práce a snahy v Americe i v Australii. A pozdvihneme-li konečně zraků svých k nebesům a vidouce tam sv. Benedikta u trůnu Božího u prostřed nesčetného téměř zástupu, jež sv. arciolec s Monte-Kasina církvi Boží jako přímluvce podal, připomeneme-li si, čemu nás víra učí o společnosti svatých a o moci jejich přímluvy: nemusíme-liž pak s plným nadšením a vděčností připojiti se ku plesu, jimž synové sv. Benedikta čtrnáctisetletou památku jeho narození oslavují. Vždyť není toliko pro ně, nýbrž pro celou katolickou církve i pro naše kraje slovanské mužem požehnaní!

Památku sv. Benedikta slaví se v církvi každoročně v den jeho úmrtí 21. března. Poněvadž ale letos na ten den připadá květná neděle, a v pašijovém témdni žádná slavnost konati se nemůže, odložena slavnost sv. Benedikta až po velikonoci, a sice na úterek po bílé neděli 6. dubna. Aby pak památná tato slavnost čtrnáctisetletých narozenin sv. Otce Benedikta tím skvěleji vykonala se, povolil sv. Otec Leo XIII. klášteru kasinenskému a celému řádu (připisem ze 2. srpna 1879) třídenní pobožnost, totiž 4., 5. a 6. dubna, všem pak věřícím, kdožkoli se této slavnosti účastní, skroušeně se vyzpovídají, nejsvětější tělo Páně přijmou a na úmysl církve svaté se pomodlí, plnomocné odpustky; dále může 4. dubna na bílou neděli, jakož i 5. dubna v pondělí sloužena býti slavná mše svatá o svatém Benediktu; ve slavnostní pak den 6. dubna může při slavné pontifikální mši svaté všem přítomným věřícím uděleno býti papežské požehnání s plnomocnými odpustky.

Při tom podotknouti dlužno, že, kdo vykoná sv. zpověď, sv. přijímání a předepsané modlitby za účelem získání plnomocných odpustků, tím nikterak nevyhoví zároveň své povinnosti velikonoční; nébrž tuto velikonoční pobožnost zvlášť ještě vykonati povinen jest.

Na Monte-Kasině bude mimo to ještě v neděli svatodušní 16. května u přítomnosti zástupců řádu ze všech končin světa konána slavnost posvěcení starožitné, nyní krásně obnovené věže, ve kteréž sv. Otec Benedikt přebýval, v níž mrtvého vzkřísil, odkud duši sv. Germána, biskupa kapuanského, od andělů k nebi nésti, odkud duši své sv. sestry Školastiky ve způsobě holubice k nebesům vznášeti se viděl. Všichni, kdož by při této slavnosti aneb vůbec tohoto léta, tuto posvátnou věži a hrobku sv. Otce Benedikta a sv. Školastiky na Monte-Kasině navštívili aneb ku jejich opravě a ozdobě přispěli, dosáhnou, vykonavše kajicně sv. zpověď, přijavše nejsvětější tělo Páně a pomodlivše se na úmysl církve svaté, apoštolského požehnání a plnomocných odpustkův.

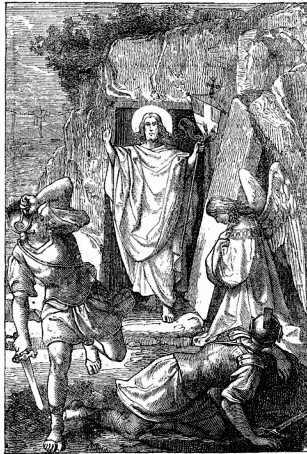
Tak tedy má oslaviti se v církvi památka čtrnáctisetletých narozenin sv. Otce Benedikta a sv. jeho sestry Školastiky. Synové sv. Benedikta a dcery sv. Školastiky zajisté všemožně se letos vynasnaží, aby jejich památku co nejkvěleji oslavili; zároveň ale, aby duch svaté řeholy, duch sv. Otce Benedikta ode dne ke dni víc a více v nich oživoval, aby kráčeli onou zlatou cestou, kterou jim naznačil a ukázal jejich zakladatel, zákonodárce, učitel a praotec sv. Benedikt, pracujíce všemožně o to, aby **Bůh ve všem byl veleben!**

Vstalt jest této chvíle!

(Pamatujme na dušičky v očistci.)

O veliká noci vzkříšení a z mrtvých vstání Páně! Ty památko otevření hrobův, zrušení smrti, vítězství života! Kamkoli pohlednu: ve chrámu i v přírodě, na obloze nebeské i na rouchu zemském i ve tváři člověka vstříc mi jásá tvůj úsměv, tvé halleluja! Jest-li pak z jasných paprskův tvého jarního slunce vnikne též některý v tmavý svět ubohých dušiček očistcových? Jest-li pak který hlásek tvého prozpěvujícího ptactva ve smutných krajinách zvěčnělých zavzní; zdali pak i tam pučí kvítka dobroty a lásky Boží? Nepochybujmež. Jako lůnem zemským tajemná síla nového života proudí, jako každou bylinku nová moc vzrůstu prochvívá, jako dech Boží tvůrčí a oživující celou naplňuje přírodu: nepochybujme, že podobného cosi nám ovšem nevyzpytatelného taktéž říší duchovou, svět očistcový ovládá. Řeknu, že pud, tušení lidské naší přirozenosti něco takového čije, naznačuje. Pohané odklízeli moranu, smrt, a vejcemet znázorňovali sobě od pradávna skrytý nepřerušžený život. Larvy, zámotky housenčí pukají a propouští po dlouhé době nové živočichy; hmiz, brouci, ryby a jiní probouzí se ze svého zimního spánku; semena klíčí; stromy pupence nasazují: vše od prvopočátku zvěstuje a okazuje člověku, že nad smrtí život vítězí a okovy její potírá a trhá. A co němá příroda svým zjevem, to Kristus Pán svým Božským slovem a důkazem nám křesťanům vysvětliti a zaručiti ráčil. Proto nepochybujme.

On nejen že nám mrtvé předvedl v životě a ve světle vezdejší jako Mojžíše a Eliáše na hoře svého proměnění, On sám vzkříšený se zjevoval a přesvědčiti chtěl pochybujících učeníkův svých. On při své smrti i při svém z mrtvých vstání hroby mrtvých otevřiti a jaté vězně vysvoboditi ráčil.: On sestoupil do pekel. A v oněch místech, duši Krista Pána tehdaž navštívených, neměla by se konati toho památka aspoň taková, jako my smrtelníci

na zemi své zachováváme někdejšího zde bydlení Ježíšova památku? Tam v očištění by nebylo žádné velkonoce, žádné viry, žádné naděje, žádné lásky? Nikoliv. Oč dušičky očištěvací jsou nad nás pokročilejší a řecku nebi bližší, oč jsou duchovitější, oč jsou vytříbenější; čím více po Bohu touží, čím více v Něm samém toliko jediný svůj cíl nalézají, čím méně tělo, svět, ďábel je káliti mohou; tím více království Boží a vůle Boží a všeliké skutky Boží u nich platí, váží a ceněny jsou. I ony slaví své velkonoce. A slavnost tato jim připomíná návštěvu nebeského Vykupitele, Jeho obět, Jeho smrt a z mrtvých vstání; ona obnovuje jejich víru tak jako naši. Slavnost tato jim připomíná jejich vysvobození a slávu nebeskou, život věčný jich očekávající veškerý předmět jejich touhy, jejich naděje. — Slavnost tato obnovuje pojídlo a proud křesťanské lásky, „kteráž nikdy nevypadá“ (I. Kor. 13, 8) totiž nepřestává, nepomíjí. Společnost naši v obcování svatých připodobním ku stromu, který kořeny svými pod zemí, tělem nad zemí, ratolestmi v paprscích slunce Božího se nalezá. Z kořenů roste vzhůru kmen: tak vzrůstala církev svatá na zemi z hrobů prvňích křesťanů a mučovníků: krev jejich byla semenem nových vznavačův. Ale pozorujte, že netoliko od kořenů vzhůru, nýbrž i protisměrem od koruny ku kořenům míza ve stromu proudí a postupuje. Rosou na listí spadlou, výhřevem slunce ve větvích i kořen pod zemí okřívá, sílí a oživuje se.

Již však z minulých, odumřelých předkův našich dušičky očištěvací jsou pozůstatkem živým, kteréž s námi jednoho těla a krve byly, jichž jsme my krev z krve, tělo z těla, a které s námi i těmi časnými tresty souvisí, jež snášeti musejí. My pak jsouce jejich výplodem, potomstvem a jako pokračováním netoliko jména, podoby, statky, vlohy jejich dědíme, nýbrž spolu též pokrok a vývin svůj na nich zakládáme. Modlitbou svatě Moniky stal se Augustin svatým; když mu vyprosila milost Boží, mohla žádati a žádala, by syn její konaje obět nejsvětější, přinášeje ovoce její proseb, též pamatoval na duši její. Obětí jeho, práce a zásluhy částečně byly zásluhami a ovocem též zbožné matky jeho. On byl její chloubou, radostí a smířitelem před trůnem Božím, přinášeje smilování Boží duši matky své. Tak opět splácel a vracel přijatou pomoc, a milost Boží povzneseš jej zpět se vracela k duši zemřelé matky jako štáva stromová v podzim a zimě zpět do kořenů ustupuje.

Posvěcením a ospravedlněním lidským na zemi okřívají tímto způsobem též duše zvěčnělých ve spojení svatém trvajících. Co nynější svatý Otec Leo XIII. ve své encyklice vloni napsal o poměrech společenských řka: „Ten který stvořil a řídí všecko prozřetelnou moudrostí svou ustanovil, aby to což jest nejníže, tím což jest vprostřed, prostřední pak tím což jest nejvýše — každé svého účelu docházelo,“ takž dušičky v očištění netoliko vytrpěním časných trestů, nýbrž též přivlastněním časných milostí vysvobozeny bývají.

Nestává však doby posvátnější v počtu ročním nad dobu velikonoční. V tomto času velikonoční sv. zpovědí a sv. přijímáním svatá církev všeobecně se obnovuje a posvěcuje, ve svém spojení s Kristem Ježíšem obrozuje na výsluní Jeho milosti okřivajíc. V době, v níž rtové věřících krví Páně zbarvení přetékají, v níž všeobecné Boží hodování se děje: neměla by štěňátka sbíratí drobtů padajících se stolu Páně, bychom užili slov sv. písma, — v době kdy nejvíce získáváme milosti a odpustkův, nejvíce též zemřelým prospíváme a pomáhati můžeme. Proto prosím a upozorňuji, by v době této tak velespasné nezapomínal nikdo dušiček očistcových, nýbrž při své velikonoční pobožnosti svých a všech zemřelých v Pánu pamětliv byl. Nad to jubileum benediktinské nový zdroj hojných milostí živým i zemřelým otevírá. To však již víte, že obětováním a věnováním zásluh svých dušičkám očistcovým my sami neuněšíme nýbrž zvýšíme prospěchy a zásluhy vlastní. Vykonávejme své pobožnosti a povinnosti křesťanské asi tak, jako bychom ty zemřelé, jež miníme, zastupovali, jako se mocnářové tohoto světa svými plnomocníky zastupovati dávají, a vykonávejme své pobožnosti a povinnosti křesťanské tak, by z toho zemřelým co největší radost a úleva vyplývala, a jest-li kdy který skutek dobrý tedy zajisté i tento zaplatí nám Pán Bůh.

Čím jest tedy jaro přírodě, tím jsou velikonoce vykoupěnému a v mystické tělo Kristovo spojenému člověčenstvu. Na zemi i v podsvětí, mezi živými i v hrobech zemřelých vzkříšení Syna člověka zanechalo památku: víru, naději, lásku. Bez vzkříšení Kristova marna jest víra naše, marna naděje, marné skutky. „Ale nyní vstal Kristus z mrtvých, prvotiny těch, kteříž zesnuli, potom ti, kteříž jsou Kristovi, kteříž v příští jeho uvěřili.“ (I. Kor. 15, 17.) Jako však skrze Krista zjednána nám byla milost Boží, jako přímluva svatých Božích nás podporuje, tak též prostřednictví našeho a spolupůsobení zapotřebí mají dušičky v očistci.

Zázračný obraz P. Marie bolestné u sv. Jakuba v Starém městě Pražském.

Chrám P. sv. Jakuba v Praze poutá mnohého, kamž milerád uchýlí své kroky; vždyt již ta svatyně sama svou délkou a výškou předčí nad ostatní. A vkročíš-li do vnitra jejího, tu jakési posvátné ticho tě mlčky přivítá, a neustálá temnota budovy té ti již poukáže, že lze se zde zcela Bohu věnovati.

Byltě vystaven v r. 1233 od Přemysla Ottokara I., krále českého, jenž přišel řeholníky sv. Františka z Itálie sám uvedl do prostraných místností klášterních a kostel ke cti sv. Jakuba většího, apoštola P., jim odevzdal. Nechci líčiti ani osudy kláštera minoritského, ani osudy, jež

stihly svatyni samu, anť se snadno dá domysliťi, že trpěl-li jeden, že s ním zároveň trpěl i druhý, a radoval-li se chrám, že se s ním těšil i klášter.

Chci ale obrátiti pozornost čtenáře k hlavnímu oltáři kde se nalezá obraz sv. Jakuba, a pod ním schránka se sochou nepřilíš velikou blah. Rodičky Marie P., na jejímžto klíně spočívá s kříže snáté tělo Ježíše Krista. Odkud tato socha pochází, nelze s jistotou udati, anť v dějinách jak chrámu tak i kláštera minoritského se mluví o ní jako o skutečné události, tolik ale jisto jest, že ve století 14. se tam již nalezala a od zbožného lidu pražského čteně navštěvována a ctěna byla. Ano proslulý dějepisec český Bohuslav Balbín z tovaryšstva Ježíšova nazývá ji první a nejstarší sochou téhož druhu, z čehož se dá snadno souditi na její stáří. A jestiť to krásné dílo v ohledu uměleckém, ale tím větší ceny má v ohledu oněch četných milosti, jež na její přimluvu byly uděleny. Svrchu udaný Balbín praví, že prý častokrátě svůj obličej zasmušila, což vždy bylo znamením předcházející pohromy, což se hlavně stalo před bouřemi českými, jimiž milá vlast česká tak stížena byla. O této události podali mnozi očití svědkové zprávu, mezi nimiž se nalezal Zdenko kníže Lobkovic, kancléř království českého, a s přísahou tuto událost potvrdili před tajemníkem apoštolského nuncia.

Četné jsou ony milosti, jež mnohým na přimluvu bolestné Matky svatojakubské byly uděleny, a že tím zároveň rostla i mezi zbožným lidem

pražským její pocta, dá se snadno domysliťi. Zvláště ale od té doby, když očividný zázrak, jenž se tu stal, nejenom pobouřil celou Prahu, nýbrž i svatou bázni naplnil. Byloť to v r. 1400, kdy jistý muž, zaslepen jsa leskem oněch drahých perel a zlatých věcí nalezajících se na soše této, a domnívaje se (jakož ještě i nyní za dnů našich mnozi) proč tak ladem a mrtvě zde jsou uschovány a že socha ta jich asi nepotřebuje jako on, dal se jednoho večera po odbytých službách Božích v chrámu Páně zavřítí, aby pak v noci od nikoho nepozorován, tím jistěji své svato-krádežné řemeslo mohl provozovati.

A vskutku poštětilo se mu, že od nikoho nebyl z opatrovníků chrámu zpozorován a chrám byl uzamčen: proto ze svého úkrytu se ubírá v šoru nočním k oltáři, na němž socha Matky Boží stojí. Nedbaje přítomnosti Boha v nejsv. Svátosti oltární ukrytého, žene se na oběť svou, a hle již sahá jeho pravice po drahé perle: Ale nastojte! co to? kdo to? vždyť tato pravice pojednou je sevřená, tak že

ji nemůže pohnouti. Snad někdo z klášterních bratří jeho pravice se chopil? ohlíží se, ale nikoho nelze spatřiti. Nikdo jiný to není; tu vidí ku svému nemalému ustrnutí, že jest to ruka té, kterou chtěl oloupiti; mamálá se sice, aby se vymknul z tohoto nemilého objetí, ale darmo! křečovitě drží Matka Boží odvážného lupiče, drží jej po celou noc, až ráno přijdouce bratři podle svého obyčeje do chrámu, uzří tento zjev. Celá událost byla oznámena spravedlnosti světské a hle! tu když přišli soudcové vyšetřovat tento zločin na místo samé, tu teprvé pouští Maria P. ruku zlodějovu. Soudcové vidouce v tom pokynutí Boží, kterak Matka P. sama se hájila a dříve ruky té nepustila, až před jejich očima, vynesli rozsudek, znějící v ten smysl: „nechť ufata jest bezbožníku odvážná ruka jeho, a nechť ku oslavě Matky Boží a k výhrůžce zločinců jest pověšena na místě, kde by ji každý mohl viděti.“ A že věrně rozsudek ten byl vykonán, o tom se může každý přichozí do chrámu svatojakubského ještě i nyní přesvědčit, anť ruka tato při samých dveřích chrámových na pravé straně až doposud na řetězu jest upevněna, ovšem již nyní velmi seschlá.

Tato událost jest každému Pražanu věci docela známou, a nikomu nenapadne o ní pochybovati, anť corpus delicti, uschlá ruka, je nejlepším svědkem, za to však Bolestná Matka P. od každého bývá ctěna a velebena. Zajisté každý nahlídne, že tento zázrak se jako blesk brzy rozšířil po městech pražských, a mnozí spěchali k sv. Jakubu, aby se přesvědčili, zdaž tomu vskutku tak jest, a žasli; jiní zase, aby proto vzdali čest a slávu Marii Panně a v její ochranu se odporučili. A hle ta, jež se ukázala býti mocnou hájicí sebe samu, ukázala se mocnou i jiným a jejich prosby vyslechla. Tak urozená hraběnka Eufrosina ze Šternberků, dcera nejvyššího purkrabího v království českém, Adama Šternberka, dlouhá leta byla sklíčena tělesnou chorobou, tak že byla více podobna stínu života, než životu samému. Lékaři se namáhali, seč mohli, aby ji navrátili prvou svěžest, ale vše darmo. Co činívají zbožné duše v podobných případech? Jestliže lékaři svěští jich opouští, utíkají se k lékaři nebeskému, zvláště k té, jež se nazývá „Uzdravení nemocných.“ Totéž učinila i Eufrosina a proto zvolila si chrám P. sv. Jakuba, kde před sochou Matky Boží úpěnlivě prosila, jestliže by bylo prospěšno ku blahu duše její, aby jí této milosti na Bohu vyžádala. A hle Maria nemohouc odolati takovéto pokorné a důvěrné prosbě nevinné panny, vyprosila jí úplné zdraví. S radostí vypravovala pak všechněm tuto událost a z vděčnosti vstoupila ve Vídni do řádu karmelitánského, nemohouc jinak Matce Boží své díky projevit. (Albert Chanovský S. J.).

Syn jistého Hartla, jež byl radou české komory, byl neopatrnou náhodou silně poškozen na oku svém, tak že se všichni obávali, že tohoto tak důležitého nástroje tělesného pozbuďte: rodiče však se synem vzáli útočiště své k Matce Boží, a pozdraveno jest poškozené oko to, aniž by snad nějaká stopa pozůstala. Mohl bych více podobných případů uvésti, anť je mám po ruce, avšak myslím, že dostačí pro katolického křesťana

tyto tři zde uvedené zázraky, tak že zvolati musí: „Věru, mocná jest Matka Páně.“ A proto vším právem mohl říci Simon Brosino, biskup Trapezuntský a suffragan pražského arcibiskupa kard. Harracha: „Nesčíslné jsou ještě jiné milosti, nejen uzdravení, nýbrž i projevy neskonale lásky a dobroty, jež se mnohým dostaly za podíl v chrámu P. sv. Jakuba na Starém městě pražském na přimluvu bolestné Matky Boží, kteréž mi, (Brosini) jakožto radovi a přisedicimu konsistoře jest prozkoumati.“ „Dojista svědectví sice opatrně podané ale dosti spolehlivé! Kéž ještě i nyní se vždy ukáže tato Matka Boží Pražanům pravou přimlůvkyni u Boha!

Třetí řád sv. Františka.

Časopis „Škola B. S. P.“ a III. řád sv. Františka.

Když před dvěma roky vrchní představený (general) řádu sv. Františka své svolení a schválení dával ku vydávání zvláštního časopisu v jazyku německém pro III. řád, psal mezi jiným P. provinciálovi Františkánů v Tirolsku: „— Obzvláště ale doporučuji dvě věci: 1. aby věřící byli vedeni ku vždy dokonalejší úctě a poslušnosti a k dětině upřímné lásky k nástupci sv. Petra, náměstku Kristovu; 2. aby hlavně úcta a pobožnost k B. Srdci Ježíšovu byla šířena a aby zejména naši terciáři povzbuzeni byli Božského Spasitele v nejsv. Svátosti oltářní hodně vroucně milovati a Jemu hodinku poklony věnovati.“ Vrchní představený řádu pokládá tedy za hlavní účel časopisu pro terciáře především rozšíření úcty k B. Srdci Páně v nejsvětější Svátosti oltářní, a to je-li dosaženo, pak nebylo nadarmo psáno a pracováno. Tato pobožnost jak jest nyní časovou tak jest i veleprospěšnou; rozjímání o předobřím Srdci Ježíšovu a napodobení Jeho ctností, přetvořování našeho namože zkaženého srdce v nejsvětější Srdce Pána Krista, — není-liž to hlavní povinností každého, kdo chce spasenu býti, není-liž to účelem každého církevního řádu, každého bratrstva? Proto jsme pravili hned při počátku našeho časopisu „Škola B. Srdce P.“ že má býti časopisem, orgánem pro všechna zbožná bratrstva, ovšem ale zároveň pro všechny upřímné křesťany. Sloužit tedy „Škola B. S. P.“ již nyní také i 3. řádu sv. Františka, a může — bez porušení a bez rozšíření svého programu — podle potřeby i zevrubněj přihlížeti k zájmům terciářů, — ovšem jak daleko jí to objem její dovoluje.

Všeobecnému přání našich terciářů jazyka českého rádi vyhovujeme a věnujeme (dokud by si samostatný časopis nepořídili) v každém čísle některou tu stranu rozmluvě o jejich zájmech; — na nich však samých bude záležeti, má-li zvláštní příloha čtenářům se podati — hojným rozšířením „Školy“, která při větších objednávkách jen 1 zl. 70 kr., ba až 1 zl. 20 kr. celoročně stojí, tak že i chudší bez mnohých těžkostí si ji může obstarati.

Na terciálních bude dále i záležeti, aby část jim zvlášt věnovaná svým obsahem všeobecně uspokojila; protož prosíme je snažně, aby se jí jako svého vlastnictví zaujali.

Počneme s pomocí Boží a za přímluvou sv. Otec Františka.

I. Jak vznikly řady sv. Františka?

Na začátku 13. století nalezala se církev sv. a s ní celá společnost lidská uprostřed velikých nebezpečí. Čistá od apoštolů zděděná víra a mravy počaly hynouti. Proud protikřesťanský zachvacoval poznenáhla všechny vrstvy společnosti lidské, a v jeho čele vidíme císaře a knížata německá. Povstali naproti duchovní moci a vedli boje s papežem, aby samostatnost a svobodu církve sv. podkopali a následovně spolu zničili práva odvěká a svobodu lidu. Celá Evropa, obzvláště pak krajiny italské podobaly se velkému krvavému bojišti; úroda všude zničena, města po-bořena a jen kouřící se rupy a spáleniště oznamovaly barbarskou surovost a divokost, jakou se boj vedl. Jak to asi při takovém věci stavu v rodinách vypadalo, snadno si domyslíme. — Nejnak než v celém státě. I do samých rodin vloudily se všemožné vášně. Rozpory a rozjítřenost ovládaly veškerou mysl jednotlivce. Zkáza mravů, pomstychtivost, pýcha, nevděk, neposlušnost a mnoho jiných neřestí zmáhalo se ode dne ke dni. Mimo všeho toho ze všech úkrytů a koutů světa rotily se bludaři a sektáři všeho druhu (svobodní zednáři toho času nazváni) a doráželi tajně neb docela veřejně na církev Kristovu. Zdálo se, že celá společnost lidská sama sebe zničí; a žádný lidský prostředek nebyl s to, aby jí zachránil od záhuby. Bůh sám nebezpečí, ve kterém celý svět tehdejší se nalezal ve snu papeži Innocentiovi III. ukázal. V měsíci srpnu roku 1209. viděl ve snách papež, jak zdí mateřského chrámu celého křesťanstva, zasvěce-ného sv. Janu na Lateraně v Římě se nakloňují ku spadnutí. Již již se všechno dolu řítí. Ejhle tu spatří chudého nepatrného člověka, který se opírá o zeď. Chrást takto od zboření zachráněn jest. Následujícího dne přišel k němu sv. František provázen jsa několika druhy. Papež poznal ihned, že to onen člověk, kterého ve snách viděl, jak zachránil chrám, a potvrdil na Boží ono vnuknutí nový řád. Tím dán byl základ prvnímu řádu sv. Františka. Nyní řád původní rozvětven jest na tři mocné větve, na Minority, Františkány a Kapucíny.

Roku pak 1212 založil sv. František pro ženy a panny druhý řád, „řád chudých sester“ zvaný. Později nazván řád ten „řádem klarisek,“ když byl sv. František dříve sv. Kláru do řádu přijal a za představenou ustanovil. Podivuhodno jest, jaký trvalý dojem řády oba na tehdejší obecnost působily, a jak velikých netušených úspěchů v krátkém čase se domohly. Kázání sv. Františka a jeho zbožných druhů, dále přísný, chudobný a panický život, jaký vedli, ačkoliv na odpor byl všemu, co zvykem se bylo ve společnosti zahnízdilo, tak mocně dojal celou Itálii, Francii, Německo, Španělsko a jiných zemí obyvatele, že

ještě za živobytí sv. Františka (zemřel 1226) všude houfně lid se hrnul do klášterů, aby dle příkladu sv. Františka odřekl se světa a jeho zhoubných radovánek. Mnoho klášterů v krátkce povstalo; avšak nestačily, aby mohli býti všichni, kteří se hlásili, přijati. Roku 1209 získal František pro svou přísnou řeholi dva bratry; 10 let později viděl jich při druhém všeobecném shromáždění kolem sebe na 5000 a pět set jiných nad to žádalo, by je do své řeholy přijal. Neuplynulo ani 50 let po potvrzení řehole Innocentem III. a již počítal řád přes 200000 údův a 8000 klášterů. Sto let na to musel řád ten zajisté již mnohém více členů počítati, neb asi 124000 jich za obět „černému moru“ padlo. — Tutěž nadšenost pro chudý řád sdílely i ženy i panny všech vrstev a vrstev. Nejen z chudých ale i z bohatých rodin: spěchaly ve šlechtetném zápalu do kláštera a odřikaly se světa, aby jediné Bohu a pro blaho své duše žily. Poměrně i 2. řád chudých sester v Assisi velikých i netušených rozměrů dosáhl.

2) Získal-li sv. František a zbožní jeho žáci svým jménem, svou pověstí a svým příkladem již přemnoho obdivovatelů a horlivých stoupců své řeholi, tím více okouzil a dojal srdce svých posluchačů, kdy a kdekoliv slovo Boží osobně hlásal a ku pokání a polepšení života vyzýval. Uvádíme tu jen příklad jeden, s jakým prospěchem sv. František kázával. Roku 1221 hlásal v městě Poggiponco v Toskansku a v Cornerii blíže Šplítu pravdy svatého náboženství s takovou horlivostí a nadšením pro víru Kristovu, že nejen obyvatelé obou měst ale též vůkolních krajin své statky a rodiny opouštěli, aby v odřikání se světa a všeho vezdejšího život svůj jediné blahu své duše zasvětili. Mužové i pacholíci, ženy i panny vstupovali do řádu sv. Františka. Tentýž zjev, jako kdysi na poušti u Jordánu, kde sv. Jan Křestitel zvěstoval židům blízký příchod Mesiášův, opakoval se i zde. Jako jeden muž volali nadšeně zástupové věřících: Svátý muži, co máme činiti, abychom spásy duše své dosáhli? — Takové šlechtetné nadšení pro oba řády sv. Františka, které ovládalo všemi, kam on osobně aneb jeho druhové zavítali, přimělo je k založení nového řádu. Velikolepou myšlenku tu pěstoval sv. František již po delší dobu ve svém srdci a očekával jen vhodnou příležitost, aby ji též ve skutek uvedl.

V Poggiponza samém, kde, jak jsme dříve byli uvedli, s tak velikým prospěchem kázal, vhodná příležitost se mu naskytla. Známý mu kupec Luchsius společně se svou manželkou jej prosili, aby jim dal zvláštní pravidla, dle nichž by zcela jiný bohobojný život započali a budoucně tak žítí mohli, aniž by museli svět opustiti a do klášterní tichosti se utéci. Sv. František vyhověl přání jejich dle možnosti. Oblekl je v šedé roucho kajicné a dal jim prozatím ústně některá pravidla, dle nichž by i uprostřed světa kajicný život vésti mohli zároveň jim slibuje, že co nejdříve též pravidla jiná na způsob řehole sepiše, která by se pro každé povolání a každý stav hodila. Tím dán byl základ a počátek novému třetímu řádu. Způsob života, jaký vedli dle předpisu sv. Františka

manželé oba, nalézal denně větší obliby u každého, jemuž na spáse duše jeho záleženo bylo. Tisícové obého pohlaví zařídili dle pravidel těch a dle příkladu Luchesia život svůj, oblékajice se v šedá roucha. Jiní aspoň odložili veškerý přepych a nádheru a žili ode dneška přiměřeně svému stavu a povolání.

Po roku, když sv. František byl sepsal řeholi pro třetí řád svůj, byl již tento po celé Itálii rozšířen. Tak velikým zápalem byl třetí řád sv. Františka ode všech přijat, že s jistotou mohl doufat, že sv. František, že po celém světě se rozšíří, což se i v krátké době napotom stalo. Příčiny nadšení všeobecného pro řád ten leží arciť předně v milosti Boží, a na druhém místě v duševních potřebách nejen tehdejší doby ale i každé budoucí. Konečně každý šlechtný člověk musí též uznati užitečnost řádu toho.

Obé vyplývá samo sebou z řehole dané sv. Františkem, jejížto cenu sv. stolice Římská uznala a až posud uznává.

3) Řehole třetího řádu sv. Františka, kterou Chalvin de Malan pro jednoduchosť její všeobecným národním zákonem nazývá, hodí se pro každého křesťana. Každému jest možno ji zachováti a dle ní život svůj spravovati, poněvadž v ní nejen na slabost lidskou ale též na rozličné stavy ohled vzat jest. Řehole ta vede lidi k tomu, aby své povinnosti jakožto katoličtí křesťané pilně a zevrubně konali, aby se naučili leskem a pýchou světa opovrhovati, práv bližního šetřiti; dále navádí každého k tomu, aby ve svém bližním ctil obraz a podobu Boží, aby každého miloval jako bratra a sestru a podobným způsobem s ním nakládal a co nejhlavnějšího jest, aby se přiučil příkázání Boží zachováti a Krista Pána následovati. Dle obsahu zní krátce takto:

a) Jen ony osoby, které vedou etnostný život aneb upřímní kajníci, kteří vyznávají pravou katolickou víru a církve svaté poslušni jsou, mohou do třetího řádu vstoupiti a smí podílu bráti i v duševních i časných výhodách. Mimo to kladey byly ještě jiné podmínky za nutné. Kdo chtěl býti přijat do řádu, musil předně všechno, co byl nepravým a nešlechtným způsobem sobě nabyt, navrátiti; se svým bližním upřímně se smířiti; dále musil každý příslibiti, že bude příkázání Boží a církevní pak řeholi samu svědomitě zachováti. Při manželích se požadovalo také, aby vstupující strana ode druhé měla k tomu kroku povolení. Každému na paměť se uvádí, že nižádné ustanovení řehole té pod těžkým hříchem nezavazuje. Řeholi tedy potvrzuje a zachovávání její zaručuje vůle toliko a láska a to bylo též závažnou příčinou, proč třetí řád všude se rozšířil. Rozšíření to ale je nám důkazem, že církev svatá na tom světě je mocnější všech zákonodarců, že láskou svou více může než branná moc celého světa, a konečně že ona jediná je povolána k tomu, aby otevřela všem národům dráhu pravé svobody a osvěty. —

b) Sv. František uspořádal ve své řeholi obzvláště vnitřní život, jádro to každé rodiny; a to právem, neboť budova obci, státův a národův spočívá jedině na rodině. Jednotlivci nejsouce ale vázání v jednotu spouřádanou spolčiti se nemohou. Proto nalezáme v řeholi té pravidla, dle nichž údové rodinný i občanský život svůj by řídili. Mezi jiným přikazuje řehole, aby každý člen řádu buď zevně anebo aspoň pod svrchním šatem nosil škapulír šedé barvy a opasek (cingulum); dále zavazuje se každý, že povinnosti stavu svého svědomitě vyplní a představených svých poslušen bude; a že čistotu srdce a těla podle svého povolání vždy zachová. Aby údové tím jistěji čistotu zachovali, odporučuje jim sv. František nejvřeleji lásku ku Kristu Ježíši v nejsvětější Svátosti oltární a k jeho neposkvrněné Matce Marii Panně, patronce celého serafinského řádu. Další povinnosti, které ukládá řehole údům svým, týkají se více života zevnějšího, společenského.

Domáci nářadí má býti zcela jednoduché aneb přiměřené stavu; bohatstvím-li vládne tercián, ať v duchu aspoň chudoby jest milovný, neb bohatství, přepych, a prostopášné hýření strokotaly říše asijské a světovládu Římskou. Pročež údům 3. řádu zakázány jsou světské zábavy a neslušné radovánky a naopak přikázáno jim, aby hledali radosti života svého v postu, modlitbě a pokoře a ostatních ctnostech křesťanských. —

Každý úd má častěji hodně ke stolu Páně přistoupiti, a možno-li, denně mši sv. pobožně slyšeti. Dlužno, aby každý na večer své svědomí věrně zpytoval a za zemřelé spolubratry se modlil, a měsíční schůze navštěvoval.

(Pokračování.)

Děvečkám služebným.

Notburgo má drahá!

O čem asi, tak pomysliš, tentokrátě Tobě budu psáti. O čem jiném, jak o tom, co mi nejvíce na srdci leží. Abys v milosti Boží zůstávala, aby duše Tvá čistá byla, a Ty takto Bohu se líbila, to mi nejvíce na srdci leží.

Nastala opět velikonoční doba a s ní velikonoční zpověď, a tu prosím Tě, abys zavčas poprosila své hospodáře, aby Tě ku sv. zpovědi pustili. Nenechávejte to až na poslední čas, kde, jak to u nás říkají, koňari chodí. Vše možně se k Boží správě připrav, neb když svatí, lidé zbožní tak horlivě se připravovali, čím více my hříšní. Ovšem řekneš, že k tomu pokdy nemáš; než abys již některý den před tím na to pamatovala, to Ti možno. Často před tím zkrátka i při práci své vzbuzuj viru, naději, lásku a toužebnost po Spasiteli svém. Svědomitě zpytuj svědomí své, prohlédni všechny kouty a pak vzbuzuj lítost, že jsi Boha urazila, nebo ztratila a peklo zasloužila. Než na slova pouhá nehleď; pevná vůle musí Tě ovládati, že skutečně všelikého hříchu bedlivě se chceš varovati, každé

příležitosti varovati, kdež bys mohla přijíti k úrazu. Nejlépe dokážeš, že máš lítost a zkroušenost, když již před svatou zpovědi všelikého hříchu se varuješ a sama sebe bedlivě střežíš. Že již mluvím o zkroušenosti a lítosti, připomínám Ti, bys nikdy neopomenula po večerní své modlitbě trochu sezeptovati svědomí své, čím jsi Pána Boha přes den urazila; pak vzbud' zkroušenost a lítost nad hříchy svými a zároveň sobě umiň, že následující den horlivostí vše chceš nahraditi. Tak se zrovna připrav, jako bys musila té noci odebrati se na věčnost, neb mnozí lehli sobě do lože a víckrát nepovstali. Jsi-li v nějakém nebezpečství, tu rovněž polituj hříchův svých, aby taktó, kdybys bez zaopatření zemřela, Pán Bůh Tobě milostiv byl.

Vyznej s největší upřímností hříchy své, kam chceš se svými hříchy jíti? Pokud se a Pán Bůh Ti bude milostiv; sejmuto bude s Tebe břemeno těžké a radost opět zavítá do srdce tvého. Po sv. zpovědi a po sv. přijímání vroucně se modlivej, neb v té chvíli, když jsi vše vykonala, jak sluší a patří, jsi ospravedlněna, a to víš, že modlitba spravedlivého proráží nebesa. Často popros Ježíše Krista, aby se svou svatou milostí s Tebou přebýval, a kdykoliv přijde opět pokušení zvolej: „Pane, zůstaň se mnou, neb se připozdívá; Matko Boží při mně stůj a za mne oroduj.“

Kromě skutečného přijímání ale i duchovní sv. přijímání vykonávej. Vzbud' zkrátka víru, naději, lásku, lítost nad hříchy a toužebnost po Kristu Pánu; třeba taktó: „Ó Ježíši v Tebe věřím, ó Ježíši v Tebe doufám, ó Ježíši, Tebe nade všecko miluji, že jsem zhřešila oplakávám a srdečně lituji; přijdi, ó dobrý Ježíši, do ubohého srdce mého; objímám Tě, jako bys ve skutečnosti byl ke mně přišel, nedej abych se něčím od Tebe odloučila.“

Takové duchovní sv. přijímání je velmi snadným, snadno je vykonati; netřeba tu právě v kostele býti, nejen ráno na lačno, ale i častěji za den možno, je vykonávati; příprav rovněž k tomu netřeba velikých ani modlení dlouhého. Pánu Bohu jest pobožnost taká velmi milou; neb žádost je buď svatou neb hříšnou, zde žádám to nejsvětější. Vzbuzuji při tom víru, naději, lásku, což vše Pánu Bohu velmi se líbí. Zároveň jest také přijímání velmi užitečné, Pán Bůh odměňuje každý dobrý skutek, tudíž i tento; každým dobrým skutkem nových zásluh a rozmnožení milosti nabývám, tím více tudíž nabývám při duchovním sv. přijímání. Zvláště láska více a více se rozněcuje, taktó se dobře na skutečné svaté přijímání dobře připravujeme a sobě i jiných mnohých milostí získáme; neb čím úžeji spojení jsme s Pánem Bohem, tím výdatnější modlitba naše. Vykonávej často toto sv. duchovní přijímání, obzvláště ale po večerní své modlitbě, když sezeptuješ svědomí své a hříchů polituješ, vykoněj duchovní sv. přijímání.

Jakmile Ti ale možno skutečně přijímati, neopomeň tak učiniti.

Boj vésti musíme, boj veliký a tu třeba nám posily; třeba posily i Tobě, a té Tobě poskytuje Ježíš Kristus při sv. přijímání. On Tě ve

všem dobrém upevní a posilní. Pravdivá jsou slova Jeho: „Kdo ji tělo mé a pije krev mou, jest ve mně a já v něm a já ho vzkřísím v den poslední; i kdyby zemřel, živ bude.“ Když Bůh s námi, kdo proti nám?

Žij blaze s Pánem Bohem!

Zůstávám Tvá Tě milující kmotra

Josefa.

P. S. Velmi jsem se zaradovala, když jsem se dočtla, jak mnoho služebných již přistoupilo ke „Koruně Soluňské.“ Pán Bůh všemohoucí na přímělu Matičky Boží, svatých našich apoštolův Cyrilla a Methoda Ván to všem hojnou měrou odplat a nahraď, oť Ho též prositi chce. Jen sobě hodně povšimněte, co jsem loni v listopadu o „Kor. Soluňské“ napsala. Až opět přijdu na posvátný Velehrad, pomodlím se tam za Vás všechny. Pán Bůh jistě se zalíbením patří na to, jak rády ze mzdy krvavé zasloužené ke cti a chvále Boží dar obětujete, zaplesá nad tím i Matka Boží. — Právě mne docházejí četné gratulace k svátku sv. Josefa, mého patrona. Vyznávám, že jsem jimi až k slzám pohnuta, a za tu Vaši lásku, milé dcerušky, budu se za Vás tím horlivěj modlití.

O misionářství.

Australské misie benediktinské.

(Pokračování.)

Září nastaly první žně; divoši s velikou ochotou misionářům na poli pomáhali a brzy tak dovedně žali a sekli obilí jako misionáři, kteří jich v tom poučovali. Při těchto žních něco neobyčejného se událo. Právě když od práce misionáři odpočívali a při tom divochy o svatém náboženství poučovali, přiběhne žena a co hrdlo stačí křičí pronásledována jsouc od muže svého. Misionáři zaujali se jí před její mužem, který ale přísahal, že se za to na nich pomstí. Druhého dne z rána šli misionáři opět po práci své, tu najednou k nemalému poděšení svému na blízké rovině uviděli mračna kouře se válejí; v tom vyšlehl plamen, kterýž větr hnal k žitu a rži k polím misionářským. I pospíchají misionáři a jejich divocí pomocníci, aby před polem trávu vytrhali a takto oheň překazili a na rovinu obmezili. Vše ale bylo marno; oheň je popálil a oni, by život zachránili, utíkali a veškerou úrodu, která jich tolik potu, práce a namáhání stála, ohni ponechati museli. V hrozném tomto nebezpečení běžel P. Salvado do kaple, vzal obraz Panny Marie z oltáře, pospíšil s ním k ohni, kdež největší hrozilo nebezpečí, a jako štít jej proti ohni postavil. A ejhle! vitr najednou se obrátil a hnal oheň do blízkého lesíka, tak že obilí nižádné škody neutrpělo. Divoši ani svým očím nechtěli věřití a obdivující obraz pravili: „Bílá tato panna jest velmi mocnou. Ona, ona to učinila, toho my nedovedeme.“ Když divoch, který oheň založil, o všem, co se stalo, se zdověděl, nemálo se zarazil; i pospíchal do kláštera k benediktinům, odprosil misionáře a stal se později velmi horlivým podporovatelem misii.

Jiná větší práce, kterou misionáři před sebou měli, byla, aby do Perthu cestu udělali, což se jim vskutku také brzy podařilo; za 3—4 dni bylo

možno po této cestě do Perthu doraziti, kdežto prvé k tomu celého tyhodne bylo zapotřebí. Osmého prosince otevřeli první školu pro děti divochův australských a téhož dne několik chlapcův pokřtili; po křtu svatém s dovolením jejich rodičův ponechali sobě tyto chlapce v klášteře, kdež jakožto klášterní školáci pomálu klášternímu životu přivykali. Od toho dne také každodenně rozdávali divochům polévku, přivykali je na nošení šatů, neb jen těm, kteří slušně byli přioděni, „dobrý dar“ udělován. A tak více a více divochův přicházelo k misionářům, kteří ochotně pracím se podrobovali a jejich učení s dychtivostí poslouchali.

A pak prý církev svatá nerozšiřuje pravou osvětu.

V brzku priučili misionáři klášterní školáky chorálnímu zpěvu, neb australští domorodci mají schopy a nadání pro hudbu. Bez tance a zpěvu není u nich slavnosti. Nápěvy jsou po většině smutné a obyčejně je dovedným třeskotem dřevěných holí doprovázejí. Všelikých vloh hleděli misionáři dobře používatí a v pravdě šťastně se jim to podařilo. R. 1848 odbývala se první diecesání synoda v Nové Norcii, na niž ovšem toliko biskup, jeho generalní vikář a benediktíni podíl brali; i usnesli se na tom, že všemožně dílo započaté podporovati a zvelebovati budou. Klášter měl býti na pevných základech postaven; okolo kláštera poznenáhla taká osada postaviti se měla, jaké byly proslulé jezuitské redukce paraguayské; zkrátka okolo kláštera měla povstati vesnice, z kteréžby později víra a dobré mravy se rozšiřovaly. I uzavřeno, že se 25600 honův pole zakoupí. Ovšem koupí touto hodně se zadlužili, neb za každý hon museli asi 5 zl. zaplatiti; avšak misionáři nedali se důvěrujíce se v Boha od kupu zastrašiti.

P. Salvado vykázal domorodcům po kusu pole a tím je zrovna donutil, aby se usadili; aby byli pilnými a pracovitými, platil jim několik krejcarův od práce. Když jim vyložil, jak sobě mohou za kovové tyto kousky, když pilnými a zároveň spóřivými budou, zakoupiti slepici, ovci, krávu ano i koně, tu domorodci byli pro samou radost jako u vytržení. Spořitelna byla hotova. Misionář musel schovati vydělané krejcarey každému do zvláštní pokladničky. V sobotu, když byla výplata, tu bylo radostí a jáso, když nový poklad ku starým nashromážděným pokladům do pokladničky se vkládal. Katechisté nastávajícím rolníkům vyčítávali, kolik neděl ještě musí dělati, až tolik vydělají, aby sobě mohli koupiti hodně tlustého vepře. Poznenáhla takto i na honbu klokanův, kteráž bývala jejich pravým a hlavním potěšením, pozapomínali. Pán Bůh požehnával všelikému počínání, všeliké práci; žně byly bohaté a stád přibývalo. Domorodci usazovali se okolo kláštera a v krátkém čase povstala okolo kláštera celá vesnice.

Ku konci r. 1848 tuhé zkoušce tyto benediktínské misie podrobeny byly. Již dříve byl od papežské Stolice P. Serra ustanoven za biskupa port-victorské diecese, kteráž od Nové Norcie asi 600 hodin vzdálena byla; smutné bylo jeho loučení se s milými mu domorodci. Nyní msgr.

Brady P. Salvadovi nařídil, aby ve prospěch západních misii australských do Evropy se odebral a tamo jaké také podpory jim vymohl. Smutné bylo i jeho loučení, když ponechatí musel správu celé osady jiným a z Nové Norcie odejítí. Dva chlapci, které před tím biskup slavně pokřtíl, Dirimera a Conaci doprovázeli ho do Evropy; tito později vstoupili do řádu.

I jak žasli a jak se divili mladí tito synové z pouště, když spatřili rozmanitá zařízení světa vzdělaného. Člunek, na kterémž se plavili po řece labutí, považovali za velikou rybu, vesla za uzdy, kterými se jako kůň uzdu vede. A když zočili loď, na kteréž se měli do Evropy po moři doplaviti, tu divení jejich nebralo konce. A což teprvé, když poprvé v Anglicku sedali na železnici? Tu zrovna zkríkli, když vlak se pohнул a z lokomotivy se kouřilo. I pravili: „Otče, dobře uděláš, když aspoň trochu toho ohně vezmeš do Austrálie, aby tam volské vozy, které tak pomálu se vlekou, rychleji z Nové Norcie do Perthu jezdití mohly.“ Když přišli do Paříže, zuřila tam právě revoluce. Když děti australské tamo ozbrojené uviděli, ptal se Dirimera P. Salvada: „Nač mají vojáci ty pušky a ti jezdcí ty velké pušky (děla)?“ „Oni chtějí porazití ty zlé, kteří právě hulákaří slyšís.“ Chlapec se zamlčel na chvílku; po chvílce, když se vzpomenu, jak misionář boje krajanů jeho v Australii doma urovnával, pravil: „Otče, proč se nepostavíš mezi vojáky a ty zlé, nevytrhneš všem zbraně a je do tohoto velikého domu nezavřeš, aby se nepozabíjeli? My oba tobě pomůžeme.“ — „Proto že tato země není mou zemí, a proto že lidi těchto neznám,“ odpověděl misionář. — „To nic nevadí,“ odpověděl chlapec. „Vždyť ty jsi divochů také neznal a přece jsi se postavil mezi ně, když začali proti sobě bojovati, vzal jsi jim kopí a zavřel je do misionářského domu, a bylo po boji, po bitvě.“ „Nevěděl jsem,“ píše P. Salvado, „co jsem měl chlapci na to říci, neb nechtěl jsem mu říci a vyznati, že často spíše mezi divochy pokoj a mír se zjedná než-li mezi lidmi, kteří slují vzdělanými.“

Když P. Salvado co třeba bylo se starostou spolku pro rozšiřování víry urovnal a spořádal, pospíchal po Itálie, aby i zde propagandě účet vydal z posavadního australského misionářství. Pius IX. tenkráté právě prodlával v Gaetě. I pospíchal misionář, aby účtu svou náměstku Kristovu projevil a požehnání pro Novou-Norcii vyprosil. Při této příležitosti chtěl také sv. Otcí oba australské chlapce představití a ho poprositi, aby je v šat sv. Benedikta oblékl. Řád benediktinský dle starého způsobu děti od řádu vychované počítá k rodině. S velikou radostí a laskavostí vyhověl Pius této prosbě a dal zároveň při tom jednomu své vlastní jméno „Jan Maria,“ druhému „František Xaverský“ dokládaje, „že Australii je druhého Františka Xaverského zapotřebí.“ Po té zavedl P. Salvado chovance své do kláštera sv. Trojice v de la Cava, kdež před lety sám býval, aby důkladně se vzdělali a pak se jako učitelé a hlasatelé víry ku svým rodákům navrátili. Děti byly s tím spokojeny, „neb,“ pravili při rozloučení, „zde jest vše krásnější než

doma v Australii; kdybychom se hned domů vrátily, tu by se nás rodičové a příbuzní ptali, jestli již rozumíme papírům, co mluví (jest-li umíme čísti), jestli takové papíry také umíme dělati (t. j. psáti), jest-li stromy a koně umíme zhotovovati (t. j. kresliti), jest-li umíme prsty přebíratí (t. j. hráti) a mnoho jiného, — a kdybychom jim museli říci, že ne, tu by zvolali: „Ó vy jste ještě tací, jací ti dšunari (t. j. děti z lesův). Proto také lepší bude, když sám nyní odjedeš a my tady mnohému i sloužení mše sv. se přiučíme. Až se všemu přiučíme, potom tobě pošleme papír, který mluví (psaní); a ty přijdeš pro nás na břeh; my potom půjdeme do lesů a všechny malé divochy přivedeme do kláštera.“

Hned ale neměl se P. Salvado do Nové Norcie navrátiti, jakž se domníval. Ač se tomu mocně protivil, přece od papežské Stolice jmenován biskupem Port-Victorským, neb na dolehavé prosby msg. Bradyho povolán P. Serra nazpět do Perthu. Sotva byl ale P. Salvado na biskupa vysvěcen, když došla zpráva, že vláda anglická kolonii Port Victorskou pro nezdravé podnebí a pro nebezpečné a nepřístupné pobřeží vyzdvihla a rozpustila a že osadníci se sem tam rozprsknuli a rozutíkali. Tak byl nový biskup pastýřem bez stáda. Milerád byl by nyní do Nové Norcie spíšíl, avšak mnohé překážky se mu v cestu stavěly jmenovitě zdraví jeho ochablé; i musel se taktó uspokojiti, že sbírkami a písemnictvím misíím australským aspoň mohl pomáhati.

Mgr. Serra všemožně jako generální vikář zaujímal se misíím na řece moorské; že ale především v Perthě musel zastávati povinnosti své, nemohl často k divochům docházeti, a tím se stalo, že působení nemohlo míti velkého zdaru. Kdykoliv ale rozmilý „Tšerra“ — tak domorodci australští P. Serru nazývali, neb v řeči své s nemají, — mezi divochy přišel, bylo radosti a jásaní, den taký byl dnem slavným. R. 1853. musel ale pro nemoc zasloužilý misionář Australii navždy opustiti; msg. Salvado, který se zatím v Evropě zotavil, stal se jeho nástupcem.

V brzku v Nové Norcii nový nastal život. Noví misionáři, které P. Salvado z Evropy přivedl, pod jeho správou a řízením vystavěli prostranou kapli, byty pro klášterníky a pokřtěnce, ohradili pole, přikoupili stád a opět divoši se zrovna do redukce hrnuli. Pravého zvelebení dožily se misie r. 1857., kdež P. Salvadovi konečně dovoleno, vzdáti se generálního vikářství. Nyní mohl všelikou péči misíím Novonoreckým věnovati. I vystaven nový kostel, jenž byl 33 metrův dlouhý a 7 metrův široký, klášter o dvou poschodí 40 metrův dlouhý s pavlačí, k tomu ještě dva 33 metrův dlouhé domy, jeden pro chlapce, druhý pro děvčata, které domorodci misionářům odevzdali. Poznenáhla povstala při úsilovném namáhání misionářův v západních pustinách australských pravá klášterní usedlost sv. Benedikta se školou, nemocnicí, dílnami, stodolami, chlévy. Dokola usazovali se pokřtěnci a i zde v těchto dalekých krajinách ukázalo se přísloví býti pravdou: „Pod berlou se dobře žije.“

Vše dobré, kteréž benediktini spůsobili a stále proukazovali v posledních 20 rocích ovšem jen Bohu je známo a povědomo, nicméně některá dobrodíní předce, jakž přítel i nepřítel o nich vypravuje, ve známost uvedeme.

Z p r á v y.

Sv. misie konají se v **Rajhradě** v týdnů velikonočních a po bílé neděli až do úterka, na přeloženou slavnost sv. O. Benedikta, kterým dnem se i misie i jubilejní třídenní pobožnost ukončí. Tato třídenní jubilejní pobožnost započne v sobotu slavnými nešporami, na bílou neděli bude sloužena pontifikální mše sv. od veledústoj. opata kanov. ř. premonstratů z Nové Říše, J. M. preláta M. Hauber-a, v pondělí pak od J. M. preláta a opata řádu Augustinianů ze Starého Brna veledústoj. Řehoře Mendla a v úterý od J. M. preláta kr. kapitule Brněnské, veledústoj. p. Aug. Kio vský-ho, který udělí apoštolské požehnání všem slavnosti se účastnícím věřícím. Podle breve sv. Otce ze dne 21. října 1879 smí se slaviti toto posv. třídenní nejen v kostelích řádu sv. Benedikta, nýbrž i v ostatních, avšak s příslušnou okázalostí a pontifikální mší sv.; což důležito k. p. pro chrám Páně ke cti sv. Benedikta u Karmelitek v Praze, v Pustměři (Olom. diec.) a fil. kost. Lučice (Král. Hradec) a pro ony farnosti, kde naše benediktinské bratrstvo je rozšířeno a kde by pontifikanta si vyžádati mohli.

Nejdůstojnější p. biskup Králové Hradecký nařídil duchovenstvu své diecese, na oslavu zmíněné památky čtrnáctisetletých narozenin sv. Benedikta, z jehož řádu i první biskup diecese Král. Hradecké byl, aby v neděli provodní s kazatelny lidu věřícímu ohlášen byl význam slavnosti té a při slavných službách Božích konalo se Te Deum laudamus na poděkování za všecka dobrodíní, kterých se řádem tímto diecesi a celé církvi katolické dostalo.

Dvanáct mší sv. do roka, každý 1. pátek v měsíci, sloužil vloni a hodlá i letos sloužiti jistý duchovní správce v cis. rak. vojsku, a sice ke cti B. Srdce P. za nováčky stavu vojanského, aby dávajíce co jest císařovo císaři, zároveň dávali Bohu, co jest Božího, aby byli chráněni na těle i na duši. Vybízejí se tedy všichni, na něž vojenská povinnost čeká, jakož i jejich matky i příbuzní, aby v ty dny v duchu spoluobcevali těmto mším sv.

Milodary B. Srdce Páně.

Nvěcněly Klemens Brentáno mival za porekadlo při jistých zjevch: „Tomu neb té připadlo netušené dědictví odkudsi z Ameriky!“ Má se to následovně: Nezdřídka stává se a Klemens Brentáno měl často příležitost, to pozorovati, že lidé, kteří víře a křesťanským zásadám nadobro již odumřeli, najednou, u příležitosti docela nepatrných, jako ze sna se probudí, o věcech víry opravdově přemýšlí a z brusu novými lidmi se stanou, pečující o spásu své duše a o smíření-se s Bohem. Takovouto zvláštní změnu k lepšímu, tuto velkou milost, oni lidé sobě u Boha zajisté nezasloužili ani nevymodlili — neboť již od mnoha let se nemodlili —; avšak tam někde v zakoutí modlil se některý útrpný bratr, útrpná sestra v Kristu za obrácení hříšníka a — vymohla to! Onen hříšník došel milostí, netušeně a nezaslouženě, připadlo mu skvělé dědictví, vyhrál terno! Ejhle, to všechno mohou apoštolé modlitby a abyste uvěřili, sdělím vám hned následující, co mně psala jistá apoštolka modlitby.

Dlouho jsem byla sklíčena pro nezdárnost jednoho člena rodiny a odporučovala jsem tu záležitost B. Srdce J. a neposkv. S. P. M. a vzývala při tom i sv. Josefa, ss. Cyrilla a Methoda a sv. Benedikta a konečně slíbila jsem na duše v očištění pamatovati. Pro ten slib, myslím, a a pro své častější modlitby za duše v očištění byla jsem vyslyšena, — onen, za jehož polepšení jsem prosila, změnil se k lepšímu a bohda úplně se polepší. Vzdávám za to nejrvoucnější díky!

Tato vyprosila zdraví duše, mnozí jiní vyprošují si zdraví těla, k. p. A. C. a B. z farnosti Velkořetovské pro svou matku a pro sebe. Maticka Boží Filipsdorfská vyslyšela je, začož zde ve „Škole“ veřejně díky vzdávají. — Fr. Br. děkuje zase za odvrácení hmotné ztráty.

Od Slezských hranic nám píše jistý důstojný farář a děkan: Jistá osoba trpěla po delší čas v hlavě a u srdce mnoho bolesti. Vykonal devítidenní pobožnost k Božskému Srdci Páně a Panny Marie a slíbila, když vyslyšena bude, že to uveřejní ve „Škole B. S. P.“ A hle, vyslyšena jest modlitba její a ona úplně ozdravěla. Nejevřelejší díky buďtež za to nejsvětějšímu Srdci Páně.

Z Pačlavič děkuje jedna terciarka za zachránění před oslepnutím a za ostatní uzdravení.

Bych dostal slibu danému, a tím i duši málomyslných nedůvěrných v lásce a důvěře k Nejsvětějším Srdcím Pána Ježíše, Marie sedmibolestné a sv. Josefa utvrdil, uveřejňuji: že vzdor nejvyhlášenějším lékařům jsem v jednom čtvrtletí po třikráte toutěž vždy ale krutější přebolestnou nemocí stížen byl; své nynější, jak v Boha doufám, trvalé uzdravení však ale jen nejsvětějším Srdcím P. Ježíše, Marie sedmibolestné a sv. Josefa, jimž jsem hejen sám úplně se obětoval, ale i od zbožných soucitných duší obětován byl, co děkovati mám.

Tyto a podobné zjištěné případy jak by neměly v nás utvrditi důvěru v dobrotu našeho Spasitele?

Zájmy Krista Pána v různých zemích.

Rakousko. 1) „Učte se ode mne, neboť jsem tichý!“ volá nejvyšší Král všech králů Ježíš Kristus. O kěz by uposlechli všickni vládcové zemští této rady božské! Pakby mimo boj proti tělu, světu a ďáblu, který musí každý jednotlivec s „nečem“ v ruce bojovati, aby dosáhl věčné koruny, nebylo mezinárodních různých, státopých válek a — následkem těchto bíd a soužení rozličných. Křesťanství katolické nevede k válkám a kdykoliv války mezi křesťany se vyskytnou, jsou nejvíce metlami Božími na člověčenstvo dle zásad křesťanských se neřídící. Jak zlobně působí i přípravy k válkám — stále vydržování silného a četného vojska, viděti z těch milionů, jež ročně v různých zemích se vynakládají na vojenství. Tak vypadá

v Rakousku z ročních výdajů	454 mil. zl. na vojsko . . .	110 ¹ / ₂ mil. zl.
v Prusko-Něm. „ „	752 ¹ / ₂ „ „ „ - „ . . .	228 ¹ / ₂ „ „
ve Francii „ „	997 „ „ „ „ . . .	359 „ „
v Rusku „ „	776 ¹ / ₂ „ „ „ „ . . .	330 „ „
v Itálii „ „	336 „ „ „ „ . . .	108 „ „

Počítáme-li k tomu, že tolik milionů nejzdravějších mladíků odtrženo od práce a hospodářství, netřeba se diviti, že panuje všeobecná bída a klesání blahobytu. I měli by se vládcové jedenkrát vzpamatovati a ustati od provádění politiky, vedoucí k mezinárodním nepokojům. A tu byla nám vítána slova ryt. Šmerlinka pronesená k závěreč letošních delegací. „Rakousko,“ pravil „nebude následovati zhoubného zbrojení sousedních států; nemá toho zapotřebí; ono nikdy neprovozovalo výbojné politiky majíc dobré svědomí, jež vyváží několik set tisíc vojáků.“ Berliinu se ovšem ta slova nelíbila. Chceť mítí Rakousko silně ozbrojené, aby ho mohl použiti proti Rusi a Francii. Bismark začíná opět žízniiti po krvi — a proto kuje plány válečné. Starý Vilém — děsen moderními atentaty na panovníky — chce pokojně trávit poslední dny života svého. Válce nechce. Avšak Bismark trucuje — stůně — a kdo zná význam nemoce Bismarkovy, ví, že Vilém povolí. Pro ten případ nechť Rakousko drží se zpět, aby nemuselo pro Prusko opět vyťahovati kaštanů z ohně. Ať tedy dle Šmerlinka uděluje pokojné svědomí vnitř i zevnitř! Aliance prusko-rakouská, která prý uzavřena jest, nepřinese nám ničehož dobrého. Tu třeba se modliti, aby Bůh odvrátil od nás všeliké zápletky do politiky výbojného Pruska, — aby nás chránil takových „přátel.“

2) Proti vyjádření se českých biskupů ohledně moderních škol volají do zbraně i naši čeští liberalové, ačkoliv jak se zdá tohoto památného spisu ani důkladně nečetli. Vždyť psali „České Noviny“, že neučiní-li ministerstvo biskupům po vůli, odvolají katechety ze škol. Podobného něco jen pitomec aneb zlomyslník by ve spisu biskupů najíti mohl. Liberalové však uvykli si protestovati proti všemu, co od biskupů vychází. Ihned zhubnováno několik podpisů v Praze na protest a hrdina mladočechů Greger rychle se s ním v říšské radě vyťasil. Nechme ale mluvit lid, který posud není nakažen lžiliberalismem a má zdravý úsudek o posavadním školství. Ten začíná reptati: na vzrůstající spustlost mládeže, odcizení jejího církvi sv., zmáhající se bezbožnost učitelstva, nedostatečnost dozorství se strany inspektorů (jak i ministr kultu Putkamer v Berlíně se vyjádřil), na drahotu nynějšího školství, která není nikterak ve shodě s jeho působností atd. atd. Biskupové čeští, s nimiž zajisté „neodvislí“

biskupové všickni souhlasí, projevili tyto stesky ve svém pamětním spise, učinili toliko svou povinnost z nařízení Kristova: Jděte a učte všechny národy a učte je zachovávat všecko, cožkoli jsem přikázal vám. Biskupové čeští promluvili ze svého přesvědčení a chtějí zajisté více dobru a blahu národu, nežli falešní prorokové, jichž se máme varovati. Ba oni vykonali abych tak řekl skutek patriotický, neboť katolicismus jest nejužejší spojen s naší dynastií začínajíc od Rudolfa Habsburského až na panujícího císaře a krále Františka Josefa. Nikdy nebylo protivníků proti naší dynastií na straně ryze katolické. Dějepis nás učí, že právě proticírkevníci byli i odpůrci naší vznešené dynastie. Katolický pak lid osvědčil vždy největší lásku a věrnost k panující rodině Habsburkové. Kdo tedy pravým katolíkem, jest též pravým Rakušanem. Avšak pravému katolicismu v nynějších školách se nenaučí nikdo a byt by učitelové tisícekrát mluvili o vlastenectví a loyálnosti — bez náboženství jest to vše jen skořepina bez jádra. — Ostatně jest v nynějším školství více změn třeba, což i ministr Taaffe sám uznává. Ode všech stran sbíhají se petice o změnu zákona školského. Jedna z nejvýbornějších petic těchto zaslána od zástupců obcí okresu Polického v Čechách, v níž z vážných důvodů žádá se stenčení doby návštěvy školy a zavedení opakujících hodin (odborného vyučování). Z Moravy sešlo se podob. petic od víc než tisíc obcí. O by vždy dbáno bylo spíše hlasu lidu, nežli těch, co lidu mají sloužiti!! —

3) Potěšitelné pro nás jest, že v panské sněmovně tvoří se silná strana konservativní s kn. Kar. Svarcenberkem v čele. Očekáváme, že tato strana bude mocnou oporou živlů konservativních a odpůrkyní liberalismu. Jsouť zajisté naši pánové povoláni k tomu, aby byli rádcí a podporovateli Jeho Apoštolského Veličenstva a nedali průchodu ničemu, co by tradicionelnímu směru Rakouska nějak na škodu bylo.

4) Bývalý hlaďoučský ministr kultu Dr. Stremayer vypracoval návrh zákona o dotaci správců katol. duchovních. Návrh ten odevzdal se 24 člen. výboru k proskoumání. Výbor ten měl již jedno sezení, v němž živě o tom se debatovalo. Přítomen byl již nový ministr kultu Conrad, jemuž hájení návrhu nikterak se nepovedlo. Posl. Pftügel kritisoval návrh velmi trefně. Privil mezi jiným: „Tímto návrhem chce si dáti vláda patrné zdání, jakoby chtěla správce duchovním pomoci, v skutečnosti ale jim jen škodí — duchovní tým návrhem špatněji se postavuje, než úředník a a státní sluha . . . Návrh odnímá z kapes duchovenstva a dává — zdánlivě ze svého — jiným . . . Zlepšení nabízené jest jen ironií. Na sluhu státní platí stát 7 milionů zl. ale správce duchovní mají býti s 1 1/2 mil. odbyti. Na deficienci návrh ani nepamatuje . . . Pomoc takováto jest tak jako žádná a duchovenstvo o ni nestojí. Zákon tedy jest nedůstojný, an týrá duchovenstvo. Podobně vyjádřil se býv. ministr Jireček. Privil též, že by zákon ten protivil se nejvyšší státní zásadě rovnoprávnosti všech vyznání v Rakousku. Pro každé zařízení ohledně evangelické, řecké a židovské náboženské společnosti vyžádá si vláda dobrozdání dotýčných náboženských představených. Zde však vláda se biskupů neptala.“ — Konečně rozhodnuto odkázati tu věc 3 člen. komité, aby se vyjádřilo, má-li se vůbec o tom návrhu vládním rokovati. Do komité zvoleni byli konservativci Jireček, Tišer a Ruczka. Liberalové byli by nejraději podle vládního návrhu drobtý odbyli katolické duchovenstvo!

Německo. Starokatolicism, který ještě nedávno činil v Německu veliké rámusy, stůně na souchoty. Dohorívá ta rychle zplanulá sláma.

V poslední debatě o rozpočtu kultu kritisoval kat. poslanec Dr. Lieber velmi ostře tu nešetnost, kterouž úředníci sepsali dekret pro starok. bisk. Reinkense a předložili králi ku podpisu. Stojí tam totiž, že mají všickni Reinkense uznávati a ctíti co katolického biskupa — a pak dle: Jen ten se má ctíti co katolický, jež stojí v živém spojení s apoštolskou stolicí, s papežem v Římě. Nová však sekta starokatolíků se od něho odtrhla — není více od katolíků cti hodna. Dále zatracuje Dr. Lieber nespravedlivost pruské vlády Fka: V městě Visbadenu jest 13486 katolíků a jen 420 samostatných starokatolíků. Vzdor tomu odňala vláda katolické obci její jediný chrám a dala starokatolíkům, z nichž nyní sotva 30—40 v neděli do kostela chodí. V Bochumu, kde jest 28.000 katolíků, byl též chrám odňat nedávno vystavený a dán starokatolíkům, z nichž sotva 20—30 v neděli služby Boží navštěvují. V městě tom i židé na to si stěžují, poněvadž následkem toho i jejich „kšeft“ sklesl. — A jak to jde s nimi dolů, ukazuje Vratislava. Před několika roky bylo jich tam 1050 a katolíků 26.000. A nyní jest starokatolíků pouze 90. Ženatý Karmelita Hyacint marně se namáhá v Paříži pomoci na nohy starokatolicismu. Odbývá schůze náboženské již v kavárnách, kde teď v postě mívá i odpolední „služby boží.“ Ano! Tak daleko to přišlo s odpadlíky, že nejsou s to ani na řádnou modlitebnu se zmoci. V Badensku dekretován nový zákon, dle něhož všickni duchovní se mají podrobiti státní zkoušce. Hle hle! i tady si chtějí zahráti na auktoritu církevní. Bude to divně vypadati, až protestantský kandidát duchovní bude státi před státním frakem a rozkládati o skutečné nebo obrazné přítomnosti Božství Kristova v nejsv. Svátosti. Katolíci beztoho se tomuto otroctví nepodrobí. — Divná to věc, že pravdy lásky — jaké jsou křesťanské — stíhají se ustavičně a podezřívají, kdež Talmud souhrn všech zásad škodlivých směle se může po světě provozovati. Avšak tím dáno pravdě svědectví; neboť jen proti ní vždy bojuje lež.

„Svobodomyslná obec“ v Berlíně zase debatovala 52 hlasy proti 48 „vzkříšení a onen svět.“ Dala totiž onen famosní nápis na líbitově: „Připravte tu život krásný a dobrý; není věčnosti, není vzkříšení,“ odstraniti. Aj! Již tedy nahlížejí osvícení Berličané svou hloupost ohledně zapírání života věčného. „Durch Erfahrung wird man klug!“

Dne 20. února odbývali němečtí hospodářové 11tý kongres v Berlíně. Byli tu shromážděni hospodářové rozličných barev politických. Ku konci prvního sezení vystoupil svob. pán Schorlemer-Alst a pravil k otázce: „Co má velkostatkářstvo činiti, aby vyplnilo svou úlohu na hospodářském, politickém a společenském poli,“ mezi jiným toto: Odstraní-li se dle moderních zásad náboženství, odstraněna též bude bezpečnost majetku. Nynější liberalism připravil nám dnes tisíci poměry. Poněvadž jest úlohou velkostatkářů mezi a v lidu žiti, musí chudé považovati za své svěřence. Velcí hospodářové musí býti učitelé malých i ohledně pomoci právní . . . musí býti rádci malých — neplatně. Bude-li křesťanství opět přivedeno k vážnosti, pak se vyplní nejhorší mezery mezi velko- a malostatkáři. Dnes stojí velkostatkářstvo před přepastí. Ohromné zadlužení nastalo; prostřední statkáři jsou rozdrobeni; svoboda lichvy pomáhala. Socialisté otevřeli nám oči. Jest třeba zdravé reakce, rozumného návratu. Chyba spočívá též v tom, že prostřední hospodářství více a více upadá v ruce spekulujícího liberalismu. Pro tyto zásady vyslovili se všichni přítomní . . . Co by tomu řekli naši

liberalní velkostatkáři? Moudré hlavy již nahlízejí, že návrat k zásadám křesťanským jest nutný i ze stanoviska národohospodářského — Půjde-li to v Evropě jako posud dále, přejde všecken majetek v ruce liberalů a židů, střední třída zahyne a budou jedině boháčci necitelní a žebráci. A kam takový neprirozený stav vede — učí nás s dostatek dějepis — k revoluci.

Francie. Otrěpaný tedy článek 7. zákona o vyučování padl! Dne 8. března odbýval senát schůzi. Předseda ministerstva Freycinet hájil ho všemožně a žádal schválení jeho. Dufaure však opřel se ve vši výmluvnosti proti tomu nazývaje ho zbrani válečnou proti náboženství. „Zničuje“ pravil „náboženství, porušuje svobodu a připomíná zákony despotických vlád.“ Na to byl článek 148 hlasy proti 129 zamítnut. Článkem tím se měla odníti duchovním všechna oprávněnost k vyučování ve školách. Posud však nalezejí se moudré hlavy ve Francii, které nahlízejí škodný dosah tak nespravedlivého zákona. Vidíme tedy, jak všude katolická církev bojovati musí. Ano Kristus nepřišel dáti pokoj ale meč! Jak daleko již klesla moralita bezvěrců ve Francii, viděti z pařížského radik. listu „Mot d'ordre.“ List ten tupí nejsprostšími výrazy souženého císa ruského. Vy-dává královraždou zkrátka za věc dovolenou a kárá ostře Grévylho, že přál císaři za šťastné vyvážnutí z atentátu. Zakončuje svůj bohaprázdný článek takto: „My synové revoluce a vyhnancové králů odpovíme s osla-voním mučedníků, kteří osvobozují aneb se mají osvoboditi zemi, de Hor-modia až na Solovieva s Orsinim.“ Spanilé to zásady! Hle tam vede zaslepenost lidská! „Quem vult Deus perdere, hunc dementat!“

Anglie. Kdežto na pevnině Evropy zápasí církev sv. s nevěrou a lží, těší se z radostných pokroků na ostrově anglickém. Tady den co den děje se návraty k církvi sv. vznešených osobností, což zavadlo přičinu k rozsáhlým korespondencím mezi sv. Štolicí a anglikanskými biskupy. Vyjednávání po mnohá léta přetržená s tak zvanými Rytualisty, strany to, která se ve víře a obřadech dávno byla přiblížila ke katolicismu, opět jsou zavedena Dle nejnovějších zpráv nebude museti kolegium „de prop-aganda fide“ v Římě činiti žádných zvláštních ústupků, an většina nakloněna jest bez výminky přestoupiti ke katolicismu. Hlavou Rytualistů jest Artus Wagner v Břinghtonu. On sám učinil začátek k novému hnutí. Obrácení tohoto kněze budou bez pochyby následovati oboje ná-boženské společnosti se svými vikari. Papež nařídil biskupům, aby brali všemožné ohledy na ně, by se docílilo dohodnutí. Jak se zvěštuje, do-stává papež také denně veliké suny halře „sv. Petra“ od anglických protestantů. Tento zjev zajisté musí potěšiti každého věrného syna církve svatě.

V měsíci dubnu

modleme se za spásu křesťanské mládeže.

Beze všelikých rozpaků ustanovujeme se na tomto úmyslu, zvláště když biskupové čeští opětně pozdvihli svého hlasu a tu zajisté společné modlitby potřebují.

Jsouť lidé Boha prázdni, kteří ani v nejmenším se nerozpakují, nesčíslné duše do záhuby věčné vrhnouti, náboženství docela vyhubiti

a to právě v těch zemích, kde po tolik století křesťanství kvetlo a blahodárně působilo. Ze všech prostředků k tomu ďábelskému dílu jest nepopíratelně neúčinnější: zkaziti beznáboženským vychováním lidstvo až do kořene. A toho prostředku užívá se nyní v celé Evropě chvatem úžasným; jakoby ďábel tušil se blížiti konce svého panování a proto co nejvíce duši ještě chce zahubiti. Proto buďtež ale i naše snahy tím horlivější.

Jsouť celé miliony lidí, které máme vysvoboditi ode smrti duše, ode mravní vraždy, která připravuje duši o život duševní, bez něhož život tělesný horší jest než-li tělesná smrt. Představte si člověka, jenž nic nevěří, jenž nedbá na nic, ani na hrob, jakou pak naleznete v srdci jeho naději; nic jiného tam není leč muka a klam. Nebylo by takovému člověku lépe, kdyby se nebyl narodil? Zvíře má jistý pud, tento pud není však rozum u zvířete, a přece ono nikdy meze pudu svého nepřekročí; kdežto člověk neznaboh jest horší dravého zvířete, duši jeho trápí nevýslovná zášť, nenávisť a ukrutnosť. Neznaje žádné nad sebou moci, ovládati se nechá svými náruživostmi. Všeho toho vinu nese vypuzování náboženského vychování ze škol, a následky toho, jež se již ukazují, jsou úklady strojené mocnářům, řádění zednářů a nihilistů.

Tomu všemu kterak má se přitřž učiniti, ne-li křesťanským vychováním? Než, čeho se dostává dětem? Kamene místo chleba. Chtějí z útlého srdcečka dítek vyrvatí Boha, vyrvatí všecken cit ctností a učiniti je sobě rovnými — úplnými, v sobě rozervanými neznabohy. Naši povinností však jest, seč jsme, tomu zabrániti. Co učiníme tedy?

Na učitele se nemůžeme spoléhati za našich dnů, ač jsou čestné výminky. Sami však také nemůžeme tak těžkou dokonati úlohu; proto obraťme se k Božskému Srdci Ježíše Krista, toho nejlepšího přítele dítek, On jediný nám pomůže a rád. Volejme s důvěrou:

Modlitba.

Božské Srdce Ježíše! skrze nepoškvrněné Srdce Marie Panny obětuj Tobě všecky modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly, ve kterých se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětuj za duše dítek Tobě tak milých, které chce peklo Tobě z rukou vyrvatí. Božský Spasiteli, nedopusť na prosby naše a těch milých dítek, aby odloučeny byly od laskavé matky, církve svaté. Amen.

Duše svatý VyLej MILost sVou na škoLu naši: ať
prospívá VšeLickou Čtností a Láskou!

Smrť sv. Školastiky.

a Kasině hoře, v cele osamělé
vážný bratr sýlá k Rohu prosby vřelc.
Věštějí tuchou zírá v nadehvězdné kraje,
zdá se mu, že nebe sladkou hudbu hraje.
„Koho,“ bratr šepce, „nebe hudbou vítá?
Komu anděl Boží slávověnce splítá?“ —
A hle, v blankyt jasný holubice bílá
rychlou perut vznáší, jakby touhou nyla.
Jakby nyla touhou po nebeské kráse —
a mnich svatý žasne, blahem usmívá se.
„Tys to sestro drahá,“ volá v zanícení,
„tot tvůj duch mi dává slední pozdravení!“
A co světce oko v nebes modro vniká,
v říši věčnou spěchá — sestra Školastika. —
Krátká mine doba, bratr touhou hyne,
Benediktu sestra s nebes výšin kyne.
Jedna touha svatá v obou srdcích plála,
pro nebeské vlasti obou duše zrála.
Jeden hrob již spojil obou větchou schránku,
obou duše vešly v nebes věčnou bránu.

Vilém Ambrož.

Čtrnáctisetletá památka narození sv. Benedikta a sv. Scholastiky.

Dnové 4.—6. dubna byly opravdu dny slavnostnými nejen řádu benediktinskému, nýbrž všem, jenž z hojnosti milosti, jimiž Hospodin sv. Benedikta obdaril, také obdrželi, mezi nimiž synové a dcery toho patriarchy působili a dosud působí a se modlí. Málo jest na světě krajů, kde by tito synové nebyli rozsevali símě sv. evangelia, kde by nebyli šířili světlo křesťanské vzdělanosti a ušlechtovali mravů; proto jestiť to přirozenou povinností vděčnosti, při památce narození sv. patriarchy řeholníků západu z darů Božích prostřednictvím jeho udělených upřímně se radovati a Hospodinu vroucně děkovati. Jako nevděk jest jedna z nejškaredších necitů a známka charakterů sprostých a nehodným se činí nových darů, tak naopak otvírá mysl vděčná štědrou ruku Hospodinovu a má již nárok na nová dobrodíní a v hojně míře jich dosahuje.

Dle úmyslu církve sv. nemá býti obmezena tato oslava památky narození sv. Benedikta pouze na ty právě uplynulé tři dni, — jinak proč by byl sv. Otec papež udělil všem během tohoto roku ke kolébce řádu a ke kolébce jeho zakladatele putujícím plnomocné odpustky, proč nazván celý tento rok rokem jubilejním řádu a on v nové síle k velkým činům se probouzí. — Mat ona zajisté neustále se oživovati a novou zůstati, tak jako i na Monte Kasino vždy novou bude přečetným poutníkům z celého světa sem přichozím, — máť se obnovovati zejména na hlavní svátky benediktinské, 11. července, jakožto na slavnou památku sv. Benedikta, 5. října, slavnost sv. Placida, prvomučenika řádu, 5. července, slavnost sv. Prokopa, opata Českého, 12. listopadu, sv. Kristina a soudruhů, českých mučňů v Polsce, 13. listopadu, všech Svátých a Světic řádu, 17. listopadu, sv. Gertrudy, toho serafina vtěleného, a mnohých jiných, jenž našim čtenářům, zejména údům bratrstva benediktinského nejsou neznámi.

Jedna z nejkrásnějších slavností však celého jubilea bude na Monte Kasino ve svátky svatodušní, dne 16. května, kdy se zasvěti nově opravená starožitná věž, v níž sv. O. Benedikt svou cedu měl, kde tedy vlastně žil, s Bohem obcoval, Boha o milosrdenství prosíval, odkud své syny v nebezpečích těla i duše hájil, odkud i svatou duši své milené sestry Scholastiky v podobě bílé holubice do nebe vznášeti se viděl.

Pakli jsme minulý měsíc věnovali sv. O. Benediktu, věnujme máj památce jeho svaté sestře Scholastice, pozorujme tu něžnou svatonášku lásku těchto od Boha vyvolených blíženců, vizme tu odvahu útlé panny v následování svatého bratra, její touhu po věcech Božích, její smělou lásku k Ježíši Kristu a věrnost sesterskou až za ten hrob.

Svatá Scholastika, Bohu od pryniho mládí věnována a oddána, následovala svého bratra na cestě ku svatosti kroky panny odhodlané, panny statečné a jako jelen po studnici vod tak toužila po jeho svatých roz-

mluvách, kterými jako květina ranní rosou se osvěžila k rozkvětu ctnosti nejkrásnějších. Nedaleko kláštera bratrova usadila se se sborem šlechtných panen stejně smýšlejících a scházela se každého roku jednou s bratrem ve dvorci blíže kláštera Monte Kasino, aby ve věcech spasení s ním se poradila, s ním se potěšila. Proč jen jednou do roku, o svatá sestro, přicházíš ke bratru? Odstrašovala tě vzdálenost k němu? či chystalas jemu nějaký dar aneb dostačovala ta jediná rozmluva již pro celý rok, že na cestě svatosti neumdlévalas? Ejhle dalas příklad všem rodným sestřám, kýž tě všechny následují! Netřeba častými návštěvami bratrovo obydlí znepokojovali vypravujíc všední plotky, donášejíc zbytečné tretky a umělymi pletenci a voňavkami mysl od života přesného odvracovati, alebrž hledej se Scholastikou školu sv. Benedikta, abys více duševnou než tělesnou stravou posilněna s radostí se pak navrátila ke svému.

Sv. Benedikt šel své sestře vstříc ven z brány klášterní. Což měl za nedovolené, aby ženská noha sestry jeho svatě práh jeho kláštera překročila, či vystříhal se posudků světáků, kteří mravy i dobrých řeholníků nestoudným svým štěkotem v podezření přivádějí a toho se domnívají o nich, čehož sami nešlechtnými svými skutky ovšem se neštítí, a ač o tak velkém světeci něčeho takového mluvití by si nedovolili, nicméně na jeho učeníky s posměšky by ukazovali. Proto sešel se svatý bratr se svou svatou sestrou mimo klášter avšak ve vlastním dvorci a nikoli v domě světském.

A když celý den chválami a velebením Boha a posvátnými rozpravami ztrávili, vzali teprv při soumraku k požívání chléb: — hledali napřed království Boží a spravedlnost jeho, dobře vědouce, že to ostatní jim bude přidáno. O šťastná taková návštěva, při které se předkládá napřed chléb andělský, slovo Boží, a posléze teprv chléb tělesný; nasýtíli především duši a pak teprv tělo! A když tak u společného stolu v bohomilých rozmluvách hodina již pokročila, prosila taže svatá panna, jeho rodná sestra, řkouc: Prosím tě, abys mne této noci již neopouštěl, ale abychme až do rána o radostech života v nebesích rozmlouvali. Celý den Bohem se bavili a duše její ještě lačněla po slovu spasení! Co na to ale on? „Což to pravíš, o sestro? zůstati mimo celu, mimo svůj klášter, nikterak nemohu!“ Nedobré žádáš ode mne, abych proti svému zvyku venku zůstal, toho ti splniti nemohu. O milovníče svatosti, proč odepiráš své rodné sestře, čeho i cizým poskytuješ? Než to činí tvá zbožnost, spěcháš na místo obvyklé své modlitby, abys více s Bohem nežli se sestrou se bavil, — opouštíš otce i matku i sestru, abys Boha byl hodným. Což ale, osmělují se tázati, nebyl by Bůh uprostřed vás, an Spasitel sám dí, že kde dva ve jmenu jeho jsou shromážděni, on uprostřed nich jest? Ejhle, jenom tu chvíli jediné noci prosí s tebou rozmlouvatí a odepiráš jí to. Jak tvrdě zacházíš se sestrou k vůli tvé řehole! Ona dobré žádá, aby

rozmlouvou s tebou Boha poživala, ty však taktéž, abys poslušnosti k řehole Bohu sloužil; ona vírou, ty rovněž vírou; ona z lásky k Bohu, ty ale také z lásky k Bohu. Kdo však z vás obou lepší má právo, ukázalo se v následujícím.

Taková však byla jasnota oblohy, že nižádný mráček se neukazoval. Bohu zasvěcená ale, uslyševši záporná slova bratrova, sepnouc ruce skryla svou hlavu ve dlaně a ke stolu takto skloněna jala se Všemohoucího prositi. A když byla hlavy své ode stolu pozdvihla, tohotéž okamžiku strhlo se takové hromobití a taková spousta děště, že ani ctihodný Otec Benedikt ani jeho bratří, kteří spolu s ním byli, práhu dvorce, v němž se nacházeli, překročiti nemohli, a sv. Otec takto donucen byl přání své sestry vyhověti. Jaký nový, neslýchaný to zázrak! Kde ani stín mráček na obloze nebyl, pojednou zachví se hromem a bleskem veškerý okršlek, a vichor se zdvihá, kde právě ani pérko se nehnuło. Co z očí světiice proud slzí, tu s nebes celé řeky se proudí děště. Staníž nyní svatá láska, svázány buďtež kroky bratrovy; o co sestra žádala, neodepře již láska bratra. Volky nevolky prodloužíš o oče svatě rozmluvy po celou noc, sestra domohla si práva nad tebou od vesmíru Pána. „Ušetříž tebe všemohoucí Báh,“ dí sv. Benedikt, vida to hromobití a spoustu děště, a seznav, kdo to způsobil a že mu nyní již nemožno, ku klásteru se vrátiti, „ušetříž tebe, odpustiž ti, o sestro; co s to způsobila?“ — „Co jsem to způsobila, tážeš se, o bratře, svatý Otče? Ejhle, prosila jsem tebe, a nechtěls mne slyšeti; prosila jsem Pána svého a vyslyšel mne! — Nuže, můžeš-li, vykročíš a opustiv mne vrať se ku svému klásteru!“ — Ach toho krásného závodění čistě lásky bratrské a čiré lásky k Bohu, a jak podivným způsobem rozhodnul spor Hospodin sám! — Ach té něžné lásky Spasitelovy ke všem ho milujícím, že i dětinným rozmarům svých miláček vyhovuje a novým zázrakem stvrzuje, jak milo mu naslouchati rozmluvám nás smrtelníků o nebeské vlasti!

Touha po nebeské vlasti, kterou tak zjevně ukázala při návštěvě svého svatého bratra, ztrávila ji: po třech dnech od této památné rozmluvy odebrala se tam, kam ji táhla veškera její touha a aby bratru svému ukázala, že se před Bohem neprovinila v ničem, když i to hromobití a tu v tu roční dobu neslýchanou bouř na Bohu si vyžádala, aby jen ještě déle mohla o nebeských věcech rozmlouvat, ukázala se mu ve způsobu holubice, ana se vznáší k nebesům. O té radosti, kterou měl sv. Otec, vida tu, již na zemi nade vše miloval, již v jistotě, vida ji pospichati již k nebeskému její ženichu, jehož ze všech svých útrob oba tak vroucně milovali! — Pln radosti oznámil to ihned svým bratřím, a Bohu díky vzdávaje poslal pro tělesné její pozůstatky, aby ve společném je hrobě uložil, který si již připraviti dal.

Tak se stalo, že jeden hrob je i po smrti spojil, jež jeden matky světu je vydal život a jejichž duše v jasné slávě Hospodina velebí.

Jak krásná jest bratří a sester láska, která v milování Boha vrcholí a kterou pokrevenci sobě k jedinému svému cíli dopomáhají.

O svatý Otče Benedikte a svatá jeho sestro Scholastiko oroduj za nás u zdroje všech milostí a vyproste nám, abychom podobně vám především věčně věci vyhledávali, nedajíce se svěsti ničím ohledem na svět, který pomije.

Křesťanská rodina podle Srdce Ježíšova.

IV.

Matka rodiny — podle Srdce Páně.

Která z vás rozmilé čtenářky čtou tento nápis nevzpomene tu ihned na blahoslavenou Matku všech matek lidských na Mřarii Pannu?! A skutečně ona se také ukázala býti vzorem a příkladem i matky rodiny. Aj jak věrně žila s mužem sobě zasnoubeným až do skonání jeho! a jaké lůžko připravila svému umírajícímu Josefovi! lůžko zajisté to nejlepší, jakéž jen smrtelníku kdy se dostatí mohlo, totiž v náručí, na Srdci samého Krista Ježíše, kterýž jakožto nejvyšší kněz v poslední hodině mu přísluhoval a čistou duší jeho na věčnost připravil. Než, jako jest umírání tím největším utrpením člověka zde na zemi, tak zase pomoc poskytnutá umírajícímu jest nejkrásnějším skutkem křesťanského milosrdenství. A hle, tímto skutkem upřímné lásky korunovala Maria svůj pospolný život s Josefem. — Ona čistá láska, jakouž po dlouhá léta k sobě vespolek chovali, spojila srdce obou co nejužěji, až je smrt od sebe rozdělila. I lze si tu snadno domyslíti, že ztráta tato veliký zármutek a těžký bol způsobila útlému srdci Marie Panny; byla to zajisté jedna z největších jejich bolestí na světě. —

Avšak Marii Pannu ustanovil Bůh za matku rodiny netoliko tam v Nazaretě, nýbrž i v té veliké, obrovské rodině v církvi katolické. Ony pozdravy, s jakýmiž v loretánské litanii k ní voláme: „uzdravení nemocných“ — „útočiště hříšníků“ — „potěšení zarmoucených“ — „pomocnice křesťanů“ atd. naznačují právě působení její jakožto matky této veliké rodiny — církve svaté. Rozlož si milý čtenáři obšírněji, co v titulech těchto leží, a máš tu nejlepší legendu o té nejsvětější matce všech matek.

Já pak ti chci tuto vypravovati o jiné z deér Eviných a ukázati tobě a zvláště všem matkám křesťanským jak dovedla Rodičku Boží následovati a býti také v rodině své a v celém domě pozdravením nemocných, útočištěm hříšníků, potěšením zarmoucených — zkrátka býti rádnou matkou rodiny, jak si jí Kristus sám přeje. Jest to

Sv. Františka ze Chantalů (čti Šantalů).

1. Věrná žena. Sv. Františka ze Chantalů (svátek její připadá na 21. srpna) narodila se r. 1572 a již od útlého mládí mlula celým

srdcem k církvi katolické. R. 1590 majíc 21 let svého věku provdána jest Františka za barona Kristofa ze Chantalů, kterýž byl vojínem a majitel zámku Bourbilly ve Francouzsku.

Mladost svou strávila Františka ve vši ctnosti a čistotě a svůj panenský stav změnila jen proto, že otec její tak byl ustanovil. Sestra i švagr doléhali na ni, aby se provdala za jiného muže, kterýž byl kalvinem; ale ona rady této neuposlechla. Za jedno neměli ani švagr ani sestra to právo něco jí nařizovati a za druhé, a to bylo také hlavní příčinou, byla jí sv. víra katolická příliš drahá a vzácná, než aby srdce své sdílela s nekatolíkem ano s odpůrcem své víry. Proto, jak již podotknuto, zamítla urozeného, bohatého šlechtice kalvínského a ihned svolila, když jí otec nabídnul barona ze Chantalů, muže to řádného a co více rozhodného a horlivého katolíka. Budoucnost její nám to ukáže, jaké zvláštní požehnání Boží spočívalo na tomto sňatku manželském.

Naopak lze ale dokázati ze skutečnosti že mezi desíti smíšenými sňatky devět se jich nevydaří. A nemůže to ani jinak býti. Arciť se mohou manželé milovati z rozličných příčin a pohnutek, ale pak jest také láska jejich právě taková, jaká pohnutka. Na př. svedla-li tělesná krása manžele dohromady, t. j. miluje-li jeden druhého pro tělesnou krásu, trvá láska tato arciť právě jen tak dlouho, pokud trvá krása těla; s ní pak

také zahyne. Avšak láska manželská má potrvati nejméně až do smrti, proto má zapotřebí pevnějšího základu. A který že jest ten nepevnější, po všecky časy i ve všech nehodách nejtrvanlivější základ lásky? — ten jest a zůstane toliko Bůh!! A není-li v tom, co se Boha týče, jednota a shoda mezi manžely, nýbrž cť-li na př. žena Pána Boha tak, jak se nám byl skrze Syna svého zjevil, muž ale Boha takového, jak si jej Lutr, Kalvín, starokatolíci neb zednáři přistříhli: ó pak rozdvojena jsou srdce jejich, pak stojí mezi nimi přehrada, že se nemohou nikdy opravdu a z gruntu milovati. Ano

třeba jen nepatrné maličkosti malé jen neshody a veta je po vši lásce, nastane nesvornost, nesnášlivost, zášť a nenávisť se všemi svými, někdy i citelnými následky.

Naše Františka ale chtěla míti muže, s nímž u všech věcech až na dno srdce svého, i v náboženství a ve víře usjednocena býti mohla; a takovým byl baron ze Chantalů. I přijala jej tedy z ruky otce svého

tak, jako z ruky Boží, věnovala mu srdce své a s ním i nerozdílnou lásku, poslušnost, activest a věrnost až do své smrti, ba až do věčnosti. Nebylo mezi oběma nikdy ani žádného sváru neb různé slovy, ba ani nersrovnalosti vůle. Muž také nežádal na Františce nic nepravého, ona pak ve všem se podrobovala vůli jeho, a tak bylo jim snadné zachovati pokoj, dobrou vůli a donáci svornost.

Sotva ale uplynuly 3 měsíce od sňatku, musil manžel její do vojny. Večer před odjezdem měl s chotí svou dlouhou rozmluvu, žádaje ji, aby po čas nepřítomnosti jeho uvázala se ve správu veškerého jeho hospodárství, tehda ne velmi sporádaného. Františka se tomu bránila říkouc, že není v té věci zkušená a znalá, že cítí v sobě více náklonnosti k tichému soukromí a k ústrančnosti kde by mohla obcovati s Pánem Bohem a že jí nelze takové starosti o celý dům vésti bez roztržitosti ducha a modliteb jejich.

Jiný muž, zvláště podle nynějšího světa — svobodomyšlný, byl by jí na to odpověděl slovy, jako: „Ničemná modluso, -- rüzenečkářko — přepjatá osobo, pobožnůstkářko“ a j. pod. — ale baron Chantal nebyl muž u více tak zbankrotělý, nýbrž jak podotknuo, byl řádný katolík a eo takový odpověděl manželce: že péči a starost o domácnost může žena vždy dobře srovnati s péčí o plnění vůle Boží, a více, než plniti vůli Boží že nemůže ani modlitbou a rozjímáním. I připomenul jí některá slova z písma sv. jako na příklad: „žena přičinlivá korunou jest mužce,“ — „žena rozumná staví si svůj dům,“ — žena statečná shledla pole a koupila je: z užitku rukou svých vstěpila vinici.“ (Z přísloví Šalomounových.) -- Tak a podobně mluvil Kristof k chotí své, a tato chtěj ukázati, že tedy bude rozšafnou, přičinlivou a statečnou ženou, slíbila manželci vésti správu celého domu jeho. A hle s pomoci Boží tak se v tom vyznamenala, že v krátkém čase třikráte lépe stálo hospodárství, než pod správou jejího manžela.

Pokud meškal manžel její doma, nosila vždy lepší šat, by se mu líbila a nedávala mu žádné příčiny k nespokojenosti; od té chvíle ale, co odešel na vojnu, odložila všecken šperk a nádheru stranou, ač i nyní jako prvé mívala vznešené návěstěvy. Jsouc jedenkrát z toho kárána, odvětila tímto krásným slovem: „Nyní mi nemluve o krásných šatech, neboť ony oči, jimž se líbiti musím, jsou na sta mil odtud vzdáleny, a proto marné by bylo, bych se parádila!“ — Právě tak smýšlela a mluvila sv. kněžna Alžběta, říkouc: „Krásním a zdobím tělo své nikoliv z marnivosti a žádosti, bych se jiným líbila, nýbrž pouze z křestanské lásky. Neboť manžel můj nesmí jiné ženy milovati mimo mne; i musím tedy hleděti jemu se líbiti a nedati mu žádné zámínky k nespokojenosti, neb dokonce ke hříchu.“

„Aj, aj“ — podíví se tu snad mnohá čtenářka, — „jaké to podivné, nyní neslychané zásady měly ty svěťice Boží!“ — Není-li pravda? to není pranic po chuti a duchu světa nynějšího! Ano, ano, co se té marnivosti

žen a nádhery šatu jejich týká, přišlo to za našich dnů již na vysoký stupeň, a mnohé i vdané ženy a matky rodin — co všechno té modle ošemetné obětují!? a k jakému často účeli? — často k ohavnému, šerednému a hřísnému. Zda nebudou museti jedenkrát za tu bezpotřebnou a hřísnou parádu přísně se zodpovídati? ba snad i trpěti někde v očišci neb v pekle?!

Však ve světle ještě krásnějším ukázalo se to dobré a věrné srdce Františčino tenkrát, když manžel její po osmiletém spokojeném a šťastném manželství nejprv se těžce roznemohl a pak zotaviv se poněkud na honbě nešťastnou ránou postřelen zemřítí musil. Tu dnem a nocí meškala u něho, neopouštějíc lůžko, leč když vyšla ven trochu se vyplakati aneb v domáci kapli za něho se pomodliti. Tu bylo ji slyčati, ana hlasitě lká: „Pane, Pane na nebi! vezmi mně všechno co na světě mám, toliko muže mi nech!“ — Když pak Bůh předce jej vzal, tu hynula hořem věrná žena, tak že po 3 měsících, ač dříve byla silná a plná zdraví, podobala se kostlivci; tak hryzla srdce její bolest nad ztrátou muže. — O jiném sňatku pak nechtěla více slyšeti, co živa byla.

Snad mnohý čtenář pozastaví se zase nad tímto jejím hrozným zármutkem, a řekne: že takové bédování a nařikání se nesluší na osobu tak ctnostnou a svatou! Ale na to odpovídám tolik: za jedno nestojí nikdež psáno, že by žena svatá měla míti srdce z kamene, které by chladné a tvrdé zůstalo i při ztrátě předmětu nejmilejšího; a za druhé jest to zajisté zcela příslušno aby bolest a žalost nad ztrátou stála v poměru k předmětu ztracenému, t. j. čím dražší věc ztracená tím větší zasluhuje bolest. Františčin muž pak právě nebyl jako obyčejně ve světě bývají, nýbrž byl nadobytčej dobrý, ctnostný, z gruntu katolický muž, který manželce své nedal nikdy ani té nejmenší příčiny ku stěžování si. Za to pak i ona nemilovala jej jen tak, jako obyčejně ženy své muže milují; nýbrž milovala na svém Kristofu všecko netoliko zevnější postavu ale i vnitřní povahu, jeho šlechetné čisté srdce. Ano, i kdyby nebyl býval tak bohat, vzdělán, krásného těla a mírné povahy, byla by jej nicméně milovala k vůli Bohu! Nebylať tedy její láska pouze přirozená, nýbrž byla to pravá ryzá křesťanská láska k bližnímu pro Boha a v Bohu. Poněvadž pak byla tak veliká láska její, byl také poměrně i žal její veliký.

Rozvaž tu křesťanská ženo! Žádají-li si manželé, aby pospolná jejich láska byla vroucí, upřímná a trvanlivá, necht pečují jen o to, aby oba milovali co nejvroucněji Pána Boha, z celého srdce svého, z celé duše své, ze vsí síly své — nade všecko! —

2. Matka. Manželství Františky s baronem Kristofem bylo od Boha požehnáno a obdařeno potomky. Mělitě v celku 6 dítek, z nichž dvě záhy zemřely, na životě pak zůstal jeden syn a 3 dcery.

Rodičové, jenž nosí křesťanské náboženství netoliko v modlitebních knížkách, nýbrž také v srdci, říkávají: že jim dítky jejich daroval

Bůh. Avšak, ač nábožné jest toto vyřčení, zcela pravdivé přede není. Proč? Daruje-li ti někdo ku př. zlaták, stane se peníz tvým majetkem a vlastnictvím, s nímž můžeš nakládati jak se ti líbí. Ve smyslu takovém však nemůže Bůh ničeho komu darovati nýbrž On zůstane vždy pánem i všech darů člověku uštědrěných a může si je opět vzíti kdy se Mu líbí, aniž smí kdo jen slovíčkem proti tomu namítati; ano On dokonce i z toho, co komu dá, žádá přísný účet, jak asi člověk darů těch upotřebil, zda-li podle vůle Boží, či podle vůle své a proti vůli Božské. Tím méně může Bůh darovati člověku jiného člověka a nesmrtelnou duši jeho, aby s ní nakládal podle své libosti. Obdaří-li tedy Bůh rodiče dítětem, jest to sice také vzácný dar Boží, avšak zůstává spolu výhradním majetkem Boha samého a rodičové s ním nesmí nic jiného činiti než pouze to, co Bůh chce, a budou za dítky své jedenkrátě právě tak přísný účet klásti, jako za svou vlastní duši.

A cože chce Bůh s dítkami? — On chce aby se pro Něho vychovávaly; On jest jejich otcem, ony pak co žiti budou a po celou věčnost mají Jej co dítky ctíti, poslouchati a milovati nade všecko na světě, daleko více než i vlastní své rodiče. To je tedy rodičův hlavní úlohou: vychovati z dítek svých prince královské, ba více — dítky Boží! — S vychováním tímto začíná již Bůh sám u každého dítky na sv. křtu; ano všecky Jeho milosti a svátostí směřují jediné k tomu, ze synů lidských učiniti křesťany, syny Božími a jedenkrátě svatými v nebesích. — Toto vše sv. Františka nejen dobře věděla, ale také vždy majíc na paměti i činila.

Poslyšte dále život její.

Jsouc vdovou hledala radu u muže zbožného a rozumného, a rádec takového nalezla ve sv. Františku Saleském. On ji učil a cvičil v tom velikém umění, jež slove křesťanské vychování dítek; a první jeho rada zněla: co možno záhy a se vši pílí a horlivostí mysl i srdce dítek na Boha a k Bohu obracet, dříve než by je svět k sobě naklonil.

Ó což matek křesťanských zanedbává již toto první pravidlo mateřského vychování!! Což si nechávají mnozí rodičové záležeti aby přivedli dítko své k tomu, by na ně okem pohlédlo, se usmálo, ručkama je obejmulo a ústy políbilo! Což se namoří a naplahočí, by vyloudili ze rtů dítky první slovíčko, které opět jim platiti má — „mama“ — „tata“! — Aby ale dítko na „tatička“ nebeského se usmálo, ručkou Mu polibek do nebe poslalo, Jeho obrázek políbilo, aby jeho první a jedenkrátě i poslední slovo znělo: Ježíš — Maria — Josef — aj, k tomu, jak se zdá, nemají času, to ať dítě učí později ve škole kněz a učitel. — Avšak počínání takové jest vlastně neklamně znamení, že rodičové sami nemají ani citu, ani smyslu, ani pravé lásky k Bohu, sice by je vlastní jich srdce k tomu hnalo a pobádalo, aby dítěti to, co jim jest nejdražší a nejmilejší, také nejprvé ukázali a do duše vštíplili.

Tak ale činila sv. Františka. Pomodlivši se svou ranní modlitbu šla zimního času o šesté hodině, v létě pak ještě časněji k lůžku svých dětí, zbudila jedno po druhém a sama oblekla. Na to musely v kruhu kolem matky pokleknouti a ranní modlitbu se pomodliti. Když byly takto nejprv pozdravily Boha, pak teprve pozdravily matku, obejmuly se vespolek a šly přát dědovi „dobrého jitra.“ Aby jim dala příklad dětinné úcty a lásky ku starým rodičům, šla matka s nimi. Na to pak je vedla každodenně do zámecké kaple na mši sv. Rozumovala takto: došla-li žena pouhým dotknutím se roucha Kristova milostí a síly léčivé, tím jistěji vychází z nejsvětějšího Těla a Božství Jeho tam na oltáři vezdy přítomného na všechny milost a posvěcení, jenž k Němu přicházejí. A proto nevěnné dítě uvéstí k nejsvětějšímu Srdci Kristovu, nestojí-li pak již tato milost za to, abychom je pilně vodili s sebou na mši sv.? Byť i ještě nic nevědělo o Spasiteli na oltáři přítomném, však ví dobře Spasitel o něm a požehná mu zajisté, budou-li Jej rodičové za to prositi, jako ondy v evangelium vodily matky robátka svá ku Kristu prosíce, by na ně ruce vložil.

Poněvadž za časů Františky nebylo ještě veřejných škol, byla baronka nucena býti svým dítkám učitelem a katechetou. A to se velice líbilo sv. Františku Saleskému, i psal jí jedenkrát: „Velice to chválím, že sama vyučujete dítky své. Bůh vám za to bude milostivě nakloněn; neboť On miluje malé dítky a i andělové strážní milují obzvláštní měrou ty lidi, kteří, svěřence jejich vyučují bázni Boží a do útlych srdcí jejich vštěpují bohumilou ctnost.“

Nábožná matka Františka navykala také dítky své častěji za den pozdřihnouti mysl svou k Bohu, jmenovitě když hodiny bijí; taktéž i večerní modlitbu před spaním musily na hlas a společně odříkávati.

Nábožná modlitba, milý čtenáři jest věcí praobzvláštní; nejen že sama sebou již jest ctností bohumilou ale spolu i svlažuje sazencičky ostatních ctností v srdci lidském jako rosa nebeská a hubí všeliký plevel a zlou smet. Že pak nyní dítky tak záhy bývají porušeny a zkaženy, pochází mimo jiné odtud, že za našich časů v mnohých a mnohých rodinách se nic nemodlí. Nemodlí se celý čas otec, nemodlí se matka, kterak se mají děti modliti?! Tu má pak arci pekelný nepřítel bránu dokořan otevřenou; tu jest mu pak snadné nasíti mezi pšenici koukole, nacediti jedu do útlych srdcí dítek zanedbaných; tu se pak snadno stává, že nešťastní tvorové tací — sotva že žvatlají — již znají dobře zlořečiti, spílati a lháti, ale modliti ani slovo, ba ani kříž neumí udělati!! — Jak bude — ptám se — jedenkrát těm a takovým rodičům při skládání úctů z dítek v nevinosti a svatosti jim svěřených?! —

Po večerní modlitbě požehнала Františka dítky své svěcenou vodou a učila je ve vši slušnosti a mravopověstnosti na lože se klásti. Sv. František Saleský poručil jí v ohledu tomto výslovně, aby každému dítěti dala

zvláštní lůžko a k dohlídce ustanovila jis'ou opatrovnici, na níž se tak bezpečně spolehnouti může, jako sama na sebe, a dokládá: „Nelze ani věřiti, jak důležité pro ditky jest zařízení toto; denní zkušenost přesvědčuje nás o tom!“ Tak psal svatý muž a Františka toho pilně šetřila.

S nemenší péčí bděla též nad náklonnostmi, jenž počínaly se v dítkách ozývati. Byltě hošík letory nad míru živě a jevil záhy žádost po cti a vyznamenání nad ostatními; dívek pak přirozenou chybou byla marnivost. Františka chránila se nepravé tyto náklonnosti něčím podporovati a rozdmychovati, ale naopak při každé příležitosti poučovala ditky o tom, jak ošklivá a nešlechtná necnost jest vysokomyšlnost i marnivost, bažící po tom lidem se libiti, a jak mnohem krásnější jest pravá ctnost, kterouž se můžeme zalíbiti Bohu a všem dobrým a moudrým lidem. Tak poučovala Františka své ditky, ale netoliko slovem, nýbrž i skutkem, jsouc svým chováním i šateň pravý vzor křesťanské skromnosti, pokory a počestnosti; tak že dítkám nebylo nic jiného třeba, než dle matky se řídití a spravovati. — Z toho můžeš milá matko snadno pochopiti, co platné jest kárání a napominání dítek, varování jich před tou a onou necností, — pakliže sama se jí dopouštíš; pakliže dítě tvé, zeptám-li se: kdo pak tě naučil lháti, nadávati, kleti? — pakli prostě odpoví: to matka doma! —

Co nejméně Františka u svých dítek sněsti mohla, byla lenost a zahálka. Dále tedy přidržovala je ku práci, a sama též ani chvíle bez dobrého nějakého skutku nepromeškala.

Aby záhy učila ditky také lásce k bližnímu, rozdávala almužnu skrze jejich ruce a vodila je s sebou do domů nemocných a kázala jim v tom a onom ubohým posloužiti. Mělyt již od mladosti učiti se znáti lidskou bídu a přičiňovati se kde možno odpomáhati.

Jak dí staré přísloví: „nepadne jablko daleko od stromu,“ tak se stalo na dítkách sv. Františky. Křesťanským vychováním stali se ze všech lidí řádní a rozšafní. — Arciť může se někdy i opak státi, a také bohužel nezřídka se stává, že přes všechno namáhání a pěstování ze strany rodičů dítě se jim pokazí, a stane se pravý opak jejich. To pak bývá odtud, že na vychování dítěte má vliv netoliko Bůh a rodičové, nýbrž i jiní ještě, na př. ďábel, zlí kamarádi, učitelové v nižších i vyšších školách, ano i sousedé, ba celá obec a nejvíce vlastní vůle či svévole dítěte.

Avšak právě z toho, že přes všecku péči může se dítě pokaziti, vysvítá jen opět, jak důležitá jest povinnost křesťanských rodičů, aby veškerou péčí obraceli na dobré vychování a hledění dítek. Za to pak sloužít vám rodičové k útěše to, že činíte-li vzhledem na ditky svou sv. povinnost, obdržíte dojísta od Boha odměnu za své namáhání, neboť již se dítě zdaří nebo nezdaří.

(Pokračování.)

V den nanebevstoupení Páně.

Proč dnes záříš, horo olivetská,
jako oltář jasem plamenným?
Tvůj-li vrchol žasným okem zřím,
bláhou oddychuje duše všěcka.

Jak se skvěje nadpozemským nachem
v Gethsemaně Krista Pána krev!
Krví tou již stlumen pekla řev —
spoj s k hymnu nebe s zemským
prachem!

Otvírá se nebes věčná brána,
vítězný k ní vstupá nebes král;
vítěz stara řádu vězně jal,
ježto kryla předpekelná schrána.

A již nebe slávozpěvem jásá,
po pravici Boží člověk-Bůh
osloňuje dálný nebes kruh,
nová září po nebesích krása!

O jak vmisím do té věčné slávy
všecek chud jsa nestatečný hlas?
Kterak věčného zřím slunce jas,
slepota kdy hříchu zrak mi tráví?

Shlédniž, Pane, s nebešťanů výše
na mne chodce v žalném údolí,
ať Tvá láska svatá uvolí
duši přijat do nebeské říše!

Kdožby nepil kalich Tvůj, o Pane,
kdožby s Tebou nepodstoupil boj?
V bolné slze vidím slávy zdroj,
z bojů krušných vítězství mi vstane!

Vstoupiž, Kriste, v bránu srdce mého,
kterouž láskou Tobě otvírám,
zbuduj v srdci sobě věčný chrám
svoji slávy, milosrdí svého!

Vil. Ambrož.

Třetí řád sv. Františka.

Časopis „Škola B. S. P.“ a III. řád sv. Františka.

(Pokračování).

Velkou váhu sv. František kladl na zachování pokoje a míru mezi
spoluúdy třetího řádu a vůbec mezi bližními. Za tou příčinou ve
zvláštním odstavci své řehole ustanovil, aby každý, kdokoliv do řádu
by vstoupil, dříve závět učinil. Opatření takové mělo za účel všechny
zbytečné hádky o pozůstalost terciárovu již napřed ukončiti. Dle toho
ustanovení sv. Františka byl každý terciár zavázán všech svárů se vy-
stříhati. Povstal-li náhodou mezi bratry nějaký spor, ve vši dobrotě jej
dle předpisů řehole hleděl jedenkaždý vyrovnati. Nepodařilo-li se brzké
a úplné smíření, měla se pře předněti nařízenému soudci, jenž by sporné
strany smířil a dle práva při rozsoudil. Za každou cenu měl se porušený
mír mezi bratry obnoviti. Sv. František praví mezi jiným v tom odstavci
následovně: „Veškeré různice, neshody a rozepře ať odstoupí od bratří
mých“ . . . ba nad to jim přikazuje, aby se jedenkaždý vystříhal všech
nelaskavých a urážlivých slov a skutkův. Dále vyžaduje řehole na bratřích,
aby pokud jim možno každou přísahu odmítli, jízto by k nenávisti aneb
koupectví byli svedeni, neboť každá taková přísaha duši do bídného
otroctví a do jisté záhuby přivádí. Jedná-li se ale o obnovení míru mezi
bratry, aneb aby svou víru přísahou veřejně stvrdili a pomluvy jim činěné

vyvrátili; dále jsou-li soudem vyzváni podati svědectví o nějaké věci, dovoluje jim řehele i přísahati. Hlavního účele dosahuje řehele třetího řádu následujícím ustanovením: „Bratři třetího řádu nesmi nikdy zbraň při sobě nositi, leč by ji upotřebiti chtěli pro ochranu římské církve, aneb chtěli zbrani hájiti svatou víru a vlast svou. Aby ctěný čtenář společenskou důležitost ustanovení toho poznal a dosti ocenil, uvádíme mu na paměť tehdejší dobu, ve které dvě politické strany — Ghibellinové a Welfové — celé Vlašsko a Německo až do nejsvětějších zájmů rozsápali a celou společnost lidskou na dva sobě nepřátelské tábory rozdvojili. Strana Ghibellínův zastávala a hlásala nauky proti národnosti a církvi. Welfové naopak hleděli ve svém středu veškeré zájmy národní a církevní zachovati; avšak obě strany byly odpárci svaté stolice. Bratři 3. řádu nesměli náležeti ani té ani oné straně, neb byli slíbili, že vždy jen svaté církve se držeti budou a zbraně jen tehdy se uchopí, když toho vyžadovati bude svoboda sv. církve, sv. víry aneb vlasti. —

Podali jsme krátce hlavní obsah řehele třetího řádu. V celé řehele a ve všech jednotlivých ustanoveních jeví se duch sv. Františka dle výroku na slovo vzatého Segura. Každý úd řádu toho má živu býti, jako by ani z toho světa nebyl, má dle slov Apoštola užívati světa, jako by ho ani neužíval, má jako řeholník uprostřed svěťáků žíti, jsa dalek všech světských zásad a zkažených libůstek a prost všech ošemetných choutek a radovánek, které mnoho lidí do jisté záhuby uvádí. — Nedomnívejme se, že by řehele ta vychovávala jen trdnomyslné, rozmrzelé lidi a svatoušky, aneb že by se protivila každému umění a zakazovala i nevinná, čistá veselí a potěšení. Naopak sv. František chtěl, aby stoupenci jeho byli vždy veselé mysli, aby vždy mir a radost jevila se ve tváři a jednání každého. On sám těšival se z krásných básní, z hudby a krásných maleb, a usiloval všemožně o to, aby veškeré umění zasvětilo se službě Boží a církvi svaté, nikoliv ale světu a hříchu. Dle toho jest třetí řád nejen protivou nepravé přisnosti, ale také protivou veškeré nedbanlivosti a netočnosti. Třetí řád nemůže se spráteliti s onou zpodzilou neodvislostí naproti sv. stolici, kterážto počtilosť ducha lidského stala se v naši době hlavním heslem, pod nimžto všechny nájezdy a útoky na každou důstojnost ať světskou ať kněžskou se činí. „Vše činíme dle návodu sv. církve, vše pro ni, ničehož bez ní,“ jest zásada sv. Františka. Zásada ta arci protiví se duchu modernímu a všemu neblahému a pošetilému rozumnování, které na novo náměstek Kristův římský papež Pius IX. zavrhl a z něhož všechny duševní, mravní, náboženské, politické a společenské nemoce našeho století jako ze společného pramene plynou. Třetí řád konečně jest jediným neomylným prostředkem, jest mohutnou hrází naproti stálému pachtění-se po bujných radovánkách a naproti ustavičné žízni po ukojení každé náruživosti, — chyby, kteréž jako za času sv. Františka taktéž i za našich dnů ve všech třídách společnosti lidské se zahnízdily.

4. Řád třetí, který ihned na začátku svého založení s velikým nadšením byl přijat a v krátkém čase po celé Itálii se byl rozšířil, dosáhl tím větší obliby u všech, když sv. František byl řeholu sepsal a jako nové pravidlo života uveřejnil. Řehole se ihned všude rozšířila a to nejen po celé Itálii, nýbrž i po ostatní Evropě, neboť kamkoliv bratří a stoupenci sv. Františka zavítali, přinesli sebou i řeholu pro třetí řád. Přirozený následek toho byl, že mnozí ve šlechtetném zápalu spěchali, aby se dali do nového řádu zapsati. Dějepiscové těch dob nám uvádí mnoho králů, knížat, vojvodů neb hrabat, kteří vstoupili do řádu třetího. Mezi jinými i sám Ludvík VIII. († 1226) král francouzský a jeho choť zbožná Blanka, dále pak Ludvík IX. a jeho choť Markéta z Provence se svou sestrou Isabellou staly se členy třetího řádu. Totéž učinili stejnou dobou Ferdinand král Kastilský s celým dvorem, pak Sancho II. král Portugalský a jeho velmožové a i princezka Portugalská Sancia se svými družkami. Roku 1224 vstoupili do řádu sv. Alžběta Duriňská a král uherský Bela IV. Ba i do našich krajů řády sv. Františka byly uvedeny a i zde nalezli se mnozí ctitelé řádů těch. Sv. Anežka Přemyslovna dala v Praze vystavěti klášter pro druhý řád, t. j. pro Klarisky a odloživši šaty královské osobně vstoupila do téhož kláštera. Zajisté, takoví příkladové nábožné mysli a zbožnosti vůbec měly veliký vliv i na lidi nižších tříd. Rozmilé to bylo popatření na muže, na svobodné a ženaté, na lidi vznešeného i sprostého stavu, jak všichni spěchali a horlivě žádali vstoupiti do řádu třetího. Milo pak bylo poslouchati, jak se přemnoží opaskem, jimžto na znamení pokání a sebezapření se byli opásali, vynášeli. Celé rodiny ba i celé obce byly spojeny úzce bratrským svazkem třetího řádu. Na příklad po celé Itálii nebylo města, městyse neb dědiny k nalezení, kde by třetí řád své údy nebyl měl, ba dokonce nebylo domu, z něhož by aspoň 2 neb 3 nebyli náleželi třetímu řádu. Z chatrě chudoby dostal se třetí řád až do paláců královských a knížecích. Podivuhodné toto hnutí náboženské všech tehdejších křesťanů dosvědčují nám sv. Bonaventura a dějepiscové souvěci.

Jakých následků náboženský ruch tento aspoň pro Itálii mítí bude, poznal již tenkrátě odpůrce sv. církve Petr z Vineis, kancléř krále Bedřicha II. V jednom psaní, které byl roku 1227 svému císaři a králi zaslal, píše takto: „Menší bratři a bratři kazatelé*) povstali, jsouce naplnění nenávistí naproti nám; veřejně haní způsob života našeho a naše smýšlení a tím naše práva rozšlapali a nás zničili . . . A ejhle, aby moc

*) Sv. Dominik, seznav vše to dobré, co třetí řád sv. Františka v církvi sv. byl vykonal, pojal myšlénku, podobný řád dle příkladu svého přítele sv. Františka založiti, kterou před svou smrtí také uskutečnil, založiv třetí řád a nazvav jej „Militia J. Christi“ — „vojskem stálým Ježíše Krista.“ O těchto dvou řádech, kteří práva sv. stolice naproti všem nepřátelským nájozdům chránili a proto u Ghibellinů u volké nenávisti byli, píše kancléř Bedřicha II., Petr z Vineis.

naši ještě více seslabili a lid nám odcizili, zřídili dvoje nová bratrstva, která do svého středu muže a ženy bez rozdílu přijímají. Vše k nim spěchá a sotva nalezně se osoba, jižto jméno by do onoho bratrstva nebylo posud zanešeno.“ — . . .

Sv. František ještě před svou smrtí († 4. října 1226) velkolepé své dílo ukončil, založiv a zřídív třetí řád svůj a ještě na své vlastní oči viděl, jak všechny tři řády, obzvláště pak poslední zkvétá a své větve po celé Evropě mohutně rozprostírá . . . Než po smrti zakladatelově řádové tyto netěšili se dlouho míru, jehož za živobytí sv. Františka v úplné míře požívali.

Jako každé veledilo cirkve Boží pronásledováním osvědčilo se býti mohutnějším začátkem svého, musel i řád třetí svou očistu přestáti, aby zmohutněl a budoucím nepřítelům svým lehčeji odolati mohl. Již Bedřich II., obávaje se stejně velikého počtu terciářů jako moci jednotlivých údů téhož řádu, kteřížto jsouce buď o vlast svou velmi zasloužili buď z rodů vznešených pocházejíce vysokého postavení a nejvyšších důstojenství v říši se domohli; zároveň znaje oceniti jich neoblomnou oddanost ku sv. apoštolské stolici, ukládal, rokem 1227 počínaje, celému řádu a spolu též jednotlivcům ohromné a nespravedlivé poplatky.

Papež Řehoř IX. ihned téhož roku vydal zvláštní bullu příkazuje všem arcibiskupům a jiným prelátům Italským, aby utiskovaných terciářů vši moci se ujali a je chránili. Než ani to neulehčilo řádu. Císař ještě krutěji terciáry pronásledoval, odnímaje jim nejen všechny statky, ale zároveň zakazuje, by nikdo se neopovážil, jednotlivým údům útulku poskytnouti. Pronásledování trvalo až do smrti Bedřicha II. do roku 1250, kterého roku Bedřich II., jak byla sv. Rosa z Viterbo předpověděla, také zemřel. Horšího však a nebezpečnějšího pronásledování zakoušel řád třetí v druhé polovici 13. a počátkem 14. století. Za času Bedřicha II. byly arcit všechny statky terciářům pobrány, nyní ale i na čest a dobré jméno sáhnuo. Podnět k tomu dali Fratičellové. Byla to sekta pozůstávající většinou z lidí bezbožných a převrácených zásad a nepřítel Boží a sv. cirkve. Fratičellové vydávali se za údy třetího řádu sv. Františka. Aby tím lehčeji mezi lidem bludné své náhledy roztrušovati, hanebné své skutky zakryti, vůbec lid obyčejný mámiti mohli, nosili šat řádu toho a tvářili se, jakoby veškeré jich jednání z předpisů řehole vyplývalo. Náslodek toho byl, že lid, nerozoznávaje pravé údy třetího řádu od sektářů těch, měl všechny u velikém opovržení, považuje každého terciára za největšího nepřitele cirkve a státu, kteréhož dlužno za každou cenu odstraniti. Ba i biskupové nejsou s to, aby koukol od pšenice a beránky od vlků rozeznali a oddělili a pokládajíce celý řád za zvrhlý, z dieceší svých všechny terciáry vyháněli, aby věřící se nenakazili.

Tu sám Bůh Všemohoucí třetího řádu se ujal a přiměl papeže Klimenta V. k tomu, aby celou tu záležitost důkladně prozkoumatí dal.

Papež svolal k tomu cíli všeobecný sněm církevní do Vienny r. 1311. Nálezem koncilie jsou Fratičellové, jakožto nepřátelé sv. církve a pronásledovatelé třetího řádu odsouzeni a z církve sv. vyloučeni. Třetí řád však od sněmu ode všeho nařknutí očistěn a znovu schválen. Pronásledování třetího řádu se tím neukončilo. Fratičellové nálezu koncilie se nepodrobili, ba naopak tím urputněji své bludy roznášeli a jiné sektáře jako Beghardy a Beghiny na svou stranu přivedli. Papež Jan XXII. chtěje takovému jednání konec učiniti, vydal r. 1317 naproti nim novou bullu, v nížto nejen Fratičelly ale též Beghardy a Beghiny zatratil. Než i napotom buď z nevědomosti buď ze zlomyšlnosti údové třetího řádu za Beghardy a Beghiny jsou považováni.

Aby veškeré krivdy celému řádu od mnohých činěné odstranil, vydal papež Jan XXII. r. 1319 po druhé zvláštní bullu, jižto celého řádu se ujal. Dále všem knížatům i světským i církevním třetí řád sv. Františka znovu odporučil. Některým pak biskupům jako Tulonskému, Pařížskému a jiným osobně psal, totéž dokládaje, co v bulle stálo, a též řád třetí ve zvláštní ochranu jim odporučuje. Tím ukončena jest poslední velká bouře, která hrozila řád sv. Františka již v prvním století jeho trvání zničiti, avšak docela se minula svého cíle.

(Pokračování.)

Patronka terciářů, sv. Kateřina Boloňská.

„Poslušna až do smrti.“

Gasně z rána dne 25. září r. 1865 pospíchal jsem, jsa ponejprv na cestách v Itálii, z kláštera františkánského ležícího na návrší blíže Boloně zabrán jsa v trudné myšlenky na nádraží Boloňské, abych odtud rovným směrem do Říma se odebral. Všude panovalo posvátné ticho, přede mnou rozprostírala se rozkošná krajina, ve které město Boloňa leží. Vše bylo ještě pohříženo v hluboký spánek a červánky na východě oznamovaly krásný jasný den. Tu zazní z města stříbrojasné zvonky a harmonický soulad vyrušil mne mile z trudných myšlenek a srdce mé chvělo se radostně. Sestoupaje rychle s návrší octnul jsem se v krátkce uprostřed města a ačkoliv bylo na čase, abych šel na nádraží, předce navštívil jsem zblžně chrám Páně, který jest zasvěcen sv. Kateřině, avšak od Boloňanů jednoduše a krátkce chrámem Světiče „Della Santa“ se nazývá. Zda-li sv. Kateřina Boloňská tohoto krátkého a krásného názvu „Světiče“ zasluhuje, poznáme v následujícím.

Kateřina narodila se roku 1413 v Boloně a přišla ještě za velmi mládí do Ferrary, kde otec její pocházejze ze vznešené rodiny Vigrí-áv při dvoře markraběte Mikuláše z Este v dosti vysoké důstojnosti žil.

Leskem života dvorního, důstojnostmi, vším pohodlím, radostmi světa i skvělými vyhlídkami, kteréžto věci často mnohé zaslepují, tím vším

Kateřina pohrdala. Jediným cílem a útěchou jí bylo, aby se zalíbila Kristu; neboť již dávno byla pochopila, že duše její příliš krásnou a drahocennou je, než aby jí upoutala ku všem těm tretám a pomíjejícím věcem.

Aby tedy duši svou čistou a neposkvřněnou zachovala, opustila vše, co jí posud poutalo na tento svět, a po velikých překážkách vstoupila majíc 11 let do kláštera Klarisek ve Ferráre. Zde cvičila se ve všech ctnostech a tak se jí podařilo ve všech pokušeních zvítěziti.

Čím více se snažila tichý, pokorný a světu uzavřený život vésti, tím více pověst o její zbožnosti se rozšiřovala, že i rodné město její Boloňa žádalo, aby i tam klášter Klarisek zařizen byl, jehožto představenou by Kateřina byla. Stalo se, po mnohá léta vedla i tu Kateřina jako abatyše ctnostný a zbožný život, ba i matka její vstoupila jako terciárka do téhož kláštera. Není místa, bychom dopodrobna vypsalí a vypočetli všechny skutky, které vykonala, a ctnosti, jimiž se skvěla, i veškeré mimořádné milosti, jimiž duše její čistá obdařena byla: zde stůž toliko, že svatě žila, a jako světice zemřela dne 9. března r. 1463, a že po své smrti od církve svatě též za svatou uznána jest, ba, co podivuhodnějšího jest, že takoička samým Bohem za svētici prohlášena jest, tím že tělo její až do dnešního dne neporušeno se v Boloně přechovává. —

Uplynulo 5 let, tu jsem měl po druhé příležitost navštívití chrám della Santa v Boloně. —

„Světici“ krátce nazývají Boloňští Kateřinu, jako by byla jedinou v celém světě, aspoň v městě Boloně, ačkoliv z téhož města ještě jini svētici pocházejí. — Tu vzpomněl jsem si na onen krásný harmonický souzvuk zvonků, který před 5 lety mne tak mocně byl dojal. „Světice,“ neznamená jmeno to soujem všech ctností, kterému nižádná nechybí, není snad velice podobno harmonickému znění zvonků stříbrných, ve kterém to souladu každý zvuk o sobě krásnou ctností je, že nepadno jest určiti, která nad ostatní vyniká? Ačkoliv Kateřina všemi možnými ctnostmi se skvěla, předece v jedné vynikala obzvláště: Byla poslušnou až do své smrti, ba ještě za hrob. Osmnácte dní uplynulo po její smrti, tu bylo tělo zemřelé světice vykopáno a nalezeno docela neporušené a vydávalo libeznou vůni. Po sedm dní vystaveno ostalo ku počtě, pak pochováno jest prozatím do nového mokrého hrobu, až by zvláštní kaple k její počtě vystavěna byla. Po dvou letech byla světice z hrobu vzdvižena anižby byla nějakého porušení utrpěla, vyjma že kůže po vrchu trochu zčernala. Zanešena jest do nové kaple. Když jí chtěli na zvláštní trůn posaditi, ztuhlo okamžitě tělo její, které až posud bylo dosti pružné a ohebné. Zdálo se, že nelze jí na trůně umístiti. Tu vystoupí abatyše, která po její smrti zvolena byla, a přikazuje jí, aby se dala na trůn posaditi. Ejhle! Kateřina na rozkaz ten ihned se na trůn sama posadí a ostane tu jako by byla posud živa. — Kdo do poboční kaple chrámu sv. Kateřiny v Boloně vstoupí, nalezne až podnes tělo světice v té poloze

na trůně posud neporušené seděti. Aj není to krásný důkaz její poslušnosti? Byla poslušna až do své smrti, ba i za hrob.

A právě poslušnost její jí dopomohla k tak velké svatosti, neboť tuto ctnost nejvíce si oblíbila, v ní nejvíce se cvičila, poslušnost svým spolusestrám nejvíce vroucně odporučovala. Nemíníme zde poslušnost naproti Bohu, neboť takové již v sobě vše ostatní obsahuje; aniž zde odporučujeme poslušnost, která se vztahuje k církvi, neb i ta jest povinností každého křesťana dle slov písmá sv. „Kdo neposlouchá církve, budíž tobě jako pohan a publikán;“ takových lidí arci i 3. řád potřebovati aniž do svého lůna přijmouti nemůže. Mluvíme tu o poslušnosti, která se vztahuje k řeholnímu knězi, a poslušnost tu by měli všichni terciářové mítí, pak zde myslíme poslušnost naproti představeným, ať to jsou rodičové aneb představení kterikoliv; a ta poslušnost se týká všech.

Jediný řeholní kněz jest pravým představeným v 3. řádě. A proto jest jeho povinností, tebe, milý příteli, který 3. řádu náležíš, napomínati, tobě všelicos zabraňovati a příkazovati. To se stává v kostele neb kaple, kde ve shromážděních měsíčních ke všem terciářům, jakožto sluha církve a posel Boží rozmlouvá. Toho tedy sluší ve všem poslechnouti, neboť jsme-li svých představených poslušni, jak se sluší a patří na hodné křesťany a pokorné terciáry, můžeme i my k svatosti dospěti a dokonalými se státi. Jsouce poslušni kráčíme nejkratší cestou, jak praví sv. Teresia, k dokonalosti.

Dále ví každý křesťan, že má rodiče a představené ve všem, co zjevně není hříchem, poslouchati. Než vše záleží na tom, jak posloucháme.

Má-li naše poslušnost ctností býti a má-li býti pro nás pramenem zásluh, důvěry a potěšení, nebude na tom dosti, abychom příkázání svých představených jen tak ledabylo vyplnili, nýbrž my musíme z lásky k Pánu Bohu, z lásky ku Kristu, rádi a pokorně poslouchati. Proto milý příteli buď vždy poslušným, a zajisté budeš svatým!

Obraz P. Marie na Vyšehradě.

Zvané „Deštivé.“

Vyšehrad!“ jak oblažující to slůvko pro každého Čecha! Mnoho-li událostí během století uplynulých je s ním spojeno! Komu by tu nenapadla na mysl ona upomínka na první kněžnu českou Libuši a na chotě jejího Přemysla rolníka ze Stadic?! Vždyť až doposud se ukazuje ono místo, kde byl na trůn knížecí povolán a rouchem knížecím ozdoben. Vyšehrad!, kdož by tu nevpomenul onoho báječného skoku Horymírova, zemana českého, se svým šemíkem přes dole širokým řečištěm plynoucí stříbropěnnou Vltavu, až na nynější Smíchov! Kdož by se při tomto slově nezaдумal i do šedé dávnověkosti, kdy Vyšehrad se skvěl ve své slávě, ať byl sídlem knížat a králů českých, jenž pamětliví

jsouce slovanské pohostinnosti zde častovali četné společnosti! Ovšem samé to krásné upomínky z dob slávy vyšehradské, ale popatř nyní sám na sebe a zalkej nad oným pro tě tak nešťastným rokem 1420, kde tvoji vlastní bratři čeští, davše se strhnouti náboženskou záští ku své matce, církvi sv., proto, že i ty jsi stál věrně na její straně, bylo ti zažiti takovéto pohromy!

Kde jest tvá basilika vystavená od Vratislava I. r. 1068 na způsob basiliky svatopetrské v Římě? Neb ten tvůj nynější chrám ke cti a chvále sv. knížat apoštolských Petra a Pavla založený, nemůže se ani stínem jejím nazvati. Kde jest oněch 14 ostatních chrámů a kaplí, jimiž jsi byl okrášen? Ach vyznej, že lid český to byl, hussité, jež tě o ně oloupili! Ale za to se ti mělo dostati nové okrasy, ne sice příliš drahocenné dle počtu světského, za to tím drahocennější vzhledem na účinek.

Myslím totiž onen obraz na dřevě malovaný a představující Rodičku Boží Marii Pannu, který se na postranním oltáři nalezá. Mnozí jsou toho mínění, že obraz ten pochází od sv. Lukáše, o němž známo jest, že byl malířem, a že zhotovil také obraz Matky Boží, pročť malíř jej ctí jakožto svého patrona. Avšak mnoho obrazů mariánských se nalezá v chrámech křesťanských, jež zbožný lid vydává za dílo tohoto sv. umělce; nelze však mysliti, že by jich byl mnoho zhotovil, takřka na zakázku, nýbrž to jest pravděpodobnější, že hned na počátku 2. stol. ano i během prvních 4 stol. byly od jiných umělců zhotoveny kopie obrazu sv. Lukáše, tak že ovšem pravdu mají i ti, jež podobné obrazy mariánské nazývají obrazy sv. Lukáše, ovšem toliko dle myšlenky, ne však dle provedení. A totěž lze asi říci o obraze Matky Boží Vyšehradské, jejížto zevnějšek již stářím se významává. Nalezal se původně, jak daleko totiž o něm známost sahá, v komoře císaře Rudolfa II.; věda o tom Ondřej Hannewald, cis. rada a tajemník, častokráte přednášel své prosby cis. Rudolfovi, aby mu obraz ten daroval; až konečně vyslyšena byla žádost jeho a císař na znamení své vděčnosti a v uznání zásluh jeho, daroval Hannewaldovi obraz ten. Avšak ne dlouho byl v jeho državě, nýbrž obdařil jím kostel Vyšehradský, v němž byl umístěn na veřejném místě. Lid však brzy počal k němu bráti útočiště své v mnohých potřebách, zvláště ať v čas sucha. Což má sucho panující také nějaký vliv na obyvatelstvo měst? Otázal by se mnohý rolník. Těm je jedno, nechť prší nebo ne, jim to neuškodí, leda když si snad jdou pro svůj měsíční plat a trochu zmoknou, ale jinak jest nám. O nemysli tak milý rolníku; nejenom že ty a s tebou i tvá čeládka cítí, nýbrž i měšťanin a úředník nemající ani píď země, i ten nejenom že s tebou cítí, nýbrž i trpí, ať potraviny, jež se pak do města přivážejí, docela v jiné jsou ceně, než za roku úrodného.

A tak tomu bylo i v r. 1637. Čas žně se již blížil, ale jak smutný to byl pohled na ty jindy tak úrodné nivy české zvláště v okolí pražském. Obilí bylo. celé zakrnělé, luka byla vypálena vedrem slunečním, ano i ne-

dostatek vody jak pro lid tak i k napájení dobytka byl citlivý. Tu křesťané nevědouce si jiné rady, ani darmo by se byli ohlíželi po pomoci lidské, obrátili se k Rodičce Boží. Na žádost tohoto lidu uspořádal děkan kapituly Vyšehradské, Václav z Růžové, slavný průvod s Její obrazem: nepřehledné zástupy nejen Vyšehradských obyvatelů, nýbrž i Pražanů a okolních venkovanů ubíral se po hradbách Vyšehradských, tak že celým okolím se rozléhala jejich prosebná slova: „Rosu dejte nebesa.“ A hle! tu se vyplnila slova Božského Spasitele, který dí: „Proste a bude vám dáno.“ Neb ta obloha nebeská, jež po dva měsíce vždy jenom svým modrým blankytem se ukazovala, ta se brzy potáhla mráčkem, z nichž se pak nahromadilo mračno velké a druhý den z rána t. j. dne 1. července jakož i třetího a čtvrtého dne otevřelo se nebe a ovlažilo celou krajinu.

Snadno se dá domyslet, jak vděčně děkoval lid Bohu, — ale že tím i vzrostla důvěra k Matce Boží a jejímu obrazu, jest na bíledni. Neb od té doby, kdykoliv nebesa po delší čas zůstala zavřena, lid se hrnul na Vyšehrad, zde přednášel své prosby za déšť Rodičce Boží a byl vyslyšen, jak píše o tom Jan Hammerschmied ve svých dějinách Vyšehradských odvolává se na svědectví důst. děkana Vyšehradského, Jana Benola, a senátorů nového města pražského. A proto také obdržel tento obraz Matky Boží jméno „Marie deštivé.“ Ano ještě i nyní se utíkají mnozí v podobných dobách a prosí „deštivou Rodičku Boží“ o vláhu země.

Mezi četnými ctiteli Marie P. na Vyšehradě zvláště jmenovati sluší Annu Marii Hannewaldovu, manželku svrchu zmíněného dárce, jež nejenom že jej dala skvostně ozdobiti, zvláště překrásnou korunou z východních drahocenných perel, nýbrž jej i hojně nadala a zvláštní milost si vyžádala, býti pohřbenou na blízku tohoto obrazu milostného, v čemž splněna jest její žádost a tělo její odpočívá v kapli mariánské. — Ale byť by ctitelé staří umírali, opět přibývalo nových, a i těm se ukázala Matka Boží býti milostnou a mocnou. Tak v roce 1631, kde Praha byla navštívena nezvanými hostmi, totiž Sasiky, jež pobírali to, co Švédové před nimi ještě byli zanechali, kde mnohá památka musela z Čech putovati do Lipska a do Dráždan, jako jiné drahocenné skvosty tak i obraz Marie P. byl u velikém nebezpečení. Děkan kapituly Vyšehradské, boje se o stará práva této kapituly a chrámu do bedny vše uložil a jako věrného strážce a zároveň i jako drahocenný klenot přiložil i tento její obraz a dal odvésti k uschování do kláštera dominikánek v Starém městě pražském u sv. Anny, domnívaje se, že zde bude lépe vše uchráněno, aniť kdož by chtěl hledati v tomto domě chudoby řeholní nějakých památek. Byla pak uložena bedna hned blízko brány v místnosti ne příliš bezpečné. Avšak Sasici neušetřili ani tohoto kláštera, nýbrž každý kout a každou cellu prohledali, jdouce pak kolem bedny ani si jí nevšímli. Jakým strachem trnuly tu ubohé panny klášterní o svěřenou jim bednu! za to ale tím

větší radost se rozlehala po celém domě po odchodu slidičů, a tu ne jinému než Rodičce Boží uschované tuto událost připisovaly. —

Sotva že však 20 let přestala nebezpečenství od Sasů pobertů, již opět novému a většímu byl obraz ten vystaven. V r. 1654 dne 18. července udeřil totiž blesk do kostela Vyšehradského a sice na oltář „Matky Boží.“ Prostěradla oltářní byla popálena; avšak obraz zůstal neporušen, jakoby i tato moc přírodní se nechtěla odvážiti nic míti společného „s deštivou Marií Pannou!“ Veškeren lid připisoval zachránění kostela jedině tomuto obrazu a přimluvě Matky Boží a bezpochyby že se také nemýlil, za to ale tím větší důvěrou k němu přilnul, která až doposud nevymizela z mysle statečných potomků jejich, boдрých Vyšehradů.

Hvězda u Police v Čechách.

Nastalo jaro. Příroda odhodila háv sněhový a začíná přiodivati se nadějným rouchem zeleným. Procitla a chystá se k bujaré činnosti. Blíží se doba cestování a shlížení krás a velebnosti přírodní. Mnohý přemýšlel v zimě, kam z jara se podívá, aby pookřál na duchu po tmavé měsíce zimní sevřeném. I přicházíme našim čtenářům vstříc a nabízíme krajiny malebné, jichžto krás a vznešenosti marně by hledali jinde. Chceš-li milený záku Srdce Ježíšova letos vydati se na cesty a obdivovati Všemohoucnost Boží v přírodě, netřeba ti zabíhati do ciziny. Naše vlast postačí zvědavosti tvé. Jest tu tolik spanilosti a příjemnosti, že k užiti jich sotva život tvůj dostačuje. Letos cestuj do severovýchodního cípu Čech. Parostroj rychle tě přivede po nové železniční trati Choceň-Broumovské k horám Abrsbašským a Teplickým. V Teplicích vystoupíš. Za $\frac{3}{4}$ hodiny pohodlně dojdeš do skal Teplických. Tady pobavíš se v ohromných skalách, které velikostí a útvrností svou k úžasu naplňují podivem každého, jenž srdce má pro krásy přírodní. Skály Teplické podobají se zkamenělému městu, v němž nechybí ani chrám. Vyjdi z vnitra tohoto města, vystupuj a octneš se na vrchu 2484' vysokém „Piramidou“ neb „Čápi horou“ zvaným. Otevře se ti tu rozhled do okolí netušený. Z Teplic asi za hodinu dorazíš do Abrsbachu. Nové krásy a velebnosti tě tu překvapí. Vynikají-li skály Teplické velkolepostí, slynou skály Abrsbašské něžností a rozmanitostí v útvech. Budeš přemile dojat. Na vrchu překvapí tě jezero a žasnouti budeš, až vůdce tvůj spustí stavidlo a zahučí mocně vodopád, jakého jsi snad posud neviděl. Vračeje se odtud krásným údolím podél Medhuje neopomeň u Dědova v pravo vystoupiti na horu „Ostaš“, který jako nějaký hrad vyčnívá z údolí Polického a panuje nad pohorky rozkošné krajiny této. Nový obraz se tu rozestře před očima tvýma. Jsi-li žizniv, podá ti mileráda čerstvé dobré vody studánka pod skalou u „Samaritánky“ a o něco níže v kapliče,

která tu stojí uprostřed několika domečků, odpočinutí, jsi-li zemden. Sestoupiv s hory kráčež k severu vešnici Pěkovem. Vůdce povede tě na Hutberk. U myslivny zahnete k východu. Octneš se v horách „Stěny“ zvaných, které směrem jihovýchodním tvoří hranice mezi Broumovskem a Polickem, zabíhají do pruského Slezska až k městu Levínu. Nazývají se „Stěny,“ poněvadž na severní německé straně strmé jsou jako skutečné stěny. Příteli, nelenuj si jich prohlédnouti. Kudy tě nahoru vedeme, jest sice obtížno. Došed ale hřebenu pohoří toho budeš odměněn velice krásným pohledem na kotlinu Broumovskou i Polickou. Spatříš tu kapli na srázi skalnaté, která do hvězdy zbudována celému místu jméno „Hvězda“ propůjčuje. Od kaple v prava vede po hřebenu cesta do skal. Nové překvapení! Jeden přírodní obraz skalnatý za druhým. „Želva,“ „velryba,“ „biskup,“ „jeptiška,“ „ještěr“ budou tě vítati do světového divadla ze skal a „purkmistr norimberský“ smekne svou čepici německého Michla před tebou a namáhati se bude, aby se uklonil. Prošed úžínou skalní, kde krinolinám hrozí se záhubou, vystupuj — lehce vylezeš na „Supí koš,“ 2770' vysoký. Zde na vytesaných do skal lavicích si pooddechni a ohlížež se. — Severovýchodně rozkládá se Broumovsko s krásným městem ve středu svém, jemuž nádherný klášter benediktinský zvláštní dodává ozdoby. Celá ta kotlina ověncena jest horami. Se „Supího koše“ vypadá jako pestrobarevný koberec, protkaný drahokamy a červcem. Bohatě dlouhé vesnice Broumovské viděti odtud všechny najednou. I do Pruska lze nahlédnouti. Spatříš tu kopec Vartecký, horu Kalvarii ve Vambeřicích, tvrz Silberberkskou atd. Jihozápadně zaletí oko tvé až k Náchodu. Zkrátka, rozhled tady rozkošný. Na Stěnách též podivuhodný jest vrch „Koruna Ringelkoppe“ 2400' vysoký a „Hejšovina“ 2826' zvýši. První vyčnívá nad Božanovem a jest neschůdný, druhý nad Machovem a jest přístupný ze tří stran. Hejšovina poskytuje v tom pohoří nejvíce krás a rozhledu. Na temeni nalezá se hostinec. Ze strany jihovýchodní vedou na vrch pohodlné schody v počtu 640. Zajímavý jest též Machovský vrch čili Bor nad lázeňským místem „Chudobou.“ Cestující z Hvězdy musí jíti Polickem přes Suchodol, Bělý, Machovo, „Ostrou horu,“ z nížto se snadno dostaneš na Hejšovinu. Na Bor vede cesta z Machova přes pruskou Bukovinu.

Avšak nám bylo psáti o Hvězdě. Než popsati její sousední krásy neunaví snad čtenáře. A teď k našemu úkolu.

Od pradávných časů vedla z Police do Broumova pěšina přes vrch „Klíček“ zvaný, skrze vesnici Hlavňov, přes Stěny úzkým průsmykem. Vedle tohoto průsmyku na samém hřebenu skalním vystavěl Broumovský opat Otomar Zinka z velikých pískovců v r. 1733 osmihranou kapli ku počtě Panny Marie. Dne 5. srpna t. r. byla vysvěcena. Téhož dne připadá slavnost B. P. Marie Sněžné. I zavedena na ten den výroční slavnost,

o níž bývalo dvoje kázání německé a české a několik slouženo mši sv. Hned z počátku zamiloval si okolní lid místo toto osamělč. Z daleka putoval sem zbožný křesťan, bera útočiště k Panně Marii Sněžné. Také mimo výroční slavnost poutní přicházeli na Hvězdu kněží z Broumova a z Police sloužit mši sv. Bylyť to tehdejší zbožné časy!! —

Neblahý ale rok 1786 učinil konec pobožnostem na Hvězdě. Z rozkazu císaře Josefa měla kaple ta sbořena býti. Ve veřejné dražbě byla se vším zbožím prodána. Kapli koupil za 70 zl. jistý Polický měšťan Ferd. Ther s podmínkou, aby ji sbořil. Avšak prozřetelnost Boží nedovolila toho. Kaple byla tak pevně stavěna, že nemohla sbořena býti. Co odnésti se dalo, bylo odnešeno a ostatek ponechán spustošení. Téměř bez střechy a bez dveří stála tu opuštěná a vši krásy zbavená, jako hromem roztrfštěný dub o samotě. I přestaly poutě, přestaly mše sv., přestal putovati lid zbožný, umlkly zpěvy mariánské. A když někdy zemdlený chodec tudy šel, musel s žalem Jeremiášovým zvolati: „Cesty na Hvězdu kvílí, protože nejsou, kdoby přicházeli k slavnosti! Odešlat od dcery Sionské všecka krása její!“ Opodál kaple stála chaloupka, v nížto přebýval poustevník Kristian Goldstein. V roce 1826 zmizela i tato, když byl její obyvatel v stáří 104 let zemřel. Bylo tu nyní pusto a děsno. A zabloudila-li sem některá stařena, která dříve sem chodívala k uctění Panny Marie, bylo to jen, aby se tu vyplakala u zohavené svatyně. — Než spustošení její nemělo trvati stále. Syn Boží povzbudil srdce Broumovského opata, Dra. Nepom. Ig. Rottra, na přímluvu Matky své, aby kapli opět navrátil bývalé její službě. V roce 1854 koupil ji dotčený opat zpět a dal ji řádně opravit i zříditi k opětné úctě Marie Sněžné. Již v r. 1855 dne 5. srpna byla znovu posvěcena. Po 70 letech zapěli tu opět zbožní ctitelové marianští: „Tisíckrát pozdravujem Tebe, o Matičko Krista Ježíše!“ Radostí a plesem zaslzelo mnohé oko. Nedaleko kaple dal tentýž zbožný opat vystavěti nádherný dům švýcarský z pouhé lásky k cestujícím a poutníkům, aby na té samotě nalézti mohli v něm odpočinutí a občerstvení. Na domě vystavena též věžička a zavěšen v ní zvonek 150 liber těžký, aby hlas jeho z výšiny volal do nížin a zval k pobožnostem v kapli. Od té doby jest na Hvězdě opět živo. Poutí výročně zase obnovena v bývalém pořádku a od jara až do zimy koná se tu týhodně 3—4krátě oběť novozákonní. Přichází sem staričký kněz z kláštera Broumovského, P. Leonard Lichter, věrný ctitel bl. Panny Marie. Z Broumova i z Policka přichází ke mši sv. dosti nábožných křesťanů. Aby cesta z Broumova nahoru nebyla tak obtížná, jako bývala, dal ji opat Rotter též řádně upravit, tak že nyní pohodlněji nežli druhdy lze na Hvězdu se dostat. Z Police vede cesta při malém stoupání dosti pohodlně až na místo. Ba i s povozem může se jeti nahoru. Kdo Hvězdu jedenkrátě navštívil, touží po ní často, neboť jest to místo přeutěšené. —

Všude jest Polický okres bohatý na krásy a rozmanitosti přírodní a každý rok zavítá sem množství vznešených hostů z blízka i z daleka.

Pokládáme tedy za vhodné obeznámiti i naše čtenáře s krajinou touto. Pro dnešek představujeme tento obraz. Budoucně osmělíme se zmíniti se o jiném — památném místě na Policku.

Děvečkám služebným.

P s a n í VI.

Milená a drahá Notburgo!

Jest máj! ó povznes, milená Notburgo, srdce své od země a zaleť tamo k rajským končinám, kdež přebývá Matka milosrdenství, kteráž měsícem máj ze všech měsíců na květiny nejbohatší zasvěcen, vždyť ona květina nejkrásnější, vykvetlá růže královská z kmene Davida krále.

Zajisté že ráda vždy uctíváš Matičku Boží, kteráž i matkou Tvou; v máji, kdež všichni horlivě se vynasnažují uctiti Matičku Kristovu, i Ty horlivěji dle možnosti své ji uctivej.

Zde ale obzvláště tamo, až ji uztíš tváří v tvář, měrou mnohonásobnou všeliké horlení Tvé o čest a chválu Marie Panny odměněno bude.

Málo toho, pravíš, mohu vykonati. Milá Notburgo, máj má 31 dní, vykonáš-li každý den tyto 3 ctnosti: čistotu srdce — trpělivost — poníženost — z lásky k Marii Panně, ó věř, pak Ji přineseš kytici z květín Ji nejmilejších — i zplesá nad Tebou Její srdce mateřské.

Postav sobě ve své komůrce, kde spáváš, nějaký malý oltářiček z knížek atd., aneb aspoň sobě pověs nad lože nějaký obrázek Marie P.

Před tímto svým oltářem neb obrázkem ráno srdečnou modlitbou pozdrav královnu andělů.

Každý den nějaký třebaš nepatrný dobrý skutek Ji za obět přines.

Po celý měsíc té neb oné své hlavní chyby bedlivě se vystříhej, v té neb oné ctnosti Ji ku počtě se cvič.

Často na svůj oltář aneb okolo nějakého obrazu aneb na sochu uplet věnec „z lásky k Marii Panně.“

Zaspívej často nějakou marianskou píseň. Možná-li Ti, dojdí večer na májovou pobožnost; pomodli se sema tamo některý desátek růžencový.

Večer, než ulehneš, opět pozdrav před svým oltářem neb obrázkem Matičku Kristovu; sezpytuj, jakž uctílas přes den Matičku svou milou.

To čiň a mnoho — mnoho vykonáš. A ona Matička milostná po vůli Boží milosti hojných Tobě vyprosí.

Jen vroucně uctivej Marii Pannu, oč Tě prosí Tvá kmotra

Josefa.

Milosrdná sestra. Hrabě Jules de Mornay zemřel r. 1852 v Paříži a sice v paláci maršálka Soult.

Milosrdná sestra seděla u lůžka hraběte Mornay, jemuž s pravou křesťanskou péčí a oddaností pomocí svou přispívala.

Řeholnice byla dívka dva a dvacetiletá a krásy neobyčejné. Tu v pokoji byly hodiny půl deváté. Řeholnice povstala a štkajíc ještě jednou k čelu umírajícího se nahnula a pak opět k odchodu se chystala.

„Ctihodná sestro!“ promluvil k ní kněz, který klečel u lůžka umírajícího, — „co to činíte?“ — „Musím odejít!“ odvětila dívka hojně slzy prolévajíc.

„Zůstaňte ještě! Přec otcí svému oči zatlačíte?“ — „Nemohu!“ odpověděla sestra. „Řehole mi přikazuje, o deváté hodině opět býti v klášteře. Musím uposlechnouti; bol, jaký s sebou béru, obět a poslušnost mou tím záslužnější učiní.“

Opět objala svého otce, který toto poslední bolestné rozloučení ani nepozoroval a modlíc se a plačíc se vzdálila. Hrabě Mornay ještě téže noci zemřel.

Dívka ta byla Louisa z Mornay, vnučka vévody dalmatského, která as před čtyřmi roky byla vstoupila do klášteře a nyní milosrdnou sestrou jest v nemocnici Enghien od vévodkyně z Aumale založené v předměstí sv. Antonína. Mohla míti sto tisíc franků ročních příjmů a za muže z vysoké šlechty se provdati. Ona však zvolila sestrou Louisou se jmenovati a krásné své mládí nejpěčlivějšímu ošetřování ubohých lidí věnovati, kteří v nemocnicích smutný, strastiplný život končí.

Pravý voják. V jednom městě jižní Francie měla kdysi nejsv. Svátost ze soukromé kaple do blízkého kostela být přenesena. Mnozí nábožní křesťané se dostavili a rozžaté svíce v rukou držíce stáli u oltáře, by Pána a Spasitele našeho v průvodu doprovázeli. Mezi jinými byl zde i voják přítomen. „Příteli,“ pošeptal mu jeden z průvodčích jeho, „dobře byste učinil, kdybyste se vzdálil, mohl byste se zde hloupého kousku dopustiti. Neboť kdyby vás jeden ze soudruhů vašich zde spozoroval, mohl by si z vás v kasárnách posměch tropiti a vám živobytí ztrpčiti.“ S nevolí voják se ohlednuv, udiven pozoroval toho, jenž k něčemu takovému jej vybízel. „Kdykoli plukovníka potkám,“ odpověděl s upřímností, jakou jen víra dodati může, „vzdávám mu česť. Kdož mi tedy může za zlé pokládati, pak-li také Bohu vzdávám česť, jaká mu náleží.“

Zprávy.

Z Velkých Olekovic. Ješto měsíc březen zasvěcen jest čistotnému choti nejbh. Panny Marie, pěstouna Krista Pána a nejvěrnějšímu ochranci katolické církve, nemohu opomenout Vám zprávu podati o spolku pro „neustálé oslavování sv. Josefa,“ jenž r. 1877 v naší farnosti založen byl a dosud přes 800 údů čítá. Údové tohoto spolku vykonávají každoročně i mimo den k pobožnosti určený, ještě sedmidedělní společnou pobožnost k sv. Josefu, která se na den sv. Josefa u přítomnosti téměř veškerých spoludů slavnostným způsobem obyčejně končí. — Pobožnost tato, při níž se sv. růženec, sv. litanie odříkává a konečně některá píseň k sv. Josefu zpívá, tvoří pro pobožné katolíky nový pramen duševních a tělesných milostí a bývá za tou příčinou valně navštěvována. — Při této příležitosti musím podotknouti, že jsme s velikou potěchou uvítali 3. číslo „ascetické bibliotéky,“ totiž „Ctitele sv. Josefa,“ poněvadž nadřecený spolek pro účastníky českého jazyku, mimo českého přijímajícího listku, pražádných přiměřených spisků neb rozjímání nevydává. — Kojime se však tou nadějí, že přednosta onoho spolku, dp. Dr. J. Derkert, i o české vydání příručných knížek se postará — tak jak se to děje při spolku „sv. dětství,“ kterýžto spolek i u nás přes 300 údů čítá a u malých utěšeně prospívá. — Zdař Báh!

C. O.

Z Brna a okolí pouť do Prahy a do Filippsdorfu bude se konati jako předešlé roky. Dne 15. května, v sobotu před sv. Duchem, sejdou se poutníci o 1/26. hodině ráno v kostele OO. kapucínů v Brně na misi sv., po které se na nádraží odeberou a do Prahy pojedou. Vykonavše dne 16. a 17. svou pobožnost u hrobu sv. Jana odjedou 17. po železnici do Filippsdorfu, kde 18. své pobožnosti vykonají a 20. se navrátí do Brna. Cestovné celé stojí po 3. třídě 12 zl. — Někteří poutníci hodlají pčšky putovati do Filippsdorfu, k čemu při poutnické skromnosti méně sice peněz, ale více času jest zapotřebí. Ti vyjdou z Brna o 8 dní dříve (8. května), vyvezou se po železnici až do Svitav a odtud putují tak že 17. v Rumburku s ostatními poutníky Filippsdorfskými se sejdou.

Blížší zprávy podají starší bratři Ant. Mička u sv. Tom. v Brně a Jan Klimeš ze Syrovic.

Milodary B. Srdce Páně.

Staří pohané byli v mučení křesťanů hrozně vynalezaví. Nebylo jim na tom dost, křesťany usmrtiti, oni se chtěli na dlouhém jejich zápasu smrtelném ještě pástí a čím krutější byla muka křesťana, tím větší měli z toho radost. Tak si vymyslili pro křesťany zvláštní vězení: udělali dřevěné bedny, uvnitř je opatřili ostrými hřebíky, špičáky, a do nich pak vtěsňali ubohé křesťany a víko uzavřeli a poznenáhla ale přebolestně je smrtili. To bylo hrozné vězení! Nieméně

však stává až podnos takových vězení, ovšem pro duši, sice ne tak makavých, neméně ale strastných, — a člověk do nich přichází sam o chť. Bůh ho sice několikrát vystříhal hlasem rodičů, učitelů, přátel, hlasem svědomí; — všechno ale bylo marným, a konečně zabaranil se do nějakého toho obchodu, do svadby, zábavy, neb do nemoci a tp. tou měrou, že mimo to nic nevidí, nic neslyší, při tom ale zakouší tolik starostí, ostud, trápení, ba i bolestí, že kdyby to vše trpěl k vůli Pánu Bohu, stal by se velkým mučěníkem. Tak ale trpí a strádá bez zásluhy, — jako ti zatracenci. A jiný zase staví se na oko šťastným; je bohat, je zdrav, všichni si ho váží, — avšak duše jeho je bídná, chudičká, nemocná a cosi nevyslovného jej trápí a moří víc než všechna tělesná bída a nemoc. Anebo tamhle leží člověk na smrtelné posteli, visí mezi životem i smrtí, miluje život, rád by ale také viděl svoje bolesti skončeny, rád by vešel již jednou do pokoje, — avšak duše jeho jest jako vězeň ukována k tomu bolavému tělu. A takových a podobných vězňů a tajných mučěňů (ač beze vši zásluhy) jest mnoho na světě a čekají vysvobození. Kdo jim ale nejjistěji pomůže? Apoštol modlitby! On má klíče od každého takového žaláře — svou modlitbu, modlitbu ve spojení s úmyslem B. Srdce Ježíšova. Oni tlukou na dvěře toho žaláře, a skutečně bývají otevřeny; najednou vychází ten onen nebohý z pout své zlé navyklosti, setřásl se sebe zbytečné starosti, — vidí se pojednou od neduhů těla i duše osvobozena a oznamuje to s radostí všem za vděk, kteří mu k té svobodě pomohli, a k povzbuzení těch, kteří ve svých bidách neví si rady.

Tak nám psali:

Z Oustí n./O., že k velkým díkům se cítí zavázání P. Marii a sv. Josefu za odvrácení velkého neštěstí (o kterém se nechci rozepisovati).

Z Holice děkují, že mladík duchem nevěreckým otrávený aspoň na smrtelné posteli s Bohem se smířil. Připisují to zásluze apoštolátu modlitby a devítidenním pobožnostem.

„Pochválen budiž svatý kříž, na němž umřel Pán Ježíš.“ Rodičové S. z pruského Slezska zakusili to sami, že Bůh právě tam pomůže, kde lidí si žádné nevědí rady. „Dlouho prý jsem se divil těm četným vyslyšením ve „Škole“ oznamovaným, a nenadál jsem se, že i já se stanu účastným takové milosti, jako B. Srdce Ježíše nám hříšným prokazuje,“ — píše otec a vypravuje celý příběh své nemocné dcery, která následkem nemoci mozku vzdor vši lékařské pomoci a vši změny vzduchu (z Olomouce do Křenovic v Prusích) atp. nejen se neozdravovala, nýbrž vždy více blbou se stávala. V této starosti konali zkormoucení rodiči po pětkrát pout ke kostelíčku sv. kříže as míli vzdáleném, kde již mnoho nemocných a sklíčených vyslyšení došlo. Brzo se toho ani nenadáli, ale ejhle! nemoc ustala a dosud (od 22. března 1879) se nevrátila. — S tím větší důvěrou budou bráti ku Kristu Pánu útočiště v nové, na ně doléhající nesnázi.

Z okolí Dubského. Jistý duchovní byl postihnut nebezpečnou nemocí, tak že lékařové týden jen žití jeho mu ukládali. Častokráte jsem četla ve „Škole B. S. P.“ že P. Maria Filipisdorfská a Lúrdská na prosbu důvěřujících stala se jistou pomocnicí; vzala jsem i já své outočiště k P. Marii Lúrdské. Vodu zázračnou však jsem objednatí nemohla a vlastně nevěděla kudy a jak; tu mi napadla myšlénka, již jsem považovala jako za vnuknutou, bych se obrátila do blízkého chrámu Páně zasvěceného též P. Marii. Myslela jsem, tatáž P. Maria a vždy jsem vyslyšena byla, v čemkoli jsem se k ní utíkala. Započala jsem devítidenní pobožnost v Dubském chrámu Páně k P. Marii, na to nechala obětovat mši svatou a při ní jsem učinila předsevzetí, uzdraví-li se duchovní onen, že to uveřejním ve „Škole B. S. P.“ a třikrát budu opakovati devítidenní pobožnost. Dokonavši ji ponejprvé vstal kněz onen z lože a jak sám řekl, cítil se býti zdrav. Já však pro velkou radost zapoměla na svá předsevzetí a nemoc jeho ve 14 dnech se opakovala, značným způsobem. Tu teprvé s bázní ale předce s důvěrou jsem počala druhou devítidenní pobožnost a žádala jsem Rodičku Boží, ať jakou obět po mne chce, že mileráda ji vyplním, jen když duchovní onen bude uzdraven. I umínila jsem si po vroucí modlitbě, že každého roku na den „Očišťování Panny Marie“ dvě svíčky na hlavní oltář darovati budu, což jsem hned na letošní svátek učinila. Dokonávajíc druhou pobožnost zdálo se mně, jako že bych byla od někoho nucena též k sv. Josefu se utéci. Považovala jsem to za vůli Matky Boží, by též sv. Josef, nejčistší pěstoun Kristův, s ní ctěn byl. Uposlechla jsem a třetí devítidenní pobožnost jsem konala k sv. Josefu. A hle! Oč jsem prosila, stalo se. Duchovní onen, díky B. Srdci Páně,

P. Marii a sv. Josefu, jest zdrav a koná horlivě své povinnosti. Toto jsem chtěla dáti do veřejnosti, by každý, kdož to čísti bude, B. Srdeci Páně a P. Marii povinnou úctu vzdal; by všichni kdo nouzi jakoukoli trpí, k tomuto zdroji blaha všeho se utekli, při tom však nezapominajice na svatého Josefa, mocného přímluvce u Boha Syna.

„Proste a bude vám dáno. — Tlucte a bude vám otevřeno.“

Z Lípnika děkují za vyslyšení prosby po vykonání devítidenní pobožnosti.

Od Svatého Kopečka vzdávají se díky Božskému Srdeci Páně a přímluvě sv. Josefa za milost, že jistý mladík, k němuž přístup byl nesnadn, před svým zesnutím aspoň zprávu Boží vykonal.

Z Kolína vzdává tímto veřejně jistá osoba srdečné a vroucí díky přeblahoslavené P. Marii Filipsofské za milost uzdravení od náhlého a až podnes nepochopitelného otrávení. Majíc na paměti, že lépe jest doufati v Hospodina než doufati v člověka, vzala ihned útočiště k nebeské Pomocnici všech trpících a nemocí stížených, konala k uctění P. Marie Filipsofské společně s ostatními údy rodiny devítidenní pobožnost, užívala vody z Lúrdy a hle — v důvěře své nebyla sklamána.

Budiž za to Bohu a P. Marii čest a chvála na věky věkův.

Z Batelova píše starý jeden čtenář „Školy“, že aby nebyl jedním z těch devíti nevďečných málomocných, které Kristus Pán uzdravil, děkuje veřejně za své uzdravení z těžké, smrtelné nemoci, které, domnívá se, že si vyprosil devítidenní pobožnosti. Podobně jen z milosti Boží na přímluvu P. Marie, sv. Josefa a sv. Antonína Pad. byl sprostěn velkých nesnází a starostí v jistých záležitostech.

Od Tišnova vzdává F. J. díky za odvrácení neštěstí od celé rodiny a zkázy mladíka.

Zájmy Krista Pána v různých zemích.

Rakousko. Minulý měsíc jest pro rakouský parlamentarismu v pravdě památným. Po celých 6 dní od 24 řečníků mluveno k povšechné debatě o rozpočtu státním tolik a tak různě a od věci odchylně, že jsme věru nevěděli, oč vlastně jde. Privedeny na přetřes dávno známé požadavky federalistů a zvláště Čechů, jen že tenkrát začali němečtí liberalové. Chtějí totiž všemožně předejiti tomu, aby rakouským Slovanům učiněno po právu a spravedlnosti. Avšak odkryli při tom svou nahotu. Ze všech jejich řečí vysvitá, že jim vlastně o nic jiného nejde, nežli o panování a o ten nějaký pšoures. — Než národové se nedají více přitlačiti ke zdi.

Rakousko jedině mocné může býti v národech slovanských, kteří jak řečí tak náboženstvím a zvyky svými nikdy nejsou nakloněni k sousedním státům, kteří jedině v Rakousku své blaho a své žití spatřují. To však u národa německého v Rakousku není, poněvadž ani řečí ani náboženstvím se neliší od sousedních Němců. Kéž vláda Rakouská pozná tuto stránku politiky! Pak by v skutku odpadly ty plané a marné hádky a třenicе národní. Pak by parlament tiše a pokojně věnovati se mohl záležitostem sobě vykázaným.

Německo. Mnoho již psáno o narovnání mezi sv. stolicí a Německem. Svátý Otec ovšem podává ruku ke smíru. Avšak to vše ještě nevedlo k cíli. Zahraniční politika činí Bismarka mrzutým a proto nechce povoliti ještě. Máme však pevnou naději, že dříve nebo později shoda přijde a pak církev v Německu vytříbena tím mohutněji vzroste čím déle trval boj.

Francie. Ubohé Francii připravuje se krutý boj církevní. Vláda vyhání rády, které tolik dobrého byly vykonaly. Marně protestuje proti tomu sv. Otec, marně protestují biskupové a s nimi věrný lid katolický. Žid Gambetta si přeje válku. Nuže budiž. Katolická církev snesla více, snese i tento malý boj a rána namířená na církev padne zpět na útočníky. — Ve Francii žije v 384 domích 7444 řeholníků a v 602 domích 14.025 řeholnic. Jedna tedy osoba připadá na 1700 obyvatelů. A ti všichni zaměstnávají se dobročinností, vzděláním a napravováním jiných. Jak rozdílný to počet naproti počtu svobodozvedníků, revolucionářů a nevěstek ve Francii! A těmto se dává pokoj a volnost! — Věru převrácený to svět! Náš Kristus Pán předpověděl církvi sv. ustavičný boj, v němž kdo setrvá spasen bude.

Anglie. Nynější volby do parlamentu překvapily celou Evropu. Liberalové s Gladstonem v čele zvítězili nad konservativci, jenž budou mít o 110 hlasů v parlamentu méně. Tím nastane zcela nová politika zahraniční. Gladstone přeje svobodnému vývinu slovanských států na Balkáně a jest rozhodným nepřítelem Turků, jimž žid Disraeli s Bismarkem nadřezovali naproti křesťanům. Nesmíme zapomenouti, že liberalové angličtí nejsou ti, co jsou liberalové u nás neb v Německu. K straně té hlásí se též katolíci. Nám může býti výsledek voleb v Anglii jen vítaným, neb lze očekávati, že mohamedanismu na Balkáně jednou již bude úplný konec, a že také Slovanům jižním nastává lepší budoucnost.

V měsíci květnu

modleme se za bojovníky pod ochranou Marie P.

Nastává nám ten překrásný měsíc květen, v němž celá příroda probouzí se k novému, mladistvému životu. Všecko se zelená překrásně, stromy vydávají květy a příjemnou vůni, všecko dýchá radost a slast. Na měsíc květen raduje se dítko i stařec, zdravý člověk i ten churavec; všecko se směje, všecko se raduje, i ty ptáčky pod modrým blankytem prozpěvují neustále své přelibezné písně a vzdávají chválu všemocnému Stvořiteli, jenž všecko tak krásně uspořádal, všecko zachovává. Jest však ještě jiná příčina, proč se všecko stvoření raduje a ta jest, že nastává měsíc mariánský, měsíc nejblahoslavenější Rodičce Boží zasvěcený. Komu by tu srdce radostí neplesalo, komu by oči nezářily radostí, když ví, že ten nejkrásnější měsíc, že všecko v něm má a skutečně přispívá ku oslavě Královny nebes. Myslím, že každý čtenář „Školy“ s radostí posvátanou přivítá ten mariánský měsíc, že sebe sama, všecko své jednání a snažení zasvětilo účtě nejblahoslavenější Marie Panny. Kéž by jen nic nekalilo tuto naši posvátanou radost! Ten, jenž jen Bohu žije, v pokoji oddán jest modlitbě, koho starosti netíží, může se radovati radostí nevinného dítká. Ale apoštolům modlitby leží mnoho na srdci, zvláště za našich časů; mohou se též radovati, ale do této radosti míchá se pelyněk trpkosti. Pravý apoštol modlitby má oči všude, vidí Boha, vidí svět a všecko v něm; něco jej těší a za to děkuje Bohu, něco jej rmoutí (a toho jest více) což odporoučí Bohu ve svých modlitbách. Věda však, že modlitba lidská slabá jest a často nedostatečná, ohlíží se po pomocnících. A o takovém mocném pomocníku, o veliké přímluvkyni víme všichni, jest to nejblahoslavenější Rodička Boží, k ní se tento měsíc utíkejme, jí všechny své záležitosti doporučujeme; vždyť víme dobře všichni, že nebudou marny prosby naše, že ta, o jejíž přímluvu prosíme, mocná jest a dobrotiva, že často svou pomocí nám to dokázala, že jest pomocnicí křesťanův.

Kdykoli zastínila hustá mračna modrojasné nebe, kdykoli bouře otřásala lodičkou Petrovou, vždy tu byla Marie pomocnice křesťanů. Ku příkladu, když povstala rozličná kacířství, a hrozila křesťanům záhubou, tu vždy povstalo křesťanské vojsko, obzvláště ctitelé Marie Panny a bojovali za církev pod ochranou Marie, Rodičky Boží. Tu máme hned sv. Dominika, jenž se sv. růžencem v ruce neustal porážeti bludy a nepravosti, až dosáhnul vítězství slavného. Přišli Mahomedáni, chtějíce vyhladiti křesťany, přistáli již u Lepantu a hle křesťané zvítězili nad nimi modlitbou svatého růžence, pomocí Marie Panny, jejímž velikým ctitelem byl tehdejší papež Pius V. Povstalo jiné kacířství, odštěpenství, a hle! nové vojsko bojuje za sv. církev; Benedikt XIV., veliký to papež poslal to vojsko pod ochranou Marie Panny do boje a oni vítězí, a to vojsko vedl sv. Ignác z Loyoly. Přišli Tataři na Moravu, plenili a hubili a vraždili, křesťanů byla hrstka

jen na posvátném Hostýně a hle! na modlitby jejich bojuje za ně Pomocnice křesťanů, metajíc blesky do stanů tatarských. Z Lúrdy odchází mnoho uzdravených nedůživců a kdo je uzdravil jiný než-li Bůh na přimluvu Pomocnice křesťanů? Všude skoro, kamkoliv v dějinách pohlídneme na nějaké vítězství církve sv., všude vidíme pomoc Rodičky Boží, při každém tom vítězství by měla býti napsána slova: „Aj, Maria byla naděje naše a přispěla nám ku pomoci.“ Nuže, když Maria pomohla vezdy, pomůže i nyní. Proč bychom se tedy k ní s důvěrou a prosbou neobrátili v tomto měsíci? A v čem má nám pomoci? Ach, čtenáři milý, v mnohých věcech. Mnoho jest toho, co nám na srdci leží, co chceme v modlitbách svých Bohu a Rodičce Boží odporoučeti.

Veliké hrozí církvi sv. nebezpečství. Po víře se již kolik set let šlape nohama, nepřátelé jsou všude před námi i za námi, sesilují se ustavičně, množí se u veliké vojsko, které až podnes mezi námi jednotu a svornost mezi národy trhá násilím, které podvrací mravnost a kážeň, které nevráždí tak těla jako nesmrtelné duše, ty duše krví Ježíše Krista vykoupené. V samém lůně křesťanstva povstalo kacířství mnohem nebezpečnější než-li za předešlých století, které popírá veškeru víru. Velký počet pokřesťených počítá se k němu, klaní se místo pravému Bohu, hliněné modle Joviše. Vše co se jim nelíbí, nenávidí z toho srdce, nenávidí obzvláště církev sv., její kněžstvo, její řády a vypověděli církvi boj na život a na smrt.

Nuže postavme se i my v jeden šik nepohutelný. Než nebojujme prachem a děly, toho není potřeba v tom boji, nýbrž naší zbraní budiž modlitba, stálost a vytrvanlivost ve víře, ve ctnosti, práporem naším budiž korouhev s obrazem Panny Marie, a v paměť si vštěpme slova: „Aj, Maria jest naděje naše a ona nám přispěje ku pomoci.“ Heslem naším budiž: „O Maria bez poskvrny počatá, pros za nás, jenž k tobě útočíš béřeme.“ A takto ozbrojeni vydejme se na to křížácké tažení v měsíci květnu, bojujme mečem vroucné modlitby, bojujme štítem ctnostného života, důvěřujíc pevně v ochranu Pomocnice křesťanů, která nezahanbí nikdy důvěru naši.

Abyste ale vždy toho boje pamětlivi byli, připojujte bojovníci Kristovi, ctitelé Marie Panny, po celý tento měsíc, ke svým modlitbám tuto následující modlitbu :

O Ježíši! skrze neposkvrněné Srdce Marie Panny obětují Tobě všechny modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly, ve kterých se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětují za dosažení konečného vítězství Tvé sv. církve a to na přimluvu Tvé Božské Matky. O Ježíši! ukaž nám skrze to slavné vítězství, že orodování Marie Panny, Pomocnice křesťanů nepřestalo býti mocným u Tvého B. Srdce. Amen.

Apoštolská svatá Víra katoLICKá jest peVNý zákLaD
VezDejšího a buDouCího praVého štěstí!

Haliř sv. Peterský.

Když Ježiš světem chodě
všem lidem spásu kázal,
syn Jonášův se Krista
starostným slovem tázal:
„Slyš, Pane, od nás chudých
plat chrámový se žádá;
než kterak zaplatíme —
Tvá ukážiž nám rada.“
Dí na to mu Syn Boží:
„Vrz uđici svou v moře,
hleď v ústa rybky první,
a pomoc vzejde spoře.“
„Neb v ústech rybky jaté
hned uziš stater*) ždaný,
tím zaplat za nás oba,
by ustal pokřik planý.“
Šel Šimon k slovu Páně,
a činil, jak mu řeeno,
i našed peníz zvolal:
„Buď Božstvo velebeno!“

*) 4 drachmy == jeden tolar.

Však rybáři Pán Ježiš
lov jiný ustanovil,
slal Petra v moře věků,
by lidské duše lovil.

A loďka jeho pluje
tak pevně mořem burným,
že nedbá vlny zrádné,
vzdor činí vichřicám zpurným.

A Petr v loďce sodí,
síť pouští v moře záhy,
a duše v síti jaté
zve k břehům věčné bláhy.

Již dvě stě milionů
síť jeho duší chová,
a v duši rybářově
se starost budí nová.

Však Petr zírá k nebi,
dí: „Bože, mocný Pane,
tak velký duší počet,
zkad pomoc pro mne vstane?“

„Hle, žádá země také pozemské mnohé dávky, však nevím, čím bych splatil ty četné požadavky.“

Než Kristus k sítí hledí, a praví přísným slovem: „Nech ryby pomohou ti, jež blažíš spasným lovem.“

„Však netřeba, by stater snad platem rybka dala, dejž každá po halíři, a mnoho vzejde z mála.“

„Vždyť dvě stě milionů v tvé sítí jesti duši, tu pro chrám Boží aspoň peterský halíř sluší.

Z něm. přeložil V. Ambrož.

Křesťanská rodina podle Srdce Ježíšova.

V.

Matka rodiny — podle Srdce Páně.

(Pokračování.)

Sv. Františka co suacha

Nánáš-li pak, milý čtenáři, jak líbezný a krásný jest teplý večer májový, když nebe nesčíslnými hvězdami se třpytí a ten svěží, vlahý vane vzduch? — Hle, takové asi zalíbení, takovou radost měl Bůh Otec v onen večer, když na zemi tam v Jerusalemě jednorozený Syn Jeho před poslední večerí v hluboké pokoře pokleknul před apoštoly a nohy jim umýval. — Máte zajisté pokoj a obzvláštní pávbav v očích Božích. Proto také se Kristus Pán dobrovolně a z lásky k svému Otci tak dalece snížil, že i úhlavnímu svému nepříteli a zrádci, Jidáši Iškariotskému, tu službu lásky prokázal a také mu nohy myl.

Což divu tedy, že i všickni stoupci Kristovi dle příkladu svého Mistra povždy se snažili v srdci svém pokoru chovati, jakožto vzácný a Bohu obzvláště milý drahokam.

V tomtéž duchu Kristovu žila i naše sv. Františka z Chantalů. Avšak s etností jakoukoliv se to má právě tak, jako s každým jiným uměním lidským, n. př. s hudbou; oběmu se totiž člověk musí přiněti cvikem. Cvičení pak v pokoře jest pokořování sebe. — Odkud ale mělo

se dostati pokoření paní tak vznešené, urozené a svaté, jakouž byla sv. Františka? Však o to se postaral Bůh sám. —

Sotva uplynul rok od smrti jejího manžela, tu obdržela list od svého tchána, který sídlil na zámku Montheleon, s vyzváním, aby se ihned s dítkami svými k němu přestěhovala.

A to byla hořká, peprná pilulka pro nábožnou vdovu! Proč? Vědělat příliš dobře, co jí u tchána očekává. — Byltě tchán její člověk podivín, pln dětinských rozmarů a titěrné pýchy na svůj starý šlechtický rod. Při tom byl zlostný a tak prohlivý, že pro své přenáhlení již již nejednou měl soud na život a na smrt, a bezmála by byl spravedlnosti lidské propadnul. Ke všemu byl starý, nevrlý a pro každou maličkost mrzutý, tak že u něho nikdo delší čas vydržeti nemohl. Ale, co ještě horšího, s mravy a počestností nebylo to u něho v pořádku! Neboť měl v domě svém za hospodyně osobu, s kterou žil v hříšném poměru; důkaz toho byl patero dítek hříchu. Nešlechetnice ta měla pak starého barona úplně pod svou mocí a vládou, a panovala také v celém zámku

a nade všemi — jako krvečiznivá sršeň. Bez ostychu a veřejně, že to všickni lidé viděli, rozhazovala jmění starého pána; toliko — on, ten zbrklý stařec, zaslepen vášní, neviděl a neznamenal ničež!

Takový byl ten dům, takový ten muž, k němuž se měla sv. Františka se čtyřmi dítkami odebrati. A nepříjde-li, vylrožoval jí tehán, že se ožení a její dítky že nemají žádného dědictví po něm k očekáváníi!! — Jaká tu rada? — Pro své dítky odhodlala se Františka k trpké této oběti a odstěhovala se na zámek Monthelon. Však, dlouho to tam nevydrží s „hospodyní zámeckou“ — leč — je-li — světici! — —

Brzy uslyšíme, jak se jí tam vedlo, a čím se osvědčila býti; zda se ukázala pravým démantem aneb pouhým broušeným sklem.

Krátce po svém příchodu odvážila se starému tehánovi svému, když se vhodná příležitost naskytlá, slovy co nejskromnějšími znínku učiniti o kuchařce a jejím špatném hospodaření, kterak vše pod jejíma rukama lhyne a zkázu bere; ale, nastojte! — tím teprve oba proti sobě poštvala. Starý baron osupil se hrubě na ni a od té chvíle dostávalo se jí den po dni více zlosti, urážek a spílání — než chleba. A co Františka? — Ke všemu mlčela. Alé již toto mlčení bylo nemalým zázrakem; neboť, ač paní domu, musila ve všem ustoupiti — té nešlechtné, hříšné osobě — bídné, sprosté služce! Arcif nejednou jí vřela krev v žilách, srdce jí chtělo zlosti překypěti a urozenost její vzpírala se proti takovému bezpráví, avšak Františka byla ze školy Božského Srdce Páně, — patří na Mistra svého u nohou Jidášových — an mlčí, a trpí! A podobně i sama utišila krev v srdci svém, podrobila urozené lnutí nevole sv. víře a uzavřela u sebe nikdy více ani slovíčkem svému tehánovi se nezminiti o jeho domácnosti,

nybrž starati se podle sil svých a ostatni poručiti Pánu Bohu.

I sv. František Sáleský dal jí poučení o tom, jak si má se starým pánem počínati, totiž: předně, aby pečovala o spasení jeho duše a připravila mu šťastnou hodinku smrti; jeť prý po otcí její nejbližší bližní, kterého nám Bůh prikazuje milovati. „Co na svém tehánu hlavně milovati máte, jest jeho duše, a v té duši jeho svědomí, a v tom svědomí čistotu od hříchů a v této čistotě jeho věčnou spásu“ — — tak psal jeho Svátý. — Za druhé má pak tuto starost o jeho duši vésti ve vši pokore a mírnosti, hledíc co možná všim se mu zavděčiti a jeho lásku si získati. A za třetí má v této snaze následovati příklad jeho strážného anděla, který rovněž neustává bdíti nad jeho duší a při tom tak trpělivě a šetrně si počíná.

Tímto příkladem věrně se řídila sv. Františka. Vůči svému tehánu byla vtělená trpělivost a láska, pátrala pilně po příležitosti, kde by mu jen něco příjemného mohla připraviti, a žádné sebe hrubší chování nebylo s to zničiti její úctu k němu.

Po čase vyznala sama, co při tom mimo věčné spasení jeho na zřeteli měla; totiž dvojí účel, pozemský jeden, druhý pak duchovní, oba však dobré a spravedlivé. Účelem vzdejšími ji bylo pojistiti dítkám svým dědictví po tehánu, kterýž jinak výhrůžku svou by byl vyplnil a pojav kuchařku za ženu její patero dítek za dědice by byl ustanovil. Účel duchovní pak byl — posvěcení vlastní. Jsouc ze vznešeného rodu, byla Františka jako zrozená k panování. Náklonností touto mohla býti snazší k pýše a hrdosti svedená. I hleděla pokušení to od kořene zničiti a ze srdce svého zapuditi, a tudíž se těšila z tisícerych těch urážek, potup a pokoření, jakých se jí ustavičně dostávalo od tehána a staré jeho hospodyně. Všecko, sebe

bolstnější potupení, trpčlivé přijímající stávala se den po dni vždy pokornější, tím samým Božskému Srdci vždy podobnější, vždy Jeho hodnější nevěstou.

Obzvláště osvědčila se její pravá pokora a mírnost vůči té ničemné služce. Sv. Františka žádala si snažně i tu duši pobloudilou získati Bohu a nebi a porádnému životu; a jakým to prostředkem? jedině tím, že se sama učinila služkou její! Kdy kuchařka zuřila a rádlá — mlčela tiše baronka; poroučela-li ona něco — uposlechla tato okamžitě; byla-li kuchařka samá zlost a surovost — byla Františka k ní samá láska a přívětivost. Ano zapřela se i tak daleko, že i ne-manželské dítky kuchařčiny s toutéž láskou obsluhovala jako své vlastní; myla a česala je, jejich oděv a prádlo čistila, vyučovala je a u téhož stolu s nimi jídala. Ale za to vše nedostalo se jí od oné šeredné osoby ani toho nejmenšího díky, ba nesměla sobě ani toho nejmenšího vzítí, prve než o dovolení prosila ničemnou služku!!

Jedenkrát bylo Františce řečeno, že po smrti barona bude ohavná společnice jeho veřejně potrestána a sice prve že jí bude od kata nos uříznut a napotom že s hradní věže do příkopu bude svržena. „To se nesmí státi“ — zvolala uděšená Františka, — „já sama ji budu brániti a hájiti; nebo používá-li jí Bůh, aby mne křížem zkoušel, proč bych na ní nařikala a žalovala?“ —

Aj, toť jednání více než křesťanské, toť jednání v duchu Kristově — v pravdě božské; neboť toliko Bůh jednává tímto způsobem, že hříšní a urážek od lidí mu činěných užívá k tomu, aby své milosrdenství a svou lásku jim ukázal, by nikdo na světě si nezoufal.

Bohužel nebývají ale všichni zefové a snachy tohoto druhu, jakého byla Františka, nýbrž bývají tu a tam mladí hospodářové a hospodyně, jenž sobě

spíše dábá, než Krista Pána berou za vzor ve svém jednání a chování ku starým rodičům, k tchánám a tchýním svým. Ach, co stařečků a stařenek pláče a kvílí leckdes v osamělé světničce „na výměnku“ a nařiká nad nevděčností vlastních dětí, nad zlobou a necitelností mladých hospodářů, zetů a tchýní, jenž nelitostně se „starými“ jako s nemilým břemenem nakládají a postrkují, sotva dostatečného pokrmu jim poskytnou, život jim ztrpčují a takořka nedočkavě čekají na tu chvíli, kdy je smř zbaví starého výminkáře neb výminkářky! — Mnoho by tu bylo o této kapitole co povídati, ale sv. Pavel dí o takových krátce: „Kdo o své domácí nedbá, horší jest než pohan!“ — Kým se pohané po smrti dostanou, toť je známo, co ale očekává na věčnosti takové nelitostné, mladé hospodáře horší než polany? Sv. Jakub odpovídá: „odsouzení bez milosrdenství tomu, kdož nečiní milosrdenství.“

Budíž to k výstraže všem čtenářům a čtenářkám, jenž mají v domě svém na starosti staré rodiče té neb oné strany! — —

Sv. Františka co hospodyně.

Viš-li pak, milý čtenáři, co jest základ dobrého, rozumného a šťastného hospodaření? Snad toliko pilná práce? šetření a shánění? lopocení a dření bez odpočinku? starání se dnem a nocí? Tak aspoň se domnívají za našich časů mnozí hospodářové a hospodyně, modlitbu, kostel, přijímání Svátostí, svěcení neděl a svátků považující za zbytečné maření času. Souhlasíš i ty s tímto náhledem? —

Poslyš! Dejme tomu, že o polednách zasedneš za plný stůl, an tu přijde kdosi a řekne ti: „Ale bratře! nech pak jidla a piti! — tím jen zleníš — a maříš čas, ježž bys lépe mohl vynaložiti! Považ si, co bys mohl za dílo vykonati a co vydělati, an tu zatím u stolu sedíš!“ —

Příteli, co bys asi odvětil na tuto námitku? —

Máš-li jen tolik rozumu v hlavě, co se do náprstku vejde, zajisté, že se řeči té vysměješ a řekneš: „Blázne! právě naopak řádným obědem získám; nebo zdravý pokrm dává sílu k nové práci, a kdo by se jídla odřekl a jen ustavičně práce si hleděl, ten by za krátko sotva dýchatí mohl, tím méně něco pracovati!“ — Ano, tak mu to pověz hezky zřetelně, že jisti není marnění času, nýbrž potřebné občerstvení a posílení těla, já pak odpovědi tvé mohu i pro jiné upotřebiti.

Jsouť teď lidičky, kteří nejen sami sobě ale i chasc své říkávají: „a co je do modlitby, co do kostela? k čemu svěcení hezky neděl a svátků? — to všechno jen ujmá čas domácí práci, zleňoší člověka, činí ho posleze k práci neschopným; a kdo má pořád oči na nebi, klopytne často nohou na zemi!“ —

Jak, milý čtenáři, nemyslíš a nemluvil jsi sám cosi podobného před svou čeledí? —

Já alespoň znám jistého mladého a „pokročilého“ hospodáře, kterýž přijímaje čeládku do služby za první podmínku jim stanoví: „u mne se ale nesmíš modlití a po kostelích se toulati, u mne platí „pracovati!“ —

Nyní ale ukáž ten náprstek svého rozumu a rei, co říkáš k takové řeči? Jest tomu skutečně tak, že modlení a vůbec obcování s Pánem Bohem jest na ujmu domácím záležitostem a blahobytu rodinnému? — Než, nemluvejme tu déle nadarmo, pojďme raději a vizme, jak si v této věci počínala Františka z Šantalů.

Že se mnoho modlíla, často svaté Svátosti přijímala a nábožné knihy četla, již jsme slyšeli, ale jak to vypadalo s jejím hospodářstvím?

Již bylo řečeno, že manžel její krátce po svadbě máje odejiti do boje, žádal svou chof, aby nyní za nepříto-

mnosti jeho převzala správu všech statků — a vůbec o celý dům a veškeré hospodářství se starala. Bylo též řečeno, že Františka se zdráhala obrovskou tu starost na se vzíti z bázně, že jí při tom nebude lze tak horlivě Bohu sloužiti jako prvě; že ale konečně přudec svolila a v správu vškerého jmění se uvázala.

Ale, jaké to břímě jest pro slabou paní — teprvé později poznala. — Statky byly nad míru zadluženy, an manžel k sňatku mnoho peněz byl potřeboval. Čeládka a veškeré služebnictvo bylo po mnoha let beze vsí dohlídky, ať baron Šantal celý čas buď na honbě neb na vojně trávil a o svůj dům vůbec se mnoho nestaral. Pachtýřové rovněž hleděli jen z najatých statků dobytí svůj zisk, o nějaké zlepšení půdy pranic se nestarali, — ba mnohdy ani ujednané nájemné neplatili. Tak bylo doma. Jak teprve vypadalo hospodářství na zámku tehánově, kde ničemná důvěrnice baronova majetek jeho lehkomyslně utrácela a mrhala, snadno si domyslíme. A nyní má Františka tu i tam učititi pořádek a sama hospodářiti.

Než, ona má také oči stále na nebi — ať jen také na zemi neklopytne! —

Však uslyšíme to, jen strpení!

Františka učinila především pořádek mezi čeledí a užila k tomu trojilho prostředku. Předně vykážala každému patřící práci a ustanovila určitě co, kde a kdy který služebník neb služka má na práci a netrpěla, aby si každý podle své hlavy dělal, co se mu líbí. Avšak i při tomto zařízení počínala si velmi moudře. Bylyť její rozkazy více prosby, ply pokory a lásky a vždy s ohledem na sílu a vlohy jednotlivců, tak že každý mírností a laskavostí její dojat, rád ochotně, svědomitě a pilně uložené mu dílo konal — hledě si získati a zachovati přízeň paní baronky. Tato pak hleděla míti netoliko lásku ale i úctu a

vážnost u svých poddaných. Vstáv. dat každodenně již o páté ranni hodině, zároveň s čeledí. Mezi dnem pilně k nim dohlížela, zda se všeclno děje dle nařízení; u večer pak od každého účet požadovala. Majíc nějakou ruční práci, vstoupila mimo nadání mezi pracující čeládku, zůstala u nich a bavila je příjemným vypravováním; to byl druhý prostředek.

Dále počítala sv. Františka takto: „od člověka, který svému nejvyššímu, nejmocnějšímu a nejprísnejšímu pánu — t. j. Bohu na nebi — věrně a poctivě neslouží, od toho nemohu ani já nič dobrého očekávati, leč lenost a svévoli, nevěrnost a podvod.“ — A to bylo zajisté zcela chytře a moudře počítáno, že ani mnohý zkušný obchodník tak počítati neumí! — Soudila pak dále sv. Františka: „musím tedy především o to míti péči, aby všecken můj lid Pánu Bohu věrně a po křesťansku sloužil, pak budou k vůli Bohu dobře sloužiti i mně.“ — Proto shromáždila každého rána voškerou čeládku kolem sebe a modlila se s nimi; na to musili všickni i všedního dne na mši sv. a u večer opět konali společně své modlitby. V neděli pak vedla baronka sama svůj lid k službám Božím, vyučujíc je doma mimo to vše katechismu. I tuto radu dal jí sv. František Sáleský.

Trojm tímto prostředkem dovedla si získati srdce všech domácích lidí v té míře, že po celých 8 let služebné neměnila, toliko dvě osoby propustila, poněvadž přes všecko domlouvání nechťely zanechatí jistého hříchu.

A jaký byl vůbec výsledek tohoto nového domácího řádu? — Výsledek ten, že u vzorném pořádku a vzájemné lásce třikrát více a lépe se pracovalo, než prvé; dále, že věrností a poctivostí ohledně majetku mnohý zlatý nyní přibyl, který ondy nepoctivým způsobem z domu odcházel. —

Podobným způsobem počínala si sv. Františka i s nájemníky statků. Nařídila jim, aby každý měsíc se všickni s vypadající činží k ní dostavili a tu od ní nových nařízení přijali. Tato svá nařízení udělila jim prvé ústně, pak ale i písemně, aby se nikdo nemohl vymluviti, že o tom nevěděl. Téměř každého týdně vyjela si na své statky, brzy v tu, brzy v onu stranu, večla i do těch nejodlehlejších chatřič pachtýřů, aby shlíkla na své oči, děje-li se podle vůle její. Arciť přicházela zřídkka s prázdnýma rukama a ku všem byla plna lásky a dobroty, takže se lidé všudy již na to těšili, kdy zas svou milostivou paní spatří.

A hle, z lásky a úcty k své paní dbali i pachtýři více o zlepšení půdy; následkem toho byl hojnější výtěžek, činže tím samým zvýšena, a poněvadž se v řádný čas odváděla, uplácely se staré dluhy a — jmění a blahobyt domáci vůči hledě vzrůstal a vzkvétal. —

Takovou hospodyní byla sv. Františka. Vším právem říkávala k odrostlým dečrám svým: „Věnujte se se vši pili domácímu hospodárení; nebo vezte, kdybych já si ve svém manželstvu nebyla nechala na tom záležeti, věru, neměly bychom teď z čeho živu býti!“

Nuže, co tomu nyní říkáš, milý čtenáři a čtenářko? zda tedy klopytla Františka na zemi proto, že si nebe tak pilně hleděla? — A jak se to má tedy s tou námitkou oněch hospodářů a hospodyň říkoucích, že modlení a návštěva chrámu Páně, svěcení neděl a svátků, pořádek a kážeň domáci jest na ujmu práci a na škodu domácímu blahobytu? Nepoznáváš, že cosi takového jen ďábel sám člověku do ucha našeptává, aby mu jednou ranou dvoji škodu způsobil; jednu na duši, leností a nedbalostí duchovní, druhou na statku nevěrnou čeládkou, která dbá jen o prospěch svůj a ne svých hospodářů? Že pak ani Bůh v takovémto hospodárení pomáhati

nenůže, kdo by se tomu divil? Že ale v takovém domě to jde horem pádem dolů, od pěti ku čtyřem, to nám do-
svědčuje každodenní zkušenost.

Nuže, pamatuj si to, křesťanská matko, co to jest býti: hospodyní a matkou rodiny podle Srdce Ježíše Krista! —

Třetí řád sv. Františka.

Časopis „Škola B. S. P.“ a III. řád sv. Františka.

(Pokr. a dokončení).

5. Když všechny bouře zosnované ku zkáze třetího řádu sv. Františka s výsledkem se byly minuly, rozšiřoval se onen, požívaje zase jako druhy veškeré obliby u obecnstva a úplného míru a pokoje, dále. Jednotliví údové jsouce vespolek v jednotu velkou ba někdy i v klášterích spojení uváděli všude řeholi sv. Františka u vědomost lidu. Ba i sliby slavné skládali jednotlivci, žijíce dle řehole buď ve světě neb v domech společně.

Sv. Bonaventura vypravuje, že roku 1225 sv. Alžběta Durijnská slavnými sliby svůj život Pánu zasvětila. Dále víme z historických zpráv, že roku 1264 v Kolíně jeden pán z Löwenberka založil klášter pro terciárky. Krátce po smrti sv. Františka položen byl základ ku klášteru terciářů v Gnadenthalu blíže Ingolstadtu, neboť listiny z roku 1276 zmiňují se o klášteru tom. Roku 1295 založen byl Rydlovský klášter pro terciárky blíže Mnichova, kde již před 10 lety stál klášter založen byv pány Jindřichem a Janem Bittrichy. Roku 1300 odevzdán byl chrám sv. Pantaleona s budovou v Lupachu v biskupství Basilejském třetímu řádu. — Ve Vlaších zakládány ihned po smrti sv. Františka mnohé kláštery pro terciárky, a stejným počtem klášterů, neřku-li větším, honosila se Francie, kde sv. Ludvík IX. jsa sám terciářem řeholní život velice podporoval. Ve Španělsku arci až do roku 1403 ni zmínka se nečiní o klášterích

třetího řádu; zato v Portugalsku již l. 1314 klášterní život terciářů sv. Eliškou († 1336) zaveden byl a velmi prospíval. Taktéž nalézáme již v 13. století v Nizozemích velký počet klášterů náležejících 3. řádu, kterým biskup Lutišský téhož času mnohé výsady povolil.

Na začátku 15. století mnoho klášterů 3. řádu věnovaných se uvádí v zemích Istrii, Dalmacii, Čechách, Uhrách, Irsku, Anglii, Dánsku a Švédsku. Samotné Irsko mělo v polovici 15. století asi 30 klášterů mužských, nepočítaje v to ani kláštery ženské. V Anglii však bylo ještě ve větším počtu klášterů 3. řádu náležejících. Dobře upravené kláštery 3. řádu spolcovaly se během 14. a 15. století v jednoty klášterní neb kongregace. A bylo kongregací těch v jednotlivých zemích více, arciť byl počet sjednocených klášterů někde větší, jinde zase menší. Kongregace 3. řádu ve Štrasburku n. př. čítala přes 100 sjednocených klášterů. Kláštery tyto byly výborným semeništem pro jiné a není divu, že v krátkém čase bratrstva 3. řádu se množila, a že nebylo v celé Evropě země jediné, kde by třetí řád pevných kořenů nebyl zapustil a blahodárně působil. Tyto pak domy řeholní nebyly žádným útlukem zahalečů, za jaký ~~ry-~~ nější svět by je rád vykřičel. Byly to kláštery zúplna chudobné, v nichžto bratří a sestry po svědomitém vykonání všech náboženských povinností rukou vlastní a stálou, pilnou prací se živili,

orbu pěstovali, tkadlcovství a barvířství provozovali, řezbářstvím, malířstvím i hudbou se pilně nejen sami zanášeli ale též jiné všemu tomu vyučovali. Zvláštní péči věnovali činné lásce k bližnímu. Vyučovali a vychovávali mládež, zejména dívky, pečovali volice o nemocnice, které vydržovali a řídili, a stejnou měrou starali se o mnohé jiné dobročinné ústavy. Vše to, co konají nyní milosrdní bratři a milosrdné sestry pro nemocné, a novější založené řády pro vychování mládeže, vše to činil ve středověku 3. řád sv. Františka a vůbec konal všechny možné služby pro dobro lidské. Údové 3. řádu, kteří své služby obzvláště a výhradně nemocným věnovali a proto špitálníci slouli, tvořili ve Vlaších, Španělsku a Německu zvláštní kongregaci. Účelem jich bylo nejen střežiti pomatené a nezhojitelnou nemocí stížené, ale též stejnou láskou opatrovatí málomocné a neduživé a starati se o chudobné a sirotky. Mnozí z nich též rádi přísluhovali nemocným i v soukromných domech, ale vždy jen na jistý čas. Každý klášter 3. řádu měl tehdy svou domácí lékárnu, ze které léky chudým potřebné zdarma se dávaly. Lékárna taková byla již sama sebou velkým dobrodíním pro všechny, poněvadž lékárny tenkrát ještě porůznu byly. Tento krátký nástin nechť slouží tobě, milý čtenáři, abys poznal aspoň povrchně údy 3. řádu sv. Františka v klášteřích. Uvážíme-li ještě vedle dobročinné působnosti regulovaných terciářů tiché ale stále působení terciářů ve světě žijících, vzpomeneme-li na jich náboženský a mravní vliv, jimž neodolatelnou silou na tehdejší společnost působili, představíme-li si jejich lásku ku spravedlnosti a mírumilvnost jejich a uvážíme-li, s jakou horlivostí a láskou nemocné ošetřovali a navštěvovali, zvláštní chorobince zakládali, v nichž pak chudé a neduživé spoluúdy a jiné sestárlé lidi živil, vzpomeneme-li, jak rádi almužnu

udělovali a všude, kde mohli, bidu a nouzi mírnili a pomocnou rukou svou vpomáhali; uvedeme-li si to vše na paměť, můžeme si takýs jakýs obraz o velikolepé působnosti 3. řádu sv. Františka učiniti a snadno naznáme, že řád ten nejen o církev, ale též o celou společnost velikých a nehynoucích zásluh si získal.

Jak ale má působiti 3. řád svat. Františka v naší době?

Zkušenost během mnohých století ustálená učí a dokazuje, že všude, kde 3. řád jest zaveden a podporován, i náboženství počíná kvésti a mravy se lepší; neboť pravý terciář vždy jest dobrým, neřku-li výtečným křesťanem, jest křesťanem nejen dle jména, nýbrž dle skutků; avšak náboženství a mravnosť jest jediným a důležitým požadavkem lepších a skvělejších poměrů společenských a národních, neboť dějepis dokládá, že poměry společenské a státní jen tenkrát v nejlepším byly rozkvětu, kdy králové, knížata a národové nejen třetímu řádu náleželi, ale též dle chole sv. Františka se řídili. Vzpomeňme si jen na krále Ferdinanda svatého z Kastilie, na Ludvíka IX. ve Francii, na císaře Rudolfa Habsburkove a jiné. Je-li v městech, městysech, neb vesnicích poměrně dle velikosti místa a počtu obyvatelstva více nebo méně osob, které pilně do kostela chodí, často a hodně svaté Svátosti přijímají, dle možnosti svým povinnostem zadost činí a domácí pokoj zachovati hledí, bližnímu svému skutky milosrdné lásky proukazují, a to vše konají a ještě mnohé jiné skutky činí jen proto, že náleží třetímu řádu — skutky, které by jinak ani nevykonali; není-li to již velikou zásluhou pro řád samý a veliký prospěch pro celou církev? Zajisté velmi důležité jest pro celou společnost, zachovávali-li se počestnost, čili nic, zda-li bližního svého na jeho cti neb majetku zkracujeme neb ne,

zda-li příkázání Boží a církevní zachovááme, křesťanský život vedeme a všech neslušných radovánek se vzdalujeme neb ne. Nuže, třetí řád a jeho řehole vychovává poctivé občany, věrné služebníky, cudné dívky, opatrné hospodáře, rozšafné úředníky a nad to řehole třetího řádu po výtece činí s lidí obyčejných šlechtetných a neohrožených křesťany. Každý pravý terciář jest též vždy dobrým křesťanem, dobrý a pravý křesťan ale není nikdy liknavým, aniž komu se stává obtížným. Jako pravý křesťan ctí a váží si svého bližního, četří manželskou věrnost a žije s každým v pokoji.

Jsou-li ale mravy jednotlivců zúšlechtěné, zušlechtují se též mravy celých rodin, obcí, měst, zemí; a přirozený následek toho jest, že též poměry společenské značně se zlepší.

Dokladem toho jsou nám ty země, kde nábožnost a mravnost kvete; všude zaveden a podporován tam třetí řád a prospívá v míře netušené. Požehnaný a šlechtetný vliv třetího řádu uznávali nejšlechtetnější panovníci a mužové vždy a vážnost svou před třetím řádem dávali tím na jevo, že veřejně nejen řádu toho se zastávali, ale též veřejně do něho vstupovali.

Více než 140 císařů, králů a královen a panujících knížat byli až posud údy třetího řádu. Podáváme tu řadu terciářů vznošených, kteří jsou známější: sv. Ferdinand, král Kastilský; Ludvík VIII. a Ludvík IX., králové Francie; Jan z Brienny, latinský císař v Cařihradě; císař Michael Paleologus; Bela IV., král Uherský; císař Karel IV., otec vlasti; Ferdinand katolický, král Aragonský, a šlechtetná jeho choť slavná Isabella Kastilská; Anna Rakouská, matka Ludvíka XIV. a jeho choť Maria Teresia; Jagello a Kazimír IV., králové Polští; Jindřich, král Dánský; Robert, král Neapolský, a mnozí jiní knížata vláští. Z domu Rakousko-Habs-

burského náleželi třetímu řádu: Císař Rudolf I. a jeho vznešená choť Anna; Alžběta, manželka císaře Albrechta I.; císař Karel V. se svou chotí Isabellou Portugalskou; císař Leopold I. se svou chotí Eleonorou; Filip II., Filip III. a Filip IV., králové Španělsí; Maria, dcera Karla V., nápotomní choť císaře Maximiliána II.; Alžběta, dcera Maximiliána II., královna Francouzská; arcivévodkyně Maria, matka císaře Ferdinanda II.; císařovna Anna, choť císaře Matyáše; manželky císařů Ferdinanda II. a Ferdinanda III. a mnozí jiní. Avšak nejen králové a knížata, ale též velcí a duchaplní mužové byli údové třetího řádu.

Křištof Kolumbus, jsa oblečen v roucho sv. Františka, objevil Ameriku. Dante, největší básník vlašský, byl též terciářem a chtěl v rouchu třetího řádu pohřben býti. Než i Rafael a Michal Angelo byli věrní stoupcenci sv. Františka a posud oba a díla jich nesmrtelná svět obdivuje.

Obzvláště ale dosvědčují výtečnost řehole té a blahou působnost třetího řádu mnozí svatí a blahoslavení sluhové a služebnice Páně, kteří z řádu toho vyšli. Uvádíme zde jen ty svaté a svěťice Boží, které církev svatá sama svatými uznala a vyhlásila. Jsou to sv. Alžběta Durinská, sv. Rosa z Viterbo, sv. Ludvík IX., král Franský, sv. Ivo, sv. Rochus z Montpellieru, sv. Elzcar, hrabě, se svou chotí sv. Delfinou, sv. Konrad s Piacenzi, vznešený šlechtic, sv. Františka Římská, sv. Alžběta, královna Portugalská, sv. Brigitta Švédská, sv. Markéta Kortonská, sv. Koleta, sv. Angela z Merici, zakladatelka Voršilek, sv. Maria Františka Neapolská, patnáct svatých muččnicků Japonských, dále náleželi třetímu řádu sv. František z Pauly, sv. Ignat z Loyoly, sv. Kamillus de Lellis, sv. Filip Nerejský, sv. Karel Boromejský, arcibisk. Milánský, sv. Pavel z kříže a jiní. Následující údy třetího

řádu prohlásila církev sv. za blahoslavené: bl. Luchesia, prvního terciáře, bl. Petra ze Sieny, bl. Rajmunda Lulla, bl. Gerarda z Villamagny, bl. Cichi z Pesara, dvě a dvacet bl. mučovníků Japonských, bl. Paulu z Gambary, bl. Angelu z Foligni, hraběnku z Civitelly, bl. Humilianu z Florencie, bl. vdovu Ludoviku Albertoniou, bl. panny Viridiano, Luciu, Alžbětu, z diecese Kostnické.

Vedle těchto uvedených a od církve buď za svaté, buď za blahoslavené prohlášených údů 3. řádu, jsou ještě mnozí, jichž památka v místech, kde se buď zrodili, neb kde svůj dokonalý život skončili výročně se oslavuje. Řád třetí čítá nad tisíc takových ctihodných sluhův a služebnic Páně, jichž životopisy v letopisech a jiných dějepisných listinách se nalézají. Poznáváme-li dle výroku Páně dobrý strom z dobrého ovoce jeho,

nemáme většího i lepšího důkazu o výtečnosti 3. řádu nad tu okolnost, že velikolepý zástup svatých a světic Božích a blahoslavených i ctihodných sluhův a služebnic Páně ze středu řádu toho vyšel. Ano, třetí řád jest velikým plodným stromem v zahradě Boží, který svatých plodův církvi přinesl a Bohu díky posud přináší. Roku 1859 zemřel 4. října jako světec Boží terciář Vianney, farář v Arsu, a 15. dubna r. 1860 skončila ve Florencii sestra 3. řádu Anna svůj svatý život a zároveň zemřela v Římě jedna terciářka světská v pověsti svatosti. Roku 1868, 11. ledna zemřela v Kalte ru v Tyrolsku Bohem omilostněná terciářka Maria z Mörlu, a téhož roku skončila život svůj jako světica sestra Pavlína, markýzka z Nikolay, 8. června v Jerusalemě.

Anděl Páně.

Už za lesy se kloní slunce zpola,
již slední záblesk líbe čla hor,
však už i ten se vnořil pod obzor
červánkem zbarviv šedá mráčeků kola,
a svatvečerním klidem
volají zvony k lidem:
Anděl Páně.

Kde drobná chýž své týmě v šeru zdvihá,
k modlitbě kleká zbožná rodina,
modlitbu šepce všechna dědina
a z duše chvatem prchá útrap tíha,
když nebes mocné Paní
sezvání na klekání:
Anděl Páně.

A lesy, bor i háj tím zdravem šumi,
řek bouřný jek, potůčků šplouchání,
smutečních vrů úzkostné třepání,
vše tentýž hlas, modlitbu tutěž tlumi,
a všecka tvorstva říše
Marii pozdrav dýše:
Anděl Páně.

J. Nep. Konečný.

Slovo příznivcům a protivníkům třetího řádu.

Ve svém prvním listu ku Thessalonským (5, 21.) napsal apoštol národů takto: „Všeho pak zkušujte, — co dobrého jest, toho se držte!“ Výrok ten docela dobře i odpárcům i přátelům 3. řádu se hodí. Oněm pravím se sv. apoštolem: „Všeho zkušujte!“ příznivcům a údu 3. řádu věnuji druhou část výroku apoštola: „Co dobrého jest, toho se držte!“

Má tedy třetí řád také nepřátele a protivníky? I arci; — ba bylo by to zajisté špatným a podezřelým znamením, kdyby jich neměl; vždyť všechno dílo dobré má ve světě své odpárce. Jak se samo sebou rozumí, nemíníme ouy nepřátele řádu, kteří církevní zřízení toto nenávidí a jim opovrhují, poněvadž církev samu a křesťanství vůbec v opovržení mají a následovně každý projev církevního života zlehčují a hanobí. U takových lidí, kteří víru svatou ztratili a nepřátele Krista Pána a jeho sv. církve se stali, přátelská rozmluva by asi byla marná a málo prospěšná, neboť komu i nauka svatého kříže zdá se býti bláznovstvím, tomu zajisté všechny řehole věci počítanou budou. Také by všechna přátelská domluva u nich asi podobně city vzbudila, jaké jistá čtverohá zvířátka pocítují, slyší-li zvuky hudby neb zvonů. Avšak i mnozí z těch, kteří posud při náboženství a křesťanství věrně stojí, jsou odpárcové 3. řádu, ne snad ze zlovůle, ale spíše z předsudku a mylných náhledů, — a tyto přátelsky napominám slovy apoštolovými: „Všeho zkušujte!“ Neodsuzujte dříve věci, dokud jste ji nebyli důkladně prozkoumali, jak se na rozumné lidi sluší; ano zkoumejte všechno, zkoumejte počátky, řeholi, ducha a působení 3. řádu, — a jsem jist, že i vy se o jeho výtečnosti přesvědčíte a všechny námítky a obžaloby nepřátel 3. řádu lichými a nespravedlivými býti uznáte.

Uvažte jen! — Déle než šest set let trvá již v církvi sv. 3. řád sv. Františka; a každý, kdo s nepodjatým okem na něj pohledne, uzná jeho výtečnost. Platno-li, že sláva a přednosti zakladatele nějakého spolku tomuto za čest se počítají, uznáme, že to byla nejslechetnější duše, ze které 3. řád svůj původ vzal. Původce řádu jest sv. František, slavný světec mezi svatými Páně. Ceníme-li velikost nějakého světce dle hlubokosti lásky, kterou duše jeho naproti Bohu oplývala, doznáme snadno, že láskou svou sv. František velice mezi svatými Páně vyniká, neboť víme, že sám Pán jej v životě vezdejším milostmi zahrnul a do jeho láskyplného těla za odměnu znamení svých ran svatých vtiskl. Ctíme-li svatého muže dle hojnosti požehnání Božího, které světu byl přinesl, zajisté není světce, který by se v tom ohledu sv. Františkovi rovnati mohl, neboť zásluhy jeho o blaho duševní i tělesné jsou veliké, a až posud církev sv. jej opěvuje a vždy při korunování nového papeže naň zpomíná, když zpívá modlitbu na počest sv. otce Františka, prosí jej, aby neopustil církev sv. a ji na dále podporoval, kteronž byl svého času obnovil. K podpoře a obnově té nemálo 3. řád přispěl a přispívá. Svou jednoduchou a předece obsahuplnou řeholí způsobila tato jednota náboženská již na začátku svého trvání mnoho dobrého, miliony duší z věčné záhuby vytrhla a na spasitelnou cestu pokání přivedla, a nejutěšenějším způsobem celý svět přetvořila a obnovila. A posud zbožné bratrstvo to s tím samým výsledkem působí. Kde 3. řád prospívá, rozkvétají mile zbožné mravy: kázeň, poslušnost a etnostnost u mládeže, svornost a láska v křesťanských rodinách, jednomyslnost a požehnání v křesťanských obcích. Dále svědčí též pro výtečnost tétož řádu veliký počet

svatých a blahoslavených Páně, kteří z řádu toho vyšli. Výbornost třetího řádu taktéž církev sv. uznala, neboť z 82 papežů, kteří po smrti sv. Františka církev sv. řídili, bez mála všichni řád ten a jeho řeholi potvrdili, schválili, jej zastávali a všem věřícím doporučovali.

Proto vy všichni, kteřížto řádu tomu nepřejete a naproti němu zaujati jste, zkoumejte aneb raději spravujte se soudem sv. církve v uznání výbornosti této sv. jednoty. „Zkoumejte všechno,“ — kořeny, kmen, korunu a ovoce 3. řádu, vše svědčí o jeho pozeňnaném, blahém vlivu: má za sebou minulost skvělou a slavnou, ověněn jest pozeňnanou přítomností a budoucnost nadějeplná mu přívětivě kyne. Tedy jen lidé nevědomí, neschopní k myšlení, lidé lásky prázdní dovedou 3. řádu všechny výtečné vlastnosti popíráti. Abychom si vše, o kterou nám běží, objasnili, uvedeme některé obyčejnější námítky proti třetímu řádu a, ukážeme krátce, na jak lichém a početilém základě jsou stavěny.

1. „Třetí řád jest zastaralé zřízení z temného středověku, a nehodí se pro naši osvícenou dobu“, zní jedna z těch nejobyčejnějších námítek. Co na to odpovíme? Zkoumejme: Starý jest 3. řád, ano — prastarý, a právě proto jsem toho mínění, že jsa samosebou zřízením posvátným, zasluhuje, abychom si ho velice vážili. Je to předce podivná věc; jinak nám velice na starožitnostech záleží, ba někdy se i pro starodávné dílo umělecké, pro nějaký obraz a i pro starý šríp roznítíme; jenom řádu třetímu by byla starobylost na škodu? — Starý jest třetí řád, že by ale zastaralý byl, to nepřipustíme, jako neuznáváme, že by křesťanství již vetché bylo. Arci ku konci minulého a na začátku tohoto století v mnohých zemích, obzvláště pak v Rakousku se podobalo, jakoby třetí řád svému konci se blížil. To ale nezavinil sám strom, nýbrž zkažený vzduch a země suchá zavdaly příčinu ku zdánlivému úpadku třetího řádu. Vždyť byl třetí řád tenkrát jako ostatní bratrstva církevní násilím do pravidel duchem časovým určených vtěsnán a se všech stran potlačován, že vlastně jen bídně živořil, na mnohých pak místech docela vyhynul. Poměry trudné pro církev a náboženství vůbec později se změnily a tu povstal zase starý strom k novému životu, vypučel a rozkvetl k nejkrásnějším nadějím, dokázav, že až posud se nesestarál. A právě do naší doby třetí řád se výborně hodí. Neboť v době té, kde všechno se jítí a bouří, jsou církevní bratrstva nutnou potřebou, ve kterých aspoň ty lepší živly se sjednotiti a udržeti mohou, aby ve víru záhuby všeobecné neutonuly. Jakmile jen církvi úloha připadne, aby onu velkou, palčivou otázku naší doby rozluštila, totiž aby společenské poměry upravila, zajisté že třetí řád nemalý podíl při tom bráti bude. Právě tento řád svým vlivem a svou vlastní silou dovede roztržku společenskou vyhoviti, chudé a bohaté svatou páskou bratrskou spojití, dovede bohatému křesťanskou lásku v srdce vštípití, aby ze svého bohatství, je-li jím od Boha obdařen, milerád chudému bratru udílel; avšak třetí řád učí též chudého trpělivosti, již by mohl nejlépe bídu a kříže snášeti; a aby chudobný člověk na břemeno své lehčeji zapoměl, upomíná na nebe a poklady věčné a učí jej býti spokojeným, což lepší jest než všechny poklady světa.

2. „Třetí řád prý odchovává jen pobožňáckáře, lidi svéhlavé a nesnášlivé“ tak zní další obyčejná pouleva a obžaloba. Věru, velmi smutné by to bylo, kdyby výtka ta na pravdě se zakládala. Avšak — uvaž sám, milý čtenáři! Poohlednem-li se jen krátce na řeholi třetího řádu, která jednoduše a rozumně předpisuje a navádí k tomu, jak by údobě rozumně a po kře-

sfansku žítí měli, a uvážíme-li velký počet svatých z toho řádu vyšlých a zpomeneme-li na to, že řád od církve za dobrý uznán a potvrzen byl, zajisté doznáme, že řád takové výčitky nezashluje. Připouštíme, že někteří údové řádu osobně jsou lidé svěhlaví a nesnášliví; avšak tomu se v řádu zajisté nenaučili, ale spíše vlastnosti takové ze světa do řádu sebou přinesli; a škapulír a opasek řádu, který nosí, ačkoliv svěcený, sám o sobě té moci nemá, aby ihned aneb aspoň za velmi krátkou dobu rozmazleného světáka svatým učinil. Že ale někteří údové v třetím řádě jsou pobožnůstkáři, bohužel musíme uznati za pravdu, avšak předce nesmíme tvrditi, že by toho vinu sám řád nesl; vždyť i v nejlepších a nejkrásnějších zahradách porážnu nalezněš byliny, květiny a stromy zakrnělé. Ostatně se má věc často jinak. Přechoasto za takovou výčitkou schovává se pouhé farisejství a sprostá licoměrnost, která ve vlastním oku břevna nevidí, kdežto třísku v oku bližního ihned spatří; a tací lidé měli by denně Pánu Bohu na kolenu děkovati, kdyby neměli na sobě horších a špatnějších vlastností nad tu, kterou tak jedovatě řečí svou pronásledují. Tu platí obzvláště výrok apoštolův: „Zkoumejte všechno,“ ale též i své vlastní srdce!

Co se dotýče výčitky pobožnůstkářství, pochází často výčitka ta z pouhé vlažnosti náboženské, která přechoasto je až příliš úzkostlivá, aby se v pobožnosti a v lásce k Bohu neupřilíšila, že konečně tací lidé by i v stavu byli samého Krista Pána a všechny svaté za pouhé svatoušky vyhlásiti. Uvaž, milý čtenáři, a zajisté uznáš, že jest to velmi nespravedlivé a láskyprázdňé počínání, celý řád pro nějaké vady jednotlivých údův zodpovědným činiti. Je-li to již hříchem a trestuhodné, bližního svého bez důvodů a příčiny odsuzovati, zajisté tím větším hříchem to jesti, celému řádu nespravedlivé výčitky činiti; takové hanebné počínání často Bálh již na tomto světě tresce.

Znal jsem jednu matku, která též z takového předsudku jednou hrozná slova pronesla: „Raději bych svou dceru nevěstkou viděla, než terciárkou.“ A co se nestalo? Dcera, její miláček, stala se hanbou celé rodiny a přivedla svou vlastní matku hanebným svým životem brzy do hrobu.

3. „Nu dobře, — praví jiní, pro lidi, kteří nemají mnoho na práci a dost času k modlení, by se třetí řád ještě hodil, ale pro dělníky a obchodníky docela se nehodí; neboť pro samé modlení člověk pak ztrácí čas i chuť ku práci.“ Uvažme, jak věci se mají; zdali snad opak toho není pravdou. — Právě pro dělníky a obchodníky jest třetí řád ustanoven. Když za času sv. Františka všecken lid, nebeským zjevem svatého muže byv unešen, okolo něho se shromáždňoval a všichni světa se odřeknouti a řeholní život vésti chtěli, tu založil světec ten třetí řád pro světský stav, aby všichni, kteří jsou nuceni ve světě žiti, uprostřed svých prací a zaměstnání svého stavu podíl bráti mohli na kajenosti a zásluhách řeholníků skutečných. Sepsal pro řád ten zvláštní řeholi, která pro každý stav se hodí a nikoho od práce nezdržuje. Svědomité konání povinností jest nejvyšší zásadou a heslem třetího řádu a právě tím, že každou práci modlitbou zasvěcuje a chce, aby byla považována jako vykonání božské vůle, zvyšuje radost a chuť k práci a svolává na ni Boží požehnání. Vlivu tak blahého jen takový člověk si nevšímá, který každého dělníka zvířetem a pouhým strojem považuje. Je to předce nepochopitelno, když mnozí rodiče své děti, aneb představní své poddané zdržují, aby nevstoupili do nějakého církevního spolku, aneb jim zakazují, aby chodili na služby Boží a

přistupovali ku svatým Svátostem, — z bázně, že by se stali pro život, práci neb obchod neschopnými. Jinak pak ustavičně na neposlušnost a nepoddajnost dítek a na lenivost a nevěrnost služebných si stěžují! Kdo ale vše to zavinil? Kéž by jen nezapomínali, že poslušnost, pracovitost, poctivost a věrnost jen v pravém křesťanském srdci se rodí, a kéž by vždy toho pamětlivi byli, že, zdržující své poddané od náboženství, sami vinu nesou, když za to jen kletbu a neštěstí zklízí. Nelze tedy nikterak nějaké podstatné námitky třetímu řádu činiti. Zkonnejte jen a uvažte všechno a zajiště se přesvědčíte o výtečnosti řádu a zároveň o nepodstatnosti výčitek třetímu řádu činěných.

Karlovská P. Maria.

Nezapomenutelným je císař Karel IV. v dějinách národa českého, zvláště ale nezapomenutelným je pro hlavní město jeho Prahu; neb byt by se činilo co chtělo, není možno vyrvati upomínku na dobrého „Otce vlasti“ a na druhého zakladatele jejího. Jestliže založení Prahy staré se připisuje Libuši, tu vším právem se může Karel IV. nazvati druhým zakladatelem, anť on to byl, jenž ji o Nové město rozšířil a tam četné stavby, jako chrámy a kláštery zbudoval, četnými výsadami nadal a tak způsobil, že kolem těchto veřejných budov se poznenáhlu lid počal usazovati. Mezi jinými budovami Nového města vyniká na nejzazším konci jeho chrám se třemi červenými věžmi na způsob kaple a otážeš-li se sebe menšího dítko, dá ti za odpověď, „to že Karlov jest.“ A věru, jest to týž chrám, jehožto základní kámen Karel sám v r. 1350 byl položil. —

Byltě náš Karel také císařem německým, tedy i následovníkem téhož trůnu, na němž druhdy se nalezal svatý Karel Vel., jehožto jméno byl při svatém děmování obdržel (anť křestní jméno Karla IV. bylo Václav), a tímto jmenem byl od té doby nejen ve Francii, nýbrž i ve své vlasti nazýván. Z úcty tedy ku svému sv. patronu a předchůdci, jakož aby i úcta tohoto svěťce i v Čechách se šířila, založil ke cti a chvále

sv. Karla Velikého chrám Karlovský, při němž zbudoval též i klášter, do něhož uvedl kanovníky z řehole sv. Augustina. Chrám pak sám byl vystaven ve slohu přesně gotickém a lze jej za zvláštní dílo mistrovské v oboru stavitelském považovati, anť celá lodní klenba, jenž přichozího do vnitra chrámu poutá, se nad jeho hlavou vyjímá jako obloha nejsouc žádným pilířem podporována. A proto dojjista nikdo ze stavitelů i novějších neopomene podívati se na toto dílo staré ale velmi sněle a uměle provedené.

Než nechci déle čtenáře zabývati se stavbou chrámovou, která, jak jsem již podotknul, dosti navštěvovatelů k sobě přilákala, byltě u vnitra samém přednět, jenž ne tak ze zvědavosti, nýbrž ze zbožnosti k sobě lákal mnoho nejen zvědavých badatelů, nýbrž upřímných ctitelů, byltě to obraz bláh. Rodičky Boží. Obraz ten byl na plátně malovaný a nalezal se na postranním oltáři za sklem, a sice 7' 3" výše a 3' 2" z šíře mající.

Byla to však toliko kopie menšího a mnohem staršího obrazu, jenž se taktéž na Karlově v chrámu P. nalezal, představuje Matku Páně s pozhnaným plodem svým v životě jejím. Tento obraz původní byl majetkem jakéhosi malíře Monno-na, a již předkové jeho, kupectvím

nejvíce se zabývající, měli jej u veliké vážnosti, tak že prý jej všude na svých cestách jak na moři tak i po suché zemi při sobě nosili jakožto ochranný štít proti všem nebezpečnostem. I tu se stalo jednoho dne, že navštívil Monno-na na slovo vzatý houslista Slavík v jeho bytě, a spatřiv obraz Marie P., zvláštním citem byl pojednou ovanut, tak že nemoha sám sobě odolati, a poněvadž obraz mu příliš vysoko byl na stěně pověšen, přistavil si podnožku, chtěje jej polibiti; avšak stolička couvla a Slavík se zvrátil.

Podruhé se pokouší Slavík, aby mohl tento obraz polibiti, avšak ani tu se mu nevede lépe. Vidouce pak to Monno a jeho manželka, aby ještě jednou se o to pokusil, mu přimlouvají, ale tu spadl na zem a omráčený zůstal ležeti. Byv k sobě přiveden, rozpomenul se na svůj dřívější život a na své hříchy a uznává, že není hoden polibiti tohoto milostného obrazu, proto obmyv se ve Svátosti sv. pokání a pak přijda šťastné beze vsí pohromy jej mohl polibiti. Tímto případem nabyli majitelé obrazu tím větší důvěry k němu, a proto, aby i u jiných lidí došel účty, usnesli se na tom, že jej darem dají prvnímu knězi, jehož by spatřili. I netrvalo to dlouho, že přišel do příbytku jejich právě na kněžství posvěcený kněz, Jan Václav Dvořák. Tento kněz obdržel mnohé dobrodiní v domě Monno-na za časů svých studií, a proto s vděčností hned po svém vysvěcení přišel do domu jeho, aby všem udělil své prvé kněžské požehnání. Pamětliví jsouce slibu svého zbožní manželé, darovali mu obraz rodičky Boží. P. Dvořák vstoupil brzy na to do řehole kanovníků svatého Augustina na Karlově v r. 1696. Darovaný obraz zavěsil nejprve ve své celi, rozžilal každodenně před ním lampu a své soukromé pobožnosti před ním vykonával.

Následujícího roku 1697 dal se svolením svého opata Václava Luňáka na svůj vlastní náklad podle tohoto obrazu Dvořák zhotoviti větší obraz Marie Panny, kterážto práce byla svěřena Janu Jirimu Heintschovi, proslulému tehdy malíři a měštěninu Pražskému, kterýžto svěřenou mu práci jak ku spokojenosti Dvořákově, tak i ku spokojenosti všeobecné vykonal. Obraz tento zavěšen byl na oltáři a brzy počal lid k němu zvláštní důvěrou hlouiti, anť od toho času častokráte bylo viděti zbožné křesťany, kteří prosby své Marii Panně přednášeli. Tím více ale musil tento obraz nabyti vážnosti, čím více se ozývaly hlasy těch, jež tvrdili, že vyslyšeny byly prosby jejich, jakož i těch, jež na doklad svého tvrzení zlaté a stříbrné předměty na obraz zavěsiti dávali: zkrátka, obraz „Karlovské Panny Marie“ došel od lidu názvu: „Obrazu zázračného nebo-li milostivého.“ — Kopie tohoto obrazu brzy se rozšířily po světě křesťanském, tak že nejen v chrámech a kaplích, nýbrž i v domech soukromých obraz tento ctěn byl, jak tomu dokazuje ona okolnost, že i sama císařovna Eleonora obraz „Karlovské Panny Marie“ ve svém oratoři ve Vídni zavěsiti dala a před ním své pobožnosti vykonávala. Lze pak se tedy diviti, že i matky křesťanské svá nemluvíátka dílem nalezájící se ještě pod srdcem jejich, dílem již i světlo světa spatřivší, tu před Matkou Boží obětovaly?!

Tu však pojednou počalo „Karlovské Marii P.“ hroziti nebezpečností ze strany, z které by se toho byla nejméně nadála. Arcibiskup Pražský, Jan hrabě z Brennerů, vytýkal „protiobčejné a pohoršlivé“ znázornění obrazu tohoto, jakož i pobožnosti před obrazem tímto vykonané prohlašoval za „nedovolené a vrchnosti církevní neschválené“ a proto vydal rozkaz r. 1705 opatovi kláštera Karlovského, Václavu Luňákově, aby bez

prodlení obraz ten byl odstraněn a pobožnosti „jakožto novotou zavánějící,“ aby byly zastaveny. — A jaké to byly ony pobožnosti, jež se před tímto obrazem vykonávaly a jež měly býti pobožnostmi novými a snad i necirkvevními? Bylat to pobožnost „devitníková,“ pozůstávající z litanií, Mariánských a z nábožných písní, jež zbožný lid po devět po sobě jdoucích neděl zde obdýval, na památku oněch devíti neděl, kdy „Slovo tělem učiněné“ spočívalo v lůně mateřském. Proto vida opat Karlovský, že pobožnost tato nepřičí se duchu církve sv., pustil se v hádku s arcibiskupem, dotvrzujíc mu jednak, že pobožnost tato se nepřičí duchu církve, odvolávaje se při tom, že i na jiných místech již dávno před tím byla konána, ano z druhé strany ukazuje, kterak i v Římě samém pobožnost ta není neznámou a proto dal se i strhnouti k onomu sarkastickému pro arcibiskupa nejméně milému výroku: Quomodo damnaret ecclesia Pragensis, quod Roma ipsa probet, t. j.: kterak může církev Pražská něco zavrhnouti, co Řím sám schvaluje. Arcibiskupovi však důvody tyto nedostačovaly, ano jak pochopitelně, byl těmito trpkými slovy nad míru rozhořčen a proto, že nejenom svého prvního rozkazu neodvolal, nýbrž zostříl, naléhaje, aby co možná nejdříve první jeho nařízení v skutek bylo uvedeno.

Za takých okolností, nevěda zmi-
něný opat žádné jiné rady, obrátil se k císaři Josefu I. Ale ani arcibiskup nemeškal touže cestou jíti, žádaje císaře, aby přinutil vzdorovitěho opata k poslušnosti. Císař však, dav se zpraviteli napřed o záležitosti této a slyše, jakou důvěrou lid k obrazu onomu line a obává se, že by odstranění jeho v lidu jen pohoršení způsobiti mohlo, nařídil guberniu českému, aby vyslechl arcibiskupa, proč hrozí tresty klatby, jak opatovi, tak i kostelu Karlovskému a

podotýká, že, poněvadž bez svolení císařského žádné tresty uvaleny býti nemohou, vše při svém zůstati má. A to se stalo.

Z tohoto se dá souditi, poněvadž rozeprě mezi arcibiskupem a opatem nezůstala obecného lidu tajna a tento vida, že zvítězila Matka Boží nad tímto jí hrozícím nebezpečenstvím, že tím větší důvěru od této chvíle k ní choval a že i záznaky na přímluvu její se událé tím hojnější byly, jakož i od řeholníků Karlovských tím pilněji a důkladněji zaznamenávány.

Z těchto mnoha zaznamenaných milostí, jež se na přímluvu „Karlovské Panny Marie“ udály, udáme aspoň některé. — Tak v roce 1705 přebývali na starém městě Pražském Václav Rulle, malíř, s manželkou svou Annou. Bůh požehnal manželství jejich dceruškou, která jim však k žádné radosti nebyla; neboť v 2. roce věku svého ochromla, nohy její vyschly, tak že byla kost a kůže. K tomu se přidružila ještě němota, tak že ani ve 4. roce zbožným rodičům nebylo popřáno zaslechnout ono potěchy plné slovo: „Otče, matko.“ Zkormoucena byla mysl obou. Než, kde hledati pomoci? Vždyť pomoc lidská osvědčila se býti marnou! Proto nezbyvalo nic jiného, než hledati pomoci Božské. I slibili, že třikráte budou putovati na Karlov k Rodičce Boží a jí svou bídu přednáseti. Odebravše se poprvé na místo toto a vykonavše zde svou pobožnost s toužebností, vrátili se do přibýtku svého. A hle, co vidí, co slyší? Dceruška stojí a volá: „Pa! pa!“ Í po druhé vykonali slíbenou pouť a po této, vrátivše se domů, našli, že již dceruška pomalu chodila po světnici. Po třetí pak pouti byly nohy zcela silné a mluva její pravá. Toto uzdravení své dcerušky přičítali rodiče jedině přímluvě „Matky Boží Karlovské.“ —

Tři čtvrtě roku stará dceruška hraběte Záruby z Hustířan, Eleonora, polkla v r. 1718 jehlu, skoro 2 palce dlouhou. Za velikých bolestí chovala ji ve svých vnitřnostech po 3 neděle a 3 dni. Dojista se trápili rodiče při trapném pohledu na své dítě; než kterak pomoci? I oni vzali útočiště své na Karlov a matka Boží pomohla. Neboť hned na to vyšla z ní osudná jehla. Z vděčnosti za tuto prokázanou milost dali vznešení rodičové stříbrnou tabulku zhotoviti s vyrytými na ní slovy události této, jakož i s délkou oné jehly. Tato tabulka byla zavěšena na obraz P. Marie. — Tyto dva zázraky dostačí zde jmenovati, aby mohl býti každý přesvědčen o mocné přímluvě Panny Marie, která po celé předešlé století byla od Pražského lidu vrouně ctěna. Ale tu mělo přijíti i pro ni nové nebezpečení a také i přišlo. Neboť když v roce 1705 klášter Augustiniánský byl vyzdvížen od císaře Josefa II., musili řeholníci budovu opustiti a kostel byl zavřen. Tu se vypravuje, že za jedné noci byl tento milostivý obraz od sousedního faráře sv. Apollinářského, jenž jej chtěl získati pro svůj kostel a tím přivábiti četné navštěvovatele, do svého chrámu farního tajně přenesl. Necht si se to stalo takým neb oným způsobem aneb zdali byl obraz ten darován od patřičných úřadů, tolik jisto jest, že až

doposud v jmenovaném chrámu svatého Apollináře na hlavní oltáři se nalézá, kamž až doposud četní ctitelé Rodičky Boží přicházejí. Budova klášterní byla později proměněna v městský chorobinec, při němžto bylo zřízeno místo jednoho duchovního správce, jenž zastával službu duchovní. Ale v chrámu Karlovském scházela pravá okrasa, totiž obraz Panny Marie. Vícekrát byly již činěny pokusy na patřičných místech, aby onen vrácen byl na své původní místo, zvláště tehda, kdy kolovaly i pověsti, že v době adventní bývá kostel Karlovský zvláště ozáren, a když v r. 1825 dne 12. prosince i vojenská stráž, na blízku se nalézající, přiběhlo devět mužů se svým desátníkem a žádali býti vpuštěni do kostela, tvrdíce, že kostel jest zcela ozáren, avšak vešedše přece ničeho nalezli: tu hned lid tamenější si vykládal to v ten smysl, že „matka chce k synovi,“ a že zvláště v době devítníkové pobožnosti chce na svém původním místě býti ctěna. Ale vše zůstalo marné, neb až do dnešního dne se nalézá obraz ten v kostele sv. Apollináře. Aby alespoň poněkud učiněno bylo zadosť přání lidu, byl v r. 1871 Pražským malířem Josefem Hellichem zhotoven dle obrazu P. Marie u sv. Apollináře věrně nápodobený obraz a postaven na místo předešlého.

Socha P. Marie v klášteře kapucinském na Hradčanech v Praze,

zvané „z Krypty.“

Když v roce 1525 oživovati počal v řádu sv. Františka duch v Itálii a nová větev na tomto zdravém a mohlutném kmeni pučeti počala, zalita jsouc nejen přízní, nýbrž i potvrzením papeže Klimenta VIII., nikdo z Pražanů byl by se nenadál, že tato větev i do města jejich zasáhne. A přece se mělo

tak uskutečniti, když v r. 1600 přičiněním arcibiskupa Pražského Zbyňka Berky z Lipé a Dubé jakož i Arnošta, svobodného pána z Mollar, tajného rady císaře Rudolfa II., jakož i hejtmana knížectví Hlohovského, na Hradčanech v Praze první příbytek pro členy tohoto nového řádu v království českém byl vystaven.

Ve spojení s novým klášteřem byl ve spojení těchle dobrodinec zároveň i vystaven malý a dle předpisů rádoých chudý kostelík, na způsob onoho v Itálii blíž Assisi a taktéž ke cti Beatæ Mariæ Angelorum (M. P. Andělů) zasvěcen. Noví členové všemožnou píli věnovali, aby jenjen dostáli úloze na ně vnešené; vždyť v království českém bylo již tehdy v r. 1600 znamenatí jakési jítření mezi lidem, jež rozdmýchováno jsouc kazateli protestantskými jakož i podporováno jsouc přízni protestantských stavů českých, hrozilo vyšehnouti jak sopka v molutný plamen, což se po několika letech v skutku stalo. Avšak řád Kapucinský ani žádné přízně nehledal, ani žádného záští stavů českých se nelekal, nýbrž svědomitě pracoval na vinici Páně.

Kde pak ale bral pomoci v těchto svých pracích? Který kouzelnický prut to byl, jenž je silil a těšil? Ach, nebyl to jiný, než onen, o němž pěl prorok David: „Virga tua et baculus tuus, ipsa me consolata sunt“, t. j. Prut tvůj a hůl tvá potěšily mne. Který ale prut a která hůl to byly? Který jiný, než o němž pěl prorok Isaiáš: „Vyjde prut z kořene Jesse“, to jest Maria Panna, dcera z královského rodu Davidova.

A věru za pomoci této vykonali Kapucini věci přetěžké, jak k uspokojení císaře, tak i ku spokojení církve. Tento však kouzelný prut byl objemu poněkud většího než prut obyčejný; byla to socha milostné Matky Boží. Kdy a od koho socha tato zhotovena byla, nedá se určití. Jisto však jest, že nebyla dílem žádného sochaře vlasteneckého, anť sem byla přenesena z ciziny. V německém městě — Rottenburg — na Nekarú, počalo učení Kalvinovo nabývatí vždy větších a větších rozměrů, tak že nejenom chátřa; novým učěním Kalvína a Luthera jsouc pobouřena, nýbrž i lid městský počali se přidávatí k těmto náboženským novotám. Nenávistí ke všemu tomu, co

jméno katolické na sobě mělo, aneb co katolíkům svaté bylo, puzení jsouce, nejenom že duchovních obroží se zmocňovali a jich ke svým rejdmům používali, nýbrž i svatyně pustošili a co se z nich odstraniti dalo také odstranili a co zničiti se dalo, zničili. A tak to bylo i s chrámem v Rottenburku, z něhož všecky obrazy a sochy svatých vyházeny, pak na náměstí na velkou hromadu sneseny a za velkého jásootu lůzy zapáleny byly. Mohutně šlehalý paprsky plamene zhřru k nebesům k radosti novotářů protestantských, k velké však žalosti zbývajícíech ještě katolíků. Dvanáct hodin hořela již hromada tato, tak že z mnohých věcí ohni zvláště přístupných nezbylo nic jiného, než hromádka popele. Než co vidí oko kolem jdoucího pozorovatele? Uprostřed plamenů pozoruje sochu, podle všeho Marie P. Jde blíž, skoumá a věru neklamalo ho oko jeho! Neporušenaf jest socha ta v plameni. „Občané dejte mi tento trup v plameni se nalézající!“ tak oslovil chátřu Rottenburkskou pán de Pellemont. Lid, citě se tímto oslovením býti počtenu od císařského úředníka, milerád vyhověl přáni jeho, kterýžto s radostí odněsti dal neporušenou sochu Marie Panny do svého příbytku a ji vždy jakožto ochraňkyni svého domu na svých cestách s sebou vozil. Když pak přesazen byl ke dvoru císaře Rudolfa II. do Prahy, i tu nezapomněl na svůj jmenovaný klenot, nýbrž ve svém příbytku čestné místo mu vykázal, kde se svou rodinou každodenně své pobožnosti vykonával. Domnívaje se ale, že by socha tato po 12hodinném setrvání v ohni beze všeho porušení, lepší, všeobecnější a důstojnější pocty zasluhovala, milerád uchoopil se skytaně mu příležitosti, kdy otcům Kapucínům právě nový kostelík byl zbudován. Proto vznesl prosbu na představeného klášteřa tohoto, Vavřince z Brindisi, žádaje, aby socha tato byla umístěna v jejich chrámě.

S radostí přijal nejen Vavřínce, nýbrž i ostatní bratři takovýto neočekávaný dar, avšak prozatím nebylo vyhověno žádosti dárečce (z jakých příčin nevím), nýbrž socha ta byla uložena v podzemní kryptě, odkudž až doposud pod jménem „Panna Maria z krypty“ známa jest. Avšak dobře řekl Božský Spasitel: „Nic není tak skrytého, co by nepřišlo na jevo“; neboť jako něžná fialka, zakryta jsouc sebe hustším lupením svou líbeznotou vůni kolem jdoucího k sobě přiláká, tak i tato Mariánská fialka na sebe upoutala mnohého křesťana, tak že vším právem by na ni mohla býti uvedena slova pěvce Šalomouna: Post odorem unguentorum tuorum currimus, adalescentulae tuae dilexerunt te nimis, t. j. „Po vůni mastí Tvých poběhnem, družky Tvé milují Tě příliš.“ — Vždyť členové řádu Kapucínského sami byli takovými družkami běžícími po vůni Marie Panny a představený sám, zmíněný Vavřínce, jenž nyní v počtu blahoslavenců se nalezá, a dá-li Bůh za nedlouho i v počet světců přijat býti má, mohl by dáti nejlepší svědectví o vůni její. Vždyť ona to byla, před nížto, jak se vypravuje, kleče, řečí hebrejské se přiučil, jižto pak porážel tvrdošijně a církvi nepřátelské židy, ale naučil se hlavně i oně řeči nebeské, pomocí které se dorozumětí mohl v hlavním městě jejím, totiž v Jerusalemě nebeském.

Toto vše, jakož i jiné milosti, na přímluvu Matky obdržené, nezůstaly tajny nejen lidu, nýbrž i císaře Rudolfa II. Proto vyjevil tento přání, aby zázračná socha Matky Boží, nalezájící se u Kapucínů, přenesena byla a darována do jeho dvorní kaple. Navštívil ji napřed již a pobožnost svou před ní vykonal. Že těžká to musila býti zkouška pro bratry řeholní, kteří uvyklí byli před Matkou Boží každodenně pobožnosti své vykonávati, dá se snadno pochopiti. Než, co je činiti? Nevyhověti přání a rozkazu

císařově, bylo by uvaliti na sebe nemilost jeho; rozloučiti se však s pokladem tak drahým a milým, zdálo se býti těžkým i synům sv. Františka, jenž své následovníky učil odřici se všeho a na ničem nelpěti. S bolestným okem pohlíželi za odcházející Matkou, tou alespoň nadějí se těšíce, že snad přece někdy jim bude popřáno ve dvorní kapli tváří v tvář ji spatřiti. Stalo se pak, když za doby noční podle svého obyčejce všickni bratři se shromáždili v choře, aby tu své noční hodinky vykonávali, slyší pojednou silné klepání na dveře chrámové, jako by někdo žádal vpuštění býti do vnitřku. Jaký pak to tak pozdní host aneb která zbožná duše přichází nyní? tak a jinak přemítali u sebe bratři. Či přeje si snad někdo za doby noční vykonati svou pobožnost před Matkou Boží? Ach, ten dojísta ještě neví, že večerejším dnem zaměnila svůj příbytek. Když pak ale klepání se opětovalo, jdou bratři, otevrou dveře chrámové a co tu spatří? Tu, jenž včera opustila tuto svatyni, žádá zase býti přijata do ní. Ohlížejí se bratři, zdaž by nebylo někoho pozorovati, jenž by snad sochu tu přinesl, ale nikde není slyšeti ani hlasu, aniž stopy jaké lze spatřiti. S radostí tedy přijímají Matku Boží a staví ji na oltář. Avšak záhy z rána roznesla se pověst ta nejen v klášteře a jeho okolí, nýbrž i při dvoře císařském. Zde ale přijata byla tato zpráva s jakousi nedůvěrou ano i s podezřením, jako by nějaký služebník císařský otcům Kapucínům příznivý a ku zprávám o událech zázračích přichylný, za noční doby přenesl sochu tu ku vratům chrámu Kapucínského a proto ještě týž den přenesena byla na novo socha Marie P. do kaple dvorní a zde pak byla důkladně strážena, aby se nemohlo říci, že od anděla byla přenesena. Než nastojte! I druhé noci přese všecko strážení opustila Matka Boží dvorní kapli, spěchala ke chrámu

Kapucinskému a jako za věřejší noci, tak i dnes silným klepáním na dvěře žádala vpuštěnu býti do chrámu. Opětne byla přenešena do kaple dvorní ale ani po třech nesetrvala, nýbrž opět přišla tímtež způsobem a v témž čase ke Kapucínům. To bylo již příliš mnoho pro císaře Rudolfa II.; ale nieměně, nedbaje staročeského přísloví: „všeho dobrého do třetice,“ kde mohl již ustáti od svých pokusů; ale přece po čtvrté káže ji přenést do své kaple, ale ani tu se nevedlo lépe než při třech prvých pokusech. Vida v tom prst prozřetelnosti Boží, nechťje již děle pokoušeti Boha, ani Marie Panny, dovolil, aby zůstala na tom místě, které si byla sama vyvolila. Lid pak zvěděv o této události, jakož i bratři Kapucíni, chválili Boha vidouce, že chrámek tento jest onim místem, o němž Matka Boží ústy moudrého Sirača pravi: „Uprostřed lidu svého povýšena budu a v shromáždění svatém obdivována budu a v množství vyvolených budu míti chválu a mezi poželnanými budu poželnaná.“ (Sir. 24.) Dala tím Matka Páně dosti na jevo, že ne každé místo jest příležitostné k jejímu uctění. Proč opustila po třikráte nádhernou kapli dvorní a proč vyhledávala vždy jednoduchý chrámek kapucínský? Není to ovšem žádnou událostí novou, anť o jiných místech totěž slychati lze. Když pak ale místo své zvolila, tu usadila se i s náplní

všech svých milostí. A tak tomu bylo i v chrámu Kapucínů na Hradčanech. Jak četné byly ony milosti, jež udělovala zde matka Páně nemocným všeho druhu, o tom nejlepší vysvědčení podati by mohly ony skvosty, zlaté a stříbrné peníze, jež uzdravené osoby z vděčnosti jí darovaly; tak že kdyby jsi vstoupil, pozoroval a tázal se odkud pocházejí, vždy byl bys dostal za odpověď od bratra tě provázejícího: „A, to dala ta a ta paní za poděkování, že její synáček neb dceruška se uzdravila,“ tak že všim právem, pohližeje na všechny tyto předměty, bys zvolati musil: „V pravdě Matko Páně jsi „uzdravení nemocných.“ A což; mnoho-li jest těch, kteří jí děkují své uzdravení duševní? vždyť tu ne jeden pravil mi: „Ach, kterak možno jest, zde před obličejem Matky Páně, jejížto oči zdají se i ty nejtajnější záhyby srdce proniknouti, kterak možno jest se zastaralým hříchem se objeviti? Byť bych přišel dvakráte po sobě, po třetí bych nemohl již snéstí déle tohoto pronikavého pohledu a proto raději jsem odkryl srdce své, abyčl se mohl objeviti s čistým srdcem před ní.“ Nenužet tedy také býti všim právem nazvána „útočiště hříšníků“? Proto také dobře bývá od zbožných ctitelů vřele ctěna a jednoduchý lid nazývá ji „mezi všemi zázračnými Pannami Mariemi nejzázračnější a nejmocnější.“

Čtenářům a čtenářkám „Školy B. S. P.“

nohokrátě jste se již dočtli ve „Škole B. S. P.“ o rozmanitém podniku Velehradském, mnozi z vás vroucí prosby již vysílali a posud vysílají k trůnu Velebnosti Boží, aby všemohoucí Pán na přímluvu Matky Boží, svatých vašich apoštolů Cyrilla a Methoda žehnal poželnaním hojným všem zájmům a záměrům Velehradským, aby zastkvěl se posvátný Velehrad ve krásu své, aby odtud opět rozšiřovala se víra sv. po všech našich vlastech až tam k bratřím rozkolníkům, aby posvátný Velehrad stal se tím, čím druhdy byl.

Modlitbou podporovali jste a podporujete posud podniky Velehradské a dobře tak činite, neb marné lidské počínání bez Božího požehnání; dílo to jest dílem velikým, pročez tím více milosti k němu zapotřebí; proto také neustávejte i na dále na modlitbách svých pamatovati na všechny podniky Velehradské. Než netoliko modlitbou je máte podporovati, nýbrž i hmotnými prostředky; tu právě vhodná k tomu se naskytuje příležitost. Známó vám, že na obnovu chrámu Velehradského, který r. 1885 o slavnosti tisícileté památky úmrtí sv. Methoda zastkvěti se má v kráse své, zařídila se loterie věcná. Tah této loterie, kteráž má 6000 výher, bude již 6. července t. r., a mnoho losů posud je nerozebraných — neprodaných; pročez přednáší se vám všem vroucí a snažná prosba, abyste se laskavě tohoto podniku zaujali a jej všemožně podporovali. Los stojí dvacet krejcarův. Jest sice pravda, že letos je bída, avšak pomni každý, že čím více překážek, rozmanitých překonati, aby ten který skutek dobrý mohl proveden býti, že tím milejší jest skutek taký Pánu Bohu a že tím více zásluh nám získá. Pamětlivi budtež velikých dobrodiní, kteráž nám proukázali svatí naši apoštolové. Co by z našich předkův bylo bývalo, kdyby se jich nebyli tito věrověstové zaujali? Ano co by z nás samých bylo bývalo, kdyby nám nebyli přinesli první kříž, první knihu? Jest sice také pravdou, že třeba doma na leccos pamatovati, činiž tak každý; avšak trváme, každý katolik ve vlastech našich je zavázán nějakou obět přinéstí pro posvátný Velehrad a takto svou vděčnost projevití velikým dobrodincům našim.

Než nač ještě více slov třeba? Vždyť mluvíme ku čtenářům a ku čtenářkám „Školy Božského Srdce Páně,“ kteří srdce své ušlechťují dle tohoto Srdce Božského, jejichžto touhou ona stělečí modlitba: „Ježíši, učiň srdce mé dle srdce Tvého!“ mluvíme k těm, kteřížto Matku Marii slovem i skutkem uctívají, tu zajisté mnoho slov netřeba k takému srdci. Pročez bohati i nuzní, odeberte sobě ten který los a pomůžte takto, aby marianský kostel Velehradský mohl býti důstojně opraven. Obyčejně říkává se, že také prošení veřejné v časopisech bývá marné, že sobě to sice čtenáři přečtou, avšak že to je také vše, což učiní. Necht neplatí slova ta o vás, čtenáři a čtenářky „Školy Božského Srdce,“ ale každý — každý ať ten který los odeberé a zároveň ať se vynasnaží, by jině k tomu vyblídl.

Kdo některý los chce, ať napíše na korrespondentní lístek svůj ~~adresu~~ zřetelně, ať udá kolik losův chce, a pak ať odešle korrespondentní lístek s adresou: „Farní úřad na Velehradě u Uh. Hradiště na Moravě,“ anebo: „Farní úřad v Příboře na Moravě,“ anebo: „Redakce „Školy B. S. P.“ v Brně, Petrov č. 5.“

Již nyní všem, kteří něčím na chrám Velehradský přispívají, zbožná památka se věnuje a později zvláštním způsobem pamatováno bude na posvátném Velehradě všech dobrodincův.

O misionářství.

Australské misie benediktinské.

(Dokončení.)

Jak blahodárně misionáři v Nové Norcii působili, jaká byla jejich činnost, čteněji se sobě poněkud aspoň představíme, když den jejich života projdeme. První červánek se ukáže, zvonek klášterní zazní, denní dílo v Nové Norcii započíná. Mniši po dvou vážně kráčejí do kostela, aby žaltářem Boha oslavili; domorodci opouštějí chýže své, pospíchají ku společné ranní pobožnosti, od té ku své polní práci. Sotva že se mniši domodlí žaltář, již pospíchají k práci své polní a tu často lze viděti misionáře orati a divocha australského jemu pohoniti. Vše pracuje a se lopotí na poli, v zahradách a na pastviskách pasou pastýři stáda kráv, koz a ovec; v určitou hodinu vše se k jídlu u kláštera shromáždí. Ve školách vyučují se školáci psaní, čtení, počítání, biblické dějepřevě. Děti spávají doma v chýžích u rodičů. Po mši sv. a ranní pobožnosti dostanou snídaní v klášteře a po škole pomáhají rodičům buďto při statku aneb v zahrádce. Mnozí školáci pomáhají též třeba obuvníkům, tesařům, zedníkům atd. Dívčata pomáhají svým matkám aneb starším rodičům při domácnosti aneb se učí pléstí aneb šiti. Semo tamo sobě děti na okřání zahrají, při čemž ovšem jsou veselými. Večerní pobožnosti v kostele skončí se v zimě o 8, v letě o 9 hodinách denní dílo. Pro odrostlé odbyvá se večer škola.

Po práci následuje pobožnost, po té nějaké nevinné vyražení a tak radostně plyne život australských domorodců, kteří přijali na sebe sladké jho Ježíšovo. Nedávno ještě potulovali se jako plachá zvěř po pustatinách, horlivost benediktinův učinila z nich křesťany, lid pracovitý. Ti, kteří byli poverhelem pokolení lid-

ského, stávají se šťastným, mravným národem.

Častokráte potulují se blízko Nové Norcie divoši, z pouhé zvědavosti vycházejí ze svých lesů a tu nemohou dosti se nadiviti svým rodákům, jejich pracím, jejich počínání; ti k nim pak dojdou a v brzku bývá povolán muich, kterého pak divoši prosí, aby je do klášterní redukce přijal. Jen zřídka se to stává, že potom opět redukcí opouští.

Domorodci australské, kteří v redukcí přibývají, nejsou jak bychom rekli zajatými, nejsou otroky, nejsou přinuceni život svůj v redukcí jakožto rolníci aneb pastýři prožiti. Honba stala se tímto lidem druhou přírodou, pročež bylo by nemoudře jednáno, honbu jim zcela zakázati. Proto také misionáři čas od času vysílají na týden neb dva domorodce australské do lesů; na cestu dávají jim jen trochu mouky; takto honba taká s mnohými obtížemi je spojena, mnoho tu hladu podstoupí, a tu zasteskne se divochům po bezstarostném životě, jakýž mají redukcí, tím více napotom takého života si váží.

K takým vycházkám přidružují se jiné vycházky, ku kterým bida a nouze dohání. Vedro a horko často přinutí misionáře, aby pro dobytek vyhledali nová pastviska, a ta často daleko — daleko vyhledávána býti musí. A tu vedou misionáři se svěřenými sobě domorodci v pravdě život kočující, život, jakýž před dávnými časy vedli patriarchové se svými rodinami a stády v zemi kananejské. Napřed jdou misionáři, za nimi stádo silných ovec a při nich několik domorodcův se ženami a dětmi. Ovčí mléko, semo tamo jehně-

jest jejich pokrmem, chýže z haluzí udělané jejich příbytkem.

Jakmile dojdou na pastvisko, ohradí je, postaví pevnější chýže, v nichž 2 neb 3 měsíce mohou pobýti. Když vše připraveno a uchystáno, přiznou misionáři s křesťanskými domorodci ostatní stáda. Také šťastné spojení rolnického života se životem kočujícím, jest nejlepším přechodem k životu, jakýž křesťanská civilizace vyvinula. Nyní má Nová Norcia již poloevropský ráz. Divoši, kteří nedávno po pustinách nazí se potulovali, šatí se tak jak evropská kolonista. A tak povstane krásné město, nebude to první město, které od klášterníkův bylo založeno.

I protestanté dosvědčují, jakých úspěchův se domohli benediktini. Někteří sousední kolonisté ovšem všemožné překážky misionářům v cestu stavěli, tito ale vše přemohli. Jistý protestantský kazatel, který Novou Norcii navštívil, praví: „Vše, což jsem v Nové Norcii viděl, upomínalo mne na doby prvních křesťanův.“ Jistý časopis praví: „Jen v Nové Norcii vynaleznut prostředek, kterýmž krok za krokem lze z divochův učiniti lidi vzdělané.“ Úspěchy také nedaly Perthskému anglikánskému biskupu pokoje, všemožně o to usiloval, aby i z protestantské strany něco podobného v život uvedeno býti mohlo. Prošby jeho o peněžitě podpory zůstaly i u jeho svěřencův bez výsledku. V časopisech mu odpověděno: „Dle našeho přesvědčení nezdařily se protestantské misie australské jako vůbec vsudy jinde, poněvadž úkolem jejich jest, z Australských nadělati švihákův a vzdělancův. Že misionáři v Nové Norcii lepších dosáhnuh úspěchův, toho příčina, trváme, jest, že všemožně misionáři o to usilovali, aby mravy divochův dle příkázání Ježíše Krista ušlechtili, že duševního vývoje nezanedbávali, ale mravně i fyzické vzdělání tak spojovali, že z Austral-

ských učinili lidi pracovité a užitečné údy lidské společnosti.“

Jiný protestantský časopis praví: „Kázání samo o sobě neobráti divochy australské; přede vším třeba z nich učiniti poctivé, pracovité a pilné lidi, a to ovšem poněkud těžší práce než z nich učiniti křesťany dle jména. Pravého úspěchu dosáhnuto toliko v katolické kolonii na rovině Viktorii; v těchto misích španělských mnichův šťastné domorodci na práci jsou uvyknuti a s jejím užitekem obeznámeni. Misionáři v Nové Norcii ukazují nám, jakých návodův třeba užívati, aby šťastných úspěchů se mohlo dosáhnouti; při našich pojmech o pohodlnosti zůstane to vždy nemožným podobný ústav zaříditi a spravovati, k tomu není u nás dostatek mužův, kteří by se s takým sebezapíráním, s takou horlivostí a trpělivostí zaujali díla takého, s jakou oni španělští mniši.“

Pověst o šťastném životy, jakž benediktini v Nové-Norcii domorodcům připravili, došla i k divokým obyvatelům lesův australských, jakž tomu dopis P. Salvada nasvědčuje, kdež píše: „Budoucí neděli pokřtíme šest australských děvčat, která přes 200 angl. mil od nás byla vzdálena a šťastně k nám cestu našla. Již dávno dychtila po tom, aby se dostala k naší redukci, ale vzdálenost daleká je poněkud zastrášovala, ne snad, že by pustatinami a lesy nedošla, ale že se musela obávati, aby od lidožroutův na cestě nebyla snězena. I dal jim Pán Bůh vnuknutí, aby se obrátila na nejbližšího misionáře; ten zaplatil za ně loďaři, který je rychle do Perthu dopravil. Velitel přístavní, zarytý protestant, ohlásil místodržiteli, že přivezeny jsou děti, které od misionářův katolických rodičům byly pobrány. I zatknuta jsou děvčata a mně o tom podána zpráva. Náhodou šťastnou byl jsem právě v Perthě, vyslechnul jsem děti a poznal jsem, že na dobře jsou

rozhodnuty, se mnou do Nové-Norcii se odebrati; všemožně usiloval jsem o to, aby pře co nejspíše byla rozhodnuta, při čemž se objevilo, že žaloba velitelova byla úskočná; i propuštěny jsou se mnou děti.⁴

Ve vyučování rovněž velikých úspěchův misionáři dosáhli; hospodářství polní rovněž vzkvétalo. Veliké zásluhy misionářův benediktinských uznala i sv. Stolica, zřídila v Nové-Norcii zvláštní samostatnou praefekturu; P. Salvado byl prvním opatem.

Benediktinův přibývalo, dále a dále zasahovala jejich činnost a působnost,

domorodcův více a více přibývalo a přibývá; benediktini koji se tou nadějí, že jakmile doroste druhé pokolení, které od mala na práci, spornost atd. se uvkjuje, nebude třeba doprošovati se pomoci od spolubratrův evropských, že možno jim bude ač dosti těžko svou vlastní práci vše potřebné zjednati.

Slavný řád benediktinský takto ve západních pustinách australských po přemnohých a převelikých obtížích přivedl s pomocí Boží australské divočky ku pravé osvětě, kteráž časný blahobyť zajišťuje a zároveň zárukou jesti věčné blaženosti.

Děvečkám služebným.

Drahá Notburgo má!

Kdykoliv některá služebná děvečka k mi pošle psaní, velikou z toho radost mám; na mnohá psaní dlouho nechávám s odpovědi čekati, za to vše vynahradím, jak trochu budu míti pokdy; víš dobře, jak to u mne bývá, plné ruce práce, sám shon; avšak co jsem slíbila, mileráda vykonám. Radost mám z psaní zasláných, než nedávno jedno psaní mi posláno, které mne velmi zarmoutilo, nad kterým jsem se zrovna rozplakala. Napomínala jsem Tě nedávno, abys nezapomněla na svou velikonoční zповěd, a tu z toho psaní se zdovídám, jak mnohé děvečky služebné zapomínají na Boha, jak o zповědi nechtějí ani slyšeti, že prý páni, u nichžto jsou ve službě žijí bez Boha, bez zповědi, atd.; nechci ani takou rouhavou řeč opakovati. Řeč taká projela srdce mé.

Drahá Notburgo má, nedej se řeči takou svěsti, nechtěj — nechtěj a nedej se mámiti; co se náboženství týče, tu vždy toho se přidržuj, čemu jsi se naučila, co církev svatá, naše starostlivá matka, zachovávati přikazuje.

Mnozí páni a paní, u nichž ve službě býváte, bohaprázdne často řeči mluvívají, často o ten drobet sv. víry vás oloupiti chtějí; život vedou nespořádaný a život taký ovšem vším pohrdá, což k Bohu směřuje a což jest Božího, taci ovšem nemohou to sněsti, když se mluví o zповědi atd. Než ale tím předce se nižádná děvečka nedej omámiti, nedej svěsti od plnění přikázání Božích. Že ten a ten tak a tak žije, to nás jedenkrát před Soudcem věčným, před nímž složiti musíme účet ze života celého, neomluví. Tam neplatí výmluva a omluva; zde vládne smilování, tamo tenkrátě vládnouti bude spravedlnost.

Že se často lidem takým dobře vede, a že mnohému zbožnému člověku zle, tím rovněž nedej se svěsti; vždyť dobře víš, že nejsme jenom pro tuto zemi stvořeni. Kdybychom jenom pro tuto zemi stvořeni byli, tu ovšem, když bychom dobře činili, dobře by se nám věsti muselo, a když zle, zle by se nám věsti muselo, avšak tomu tak není. Ne pro tuto zemi, ale pro nebe stvořeni jsme. Bůh věčný jest spravedlivý, často-krátě dává dobré zlyňu, aby je dobro-

tivostí svou obrátil, přivedl ku pokání, aneb, aby jim to dobré, co učinili, zde odměnil, za to ale tamo nemají než trest věčný k očekávání.

To dobré, co vidíš na páncích svých, to sobě přivlastni, avšak jejich nezřízeností sobě neobvykuj, nýbrž jim je ponechej a jako dobrá služka za své hospodáře se modlivej! Příkladem zlým nikdy se nespravuj!

Čím větší překážky se v cestu staví bohomilnému životu, tím milejší Pánu Bohu je, když jej předce zachováme, tím větších zásluh nám získá.

Na takých službách, kde člověk by o víru mohl přijíti, nebývej nikdo, ale z nich vystup i kdyby snad nějakého časného prospěchu se zbavil; neb více má Pán, než rozdal, Ont nesmírně bohatým a rád jiným způsobem nahradí, což pro Něho ztraceno.

Jen jednu duši máme, o tu třeba dbáti a ji spasiti, ztrátu časnou člověk může nahraditi, ne však věčnou.

V měsíci červnu, měsíci to Božskému Srdeci Páně zasvěceném, bež své útočiště k tomuto Srdeci. Srdece toto každému jest otevřeno, kdož potřebuje pomoci a potěchy. K tomuto otevřenému Srdeci Ježíšovu ve všech potřebách se utkej! Vždyť sám nás vybízí řka: „Pojďte ke mně všickni, kteří pracujete a obtíženi jste, a já vás občerstvím.“ Uposlechni tohoto laskavého vybidnutí!

Ať splní se v Tobě stěrlcí modlitby:

„Sladké Srdece Ježíšovo, budiz mou láskou!“

„Ježíši, tichý a pokorný srdcem, učiň srdce mé dle Srdece Tvého!“

„Chváleno budiz všudy nejsvětější Srdece Ježíšovo!“

Tvá Tě milující kmotra

Josefa.

Milodary B. Srdce Páně.

Nač ale vlastně uveřejňujeme tyto zprávy? Vždyt jsou ony většinou sobě podobny a zajisté nejsou ani nic nového, neboť Bůh vyslychal vždycky zkroušené a pokorné modlitby, a vždy se ukazoval mocným ve svatých svých. Viš, milý apoštolu modlitby, tato uveřejnění dějí se z větší části pro tebe, abys poznal tu divotvornou moc modlitby, abys ji častěji použil. My lidé, a to i ti nejlepší, podobáme se hodinám; měj si na začátku sebe více horlivosti k dobrému, poznenáhla schladneš a ochabuješ, tak jako hodiny když docházejí. Proto musíme hodiny vždy znovu natáhnouti, když závaží až k zemi došla, když nízko visí. Podobně má se to i se srdcem a s vůlí naší, když dlouho nebyly osvěženy. Divotvorná to moc společné modlitby, máš zaslíbení Krista Pána; nenechej ji ladem. A nepotřebuješ-li jí pro sebe, ach ohleďni se jen, — tvoji bližní potřebují ji tolik! Nebuď hrdopyšným židovským levitou,

ale milosrdný Samaritánem a ujmi se bližního, který na těle i duši zubožený leží vedle cesty nemohá sobě sám pomoci. Ten pravý milosrdný Samaritán jest, jak víte, Ježíš Kristus sám; následuj ho ve svých bližních a věř, že rozveselíš jeho milující Srdec, jakobys jemu samému od židů zbitému a ztrýzněnému úlevy a občerstvení podal, a tím bys nejlíp uctil Jeho B. Srdec. — Ďábel vychází každodenně s celou svou viditelnou i neviditelnou rotou, aby lidi do časného i věčného neštěstí uvrhl, aby je svedl a oklamal a na záhubě a na zlořečení jejich se pásl; nuže, jako bojovník Kristův vyjdi také ve společnosti všech ostatních apoštolů modl, abys orodoval za bližní, milosti jim vyprošoval a kde příležitost se naskytne dobře činil. Ach mnoho dobrého může člověk vykonati a nepatrné to namáhání hojně je nahrazeno tou radostí, kterou ubohým jsme způsobili, a vděkem, který i zde ve „Škole“ oznamují. Čti jen:

Z Brna. Naši rodinu potkal nesmírný zármutek. Bratr, jenž byl podporou nás všech, přišel o službu, a již tomu skoro byl rok, co se nalezal on a my všickni v bídných poměrech. Při všem jeho ucházení o nějaké místo, nemohl se nikam dostat. Avšak v této bídě nás dobrotivý Bůh neopustil, neb nám získal dobrodince, kteří nás po ten celý čas podporovali. I prosívala jsem láskyplné Srdec Spasitele a Panny Marie, by se nad naši bídu smilovalo. Přiznávám se, že prosba má nebyla ani hodna vyslyšení, neb jsem ji častokráte s velkou roztržitostí konala. A přec se to nejčistší Srdec Matičky Boží za nás přimlouvalo, a Božské Srdec Páně pomohlo. Před osmi dny nastoupil již bratr do služby a doufám, že tam s pomocí Boží setrvá.

Chvála, čest a dikůčimění ať všude zaznívá Božskému Srdec Pána Ježíše a neposkrvněnému Srdec Panny Marie!

V. K.

Z Prahy. Po celá dvě leta trpěla jsem sklíčeností duševní, proto hledala jsem útěchu v modlitbě. Konala jsem devítidenní pobožnost k nejsv. Srdec Páně, k Rodičce Boží, k sv. Josefu, ku sv. andělům, k sv. Františku Xav. a k jiným svatým. A po 2 letech, když jsem toho nejméně očekávala, došla jsem vyslyšení. Poměry, které ducha mého tísnily, změnily se dle přání mého.

Jelikož jsem se zavázala B. S. P., že budu-li vyslyšena, případ ten k povzbuzení jiných veřejně oznámím, činím to tímto svým vděčným dopisem.

Gabriela Kerplanzová.

Jistá služebná B. v Praze vzdává díky Panně Marii Filipsofské za uzdravení bolesti v hlavě, kterých se po 3 leta, ač všemožných léků užívala, zbaviti nemohla. Navštívila pak zázračné místo ve Filipsofské, konala 9denní pobožnost, nosila na hlavě plátno z Filipsofsku a bolesti jí úplně pominuly. Táž děkuje P. M. Svatohorské za obrácení přítelkyně své, jež, byvši dříve přílišná marnivostí oddána, po vykonané pouti na Svatou Horu světa úplně se zrekla a do kláštera vstoupila.

Z Prahy. Trpěla jsem po 5 let na kašel a jiné bolesti. Dle vyjádření lékařského byly to souchotiny. Lékařská pomoc a všechny prostředky domácí ukázaly se býti marnými. Vykonavši s velikou důvěrou devítidenní pobožnost k Panně Marii Filipsofské nabyla jsem opět úplného zdraví, tak že od té doby všechny obtížné práce a to při nemocných vykonávati mohu. Uvěřejuji uzdravení své na důkaz, jak mocná jest přimluva Rodičky Boží, aby všichni zarmoucení stejnou důvěrou k ní se utíkali.

Čtenářka „Školy“, služebná.

Z bratrstva pod názvem „Matka ustavičně pomocí“ vzdává několik spolu-ůdu nejvřelejší díky Rodičce Boží za uzdravení jistého choromyslného správce duchovního.

Z Uh. Hradiště. Onemocnělo nám jedno dítě z dvojčat již přes rok staré, a sice tak těžce, že věhlasný lékař se jednoho večera vyjádřil, že sotva rána se dočká. Z toho byli jsme nemálo zarmouceni. V úzkosti své vzali jsme útočiště k B. S. P. J. a konali jsme devítidenní pobožnost s tím úmyslem a slibem, že, budeme-li vyslyšeni, uveřejníme to ve „Škole B. S. P.“ a nějakým dárkem přispějeme na vykoupení pohanských dětí. Hned ráno na to počali jsme s pobožností a lékařských prostředků jsme zanechali. Dítě nejedlo ani nepilo a my ustavičně připraveni jsme byli na jeho smrt. Zatím již třetího dne zpozorovali jsme, že Bůh důvěrné modlitby naší neoslýšel. Dítěti začalo chutnat a síly mu očividně přibývalo a než jsme devítidenní pobožnost ukončili, bylo dítě již úplně zdravé a v krátko tak sesílilo, že se zdálo, jakoby nikdy nebylo bývalo ani nemocno. Na radu našeho vel. pána odložili jsme uveřejnění na delší dobu, až jak se dítěti povede. Později úplně jsme na to zapoměli. Po 3 letech onemocnělo dítě opět, ale zase úplně se uzdravilo. Byvše takto na slib svůj upomenutí posíláme tyto řádky, prosíce Vás, pane redaktore, abyste je ku větší oslavě B. S. P. uveřejniti ráčil.

Týž otec děkuje za šťastné ukončení soulu, do něhož nespravedlivě zapleten byl, a jenž po vykonání devítidenní pobožnosti šťastně proň dopadl.

Z farnosti Žeranovské. Jistá osoba děkuje B. S. P. a P. M. vždy trvajícím pomocí za neobyčejné uzdravení neduhu velmi nebezpečného, kterého se jí po vykonání devítidenní pobožnosti dostalo.

Od Hradiště Bratr náš, veliký marnotratník, odešel z domu, aniž jsme věděli, kam se odebral. Dal jsem jej úředně hledati, ale vše bylo marné a my 2½ roku o něm ničeho nevěděli. Obzvláště rmoutila nás duševní záhuba jeho. Za příkladem jiných i my vzali jsme útočiště své k B. S. P., tomuto zdroji všech milostí. Vykonali jsme též devítidenní pobožnost k Panně Marii Filipdorské a ejhle, hned první den, co jsme pobožnost započali, došel nás list od bratra, v němž všechny své chyby a poklesky skroušeně vyznal a za odpuštění žádal. Volám tudíž z plna srdce: Budiž Božské Srdce Ježíšovo ode všech národů pozemských a nebeských chváleno, ctěno a oslavováno a též neposkvrněná Matka Jeho, Maria Panna.

Z téže farnosti děkuje jistá osoba Panně Marii, že na mocnou přimluvu její se svou rodinou téměř zázračně od strašné povodně zachráněna byla.

Ze Zborovic. (Svěcení sochy Panny Marie Lúrdské.) Zahradník raduje se z rozkvětlých sadů, matka ze zdárných deer, a zdaž církev nemá se radovati, když dívky její s úcty plnou přítulností vinou se k Panně Marii, Máti Boží? — V rozličném vztahu uctíváme Pannu

Marii, nejnověji však po Moravě valně se šíří úcta P. Marie Lúrdské, jejíž přemilostná tvárnost minoděk lidské srdce k úctě i důvěře uchvacuje. Odtud i ve zdejší farnosti s takou okázalostí konalo se svěcení přesličné sochy téže P. Marie Lúrdské. Účastníků nad očekávání se

dostavilo přibližně, byloť jich ke 3—4000. Za hláholu zvonů a zvuků hudby doprovázel s duchovenstvem vet. spolek a přibližně družičky s místa posvěcení sochu ode čtyř panen nešenou do chrámu,

kdež na bočním oltáři umístěna a korunou ozdobena.

Byť tuto k ní přicházelo hojně praprávních ctitelů, by Maria hojiti mohla bol lidský a spomocnici se osvědčovati ve všech potřebách lidských.

Zájmy Krista Pána v různých zemích.

Rakousko. Dne 14. května odročena byla říšská rada. Poslanci opustili Vídeň, kde po sedm měsíců potili se pro „blaho“ národů rakouských. Nám nepřislší vyličovati a kritisovati, co za ten drahý čas říšská rada ku prospěchu říše učinila a neučinila vůbec — my přihlídneme toliko k jedné stránce její činnosti — totiž k chování se jejímu k církvi katolické. A v této věci nemáme tentokrát příčiny stěžovati sobě. Vláda Taaffe-ova a majorita rady chovaly se po celou dobu rokování velmi střízlivě naproti církvi a zájmům jejím. Liberální strana vystrkovala opět často pichlavá svoje tykadla — ale byla vždy donucena stáhnouti je zpět. Tak vyjela si k. př. na biskupy české, kteří zadali školní memorandum k ministerstvu a chtěla je šmahem strčiti do chládku. Než ministr kultu, baron Conrad, svou řeč schladil je tak, že jako mokré pušky zalizali do svých kukanek. Z úst nynějšího ministra vyučování plynula slova zcela jiná, nežli jsme byli zvykli slyšeti z úst Stremayrových. Mluvil o škole tak, že se to nelíbilo liberální frakci. Mluvil rozhodně nábožensky. Prával jako Puttkauer v Berlíně, že škole se musí navrátiti opět ráz náboženský a že mnohé a mnohé opravy v tom ohledu jsou nevyhnutelné. To ovšem popudilo Herba et consortes — ale přes jeho vztek a huňv jdou národové rakouští k dennímu pořádku. Znamenati nám též sluší navrácení statků

biskupu Rudigierovi, které mu vláda Anersperkova pobrala. V debatě o tom proslul věrný syn církve svatě, kníže Jíří z Lobkovic, jenž ostrými důvody porážel náhledy liberálů. Dívně se v té věci zachoval (hlasoval s liberály) Českolipský augustiniánský převor Posselt. Tento mnich bosácký oře a vláčí o překot s liberály. Dívně mu to sluší! Co tomu říká generál augustiniánský v Římě? Inu nedivme se! Jidáš byl také učeníkem Páně. Abychom však nešířili příliš slov, zkrátka řekneme, že minulá perioda zákonodárství rakouského jest potěšitelným začátkem k lepšímu a že Kristus Pán pomalu upravuje si půdu k blahodárné shodě mezi církvi a státem.

V hlavním městě Serajevě pracuje se z nařízení c. k. vlády energicky o stavbě prostranného chrámu katolického. Jeho Veličenství císař a král náš daroval ze svého majetku k tomu cíli 200.000 zl. Nový chrám státi bude na náměstí Musala — tam kde dříve stával chrám a klášter dominikánský, a kde pohřbeni jsou dva v pověsti svatosti zemřeli katol. biskupové, jichž památka i u mohamedánů jest vážena tak, že bohaté rodiny jejich si zakoupily hrobky vedle nich, tak že to místo se stalo pohřebištem. Již tady učiněn začátek a to krásný — který zajisté zjedná církvi katolické vážnosti a obliby. — Potěšitelno jest, že mnozi mohamedáni přestupují ku křesťanství. Tu dominával se okresní před-

nosta ve Visoké ve své osvicenosti zaka-
zovati ten přestup. Byl však od c. k.
vlády sesazen a úřadům nařizeno nemí-
chat se do věci církevní.

V Čechách usadili se na „Slovanech“
t. j. v klášteře emauském beuronští
benediktini. Jsou z Němec a vedou
přísnou kázeň řeholní. Mezi nimi vyni-
kají znamenití umělci. Ze všech stran
pozoruje se s napnutostí počínání si
těchto mužů. Dejž Bůh, aby byli po-
čátkem přísnějšího pořádku v životě
řeholním v Čechách.

Německo. Nová „evang. Kirchztg.“
vyzývá vládu, aby učinila konec kultur-
nímu boji, poněvadž papež jeví skutky
upřímnou přístupnost. Již tedy evangelici
uznávají tvrdost a nespravedlnost zákonů
květnových. A lid katolický více a více
křičí: Zrušte zákony květnové! — Ty
dny shromáždili se katolíci vestfalští
v Dortmundu, aby o zrušení kulturního
boje si pohovořili. Bismark bude konečně
donucen povoliti a tím spíše, an po-
sledními výstupy ve sněmu velmi ztratil
na své vážnosti, neboť počínal si velice
nejapně — státníka nedůstojně, tak že
v listech vůbec ozývají se hlasové:
Bismark bledne ve své slávě!! — Ano!
půjde cestou za těmi, co vystoupili proti
církví a — půjde jednou za Juliem,
Jindřichem, Napoleonem atd.

Katolíci v Německu rozvinují od
počátku kulturního boje pochvalnou čin-
nost na půdě školní a pedagogické.
V Donauwörthu založen jest od učitele
Auera od 10 roků literární pedagogický
podnik pod jmenem „Cassianeum“, který
velmi potěšitelně účinkuje. Vycházejí
z něho mezi lid následující spisy: „Schutz-
engel“, co přítel, učitel a vůdce dítek
s bohatými ilustracemi v 60.000 exem-
plářích; „Rafael“ pro odrostlou mládež
v 10.000 výtiscích; „Monika“, týdeník
co rádece k domácímu vychovávání ve
40.000 výtiscích; „Ambrosius“, časopis

pro mládež s přílohou „Orgán spolku
křesť. matek“ v 1200 výt.; „Nothburg“,
list pro čeled v 11.800 výt.; pro učitele
a duchovní „Kath. Schulzeitung“ s „Lite-
raturblatt für kath. Erziehen“ v 4000 výt.
K tomu vydává přiměřené kalendáře:
pro děti, mládež odrostlou, studenty,
čeled, učitele a rozličné poučné spisy.
Z toho vidno, jakou čilost v církevním
ohledu vzbudily zákony květu. v Prusku.
Kéž by též v Rakousku vznikla podobná
čilost!! —

Francie. Sv. Otec zadal fran-
couzské vládě protest ohledně dekretu
řeholního. Papež poukazuje v něm na
nebezpečí, jež Francii z něho hrozí;
prohlašuje rády za nutné a oprávněuje
kongregace, aby svou věc proti vládě
zadávaly k soudům a podává úplný
souhlas s protesty francouzských biskupů
v té záležitosti. Následkem tohoto pro-
testu jest smýšlení katolického lidu ve
Francii velmi napnuté. Den co den do-
cházejí vlády nové a nové protesty.
Ministr vyučování, Ferry, byl na svých
cestách po severní Francii namnoze
velmi špatně vítán; což ho velice „na
mysli sklestilo“, tak že ve výboru škol-
ním se vyjádřil, že chce toliko držeti se
nuceně školní návštěvy a bezplatného
vyučování; naproti tomu ale že nechce
doléhati více na pouhé vyučování od
laiků. Kde katolický lid se drží — tam
svobodný zedník a liberál málo má půdy
pro své rejdy!

Vláda začíná nahlížeti, že to v boji
proti klášterům nepůjde tak hladce. Buď
musí své dekry vztí zpět aneb po
dvou měsících spustiti prudec. Pak ale —
odpoví se, — nehledě k držení se již roz-
hořčeného lidu, vládě právě tolika pri-
vatními žalobami na rušení práv a
pokoje domácího co jest klášterů. Těto-
kráte se svobodní zedníci řízli sami.
Anglicko nabízí francouzským kartu-
sianům v Dofině, kteří ze svých vzdě-

laných pozemků přes jeden milion franků platili daně a mimo to obyvatelstvu veliký užitek poskytovali, rozsáhlé pozemky v jižní Africe — pro ten případ, budou-li museti Francii opustiti. To vzbudilo veliký strach i v kruzích liberálních — takže hned požádali vládu, aby dala kartusianům v Dofině státní uznání, což se také tyto dny stalo. — A tak to půjde dále! —

Francouzští Jesuité zamýšlejí na oase Godamez v Saháre založiti kolej a školu, aby odtud energicky se uchopiti mohli obrácení mouřeninů. V Bombai (Vých. Indii) darovala proto vláda anglická Jesuitům k zvětšení tamnější koleje staveniště — a převzala sama povliční útráty stavební — a to v době, kdy radikální Francie tento řád za nebezpečný vyhláshuje —! Tento skutek vlády anglické bude velmi zastrášovati liberály francouzské!

Turecko. Berlínská smlouva, která v červenci 1878 národům na Balkáně vyměřiti chtěla budoucí osudy — začíná se trhati, důkaz, že národové nedají si poroučeti vždycky, aby tancovali, jak některým státníkům napadne pískati. Pocit národní souvislosti a poznání, že zemlené Turecko nemůže více ničehož provésti, utvořili Albanové k budoucí sebeobraně „ligu“, která zorganizovala nejprve odpor proti Černohorcům a jejich nárokům na kus území albanského. Kdykoliv kníže Mikuláš ujmouti chtěl Berlínskou smlouvou mu přiřknutou zemi albanskou, zarachotila „liga“ zbraní. A sultán v tom nemohl ničehož poříditi. I dal Černohorcům na srozuměnou, že si mají násilně vzít, co jim patří. Té slabosti použila albanská liga a prohlásila dne 8. května neodvislost Albanska od Turecka. Ihned ustanovila provisorní zeusku vládu a sesadila všechny dosavadní turecké úředníky, kteří by nebyli přívrženci nového pořádku. Podepsána

jest proklamace od dvou moham. velmožů a katol. náčelníka Miriditi Bil Doda a od katol. biskupa Povtena. Vojsko turecké hned přešlo pod prapor nové vlády. Katolici i mohamedáni jednají společně. Opět nový hřeb, kterýmž se zatlouká shnilý Turek do rakve. Nadcházi doba, že předce musí z Evropy. Pak nastane křesťanům volnost a svoboda. Sultán a jeho věrní vědí již, kolik udeřilo a nahlížeji, že po těchto začátečích, které všeobecně se mají za následek nové vlády v Anglii, nezbyvá nic jiného, nežli sebrati vak svůj a táhnouti přes Bosporus. Neodvislost Albanie budou následovati jiní národové na Balkáně, neboť nová angl. politika přeje si rozklad evropské moci turecké v množství malých samostatných federalistických států. Každým pádem nastává lepší doba pro církve křesťanskou na Balkáně.

Rusko. Kdežto nihilisté pod tají neunavně pracují na zničení ruské říše despotické, pokračuje ruská vláda fanaticky v utiskování katolíků v Polsku. Zavírá semináře, vyzdvihuje kostely a kláštery, konfiskuje jejich majetek; tisícové kněží jsou vyhnaní a vydáni bídě a ukrutenství. Tisícové sjednocených v Podláchii jsou zbaveni svého majetku a zavezeni do vnitra Ruska. Ruská řeč násilně zavádí se do katolické liturgie, modlitební knihy vytlačují se schismatickými, kázání podrobena jsou ruské cenzuře; spojení duchovenstva se svatou Stolicí přísně zakázáno. Arcibiskup Varšavský, Felinski, administrator též diecese Rzevrski, biskup z Vily Krainski, biskup z Zytomira Borovski, nyjou již dlouhá leta ve vyhnanství. Vážnost biskupů podkopává se, s faráři se nakládá jako se zločinci, nesmějí překročiti hranice svých farností; počet duchovních jest všude nedostatečný a vydán libovůli místních úřadů, kteří podporují prodajnost, špiclovství a ko-

rupci. Někteří všemohoucí odpadlíci vedou škandální život. Toť v krátkosti smutný stav katolické církve v Polsce. Avšak věřící přece nezoufají si. Sjednocení Podlachie zbavení duchovenstva, chrámů a majetku svého, dávají vznešený příklad věrnosti u víře. Statečně snášejí všeliké trýznění, zmužile odmítají křesť schismatický, pochovávají sami své mrtvé a dávají mučeníctví před-

nost před odpadlictví. Za těchto pro katolicism v Polsce tak hroziících okolností jest nutno povznést hlasu ku katolickému světu, aby upozorněn byl na vzrůstající pronásledování v Rusku a zároveň poučen o vladaření v Rusi. Pak že chybil papež Pius IX., když pronesl slova zájmu: „Ruka Boží těžce spočívá na Rusi!“

V měsíci červnu modleme se za důvěru v neskončenou lásku Božského Srdce Ježíše.

Důvěra tak pevná a stálá jako jest láska Syna Božího, jehož služebníky jsme, taková pravím důvěra v Božské Srdce má každého ovládati člověka, obzvláště za našich dnů, dnů to ustavičného boje. A proto obracíme se tento měsíc s prosbou k Božskému Srdci Páně, jemuž měsíc červen zasvěcen jest. Pojdme tedy všickni a prosme Božské Srdce, vždyť sám Kristus nás volá a napomíná k důvěře an di: „Budete mít soužení ve světě, budete utlačováni a pronásledováni, ale mějte důvěru, já jsem zvítězil nad světem.“ Aj, Ježíš Kristus sám nám dává znamení a podmínku vítězství: utlačování a důvěru. On sám byl pronásledován a utlačován jako hrozen pod lisem. Veškeru moc vynaložil kníže tohoto světa, Šábel, proti Synu Božímu. A Kristus zvítězil slavně nad nepřátely svými! Totéž trápení předpověděl choti své, církvi sv. a všem svým dítkám věrným, aby i ony zvítězily. „Každý kdo chce v Kristu zbožně žítí, pronásledování trpětí bude.“ „Ven ze škol vyženou vás; ano přichází hodina, že každý, kdo vás zabije, domnívati se bude, žeby tím Bohu sloužil. A to učím vám, protože neznají Otce ani mne. Ale toto mluvil jsem vám, abyste když přijde hodina, rozpomenuli se na to, že já jsem to pověděl vám.“ (Jan. 16.)

Zároveň ale slíbil božský náš Spasitel, že tyto boje promění se u vítězství a udal nám též prostředek k tomu, když pravil: „Mějte důvěru! A proč? Poněvadž nepřítel, který proti vám bojuje, již jest poražen. Já, mistr váš; jsem jej porazil, já budu vždy s vámi, mějte důvěru a přemůžete nepřítel. Toť veliká povinnost všech křesťanů, obzvláště těch, kteří ctějí Božské Srdce Páně. Poznání jeho největší dobroty a jeho všemohoucnosti naplňuje nás pevnou důvěrou v Božské Srdce.

Této důvěry jest nám třeba obzvláště za těchto dnů boje a všestranné náklady. „Tot vítězství, které vítězi nad světem, vira naše.“ To ví dobře nepřítel náš, a proto hledí víru, důvěru naši zkaziti, aby pak tím snadněji nad námi panovali. Než nedejme se, Kristus nás vede, On nám slíbil vítězství slavné, důvěrujme! Představte si, čtenářové milí, čtu vojáků ze všech stran nepřítelů obkličenu. Vádec statečný napomíná vojiny k vytrvalosti, ku srdatosti, slibuje jim skvělé vítězství a pak žene se první na nepřítel. Příklad jeho působí záračně.

Oči všech vojinů statečností zaří, seberou všecku sílu a v pevné důvěře ve vítězství bojují a zaženou nepřitele. Proč by nás tedy slova Spasitele našeho, pak můžeme také k boji a ku srdnatosti. Vidíme-li v čele svém Spasitele našeho, pak můžeme se sv. Pavlem volati: „Oplývám radostí uprostřed soužení.“ Považte jen, jak všemožným způsobem hleděl nepřítel církev sv. zničiti, jak ji pronásledoval, jak ji pokořoval, a ejhle, církev sv. stojí dosud a kvete. A kdo jí pomáhal v boji? Ježíš Kristus! Jako tedy jsme křesťané a pevně ve vtělení se a ve smrti Syna Božího věříme, tak věříme též pevně, že nám Božský Spasitel i tentokráte pomůže. Kterak by mohlo Božské Jeho Srdce to snést, aby nás viděl poražené a ztracené, an nás krví svou vykoupil! Když Hebreové bojovali a slábli, dostačilo jen, aby urča úmluvy byla k nim donešena, a bojovali hned jako lvové s pevnou důvěrou v pomoc Boží. Jestliže tedy pevně věříme, že v tabernáklu přebývá mezi námi Ježíš Kristus, ne snad jen v obraze, nýbrž skutečně a v pravdě, koho bychom se báli?

Co Bůh chce, to se stane, On jest všemohoucí, žádný mu překážeti nemůže. Bůh však chce „oslavení Syna svého jednorozecného,“ oslavení jeho těla duchovního, věčné vítězství církve sv. Toť úmysl Boží od věčnosti. Kdyby tedy celé peklo tomu úmyslu se protivilo, nie nepomůže, úmysl Boží se stane, čehož nám důkazem jest stálost církve sv. po 19 století. Pak bychom neměli pevně důvěřovati v pomoc Boží, v neskončenou lásku Božského Srdce Páně! Při tom však nemáme složiti čuce do klínu a dívat se pokojně na ty boje, které za našich časů zuří, nýbrž máme se každý všemožně přičiniti a s pomocí Boží bojovati, nemáme ztráceti důvěry v konečné vítězství a máme se těšiti se sv. Pavlem říkoucím: „Toto nynější kratičké a lehké soužení naše působí v nás převelmi velikou váhu slávy věčné.“ (2 Kor. 4. 17.)

Jaké ale vítězství máme očekávati? Snad bohatství, jakým oplývají knížata zemská, snad hodnosti jejich ministrů? Nikoliv, po takových věcech církev netouží, ona má nobeské poslání, a to má vyplniti, spásu všech duší. Církev má lidi učiti Boží pravdě, je od bludů odvracet, od hříchů očisťovati a posvěcovati, má hleděti, aby učení Ježíše Krista po celém světě se rozšiřovalo. Toť její cíl na zemi. O toto vítězství máme také všickni se modliti, jak nás tomu naučil sám Ježíš Kristus, když nás naučil Otčenáši: „Přiřijď k nám království tvé.“ Máme tedy prositi, aby Bůh církev a království svých milostí rozšířil a upevnil, království pak dábla a hříchů zkazil. Prosme tedy vroucně každodenně o toto vítězství, pak ukážeme, že jsme praví apoštolé, praví učeníci Božského Srdce Ježíše. Prosme, aby Ono všecka naše myšlení, naše city, naše žádosti, naše řeči, všechny naše skutky podle svého přání řídilo ku rozšíření se království Božího.

M o d l i t b a.

O Ježíši! skrze nepoškvrněné Srdce Marie Panny obětují Tobě všechny modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly, ve kterých se ustavičně na oltáři obětuješ. —

Obzvláště je obětují za dosažení té milosti, aby všickni údově poznali neskončenou dobrotu a všemohoucnost tvou; aby pohnuti byli ku pevné a veliké důvěře a zbožnosti, jimiž by uskutečnili přání Tvé Božské lásky. Amen.

SLAVnou Matku roDIČky Boží sILně Ctěte a utřkejte
se k NÍ o přISPĚNÍ Ve VšeLiké nouzi a ouzkosti sVĚ.

V ě n e c .

nám já slávověnce
ze zahrady Boží,
v témě oslavence
Báň je v ráji vloží.

V nich se vonné růže
v nadou rajsou pojí,
poupěti však lůže
v svorném stelou spojí.

Jedna běloskvoucí,
prosta všeho kalu;
druhá rudožhoucí,
božském ve zápalu.

Mezi nimi ladné
poupě zelená se;
poupě neuvadne,
v jaré stkví se krásé.

Bílá růže jesti
čistá v Boha „víra“;
víra dráhu klestí
k Tvůrci všehomíra.

Růže ohněm vznatá
božskou značí „lásku“;
splétá láska svatí
Tvůrce s tvorem pásku.

Poupě v růži středu
„naděje“ znak spasné;
v hoři dává středu,
ve tmách nevyhasne.

Naděj, lásku, víru
ve hruďi kdo chová,
tomu věnce míru
božská ruka snová.

Vil. Ambrož.

Křesťanská rodina podle Srdce Ježíšova.

VI.

Dítka podle nejsvětějšího Srdce Páně.

Velmi důležitými členy křesťanské rodiny jsou dítka, protože, má-li celá rodina nésti ráz pravé zbožnosti, má-li v ní v pravdě vanouti duch Kristův, musí nutně i dítka k tomu přispívatí řídice se podle nejsvětějšího Srdce Kristova. —

Dnes tedy přichází řada na vás, drahé dítka křesťanské, Bůh vás pozdrav a požehnej! — Mám z toho nemalou radost, že se mi příležitost naskytá povědět vám také něco o vašich povinnostech.

Tolik již zajisté bude i vám známo o nejsvětějším Srdci Páně, že si žádá i od vás býti ctěno a milováno, a že i vy lásku svou nemůžete Mu lépe prokázati, než následováním vznešeného příkladu, jež vám ze svého mládí zanechal.

Viděli jste snad již někde obrázek svatě rodiny v Nazaretě, na němž byl Kristus Pán vyobrazen co povyroslé pachole. Víte, co bývalo v té době Jeho radostí a nejmilejším zaměstnáním? — Doma prodlévati kolem svých chudých rodičů, jim v poddanosti poslouchati a kde možno, v práci napomáhati; jmenovitě sv. Josefu, pěstounu svému pomáhal v řemesle tesařském, ač to byla práce ne velmi čestná a snadná. Avšak On jim hleděl radost činiti, a jak to činil na zemi, tak i nyní na nebi věčnou radostí odplácí jim vše, co dobrého a milého v mladosti oni Mu byli prokázali. —

Z toho milé dítka můžete snadno poznati, co Jeho Srdci radost působí, a co i vy máte činiti, abyste se Mu zalibily. — Buďtež tak, jako byl On, pilné a přičinlivé k práci, nápomocné kde možno svým rodičům; ano, těšte své rodiče tenkrát, když veliké starosti a

ouzkosti na ně doléhají, že jsou sklíčeni a zarmoucení; ošetřujte a obsluhujte je, když churaví; především ale za ně se modlete, aby jedenkrát skrze milost Boží a pro svůj nábožný křesťanský život přišli také do nebe. —

A nyní ukáži vám několik hodných dětek, abyste viděly, že to, co od vás Pán Ježíš žádá, také vy plniti můžete.

1. Není na světě přibytku tak těsného, by do něj kříž a zármutek přijíti nemohl. Ba obyčejně právě v těch velikých a bohatých domech také více bědy, starosti a nevěle přebývá, než v těch bídných, dřevěných chatrčích. — Před mnohými lety žila také v nádherném zámku ve Vlaších hraběnka, již bylo souzeno těžký kříž domácí nésti. K veliké její útěše obdaril ji ale Bůh hodným synáčkem, jenž dáno bylo jmeno František. Tento vřele miloval máti svou, a proto nemálo mu srdéčko bolivalo, když ji vidal často smutnou a utrápenou. Upřímnými a nábožnými slovy těšival ji a říkával: „Drahá matko! pojd, půjdeme spolu k Pánu Bohu, On nám jistě pomůže!“ — A když hraběnka ze Sáles pod tíží starosti a soužení sobě vzdychávala: „Ach Bože, pomoz, pomoz mi!“ — tu dodával hošík: „Tak je to dobře, milá matko, tak to říkej jen častěji a z gruntu srdce, uvidíš, že Bůh pomůže!“ —

Milý čtenáři, posuď sám, jak milé musily býti takovéto řeči malého dítěte pro zarmoucenou matku jeho! Zajisté velikou radost a útěchu měla z toho, že má její synáček tak šlechetné a nábožné srdce. Ano všem křesťanským rodičům jest to velikou radostí, znamenají-li, že se má dítko jejich k Bohu a z celého srdce Jej miluje.

Protož buď i ty, dítě křesťanské vždy nábožně, především pak v chrámu Páně; neohlížej se všetečně sem tam, nemluv a nesměj se, nýbrž celým srdcem, nábožně a vroucně modli se k milému Spasiteli; modli se za sebe i za své rodiče, — a věz, již tvé dobré chování v kostele a doma při modlitbě bude otci tvému i matce sloužiti k veliké radosti, a mimo to bude jim i tvá modlitba k mnohému dobrému nápomocna, — A nyní poslyš, co ti zas o jiném hodném dítětu povím.

2. Jest tomu nyní asi 20 let, co ve Francii zemřel velmi ctihodný starý kněz, jehož lidé již za živa nazývali všeobecně „svatým farářem“; — jménem pak slul: Jan Křt. Vianney. — A jak dosáhl muž ten tak veliké ctnosti a svatosti? — Byltě již co dítě hodný a dobrý. Jeho rodičové byli jen prostí a k tomu chudí vesničané, a Jan byl nucen po celý čas, co doma byl, při rolnické práci jim pomáhati. V práci té byl velmi pilný a obratný, a i když byla někdy práce pro něho příliš těžká, tak že se celý potil, nicméně pracoval rád, aby jen rodičům svým svou pilností a poslušností radost učinil.

Vlastní sestra jeho vypravuje o něm následovně: Matka naše znala poslušnost Janovu ve všem a proto když jsme my ostatní děti rozkazy její nedbale a nevrle plnily, ihned k tomu zavolala Jana, by nám ukázala dobrý příklad jeho. — „Podívejte se — říkávala — otáli on? anebo reptá a odmlouvá snad? vizte, sotva jsem mu to nařídila, již jde!“ A tento příklad Janův pohnul pak i nás vždy k poslušnosti.

Jan obvyčejně pásal malé stádečko aneb šel s ostatními domácími na pole, kdež tiše s nimi pracoval, co jen mu síly stačily. — Jedenkráte byl poslán se starším bratrem Františkem okopávati vinici a domnívaje se, že musí zároveň s ním pracovati, velice se namáhal, ale

bratru mnohem silnějšímu nemoha stačiti zůstatu pozadu. Večer pak lítostně si matce na to stěžoval, že bratr František tak rychle kopal, že mu stačiti nemohl. I nařídila tedy matka tomuto, aby, když s Janem bude pracovati, raději zdlouhavěji a třeba i méně pracoval. Avšak malý Jan vynašel si jinou pomoc. Jednoho dne obdržel od jisté klášternice darem malý obrázek Panny Marie. Jda opět s bratrem na vinici vzal si obrázek sebou, a když po boku staršího bratra počal kopati, položil jej několik kroků před sebe na zem a modlil se v srdci, aby mu Matka Boží pomáhala, by bratru svému v práci mohl stačiti. Dokopav se až k obrázku opět jej o několik kroků dále před sebe posunul. A hle, modlitba a zpomínka na Rodičku Boží skutečně se osvědčila; neboť u večer vyprávěl bratr František mrzutě, že dnes nemohl mladšího Jana práci předhoniti.

I při této práci nezapomínal Jan nikdy na duši svou, ale okopávaje motykou půdu sám k sobě říkával: tak musíš vzdělávati i duši svou, musíš pilně pletí t. j. všeliké bejli chyb a hříchů z ní odstraňovati a tak ji připravit, aby se v ní to nebeské semínko, jež Bůh milostí svou do ní zasévá, také dobře ujímalo. —

Kráčaje na pole aneb vraceje se domů modlival se cestou ten dobrý hoch ustavičně růženec neb jiné modlitby, jež uněl z paměti. Potkal-li kde dívky stejného stáří, svolal je ihned k sobě a učil je cestou katechismu. Přišel pak u večer domů, ihned sám, jakkoliv prací zemřel a unaven, říkal v katechismu, v biblické dějepravě aneb v modlitební knížce. —

Takový byl Jan v mladosti; že záhy s ctností začal, daleko to přivedl a zemřev zůstal u lidu v pověsti „svěťce.“ — Nuže ptám se tě, drahc

dítě křesťanské, zda-li ty jsi dnes pilně a ochotně pracovalo k radosti svých rodičů a učitelů, — k radosti Božského Srdce Ježíšova? Co soudíš samo o sobě? — Ó nemůžeš-li s dobrým svědomím přisvědčiti, — nech ihned čtení tohoto a jdi po své uložené práci, tu dříve řádně vykonej. Měj na paměti malého Ježíška, byla mu snad lehká tesařská práce? — Nikoliv — a přede jí konal a sice pro tebe! Nuže jdi a konej i ty úlohu svou pro Ježíška, a když budeš s ní hotov, pak přijď zase, já ti povím něco o třetím hodném dítěti. —

3. Arci, uložili se dítěti práce, jež ono samo miluje, pak mu nepřichází za těžko uposlechnouti, avšak u Boha ~~zas~~ nemá takovou zásluhu, jakou má za práci, již, ač mu protivná, nicméně koná ji proto, že Bůh tak žádá; neboť tu je zajisté více lásky k Bohu a méně samolásky. — Toho se držel zas jiný pacholík, jménem Bartoloměj Holzhauser, který též jako nábožný kněz zemřel. Narodil se asi před 200 lety v Bavorsku. Od mladosti bylo jeho radostí knihy a učení, a proto žádal otce svého, aby ho dal na študie; otec však jsa jen chudý obuvník neměl k tomu peněz. Ale to nic nevadilo. Hoch nalezl dobrých lidí, kteří mu co třeba bylo k živobytí a do škol opatřili, tak že skutečně mohl jíti na študie. Kdo tu byl šťastnější než Bartoloměj! — Avšak z nenadání vzkázal mu otec, aby zanechav škol ihned se domů navrátil a zde obuvnickému řemeslu se přiučiv rodičům v nouzi mohl býti nápomocen. — Jaká to pro nadějného hochu rána bolestná!! — A přede bez nejmenšího stezku a reptání uposlechl vůli otcově, přišel domů a tu s g neunavenou pilností pracoval vše, co mu otec ukládal, tak, jako by to bylo jeho nejmilější zaměstnání. A hle, za tuto poslušnost, kterou z lásky k Bohu podstoupil, odměnil jej zase Bůh a změnil okolnosti takovým způsobem, že Barto-

loměj mohl později dále študovati a knězem se státi. —

A teď ještě něco jiného. Velmi důležitá stránka v dětském věku jest chování-se k bližnímu vůbec, a zvláště ke škůdci a nepříteli. Víš-li pak milé dítě křesťanské kterak se máš zachovati, když ti od jiných a třeba zcela nevinně bývá ubližováno?

I o tom ti povím pěkný příklad.

4. V tomtéž čase skoro, co jmenovaný Bartoloměj, žila jistá vesnická dívka, jmenem Germana. Matka jí záhy byla zemřela a od zlé macechy musila ubohá mnoho, — velmi mnoho zlého snášeti. Bylať macecha ta nad míru lakomá, svévolná, hrubá, nemilosrdná a o náboženství mnoho nedbala. Od prvního dne, co do domu vstoupila, zanevřela velikou záští a nenávistí na nevlastní dítě Germanu, která byla ke všemu neduživý mrzák. Co promluvila, co učinila, nic nebylo maceše po chuti; špatné nakládání, bití a nadávky, to byl denní její pokrm — ač byla vtělená nevinnost. V zimě v letě musila hlídati ovce a vyhledávat jim pastvu a při tom pilně na vřetenu přísti. Ani o poledni nesměla domů, nýbrž za oběd dán jí kousek starého, suchého chleba. U večer pak, když se vrátila celá utrmácená, často na kůži promoklá a zimou skřehlá domů, nedovolila jí macecha ani vkročiti do světnice, nýbrž v stáji mezi ovce musila v zimě v letě noclehovati a časně z rána vstávati, aby svůj těžký kříž dále nesla. Ještě k většímu hoři nenalezla ani mimo dům otcovský žádného útrpného srdce, ano naopak i cizí lidé domnívali se míti právo jí na potkáni ubližovati a týrati. Poněadž pak při všem tom utrpení ani nemukala, jakoby ničeho necítila, posmívali se jí jedni co blbci, druzí jí spílali pokrytců, prstem na ni ukazovali, za ní běhali, nadávky jí obsypávali, přezdívali různéckářek a jiných neslýchaných potup jí činili.

To všecko ale snášela Germana s nepřemožitelnou trpělivostí, a v největším utrpení upokojila se slovy: „Bůh to tak usoudil!“ — Vědělat dobře, že Spasitel z lásky k ní trpěl mnohem více a proto aspoň svým nevinným trápením, snažila se lásku mu splatiti. I nebylo také z úst její nikdy slyšeti nářku a nikomu, ani maceše, ani otci nepřičítala vinu svého utrpení. Tvář její byla povždy jasná a mysl veselá. —

Dítě křesťanské! i tobě se snad za čas dostane od jiných, co se ti nelíbí; jiné děti tě škádli a dráždí, pošmívají se a spílají ti a jinak s tebou nelaskavě nakládají. Hněváš-li se a zlobíš na ně a v netrpělivosti své myslíš-li u sebe: „Kdyby mi jen možné bylo na nich se pomstíti“ — pak — vez to — nemáš za své utrpení nic, než bolest a k tomu snad ještě hřích zlosti a pomstychtivosti. Snášíš-li ale všeliké protiventství tíše a s tím úmyslem zalibiti se Spasiteli svému, ano, modlíš-li se za své škůdce a nepřátele, tenkrát si získáš lásku Božského Srdce Páně a jedenkrát i velikou odplatu v nebesích. Pakliže tě někdy utrpěná krivda bolí v srdci, že ti slze vyhrknou, to není nic nepravého; i Krista Pána bodalo do srdce každé to pohanění, každá ta rána od židů. Zřemeň si na to, pohleď častěji na tu trnovou korunu kolem Srdce Jeho ovinutou, již víš teď, co znamená. Trp jen tíše bez hněvu a zlosti a tím budeš Kristu Pánu den po dni podobnější a na své duši krásnější.

5. Dále připomínám vám, dítky, také něco o naší sv. katolické víře. Bude vám zajisté již tolik známo, že kdo tuto sv. víru nemá a podle ní nežije, do nebe nijak přijíti nemůže. Má-li tedy dítě otce neb matku takového druhu, že neznají víry této a podle ní nežijí — jest to pro dítě ta největší bolest; neboť ví, že se s rodiči svými na nebi neshledá. Avšak ono může docíliti obrácení svých rodičů, bude-li samo nábožně žiti a za

ně vroněn se modliti, jak se již nejednou stalo, n. př. jistému hochu jménem Potitus. Tentýž žil asi před tisíci lety, byl sám křesťanem, otec jeho však zatvrzelý pohan. Jaká to byla bolest pro dítě, když vidal otce němým lžibohům se klaněti, a když tento všemožně se namáhal i syna svého od víry křesťanské odvrátiti, vyhrožuje mu, že i císaři římskému jej vydá k umučení, nezapře-li Krista, Synáček, ale odpověděl tíše: „Kdybys jen věděl, otče, jak mocný jest Bůh křesťanův, který se sám za nás na smrt vydal a nás vykoupil, zajisté i ty bys uvěřil v Něho. Ty nevíš, že jeden prorok dí: „Všickni bohové pohanů jsou zlí duchové. On jediný jest Bůh a Pán, který stvořil nebe i zemi.“ —

„A kde jsi se tomu naučil?! — přetřhl otec řeč synovu.

„On, Jemuž s duší a tělem sloužím, On mluví ústy mými!“

„Ale dítě, nebojíš se trestů, jež hrozí každému křesťanu?! Udají-li tě císaři, co bude z tebe? S falešným svým učním dojdeš ještě tak daleko, že tělo tvé ostrými železy bude na kusy roztrháno a divoké zvíři hozeno!“ —

Potitus se usmál a přistoupiv blíž k otci položil ruku svou na šíji otcovu, pohleď starému muži pln lásky a něžnosti do očí a pravil slovy vřelými: „Otče! takovými věcmi mne nikdy neodstrašíš; neboť vez, v Něm, který náš sílí, můžeme my křesťané všecko! — Ano, bude-li třeba, ve jménu Otce, Syna a Ducha svatého jsem hotov všecko na světě podstoupiti pro jméno Krista Ježíše!“ A udělav kříž sepal své ruky a počal se nábožně modliti.

Otec celý užasnut a ani nedýchaje pohlížel na svého synáčka. Jeho nábežnost a nadpřirozená zmužilost otrásla srdcem otcovým a modlitbou dítěte vyprošená milost Boží dokonala jeho obrácení.

Hošík skončiv modlitbu pozdvihl hlavu a s usazenými očima obrátil se

k otcí říká: „Ach, můj otče! věř také v Pána, našeho Ježíše Krista a budeš spasen. Těch bolůň, jimž ty sloužíš, těch vlastně ani není, ti tobě nemohou pomoci. Či jakou moc mohly by tyto sochy míti proti tomu Bohu Velikému, — jenž sám slovem svým všecko stvořil?!“

Konečně byl otec slovy synovými tak dojat, že slze jej obejmul a spolu s ním plakal — v srdci pak byl již obrácen na viru křesťanskou. —

6. Však mnohé dítě slyšíc o takovýcho svatých, myslívá si: Tak hodným a svatým býti, to není každému možné, jen těm od Boha zvláště vyvoleným; ti že neměli na sobě žádných chyb a nedokonalostí, nýbrž veliké milosti, a proto že snadně jim bylo vstoupiti do nebe. Ale tomu není tak! Ba mnohému svatému a světici bylo to velmi, velmi za těžko, — anif od mladosti své rozličné měli chyby a vady, jež musili dříve odložití. — Před nedlouhým časem zemřela také jistá dívka v pověsti svatosti, ale v jejím mládí bylo tomu zcela jinak. Jsouc od přirozenosti velmi živé povahy bývala časem dosti dovádívá, neposlušná a svěhlavá, nechťejíc se ani katechismu učiti. Ačkoliv z nízkého rodu pocházela, domýšlela se o sobě, že Bůh ví co velikého na světě z ní bude, a bohatším dítkám všecko záviděla, co jen lepšího měly; ano nespokojená jsouc se stavem

svým bývala mrzutá, zamračená a nejednou na chudobu reptala. Tak to šlo s ní až do 12. roku. Tu měla přistoupiti poprvé k sv. přijímání, k čemuž se jí důkladné přípravy dostalo. A hle! teď se jí oči otevřely, poznala své chyby a Bůh jí dal vnuknutí, by se co nejlépe k svatým svátostem připravila.

První krok k lepšímu učinila tím, že uposlechla vnuknutí Božího, druhý, že se teď mnoho modlila, aby ji Bůh sám napravil — a třetí, že se pilně učila katechismu. A hle, krok za krokem postupovala nyní k lepšímu. Byla skromná a tichá, poslušná a pilná v práci, dobrosrdečná k bližním a sama u sebe spokojená. —

Tak jedné i ty milé dítě křesťanské. Netrať myslí, upadneš-li po sv. zpovědi do starých chyb, ale odpros opět a opět Spasitele svého, žádej Ho, aby ti byl k polepšení tvému nápomocen, a učinil tě takovým člověkem, jak si sám na tobě žádá.

Miluj Boha — jako sv. František Saleský; pracuj pilně a ochotně jako Jan Vianney, poslouchej svých rodičů jako hodný Bartoloměj Holzhauser; snářej trpělivě krivdy jako Germana; modli se za spásu svých rodičů, dej pozor na své chyby a tak když učiníš dojdeš jistě zalíbení Božského Srdce Pána Ježíše. —

Sv. Otec Benedikt, praotec řeholníků na Západě.

Cisar Rakouský František Josef měl pravdu, když při své návštěvě v Brně 10. června t. r. opatu Rajhradskému mezi jiným děl, že „slavili letos krásnou slavnost“, totiž narození sv. Otce Benedikta. Slavili jsme krásnou slavnost nejen my benediktíni, nýbrž aspoň duchem všichni naši příznivci a přátelé, slavila ji především církev ka-

tolická, v níž a s níž rád benediktínský po celé tři čtvrtiny jejího trvání radosti i žalosti věrně sdílel, s ní na blahu člověčenstva pracoval, s ní byl oslavován, s ní byl i tupen a pronásledován.

Proto mluvil opravdu jmeném celé katolické církve sv. Otec Lev XIII. při zvláštní audienoci 23 opatů a kněží bene-

diktinů*) dne 21. května, jíž byl přítomen i pisatel tohoto, a dal skvělé svědectví celému řádu a oznámil ty tžby a naděje, které církev katolická v řád benediktinský skládá. „Církev sv.“, pravil sv. Otec mimo jiné, „řád benediktinský vždycky milovala, protože jí mnoho a velikých služeb prokázal a dosud prokazuje, a raduje se z každé jeho slavnosti. Již můj slavný předchůdce na stolci apoštol. těšil se na letoší benediktinské jubileum a ukázal zřejmě svou přízeň, a neméně i já jsem se těšil, neboť miluji ten řád velice. Z té příčiny také, jakmile jsem se dozvěděl o Vaší přítomnosti na Monte Kasino a mne Vás mně vzácný pozdrav odtud došel, dal jsem ihned telegraficky oznámiti apoštolské požehnání všem tam přítomným opatům a kněžím řádu sv. Benedikta a nyní opět ve jmenu sv. církve, já pontifex vám je uděluji z plna srdce a co nejochotněji a přeji si, jak jsem to také prvé byl vyslovil, aby řád benediktinů i na dále rostl a vzkvétal, za pomoci Boží a přispěním Ducha svatého (vždyť byly právě slavnosti letnic), aby vzkvétal ctností, vědou a láskou k národům, mezi kterými žije. Nebo

*) Následující: Arcibiskup Neapolitanský G. Sanfelice; Rnpert Seidenbusch, biskup apošt. vikar v Minesotě (Amerika); opat Norbert Sweeney, prokurator gener. kongregace anglických benediktinů; Celestin Ganglbauer, opat Kremsmünsterský s P. Leonardem Achleutnerem; Romuald Horner, opat Solnohradský; Dominik Hönigl, opat Seitenstettenský s P. Gerardem Baunraxlerem; Bedřich Königsberger, opat u sv. Michala v Beurnu; Alexius Edelbrok, opat u sv. Ludvíka v Americe s P. Petrem Englem; Rudolf Gusenbauer, opat v Gotwichu; David Duha, gener. prokurator kongregace Mochitaristů; P. Rupert Mittormüller, převor kláštera Mettenského; P. Romuald Schramm, ze sv. Markéty a Broumova; P. Placidus Mathon, z Kajlradu; P. Aegid Hennemann, ze sv. Boniface v Mnichově; P. Aemilian de Adam z Marienbergu a Meranu; P. Lambert Graef z Altenburku; Jan Amorini, převor u sv. Martina v Portugalsku; a tři kněží řeholníci Katanští v Sicílii.

Mnozí jiní měli audienci pozděj.

právě ta láska (charitas erga populos) jest vlastností (charakter) řádu benediktinů, a jí tolik prospěl církví. Prospívá však dosud, neboť chová ctnotu, má učené muže a láska k národům z něho nevyhynula a já si slibuji, že tak to bude i pro budoucí věky.“

Klášter na Monte Kasině má ve znaku strom shora utatý, který však z odenku znovu bujně vyhání větve, a podpis „Succisa — virescit“ — statý sicc, přece však se zelená. — Trvám, že tot věrný obraz nejen kláštera M. Kasinského nýbrž celého řádu a jestli kdy, tož právě tito dnové zasvěcení prastaré věže, bydlště sv. Otce Benedikta dali toho opětý důkaz, kdy z celého světa sem ke druhé kolébce řádu byli se sešli zástupcové jednotlivých klášterů a celých benedikt provincií a tu velikou, po celém světě rozprostřenou rodinu sem ke hrobcé svého arcioťce a učitele shromáždili. Bylit to opravdu dnové letnic, nebo z celého světa, ze všech končin přišli sem synové svatého Benedikta,*) z různých úřadů a zaměstnání, jedno-
svorní však v lásce a v cíli, který si vytknuli: posvěcovati sebe a své spolu-

*) Na Monte Kasino vydán podrobný výkaz všech shromážděných řehole sv. O. Benedikta, z něhož vyjímáme, že byli přítomni:

Kardinál Jan K. Pitra, biskup Tuseulanský, delegát J. Sv. papeže Lva XIII., čtyři arcibiskupové ř. sv. B., šest biskupů, pět opatů s jurisdikcí biskupa, sedm opatů představených celých kongregací, 25 opatů jednotlivých samostatných klášterů, generální prokurator kongregace Mochitaristů, 64 kněží řeholníků buď z M. K. neb v průvodě svých opatů, aneb zástupců jednotlivých klášterů. Mimo těch slušno jmenovati jakožto účastníky slavnosti tři J. Sv. domácí preláty ceremoniáře a 15 kněží světských, zaměstnaných buď ve správě diecese Monte Kasinského buď vyučováním mládeže. Podle zemí byli zastoupeny mimo Itálie: Rakousko, Německo, Francie, Portugalsko, Anglie, Západní Asie, Amerika, Austrálie, podle národnosti byli tu mimo Italy: Francouzi, Angličané, Němci, Armeni, Španělé, Češi, Maďari a písemně se přihlásily i benediktinky z Polska a Ruska.

blízné. Když se splní jejich i sv. Otec Lva XIII. přání, aby Duch sv. jako drahdy na sv. apoštolích rozmnožil dary svých milostí v nich a skrze ně posvětil národy a upevnil v nich spravedlnost a lidskost, duchem neznabožským bolužel valně ohrožcné.

Když před 1400 roky sv. Benedikt se narodil a již v jinošském svém věku učitelem se stal lidu, vypadalo to v celém tehdy vzdělaném světě prabidně, sotva utěšeněji než nyní v krajích kulturního boje. Vzdělanost křesťanská, ovoce proudů krve mučnické mělo být udušeno buď zuřivostí kacírství aneb divokými houfy dosud neznámých národů ze severu dolů na Itálii se hrnoucích. Byla doba, kdy celá Evropa podobala se jednomu válečnému ležení, kde vše v největším zmatku se nacházelo, a ušlechtilost křesťanská a umění v těch vlnách divoké vřavy stěhujících se a vespolek bojujících národů pohřbeny byly, — jako na věky.

A ejhle! když bylo nejhůře, vzbudil Báh opět pomocníka, povolal sv. Benedikta, který již sám za živa a ještě více ve svých synech ty ještě doutnající jiskry křesť. vzdělanosti v Itálii opět oživil, jinde však, mezi národy ještě úplně pohanské ten svatý oheň přinesl. Celá Evropa děkuje jemu své vzdělání a Amerika i Austrálie sbírá ono první ovoce z toho stromu prastarého vždy však mládnoucího. Evropa stala se ovšem namnoze nevděčnou rádu benediktinův, přemnohé utěšené útulky zbožnosti, výtečné školy umění byly násilím zničeny, — „synové když povýšení byli pili benediktinů, zhrdli matkou, řeholí“ — v mnohých krajích hlásají začernalé zříceniny budov klášterních ještě černější nevděk, zlí časové porubali strom, se-sekli mu velebnou korunu, již mu svět záviděl, — on však pučí z kořene svého, který jest nezištná láska ku Kristu Pánu a k lidem a pokora, pučí nové, ještě bujnější ratolesti a přináší ovoce.

„Třebas skomolen jest strom, přece vzrůstá!“ Podíl rádu benediktinského jest duch jeho sv. patriarchy, o němž tvrdí sv. Řehoř Velký, „že více toužil snášeti zlo tohoto světa, pro Boha chtěl raději až do unavení pracovati, nežli přízni světskou být povýšenu,“ a proto může směle slaviti vítězství i ve svém největším od světa ponížení. Tak slavil i prastarý klášter na Monte Kasino nyní ač oloupen o své jmění o své knihy, o své sbírky, v době panování veřejného násilí a zlodějství na půlostrově italském, slavil opradu vítězství nad těmi časnými pohromami a letoší hody svatodušní budou mu zárukou, že jako v minulých stoletích nejednou, tak také i nyní, znovu vzroste a k bývalé se povznes mohutnosti.

„Láska k národům“ tedy, v nichž žije, jest zvláštní vlastností rádu benediktinského, ujistiuje hlava církve, náměstek Krista Pána, a tato láska učinila jej zajisté tak vynalezavým, tak vtrvalým a — velkým po celém světě a dodá mu síly k novým pracím na roli národa dědičném.

Láska plodí opět lásku; proto nevidíme náš rád v národě nikdy osamělý. Ať si má nepřítel dosti, přece neschází mu nikdy přítel a příznivců, a tito, seč mohou, podporují ho v jeho útoze, s ním se modlí a pracují, — ovšem s ním veznou jednou i odměnu.

Znamenám zde troji druh přátel rádu sv. Benedikta, či lépe řečeno: troji z půs o b užšího se spojení s řádem:

1. Bratrstvo nejsv. Svátosti oltární a k útěše duší v očištění pod ochranou sv. O. Benedikta, o němž obsírněji pojednáno v knize „Čestná Stráž“ a v nové k tisku chystané příruční knize;

2. Spolek „Sv. Benediktský“, sestávající jen z kněží pracujících na vysvobození duší z očištění; a

3. t. zv. „p o b r a t í m í“ rádu, zvláštní příznivci a přátelé jeho, stavu nejen

duchovního, nýbrž také světského, kteří zvlášť bývají přijímání a podíl berou na modlitbách a dobrých činech toho kterého kláštera a za oznam přijímají a při sobě nosí svčenu medailku sv. Benedikta.

Prozatím sdělíme to nejnutnější o spolku kněží na vysvobození duší v očistci. — Počátek svůj má již v dávných letech, nyní však opět v život uveden benediktiny z Lambachu a má odvětví i v našich českých klášterích u sv. Markéty a v Broumově i v Emausích a zvlášť na Moravě v Rajhradě, kde se účastníci přihlašují a odkud potřebných zpráv dostávají. Jsouť pak stanovy tohoto spolku, schválené od biskupů Linockého, Gurkského a Solnohradského, jak následuje:

1. Spolek tento ve prospěch zemřelých jest nenucený, vstup a výstup z něho jest vždy svoboděn. Přivtělení-se k němu děje se udáním jména aneb jen udáním nějakého znamení.

2. Každý ke spolku přistupující kněz bere na sebe povinnost, za rok aspoň jednu mši sv. za duše v očistci sloužiti. Žádoucnó také, aby několikrát za ně byla obětována povinná modlitba breviáře. Tyto modlitby a oběti mše sv. prospívají především všem tohoto spolku členům a jejich příbuzným, pak také údům bratrství za duše v očistci a na třetím místě všem ostatním duším v očistci.

Kdo chce více mši sv. sloužiti aneb sloužit dáti, nechat to oznámí přednostovi spolku, — když mají býti stále slouženy.

3. Každý spoluod snaží se co možná nejvíce rozšířiti tuto pobožnost. Způsob rozšíření jí řídí se podle náhledu a opatrnosti spoluodů poměry místními. Jedná se tu hlavně o věc, nikoli o způsob. Proto snaží se každý pro tuto věc zaujatý přátelskou rozmluvou, kázáním, rozdáním spisů o tom jednajících, německých „St. Benediktus-Stimmen“, českých „Škola“, zavedením bratrstva k útěše duší v očistci, k. p. jaké v Lambachu a v Rajhradě je, uveřejněním zpráv a udalostí, avšak zjištěných, nikoli vymyšlených, které se vztahují na duše v očistci a útrpnou lásku k nim vzbuditi mohou.

4. Spolek celý řídí hlavní ředitel arcibratrstva věčného se klanění nejsv. Svátosti oltární v Lambachu; tam jest hlavní seznam. Nicméně však děje se přihláška v klášterích benediktinských česko-moravských, zejména u redaktora „Školy“, který potřebné sprostředkuje. Spolek tento jest od bratrstva věčného uctění nejsv. Svátosti oltární úplně neodvislý.

5. Organem toho spolku jak dalece, u nás vzkvétá, jest v jazyku českém, „Škola“, v německém „St. Benediktus-Stimmen“ v Lambachu (Hor. Rakousko), které stojí celoročně 75 kr.

O „pobratimech“ přistě.

Slovo příznivcům a protivníkům třetího řádu.

(Dokončení.)

Milosti Boží osvícení za dobré jste draží bratři a sestry třetího řádu uznali do bratrstva svatého otce Františka vstoupiti; a k tomu dobrému a chvalitebnému skutku z plna srdce vám všelikého zdaru přeji. Veliká zajiště jest to milost Boží, býti spoluodem spolku tohoto. Neboť již pozeňání, které na společné práci spočívá a vespolná útěcha pro sebe velkou cenu má. „Kde dva neb tři ve jmenu mém shromážděni jsou, jsem uprostřed nich.“ A ejhle. Tu poji bratrský svazek mnohých tisíců duše, který jako mocná páska všechna srdce

s Božským Srdcem Páně spojuje a k sobě poutá. A v tom bratrstvu všichni za všechny ke trůnu Pána Všehomíra vroucné modlitby posílají, obětující jeden za druhého všechny milosti, jichž ze mše svaté a sv. přijímání dosáhnouti lze, a zadost činíce spravedlnosti Božské každodenně na vzájem bohohlýbými skutky lásky a pokání; a uprostřed tohoto posvátného bratrstva by Kristus Pán nebyl skutečně přítomen? „Modlete se na vzájem za sebe, abyste spásy došli,“ napomíná sv. apoštol. A koruny této všech milostí, t. j. spasení zajisté lehčejším způsobem tam dosáhneme, kde tak mnozí jedním hlasem, stejnou láskou a vroucností ku Pánu Bohu se modlí. Jaká to útěcha pro jednoho každého pomyslí-li: „Cítím to dobře, že modlitba má slabá a daremná jest, avšak se mnou a za mne přemnoží se modlí, mezi nimi omilostněné a vyvolené duše, jichž modlitba mohutně doráží na láskyplné, dobrotivé Srdce Boží. Uznávám, že pokání mé u porovnání mých hříchů velmi chatrné jest, avšak podíl беру na kajících skutech mnohých tisíců, mezi nimiž se mnohé nevinné duše nalezají, které za své hříchy více se kají, než by bylo třeba, a pokání a všechny zásluhy kajících života jejich taktéž mně prospějí.

Sv. Alžběta Duryňská, překrásná to perla třetího řádu, obdržela od svatého Františka na památku jeho starý plášť. Za žádnou cenu, ba ani za nejdrahocennější skvosty nebyla by kněžna tuto památku dala; v takové uctivosti měla hrubý a obnošený plášť patriarchy chudých. Velice si pláště vážila, a vždy jej na sebe vzala, když obzvláštní nějakou milost u Pána Boha vyprositi si chtěla, neboť ve své pokorné důvěře doufala, že jí Pán Bůh pro svého věrného sluhu Františka obzvláštních milostí udělí. Ještě před svou smrtí tvrdila, že vždy vyslyšena byla, kdykoli takovým způsobem se modlíla. Hle, — podobně i ty, jsa údem třetího řádu, můžeš se přikryti pláštěm zásluh a přímlov sv. Františka, který i v tobě svého syna, svou dceru poznává a svaté své ruce pro tebe spíná a za tebe oroduje. Taktéž máš podíl na všech zásluhách všech světců a světic a blahoslavených řeholníků sv. Františka, a mnohých vyvolených duší zde na zemi — počínaje od svatého otce Lva XIII. až do té zbožné duše, která snad tuto chvíli kajícím srdcem škapulíř sv. Františka přijala a do třetího řádu vstoupila; a tak hojně modlitby a zásluhy nejsou-liž samy o sobě již velkou milostí Boží?

Dále ty nesčíslné svaté odpustky pro údy třetího řádu: Denně může každý úd mnohých odpustků lehce získati, jimiž se sprostí časného trestu za své hříchy. Všechny tyto odpustky mohou získány býti též pro duše v očistci, — a to je zase novou útěchou pro nás, kteří modlitbou a dobrými skutky na dušičky pamatujeme, a jim ku blaženosti a věčné radosti nebeské dopomáháme. Zajisté nám lásku naši svou mocnou přímlovou u Pána Boha hojně splatí. Připomínám ještě na onu velmi utěšenou přípověď, kterou sám Spasitel svatému Františkovi v oné blažené chvíli dal, když své svaté rány do jeho svatého těla mu vtiskl. Udílím ti, pravil, tu milost, že každého roku jednou v předvečer svého úmrtí smíš z očistce duše náležející řádu tvému a jich příbuzné a přátely osvoboditi. Zajisté každý úd třetího řádu uzná, že velkou milost mu Bůh proukázal, povolal-li ho do řádu toho. Neboť tím mu dal do rukou ochranný prostředek proti všem nebezpečným nástrahám světa, a poskytuje mu mocnou pomoc při všech dobrých skutech, a dává mu hojných příležitostí, aby si získal mnoho zásluh a již zde za své hříchy spravedlnosti Božské zadost učinil a svou duši očistil.

Proto drahý synu a milá dcero sv. Františka, važ si vysoce této milosti a vděčným srdcem děkuj Bohu za to dobrodiní, že jsi do posvátného bratrstva přijat. Vyznamená-li na př. nějaký světský kníže zasloužilého muže, zajisté si toho vyznamenání onen váží a mnoho si na tom zakládá, byť by i vyznamenání malý nepatrný křížiček byl. Viz, bratře, sestro, i tobě král nebes a země daroval řád a vyznamenal tě před mnohými, protože děkuj mu vždy, a nestyď se před světem jako terciář vystupovati! Tajnostkářství se ku právě zbožnosti nehodí. Stydíš se snad za dobrou šlechetnou věc? Viz! mimo několik papežů a asi 3000 knížat církevních, kardinálů a biskupů náleželi třetímu řádu také světská knížata a mezi nimi šlechetný přodek našeho slavného domu císařského. Rudolf I. Habsburský, pak více než 50 králů a nezčetný počet osob z rodin vysokých. Tito všichni se za třetí řád nestyděli ba naopak za čest si pokládali, že pod šatem hodbávným a purpurovým mohli nositi škapulíř sv. Františka. Proč bys ty se za třetí řád styděl? Budeš-li snad buď z nerozumu aneb ze zlé vůle od někoho posmíván, že jsi údem třetího řádu, nic si z toho nedělej, ba naopak raduj se, neb takový posměch bude pro tebe záslužným křížem před Pánem Bohem.

Proto tedy drazí přátelé „zkoumejte všeho.“ Kdo posud naproti třetímu řádu zaujat byl, zkounej zdali tak nejednal z pouhé předpojatosti aneb z mělkých predsudkův. Pripouštíme, že třetí řád není pro každého aneb spíše že každý se pro třetí řád nehodí, a že spasení dojíti můžeme aniž bychom jemu náleželi. Avšak každý uzná, že v sobě jest věci dobrou, a že lidí vyučuje ctnostem a právě zbožnosti, a že s sebou privádí mnohé milosti a duševné prospěchy. Ba pro mnohého by to pravým štěstím bylo, kdyby byl v třetím řádě. Mnohý stojí tu na světě jako osamělý stromek a vydán je všem bouřem a nehodám v šanc, aniž by měl přítele, který by mu byl dobrou radou nápomocen; řád by mu byl jistou a mocnou podporou, útulkem, otčínou a vysvoboditelem z nebezpečí. Mnohý zase cítí nutnou potřebu, aby svůj život napravil a pokání činil a předce se nemůže k tomu odhodlati, poněvaž dobrá jeho předsevzetí planým květem nemocného stromu jsou, který arci z jara kvete anižby nesl ovoce; ve svatém tom řádě by lehčeji svá předsevzetí ve skutek uvedl a bez velkého nanahání by se naučil svatý život vésti, neboť povinnosti, které každý terciář na sebe bere, nejsou snad výstřední, ba naopak jsou to tytéž povinnosti, které má každý křesťan, jen že třetí řád poskytuje mnohých prostředky a prospěchy, lehčeji všem povinnostem zadost učiniti.

Proto zkoumejte všeho! Přemnozí již, kteří do třetího řádu vstoupili, rozhodně svůj život napravili, stali se účastnými mnohých milostí, vytrvali ve svatém životě a dosáhli konečně věčné spásy! Vy pak drazí bratři a sestry třetího řádu, „podržte to, co jste za dobré uznali!“ Děkujte Bohu za tu velkou milost a ukazujte svou vděčnost tím, že zachovávatí budete a chcete všechny předpisy řádu toho. Svítilž vaše světlo před lidmi, aby vidouce vaše dobré skutky velebili Otce nebeského.

Zvuky zvonu.

(Georg v. Dylhern.)

Svýšiny věže hodin hlas
zní stejně v noci, za dne zas
nad řadou béd, jež dole jdou,
nad člověky, jež dole jdou,
a zvonek hravý na klekání
zní jako s nebe požehnání.

O drahá, rodná krajino,
tys jako srdce matčino,
ze světa viru zvolena,
v němž bolest mnohá tajena —
tys plna blaha, usmívání
a blahem dýchá větrů váni.

V světovém citím vanutí
věčného Tvůrce vládnutí;
zvonek mi hlásá v dobách všech,
že v rukou Božích jest můj dech,
že také já jsem v počtu tvorů,
které Bůh čítá v světa sboru.

J. Nep. Konečný.

O s t a š.

Slibili jsme laskavým čtenářům
„Školy“ čas od času podati přírodní
obrázek z újezdu Polického. Nuže
spěcháme, abychom dostáli slovu řídicí
se staročeským poetivým příslovím:
„Slovo dělá muže.“

Když jsi byl, příteli krás přírodních,
shledl Hvězdu, postupuj poznenáhla jiho-
západně dolů. Brzo octneš se v Hlavňově
(vsi), pak stečeš nepatrný vršek lesnatý
„Klíček“ zvaný, s něhož mile tě dojme
rozhled na městečko Polici. Zde si od-
počiň při sklenici dobrého vína, (mělnic-
kého, žernoseckého, rakouského atd.)
abys k další chůzi byl čiprnějším a
při tom pilně zaznamenej si všechno, co
posud krásného spatřilo oko tvé. —
Již je dobře! Posilen a občerstven kráčeš
se mnou ven z města k severu. Klášter
mineme. Pojď, povedu tě na Ostaš. Hned
za městem jest celý viděti. Jako vysoká
zěď uzavírá na severu kotlinu, v nížto
Police jako v hnízdečku se roztahuje.
Během 1/4 hodiny uvitá nás klepání kol
osamělého mlýnu Bukovického. Mlýn
o samotě má něco zvláštního v sobě.
Staré babičky vědí mnoho — mnoho co

vypravovati o mlýnech podhájských, me-
zilhorních, u „černé lávky“, „na jezere“
atd. „Mlynář a jeho dítě“ — zná každý
Pražan, neboť před „Dušičkami“ jest to
obligatní představení v divadle. I klepy
Bukovického mlýnu uvedou nás v po-
divné dumání. Než vzpamatujme se!
Vzhůru! Nastává nám příkrý vrch. Kdo
tamo na tom hrotu? Aj! Sousošť zcela
zvláštní. Jest to Pán Ježíš v zahradě
Jetsemanské se modlíci. Anděl mu po-
dává kalich k občerstvení. Sochy tyto
z piskovce tesané jsou ovšem primitivní,
ale překvapují vstupujícího poutníka
dostí příjemně. Po hřebenu k jihu sklo-
něné vysočiny krácejme vzhůru. Za
čtvrt hodiny staneme mezi chalupami,
které tu jako lodičky v chobotu zakot-
veny jsou. Ze tří stran hustý tmavý les.
Obraťme se! Viz jaký to pohled k jihu!
Nejsme příliš vysoko nad městem ale
rozhled jest tu překrásný. Mezi chalu-
pami nalezá se panská myslivna. Zá-
padně stojí kaplička.

Kaple ostašská má smutnou minulost
historickou. Náboženské hnutí v 15. sto-
letí zasáhlo i město Polici s okolím.

Poličtí odpadnuvše od církve katolické přidrželi se bludů husitských. Tu vtrhli v květnu 1421 na „české odpadlíky“ katoličtí Slezané v počtu 20.000 mužů, bili v okolí Trutnovském, Náchodském a Polickém s neslýchanou ukrutností bez ohledu na pohlaví a stáří Čechy napořád. Ano zmrzačili asi 40 hochů useknuvše všem pravou ruku a levou nohu a uřezavše jim nosy. Když k Polici se hnali, utekli husité s rodinami svými na Ostaš, aby se tam v skalách skryli před ukrutným nepřítelem. Byli však jedním sousedem Polickým prozrazení. Dne 25. května 1421 byli od Slezanů v skrýších svých přepadeni. Tu nastalo hrozně divadlo. Slezané nešetřili ni starců, ni žen, ni dítek. Jedny vrhali se skal, druhé vřeli na stromy, třetí rozdrtili na zemi atd. Po neslýchané této vraždě zapálili místo opuštěné, při čemž v prach obrácen klášter a nádherný gotický chrám jeho. Toto však neštěstí nepřivedlo Poličanů k návratu. Svému pánu — opatu Heřmanovi — vypověděli co poddání svou poslušnost. Teprv v r. 1433 když všechny dobrotivé pokusy přivésti Polické k poslušnosti a ku katolické víře zůstaly bez výsledku, uzavřel opat Heřman donutiti je k poddání. I kázal svým zbrojnošům vraziti do Policka. Pod Ostašem svedena bitka, v nížto odbujníci dilem pobiti dilem k uznání práv opatských a k návratu do katolické církve přinuceni byli. A tak nalezáme již v r. 1449 v Polici zase katolického faráře, což však není naproti doměnce, že hned po roce 1433 Polická osada církvi katolické navrácena byla.

Na Ostaši, místě ukrutnosti Slezanů postaven po těch bouřích dřevěný kříž, aby tím snad Bůh usmířen byl. Později vystavena tu dřevěná kaple, do do níž dán ten kříž. Podnět k stavbě kapličky dala následující událost: Jedna slepá dívka z Police prosila vroucně Boha o zrak. I zdálo se jí, že modlí se

u kříže na Ostaši uzdravena bude. Dala se nahoru dověsti. Tam klečíc pod křížem a vroucně Boha o pomoc vyzývajíce nabyla žádaného zraku. Zázračný tento zjev stal se v roce 1514 a na památku jeho dal opat Jakob I. vystavěti pro ten zázračný kříž dřevěnou kapli. Od té doby stal se Ostaš místem poutnickým. Odevšad přicházeli sem zbožní citelové sv. kříže. Mezi těmito vynikal účtou a důvěrou ke kříži jakýsi Petr Vítek z Police, kterýž chtěje mnohé k většímu uctění ostašského kříže povzbuditi osobně putoval do Říma, aby tam od sv. Otce vyprosil odpustky pro putující na Ostaš. Papež Lev X. prosbu jeho vyslyšev, udělil odpustky 100 dnů každému, který by v pondělí velikonoční a svatodušní, na slavnost nalezení a pozdvížení sv. kříže a sv. Petra a Pavla aneb jiných svatých kapli ostašskou navštívil, tam hodně sv. svátosti přijal a něčím k ozdobě kaple přispěl. — Následkem této milosti konány na Ostaš časté a četné průvodý. Poněvadž však místní duchovenstvo nebylo s to v ty dny pro velké množství všechny vyzpovidati, zavedlo se křížové bratrstvo, jež procesí na Ostaš tak řídilo, aby snadno každý mohl tam vykonati správu Boží. Těch procesí bývalo do roka šest. Dvě byla jen pro bratrstva a ostatní pro kterékoliv poutníky.

Opatové Broumovští Beno I. a Tomáš rozšířili a opravili kapli Ostašskou. Když pak více a více vzrůstala pobožnost na Ostaši, vyprosil opat Tomáš od Římské stolice plnomocné odpustky na den pozdvížení sv. kříže. Avšak milost tato udělena toliko na 7 roků. Po uplynutí té lhůty, musela žádost vždy opakována býti. Opat Otmar dal v r. 1711 kapli dřevěnou přestaviti v zděnou ve větším rozměru a do ní postaviti tři oltáře. Ku kapli přináležel pozemek 7 korců, jehož užíval záhy usazený tam poustevník. První jmenoval se Jan Krlíčka, jenž zemřel r. 1691.

Sem na Ostaš konán též na velký pátek smutečný průvod od tak zvaných mrskáčů Polických, kteří živě představovali umučení Páně. V čele toho průvodu šel praporečník v černé haleně nesa černý prapor, na němž vyobrazeno utrpení Páně; za ním kráčel muž — představující Krista s těžkým křížem provázen 4 muži. Za těmito šlo 10 nosičů pomáhajících nésti kříž, když osoba Krista představující umdlávala. Pak následovalo 12 mrskáčů v bílých halenách mrskajících střídavě Krista. Na vrchu pak představováno ukřížování. Divadlo toto provozováno na Ostaši po mnohá léta. Rozumí se samo sebou, že lid veliké bral v tom účastenství. Nejvážnější sousedé Poličtí neostýchali se představování se zúčastniti.

V roce 1785 stihlo nařízení císaře Josefa také kostel (vším právem tak zvaný pro svou velikost) na Ostaši. Byl r. 1787 i s polnostmi prodán za 500 zl. jakémusi Janu Palatovi ze Žďára. V roce 1788 byl slavně odtud přenesen zázračný kříž do Police, kde na hlavním oltáři postaven byl. V roce 1792 přišlo nařízení, aby kostel na Ostaši byl zbořen, což také učiněno až na sakristii. V zbořeninách odpočívala kaple ostašská až do r. 1859. Toho totiž roku dal jí jistý Celestin Velc, který zbořeninu s pozemkem byl zakoupil následkem slibu ve válce proti Vlachům učiněného obnoviti dílem ze svého jmění dílem z příspěvků sebraných. Dne 8. září 1859 byla z pozůstalé sakristie zhotovena a posvěcena. Od té doby nabývá úcta ke kapli na Ostaši úcty — nedosáhne však nikdy více té vážnosti, kterou požívala dříve, neboť chybí jí starý zázračný kříž, jenž jest v chrámě Polickém (roku 1871 s hlavního oltáře do levé poboční lodě přenesen a oltářem novým počten).

Nynější kaple Ostašská do nepravidelného osmihranu stavěna postrádá licenci čtení mše sv. Prestala býti kapli

privilegiatou. Ani o odpustcích není více řeči. Bylo však záhodno, aby místní farní duchovenstvo učinilo řádnou poptávku, zda-li po zboření bývalé kaple přešla milost papežská na zbytek její, jakýmž nynější se musí pokládati. Zároveň bylo by záhodno obnoviti řádnou cestou bývalou úctu k posvátnému místu tomuto. — V kapli samé nalezá se na tisíce obrázků menších neb větších a tolik též světél.

Po kratičkém oddechu v kapličce ubírejte se výše. Povrch Ostaše vznáší se 2.100 stop nad hladinou mořskou. Zbývá nám ještě hodný kus na horu. Jděmež! Hustým lěsem vstupujeme po příkré pšince. Již jsme v skalínách. I ty podivné představují nestvůry. Projdouce bránu skalní krácejme výš a výše. Ocneme se na strmé srázi ve výšině, odkud se zrakům našim otevře daleký romantický rozhled. Na jihu spatříme v jednom rámci krásné údolí Polické se všemi jeho vesnicemi, k severu zaletí oko naše až k pruskému Friedlandu, postihne hory Teplické a Adersbašské — dole pod námi rozkládá se skalnatý orel „Hejda“ zvaný. S místa tohoto před časy profesor Koristka vyměřoval okres Polický; díry do skaly, v nichž zasazený měl pozorování nástroj, jsou věkovitými toho svědkyněmi. Odtud pozdravíme Hvězdu co nejbližšího velikána souseda, uvidíme Korunu, Hejšovinu, Vrchomezi, Rozkoš nad Náchodem, Bránku, Turov báječný nad Roketníkem atd. Nedá se upříti, že výlet na Ostaš u Police jest velmi zajímavý. — Pod hřebem prýští z balvanu skalnatého čistý pramen, jehož voda se trubami svádí do Žďára na úpatě Ostaše rozloženého. Do skály, z nížto voda vytéká, vytesal jistý občan Žďárský jmenem Celestin Solo r. 1856 obraz ze života Pána Ježíše, an sedě u studny rozmlouvá se ženou Samaritánkou. Pod obrazem vryta slova z Jana 4. 10. V pravo

vryta jsou jmena účastníků vody trubami vedené. V levo pak vryto: Vznesené dobročinnosti Jeho Milost nejdůstojnější Pán Jan Nepomuk Rotter opat Břevnovský a Broumovský tento vododov občanům na pravo jmenovaným dne 15. prosince 1855 laskavě udělil. Díky jemu! Téhož času byl P. Celestin Jeřábek inspektor v Polici, p. Hynek Mengeman nadlesním, p. Jan Woborník myslivcem na Ostaši! Duchovní správu vedli: P. Fr. Brand děkan, P. Aemil Kolář, P. Pl. Středa, P. Vic. Muniček kap. řádu sv. Benedikta. — Od té doby nazývá se místo toto u „Samaritanky.“

Odtud přichází se západně pěšinou na velikou prostrannost skalnatou, která porostlá jest ostružinami. Na podzím nám tu podává se lahodné občerstvení.

Již sklání se den k večeru. Slunko zachází za obzor. Chvilku tu ještě posečkejme dívajíce se na zlatoskvoucí-se nebe na západu a pak sestupujme. Pasačkové pohánějí kravičky své domů. Cinkot zvonečků upomíná nás na život čiprných pasaček Alpských.

Hle tu druhý obraz z Policka. Očekáváme, že přijdeš milý čtenáři a podiváš se na něj očitě. Nuže přijď!

Maria Asprik v Praze.

Každý poutník, zavítav ponejprv do královské matičky Prahy, tohoto stovčezatého města, jak všude se mu tento název přidává, — a zdaž přeháněno jest při tom, skoro bych sám pochyboval, byť bych i všecky věže byl nečítal, ale dojista, jestliže tento počet věží nepřestupují, daleko ho nejsou —, hledí se seznámiti s jednotlivými budovami, jež se pod těmito věžmi nalezejí. Nemůže-li ale všechněm tolik času věnovati, tu vyhledá si alespoň vhodné místo, odkud by celou Prahu mohl přehlédnouti, a těch je v Praze hojnost. Vždyť leží po obou stranách řeky Vltavy rozprostřená, ovšem že větší díl připadá na pravý břeh, anť tu se rozprostírá Staré město, kol do kola jsouc obrubeno městem Novým, z doby cis. Karla IV. pocházejícím.

Patříš-li ale více na levý břeh Vltavin, a větší pozornost-li mu věnuješ, mimořvolky utkví oko tvé na veliké bání se zelenavým nátěrem; tážoš-li se domácího některého, co to za budovu, řekne ti, že to kostel sv. Mikuláše. Věru jestiť jeden z největších kostelů pražských, jenž nad ostání vyniká netoliko

svou stavbou zevnější, nýbrž i svou vnitřní okrasou.

Dle celku bys mohl souditi i na mravného stavitele jeho, a kdybys řekl, zdaž Jesuitský řád mu není dalek, neminul jsi se s pravdou. Vždyť i budova severní straně ku chrámu tomuto těsně přiléhající, byť by i nyní sloužila za hlavní c. k. pokladnu, výmluvně svědectví vydává o tom, že zde bývati musela kolej jesuitská, a nahlídněš-li do místopisu města Prahy, shledal bys: „Domus professa S. J. ad St. Nicolaum“ t. j. dům těch, jež již slavnými sliby se zavázali zachovávatí pravidla sv. Ignáciem daná.

Když pak nastala ona neblahá doba, kde tento činný řád se špatným vděkem byl ve všech zemích odměňován, kde členové jeho jakožto úhlavní nepřátelé monarchického zřízení, (lépe by ale bylo řečeno, revolucionářského hnutí, čemž jesuité vždy a všude mocný odpor kladli), byli rozkřičeni a nikde jim přístřeší nebylo popráno, když pak tento vitr z Francie zavanul i do katol. Rakouska a když konečně i papež Kliment XIV. unaven jsa již samým naléháním jedno-

tlivých vlád, jež brzy jednotlivě, brzy zase společně rozličné žaloby a stezky na jesuity u něho vedly, zvláštní bullou v r. 1773 řád jejich zrušil: Co tu zbývalo jiného jednotlivým členům, než podrobiti se vůli hlavě celého křesťanstva, ustoupiti násilí vlád a opustiti domy, v nichž tak blahodárně působili jak na blahu svém, tak i na blahu svých spolublížních.

Tak se stalo, že i dům jejich na Malé straně u sv. Mikuláše byl vyklizen. Kostel však stal se farním, ant dříve tu byl farním chrám sv. Václava, po němž se nyní žádné stopy více nenalezá.

Daleko by mne to vedlo, chtěl bych dějiny této monumentalní budovy, vždyt „Škola B. Srdce P.“, není žádným spisem pro stavitelství, a pak já sám bych se uchýlil, ano, řekne mnohý, že jsem se již tímto uchýlil opravdu od cíle si vytknutého. Vždyt jak napsal již sám zní, chci seznámiti čtenáře s onou milostnou soškou Marie P., jež se v chrámu tomto nalezá. Než myslím, že mi již promine každý tuto odchylku, vždyt „chceš-li něčemu na kůži přijíti, musíš napřed kabát a košili projít,“ říkává se v obyčejném životě, a tak tomu jest i zde.

Nalézát se v tomto chrámu P. na levé straně na oltáři ve zvláštní skřínce malá soška Bohorodičky Marie Panny, jež již od dávných časů se nazývá: „Maria Asprik,“ jejížto jméno poukazuje na onu zázračnou sošku Marie Panny v Belgickém městě Sichemu blíž Locané, zvané „Maria Aspriollensis.“ Nechci se zmiňovati o oněch událostech, jež se tam staly a tak velikou důvěru mezi lidem tamnějším k této soše způsobily, zvláště o onom pastýři, jenž tuto sochu chtěje sebou domů vzíti ku obyčejnému dennímu svému uctění, zůstal zcela bez vlády, až byla na své místo vrácena; nýbrž chci toliko se obmeziti na původ tohoto jména pro nás Slovany cize znějícího.

Neznačí však nic jiného, než pahrbek, kde se socha tato u Sichemu nalezala, a ježž lid nazýval „asper collis“ drsný pahrbek, ne snad tak pro opravdovou drsnost ehoj, nýbrž pro neúrodnost, ant se nic nedařilo na tomto místě, leč tráva. A od tohoto pahrbku jest jméno naše Maria Asprik.

Kterak se ale dostala do Prahy k sv. Mikuláši tato soška? tázal by se mnohý. O tom následující vypravování tě poučí, z něhož seznáš, jak podivuhodně řídí osudy světa vládce všehomíra.

V Belgicku, blíž města Dinant nalezá se malé místo Foje, kamž vůkolní lid své kroky obrací, vždyt se tam nalezá socha P. Marie Fojenské, jejížto nalezení veliký obdiv mezi tamnějším obyvatelstvem vzbudilo. Bylať tato soška vrostlá v dubu, jenž byl vyřat a připraven k zhotovení korábu. Tážeš se jak přišla do vnitř dubu? Snadno můžeš pochopit: jdeš-li tu a tam lesem, nalezáš častokráte na stromech připevněné obrazy aneb sošky mariánské, jež zbožný lid z rozličných pohnůtek sem zavěšuje. A tak tomu bylo i před dávnými časy ve Foji. Během však času zarostla prý tato soška zevnější novou vrstvou a tak se nalezala dobře ukryta u vnitru samém.

Po odhalení tomto byla dána do nového vydlabaného dubu, avšak starý onen dub zůstal památným. Při které příležitosti nevím, dostal se kus tohoto dřeva do rukou představeného domu u sv. Mikuláše, Tomáše Lutringa, jenž byl velikým ctitelům Rodičky Boží Marie P., a dosti možná že sám na svých cestách navštívil svatyni její ve Foji.

Ale měl také příčinu svou úctu Marii Panně prokazovati; vždyt jsa ještě jako novic v Brně, velice se zklamoutil, vida, kterak pravá ruka mu počiná čím dále tím více schvouti; a proto volal k ní o pomoc. A Maria jako již mnohého vyslechla a pomohla, tak i mladému novicovi Tomášovi přispěla ku pomoci. A jako

i my tak snadno nezapomínáme na onoho lékaře, jenž nás při životě zachoval, nýbrž neustále naň pamatujeme, tak tomu bylo i u Lutringa. — Ovšem stává se mnohdykrát, že předce poznenáhla u některých mizí tato upomínka, zatlačovaná jsouc novými zjevy: ale u Lutringa bylo tomu naopak. Lásku k Rodičce Boží spojenou s vděčností přenesl z noviciátu do života svého veřejného působení jako kněz, a všude se snažil ji u ostatních vštěpovati.

Za tou příčinou obdržev kousek dřeva z onoho již svrchu zmíněného dubu fojenského, odevzdal jej řezbáři, aby z něho zhotovil dle přiloženého vyobrazení sošku Marie Panny, jenž se ve Foji nalezá a ctí, chtěje takto aby i „podobna odpovídala látce.“ Řezbář, zdaž omylem vlastním, aneb řízením Božím, neví se, zhotovil sice krásnou sošku, avšak ne jak si byl Lutring přál; nýbrž na způsob sochy Marie v Sichemu, neb abych docela prostomluvně řekl, nezhotovil Marii P. fojenskou, nýbrž asprikolskou.

Sluší při tom podotknouti, že odtud pochází rozličné pojmenování této sošky, anť mnozí vzhledem látky a úmyslu ji nazývají fojenskou, jiní pak mezi nimi i český dějepisec Boh. Balbin, jenž sám byl členem Tovaryšstva Ježíšova, nazývají ji Marii Asprikolskou, a lid skráceně jí říká: „Maria Asprík.“

Soška ta postavena byla v r. 1629 nejprve na oltář sv. Mariana později pak na oltář Navštívení P. Marie: a hle, brzy se ukázalo, jakou úctu lid k ní chová. Zástupy zbožných Pražanů při-

cházelí sem, aby srdci svému úlevu vyhledali, a také nalezli, anť brzy byla známá pod oným krásným titulem: „Mater Gratiarum“ „matka milostí.“ Ale nejenom zdraví, nýbrž i nemocni všeho druhu skličeni zde hledali své polehčení a taktéž je nalezli.

Daleko by mne to vedlo, kdybych měl všechna ta četná dobrodiní, jimiž Matka Boží důvěrné prosebníky odměňovala, vypočítati, vždyť více než 150 takovýchto zázračných uzdravení jest jenom zaznamenáno v zápiscích domu jezuitského u sv. Mikuláše. A mnoho-li jich asi bude zapsáno v zápiscích královny nebeské samé! — A že až doposud lid vrouceně na tuto malou sošku Marie P. pohlíží, a jí všecku svou důvěru věnuje, o tom bys se mohl vlastním okem přesvědčiti, a bez pochyby ne nadarmo. Neb dojista ona uzdravující síla, ne sice v sošce samé, nobsť v té, jež jí jest vyobrazena, spočívá až doposud, vždyť Maria byla, jest a zůstane nejlepším lékařem, na něhož i tebe, čtenáři, poukazují, mášli ho zapotřebí. Vždyť byt by Maria Panna neměla onoho titulu, jimiž se naši lékaři honosí, totiž ony písmensky „M. Dr.“ byt by na žádné universitě jak tuzemské tak i cizozemské nebyla za doktora lékařství povýšena: za to zbožný lid křesťanský během 19 set let následkem oných četných uzdravení ji pocítil titulem jiným, daleko krásnějším všech titulů a diplomů lékařských; totiž „Uzdravení nemocných.“ A tento čestný název ji nikdo neodejme, dokavad křesťanství trvati bude.

Podivné obrácení židovské rodiny.

Mnozí z našich milých čtenářů znají ono před delším časem v tomto listu vypsané tak nápadné a rychle obrácení bohatého žida Ratisbónna, který r. 1843 ze zvědavosti do jednoho římského chrámu vstoupil a zázračným objevením se nejblahosl. Panny v srdci svém tak byl přejinačen, že kdezto dříve byl nepřitelem katolické církve, nyní horlivým katolíkem se stal. Již po mnohá

léta nalezá se Ratisbonne v Jerusalemě, kdež sirotčince a ochranné ústavy založil. Podobný příběh sděluje taktéž z židovského učení ku křesťanství přestouplý kněz, Augustin Lehmann, který v jednom náboženském časopise v Grenoble ve Francii následující zajímavé vyprávění uveřejnil. Příběh, jak zde následuje, jest ve všech podrobnostech úplně pravdivý.

V tomto století žil v Itálii žid přímé povahy, bohatý na vědomosti a ducha náboženského. Jsa ještě mlád získal sobě jakožto rabín jednoho znamenitého města starého království sardinského nejen úctu, důvěru a lásku svých spoluvěrců, nýbrž i přichylnost mnohých katolíků. Vychován byv v předsudcích svého náboženství vskutku se domníval, že Spasitel dosud nepřišel. Miloval písmo sv. starého zákona, v němž každodenně čítal, a kdykoli je otevřel, pokaždé Bohu prosil o milost, smysl jeho pochopiti.

Čítal již šedesát let, když dle svého obyčeje jednoho dne zamilovanou knihu otevřel a zrak jeho na 35. kapitole proroka Isaiáše utkvěl, v níž utrpení Páně předpověděno se nalezá. As dvacetkrát byl onen rabín toto místo přečetl, aniž smysl jeho kdy byl pochopil. Avšak nyní přišla hodina kde rozum jeho měl býti osvicen. Četl verše ty jednou, četl je podruhé, po třetí a ještě několikrát; najednou sobě rukou vjel na čelo: Jakže! pak by ten, o němž prorok Isaiáš mluví, neměl býti Messiasem? — Je snad Ježíš křesťanů zaslíbeným Messiasem našich otců? — Četl a opět četl tuto stránku, kterou již tolikrát byl přečetl. Za několik týdnů již nebylo ani stínu pochybnosti v jeho duši, pro něho Messias již byl přišel na svět, a tímto Messiasem byl Kristus Pán. V sobotu následující na onen den, kdy pravdu byl pochopil, viděli staříckého rabína v obvyklý čas vystupovati na kazatelnu, s kteréžto lid svůj v synagoze vyučoval. Tentokrát bylo vystoupení jeho neobyčejně vážné.

Milí bratři! začal k posluchačům svým, po dvacet roků, po které jsem byl pastýřem vašim, vždy jste úctu a lásku měli ke mně, já pak, jak to byla má povinnost, jen to jsem vás učil, co za pravdu jsem považoval. Dnes však se při mém svědomí a mé lásce k vám veřejně přiznati musím, že jsem byl v omylu. Neboť onen, k jehož příchodu se chystati vás jsem napomínal, již přišel; Messiasem tím Ježíš Kristus jest. Milé dítky! onen, který po tak dlouhý čas byl vašim rabínem, zamýšlí se státi katolickým křesťanem. O jak šťasten by byl, kdyby vás s sebou vzíti mohl!

Sotva tato jednoduchá a šlechetná slova byla pronesena, tu v synagoze strhl se náramný hřmot. Množství urážek a vyhrážek bylo proti němu pronášeno. Veškeré židovské osady se zhrzily nad tinto pohoršením, jak to nazývaly. Pobouření bylo veliké, ihned přišlo z nařízení ministra hraběte Cavoura několik lékařů, jenž měli společné dobrozdání podati, zdali rabín ku katolíkům nyní se hlásící najednou se nezbláznil. Výsledek vyšetřování bylo vypovězení z vlasti. Vypovězen a oloupen, avšak znovuzrozen křtem sv. odebral se do Paříže; tam znali jsme jej, an vedl život velmi nucný. S ním i jeho choť opustila vlast, při tom však přesvědčeno své nezměnila. Odešla za ním se čtyřmi dítkami, bylat odhodlána až do smrti zůstati věrnou muži svému, jehož srdce tak obdivovala. Jedině Bůh zná všechny ty strasti, jaké tato rodina snášeti musela. Bez milosrdné lásky jistého kněze, který později stal se biskupem, bylo by se jí nejednou ani chleba o poledni nedostávalo a tepla v studené roční době.

Vypravuje se, že ubohý pronásledovaný muž jednou donucen jsa bidu svou vyznati plakati začal, najednou však stříbrolesklými vlasy pokrytou hlavu pozdvihnuv s nadšením zvolal: O, nemám plakati; neboť třeba chudý jsem ve smyslu světském, přece v Kristu Pánu stal jsem se bohatcem. Měť ale také poklad spisů posvátných; byly jeho zamilovanou knihou, jeho útěchou.

Již dávno je byl přečetl a dosud s neunavenou oddaností je čítal; každý list pisma sv. byl v srdci jeho takřka otisknut. Kdykoli v nějaké rozmluvě několik slov z pisma sv. bylo uvedeno, on ihned verš doplnil, jakoby pismo sv. před ním otevřené leželo. Bůh, jenž pozoruje touhu srdce, ještě dříve než ústy byla pronesena, srdci tohoto muže velikých radostí popřál. Synové jeho následující jeho příkladu byli sv. křtem do lůna katolické církve přijati; dvě dcery jeho vstoupily do náboženského řádu, jeden syn jest duchovním. Jediná matka, ač věrnou a laskavou chotí až do jeho smrti, trvala při učení židovském; chtěť Bůh víru staříčkého rabína až do konce zkoušeti. Nyni tento již po tři roky v zemi odpočívá, bylť jej Pán k sobě povolal; poslední slovo pronesl uchopiv ruku své ženy: V nebi mne opět nalezněš. A jeho chotť jej tam v skutku také našla. Nedávno konali jsme cestu do Paříže, a tu uslyšeli jsme, že tato žena jsouce nebezpečně nemocna a blízka smrti k ošetřující ji osobě s prosbou se obrátila: Jdi, jdi a zavolej mi kněze; chci se dáti pokřtiti a s manželem svým v nebi se opět shledati.

O misionářství.

Biskup a mučelník.

(Z novějšího misionářství východní Tongčiny.)

Světící biskupové aneb biskupové misionářští jmenují se obyčejně biskupy oněch míst, kde druhy náboženství utěšeně zkvétalo, aneb kde mučeníci svatí smrt mučelnickou podstoupili, aneb jiným způsobem pro církev se stali památnými, ač nyní již sláva jejich klesla a ona zrovna toliko jsou památkami. bývalého ruchu a slávy náboženské.

Tímto způsobem na paměť uváděno bývá, že církev sv. jesti apoštolskou, věčně že potrvá, a že s ní zakladatel její, jenž o sobě dí: „Já jsem cesta, pravda i život“, přebývá. Zdá se ovšem, jako by církev podlehla v těch krajinách změnám, jakýmž všeliké lidské počínání a jednání podléhá, že totiž, abychom obrazně mluvili, kvetla, ovoce přinesla a pak uvadla; avšak jest to pouhé zdání.

Až posud zavládá na přemnohých biskupských a arcibiskupských sídlech, kteráž hned na počátku církve založena byla, ruch náboženský, po 18 století byla a jsou středistém všelikého bujarého života církevního, a jména zničených sídel biskupských jsou zrovna kouzlem, které jakousi divotvornou mocí a silou nadšenost velikou vzbuzuje, by zavládnul jinde i v pozdních stoletích onen život posvátný, jakž druhy vládnul v sídlech nyní zničených. A tak se stává, že ne-toliko jména oněch sídel oživnou, ale oživne i duch svatých mučelníkův, oživne pevná víra, nadšenost a hrdinská obě-tavost prvňích křestanův, oživne láska horoucí, udatnost a sebezapírání, oživne horlivost pro časnou a věčnou spásu. Bylť časy, kdež země okolo moře středo-zemského podobaly se přerokošné za-

hradě, v níž mile a utěšeně náboženství svaté zkvětal; rozmanitými a častými pohromami ovšem přemnoho v zahradě této zničeno a zmařeno, za to ale mile a utěšeně zkvětal náboženství v krajinách, o nichž v prvních stoletích nikdo ani zdání neměl.

Takt slávou bývalou slavné druhy biskupské sídlo Akanthské přiozdobili tři biskupové, kteřížto jakožto Akanthští biskupové ve východní Tongčíně smrt mučnickou podstoupili a kteří životem svým i smrtí svou nás živě na první hlasatele sv. víry upomínají.

Jeden z nich žil za pověstného vladaře a krutého pronásledovatele církve, Minh-Menh, kterýž r. 1820 anamitskou vládu nastoupil, ostatní dva za vladaře Thiö-Tri, kterýž od roku 1841—1847 a vladaře Tu-Duc, který od roku 1847 až do posledních časův náboženství křesťanské ustavičně pronásledoval.

První z těchto biskupův jest Petr Borie-Dumoulin. Týž biskupem byl jmenován právě tenkrát, když císař Minh-Menh r. 1838 nejuřivěji a nekrutěji církev pronásledoval. Jedenáctičet mučnickův padlo za obět pohanské zřivosti a jakožto neohrožení vyznavači víry, mezi nimi dva dominikánští biskupové vikařství východního, Ignatius Delgado a Dominik Henares. Po nich smrti mučnickou zemřel jmenovaný biskup Petr Borie-Dumoulin dříve než na biskupa vysvěcen byl; týž po překrutném výsledku a hrozném trápení a mučení byl stat 24. listopadu r. 1838.

Po něm stal se r. 1840 biskupem Akanthským ve východní Tongčíně msgr. Retord, kterýž před tím po sedm let v Tongčíně blahodárně misionářil. Stráštivná byla jeho biskupská správa. Píšeť sám v jistém listě pastýřském:

„V pravdě smutno a trudno jesti, jako pták ustavičně na halouze seděti a ustavičně nemilými a neutěšenými zprávami zarmucován býti: tu že jsou

za námi v patách vyzvědači, že jsme vyzrazeni, tu zase, že mandariní nás obklopují, aby nás zajali; — a jakému tu nebezpečení vydány jsou naše misie a křesťani obrácení! mnozí budou o vše oloupeni, mnozí pro nás usmrceni. Abychom nebezpečí takému ušli, chodíváme ku řekám, abychom zde v jakém takém člunku se ukryli aneb zalezáváme do podzemních dír a doupat, abychom takto zrovna za živa se pochovali. Jednoukrátě osm hodin byli jsme v také díře zakopáni a jiného vzduchu nemohli jsme polapiti, než který stéblem bambusovým k nám vnikal. Když jsme opět na venek se dostali, byli jsme jak smyslův zbaveni; a předce tělesné muky a tělesné trápení, které člověk v podobných případnostech vytrpí, nelze ani přirovnati k smrtelné úzkosti, která se duše zmocňuje a ji naplňuje.“

Takto od vesnice k vesnici, od skryše ke skryši stále byl honěn, což ho ale nezastrašilo, aby neohroženě hlásal svaté evangelium, aby království Boží více a více rozšiřoval a upevňoval; zažiltě jako biskup mnoho strasti, za krutého a stálého pronásledování bylo mu po 18 let vikařství východní Tongčiny spravovati a řídit, až konečně jakožto chudý utečenec, ode všech opuštěn o samotě v jisté skryši na zimnici r. 1858 v Pánu zesnul. „Msgr. Retord již není mezi živými, již jest v Pánu“, takt psal kněz jistý z jeho vikařství, velebnému panu P. Venardovi v prosinci r. 1858; „zimnice nám ho umožnila. O samotě, opuštěn a všeliké pomoci lidské zbaven dokonat život svůj, život strastiplný, život, kterýž byl samu trápení a samá bída a nouze — po pětadvacitiletém misionáření, z nichž 18 let přebotný úřad biskupský zastával. Pokoje, kterýž tak toužebně pro náboženství očekával, se nedočkal. Veškerý život svůj prožil v křížích a trápeních rozmanitých, život jeho byl v pravdě vyjeveným jeho snem,

jenž jako dítě měl, kdež uviděl blahoslavenou Pannu Marii, kteráž ho na kopec ku kříži vynesla a jemu předpověděla, že život jeho od počátku až do konce bude sám kříž, samo trápení. „Život misionářův bývá husto poset kříži“, pravívá se obrazně, a slova měrou mnohonásobnou platí o životě msgr. Retorda. A smrt jeho — ve skryší lesní v krajině, kdež jen lita zvěř své rejdy provádí, v úplné opuštěnosti — zdaž nebyla smrtí na kříži, smrtí podobnou smrti našeho Mistra a Pána?“

Nástupcem jeho byl Josef Šimon Theurel, sotva 29letý misionář, kterýž zároveň dědicem se stal strastiplného úřadu biskupského po svém předchůdci, neb i život jeho byl stále utíkání a skrývání-se, samo nebezpečení, stálý boj proti zpujnosti, vzpourě, lsti a zuřivosti vladaře a jeho mandarinův. Přemnoho věřících, své nejdůvěrnější přátely a spolupracovníky viděl smrtí mučnickou umíratí. Zrovna jako nějakým zázračným způsobem neposkytnuto a nedopřáno mu milosti, umřítí smrtí mučnickou, aby takto křesťanům tongčinským v krutém pronásledování zmužilosti dodával a je k vytrvalosti povzbuzoval.

Aspoň něco budiž ze života tohoto vyznávače a ze života jeho přítele Venarda uvedeno na důkaz a doklad, že i nyní biskup a mučnický úzce spolu jsou spojeni a sloučení, a že jméno starých zašlých a v církvi svaté památných míst jako mocně oživující se proukazuje.

Josef Šimon Theurel narodil se 28. října r. 1829 v arcidiecési Besançonské. Byl synem z rodiny selské, kteráž dosti byla zámožná a tudíž jí možno, dětem vyššího vzdělání poskytnouti; byla zbožná a rozšafná, což bylo zárukou, že vzdělání také jim ku časné a věčné spáse prospívati bude. Dva syni z této rodiny stali se kněžími, jedna dcera řeholnicí a jeden syn, Josef Šimon totiž, biskupem. Když bylo Josefu Šimonovi jedenáct roků,

odebral se se svým bratrem starším na studia do Besançonu. Ač byl, jak říkáváme, „živým stříbrem,“ nicméně záhy projevoval pravou zbožnost, vroucím a zbožným uctíváním umučení Ježíše Krista, kteroužto pobožnost po celý život svůj pěstoval, záhy k životu kněžskému, k životu v pravdě svatému se připravoval. Po vykonaných studiích v Besançoně, Luxeuile a Vesoule, vstoupil r. 1848 do kněžského semináře Besançonského. Zde dlouho a dlouho s Pánem Bohem se radíval o povolání svém, i seznal, že povolán jest k misionářství, pročež již po roce vstoupil do Pařížského misionářského semináře, kdež ve všeliké přísnosti, avšak ne bez mnohých radostí prožil tři léta. Ústav jmenovaný mnoho již odchoval církvi mučnickův, vyznavačův a neohrožitelných hlasatelův, pravých apoštolův, kteříž v přemnohých krajinách hlásali víru Kristovu. Nejvíce ho dojímal „sál mučnickův,“ kdež přemnohé ostatky důrazně chovancům na paměť uváděli vznešený cíl a účel apoštolského ústavu. „V našem sále, v němž hosty vítáváme,“ píšeť sám, „nejsou měkké pohovky, a krásná sedadla, není tu opon a čalounů pestrobarevných, on okrášlen jest okovy, pokrývadly krví pokropenými a památnými ostatky. O kých byste zakusili, jak vroucně se člověk zde modliti může, a jak pohled na ctihodné ostatky našich předkův ku svaté nadšenosti a horlivosti více a více povzbuzuje ano zrovna rozplameňuje!“ V červnu r. 1858 dáno mu na vědomost, že vyvolen jest pro nejnebezpečnější misie, pro misie Tongčinské. 5. června vysvěcen byl na kněze a slavil prvotiny své ve Franche-Comté u přízně své; zde na něho doléháno, aby se zřeknul povolání svého a zůstal ve své otčině; ty které ohledy mu předstírány, slze hójně prolévané měly jej obměkčiti, avšak ani slze ani jakýsi prospěch časný, ano ani sliby kardina Remežského, nepohnuly a

nezvrátily jeho úmysl, oběť, ku kteréž se odhodlal, Bohu přinéstí.

23. září přistál do přístavu Antverpského s jinými čtyřmi misionáři, z nichž jeden rovněž pro Tongčínu, dva pro Čínu a jeden pro Kambodši ustanoven byl. Ač stejná mysl, stejný účel a cíl je sloučil a spráteleh, nicméně ode dávna důvěrnějším stal se přítelem P. Venarda, který právě do Číny se ubíral. I on byl z rodiny rolnické, rovněž pro vše dobré a šlechetné nadšen, výmluvným a záhy pravé pobožnosti oddán.

Jako Josef Šimon Theurel již jako chlapec milerád čítával misionářské zprávy velebných pánův Laverlochera, do Smedta a msgr. Retorda a z nich pozděnějša nadšenost pro obrácení pohánův čerpával, tak i Theophan Venard již v útlém mládí nejraději čítával Lyonské letopisy o rozšiřování církve katolické. Když jedenkrát v týchž letopisech čel o životě a smrti mučnické Jana Karla Cornaye, kterýž za víru 20. září r. 1837 ve východní Tongčíně stat byl, tu zvolal: „I já chci do Tong-

činy jíti a tamo za víru zemřítí.“ Od otce svého, národního učitele, v domě otcovském pečlivě byl vychován, a později pomocí a přispěním statečného svého fariře započal v městečku Doué svá studia. Roku 1847 vstoupil do nižšího semináře Montmorillonského a brzy na to do vyššího semináře Poitierského. Po dlouhém vnitřním boji rozhodnul se pro misionářství, při kterémž rozhodnutí, ač přetěžko mu bylo zřeknouti se lásky veliké, kterouž miloval rodinu svou, také setrval; r. 1851 v únoru vstoupil jakožto podjáhen do Pařížského misionářského semináře. I ho mocně dojímal „sál mučenkův;“ všemožně se vynasnažoval, aby se zdokonalil; zároveň pilně študoval, aby sobě vědomosti přisvojil, kterýchž hlasateli víry svaté třeba je, aby poselství své důstojně zastívatí a vykonávati mohl. S otcem svým a příbuznými často sobě sice dopisoval, avšak nedopisoval jim, aby snad své přirozené náchylnosti uvolnil, ale, aby je v lásce Boží upevňoval a ke službě Boží povzbuzoval.

(Pokračování.)

Děvečkám služebným.

Notburgo má drahá!

Mnohé sobě stěžují, že nemohou na službě tak mnoho se modlívati, jako když byly ještě doma u rodičův, aneb dokud ještě nebyly na službě. Vede se jim tak jako blahoslavenému Heřmanu Josefu. Tento vstoupil do kláštera; i myslil sám u sebe, že nyní zcela jen modlitbě a rozjímání se bude moci oddati, avšak velmi se zmýlil. Vykázáno mu totiž ještě s jiným spolubratrem rozmanité obsluhování v jídnárně a tu tolik měl na práci, takže sotva měl času k těm nejpotřebnějším modlitbám. To ovšem bolelo srdce jeho. Míval v obyčejí, že všelikou tíseň a

těžkost svou postěžoval Panence Marii, kterouž vrouceně od mala jakožto matku svou uctíval. Při zjevení dala mu odpověď: „Věz, že ničím více mému Synu a mi se nemůžeš zalibiti, jako když všelikou práci svou s poslušností vykonáváš a spolubratry ve vši lásce obsluhuješ.“ Nad tím nemálo se potěšil a zaradoval; od doby té všeliké povinnosti s opravdovou radostí vykonával a nie se mu netížilo; z lásky ku Ježíši a Marii všelikou práci by byl vykonával. Heřman byl takto poučen, že Pánu Bohu nejlépe a nejvíce se zalíbí, když vše rád a z poslušnosti vykonává. To bylo mu pravou útěchou. A to může býti pravou útěchou všem těm služebným dě-

večkám hodným, které velmi mnoho mají na starosti, které mají přemnoho práce, takže nemohou tak dlouho a tolik se modlití, jak by sobě přály. Jsou ovšem lidé, jimžto nic nevádí, aby na 2 i 3 měsích sv. byli, aneb za dne vícekrátě kostel navštívili, avšak přemnoho jest lidí, jimžto povolání jejich tak činiti nedovoluje. Ovšem co potřeba jest, každý musí činiti a z toho nesmi se vymlouvatí, za vše ostatní přijme Pán všemohoucí dobrou vůli za skutek. Tu platí slova Spasitelova: „Což jste nejmenšímu z Mých učinili, Mně jste učinili.“ Kdo opravdově po křesťanskou pracuje a povinnosti své zastává, kdo při všem svém jednání má dobrý úmysl, že vše chce vykonávati ke cti a chvále Boží, poněvadž je to jeho povolání, bez toho ustavičně se modlí, tak jak to Pán Ježíš mítí chce. Pravíť: „Modlete se bez přestání“ Vše, což myslíme, mluvíme, konáme, z čeho se radujeme, co nás těší a obveseluje, co nás rmoutí, vše to ať se děje ke cti a chvále Boží, a pak vše to dle slov Spasitelových jest modlitbou Mu milou.

Pracuj tudíž pilně, ochotně a ráda; nezapomínej nikdy dobrý úmysl před prací vzbuditi. Reči před prací: „Ku Tvé cti a chvále, ó Bože, chci nyní pracovati, dejž mi k tomu své sv. požehnání.“ Při práci, zvláště když je těžká a dlouho

trvá, pozdvihuj často mysl svou k nebesům a takto na novo obnovuj svůj dobrý úmysl. Vysílej k trůnu Velebnosti Boží modlitby střelné, o nichž jsem Tobě již dávno psala.

Když dokonáš práci svou, obětuj Bohu a reči: „Tobě, ó Bože, ke cti a chvále práci tuto jsem vykonala, buďž Tobě, Bože milá a mi užitečná.“

Když takto vykonáváme denní dílo své, denní práce své, tu splní se slova sv. Petra Damianského: „Činiti a dělati, což naši jest povinností, vykonávati dílo povolání a stavu svého, což jest to jiného, než se modlití?“

Tolik prozatím, abych Tě aspoň poněkud potěšila při veliké práci, jakou nyní před sebou denně míváš a s Tebou přemnoho jiných.

Mámť já toho také nyní na hlavě, ale jen vše s Bohem a pro Boha číime s ochotností a zalíbíme se Bohu, budeme věrnými jeho služebníky.

Žij blaze s Pánem Bohem!

Tvá kmotra

Josefa.

V červenci nezapomeň na „Korunu Soluňskou,“ na sv. Cyrilla a Methoda. O sv. Cyrilla a Methodu budu na pouti na posvátném Velehradě; pomodlím se tam za všechny děvečky a těm, které mi psaly a psáti budou, pošlu něco z pouti. Po pouti budu mítí trochu pokdy a tu všem, co mi psaly, odpovím.

Opilství. Při kázání o ohavnosti opilství vypravoval oněhdy známý mezi Irčany kněz Burke z řádu sv. Dominika o následujícím hrozném úmrtí opilce, jehož on sám očitým byl svědkem.

„Jednou přinesl jsem nejsvětější Svátost k umírajícímu, který trpěl ztěšlostí z opilství. Poštětilo se mi na chvílku jej utišíti, ale pojednou zas vykřikl: „O, pohleďte na ty ďábly, kteří mne obkličují. Veliký Bože, co si počnu?“ Opět jsem ho utišíl, tak že jsem myslil, že nyní bude moci se zpovídati. Na chvílku choval se tiše a pln důvěry se mne tázal: „Myslím, že jste kněz.“ — „Tak jest,“ odpověděl jsem, „jsem kněz.“ — „Máte při sobě nejsvětější Svátost?“ — „Mám.“ — Tu onen smrti tak blízký muž vyskočiv z postele, zvolal: „Proč Pána Boha sem ke mně přinášíte? Proč již nyní přichází? Tak záhy musím se s ním setkat. On mne ztratí a do pekla svrhne.“ Ještě jeden skok učinil kú dveřím, pak ale sklsl — mrtev.“

Nestálost všeho pozemského. Moudrý Šalomoun má zcela pravdu, když život náš hrou nazývá, neboť život náš, jak sv. Jani Zlatoústý praví, není nepodobný hře na jevišti konané. Tu jeví se jeden jako císař, jiný jako král, opět jiný jako úředník neb rolník neb řemeslník, neb dle rozličnosti stavů a poměrů vůbec jistou osobu představuje. Jeden po druhém přes jeviště přechází. Obdivují jeho postavu, jeho pěkný oděv, jeho hru, aneb nepříznivě se o něm vyslovují. Konečně je děj dohrán, opona padá, a jednající osoby mohou divákům volati slova: „Jen ještě malou chvíli a nás více nevidíte.“ — Právě tak se to má s naším životem. Cokoli za doby naší pozemské pouti mimo Boha hledáme, jen krátký čas trvá, než se toho nadějeme, smrt oponu spustí a je dokončeno všecko.

Angličané žárlivě střežou svěcení neděle a zaslужují, aby v této věci byli následováni i jinde. V anglické sněmovně lordů navrhl jednou lord Thurlow, že by bylo záhodno, aby státní musea a obrazárny byly v neděli otevřeny. Lord-kancleř však se vyslovil, že většina veřejného mínění byla by této novotě nepřívna. Zvláště třída dělnická byla by proti tomu, která v každém porušení svěcení neděle vidí ohrožení stavu svého. Jakmile by se státní ústavy v neděli otvíraly, žádaly by téhož práva i soukromé ústavy a pak by bylo velmi obtížno činiti rozdíl mezi uměleckým ústavem a místem pro zábavu. A konec konců by byl, že by v Anglii se zavedlo znesvěcování neděle jako na pevnině a že dělníci by byli nuceni posléze sedm dní místo dosavadních šesti dní pracovati. Z těch důvodů nemůže vláda podporovati návrh lorda Thurlowa. Tak zv. biskup londýnský pronášel podobné námítky proti otevření musea a obrazáren. Po delší debatě byl návrh zamítnut.

Proč katolické služce se přednost dává? Nedávno hlásila se v severozápadní části města Baltimore v rodině známého lékaře dívka o nějakou službu a byvši tázána o vysvědčeních, odkázala protestantského lékaře na jistou katolickou dámu na St. Paul ulici. Tato dala děvčeti pro pilnost a poctivost to nejlepší, načež lékař se vyslovil, že dívku do služby přijme, jelikož katolickým služkám vždy přednost dává, ačkoliv sám protestant jest. „Také moje choť,“ dodal, „má raději služky katolické, an z dávné zkušenosti víme, že jsou nejpoctivější.“ Byv tázán po příčině této jejich větší poctivosti, dal za odpověď: „Myslím, že zpovědnice z velké části toho příčinou, pak as také dobrý příklad nábožných rodičů a horlivost kněží, jenž o blaho svého stáda, jak mladých tak starých, velmi pečují.“ — Jest to jeden z mnohých případů, o nichž jsme v poslední době zvěděli.

Okno Páně bdi. V jedné obci diecese Carcassonské ve Francii, tak vypravuje katolický týdeník z Grenohle, přišel as dvanáctiletý chlapec o něco později než soudruhové jeho do školy. Učitel jej proto pokáral.

Pokorně odpověděl chlapec: „Zůstal jsem na ulici chtěje uviděti majitele toho, co jsem právě byl našel.“

Zároveň ukázal tobolku naplněnou vzácnými papíry, mezi nimiž byla i bankovka tisíc franků. Učitel chtěje zkoušeti chlapce tázal se ho, zdali jej kdo viděl, a proč si peníze podržeti nechce, které náhodou byl našel. Avšak chlapec odvětil:

„Mně nepatří“ — a při tom oči své k nebi pozdvihna doložil: „Třeba mne z lidí nikdo neviděl, přece vím, že mne někdo viděl.“

Zajisté, tak by nebylo odpovědělo žádné dítě, které navštěvuje školy, v nichž se náboženství nevyučuje.

Svědění. Se svědomím má se to jako s budíčkem u hodin. Budíček budí, upomíná a léká jen, avšak nenutí tebe vstáti, tím méně tebe z postele vyzdvihuje, čehož by arci mnohdy bylo zapotřebí. Podobně i svědomí napomíná, avšak nicméně volno tobě činiti dle tvé vůle. Pak i budíček jednou, dvakrát, třikrát bije a ty jej slyšíš; pakli nevstáváš nýbrž znova usneš, čím dál tím méně jej slyšíš, až ho konečně ani nedbáš, bije sice a dosti veliký hřmot dělá, tebe však nebudí, bylť jsi již uvykl neposlouchati ho. Tak i svědomí pořád domlouvá a napomíná; jestliže jsi však jednou, dvakrát, třikrát neuposlechl, svědomí uulká, vždyť ví, že napominání jeho u tebe je marné.

Zabanující příklad. Dne 9. listopadu 1876 konal nejdůstojnější p. biskup mandžurský (ze severovýchodní strany Asie), Verolles, v chrámě Panny Marie Vítězné v Paříži večerní pobožnost. Ctilhodný stařeček vypravoval v kázání následující příběh: Jednoho dne potkal jsem na pokraji jednoho z tanních rozsáhlých lesů stařenu, křesťanku, která po 40 roků žádného misionáře nespátřila. Nicméně byla zůstala věrnou našemu sv. náboženství a to se silou podivuhodnou. Řekla mi: Po tuto dlouhou, dlouhou dobu zpletla jsem si počítání roků, měsíců, týdnů a dnů, tak že jsem nevěděla více, které jsou oni dny, kdy nám nedovoleno masitých pokrmů požívat; abych tedy proti církevnímu příkázání nejednala, umínila jsem sobě vůbec žádného masa nepožívat.

V oněch divokých krajinách živi se obyvatelé nazvíce honbou a lovem ryb; zabítá zvěř a nalovené ryby tvoří větší část potrawy jejich.

Zdaž i my v plnění příkázání církevních jsme tak svědomiti, že rádi značnou obět přinášíme, bychom věrně je plniti mohli?

Zájmy Krista Pána v různých zemích.

Rakousko. Minulý měsíc památným zůstane v dějinách nám Slovanům v Čechách a na Moravě. Poctil nás zvláštní návštěvou svou J. A. Vel. císař a král František Josef I. Právě uprostřed všesku německých liberálů proti nám vydalo se Jeho Veličenstvo na cestu do Čech a Moravy, aby rácielo ukázati, že nejen Němci ale i jiní národové v Rakousku jsou Jeho srdci milí, že jest otcem dobrotivým všech. A přesvědčil se vznešený vladař náš o synovské — dětině — lásce všech Čechoslovanů, kamkoliv zavítal. Cesty jeho po Čechách a Moravě podobaly se více vítězoslávč. I habsburkské tradicionelní smýšlení ryze katolické okázale osvědčil císař pán všude, kdekoliv se mu naskytlá příležitost. Krásná a pro nynější uč-

telstvo významná slova pronesl při návštěvě gymnasia v Litoměřicích. Vstoupiv do sálu konferenčního a spatřiv mezi obrazy J. J. V. V. skvostný krucifix zvolal s živým výrazem: „Těší mne, že i ten zde nalezáám!“ A tak smělě kajiti se můžeme naději, že vznešený panovník náš nikdy nedopustí, aby liberalové nabylí převahu a náboženství katolickému násilí učinili. — V té naději očekáváme příznivý výsledek prohlášení, jež dne 14. června podali biskup Tridentský, Brixenský a kníže arcibiskup Salcburkský na sněmu Inšpruckém. Ve vyjádření tom prohlašují: Známé víře a císaři věrný lid tyrolský a víme, že jako od dávna jeho politika i jeho zástupců povždy nesla se plna duchem našeho náboženství, tak i ještě podnes

nejvznešenější prospěchy a práva katolické církve jsou mezi prvními prospěchy správy země. Plníme tudíž svou povinnost ohražující se proti tomu silně, že před několika málo lety ustanoveny dvě evandělické farní obce v Meranu a Inšpruku, jimž uděleno právo veřejně vykonávat své náboženství, což muselo naplniti veškeré katolické obyvatelstvo země bolestí co největší. Vláda tenkrátě způsobem úředním konstatovala skutečnost, že padla poslední záštita víře věrného a u víře sjednoceného Tyrolska a že Tyrolsko stalo se rovnoprávnou zemí, v níž víra protestantská má rovného práva požívati náboženstvím katolickým. Jdeť o pozbytí výhradně katolického rázu, o ztrátu jednoty u víře. —

Dále vzpomíná se v prohlášení, že toto zemské právo od císaře, jenž potvrdil zemský zákon ze dne 17. dubna 1866, znova uznáno a stvrzeno.

Země jsouc nanejvýš přesvědčena o svém právu jest si vědoma své povinnosti povždy hájiti své drahocenné dědictví co nejušlechtlejší ozdobu vlasti. Biskupové tudíž ještě jednou povznášejí svého hlasu ohražující se před zástupci země proti skutku, kterýž vykonán proti vůli a s uražením citů Tyrolského lidu a odmítajíce zodpovědnost na tak dlouho, pokud tento smutný skutek potrvá, a prosí, aby toto zanešeno bylo do protokolu sněmovního.

Zajisté důstojné ohražení strážců svatého náboženství.

Dne 8. června zahájení byli v Cislajtání sněmově zemští. Zajímavo pro nás jest, že vláda podala sněmu českému návrh na změnu způsobu volení do sněmu ve velkostatkářství. Jak známo stoji tady dvě mocné strany proti sobě — liberální a konservativní. Pověstným chabusem Auersberkovským dostala ona vrch a tak se stává, že vždy jen liberálové se dostávají do sněmu. Aby se

však tomu předešlo, navrhuje vláda volení dle okresů a dle výše daní. Projde-li návrh tento, budou konservativci i liberálové zastoupeni ve sněmu a odpadne jednostrannost. Avšak sněm jak nyní jest zamítne návrh ten. Jsme dychtivi, jak potom hrabě Taaffe s předlohou naloží. — Soudíme, že by bylo již na čase řádně s liberálním sněmem českým zatočiti. To ustavičné hejčkáni dobrou věc jen kazí a pokoj v zemi a v církvi pochybným činí.

Německo. Výsledek půl třetího ročního vyjednávání pruské vlády se sv. Stolicí leží před námi. Jest úplně nicotný. Bismark sundal nyní škrabošku, kterou po ten celý čas nosil a ukázal se opět v staré nahotě. Chtěl toliko použiti Říma, aby na oko zákonitou cestou pomalu domohl se uskutečnění dávného plánu o „nationalní církvi.“ Avšak kurie římská prohlédla jeho záměry a upustila od dalšího vyjednávání. Tu podala pruská vláda dne 29. května sněmu nové církevní předlohy stran usazování duchovních, odejímání platu, předpisů ohledně způsobilosti duchovenstva atd. Předlohy ty jsou toliko jemně zakrytým přístřením zákonů květnových. První poradu o té předloze zahájil ministr kultu Puttkamer následující řečí: „Vláda musí na tom trvati, aby základní rysy moci státu naznačovaly církevní politické zákony z r. 1873 a 1875. Vyjednávání s Římcem mohlo se vésti jen k vůli ustanovení způsobu, jak obě strany vedle sebe obstojí, aniž by se tím proměnily jich zásady. Vláda byla odhodlána k nejvyšším ústupkům a proto rovněž možno bráti se dále na nastoupené cestě. Církev má výhodnější postavení než stát, pro ni je zápas s pruskou vládou jen oddílem boje o světové panství, kterémužto účeli podřizuje nezřídka i péči o svoje věřící. Církev může čekati, ale stát ne, jsa z odpo-

věden morálně i vlastenecky za neustálené poměry svých katolických občanů. Z 12 biskupství spravována jsou rádně jenom čtyři; kapitoly jsou prořídle, tisíc far osiřelých, semináře a katolické fakulty pustnou. A zlé tyto poměry zavinila církev vzpečujíc se i otázce, která s podstatou věci nemá žádného spojení. Za takových poměrů uznávala vláda za svou povinnost pomýšlet na prostředky, jakými by zavedla dobrou správu diecesí, odpomobla nedostatku kněžstva a předešla srážkám a nedorozuměním. Proto podává se tato předloha. K některým změnám jest vláda ochotna, ale od podstaty neustoupí. Neopomeneme ničehož, aby nastal mír, jehož země tak nutně potřebuje.“ Tak! Vlk si stěžuje, že mu beránek zakalil vodu. Celý svět ví, kdo pruské poměry zlé zavinil, tu netřeba Puttkamerovi sváděti vinu na církev katolickou. Pochybuje se jistě, že Bismark novou předlohou zavede dobrou správu diecesí, odpomůže nedostatku duchovenstva a předejde srážkám a nedorozuměním, neboť hned na řeč Puttkamerovu odvětil Windhorst, vůdce katolické strany: Úplný mír mezi státem a církví je možný na základě bývalého stavu. Předlohou má se složit všechna přísnost květnových zákonů do rukou a na vůli ministra, čímž se chystá veliká konference. Katolická církev se může dáti vypuditi z postavení oprávněné náboženské společnosti do postavení společnosti pouze trpěné. Pod nožem guillotiny, která jí stále hrozí, církev žítí nemůže.“ Předloha odkázána 21 čl. komisi, která dne 7. června práci ukončila. Windhorst navrhoval, aby šmahem zavržena byla. Byl ale přehlasován. Protestantští konservativci snažili se zachrániti z předlohy, co se zachrániti dalo. Na čem konečně se usnesla komise, podobá se více méně nestvůře, která tedy

co monstrum přileze na prkna sněmovní. — Císař Vilém jest prý velmi rozčilen skrze poměry církev-politické. Zvláště ho znepokojuje, že se nedají při trvání starých zákonů květnových, které sice potvrdil, jichž vinu ale hlavně Falkovi připisuje, biskupové zpět povolati. Vypravuje se, že si proto zakázal jmenovati ve svém kruhu vyslovení jmena „Falk“ Zlé svědomí se probouzí!!

Dejž Bůh, ať projde řasí úplného polepšení-se! — Bismark prý také jest velmi rozmrzelý. Rád by z boje vyvázl neporušený. Ale pozor!

O skálu církve roztráštěla se již mnohá fregatta. ●

Ve Francii nalezá liberalní vláda strašný odpor v řádech a v katolicích vůbec. Kabinet Freycineta nemůže býti hotov s duchovními kongregacemi. Nic nechce se hýbati. Trpný odpor až na poslední celu klášterní. Jak ráda by vláda všem kongregacím vyjma Jesuitám propůjčila autorisaci, jen kdyby za ni žádaly. Nečiní však toho. Ještě jen několik dní, a velký boj počne! Bude „Bůh Franků,“ jenž 23. května těžkou nehodu zabránil, i po 29. červnu milostiv? — Jak statně i věřící lid si počíná, dokazuje to, že založili v Paříži, kde rada 27 škol řeholníkům odňala, hned 20 nových privatních a odevzdali je opět řeholníkům. Tím jim vzrostlo vydání o 1/2 milionu, ale za to osvědčují své bodré smýšlení církevní. Bůh je silíž!

V Belgii zvítězili liberalové při volbách do komory; následkem toho odvolalo hned svobodozvednické ministerstvo vyslance u sv. Stolic, čímž dána nová parola k boji. Liberalní čisopisectvo zneužilo co agitační prostředek pomateného biskupa Dumonta z Tournai, který druhdy byl tak bojechtivý, že i ostatní biskupové belgičtí přicházeli do rozpaku. Katolíci byli spisy tohoto

biskupa tak popleteni, že se dali svěsti k hlasování pro liberaly. Aby v té věci katolíky poučil, vydal výbor všech kat. konservativních spolků belgických následující objasnění:

„Hluboce zarnucující v dějinách našich neslýchaný škandal se přihodil. Četli jsme s bolestným dojmem psaní potvrzené od prelata, jemuž papežská auktorita před několika měsíci odejmouti musela správu diecese pro choromyslnost, jenž i u méně vzdělaných národů nalezá ohledy a útrpnost. Jest smutné, že liberální tisk, který po dlouhá leta nešťastného prelata tupil, s unesením přijal projevy od blázna, jež jsou v rukou jejich válečnou mašinou, zbrani k volebnímu boji. Tento tisk oslavuje ho jakoby na něm nalezla odpadce, kdežto má před sebou toliko kněze sebe sama nemocného, jehož duch a mysl jsou rozervány.“

K slovům těmto netřeba více dokladu! —

Ve **Švýcarsku** uzavřela „vysoká rada“ dne 26. května b. r. zásadní odtržení církve od státu, před nímž protestantský ministr Puttkamer na pruském sněmu varoval proto, že z něho vždy jen církev prospěch má. Co následek toho škrtnuta položka k účelům bohoslužebným. A druhý následek (ovšem nemilý) jeví se v tom, že nejzřivější německý socialista Most chodí od města k městu a má provokační řeči k začátku všeobecné násilnické revoluci. V Berně se veřejně prohlásil, že rebelie musí se začíti. Jedině zřejmou mocí, krví a vzpourou dojití lze cíle. Dělníci ať hlásají nenávisť a pohrdání naproti majetníkům a podněcují lid. Spuštění se Boha má v zápětí spuštění se všeho pořádku! Viděti tu patrně prst Boží! —

Dne 20. května měli tu starokatolíci (novoprotestanté) synodu. Sešlo se 27 odpadlých kněží a 30 laiků. Příklusal také nešťastný mnich Hyacintek z Paříže. Ze zpráv o ní vyjímáme, že počet jejich kněží se 72 sklesl na 57. Bern počítá jen 13 státně uznaných obcí a z těch mnohé odpadnou. Obce nechtějí více na „duchovní“ platiti. Po synodě byla hostina, která od „Journale de Genève“ se pokládá za hlavní věc slavnosti. Jde to dolů jde!

Ve státě mouřeninů **Ougando** v střední Africe přikázal kníže Altesa, aby se osobně přesvědčil, veřejnou náboženskou disputací mezi anglikánskými a katolickými misionáři. Přítomen byl s napnutou pozorností až ku konci. Konečně nařídil, aby v jeho říši jen katolické učení budoucně hlásáno bylo. — Krásný a potěšitelný to úkaz.

Dne 5. července slavíme slavnost věrozvěstů slovanského národa ss. Cyrilla a Methoděje. Letos bude tomu 1000 let, co zavedli títo věrozvěstové slovanský jazyk do bohoslužby katolické. V červnu r. 880 dovolil p. Jan VIII., aby se ve slovanském jazyku sloužila mše sv. Jest letos na nás, abychom oslavili ono vítězství před 1000 lety. Ukažme všickni Slované, jak vysoko si vážíme velikých zásluh sv. mužů Cyrilla a Methoděje. Ve Vídni připravují zástupcové slovanských akademických družstev oslavu tuto. Jednu neděli v červnu budou slavné služby Boží a zpěv v církevním slovanském jazyku; na večer toho dne uspořádán bude koncert. Národní naši duchovní, učitelé, všecka inteligence, čtenářské, pěvecké spolky a národní družstva povstaňtež a dokažte, že dovedete oceniti 1000letou oslavu slovanského vítězství! —

V měsíci červenci

modleme se za napravení urážek B. S. P. činěných.

Rouhání se Bohu jest v písmě sv. naznačeno jako ten nejhroznější hřích, jenž má na zemi vzbuditi vládu antikristovu. To předpověděl sám Kristus a jeho miláček sv. Jan totéž důkladně potvrzuje ve svém Zjevení. Či nejsme již obětí této metly? Kdy bylo na světě tolik rouhání strašných, jako za našich dnů?

Dějiny dokazují, že byly časy, kdy ďábel jako proudem šířil rouhání se Bohu a svatým jeho. „Rouhali se!“ volá již prorok Isaiáš. Ano rouhání se jest na denním pořádku; a není to snad hlas jednotlivcův, jsou to tisícové hlasy, celé pluky z pekla vyslané; nesčíslné hlasy rouhají se Spasiteli, jeho nejsv. jmenu a jeho životu, jeho přebývání mezi námi v tabernáku, rouhají se celé církvi, i těm svatým, jenž s Kristem již v nebesích vládnou, jakož i těm spravedlivým, jenž zde ještě pracují na spáse duší svých. Dobře se hodí tuto slova sv. Jana, co napsal ve svém zjevení kap. 13. „I viděl jsem šelmu vystupující z moře a mající sedm hlav a deset rohů a na rozích jejich deset korun a na hlavách jejich jména rouhání. I dána jsou jí ústa mluvící věci veliké a rouhání. A otevřela ústa své ku rouhání se Bohu, aby se rouhala jmenu jeho i stánku jeho i těm, kteří přebývají na nebi. A dáno jí vésti boj se svatými a přemáhati je.“ Zda-li se nevyplňuje za dnů těchto proroctví sv. Jana?

Bossuet, znamenitý učenec francouzský pravi o nezabožích: „Země plodí málo takových oblud; i modláři a nevěřící mají je v ošklivosti; a jestliže se po rozžetí světla křesťanství takoví lidé nalezají, máme je považovati za nešťastné a ohavné, všeho opovržení hodné.“ Pohan Plato pravil, „že neznalost Božství největším jest státu neštěstím.“

Co by teprv ten neb onen z uvedených mužů řekl, kdyby viděl, kterak jasně svítí světlo křesťanství a přece v tom moři světla božihoto tolik může býti a jest skutečně neznabohů a rouhačů, jichž jedinou vědomostí a jediným účelem jest, všemu co svaté jest rouhání se a to hanobiti! My však a všickni ostatní čtenáři naši víme dobře a jsme přesvědčeni jako sv. Alfons z Liguori, že rouhání ať v písmě ať v řečích otevírá bránu neštěstí; a proto přicházíme k apoštolům modlitby s prosbou, aby zdvojnásobili své modlitby a konání dobrých skutků v tomto měsíci, jenž jest zasvěcen předrahé Krvi Páně. Proti rouhání nechť bojují všickni pokornými modlitbami, navštěvováním nejsv. Svátosti oltářní, posloucháním mše sv. a nad to častým a horlivým sv. přijímaním. Ukládáme si za zvláštní povinnost, abychom se u velikém počtu shledali u stolu Páně na první neděli tohoto měsíce, kdy církev sv. světí svátek předrahé Krve Páně a dne 22. svátek sv. Magdaleny.

Obětujeme Bohu předrahou Krev Spasitelovu, jež vylita na oltáři, volá o milosrdenství hlasem silnějším než volala krev Abelova k nebi o pomstu. Spojme se se sv. kajícníci, jež vysoko tam na nebesích dobře slyší všecká hrozná rouhání proti Ukřížovanému, jako je slyšela na hoře Kalvarii. Prosíme ji vroucně, aby nám vyprosila milosti, abychom pokání činili za hrozná urážky, aby nám vyžádala tak vroucnou lásku ke Spasiteli, jakou chovala ona v srdci svém. Když napravíme s ní a s Marií urážky, které na nás pomstu s nebe volají, pak zavítá k nám štěstí, pak budeme ochrancové vlasti naší a celé církve sv.

Rouhali se! Chceme-li o pravdě této přesvědčiti se, třeba jest nám se ohlédnouti nazpět trochu a též na přítomnost. Nejen nevěřící ale i vlastní synové církve hani a tupí svou matku čistou, krví Krista vykoupenou. Toť vděčnosti světa! Nejen že sami kydají hanu na choť Kristovu, ale pracují k tomu, aby i ostatní se stali jejími odpůrci, aby ji zcela vyhladili, a proto rouhají se všemu co svatého jest. Obzvláště to byla Francie, kde vystoupili takoví rouhači jako Voltaire, Rousseau a Proudhon, jichž hanebné spisy na tisíce čítaly přátel a čtenářů. Takových lidiček nalezáme nyní všude i na Moravě a v Čechách, jichž největší jest radostí rouhati se. Dobře tedy pravil jednou M. Charles Dupin: „Vizte divadla, školy to zkázy mravní a nepravosti, kde se šlape nohama všeliká ctnost a kde se vychvaluje nezřízená láska, souboje, vražda, násilnictví, nevěrnost a podobné hříchy. Toť se vyhláší za pravý pokrok duchů, jenž se vyšinuli z údolí ctnosti a náboženství na horu nepravosti a neznabožství.“ Poněvadž ale církev, sluhové její takovému jedovatému proudu brání, obrací se nepřátelé jako šílení proti nim. Vůbec může se říci že hlavní známka nynějšího pokolení jest proticírkevná, protikněžská.

Jak bychom pak měli nečinými zůstatí, jsouce apoštolé modlitby, bojovníci Kristovi! Brániti musíme čest a slávu Boží, brániti musíme stánek Nejvyššího, usmířiti musíme Boha, jemuž se svět rouhá, a sice modlitbou za napravení urážek. Protož přistupujme častěji do chrámu, navštěvujme Krista ve Svátosti oltární skrytého, buďme podle možnosti přítomní každodenně oběti mše sv., obětujme Bohu věčnému předrahou krev Beránka, za ukročení hněvu božího. Volejme k Bohu ustavičně ve dne v noci, při všem cokoliv konáme s prorokem Joëlem: „Odpust Hospodine, odpust lidu svému a nedej dědictví svého v pohanění.“ (Joël. II.) Milostiv nám buď o Bože, smiluj se nad lidem svým, na něž rouhači svolávají hněv Tvůj! Posvěť se jmeno tvé! O Ježíši, buďž vezdy chválen a veleben!

Abychom ale každého dobře smýšlejícího pravého křesťana před tou nákazou uchovali, jej ve víře utvrdili, mravnost zachovali, aby každý náboženství svých předků zůstal věrným, radíme aby každý takový neznabožský plátek, přijde-li mu do rukou hned do ohně vhodil, neboť nic jiného nezasluhuje. Uposlouchněme hlasu apoštola národů radícího nám všem: „Protož vyjděte z prostředku jejich a oddělte se, praví Pán, a nečistého se nedotýkejte: a já přijmu vás a budu vám za Otce, a vy mi budete za syny a za dcery, praví Pán všemohoucí.“ (2. Kor. 6.) Odděleme se docela od nepřátel Božích, neposlouchejme řečí jejich, hledme si svého spasení, hledme usmířiti Boha, jemuž se rouhají a volejme: Odpust, Hospodine, odpust lidu svému. Aby však modlitba naše byla účinnější a vyslyšena, vyzvějme tento měsíc opět Božské Srdce Páně, jehož milosrdenství nemá konce, a připojme ku svým obyčejným modlitbám následující:

M o d l í t b a .

O Ježíši! skrze nepoškořené Srdce Marie Panny obětují Tobě všechny modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly, ve kterých se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětují za napravení hrozných rouhání, jimiž nevděční křesťané nepřestávají urážeti dobrotu tvou a popuzovati hněv tvůj. O Ježíši, buďž vítězem nad nevděčností jejich skrze své milosrdenství, a dejž nám lásku horoucí, abychom i my nad násilím a hanou jejich zvítězili. Amen.

V krásném nebi prosí svatá Boží rodička za všechny své Věrné Ctitele.

Apoštolské požehnání od J. Sv. papeže Lva XIII.

redaktoru „Školy“, „Bibliotéky zábavné a ascotické,“ i jeho spolupracovníkům.

Stalo se u nás již zvykem, vyžádati si ku každé větší a důležitější práci podniknuté ku spáse duší požehnání sv. Otce, náměstka Spasitele všech lidí. Podobně učinili jsme i my u vydávání „Školy“ a zvěčnělý apost. nuntius kardin. Falcinelli splnomocněn od sv. Otce Pia IX. udělil je v jeho jmenu nám tím ochotněji, an byl se sprátelil s klášteřem Rajhradským sám z řehole jsa sv. O. Benedikta a redaktora „Školy“ jakožto apost. nuntius prvního na kněžství byl posvětil, *) načež v přátelské rozpravě častěji narážel.

*) Pro známé naše řádu kněžského uveřejníme dva listy kardinála Falcinelliho, z nichž vysvitá i srdečná láska i účastenství s našimi podniky na Moravě, kde tak rád meškal, s lidem obcoval — ač česky neuměl a vzdor vši dobré vůli ve svém stáří češtině již se naučiti nedovedl —, chceme tím obnoviti památku toho výtečného, přemilého cirk. hodnostáře, od něhož právě na Moravě muozi na kněžství posvěceni byli.

Domine Rude!

Quamvis ego legere non potuerim opus de fraternitatibus catholicis per Bohemiam, Moraviam, Silesiamque dissitis a te publicatum, cujus exemplar tuis litteris datis die 21. hujus mensis, mihi humanissime dono obtulisti, non possum tamen debitas non agere gratias pro laudabilibus animi sensibus, quibus donum exhibuisti. Deum precor, ut te ad multos annos sanum et incolumem conservet, semperque tuos dirigat labores ad Suam majorem gloriam, ad Ecclesiae Catholicae utilitatem, et ad S. Ordinis, cui nomen dedisti, splendorem. Sit tibi gratia Divina, quae per mearum manuum impositionem accepisti, bonorum operum faecunda, ita ut ego in meo filio spirituali possim usquequaque laetari. Quod facile tibi

Z dobrých příčin spokojil jsem se tehdy s uveřejněním pouhého obsahu onoho listu z 3. ledna 1870, kterým se uděluje apoštolské požehnání všem na vydávání „Školy“ se účastnicím, a tím snad se stalo, že někteří přátelé kněží to úplně přehledli a „Škole“ na zlou to vyčítali, jakoby nebyla se slušně představila sv. Otcí po příkladu jiných katol. časopisů a tedy z jeho modliteb je vyloučena, ana jemu úplně neznáma a od něho snad ani neschválena atp.

Ačkoli všechny takové výtky, které „Škole“ činěny byly, úplně jsou nepravdy a zbytečny vzhledem na opětné veřejné vyjádření papežů Pia IX. i Lva XIII. v záležitosti katol. časopisectva vůbec, které jako nanejvýš nutný prostředek k zachování a upevnění katol. víry rozhodně a se vším důrazem byli oznámili; prece chtěl jsem příležitostně své pouti do Říma a na Monte Kasino pro „Školu“ poznovu apoštolské požehnání vyžádati, abych je ale i písemně dosáhl, požádal jsem o ně prostřednictvím J. Em. apost. Pronuntia Jacobiniho. Kterak má žádost vyřízena jest, svědčí následující přípis J. Em. kardinála :

Reverendo Padre!

Nr. 16047.

Mi sono dato premura di far mettere ai piedi del S. Padre i varj esemplari degli opuscoli pubblicati da Vostra Paternità Rda e nello stesso tempo non ho mancato d' implorare per Lei e per i suoi collaboratori nelle sue lodevoli intraprese l' apostolica benedizione.

Sua Santità ha accolto con particolare benevolenza la Sua offerta ed ha annuito al Suo desiderio, come vedrà dalle rispettive parole della lettera di Sua Eminenza il Cardinale Segretario di Stato a me indirizzata in data del 2. Luglio Nr. 41117, paroleche amo trascriverle qui appresso :

„Dello zelo apostolico e della filiale devozione professata dal Padre Mathon alla S. Sede ed alla Persona del Romano Pontefice fanno indubbia prova le varie

successurum spero, si tuae sanctae vocationis spiritum constanter sequaris, iisque clarissimis adhaereas virtutum exemplis, quae in tuo praestantissimo Praelato, tuisque egregiis Confratribus ante oculos habes.

Excipe interim mea ex parte grati animi, peculiarisque existimationis sensus, quos profiteor

Viennae die 23. Januarii 1869.

Addictissimus in Christo

M. Archiep. Athen. Nuntius Apost.

Admodum Rnde. Domine!

Rite ad me pervenerunt una cum tuis litteris datis die 27. p. p. mensis Decembris, pia munera Beatissimi Patri qua Obolus S. Petri oblata, nec non tomus ephemeridum — scholae SS. Cordis Jesu — De muneribus a me acceptis jam certior esse debes per aliam syngrapham, quae eorundem traditionem testatur. Pro libro autem mihi humanissime oblato meum est modo tibi debitas agere gratias, ac gratulari quod strenuissime pergas in rebus pietatis ac religionis sollicitè procurandis. Ut autem hujusmodi tua studia in majorem Dei gloriam, animarumque salutem prospere imposterum etiam succedant, Apostolicam Benedictionem quam implorasti, tibi aliisque omnibus et singulis, qui ad praedictam pertinent societatem Suae Sanctitatis nomine peramanter impertior

Viennae die 3. Januarii 1870.

*Admodum Rndo. P. Placido Ord. S. Benedicti
Rajhradium.*

Addictissimus Servus

M. Archiep. Athen. Nuntius Apost.

e voluminose pubblicazioni da esso intraprese per ravvivare nel popolo l' amore alla chiesa e la pieta religiosa e per stimolarlo a soccorrere con l' obolo l' augusta povertà del commun Padre dei Fedeli.“

„E perciò che la Santità Sua nell' accogliere con particolare benevolenza i volumi, che il pio autore voleva deposti a Suoi piedi a testimonianza dei sensi di devozione e di attaccamento onde è desso animato, piacevasi di benedirlo con effusione di animo ed invocava su lui la pienezza delle celesti benedizioni, affinché lo scopo cui mira sia pienamente raggiunto e la sua opera riesca ognor più feconda di salutari frutti.“

Sono lieto di poter partecipare a Vostra Paternità Rda questa testimonianza di paterno gradimento ed affetto che il Santo Padre si è degnato darle, mentre con sensi di vera stima mi confermo

Di Vostra Paternità Rda

Vienna 19 Luglio 1880.

Affmo per servirla

*Al Rdo Padre Padre Placido Mathon Benedettino L. Card. Jacobini Pro-Nunzio Aplico.
del Monastero di Raigern, Brünn.*

Velebný pane!

Nr. 16047.

Vynasnažil jsem se, aby položeny byly k nohám sv. Otce rozmanité výtisky děl od Vaší Důstojnosti uveřejněných a zároveň neopominul jsem vyprositi Vám i Vaším spolupracovníkům ve chvalných Vašich podnikách apoštolské požehnání.

Jeho Svatost přijal se zvláštní laskavostí Vaší záсылku a svolil k Vaší žádosti, jak vidíte ze slov sem se vztahujících v listu od Jeho Eminence kardinála státního sekretáře ke mně poukázaném dne 2. července pod číslem 41117, slov to, jež Vám tuto milerád přepisují :

„O horlivosti apoštolské a synovské oddanosti vyjádřené P. Mathonem ke sv. Stelici a k sobě římského papeže podávají nepochybné svědectví rozmanité a obsáhlé spisy od něho uveřejněné k oživení v lidu lásky k církvi a křesťanské zbožnosti a k povzbuzování ho, aby podporoval haléřem cti-hodnou chudobu společného Otce věřících.“

„A proto ráčil sv. Otec přijav se zvláštní laskavostí díla, jež zbožný spisovatel přál si aby položeny byly k Jeho nohám ku svědectví citů oddanosti a náklonnosti, jakou nadchnut jest, požehnati mu z té duše i svolal na něj náplň Božího požehnání, aby účelu, jež si vytknul, úplně bylo dosaženo, a aby jeho snaha vždy hojněji vydávala spasitelného ovoce.“

Jsem tomu rád, že mohu Důstojnosti Vaší podati toto svědectví otcovské blahosklonnosti a lásky, již sv. Otec ráčil vyjádřiti Vám, co zatím s počitem upřímné úcty znaenanám se

Vaší Velebnosti

Ve Vídni 19. července 1880.

nejochotnější ke službám

**Velebnému pánu, panu Placidu Mathonovi,
benediktinu kláštera v Rajhradě ů Brna.**

L. Card. Jacobini, velevyslanec apoštolský.

N a d ě j e.

Kdyś toužil jsem nad světem,
že tolik slzi rodi —
proč nezpomněl jsem anděla,
jenž tímže světem chodí?

Ten anděl zve se naději,
a celou zemi kráčí,
on všude šumí peruti,
kde slza oko smáčí.

On v chýži nuzné staví krok,
však zná též palác skvostný,
a perut jeho chladí bol,
i snímá žalu ostny.

A slzy anděl uschová
jak poklad v nebes kraji,
kde hvězdy leskem radostným
jak věčné svíce plaji.

Již nedbám slzy žalostné,
co s oka mého kane,
vím, každá v nebes výšinách
že jasnou hvězdou vzplane.

A v bolu hledím k nebesům,
i setru slzu z tváři —
hle na nebeském blankytu
jak slz mých sestry září!

Vilém Ambrož.

Křesťanská rodina podle Srdce Ježíšova.

VII.

Křesťanský mládenec podle Srdce Páně.

Jiné zajisté nastanou poměry a povinnosti dítěti, když odroste a vstoupí do věku jinošského. A poněvadž tento věk ještě důležitější jest pro celý ostatní život jeho, než věk dětinství, nesmím opomenouti naznačiti tuto: jaký má býti v křesťanské rodině i odrostlý jinoch a co si na něm to Božské Srdce žádá.

Nuže, již tedy vzhůru! křesťanský mládenče, chystej se, půjdeš na vojnu! Víš zajisté již dobře, že život člověka zde na zemi není nic jiného, než ustavičné bojování, ano bojování na život a na smrt, boj o čas a věčnost. Tak bude co nejdříve i s tebou, nechť kráčíš za pluhem na poli, aneb s knihami do škol, tvůj věk právě přinese ti samý boj! — V odrostlém tvém těle vyrostla spolu i tělesná žádost a sesilila; tvá obraznost jako smělý malíř maluje ti v tiché chvíli před oči veselý a bujný život; zevnější svět s vnady svými se na tebe ze všad usmívá a hraje ti veselou do skoku; hýřiví kamarádi zvou tě a svádí špatným

příkladem na cestu hříchů; a abys byl ze všech stran znepokojován podpaluje oheň a dotírá na tebe i ten černý tam z podzemí a verbuje tě ku své armádě a pod svůj prapor! Ba věru nemusíš co vojín dlouho hledati své nepřátele, stojí již se všech stran kolem tebe, ba nosíš je sebou v nitru svém; avšak, jsi posud velmi nezkušený v těch věcech a nástrahách, které oni proti tobě osnují. —

Proto pravím chystej se k boji mládenče, a přede vším si vyhledej statečného a zkušeného vojvůdce, který by tě vedl k vítězství; dále opatř si potřebnou zbraň a cvič se v ní a nebuď zbabělým bázlivcem, nýbrž braň se udatně, odpírej zmužile, jdet o tvou duši a o tvé veliké dědictví, o tvé věčné nebe.

Co se týče rádného vůdce, toho již budeš znáti z mládí svého, není to nikdo jiný, než Ježíš Nazaretský, Syn Boží! Jeho slov, jeho příkladu se pevně drž. Také důstatečné zbraně on ti podává v svatých svátostech církve, těch uživej věrně a pilně, a pak doufám pevně, že

budeš s Jeho milostí a pod Jeho praporem dobrý boj bojovati a jednou dosáhneš také korunu života věčného.

Tak zajisté činili svého času hodni mládenci v oné křesťanské osadě, již byl svatý apoštol a miláček Páně, Jan, založil; neboť osadě této píše list, v němž nad jiné chválí statečnost tamnějších jinochů, a dí: „Vám píšu mládenčové, neboť jste silni v Pánu, poněvadž slovo Boží zůstává ve vás a poněvadž přemáháte zlého nepřítel!“

Dále pak přidává naučení o tom, před čím že mladík nejvíce se má mít na pozor. Nemilujtež ten zlý a Bohu nepřátelský svět! a nemilujtež ani, co v tom světě jest; neboť tu není nic jiného než žádost po užívání rozkoši, žádost smyslná a nenasytná chtivost po zlatě a bohatství, po nádheře a lesku, bujná a zpupná lehkomyšlnost, která sama sebe milujíc v pyše na své zdraví a bohatství, v hrdosti na svou krásu, na své síly a vlohby Pánu Bohu vzdoruje, všelikou povinnou čest a díky Mu odpirajíc. — Žádost očí, žádost těla a pýcha života, to jsou tytéž zbraně, jinníž hnal ďábel outokem i na Krista Pána; avšak poražen jest od Něho na hlavu opáchnou zbraní, totiž postem a mrtvením těla, dobrovolnou chudobou a pokorou nejhlubší. — Cheš-li i ty mládenče konati, co na tvůj věk přísluší, jdi a následuj Ježíše; bojuj pod Jeho praporem, který jest kříž, a Jeho zbraní, která jest zapírání sebe; neb jinak nelze ti obstáti proti nepříteli. — Abyš pak v tomto svatém boji nebyl osamělý, ukážu ti dobrého společníka. Ovšem nemůžeš všecko to činiti, co činil on, nicméně ale poznati můžeš, jak bys asi ty v tvých okolnostech a v tvém stavu si počínati měl a jak se zachovati.

Tento spolubojovník tvůj slul Pavel Erantišek a narodil se ve Vlaších 3. ledna 1694. Před časy byl jeho rod

vysoce vážen a bohat, tehdejšího času ale již se bylo bohatství valně ztenčilo, tak že sotva stačilo pro 16 dítek. Rodině tak četné nezbyvalo nic jiného, než pilně pracovati, a to také činili jak rodičové, tak ditky. Pavel byl z těchto nejstarší a také nejhodnější; neboť byl od sv. Otce Pia IX. za svatého prohlášen pod jménem sv. Pavel z Kříže.

Na jeho mládí ukážu ti nyní příklad, kterak by's měl proti trojmu nepříteli bojovati. —

1. Boj proti žádosti po bohatství. Pavel měl strýce, duchovního, který mu odkázal značné jmění své. Měl tudíž Pavel celé právo po smrti strýcově dědictví si vzíti, a byl by tím zajisté celé schudlé rodině pomohl. Ale nábožný mladík obával se, by světský statek nepopanoval srdce jeho; chtělť naopak sám nad statkem panovati; a proto, dle slov Kristových: „Není živ člověk jen samým chlebem, nýbrž i slovem Božím,“ — nevzal si náš Pavel z celého dědictví nic, než brevís s usazenými očima, řka ku Kristu: „Můj Spasiteli na kříži! dokládám se a zapřísahám, že ze všeho toho statku nic si nežádám, než tuto knihu posvátnou; neboť na Tobě mám dosti, Ty's můj statek, Ty's mé všecko!“ — Mimo jiné odkázal strýc Pavlovi zcela nový oblek od paty do hlavy; mladík přijal sice tento dar ale nikoliv z ješitnosti, aby se s ním jako páv světu ukazoval a chlubil; a proto si dal oděv ten zdělati jen z hrubé sprosté látky, by sloužil toliko k pokrytí, nikoliv ale k okrase těla. A tak snažil se i v této věci podobati se Pánu, kterýž z lásky k nám se chudým stal. —

Po letech vydal se náš Pavel na cesty do světa a přišed do jednoho města nalezl tu útulek u jistých manželů, kteří dosti jsouce zámožní žádných dítek neměli. Meškaje u nich nějaký čas tak slušně a mravně se choval, že jej za svého syna přijali a jednou celé své

jmění mu odkázati chtěli. Pavel však nešel do světa dobývati si bohatství, nýbrž bojovati pro Krista, a proto i nyní po druhé odřekl se statků světských a zůstal vítězem nad mamonou. Naopak byl obzvláštní přítel chudých lidí. Vždyť znal slovo Spasitelovo: „Což koliv učiníte nejmenšímu z bratří svých, mně jste učinili!“ — Slovo to choval v tak živé paměti, že s každým chudásem nakládal tak, jako by to sám Kristus Pán byl v podobě chudoby; všecko tedy, čeho jen mohl postrádati, rozdal chudým a nejednou sám kleče před žobrákem v uctivosti dar mu podával. —

Vezmi si křesťanský mládenče z toho naučení a poznej, jaký duch svatým mládencem ovládal. Toho ducha přijmi též sám a zřídí dle něho život svůj a své počínání. Na to nepříjde, jsi-li bohat aneb chud; i v bohatství i v chudobě můžeš být spasen, ale rovněž i zavržen, nýbrž ducha Kristova musíš mít v sobě a ten káže „nemiluj světa! — blahoslavení chudí duchem.“

Uč se předešším bohatství a statky světa považovati za to, co v skutku jsou, propůjčené nám prostředky k získání si zásluh. Nepřeceňuj je tedy, nebaž po nich nesmírnou chtivostí, nežij tak, jak žijí mnozí soudruhové tvoji v tom světě nynějším, kteří zaslepeni jsouc leskem zlata s celou duší a s celým srdcem oddávají se světu a jeho mamoně, tak jako by mimo ten svět veškerý nic více nebylo; jako by jediný úkol života jejich byl: získati si lásku, přízeň, úctu a poklady tohoto světa. Není možné obě milovati Boha i svět, nemůžeš milovati peníze a spolu též Pána Boha nade všecko! — Píšeť svatý Jan: Kdo miluje svět, v tom není láska k Otci nebeskému. —

2. Boj proti nečistým duchům. Jistý svatý mládenec říkával: „Čistota činí mne andělem, nečistota ale horším ďábla!“ — A téhož náhledu

byl i náš Pavel z Kříže, proto se také ozbrojil statečně k boji o čistotu stavu svému přiměřenou. Jak se samo rozumí, jest pak osobám svobodného stavu přiměřená čistota panická; ano, nejen příslušná, nýbrž i povinná, a kdo v tomto ohledu strávil své mládí bez hráchu v myšlení, v slovech a skutečích, ten jest již — zvláště za našich časů — skoro poloviční svatý. Avšak náš Pavel chtěl býti netoliko polovičním svatým, nýbrž celým a proto tak horlivý a úzkostlivý byl u věci této.

Legenda vypravuje o něm dále:

Pavel byl povahy nikoliv chladné a netečné, nýbrž ohnivě a prudké, ducha živého a v mladosti své způsobí dosti tékavých a bujných, což vše snadno v nebezpečí ho mohlo uvéstí. Avšak tím větší byla s druhé strany jeho starost, by neztratil svého pokladu tak vzácného. Ovládala jej veliká bázeň, kterouž poháněn byl ustavičně se poroučeti v ochranu Boží a u Něho potřebné síly hledati. Spolu užíval také všech prostředků, by se od poškrvny uchránil, zejména mrtvil přísně tělo své, aby touto kázní jako trnovým plotem chránil srdce své před úhonou. Neméně přísný byl v jídle a pití; tu bylo zásadou jeho: Kdo nemrtví lrdlo, nezkrotí i tělo. Též rozmluv s osobami druhého pohlaví štítil se jako morové rány. Když pak nieméně příbuzní jej chtěli bez jeho vědomí zasoubiti s hodnou a počestnou pannou a již do jejího domu jej přivedli k ujednání sňatku, nezvedl Pavel ani oči ze zemi, ale s duší svou utíkal se k Bohu, by jej z toho osídla vysvobodil. Ano k sv. čistotě měl takovou lásku, že říkával začasť: „Raděj zemřítí, než čistotu utratiti.“ — Jest také bezpečně dokázáno, že jej ochránil Bůh již od mladosti tou měrou, že od té doby, co počal rozumu užívati až do své smrti zachoval si panickou čistotu neporušenou! —

Tak čteme o sv. Pavlu z Kříže; a nyní pošlyš křesťanský mládenče! Dejme tomu, že bys měl s celým svým jméním, které na světě máš, cestovati tmavým a hustým lesem, kde, jak s jistotou víš, budou číhati loupežníci na tebe, aby tě oloupili; rei, co učíš? jak se opatříš? Rozmysli si to, a pak mi pověz, jaké učiníš opatření v tom ohledu, abys unohem vzácnější poklad než zlato, totiž abys svou panickou čistotu bezpečně a bez úrazu pronesl tisícerym nebezpečím ze všech stran světa na tebe číhajícím? — Jak jej chráníš před loupežníky a vrahy tebe se všad obklíčujícími?

— — Či neměl bych se snad napopak tázati, co's učinil již vše abys pokladu toho co nejdříve ve světě pozbyl? — Vždyť zdá se zajisté jako by nynější novomodní mládež — a to zejména odrůstající jinoši již ani neznali, co vůbec čistota panická jest. Tak nešetrně s ni nakládají, tak lehkomyšlně, ba řeknu tak zle, že v nebezpečí hříchu se vrhají, jako by se již ani dočkati nemohli toho, aby perlu tu nebeskou do bláta zahodili. Ovšem, když se octnou na smrtelné posteli, tenkrát nahlížejí pošetilost svou a krvavými slzami, ba životem svým zaplatili by ztracený poklad čistoty.

3. Boj proti hrdosti a pýše. „Pýcha, — jak již staré ale pravdivé dí přísloví, — předchází pád!“ Nechceš-li tedy mládenče křesťanský padnouti v hřích a nepravost, buď pokorný. Avšak, jak již jednou jsme o tom mluvili, žádná ctnost nepřijde sama sebou, nýbrž se musí cvičením dobytí; a tak jest i s pokorou. Vždyť i čist a psát musil jsi se také učiti, t. j. musil jsi jednu vzíti knihu do ruky a pokusiti se čísti; a jindy musil jsi vzíti péro a začít psáti; a tak chtě jednou dosáhnouti pokory, musíš také začít se pokořovati. Viz, jak si tu počínal sv. Pavel z Kříže.

Když mu bylo 19 let, byl jednkrát na křesťanském cvičení, jak byl

od mladosti uvyklý činiti. (Neboť nenáležel nikoliv k výrostkům takovým, kteří vyšedše jednou ze školy se domnívají, že již všechno znají a umí, a že nemusí vícekrát slyšeti žádné kázání ani cvičení více; a tak dohlídce svého duchovního správce se vyhýbají právě v tom čase, kdy by toho nejvíce zapotřebí měli.) Pavel však nestyděl se, vezdy pilně a pokorně naslouchati slovům svého duchovního otce a odměněn jest za to od Boha velikou milostí. Dal mu totiž Bůh poznati, že by měl zcela nový a mnohem ctnostnější život započítí. Ihned uposlechl tomuto vnuknutí s hůry a v 19. roku svého stáří složil důkladnou generální čili životní zповěď. —

Zповěď! a dokonce generální zповěď! Ký to postrach pro nynější odrostlou mládež! — Ale víš milý čtenáři, proč se ti mladíci na mnoze svaté zповědi tak štítí? — Tajná pýcha a hrdost jest toho příčinou! Zповědnice jest jim jak soudní síň; kdo se tam octne, ztratí všelikou dobrou pověst mezi kamarády a je v nebezpečenství, že při nejlepší příležitosti se mu s tím vysmějí. Že ale duše jejich skutečně jest před Bohem vinna hříchy — toho ty přepjaté hlavy nedbají.

Náš Pavel ale, co svatý mládenec snýšlel rozzumně a po křesťansku. V očích jeho byla zповědnice tolik co Kristem Pánem zřízená koupel pro duši; a tu chtěl vždy čistou a svěží si udržeti. Protož, milý mládenče, jako se lidé pranic nestydí a neštítí užívati lázni, tak i ty nemáš se styděti častěji čistiti své srdce od prachu a nečistoty. Aroit třeba k tomu pokory, avšak jen tolik, abys sebe sama nedržel za lepšího, než skutečně jsi; či snad ani tolik pokory nebyl bys s to v srdci svém sehnati?

Pavel šel tedy co 19letý mladík k životní zповědi a nechal se od svého duchovního správce vésti jako dítě od otce. Tento však věkem již sešlý a

často nevrly zacházel s mladíkem dosti příkře v tom úmyslu, aby jej cvičil v trpělivosti. Na př. činil mu u přítomnosti jiných lidí veřejně předbůzky, nejednou odepřel mu svaté přijímání a při každé příležitosti měl na něm co kárati. Ovšem ani dobrý úmysl neomlouvá vždy takové jednání, než u Pavla potkalo se s tím nejlepším úspěchem. Byla to pro něho zkouška, kterou se osvědčiti měl, je-li skutečně rádným křesťanem podle Srdce Páně, čili jen tak povrchním svatouškem. Bezpochyby chtěl i sám duchovní správce jeho o tom se přesvědčiti a odtud to jeho divné počínání. Nejednou byl Pavel pokoušen a ponoukán, by odešel od něho a vyhledal si jiného zpovědníka, který by mu lépe rozuměl; ale všem takovým nástrahám zmužile odpíral, říkáje: „Tentokrát ho ještě nepustím, hodit se dobře pro mne, že mne pokouje; a tak zůstal skutečně až mu zpovědník sám nařídil, by si jiného vynašel, který by lépe věsti uměl dnuš jeho k vyšší dokonalosti.

Několik let na to dostal za zpovědníka nábožného biskupa, ač tento nad jiné mu vštěpoval do srdce, by se jen pýchy chránil; a Pavel si vzal učení toto tak k srdci, že po celý svůj život hřích ten co nejvíce nenáviděl a se vši silou proti němu se bránil, až mu Bůh konečně za odměnu za jeho vytrvalost udělil tu milost, že žádná hrdá a ješitná myšlenka již jej neobtěžovala, ani tenkrát, když lidé s ním jako se světcem nakládali. Také říkával svým soudruhům: „Vězte, že jedno zrnko pýchy vyvrátí celou horu svatosti; protož buďte pokorní a učeť se sebe znáti, co jste!“

Pokoru tuto osvědčoval Pavel i jsa odrostlý vůči svým rodičům; doma je věrně ve všem poslouchal a maje z jich nařízení někdy se odebrati, pokleknul dříve před nimi prose za požehnání.

Že ještě pokornější byl v obcování s Pánem Bohem, rozumí se samo sebou. Bůh sesílal na něho časté nemoce a tu říkával Pavel: „Pane, čiiš se mnou, co chceš, muč mne, jak dlouho se Ti líbí — nech mne jen Tvým býti!“ — A ku svým domácím zas: „Obrátíme-li se ve všem s důvěrnou a pokornou modlitbou k Bohu, tu činí skrze nás Bůh, ač bídní a nuzní jsme veliké věci ku slávě své; jinak ale sami ze sebe nic dobrého nedocílíme.“ —

Tak jest milý mládenče! bez rádné modlitby nedovedeš býti a zůstatí hodný, mravný a ctnostný člověk, tak jako rybě nelze bez vody žiti. Upustí-li člověk od modlitby, upustí od Boha a náleží dáblu. Bůh se totiž od něho vzdaluje a zlý duch má k němu více přístupu. A to mládenče platí o tobě tím více, a proto pamatuj mi rádně na zbožnou a jádrnou modlitbu!

4. Pavel najímá soudruhy ku sv. boji. Ještě něco ti milý mládenče připomenu. Ty nejsi žádným poustevníkem někde na poušti, nýbrž bydlíš snad u svých rodičů, aneb jsi někde na službě, aneb v továrně, aneb sedíš kdes ve školách — zkrátka jsi mezi soudruhy sobě rovnými; jsi jako vlna na moři života od jiných hnána a sama zas jiné před sebou pohánějící. Z toho vysvítá, že nežiješ pouze sám pro sebe a o sobě, nýbrž že jest ti také ohled bráti na své druhy kolem sebe, či jinak řečeno, že máš jisté povinnosti vzhledem na své bližní; tedy jim k vůli — slyšíš to? — jim k vůli musíš činiti dobré a chrániti se zlého, nechceš-li se vinen státi cizím hříchem. — Neboť přišel-li by v čas války nepřítel do naší země a sváděl by kamarády tvé k sobě za zrádce vlasti, nesmíš se ty lhostejně a mlčky na to dívati, jinak jsi též zrády vinen.

Tak tomu rozuměl Pavel v smyslu duchovním. Již v domě otcovském co

nejstarší mezi bratry byl jim všem vzorem všech ctností. Vyučoval je netoliko v pravdách křesťanského náboženství, obzvláště v uctívání přehořkého umučení Páně, předčítal jim nábožné knihy, ale se slovy spojoval i skutky.

O svátcích vycházel po odpoledních službách Božích s několika nábožnými mladíky na procházku rozmlouvaje s nimi cestou o věcech Božích. Hlavně se vynasnažoval odstraniti pohoršlivé chování mladých lidí, a docílil toho, že přestalo jejich noční toulání a hulákání. Kde mohl zabraňoval špatným řečím; vstoupiv do společnosti mladých lidí ihned se ptával o čem rozprávěli; a hle, Bůh mu dal takovou nadvládu nad jinými, že se ho báli; jakmile zahledli jej z daleka přicházeti, ustali v řeči oplzlé a říkali: Pojďte, tamhle přichází svatý! — Aby mu dodal vážnosti u lidí, udělil mu Bůh zvláštního světla, že viděl a předvídal velké tresty Boží a smrt těch, kteří napomenutí jeho neuposlechli. Rovněž poznal stav svědomí člověka,

tak že jsa s někým o samotě se vši určitostí k němu pravil: Bratře, ty jsi spáchal ten a onen hřích! Jdi, vyzpovídej se; a poučiv ho o řádné zpovědi dovedl jej k horlivému knězi, s prosbou, by se ujal tohoto hříšníka.

Tímto způsobem vytvořil si Pavel vybranou společnost stejně smýšlejících mladíků, s nimiž mívával posvátné rozpravy, k službám Božím a ku konání dobrých skutků je vybízel. A soudruzi tito byli v ctnosti tak utvrzeni, že když jeden z nich jda osamělou cestou od jakési lehké ženštiny k hříchu byl pokoušen, metlou ji udeřiv zahnal ji; ano mnozí z nich vstoupili v rozličné rády duchovní.

Zde máš křesťanský mládenče jakési zrcadlo svědomí, do něhož, až pŕhjdeš budoucně k sv. zpovědi, pilně nahlížeť a sebe sama se taž: Kterak ty jsi doposud v těchto věcech si počínal, a jak se's zachoval ku svým soudruhům? — Činil-li's, co káže křesťanská láska k bližnímu, či jsi na to dosud ani nevzpomněl? — —

Bílá Hora blíž Prahy.

Jestliže si letošního roku na začátku nejkrásnějšího jarního měsíce května mnozí mnohé vycházky slibovali, na konci téhož měsíce museli s bolestí vyznati, že se zklamali ve své naději, anebo spíše řečeno, že máj je oklamal. A proto ony odložené výlety mohou teprvé v červnu a v červenci vykonati. Venkován ovšem nemůže pochopiti, proč z městar vše se ven stěhuje zvláště v neděli, kdežto on zase raději chvátá do něho.

Poněvadž i mně bylo usouzeno polýkati vzduch městský, a k tomu ještě velkoměstský, totiž pražský, použil jsem taktěž jednoho krásného dne červnového, a kroky své jsem obrátil v tu stranu, kde Pražanům na večer slunko se ukrývá,

ku bráně „říšské.“ Ach jak volně se tu dýchá, a jak krásně se vyjímá starožitná dědina Břevnov se svým klášterem benediktinským a s velkolepou budovou chrámovou sv. panny a mučeničky **Markety**; odkudž i celá dědina slove v obyčejné mluvě „sv. Marketa.“ V pozadí za Břevnovem ukazuje se lesík, zvaný „Hvězda.“ Jestli to obora dosti velkého objemu, v jejíž prostředku se nalézá krásný letohrad králů českých, nemýlím-li se, již z dob Rudolfa II., a ~~zvířec~~ v podobě osmihránné hvězdy, odkudž i jméno celé obory, jenž v letním čase slouží Pražanům za místo výletu a oddechu. V téže oboře se odbyvá každoročně v neděli po sv. **Markyť** jedna

z nejhlučnějších národních slavností pražských, taktéž „Hvězda“ zvaná, na níž se mladí i starí těší, tak že v tento den se zdá celý háj kolem sebe se točiti a hemžiti, „Hvězda“ podivně oživla těmi tisíci svých hostů.

Ale ani sv. Marketa, ani „Hvězda“ mne tak nevábily, ant obě jsou mi dosti známy, nýbrž já jsem pozíral ještě dále, poněkud v lese, v tu stranu, kde se kmitaly jedna vyšší a dvě menší věže. Onen kostelík jsem tentokráte za svůj cíl si ustanovil: „Bílou Horu.“ S ní chci i čtenáře „Školy B. S. P.“ blíže seznámiti, najmě s tamnější kaplí mariánskou.

Dostihnuv po delší cestě, více než hodinu trvajíc, tohoto místa, pozíral jsem po vůkolí, a věř mi, čtenáři milý, že mi nelze popsati všechny city, jež v tomto okamžiku se ve mně ožvaly. Zadumal jsem se, stoje na tomto velepamátném místě, do oné doby, kdy zde proti sobě stála bojující vojska, česká a císařská, kdy stáli proti sobě nejen Němec a Čech, nýbrž sami rodní bratři Češi. Kolik životů českých padlo tu za obět svůdnictví, ctižádoši a odrodilství!

Věru, můžeme říci, že Bílá Hora jest jedním z prvních a hlavních jevišť království českého, na němž se odehrávala truchlohra pro zem českou nejsmutnější a pro říši a panující dům nejdůležitější, tak že všim právem všechno až doposud k hoře této se obrací. Onen 8. listopad roku 1620 zůstane památným dnem pro dějiny, kde se rozhodlo o panství císaře Ferdinanda II. nad Čechy.

Mám však za to, že jednomu každému Čechoslovanu známa jest událost tato z dějin, tak že mi ani není třeba blíže se zmiňovati o ní. Necht' si se již tak neb' onak zahaluje, necht' si se odvolávají i k tomu, že národ český zde používal svého práva, zvoliv za svého nového panovníka Bedřicha falckého, zvaného „krále zimního“; — nicméně necht' každý soudný uvažuje toliko tyto

dvě otázky: směla a mohla se pominouti smlouva mezi rodem habsburským a národem českým učiněná? 2. Zúčastnil se veškerý národ anebo jeho zástupcové volby Bedřicha, či nebyla to snad zřejmá vzpoura proti zákonnitému panovníku Ferdinandovi II.? A tu musí každý uznati, že veliká nerozváženost panovala na obou stranách, jak totiž na straně zvoleného krále Bedřicha, tak i na straně volících pozvící protestantských stavů českých, k čemuž ovšem oprávněný Ferdinand lhostejně přihlížeti nemohl.

Pročež jinak se nedá mysliti, než že zbraní mělo býti rozhodnuto o spravedlnosti, a Bílá Hora byla svědkem tohoto krvavého prolévání.

Císař Ferdinand z počátku nalezal se v krutých nesnázích, vždyť nejen v Čechách na odpor se mu postavilo vzpurné panstvo, nýbrž i v Rakousku a v Uhrách; ale pomoc přišla ještě v čas z ciziny. Ačkoli knížata německá svou pomoc mu, jakožto císaři německému, odřekli, nicméně brzy utvořil se spolek „katolická liga“ zvaný, jenž se postavil za ochrance práva rodu habsburského. V čele této ligy postavil se zbožný a neméně chrabřý vévoda bavorský, Maxmilian; taktéž i Španělsko odeslalo pomocné vojsko pod dozorem hr. Buguvy (čti Bukvy) a Spinoly, ano i král polský slíbil odeslati několik tisíc kozákův. Náčelníkem vojsk zbujných stavů českých byl hrabě Mat. Thurn, podporován jsa 4000 muži, jimž velel hr. Mannsfeld, a jež byli vydržováni vévodou Savojským, jakož i něco mužstva uherského pod Bethlenem Gaborom.

Dne 9. září spojilo se vojsko ligy křesťanské s vojskem císařským, a hned počalo dobývati Písku, jenž brzy se dostal do rukou Ferdinanda. Brzy na to i město Strakonice. Ve hradě však bylo již dříve od vášnivých protestantů mnoho posvátných věcí zničeno a zpustošeno. Mezi jinými věcmi byl zde nalezen malý

obrázek 1 1/2' z výše a 1' z šíře, představující narození Božského Spasitele v sádře malovaný. Malé nemluvně spočívá na plénkách a Matka Boží jest vyobrazena, anať se mu klaní; v pozadí za ní jest sv. pěstoun Josef, a se strany v průčelí obrázku toho dva pastýři, kterák se tomu zjevu plni vroucnosti diví. — Pohozen ležel v prachu mezi starým haraburdím tento krásný obrázek; pak vynešen byl na světlo a byv očištěn, tu přišlo se na stopu protestantského vandalismu: oči všech osob tohoto obrázku byly vypíchnány, toliko očka malého Ježíška zůstala ušetřena. Že nález tento sám velice účinkoval na vojsko křesťanské, dá se snadno domyslit, ale on byl ještě tím více použit od P. Dominika příjmím Jesu Maria.

Kněz tento byl vrchním představeným (generálem) rádu karmelitánského v Římě a pro svou učenost, bezúhonnost a ráznost byl milován nejen od nízkých, nýbrž i vznešených. Vždyť sám papež Pavel V. v mnohých záležitostech se tázával Dominika o radu. Na žádost Maxmiliana bavorského, jenž jej taktóž dobře znal, byl od papeže poslán Dominik do Bavor, aby tu povzbuzoval tu a tam klesající mysl vojínů, čemuž věru také dostál ve svrchované míře, a takto dal i bitvě této ráz náboženský.

Velitelé spojených vojsk zdráhali se vpustiti se v boj, ale Dominik to byl, jenž od oné doby, obraz Marie Panny v Strakonících nalezený maje zavěšený kolem hrdla svého, dodával jim zmužilosti, volaje k nim: „Když Bůh s námi a Matka Páně, kdož proti nám?“ Dominik objížděl všechny části vojska volaje k vojínům: „Dítky, nelekejte se, Matka Páně stojí po straně vaší!“ Brzy na to začala bitva.

Dominik stál jako druhdy Mojžíš na hoře s upřenými očima k nebesům, modlil se vroucně, modlil se za věc spravedlivou, ze rtů jeho bylo slyšeti

neustále slova: „Exurge Domine et judica causam tuam, t. j. Vstaň Hospodine, a rozsuď svou při,“ a zase na vzájem utkvělo oko jeho na obraz spočívající na prsou, a tento pohled vynutil mu onen zbožný vzdech k Marii P.: „Monstra te esse matrem, t. j. Ukaž, že jsi matkou.“

Bojováno bylo na obou stranách zmužile, vždyť jak vojska císařská tak i vojsko české vědělo dobře, že od výsledku této bitvy závisí celá další budoucnost. Ani ne celé tři hodiny trvalo hrozné divadlo. V první hodinu bylo bojováno na obou stranách stejně zmužile. Avšak brzy se stalo, že uherským jezdcům podarilo se prolomiti na jedné straně vojsko císařské, a již již se ozývalo z plných úst: „Vítězství, vítězství.“ Slyše to Maxmilian spěchá zarmoucen k Dominikovi, tento však nedá se zvíklati ve své důvěře v Matku Boží, a tím vroucněji opětuje slova: „Monstra te esse matrem.“ Ucpána byla brzy prolomená mezera a vojsko s novou zmužilostí se vrhá v řady nepřátelské a co vidí nyní Maxmilian? Ti, jež dříve volali „vítězství,“ opouštějí své pevné stanovisko, dávají se na útěk, zmatek a zděšení panuje v táboře nepřátelském, kdežto na straně vojska císařského jásání nechce vzíti žádného konce. Velitelé spěchají k Dominikovi, tento však jim podává obraz mariánský a pln důvěry a posvátného nadšení volá: „Gaude Maria virgo, cunctas haereses sola interemisti in universo mundo, t. j.: Raduj se Maria Panno, neboť všechny bludy jsi sama potřela na veškerém světě.“

Slavný vjezd měl býti uspořádán do Prahy, avšak Maxmilian, dobře znaje komu vítězství má přičítati, odmítl takovéto nabídnutí, poukazuje při tom na slova žalmisty: „Non nobis Domine, non nobis, sed nomini tuo et matri tuae da gloriam, t. j.: Ne nám, o Pane, ne nám,

nýbrž svému jmenu, a Tvé Matce dej slávu.“

A ta jí byla také důstojným způsobem vzdána; malý obrázek vzal P. Dominik do Říma a tu v největší slávě byl vnešen do chrámu karmelitánského r. 1622 za vlády papeže Řehoře XV. Obraz tento byl pak od zbožných Římanů vysoce ctěn, a lid sám to byl, jenž mu dal název „Maria de Victoria, Vítězná P. Maria,“ a Alexander VII. ustanovil, aby na památku tohoto vítězství byla v církvi sv. slavena slavnost na počest Rodičky Boží a sice vždy v druhou neděli v měsíci listopadu, což se až doposud zachovává, vždyt i v letošním kalendáři církevním nalezneš: dne 14. list.: Patrocinium B. M. V. Slavnost Ochrany Panny Marie.

Ale i místo samo, kde toto krvavé dráma se odehrávalo, nemělo přijíti zcela v zapomnutí. Z vděčnosti za obdržené vítězství dal císař Ferdinand II. zbudovati malou kapli na Bílé Hoře, v níž zavěšena byla věrná kopie malého obrázku Marie Vítězné, a zbožní katolíci jak z Prahy tak i z vůkolí sem spěchávali dílem ve slavných průvodech, dílem jednotlivci, aby zde vzdali čest a slávu Marii Panně, a pomodlili se za ty, jichž kosti zde odpočívají.

Ale během času se stalo, že kaple bělohorská byla zanedbávána, ano docela opuštěna stála, a leda tu a tam že do ní vkročila noha tamnějšího rolníka, jenž vzděláváje půdu a při orání přišel-li na kosti, z uctivosti k zemřelým je snášel na hromadu do kaple, z níž se tedy stala — kostnice. Až teprve v r. 1704 jistý zednický tovaryš Michal Hagen, rodilý z Bavorska, se zasadil vši silou svou, byť z počátku i dosti slabou, o zvelebení této svatyně. Slibem se zavázal že chce svůj poslední pracně vydělaný groš na obnovení její obrátiti, jest nám krásným vzorem křesťanské obětavosti, ale i předmětem naší obdivy.

Hagen to byl, jenž původní kapli jak do délky tak i do šířky zvětšil; a hle brzy povšimli si mnozí takovéto v pravdě křesťanské horlivosti jednoduchého zedníka, horlivého pro čest a slávu svatostánku mariánského, vidouce zvláště i jeho další přičinění, anť zastával místo kostelníka při ní až do své smrti r. 1735, a proto obraceli své oči k Bílé Hoře, a tak se teprve z ní stalo, čím až doposud jest, — pravým místem poutním, kamž zvláště Pražané za letní doby rádi se ubírají.

Ležít kostelík ten při silnici, a již vkusná ozdoba vchodu s císařským orlem tě vítá. Vstoupíš-li do vnitřa, nalezáš se v ochozi v podobě pravidelného obdélníka, v jehožto čtyřech úhlech se nacházejí čtyry dosti vkusné kaple a sice sv. Vojtěcha, vystavena od Jarol. hrab. Colloredo, sv. Jana Nep. nákladem Frant. hrab. Trautmannsdorfa, svatého Václava od Václava Markvarta rytíře z Hrádku, a 4. konečně na počest nejsv. Trojice postavena od rytíře Leopolda z Mohrenfelsu. Ochoz sama (ambity) jest malbami okrášlena, a sice na klenutí se nalezají zázračné obrazy Rodičky Boží v Čechách, na Moravě a v sousedním Bavorsku, a až do dnešního dne jsou ještě dosti zachovalé, což se již o malbách na zdi říci nemůžce, kde zase jest celý růženec znázorněn jakož i jednotlivé výjevy ze života Rodičky Boží.

Uprostřed pak této uzavřené prostory jest kaple sama s věží a po stranách dvě přistavené kapličky sv. mučenika Hilaria a sv. Feliciany s menšími věžkami, v nichž odpočívají těla těchto dvou světců. Ovšem že pozornost tvou nejvíce poutá onen malý obrázek nad oltářem hlavním umístěný, ale netoliko ty sám, nýbrž i tisíce poutníků se obracejí k Marii P., v rozličných nesnázích svého života ji vyzývajíce, a ta důvěra lidu, jakou k ní přese všechny utrahačné řeči až dosud chová, jest nejlepší důkazem,

že se asi i u nich osvědčila býti pomocnou, a ve všech pokušeních i vítěznou. Myslím, že by i tům hanobitelům tohoto posvátného místa, jenž stěny jeho rozličnými hanopisy a kletbami kazí, jak jsem se sám přesvědčil a místní duchovní mne upozornil, nebylo na škodu, kdyby vešli do vnitř svatyněky a zde se odporučeli pod ochranu Marie Panny, aneb konaji-li již výlet vlastenecký, alespoň se pomodlili zbožný „Otče náš“ za padlé zde předky své, neb tím by jim více pomohli, než jak se to až doposud stávalo nerozumným zehráním a zlořečením na Bílou Horu.

V takovémto rouše stála svatyně bělohorská v předešlém století; avšak každý z čtenářů „Školy B. S. P.“ ví ze všeobecných dějin, jaká pohroma stihla církev zvláště v území mocnářství našeho za vlády císaře Josefa II., jenž mnohou dobrou myšlenkou byl sice nadchnut, avšak nicméně na mnohých místech bylo mu se setkatí s právem, a chtěje svou myšlenku provéstí, musil právo buďto obejítí, anebo přímo proti němu jednatí. Myslím totiž ony četné základní listiny, od předků jeho „na věčné časy“ stvrzené, jež v 8. desetiletí předešlého století vzaly za své. A k tům se bylo přidružití i kapli bělohorské, jež byla v r. 1786 vyzdvihnuta.

Po 28 roků pohlíželi darmo zbožní ctitelé mariánští v Praze přebývajcí k Bílé Hoře, avšak tato zůstávala pro ně vždy zavřenou, až konečně v r. 1812 za vlády nezapomenutelného císaře Františka I. a sice 1. října byla pro ně otevřena, anť tímto dnem starý kostelík odevzdán byl opětně svému původnímu účelu t. j. službě Boží. A kdo byl jejím vzkřísitelem? Ten, jenž u Matky Boží odpočívá očekávaje svého vlastního vzkříšení, Josef Čapek, kanovník kolleg. kapitoly u Všech Svatých.

Dlouho již přemýšlel o tom, kterak by bylo možno bělohorský kostelík k jeho

drívější slávě přivéstí, ale vždy se mu stavěly v cestu nové a nové překážky, jež se hlavně otáčely o to: „Kdo provede náklad?“ Je-li však kdo opravdově nadchnut pro věc dobrou, ten dojísta neběře ohledu ani na práci, ani oběť peněžitou a tak tomu bylo i u Čapka. V r. 1811 zakoupil vše v ceně 10.000 zl., a svým nákladem dal vše obnoviti a upravití.

Avšak obezřetný muž dívá se i do budoucnosti, a tak činil i tento dobrodinec; neb ona myšlenka: „Co se ale stane později z této svatyně, nebude-li dobře spravována?“ tanula mu na mysli, jakož i druhá: „Co by byl chrám platen bez kněze?“ A proto i v tomto ohledu snažil se pojistiti budoucnost bělohorského kostela. Učinil totiž fundaci na vydržování duchovního správce, s tím toliko závazkem, aby každou sobotu sloužil za něho a jeho přízeň oběť mše svaté. Pro případ však, jak opatrně zní závěrka v jeho poslední vůli, kdyby opětně propadla Bílá Hora osudu vyzdvížení, má býti vše prodáno, co ke kostelu přísluší, a rozdáno mezi chudinu pražskou, ony pak mše sv. mají býti přeloženy ke chrámu Panny Marie Vítězné v Praze.

Aby však tím jistěji byl utvrzen o vyplnění své vůle, proto uzavřel smlouvu s řádem benediktinským v Břevnově v r. 1824, kterou se rád zavázal převzítí bělohorskou svatyni netoliko ve svou ochranu, nýbrž i ve správu duchovní, a proto dosazuje vždy jednoho ze svých členů jakožto administrátora kostela bělohorského.

Vidouce mnohé šlechtné duše obětavost Čapkovu, podporovaly jej v jeho šlechtném úmyslu většími menšími částkami, tak že on, své než-li vypašší svého ducha v r. 1828 se zářícím okem radosti mohl popatřiti na dílo jím započaté a dokonané, a místo, jež si byl sám zvolil, nechť mu je místem lehkého odpočinku, k čemuž dojísta i četné zá-

stupy poutníků sem přicházejících svou modlitbou mu jsou nápomocny.

Douška: Bylo mi z jisté dosti spolehlivé strany tvrzeno, že onen původní obrázek Marie P. v Římě se nalezající

v kostele karmelitánském na počátku 3. desetiletí tohoto století vzniklým požárem byl zničen. Poněvadž mi není možno o pravdivosti tohoto výroku se přesvědčiti, přenechávám to úsudku těch, jež Řím již byli navštívili.

Hleďte, aby se dítky modlily.

Největší světci obzvláště vážili sobě modlitby dítek, a odporučeli své záležitosti Pánu Bohu vezdy skrze modlitbu dítek, a zkušenost nám dosvědčuje, že toho marně nečinili; modlitba dítek byla, vezdy vyslyšena. Že tomu skutečně, toho dokladem mnohé jsou příklady. Sv. František Xav., apoštol Indie a Japanu, říkával, že modlitba dítek mocným mu byla prostředkem na obrácení pohanů, a sv. Filip Neri zkusil totéž při své apoštolské horlivosti a při svých kázaních. Když nemohl kázáním hříšníky obrátiti ku pokání, vzal do ruky zvoneček, chodil po ulicích a svolával děti; až jich měl hodně okolo sebe, šel s nimi do kostela, poklekl s nimi před Svátostí oltářní a všickni pospolu modlili se následovně: „Spasiteli můj, Ježíši Kriste, smiluj se nad ubohými hříšníky!“ A to pomohlo. Sv. Vincenc Ferreri měl roku 1516 misie v městě Rennes, i postavil na velkém náměstí obraz Panny Marie, a před tímto obrazem shromáždňoval každodenně všechny dítky města. Napřed nechal dítky se modliti k nebes královně za obrácení hříšníků, pak je poslal domů, jsa ujistěn, že kolik dítek se modlílo, tolikéž bude apoštolů pracovati na spásu rodičů a příbuzných. A skutečně nebylo ani jediného člověka, jenž by nebyl použil sv. misií ku spásě své duše. To všecko způsobil modlitba dítek. Tak alespoň byl sv. Vincenc přesvědčen a proto na smrtelné posteli odporučel misionářům modlitbu dítek, říka: „Modleme se mnoho, hleďme, aby se mnoho lidí modlili a obzvláště dítky.“ — Jak to teprv uměl sv. František Saleský, aby dítky pracovaly na spasení duší! Každou neděli v poledne, když se zvonilo Anděl Páně, chodil po ulici mladý človíček, zvonil a volal: Pojďte na křesťanské cvičení, ono vám ukáže cestu do nebeského ráje! Tak se shromáždily děti okolo sv. biskupa a modlily se s ním tak nábožně, že pouhý pohled na ty modlicí se dítky pohnul srdce hříšníka ku pokání. Velmi krásně praví životopisec toho svatého: „On patřil na své malé stádo, a jeho malé stádo patřilo naň.“

Když všechny děti oči své na biskupa upřely a srdéčka jejich zbožnosti roznicena byla, pozdvihnul sv. biskup rukou i očí svých k nebesům, jako anděl Boží, jenž všechny tyto nevinné dušičky na rukou držel, je vzhůru do nebe vedl, aby se tito pozemští andělé sjednotili s anděly v nebi, a onu hojnost milostí vyprosili, jimiž více než sedmdesát tisíc bludařů obrátil. — Ještě o jednom příteli dítek se zmíním. Byl pak jím znamenitý Gerson. Tento Gerson byl napřed kazatelem na vysokých školách v Paříži; odtud odešel potom do Lyonu a vyučoval dítky katechismu. Jsa sešlý stareček, ještě shromáždňoval dítky okolo sebe a učil je „Pána Boha milovati.“ Gerson měl velkou úctu a důvěru k dětem a v jich nevinnost a proto v poslední hodince chtěl je mít okolo sebe, odporučuje se modlitbě jejich. Modlitba dítek — tak byl pevně přesvědčen — musí pohnouti

jich anděly strážné, aby mu otevřeli bránu nebeskou. Ne nadarmo odporoučel se starec modlitbám dítek; neboť ty dobré děti přicházely každého rána do kostela, aby se za milého otce a přítele svého modlily. Byla radost na ně se podívat; tu klečely všechny před Spasitelem, sepnuly ruce a slzy kanuly z očí jejich jako perličky, kdežto ústa jich šeptala modlitbu, jaké jich Gerson byl naučil: Ježíši, Spasiteli můj, smiluj se nad ubohým sluhou Tvým, Janem Gersonem!

Snad se tážeš, čtenáři milý, odkud to pochází, že právě modlitba dítek tak mocná jest a Bohu milá? To se dá velmi snadno vysvětliti. Dítky jsou totiž dobrými dítkami Božími, které nebeského Otce ještě nerozhněvaly. Jich duše jest ještě čista a prázdna vši nárůživosti a všeho hříchu, v jich duši skví se ještě obraz Boží v úplné kráse, a Duch svatý, jenž je na křtu sv. posvětil, přebývá v ni jako ve chrámu. Dítky se modlí, ale ne tak ony samy, nýbrž Duch sv. v nich, jenž podle apoštola za nás prosí s nevyslovitelnými vzdechy. — Jestliže kdy Bůh slíbil, že každou dobrou modlitbu vyslyší, tím spíše a tím rychleji nakloní ucha svého prosbám takových nevinných, čistých duší, tím dřívěji vyslyší modlitbu dítek, z nichž sám Duch sv. prosí a s nimi se modlí. Tak jest to skutečně, jelikož nejednou ukázal Bůh, jak milá jest mu modlitba nevinných dítek. Nahledněme jen do písma sv., tam jest příkladů dosti. Nesmírné město Ninive obrátilo se na kázání proroka Jonáše ku pokání a modlilo se, aby Bůh je netrestal za spáchané hříchy a tu byly dítky, které jediné Boha k milosrdenství pohnuly. „Ty žalost máš,“ pravil Hospodin k rozhněvanému proroku Jonášovi, „nad brečtanem, o němž jsi nepracoval, aniž jsi učinil, aby vzrostl: a já bych neměl odpustiti Ninivi městu velikému, v němž jest více nežli sto a dvacet tisíc lidí, kteříž nevědí, co jest za rozdíl mezi pravíci a levíci jejich!“ (Jon. 4.) To byly dítky; o dítkách zmiňuje se Hospodin mezi všemi obyvateli Ninive, neb všech obyvatelů bylo mnoho set tisíc.

Za nábožného krále Josaphata vpadl do zemi ukrutný nepřítel, chtěje Israele i Judu vyhubiti; v této tísní utekl se lid k modlitbě a Bůh ho vysvobodil; než svatý spisovatel, jenž o tom vypravuje, obzvláště podotýká, že mužové a ženy nemodlili se sami, nýbrž že dítky jejich zároveň s nimi před Hospodinem stály. — Podobného něco stalo se i tenkrát, když Holofernes, král assyrský, pustošil krajinu Bethulii. Bůh poslal vysvoboditelkyni Judithu teprv potom, až se i dítky k Bohu modlily. — A prorok Joël, chtěje lidu milost a milosrdenství u Boha zjednati, především napomínal, aby dítky a nemluvičátka před obličejem Hospodinovým shromážděna byla.

Lid ve starém zákoně dobře věděl, že modlitba dítek činí Bohu takřka násilí, a proto nikdy neopomenul v neštěstí obzvláště dítky před rozhněvaného Boha přivést, aby prosbou jejich k milosrdenství pohnut byl. Takové pevné přesvědčení o veliké moci modlitby dítek nalazáme netoliko u židů, nýbrž i u pohanů, kteří vlastní dítky obětovali, aby modly své usmířili. Jestliže tedy již přirozenost sama, a pak i starý zákon tak velikou chová v dětskou modlitbu důvěru, co teprv máme říci, otevřeme-li sv. evangelium. Jak velikou důvěrou naplněna bude duše naše, patříme-li na Ježíše, přítele dítek, jaké zalíbení Syn Boží má na nevinných dítkách, jak je okolo sebe shromáždjuje, jako slepice kuřátka svá, jak, je objímá a jim žehná; jak se horší na učeníky, když títo malé děti zdržují aneb odhánějí od Mistra; jak praví učeníkům: Amen, amen pravím vám, nebudete-li jako jedno z těchto maličkých, nevejdete do království Božího. A na jiném místě: Kdo by

pohoršil jedno z maličkých těchto, lépe by jemu bylo, aby pověšen byl žernov na krk jeho a uvržen byl do propasti mořské. A opět: Kdo přijme jedno z těchto maličkých ve jmenu mém, mne přijal. Jaká to láska! A pak by nevyšlyšel Spasitel proseb tak vroucně milovaných dítek?

Mnohý snad řekne: I co vám napadá, děti se neumí ani rozumně modliti, nepochopují smysl modliteb. Ale co na tom, přáteli milý, co na tom? Povím ti hned příklad. Otec má svátek. Tu přichází synáček nastrojen aneb dceruška vyšňořena, podává otcí kytku vonných květin a říká své přání, kterému se s velikým namáháním naučil nazpamět. S jakou radostí poslouchá blažený otec! I tenkrát poslouchá s radostí, když se gratulant malý zarazí a neví z místa, neví co povídal a co má ještě říci. Otec jest přece spokojen a řekne: Inu dobře synáčku, dobře dceruško, však už já vím, co mi chceš říci. Tak to dělá otec. A co dělá Otec nebeský? V pravdě, dobře pravi Tertullian o Bohu: „Nikdo není tak otcem, jako Bůh, nikdo není tak dobrotiv a tak laskav, jako Bůh.“ Sv. Augustin pravi: „Nikdo není takovou matkou, jako Bůh!“ A takový otec, taková matka by nerozuměli žvatláni dítěte? Slovo matka připomíná nám zároveň onu matku, kterou nám dal sám Spasitel za matku, když řekl: „Ejhle, matka tvá!“ Slovem, Maria Panna jest jednoho srdce se Synem Božím; ona myslí, cítí a chce co Ježíš Kristus. Jak by to bylo možno, aby Maria Panna neslyšela prosby dítek, když je vidí, jak nevině ručky spinají, a slyší jak volají: „Matko božské milosti,“ „Pomocnice křesťanů,“ „Útočiště hříšníků,“ „Potěšení zarmoucených,“ „Uzdravení nemocných,“ „Bráno nebeská,“ když vidí jak ti maličci k Ni o pomoc volají za sebe a za ty, za něž se modlí! Není možná, aby Maria Panna prosby tak útlých dítek oslyšela, aby všecku svou moc nevyňaložila u Syna svého Ježíše Krista.

O slovuťném námořníku Albuquerque-ovi (byl Španělem) dočítáme se, že, když byl jednou na širém moři a loď hrozila utonouti, když všickni na lodi nařikali a bědovali, že spatřil dítě, kterak tisíc v náručí své matky spí. I vzal je na své ruce, pozdvihnul je k nebi a zvolal: O Bože, pro toto nevinné dítě smiluj se nad námi! . . . či zastíhnou blesky hněvu Tvého i tuto nevinnost? Dořekl a bouře utichla, moře bylo ticho a loď přistála šťastně do přístavu. Milí přátelé! Za našich časů bouří na všecky strany. Sám sv. Otec Lev XIII. pravi ve své encyklice, že se nyní podobá celý svět rozbouřenému moři, strašně to burácí; loďka církve sv. stihána jest ze všech stran lstivými nátlisky nepřátel, kteří, podobajíce se bouřlivým vlnám na moři, svými převrácenými zásadami jak slovem tak písmem rozumu lidské chtějí zbalamutiti, mládež naskrze zkazit, dítky církvi sv. z mateřského náručí vyrvatí a do víru náказы všeobecně uvrhnouti. Jako nás vznešený kormidelník na lodi církve sv., Lev XIII. na nebezpečení upozornil, tak nás také zároveň poukazuje na prostředek, jímž nám zpomoženo bude. Napomíná všecky k modlitbě k Božskému Srdci Páně, které jest „archou spasení,“ „svatyní smíření.“ Než, tážeme se, která modlitba bude Božskému Srdci Páně nejmilejší, a která bude nejdříve vyslyšena? Podle toho, co až dosud jsi četl, přáteli, můžeme pevně a s přesvědčením říci: Modlitba, kterou ve spolku s modlitbou dítek ke trůnu Nejvyššího vysílati budeme. Protož chceme jako ten námořník Albuquerque i my dítky k nebesům pozdvihovati, to jest, budeme je vésti ku vroucné modlitbě; a jestliže dítky k nebesům povznášeti budeme, pak ony nás za sebou potáhnou, o tom buďme ujistěni. Za tou příčinou spolčují se všude apoštolé modlitby v jednu moc a hledí spojití se s modlitbami dítek a to obzvláště

v těch zemích, kde nejvíce nepřátelé proti církvi sv. zuří, v Itálii a ve Francii. Všickni utíkají se pod prapor toho, jenž řekl: „Nechte maličkých přijít ke mně,“ a hledí všemožným způsobem viru a nevinnost dětek hájiti a chrániti, hledí horlivě jak slovem tak skutkem, aby dítky se vroucně modlivaly zvláště za svatou církev katolickou a za nejdražší poklad Ježíše, za dítky samé. — Bůh tomu chce! Tot ono čarovné slovo, jež roznítilo celý západ ku křížáckému tažení, k osvobození hrobu Božího z rukou nevěrců. Tuto však se nejedná o hrob Boží, tuto se jedná o živé chrámy Ducha sv., o duše dětek, které máme vysvoboditi z drápů bezvěrečných, beznáboženských, bezbožných lidí; a nejedná se snad jen o jednu zemi, ono jedná se o celou lidskou, krví Kristovou vykoupenou společnost, která jen tenkrát bude se moci blahobytu těšiti, budou-li dítky zachráněny od záhuby. Protož voláme všem apoštolům modlitby, všem přátelům dětek z toho srdce: „Bůh tomu chce! Veďme maličké ku Kristu!“

Otče, matko! následujte krásného příkladu sv. patronky zemi českých sv. Ludmily a vyučujte jako ona sv. Václava ve sv. náboženství, veďte dítky své k modlitbě nejen slovem, ale skutkem, to jest svým příkladem. Bůh tomu chce!

Modlitba.

Kalich květu čarovného,
Vůně balzámové pln,
Nezná jedu bolestného
Upomínky dalných vln.

V tmavé noci hvězda jasná
Chlácholící víchrů zlost,
Moře pani, bouří mocná,
Plavců dražší žití skvost.

V nebezpečí anděl strážce,
Věrný vůdce něžných sil,
Jehož perut tepe škůdce,
Jehož rámě nám podíl.

Zázračnice, anděl strážní,
Záře nebes, hvězd malba,
Všickni v jedno jsou vázáni:
Jediné to modlitba.

H. M.

Co jest horší, smrt anebo hřích?

Jednoho dne šla cestou smrt a potkala na silnici hubeného muže s bledým, česklebivým obličejem ale za to s ohnivýma očima. As hodinu před tím musela smrt něco dobrého ulovit, poněvadž byla plna sebevědomí o své všemohoucnosti. „Kdo pak jsi a odkud přicházíš?“ volala smrt šklebivě a opovržlivě na onoho muže; „mluv a odpověz mi!“

Muž však podíval se jí drze a s posměchem do tváře a chtěl mlčky jíti dále.

„Což pak mne neznáš? Bidný trašáku — což neznáš mne tvou pani

a mistryni?“ volala smrt, chtějíce muže zadržeti.

„Kdo pak jsi ty?“ odpověděl muž s opovržením, aniž by se byl na ni podíval.

„Tedy slyš a třes se: „Já jsem smrt, pani nade vším, co žije na zemi.“

„I co pak jest to, jen když nejsi nic jiného,“ odpověděl opovržlivě muž.

Na ta slova začala smrt zuřit, rozehnala se kosou, aby mu ihned skosila hlavu — než ejhle — muž zůstal neporušen a smál se smrti ve tvář.

Smrt s kosou zůstala celá zaražena, rozjasnila tvář svou, jako by se nic ne-

bylo přihodilo a pravila: „Již vidím, že jsi tajuplná bytost; poněvadž ale mou moc a sílu nechceš uznati, tedy pojď se mnou a já ti ukážu, co všechno mohu.“

„Dobře,“ pravil muž, „jsem srozuměn — pak ale ti zase já řeknu a ukážu, kdo jsem já a co já mohu.“ — I šli spolu cestou. Kráčeli okolo překrásných, úrodných polí, pak zase zelenými lučinami, okolo květnatých zahrad, z nichž hlásky zpěvavých ptáčků jako stříbrné zvonečky zaznívaly, — smrt vztáhla svou kostnatou ruku a aj! tráva spálena, květiny zvadly, stromy opadaly, i ti veselí ptáčkové za veselého zpěvu padali mrtvi na zemi.

Nedaleko odtud hrály si děti, vesele skotačily na rybnice u mlýna; jedno z těch dítek chtělo si právě na břehu utrhnout žlutou květinu — než hrůza, již tu stojí smrt za ním a shodila je s nehorázným smíchem do hlubiny, a když chtěly ostatní dvě děti tomu jednomu pomoci, shodila je tam také; ani pláč, ani zápas, ani smrtelné úzkosti na těch nevinných tvářičkách ubožátek, nic nepohnulo nemilosrdnou vražednici; kdykoliv chtěly na břeh vylézt i tak se zachrániti, odkopla je vždy zase do vody a musely se utopiti.

„Ukrutná jsi, to ti musím říci,“ pravil muž. Šli opět po cestě dále a smrt se ustavičně škodolibě šklebila. „To není ještě nic,“ pravila smrt, „mohu ještě něco jiného.“ „Pojď jen a uvidíš!“ Rozmlouvajice tak přišli oba k bohatému, panskému statku, kdež bydlel mocný hrabě s manželkou a jedinou dcerou, krásnou, kvetoucí, osmnáctiletou; žili tam šťastně a v pokoji. Dceruška jejich byla nad míru krásná, plná nevinnosti, plná útrpnosti k chudým, byla jedinou radostí rodičů! Najednou vstoupá smrt na dvůr a blíží se panskému obydlí. Kdož jest s to popsati ten strach, to uleknutí rodičů! Nevěděli, co mají říci, co mysliti. Prosili na-kolenou kostlivce,

aby tentokráte je ještě minul. Ale nic nepomohlo. Smrt neuprosná chytila jich dcerušku, uvrhla ji na postel, trápila ji dnem i nocí nevslovitelnými bolestmi. Matka lomila rukama, hrabě sliboval polovici, ba celé své jmění že rozdá chudým, jen aby jim smrt jediné dítě nechala. „Nic platno,“ pravila smrt a čtvrtého dne vzala si svou oběť; a když mrtvolu mladistvé dcery do chladného kladli hrobu a bolest rodičů hrozila v zoufalství se obrátiti, kráčela smrt s průvodcím dále, jakoby se nebylo nic přihodilo.

„To jest již něco většího, než děti utopiti,“ pravil muž, „ale to jest přece jen jedna bytost mezi mnohými miliony lidí na zemi žijících.“

„Já mohu tisíce za jednu hodinu usmrtiti, jen pojď a viz,“ pravila smrt a vedla svého průvodce na velikou rozsáhlou rovinu, kdež právě byla velká, krvavá bitva svedena. Vzduch se otrásal nářkem, voláním, výkřiky umírajících a krev tekla potoky. Mezi padlými ležel též jediný syn královské rodiny, naděje rodičů a vlastní, a přece také umíral.

„Toť mé dílo,“ pravila smrt a utřela si dočela lhostejně kostnatou rukou teplou krev se své kopy.

Muž zdál se býti na okamžik zaražen a tu pravila smrt jako u vítězoslávě:

„Aj, tak padne pod mou kosou denně 80.000 lidí. Kdo způsobí víc pláče, nářku na zemi než já?! Takovým způsobem panuji ustavičně od Adama a budu panovati po všechny věky až do skonání světa.“

„Moc tvá jest velká a hrozná, to uznávám,“ pravil muž, „ale teď pojď ty se mnou a podívej se, co já mohu.“

„Ty můžeš jen smrtelná těla usmrtiti,“ pokračoval muž dále na cestě v rozmluvě své; „ale můžeš-li pak také nesmrtelné duše zahubiti? — Toho nedovedeš. — Můžeš sice tělesné bolesti a trápení způsobiti; ale můžeš-li pak také onu úzkost, onen strach již zde na

zemi v duši způsobiti, jaký jen z pekla pochází a v pekle přebývá? — Ty můžeš na bojišti tisíce zavraždit; víš ale, kdo tyto zástupy lidu sem dohromady sehnal, kdo knížata a národy ke krvavým bojům podněcuje, závist a nenávisť, pánovitost a zuřivost do srdcí lidských vlévá, tak že v nesmyslné zuřivosti jeden druhého pronásleduje a vraždí? Já jsem to. Ty vraždíš denně 80.000 lidí, a víš-li, kdo ti je ponejvíce tak rychle a brzo dodává? Já jsem to. Ano, beze mne, neměla bys žádné moci; všecko co můžeš, pochází ode mne.“

Smrt pohledla ustrašena a plna očekávání na muže, chtěla něco promluvíti — ten však jí přikázal mlčet a zaskaredil tak hrozně a strašně tvář svou, že smrt hned umlkla a jen zdráhajíc se šla dále.

„Ty můžeš kvetoucí dítko od srdce otcovského a mateřského zde na zemi odtrhnouti a do tmavého hrobu položiti,“ — pokračoval muž dále v řeči hlasem, jenž prorážel kosti a morek, „aj viz tuto, co já mohu.“

I zavedl smrt před velká černá vrata, a nad nimi bylo velikými písmeny napsáno: „Říše hřichu.“ Vrata se otevřela a oni oba vstoupili. „Ejhle, to mohu já!“ — zvolal muž a ukázal mlče na nesmírnou propast. Rozsáhlá a hluboká byla propast jako nesmírné

moře, místo vody vlnily se v ní ohnivé plameny, šlehány a honěny jsouce burácejícím větrem, jenž plameny jako vysoké hory vzhůru a dolů hnal. V propasti točily se vírem, řvaly, skřípaly zuby a klely ty nejhroznější postavy a sice na miliony, jsouce nevyslovitelnými mukami mučeny. . . „To jest peklo, má říše, odkud já pocházím a tam své přátely vodívám,“ pravil muž s hrozným posměchem: „Aj, přítelko má,“ šeptal muž s ohnivým dechem dále, „ty přinášíš časné, já však věčné trápení a věčnou záhubu, ty odtrhneš dítě od srdce otceva a matčina a kladeš je na čas do hrobu; — já odtrhuji nesmrtelné duše lidské od srdce Otce, jich Boha a vrhám je do věčného pekla; ty panuješ jen do skonání světa, já však na věky.“ Pak zvolal hlasem, jenž i nárek a křik zatracencův přehlušil: „Ty's časná, a já jsem věčná smrt, neb: Já jsem hřích!“

„Oh!“ zvolala bleďá smrt, a zbledla ještě více! „Oh! to můj hrozný otec!“ (Skrze hřích přišla smrt na svět, praví sv. Pavel.)

Muž se tak hlasitě zarechtal, že ten smích ďábelský po celém pekle se rozléhal a všichni zatracenci se toho ulekli, neb poznali ho, otce pekla a veškeré záhuby mezi stvořením v čase a na věčnosti. — Čtenáři! co jest hroznější smrt anebo hřích?

O misionářství.

Biskup a mučovník.

(Z novějšího misionářství východní Tongčiny.)

(Pokračování.)

Ospěl jsi věku“, tak píše ve krásném psaní na svého bratra Euseba, „kterýž nad celým životem rozhodne. V takém věku ustálivají se přesvědčení, vážné pojímání všeho nastává. Seznáš mnohé a přerozmanité úsudky a předsudky, neb lidé zbloudili od cesty pravé.

Společnost evropská nakažena jesti a jako mrtvé tělo se rozpadá. Pán Bůh sám ví, jak vše dopadne.

Takto mluvě nechci tvrditi, že by dříve zlých lidí nebylo bývalo: člověk vždy a všudy jest týměž. Ale před časy na pevných základech společnost lidská

spočívala, směrem náboženským se ubírala, a Pán Bůh sám jak jednotlivci tak národům život dává. Později, že tomu tak, poznáš. Bratře milý, vždy mívěj na paměti: Jsem člověkem od Boha stvořeným, abych ho poznal, ctil, miloval a jemu sloužil. Jsem od Boha, jdu k Bohu svému, patřím Bohu, jemu patří tělo mé, jemu patří má duše, jemu patří mé srdce; tělo mé, duch můj, srdce mé souzeny budou dle skutků svých a dle milostí jim udělených. Nuže! s pomocí Boží těla, ducha i srdce svého co nejlépe upotřebím, ku jeho větší cti, chvále a ku větší lásce!“

Stejně šlechetné smýšlení, pravé křesťanské vzdělání, jemuž uvedené výpovědi nadsvědčují, hluboko a pevně zakořeněná úcta ku Spasiteli v nejsvětější Svátosti oltární skrytému, Theurela a Venarda v Pařížském semináři důvěrně sprátelily a nemálo se radovali z toho, že spolem vydati se mohou do daleké východní Asie. Plavba jejich byla velmi šťastna, neb kromě malého neštěstí, pro které deset dní v Plymouthě museli prodletí, pohroma nížádná je nepotkala. 12. února r. 1854 dorazili do přístavu Singapurského, odkudž po lodi anglické do Hongkongu se doplavili.

Poněvadž čínské kocábky, na kterých Theurel do Tongčiny se měl doplávit, se nedostavily, prožili v radosti nezkalené ještě čtyry měsíce s velebným panem Chapdelainem, který po 3 rocích v Číně zemřel smrtí mučnickou. Po té srdcečně se rozloučili. Venard, kterýž v hudbě se vyznal a poněkud básníkem byl, na rozloučenou nadšenou píseň příteli svému složil a přednesl. Zrovna záviděl příteli svému, že může se odehrati do Tongčiny, kteráž krví mučnickou je skropena.

Po dlouhé a přebízně plavbě dorazil v říjnu do Tongčiny k msgr. Retordu, biskupu Akanthskému.

Celá vesnice Ké-Vinh a misionářský ústav, v němž 150 chovancův bylo, s biskupem přišli novému věrověstovi naproti. Msgr. Retord v brzku vyvolil ho sobě za průvodce; takto mu vhodná příležitost poskytnuta seznati misionáře, kněžstvo domorodé obce křesťanské, jejich školy a hlavní ústavy jmenovitě dvě tiskárny, kteréžto misie hojnými knihami zásobily. Po biskupské vísitaci svěřena jedna tiskárna novému misionáři, kterýž v brzku ve svém povolání jakožto dozorce velmi se vyznal; s annamitskými svými sázeči a pomocníky neunaveně tisknul nová díla. Ke konci r. 1854 vláda na tiskárny byla upozorněna a zároveň vyslán mandarin, kterýž se tiskárny měl zmocniti. Ihned rozpuštění jsou všichni sázeči a pomocníci a všeliké přístroje uschovány. V pěstě r. 1855 zrovna hon od policie na Theurela zosnován. Trináctkrát za deset neděl musel pobyt svůj změnit. Msgr. Jeantet, starosta koleje Ké-Nonské, sotva vyváznu z nebezpečnosti a utekl do hor; P. Néron, starosta koleje Ké-Vinhské, byl zajat a toliko za veliký výkup mohl býti vysvobozen.

Za několik neděl rozprašen annamitský seminář, dílo dlouholetých starostí a námah, povšechna naděje křesťanské civilisace. Kolej Ké-Nonská jen za 10.000 frankův výkupného od podobné záhuby a zkázy se mohla zachrániti.

Žalost tato nebyla ale též bez radosti pro Theurela, neb u msgr. Retorda sešel se opět se svým přítelem Venardem. Byl sice ustanoven pro Čínu jakožto misionář, avšak posud neměl určité povolání vykázáno a vyučoval tudíž dle vůle misionáře Guillemina v Hongkongu jistého Číňana ve filosofii.

Více než 15 měsícův uspokojil se skrovnou touto činností, tu z nenadání představení změnili jeho povolání.

„Místo Čínanem stal jsem se Tongčínanem, při výměně této nic neztratím. Uspokojil bych se každou misí, která by mi byla vykázána, avšak misie východní Tongčiny, kteréž jsou přepracovanými, miluji dvojnásobně. Miluji je jakožto dědici, kteréž nebeský hospodář mé péči a starosti svěřil; věru misie tyto jsou zrovna perlou veškeré Asie“. Radostná byla to shledaná. „Sešel jsem se u msgr. Retorda s přemým P. Theurelem; on káže, zpovídá, neunaveně pracuje“.

Tak psal P. Venard. „Kdož by to byl řekl, kdož by se toho byl jen nadál“, psal zase P. Theurel, „já a P. Venard jsme opět spolu v Tongčíně v též vesnici, v též světnici. P. Venard má dobrou výřečnost, dobře bude jazykem annamitským vládnouti; on studuje, a já zase na tisknutí pomýšlím, až bouře nás rozpláší“.

Roku 1856 stal se P. Theurel starostou koleje Hong-Nguyenské, kterážto za výborné jeho správy aspoň poněkud rozprášenou kolej Ké-Vinhskou nahradila. Byl v ní 2 kněží evropští, a 3 annamitské, dvanáct katechistův a přes sto chovancův, kteří v malých chatrčích bambusových okolo rovněž jednoduché chatrče starostovy přebývali. Vyučoval řečnictví, zařídil opět tiskárnu a překládal do jazyka annamitského jistý francouzský zeměpis a Felisovu knihu liturgickou. P. Venard, jenž mu za pomocníka přidán byl, přeložil díl nového zákona a shodu evangelií do jazyka annamitského. P. Néron sepsal arithmetiku, algebru a geometrii, a tak o vše pro mládež annamitskou v koleji postaráno bylo. Z Kočínčiny došla radostná zpráva, že francouzskému generálnímu konsulu v Číně nařizeno, aby slavnou smlouvou s císařem annamitským tongčinské církvi stálý pokoj a svobodu zabezpečil. Vše se dařilo. Tu najednou hrozou povodni v září 1856 nejkrás-

nější krajiny v pustatiny obráceny. Příbytek msgr. Retorda zničen, mnoho domů zbořeno a veškeré žně zrušeny. Po povodni v brzku nastal hlad, a že neštěstí samo nepřichází, jak dí přísloví, 27. února 1857 vesnice Ké-Vinhska jakožto útulek evropský vyrazena, obstoupena a zničena. Misionáři utekli na hory. Pravý opak toho se stal, což generální konsul francouzský měl uskutečniti. Vláda annamitská na novo zanevřela na křesťany, utlumený a udušený plamen zášti a nenávisti zase vzplanul; ustanoveno křesťanstvo úplně vyhubiti a zničiti. 20. července r. 1857 stali dominikána Diaze, apoštolského vikáře prostřední Tongčiny, 28. července roku následujícího nástupce jeho úplně rozsekali. Proudem tekla krév mučnická.

Msgr. Retord obával se, že by mohl býti zajat, a že by tudíž nebylo vůdce pro ubohé misie, pročež ustanovil ještě na podzim r. 1857 P. Theurela a P. Charboniera za generální vikáře. Podivným způsobem misii Huang-Nguyenských poněkud šetřeno, což P. Theurel zvláštní ochraně sv. Josefa připisoval. Všechna psaní jeho, kteráž do Hongkongu psával, zachytovali mandarini, což mělo za následek, že v létě téhož roku kolej zničena. Natahli totiž listonoše na skřípec, ve hrozných bolestech vyzradil celou vesnice, kdež biskupové Retord a Jeantet a misionáři Theurel a Venard bydleli.

11. června 1858 časně z rána huala se rota 2000 vojákův a 1500 sebraných pobertův, jejichž vůdci byli mandarinové a jistý odpadlý křesťan, ke koleji. I obklopil celou kolonii, všechny cesty obsadili a domův se zmocnili. Avšak jakožto bylo udivení lůzy této, když nikoho ne našla, jen toliko starého slepého vrátěného, jednu stařenu a její dceru, kteréž kaplu sv. Josefa hlídaly a dva chlapce, kteří právě chtěli utéci; všickni ostatní se rozutíkali a skryli. Šťastnou

náhodou ve svatvečer přinesl křesťan jistý zprávu o nástávajícímu nebezpečnosti, po chvíli jiný posel tuž zprávu zvěstoval, a tu představení nebyli v pochybnosti, že vše záhubě vydáno. Za tři hodiny veškerý nábytek a nářadí v podzemních skryších uschováno. Učitelé i žáci nejpotřebnější vzali pod paži a dali se na útěk. Jako statečný vůdce řídil P. Theurel útěk, a když všickni již byli v bezpečném úkrytu, sám dal se na útěk. Ve tmě ony dva chlapce nezpozoroval.

Ošizená rota vylila sobě zlost na prázdných staveních, zapálila kostel, koleji a veškeré domy a zpuštěnila osení. Těch několik osob, kteréž tamo natrefili, zajali, stařenu a dceru, kteréž kostel hlídaly, ale propustili. Když totiž jistý mandarin po nich žádal, aby pošlapali kříž, tu stařena odpověděla: „Ano hned! kdož pak by byl takým bláznem, aby otec svému a matce své na hlavu vstoupil!“ Slova tato rozveselila přistojící a zároveň je pohnuła, takže i s dcerou ji propustili.

Nezdařená výprava tato mandariny ku větší zášti a nenávisti popudila. Pořádnou duchovní správu zaříditi, bylo nemožno; domy křesťanské se střezily; jen u dobrosrdečných pohanův byli misionáři jisti. Anglicko-francouzské lodi bylo nemožno přistáti ku břehu, kdež by nebyla od annamitských žoldneřův zpozorována, aby bez překážky biskupa Retorda a misionáře na palubu vzíti a s nimi odplouti mohla. I museli opustiti nížinu a odebrati se do hor, kdež snad noha lidská ještě ani nekráčela. Zde sepsal msgr. Retord své poslední zprávy misionářské: soupis totiž všeho pustošení, kteréž kruté pronásledování způsobilo. 22. října r. 1858 zemřel v Pánu na zimnici, oplakáván od annamitské církve; pohané ho nazývali „velikým králem náboženství.“

Touž dobou představení misionářští

z Paříže povolali P. Theurela do Evropy, aby zde zastával místo ředitelské v ústavě misionářském. Tu ovšem byla dobrá rada drahá. Na jednomyslnou prosbu veškerého duchovenstva Tongčinského požádal msgr. Jeantet, kterýž se stal nástupcem msgra. Retorda, představené Pařížské, aby P. Theurel ponechán byl Tongčíně, což též splněno. V brzku nad to opětně na jednomyslnou prosbu veškerého duchovenstva msrg. Jeantet, jemuž již pro vysoké stáří třeba bylo pomocníka, ustanoven P. Theurel za kondjutora čili světicího biskupa. Zdržal se ovšem důstojnost tuto přijmouti a předstíral, že nemá patřičná léta, mělť teprve 29 roků, což vše ale nespomáhalo, apoštolský vikář zůstal na svém rozhodnutí a tak se P. Theurel stal biskupem Akanthským.

„Milény Anselme!“ takt popisuje v psaní na přítele jistého svou biskupskou volbu a své biskupské vysvěcení. „Jeho biskupská milost poznala, že dlouho ještě nezavítá toužebně očekávaný pokoj, pročez za vhodno a nutno uznala, vyvoliti sobě biskupa světicího. Jistého dne, když právě jsem v būvolovém chlévě prodléval, dáno na vědomost, že okamžitě mám duchovní cvičení vykonávati a po nich u biskupa se dostaviti. Když jsem dle nařízení duchovní cvičení odbyl, došel jsem za dvě noci na místo umluvené. Následujícího dne byla volba a třetího dne posvěcení. Bylot to 6. března r. 1859. Náhery při tom veliké nebylo. Dva annamitsí kněží biskupu přísluhovali, neb evropští nižádný nemohl se odvážiti skryši svou opustiti; za hlů pastýřskou dána mi bambusová hlů, kteréž v lese nejbližším uříznuta, pozlátkovým papírem olepena a z níž vyčníval kousek zkrouceného provazu.“

Punčochy jsem neměl, o rukavičkách nebylo ani řeči. Dvě hodiny před východem slunce skončeno vysvěcení. Bezpochyby považovati to budeš za

velikou drzostí, že jsem se dal na biskupa posvětit; já ovšem rovněž to uznávám a dosti jsem měl příčin, z kterých jsem se důstojnosti této vyhnouti mohl; avšak v hrozných poměrech a okolnostech, ve kterých právě nyní žijeme, mé zdráhání by jen ještě zmatek způsobilo; i musel jsem se dáti na biskupa vysvětit. Pros Pána Boha, aby mi prominuta byla má lehkomyšlnost a lehkovážnost, a vypros mi moudrost a hrdinskou zmužilost a udatnost, abych neklesnul a v tom moři rozmanitých hoří neutonul, ale šťastně dosáhnul pokoje, jehož svět dáti nemůže.“

Touž dobou psal do Francouz své sestře: „Nejvíce mi jakožto biskupu myslí dodává, že jsem se takto zasnoubil s chudobou, bidou a trápením.“

Při posvěcení svým obdržel kříž náprsní a prsten od msgra. Retorda; i přijal zároveň titul jeho „biskup Akanthský“ jakož i osvojil sobě heslo jeho „fac me cruce inebriari“ (učiň, abych křížem tvým se opojil) a tak i jeho biskupská správa byla zostřena a krutější pokračování útrap a trampot, než msgr. Retorda, jeho předchůdci, bylo snášeti.

Když francouzové pevnosti Turaunské se zmocnili a poloostrov Saigouský obsadili, tu vzplanula zuřivost císaře Tu-Duce mocnější než kdy před tím a křížování lodí na pobřeží mělo jen za následek, že všeliká cesta k útěku misionářům zamezena byla. Jen v lesnatých horách museli se potulovati; tu však napadala je zimmice, kteráž jistou smrt přinášela; i nezbývalo jim nic jiného, než aby se v podzemních jeskyních přes den skrývali, v noci křestany potajmo vyhledávali, je těšili a jim svaté svátosti udělovali a pak opět do nezdravých doupat se navrátili aneb po neschůzných cestách, po pustinách a lesech jiného útulku sobě hledali. Msgr. Jeantet při prvním svém útěku měl se utopiti; pro stáří a pro důstojnost jeho ponechávány

mu od misionářů skrýše nejsnadnější a nejjistější, kdežto misionáři, jimž stále v patách byli pronásledující, od skrýše ke skrýši se potulovati museli. V jejich čele stál P. Theurel, nejudatnější a nejsrdnatnější ze všech, spravoval a řídil veškeré misionářství, udržoval misionáře ve spojení mezi sebou a msgr. Jeantetem, nařizoval, čehož třeba bylo, sestavoval pastýřské listy, vedl dozor nad jednotlivými obcemi křesťanskými, staral se o jejich potřeby a nedostatky, zaujímal se zajatých a vyznavačův a spisoval akta mučeničkův. Všude byl a nikde, jak říkáme a jakž též o sv. Athanáši říci můžeme; pod ochranou Nejvyššího všelikou lest a všeliké úskoky pohanské zmařil a zachoval takto církev východní Tongčíně v jednotě víry, lásky a statečného hrdinství!

Jako společná cesta Hongkongská a pokojné apoštolování Hoang-Nguyenské tak kruté pronásledování opět bývalé přátely Theurela a Venarda opět sloučilo. Což v „sále mučeničkův“ obdivovali, nyní plnou měrou zakusiti měli. Hned po rozpuštění kolleje Hoang-Nguyenské sešli se v příbytku jistého pohana, který je uhostil považuje je za kněze annamitské. Dva dni a dvě noci byli zde skryti; najednou jim dáno na vědomost, aby se dali na útěk; sotva minulo čtvrt hodiny a již starosta obecní vrazil do domu, ve kterémž skryti byli. „Píšu Vám z Tongčiny“, ohlašuje P. Venard příteli svému 10. května 1860, „z malé tmavé skrýše, do níž sluncečko ještě nezasvítilo; trochu přivřeně dvěře jsou našim oknem, aspoň trochu světla vniká k nám, takže poněkud jakžtakž něco mohu psáti, čísti aneb několik řádkův psáti. Avšak ustavičně musím se míti na pozor, musím stále býti na číhané; zavřeli-li pes, aneb jde-li někdo okolo, ihned zavřu dvěře a již jsem přichystán odskočiti do malého koutu své skrýše a zde se schovati. Zde prodlévám již tři

měsíce. V podobných skryších buďte sám aneb s jinými spolubratry, aneb s msgrem. Theurelem, jsem přebýval a přebývám.

V pravdě přemutné to bytlo! Tři misionáři, mezi nimi jeden biskup, v malé prostře dnem i noci přebývati musí; vzduch k nám vniká dírami asi na prst a ty z venku ještě pokryty jsou z polovice slaměnými pokrývadly. Abychom

byli jisti před slídiči, jest pod námi zrovna sklep, kterýž při svičce náš katechum asi za tři noci vykopal. V tomto sklípku jsou tři díry a v nich tři bambusové trouby, které až nad hladinu blízkého jezera sáhají, aby jimi čerstvý vzduch mohl vnikati. Takových skryší v též vesnici náš katechista asi pět vykopal.“

(Pokračování.)

Podivuhodná horlivost duchovního pastýře.

Před několika lety vzbudil v Paříži kněz, jmenem Capella, při chrámu sv. Ludvíka a Pavla svou vysokou štíhlou postavou, svýma černýma očima, zvláště pak pro svůj vážný pohled a opálený obličej všeobecnou na sebe pozornost. Byl Španělem. Po jeho chodu odměřeném poznal v něm lehce každý bývalého vojína; a skutečně býval dříve udatným důstojníkem ve vojště Dona Karlosa (staršího), kterého pak později do vyhnanství do Francie následoval. Zde ve Francii odřekl se světa a zasvětil svůj život službě Nejvyššího, stal se knězem. Ačkoliv byl zevnějšku zasmušilého, předce jej všichni pro šlechetné srdce jeho ctíli a milovali. Po krátkém čase obdržel samostatnou duchovní správu na malé farce v okolí Paříže. I zde získal sobě u svých svěřenců všeobecnou lásku, neboť podivuhodnou zbožností a horlivostí svou za kratinkou dobu přemnoho dobrého způsobil. Při tak velepožehnané činnosti docela smířil se s osudem, který ho byl od vlasti nemilosrdně odtrhl a do ciziny zahnal. Avšak rány tělesné, které byl v mnohých bitvách na důkaz své udatnosti odnesl, následky svými chatrné jeho zdraví docela podkopaly. Chtěl ustavičně, až konečně docela ulehl a pro slabost postel opustiti nemohl. Cítil dobře, že konec

života jeho se přiblížil. Pokojnou myslí hleděl blízi-ci se smrti vstříc a jsa pln živé víry a naděje připravoval se na blízký odchod do pravé věčné vlasti. Přijav zbožně sv. svátosti umírajících, vzdával Jesu Kristu, kteréhož byl právě v svém srdci uhostil, díky za velkou tu milost, že jej byl navštívil a posilnil. Nyní obíral se jedině se svým Bohem a očekával se vši oddaností do vůle Páně poslední okamžik života svého, když tu náhle někdo k lůžku jeho přistoupí a hlasem třesoucím praví: „Velebný pane, panu N . . . ovi, kterého dobře znáte, vede se špatně! Není mu pomoci, jsme celi nečastni, neboť nechce se dáti zaopatřiti!“ „Jaký to kříž, a předce tak hodný člověk!“ zvolal smutně nemocný farář, o kěž bych sám neležel na smrtelném lůžku! . . . snad by mně přístupu k sobě neodpěl.“ „O! vám pane faráři zajisté ne; neboť si vás příliš váží! ale bohužel, naznávám sám . . .“ a zamlčel se, neboť neodvažoval se ostatní dopověděti. Tu napnul nemocný farář všechny síly životní a pozdvihl se na svém lůžku, sepal ruce a zvolal: „Bože můj dobrotivý! uděl mně aspoň trochu síly.“ Když byl tak chvíli ve zbožném nadšení potrvál, obrátí se na okolostojící a káže jim: „Oblečte mne!“ Všichni tu stojí jako omráčeni a žádný se nehýbá, aby

rozkaz farářův vyplnil, neboť viděli všichni, že to nemožná věc nemocnému knězi yhověti. „Oblečte mne!“ zvolá po druhé duchovní pastýř, „což jste neslyšeli, že musím k nemocnému;“ a již neotáli záden. Mlčky oblékají těžce nemocného kněze, který za každou cenu život polo uprechlý zpět nutí, aby duši nemocného zachránil. „Neste mne k nemocnému,“ žádá slabým hlasem farář. „Ach bēda, vždyt on nám na cestě zemře.“ Farář však neslyšel slov těch, neboť jemu toliko nemocný na myslí tanul, jemuž i život svůj obětovati chtěl, jen aby duši jeho zachránil a proto nařídil nedbaje svých bolestí, aby vše potřebné k udělení sv. Svátosti pohotově bylo. Konečně bylo všechno uspořádáno. Ještě jednou zněl rozkaz farářův. „Neotálejte, doneste mne k nemocnému; vzhůru s Pánem Bohem!“ S nevýslovným pocitem položili až na kostru vychádlého kněze na nosidla, a zdlohavým krokem bral se průvod nočním tichem k nemocnému. Bledý svit měsíce a hvězd, které nočním šerem čarokrásně z blankytného nebe dolů shlížely a Bůh vševědoucí byli svědky všech bolestí, které rekovný kněz na strastiplné cestě, bez stesku trpčlivě snášel. Hlava a tělo faráře mdle spočívaly na nosidlech, kdežto duch jeho v modlitbě zalétal do krajin zahvězdných až tam ke trůnu Páně. Byla pomalu již půlnoc, když dosáhli bytu nemocného. Nočním tichem zavzněl stříbrný hlas zvonku, oznamuje příchod Páně. A než nemocný se zpamatoval, otevrou se dvěře a tiše nesou k lůžku nemocného věrného sluhu Páně.

Pomocí jiných zdvihá se na nosidlech hubená postava duchovního pastýře. „Drahý příteli,“ pracně osloví farář nemocného, „drahý příteli dozvěděl jsem se, že stůněte. Ejhle i já se odebírám právě ze života toho do pravé vlasti! . . . Prosím vás vykonejme cestu tu jako dobří přátelé pospolu! Přicházím, abych

vám mír a přátelskou pomoc k tomu kroku nabídl.“ Pronikavý výkřik vydral se bolestně z prsou nemocného a nejsa s to, aby slova ze sebe vypravil, uchopil se podané mu ruky a přitiskl ji horoucně ke rtům svým. „Rychle k dílu, příteli, čas kvapí, důvěřujte v Boha, buďte zmužilým!! vidte, že se chcete zpovídati.“ Takovouto hrdinskou láskou překonán se slzami v očích odvětil. „O ano, vám se rád vyzpovídám.“ Blahý úsměv spokojenosti pohrával kolem zsinálých rtů dobrého pastýře, a na jeho pokynutí všichni se vzdálili.

Několik okamžiků, a duše nemocného byla sv. zpovědi zachráněna. Na znamení vstoupili ostatní zase do světnice. Třesoucí se rukou podával duchovní nemocnému manu nebeskou. Pak mazal svatým olejem, podporován jsa svým pomocníkem, jednotlivé smysly nemocného. Stuhlá již ruka dobrého kněze vlévala každým tímto úkonem nový život nemocnému. Teď je posvátný úkon zkončen a ještě jednou schyluje mdlé čelo své dobrý pastýř nad zachráněnou ovečkou a ještě jednou otevrou se zsinálá ústa jeho, jakoby chtěly Bohu děkovati a slabá slova loučení uslyší nemocný: „S Bohem přáteli, na shledanou.“ A obrátiv se k nosičům, mdle pravi: „Doneste mne nyní zase domů . . . Nyní o Pane svého sluhu propust v pokoji.“ Hlava hluboce klesá k prsoum a polomrtvého vynášejí věrného pastýře z domu nemocného. Již byla půl noc daleko minula, když pomale a smutně nesli kněze zpět. Tu leží tiše na nosidlech a jenom bledé rty jeho se pohybují ještě u stálé modlitbě. Tu tam shasiná hvězda s blankytného nebe a než dosáhnou faru, blednou hvězdy ná nebi a na východě počíná se již nový den probouzeti.

Polomrtvého ukládají doma kněze na lůžko a když červánky ve své kráse na východě nebe lemovaly, zářily též na bledou tvář umírajícího kněze a první

paprsky vycházejícího slunce již pozdravili duši umřelého pastýře, která se ubírala provázena jsouc zástupem jásajících nebešťanů ku svému Stvořiteli. Za dva dni pochovali tělesné pozůstatky dobrého faráře a uložili jej uprostřed hřbitova vedle velkého kříže.

Tam nyní odpočívá uprostřed svých oveček dobrý pastýř a očekává onoho dne, kdy znovu vzkříšen povede je ku zprávě Boží, aby vydal za ně svědectví a pak je uvedl do nebeské vlasti. Na

hrobě jeho zkvetla pěkná zahrádka, ze které v milé a pestré směsici růže, lilie, nezabudky, konvalinky a skrovné fialky rozkošnou vůni vůkol rozprostírají. Jest to malý oltáříček vděčnosti, který mu na hrobě zasázel nemocný kapitán pan N . . . i Pookřál z nemoci té a nyní jej denně pěstuje a navštěvuje, aby vděčně ctil památku dobrého pastýře, který duši jeho oběti vlastního života zachránil a ji na pravou cestu do nebeské vlasti byl přivedl.

Něco o sv. Františku z Assisi.

Jest jedna krásná básnička o svatém Františku z Assisi, nadepsaná: „Sv. František káže ptákům.“ Z té básně lze poznati, v jakém nadpřirozeném poměru byl sv. František ku přírodě vůkol nás. Upomíná to zároveň na prvotní stav našich prvních rodičů v ráji, kdež jich celá příroda poslouchala před pádem, jakož i na mnohé poustevníky pouště egyptské, kteří žili ve přátelství se lvy, tygry a ptáky. O sv. Benediktu víme též, že přiletěl k němu každého dne krkavec, aby dostal kousek chleba a že jednou tomu krkavci naporučil sv. Benedikt, aby jedem napuštěný chléb zanesl tam, kde ho nikdo najíti nebude moci, a krkavec uposlechl. O sv. Františku píše Görres, že, kdekoliv noha jeho vstoupila, hned odstraněn z toho místa trest nad zemí vyřknutý. Jako Adam ve stavu nevinnosti a svatosti, tak obímal sv. František s bratrskou láskou všechny tvory, a tito zase poslouchali sv. Františka, tak jako poslouchali na počátku světa Adama. Takového něco dočítáme se o mnohých svatých, jak jsem již svrchu podotknul. Otce thebajské poslouchali krkavci i lvové; sv. Havla poslouchali medvědi v horách alpských; když sv. Kolombán cestoval lesem ve

Francii, zavolal na ptáky, a oni hned přiletěli s ním hrát, a veverka slézaly se stromů dolů a sedaly si na jeho ruce. Celý život sv. Františka jest pln takovýchto krásných případů očitými svědky potvrzených. Zdá se, že kdykoliv veliký kajcník z Assisi svou celu opustil a unaven posty a nočním bděním v Umbrii se ukázal, že zvířata v této zchudlé, ba již ani pozemské postavě jen ještě obraz Boží patřila, okolo svatého se shromáždila, jej obdivovala a jemu sloužila. Zajíci a bažanti schovali se do záhybů oděvu jeho a šel-li okolo ovčírny a zavolal-li na ovečky, tu ony hned pozdvihly hlavy svých a šly za ním, opustivše udivené pastýře. On sám, světec, radoval se tomu velice, jak k němu ta zvířátka lnou. Jednoho dne vystoupil na horu Alvernii, aby se tam modlil; sotva tam přišel, začali ptáci v povětří zpívat a křičet a třepat křídly, jakoby jej pozdravovali. Tu pravil sv. František ke svým průvodcům: „Již vidím, jest to vůle Boží, abychom se zde na tomto místě zdrželi, neb moji bratři ptáčci zdají se míti z naší přítomnosti velikou radost.“ Mnoho jest takových případů, které nelze ani všechny vypočísti. Ale o jednom se musím tuto

zmíniti. Jednoho dne kráčel sv. František údolím spoletským blízko Canajo a přišel na místo, kde mnoho ptáků, zvláště vrabců, vran a holubů hnízdilo. I viděl, přicházejí blíže, že ho ti ptáci očekávají; i pozdravil je podle svého obyčeje. Oni neodletěli pryč, a proto se svatý radoval velmi, a prosil je pokorně, aby poslouchali slovo Boží. Pravil těm ptákům: „Vy ptáčci, bratří moji, vy musíte obzvláště svého Stvořitele chváliti a Jej vždy milovati, neb On vám dal perí za oděv, křídla ku lítání a dává vám všecko,

čeho potřebujete. On vás mezi všemi tvory obzvláště povznesl a byt vám v čistém povětří vykázal. On vás krmí a miluje a vy ani nesejete ani nežnete, ani se nestaráte.“ Jak on sám vypravuje a jeho průvodčí potvrzují, postavil se každý pták podle svého obyčeje a třepetal křídly. Sv. František chodil uprostřed nich sem a tam, a hladil je. Potom je poželhal a dovolil jim odletěti a pak pln radosti vrátil se ke svým zákům. Není to krásné a nevinné čtení?

Milodary B. Srdce Páně.

Z **B. J. V.** čtenářka „Školy“ vzdává tímto své vroucí, neskonale díky za vyslyšení v několika důležitých záležitostech. Uznávám s upřímnou vděčností, že i na mne osvědčilo se pravdivé přísloví: Bůh doufající v sebe neopustí.

Z **Roketnice** u Přerova děkuje S. P. za vyslyšení ve třech jistých záležitostech.

Z **západních Čech.** S nejpokornějším srdcem přicházíme dnes vyplnit svůj slib a vyjádřiti veřejně ve „Škole“ své nejvřelejší díky Božskému Srdci Ježíšovu za hojně vyslyšení modliteb, jež se nám dostalo v několikrát nouzi a tísní. Jmenovitě za nenadálé objednání vynosné práce jistému živnostníku; za obzvláštní posílení v churavosti, tak že se všem povinností zadostučiní mohli; dále za odvrácení nakažlivé nemoci, jakož i za příznivé odvrácení velmi nemilých nesází a za pomoc poskytnutou v jiných potřebách, v nichž vyzváno bylo nejsvětější Srdce Ježíšovo. — Slibit jsme vezdy v pádu vyslyšení ku větší cti a slávě téhož předobrého Srdce veřejně díky složití a vybízíme spolu opět a opět všechny křesťany,

kdož v jakékoliv tělesné i duchovní ouzkosti a nesází se octnou, by ihned s plnou důvěrou své útočiště vzali k láskyplnému Srdci Páně; neboť platí-li o Marii Panně toutéž měrou, platí i o nejsvětějším Srdci Kristovu slovo sv. Bernarda: „Nebylo slycháno, aby kdo oslyšen zůstal!“ —

Jistá manželka z **Vitonic**, vykonavši 9denní pobožnost k P. M. Filipsdorfské za dítě své nemocné, děkuje tímto veřejně za nenadálé uzdravení tohoto dítěte.

Jistý dělník v **Brně** děkuje za úplné uzdravení ruky, kterého v krátkém čase dosáhl.

Z **Kalksburgu** u Vídně vzdává J. B. vroucí díky za vícero obdržených milostí zejména té, že byl uchráněn služby vojenské. Slo mu tehdy více o opuštěné rodiče a proto konal 9denní pobožnost k B. S. P., vzýval sv. Markétu Alakok a slíbil uveřejnění ve „Škole“.

Z **Vídně** vzdává J. Kř. veřejně díky B. S. P. za opětné vytrhnutí z velké bídy a nouze. Neměl tenkrát žádné práce a tedy ani žádné naděje k po-

lepšení svého trudného stavu. Čta ve „Škole“ tak mnohé vyslyšení modlitby, vzýval sv. Josefa a P. M., konal pobožnost k B. S. P. po třikrát a ejhle! dostává práce a živobyťi značně se mu lepší. Proto vzdává veřejné díky, což i dávno byl povinen učiniti.

Z Batelova vzdává J. F. díky sv. Antonínu Pad., že ve své důvěře v moc jeho přímluvy u Boha byl opětně potvrzen. „Ztratila se mně věc“, píše, „která ani nepatřila mně a za níž byl bych musil mnoho víc dáti než stála. I obrátil jsem se s důvěrou k sv. Antonínu a k duším v očistci, slibiv uveřejnění. K nemalému mému podivení přinesla již osmý den ona osoba odcizenou věc.“

Z Poydatina (farnost Pišelská) děkuje jistá matka P. Marii Lúrdské v Pišelu za uzdravení své pětileté dcerušky Marie, která 20. června onemocněla na oči, zčervenaly jí jako krev — neviděla zcela nic — musela tápati v světnici — když chodila; 23. června dostala matka od p. faráře v Pišelu trochu Lúrdské vody a natřela, omočila ty bolavé oči po dvakráte, — ponejprv otok se hned ztrácel, po druhém potření ale již prohledlo milované dítě a 25. června bylo již úplně zdrávo. Matka hned před užíváním obětovala světlo ku P. M. L. v Pišelu (1 zl. 12 kr.), důvěrovala a vroucně se modlila. Na poděkování dala obětovati mši sv. a tu veřejně Bohorodičce děkuje — a nejsvětějšímu Srdci Pána Ježíše! —

Amalie K. u Brna, děkuje B. S. P. za odvracení velikého zla.

Z okolí Hořického. V měsíci květnu roznemohl se těžce náš milovaný duchovní pastýř na zapálení plic. Nemoc se horšila způsobem úžasným, tak že dle lidského náhledu naděje na uzdravení víc a více mizela, zvláště také proto, že milovaný náš duchovní pastýř již v pokročilém věku se nachází a

dvakráte podobnou nemocí již stížen byl. V této tísni vzali jsme útočiště k nejsvětějšímu Srdci Pána Ježíše a k Uzdravení nemocných Marii Panně a konajíce 9denní pobožnost na úctu Marie Panny Filippsdorfské slibili jsme zároveň, že na poděkování uveřejníme tuto záležitost naši ve „Škole Božského Srdce Páně“, budeme-li vyslyšeni. — Naděje naše nebyla marná; k všeobecné radosti, duchovní pastýř náš vyvázl z nebezpečení a počíná opět vykonávati práce svého povolání. Nejmilejší dík buďtež za to Nejsvětějšímu Srdci Páně a Marii Panně, kteráž vším právem nazývá se: „Uzdravení nemocných.“

Z M. B. Rodina naše byla jistou velmi choulistivou nesnázi postížena; vědělat jsem, že všeliká lidská pomoc byla by marna, nedostatečna; tu v této duševní sklíčenosti, vzala jsem, jako již vícekrát své útočiště k B. S. P. ku P. Marii sedmibolestné, k sv. Josefu a sv. Filuméně; věda dobře, že setrvanlivá modlitba viry nebývá oslyšena; a hle! za kratinkou dobu po vroucí a důvěrně pobožnosti, nabyla celá záležitost naše takého obratu, jakého jen milosrdný P. Báh ve své neskončené moudrosti a na přímluvu svých věrných Svatých udělití může. — Za neočekávanou a mně tak nehodně prokázanou milost, vzdávám tuto dle slibu srdce svého, slzou neskonale vděčnosti zaroseným okem nejvroucnější díky: B. S. P., P. Marii Sedmibolestné, sv. Josefu a sv. Filuméně; s tím vroucím přáním aby i na dále nejsv. S. P. J. mne ráčilo vzíti pod svou zástítu! N. N.

Jistá rodina z **Kr.** vzdává nejvroucnější díky Božskému Srdci Páně a přesvatému Srdci Panny Marie za obdržení veliké milosti. V úzkosti své vzývali jsme nejsvětější Srdce Pána Ježíše a Panny Marie za pomoc, pamětliví jsouce slov pisma sv.: „Lépet jest doufati v Hospodina, nežli doufati ve člověka“

a vyznáváme radostně, že vyplnilo se na nás přísloví: „Když je nouze nejvyšší, pomoc Boží nejbližší. Ó! jak děkujeme za to Božskému Srdci Páně a nejblaženější Panně! Budíž tedy vděčně od nás chváleno a velebeno Božské Srdce Pána Ježíše a přesvaté Srdce Marie Panny věčně věkův. Amen!

Jistý mladík z Krásna vzdává díky P. Marii Filipisdorfské a B. S. P. za uzdravení v nebezpečné nemoci Ačkoliv všemožných léků užíval, přece nic neprospělo; proto si umínil vykonati 9.-denní pobožnost a hle! nemoc pomínila. Toť jest nové svědectví o dobrotě a moci Bohorodičky.

V měsíci srpnu

modleme se za pronásledovatele Ježíše Krista.

Ze všech úmyslů B. Srdce svého obzvláště jeden nám na srdce klade Ježíš Kristus těmito slovy: „Modlete se za ty, kteří vás pronásledují a tupí, abyste ukázali, že jste synové Otce nebeského, jenž nechává slunce vycházeti na spravedlivé i na hříšníky a nechává pršeti na dobré i bezbožné.“ Co nám tuto za povinnost ukládá Pán, sám napřed vykonal. Když na kříži dokonal nejsv. obět, obětovav se z nesmírné lásky, zvolal ještě: „Otče, odpust jim, neboť nevědí co činí!“ Modlil se za nejúhlavnější nepřátele své; nepřátele jeho nebyli však pouze ti, jenž Ho uktížovali, nýbrž i jiní. Spasitel náš věděl předobře, že jako bude s církví žiti na konec světa, tak také bude též trpěti a sice v oudech svého duchovního těla. Hned z počátku církve sv. vidí Kristus církev svou pronásledovanou; vidí na cestě do Damašku Šavla nepřítele svého. „Šavle, Šavle, proč mne pronásleduješ?“ volá hlas s nebe. „Šavle, domníváš se, že pronásleduješ lidi, mylíš se velmi; ty pronásleduješ mne, Ježíše, Spasitele svého. Já jsem Ježíš, jehož pronásleduješ.“ Kristus věděl, že pronásledování bude po všechny časy stíhati jeho sluhu; věděl, že svědectví jeho učení a hlasatelé toho Božského učení budou terčem všeho posměchu a potupy; věděl že povstanou pyšní fariseové, bázlivi Pilátové, drzí a prostopášni Herodesové, lid nejvyš blahový, pronásledovatelé nerozumně ukrutní. A konečně kromě těchto viditelných nepřátel viděl Spasitel neviditelného, nesmrtelného nepřítele, jenž všem svým přívržencům svou neuhasitelnou zášť vnuká a je podpichuje. To všecko měl Božský Spasitel na mysli, volaje: „Otče, odpust jim, neb nevědí co činí!“ Máme do své modlitby zahrnouti všechny nepřátele, protože Kristus nevyjímá žádného při své modlitbě a potom oni jsou více politováni hodni, než-li my sami, jenž trpíme. Protož volejme i my všickni za všechny s Ježíšem: „Otče, odpust jim, neb nevědí co činí!“

Zda-li pak vědí zástupy lidstva našťvaného, když se na církev katolickou, matku duší a všech národů ženou, jí spílají a hanobí, zovouce ji nepřítelkyni svobody a blahobytu? Odpust jim Otče, neb nevědí co činí! Nevědí jak veliká prokázala církev dobrodiní vskerému lidstvu, jak podle těla tak podle duše. Církev sv. to byla, která povznesla člověka z otroctví ku svobodě, ona zušlechtila mravy a posvětila práce jeho. Církev sv. to jest, která až dosud se stará o duše naše, připravuje nám rozličné duchovní radosti v rozličných svátcích, jako jsou radostné vánoce, zjevení Páně; brzy na to truchlí s Kristem ve sv. týhoden načež se opět rozléhá po všem světě radostné alleluja; pak ty slavné průvody, ty překrásné slavnosti Rodičky Boží. Církev sv. podává nám duševní pokrm ve svých obřadech ve velebném zpěvu, hlásáním slova božih, krásnými obrazy; církev sv. povznáší

nás ze země vzhůru k nebesům, silí nás v neštěstí, těší nás v zármutku, spojuje duše, rodiny, města. Církev sv. stará se o každého od narození až do poslední hodinky, udělující po celý život posilu a milosti ve sv. svátostech. Tak pečuje církev o všechny národy ve všech zemích a po všechny časy! V pravdě zasluhuje slouti matkou naší! Kdo by se tedy divil, že sv. Otcové všechny své síly po celý život věnovali této předrahé matce? Kdo by se divil, že sv. mučienici z lásky k této své matce ta nejhroznější muka raději snášeli, než-li by ji byli opustili? A přece jak mnoho jest nevděčných synů a dcer na tom světě, zvláště za naší doby; jak mnoho jest pronásledovatelů církve sv.! Čím více roste lidstvo, tím více jich přibývá; to vidět jmenovitě ve velikých městech. Nic jim není tak odporné jako církev kat. Proto vyhání ze země sluhu Páně, znesvěcují chrámy, učení církve to se protiví jich bezbožnosti; sv. svátosti jsou jim dětské hříčky; naděje křesťanská jest jim blouznění; radosti sv. a pobožnost jest jim pokrytství; kdo tomu nechce věřit, ten ať čte některý list takový bezbožceký; tak to přezvykují na každém skoro řádku, jen aby hodně zohyždili všecko církevní. — Takoví lidé nemají ani trochu vzdělanosti a pravého úsudku, nebo by jinak mluvili a psali a jednali. Proto volal na kříži Syn Boží: „Otče odpust jim, neboť nevědí co činí!“

Jiný druh nepřátel církve, to jsou bázlívi Pilátové a těch jest tůž dost. Pilát byl uvnitř přesvědčen o nevinnosti Kristově, ale nechťeje ztratiti přízeň lidu a císaře, odsoudil nevinného Ježíše ke smrti kříže. Tak to činí nepřátelé naši; mnozi jsou uvnitř přesvědčeni o pravdě, ale z bázně lidské zaprou své přesvědčení a stíhají Krista v církvi. Oni se řídí podle zákona světa a říkají: Co by tomu řekl svět? A z bázně, aby neztratili přízeň lidskou, opouštějí ctnost, opouštějí Krista, nenávidí Boha! Volají ať počestnost uhne smilstvu, skromnost drzosti, cudnost nestydatosti, právo bezprávi, každá ctnost ať uhne nepravosti! Pryč se zákonem Božím, pryč s přikázáním církve, nám jde o přízeň bezbožných! Nejsou takoví lidé podobni Pilátovi? Bázeň lidská, přízeň světa je zaslepila a proto nevědí co činí. Běda však takovým lidem! Pilát již dávno zakouší přísnost Boží! A co očekává jeho nohsledy? Co očekává pohoršitele nevinných duší? O takových dí Spasitel: „Běda tomu, kdo pohorší jedno z těchto maličkých, kteří věří ve mne. Lépe by jemu bylo, aby pověšen byl mlýnský kámen na hrdlo jeho a on uvržen byl na dno mořské.“

Nuže, čtenářové milí, povinností každého křesťana jest modliti se nejen za přátely ale i za nepřátely, kteří nás pronásledují a nám protivenství činí. Tím větší povinností jest apoštolů modlitby, kteří mají úmysl své sjednotiti s úmysly Božského Srdce Páně. Kristus se na kříži modlil za všechny, modlil se i za všechny nepřátely. Odložme tedy všelikou hořkost proti nepřátelům našim a volejme i my s Ježíšem: Otče odpust jim, neb nevědí co činí! Doufejme pevně, že se všecko k dobrému obrátí, ovšem že po tuhém boji. Abychom ale tím jistěji vyslyšeni byli připojme ku každodenní modlitbě tento úmysl a následující modlitbu.

M o d l i t b a .

O Ježíši! skrze nepoškvrněné Srdce Marie P. obětují Tobě všechny modlitby práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly, ve kterých se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětují za nešťastníky, kteří z nevědomosti, z bázně aneb ze zaslepenosti stali se nepřáteli Tvými a pronásledovateli Tvé sv. církve. O Ježíši! rozpomeň se, žes sám se modlil za ně na kříži a učíš, aby jako onen setník poznali svou hříšnost a měli účastenství na ovoci Tvé předrahé smrti. Amen.

AngeLé strážní neboští Chraňte svěřence své silně
Vždy, zvlášt však při smrti.

zdráva buď, Maria!¹⁴
voláme v nebes výš;
plná Boží milosti,
jenž krásou vši se stkvíš!

Ó zdráva buď, Maria!
vždy Hospodin s Tebou,
ó Nejpožehnanější,
slyš od nás chválu svou!

Ó zdráva buď, Maria!
buď s vroucností žehnán
těž plod života Tvého,
náš smírce — Kristus Pán.

Zdravas Maria.

Ó zdráva buď, Maria!
dive všech světa žen;
hle, Tebou nám zasvitnul
pověčné spásy den.

Ó královno, Maria!
Ty Matkou Boží jsi;
svou přimlouvou nám hříšným
buď posilou duší.

Ó královno, Maria!
při nás i v smrti stůj,
mocnými svými slovy
za bídné oroduj.

Křesťanská rodina podle Srdce Ježíšova.

VIII.

Křesťanská panna podle Srdce Páně.

Bude tomu nyní asi 37 let, co zemřela v jistém městečku Francie chudá, prostá dívka, švadlona. Na tom by arci nebylo nic zvláštního; zemře i podobných osob v každé zemi každoročně hojný počet, aniž o tom kde něco psáno. Co však bylo na oné zmi-něné dívce ve Francii zvláštního, bylo to, že již za živa byla držána za svatou, a v pověsti svěťice také zemřela. Ovšem za svatou prohlášena od církve posud není; nicméně ale biskup, jenž život její zkoumal a vyšetřoval, seznal, že od Boha neobyčejnými milostmi jest obdařena, nařídil jí, aby mu sama všecko, co se jejího vnitřního života týká, svědomitě vyprávěla a pak též napsala. Nábožná dívka uposlechnuvši rozkazu věrohodný životopis o sobě napsala, z něhož následující jest vyňato.

Panna ta šlula Marie Eustella, a jak uslyšíme, měl s ní Spasitel nemalou práci než z ní učinil křesťanskou pannu podle Srdce Svěho.

Život její dá se snadno rozdělití na 4 části, z nichž první lze nadepsati:

1. **B o j o s r d c e.** Křesťanská panno! S obzvláštním potěšením podávám ti tento obrázek Marie Eustelly, která v tomtéž století žila, jako my, a povím ti také hned, proč mne to tak neobyčejně těší. Laštovka o Hromici jest u nás zajisté řídký zjev, ale tak řídký ba skoro ještě řídkší zjev jsou mezi námi taci mladí lidé, kteří by od narození svého byli vedli čistý a bezúhonný život. Větší jest počet těch a takových, jenž nuceni jsou utéci se ku kajcnosti, aby se vydrali z toho trní a bodláčí, do něhož hledající růže světských radostí se byli zamotali. Anať naše „Škola“ na většinu svých čtenářů a čtenářek musí ohled bráti, hodí se nám dobře mládí ctihodné

panny Eustelly, neboť i ona musila sáhnouti ku pokání. Neprovinila se sice nikdy těžce, avšak, tím dojemnější jest její horlivost, s jakou o napravení svém pracovala, a jak šťastně toho dosáhla.

Eustella narodila se r. 1814 z rodičů, již neměli žádného jiného jmění, leč práci rukou svých; při tom však byli rádní křesťané. Každý by soudil, že dítě takovýchto rodičů nemůže ani než skromným a pokorným býti. Ale nebyvá tomu vezdy tak, nýbrž naopak bývají děti chudíckých a nutných rodičů mnohdy marnivější a pyšnější než děti rodičů bohatých a vznešenějších. Věc ta sedí právě v duši a v srdci člověka, nikoliv v zevnějšku.

Tak bylo i u naší Eustelly. Od narození jsouc velmi živé a tékavé ná-tury již jako děcko jevila velikou náklonnost ke hrám a zábavám, ano i pýcha již počala se ozývati v srdci jejím. Vyšedši ze školy žila doma u rodičů, kteří však, nerozumní jsouce z toho, měli ještě velikou radost ze své čiperné a bujně dcerušky a leccos jí bez poká-rání prominuli, co neměli. Shovíváním takovýmto a mazlením vzrůstaly přiro-zené její náklonnosti ještě více a brzy se objevila na ní neposlušnost a vzdorovitost, hněv a svéhlavost a nesmírná samoláska.

Když jí nadešel 11. rok, připravova-la se k prvním sv. přijímání; a tu vzhlédnul na ni Spasitel a dvojnásobnou láskou svou snažil se přivésti ji k po-lepšení; že byla ostatně od rodičů v ná-božnosti vychována, činila na ni ona pří-prava, a zvláště učení o nejsv. Svátosti oltární veliký dojem, tak sice, že odtud byla mírnější a vážnější v chování svém, vyhýbala se hrám ostatních dítek, zdržo-vala se více doma, čítala pilně v knihách

a jednou v téhodni modlivala se 14tero zastavení za hodné přijímání.

Nejkrásnější den mladosti, den prvního sv. přijímání jí nadešel. Eustella jsouc co nejlíp připravena zažila tu radostí nikdy netušených. I vůle její polepšiti se byla oživena, posilněna — ale tělo ještě příliš slabo. Pouhým předsevzetím, byť bylo sebe krásnější, není ještě nic docíleno, teprve skutek, to je hlavní věci. Ale s tímto Eustelle nijak to nešlo!

Aby se přiučila ručním ženským pracím, posílali ji rodičové do učení; tu ale seznámila se s dívkami, ne sice zkaženými, ale dosti lehkomyšlnými, a to stačilo, by její stará náklonnost k tétéž nectnosti znovu se probudila a s pravé cesty ji opět svedla. Nezname-najíc ani této vnitřní změny své oddala se nyní Eustella celým srdcem marnivosti, strůji šatstva a parádění se, ano i tanečním zábavám a tím ve své nábožnosti a lásce k Spasiteli tak ochladla a zvlaž-něla že, ač po prvním přijímání roz-toužila se co nejčastěji ke stolu Páně přistupovati, nyní sotva šla dvakráte do roku. Služby Boží sice navštěvovala, i domácí pobožnost ráno i u večer vyko-návala, i postního příkázání šetrila — ale to všecko bylo konáno jen tak jako z návyku, bez ducha, beze vši horlivosti; srdce o tom ničeho nevědělo.

Avšak uprostřed toho hluku pře-vrácených náklonností a žádostí, které jako kramáři na trhu v srdci jejím se hádaly, ozýval se vždy jakýsi hlas, jenž jí k Bohu a lepšímu životu zpět volal. Tím způsobem vyvinul se v srdci jejím tuhý boj; s jedné strany tu zápasila tělesná smynlost s druhé pak milost Boží. Ona chce míti svůj díl v srdci dívčiny, tato pak chce je míti celé. Která z obou asi zvítězí?

K velikému štěstí Eustelly nadešel rok jubilejní čili milostivé léto s velkými odpustky. Chtíc se těchto také zúčastniti

vykonala opět upřímnou a zkroušenou zpověď a svěřila se jak se sluší a patří knězi se svým vnitřním nepokojem v srdci. Tento ihned pochopiv, kdo asi v srdci ji volá a kárá, pravil jí vážně: „Zajisté, Bůh má s vámi své zvláštní úmysly, a proto napominám vás, abyste Mu neodpírala, nýbrž uposlechla a vůli Jeho vyhověla!“ —

Slova tato učinila na dívku hluboký dojem. I rozhodla se v tutéž chvíli hříchu a vši přilčitosti ke hříchu se odřici a prosila za přísné, těžké pokání. — Bylo to všecko pěkné a dobré ale — nestálo ještě.

Několik měsíců na to byla Eustella návštěvou u svých příbuzných. Tu byly rozličné zábavy a hry, mezi nimiž i tanec, k němuž pozvána jest i Eustella. Co asi učiní? — Hle, i tentokráte povolila žádosti své po marnosti světské a šla a tančila a bavila se, činito ze srdce své opět veřejným tržištěm, na němž myšlení i žádosti bez rozdílu přicházely a odcházely a své rejdy prováděly. — Avšak, nechtěla byla zábava sebe veselejší, Eustella se necítila býti při tom tak šťastnou jako jindy. Radosti světské nebyly jí již tak sladky jako jindy a nemohla se jim také tak s celou duší oddati jako jindy. Sám Bůh jí přimíchal v pohár rozkoši soli a octu, aby jí alespoň před těžkým hříchem uchránil. Než i Eustella brzy se zpatovavši poznala svůj opčný pád, zpovídkou upřímně ze své nevěrnosti a znovu sli-bila Bohu i zpovědníku rozhodné polepšení. Bude-li jen tomu tak? — —

Rozmilé panny křesťanské! Která z vás nepocítila již v srdci svém podobný boj, jako Eustella? Vždyt i o vaše srdce pokouší se svět a nebe, ďábel i Bůh, tělesná žádost a milost Boží. Komu z nich necháte je opanováti? — Aj, snad i vám znechtily se ty rozkoše světské, v nichž jste jindy své štěstí své blaho nalezaly a v tom hluku vás

ze všad obklopujícím ozýval se také hlas k Bohu k modlitbě, do chrámu vás volající? — Nuž, vite-liž, kdo vám světa rozkoš znechtíl? a kdo vás volá? zda uposlechly jste dosud? — — —

2. Milost na milost. Bylo to o velikonoci kdy Eustella onu zmíněnou zpověď zkroušenč byla vykonala a tělo Páně přijala — a hle to byla hodina jejího spasení. Ano Spasitel sám šel jí vstříc a přispěl svou pomocí dobré vůli její a přitáhl ji k Srdci svému. Jaký účinek ono sv. přijímání pro ni mělo, o tom vypravuje sama následovně:

„Přítomnost Ježíše Krista navrátila mi opět život. Jako při mém vítězném z mrtvých vstání přemohl Spasitel ďábla i peklo, tak i ve mně zvítězil nade všemi nepřátely, jenž duši mou ovládali a Jemu zde vládnouti překáželi.“ — To byla jedna milost.

Brzy na to dal jí Pán na jevo, že i na dále jí chce býti nápomocným, bude-li obzvláštní účtu chovati k nejsv. Svátosti oltářní. Ochotně již svolila Eustella v toto přání Spasitelovo a od nynějška co nejčastěji, jak jí domácí práce dovolovaly navštěvovala jej ve svatostánku ukrytého. Nejradyji přicházela do chrámu Páně časně z rána, prve, než šla do práce, a u večer, kdy všecko bylo vykonáno; a tu zůstala, až se kostel zavřel. Jedenkrát směla tu až do půl deváté u večer setrvati, a tenkrát naplěšila taková slast a blaženost její srdce, že o tom sama vypravuje:

„Ó jak šťastnou cítila jsem se v tom posvátném tichu nočním u nohou svého Spasitele! a když majíc již odejítí ještě ode dveří jsem se jednou vrátila, abych Mu ukázala, kterak mne bolí Jej opustiti. Oči mé byly k Němu upřeny, a u srdce bylo mi tak, jako bych Jej k sobě přitáhnouti musila. V té chvíli ukázal mi Spasitel v duchu Božské Srdce své celé v ohni. Ó jak předobry jest můj Božský Pán!! — Rozloučila jsem se od Něho

slovy: „Můj Ježíši, na shledanou zítra ráno!“ — Opět nová milost.

„Druháho dne při mši sv. rozjímala jsem, — vypravuje dále, — o Ježíši Kristu, kterak po pozdvihování leží tu na oltáři jako beránek k oběti usmrcený, a tu zaslechla jsem slova: „Já se obětují za mé hříšníky.“ — Slova ta vyjadřují nám, jak vřele Mu leží hříšníci na srdci; ačkoli pokuty a trestu hodni, nicméně jsou předmětem nejněžnější péče Kristovy. Čeho jest se nám tedy báti, pákliže pravá lítost nade hříchy v Jeho náruč nás uvedla. Vyznávám, že ono slovo Spasitelovo velikou mne naplnilo důvěrou, jak vzhledem mé vlastní osoby, tak i vzhledem všech ostatních hříšníků.“ — —

Jako Spasitel v nejsvětější Svátosti právě nejhojnějších milostí Eustelle prokazoval tak i ona na vzájem vše možné vynakládala k účtě a oslavě tétěz velebné Svátosti. Tu zdobila a krášlila oltář, tam opět čistila roucha a pokrývky oltářní, tu zase doprovázela nábožně Pána Boha k nemocným anebo napřed spěchala upravití ve světnici oltářik, všečen svůj svobodný čas trávil návštěvami Nejsvětějšího, a přijímala Tělo Páně z nařízení zpovědníkova třikrát v týhodni. Ovšem byla by ráda každého dne přijímala, ale odevzdána jsouc vždy do vůle Boží, uposlechla svého duchovního vůdce, kojíc se tou naději, že později bude žádosti její vyhověno. Zjeviti jí Spasitel, že toto podrobení se cizí vůli se Mu líbí, aby i dále ze všech sil se o to přičiňovala.

Jiná pak milost, kterou podle vlastních slov⁴ Kristových působí nejsv. Svátost v tom, kdo ji hodně přijímá, jest ta, že „zůstává v Něm.“ — „Kdo jí Mé tělo, a pije Mou krev, zůstává ve Mně. — Já jsem vinný kmen a vy jste ratolesti. Pokud jest ratolesť na kmenu, a šťávu z něho táhne, zůstává čerstvá a zelená, žije a pučí

listí a květ a nese ovoce. Jakmile ale od kmenu oddělena, nemůže vícekrát štávu z něho ssátí a proto uschne, shnije a spadne do prachu země. Tak je s každým člověkem v duchovním smyslu, tak jest jmenovitě s tebou panno křesťanská! Nepřijímá-li tvá duše z duše Kristovy, a tvé srdce z Jeho nejsv. Srdce ustavičně milost za milostí, odkud a z koho má se jim pak dostati síly a růstu v dobrém? odkud mají vzíti ctnosti a zbožnosti? Snad z těch světských radováněk?! To je právě tak, jako bys vinnou ratolest zavěsila do vzduchu, aby se větrem živila; — uschne tím rychleji. Však jest to také v každé osadě veřejným tajemstvím, proč a odkud tolik padlých osob pochází; právě řečeno padlých, či odpadlých od Krista; neboť odtud přicházejí, že nezůstaly v Něm, a ony nezůstaly v Kristu proto, poněvadž Jeho Tělo svaté nepožívají. Ano časté anebo řídké přijímání sv. svátostí jest nejlepší známkou mravního stavu té které osady. Neboť jest to hrozná pravda, že takový mladý člověk, buďsi již dívka nebo mládenec má toliko volbu mezi svatou láskou k Tělu Páně v nejsvětější Svátosti oltářní, — a hříšnou láskou ke svému tělu a jeho podlým žádostem. Buď si vyvolí onu aneb se oddá této.

I Eustella volila a sice vyvolila sobě onu první lásku k Tělu Páně a to byla její spása. Zůstalať v Kristu a přinesla ovoce hojného, jak ihned uslyšíme.

3. Nové srdce Každý zajisté člověk rád vyhledává ono místo, kde se mu jednou dobře vedlo. Podobně stává se často, že když lidé obrátivši se po dlouhém hříšném životě v modlitbě, ve sv. svátostech vůbec v obcování s Bohem upokojení a potěšení zuboženému a ztrmácenému srdci svému byli našli, pak nejraději by meškali na modlitbách u Boha svého, a snadno k tomu náhledu svěstí se nechají, že v tom již pozůstává

celá nábožnost a celý křesťanský život. — Tak se vedlo také Eustelle.

Vnitřní útěcha a blaženost, jakou čerpala z nejsv. Svátosti oltářní, byla tak sladká, tak obživující, že si za první pravidlo stanovila: každodenně mši sv. obcovati, každého večera vel. Svátost navštívití, růženec se modlití, denně něco duchovního čísti a často Tělo Páně přijímati.

To všecko by bylo arci pěkné a užitečné, avšak jsou pouhé jen prostředky k posvěcení života, to není ještě daleko žádná svatost; nebo svatý, v pravdě křesťanský život zakládá se hlavně abych to zkrátka a podle písma vyjádřil — ve v^orném plnění vůle Boží! Bůh ale mnohem více a důležitějších věcí žádá než pouhé modlení. Protož dal Eustelle a sice právě při modlitbě poznati, že zevnější takovéto výkony pobožnosti nejsou ještě všecko; neboť řekl Pán: „Kdo chceš za mnou přijíti, zapři sebe sám a pak následuj mne!“ — Tedy bojování, odíraní vlastní vůli, zapření sebe a potlačení starého Adama a cvičení se v ctnostech, to činí celého křesťana.

Podle tohoto naučení započala nyní Eustella ihned s tou první věcí, totiž sebe zapírati. Smyslům svým nedávala více takovou svobodu jako jindy, a náklonosti své učila se krotiti. Jak jsme slyšeli, byla prvé povahy živé a ~~tekavé~~ všecko jí musilo jít od ruky hbitě a zhurta; jak práce, tak chůze, jak řeč, tak jídlo. Jest to sice ostatně také dobrá vlastnost, ale musí se držeti na uzdě, sice se zvrátí v netrpělivost, přenáhlenost a polovičatost v díle, a člověk takový snadno se zahlubá celý do své práce, zapomene na všecko ostatní, ~~co~~ také musí býti vykonáno. A proto mírnost v jednání jest také ctnost!

Druhá neméně vadná stránka její povahy byla veliká nedůtklivost a přílišná citlivost; maličkási již byla uražena,

jediné tvrdé slovo, jedno ponížení bylo pro její v pokoře a trpělivosti nevyvíčené srdce jako mráz na jarní květ. Tím způsobem byla Eustella ve stálém pokušení k netrpělivosti, hněvu a nevěli, k nelaskavosti ku svým bližním. — A ještě třetí nezřízená náklonnost bujela v srdci jejím, totiž samoláaska. A tato žádost míti se vždy dobře, nedbajíc o blaho jiných; tato chtivost žítí jen pro svou zálibu a dle své vůle, nedbajíc toho, zda i jiní z ní radost a z její práce nějaký užitek mají — toto sobectví bylo jí často příčinou nejen k malým nýbrž i velkým hříchům.

Proti tomuto trojímu nepříteli v srdci musela nyní Eustella bojovati. Stálo jí to arci dlouhý a těžký boj, než zvítězila, ale Pán jí dodával v nejsv. Svátosti síly a zmužilosti a ona pak také se vši opravdovostí se přičiňovala. Když jí to někdy již za těžko přicházelo, tu vzdychávala: „Můj nejsladší Ježíši! Ty tak chceš — i já tak a nejinak si žádám; budiž pochválen! Děkuji ti, žeš' mi dal poznati úmysly své.“ — Žádal-li někdy Spasitel od ní zvláštní nějakou obět, tu jí ukázal své sv. člověčenství, nechal jí zřítí Božské Srdce své a pravil k ní: „Odtud vychází přání mé; odtud tě vyzývám k té neb oné oběti!“ —

Tak klečela jedenkrát před svato-stánkem, když tu žádal na ní Spasitel, aby se oddala chudobě, a všeho dobrovolného jmění se zřeknuvši pouze od toho živa byla, co si práci ruční vydobude, aneb co se jí jako almužnou dostane. Ochotně uposlechla Eustella a s dovolením svého zpovědníka slíbila Bohu dobrovolnou chudobu, a od té chvíle nosila jen sprostý a chudobný šat a jídala chléb chudých, jehož se jí prozřetelhosti Boží hojně dostávalo.

Veliké a obzvláštní milosti Boží dostalo se jí ještě skrze velebnou Svátost oltární a to byla neobyčejná zmužilost, s jakou přemáhala všelikou bázeň a

ostýchavost před lidmi; takže přes vše posmívání a vtipkování světa svým zásadám věrna zůstala, ba při každé příležitosti na jevo dávala svou litost nad tím, že prve svět a jeho zásad poslouchala. Není pak divu, že svět splácel jí hanbou, posmívali se její pobožnosti a prstem na ni ukazovali; ba nešetřili ani rodičů její, a štváli i tyto proti vlastnímu dítěti.

Avšak Eustella nenechala se ničím másti. Pomalu se byla přiučila trpělivosti a mlčela; ano netoliko radovala se z příkoří jí učiněného, ale dovedla urážky a trpkosti jí činěné obracet v lék pro svou duši a k vytríbení náklonnosti svých.

Tak rostl a zmáhal se v ní nový duch a nabýval vždy větší podobnosti s Kristem. —

Ó panno křesťanská, zda chápeš a rozumíš, co tu čteš o Eustelle? Jsem přesvědčen, že ani desátá z nynějších sester tvých čtouc o tomto duchovním životu nebude chápati věci těch. Proč? — Kdož všem tělesným se oddávajíc, nechápu, co duchovního jest.

4. Malý nebeklíč. Eustella nedosáhla vysokého věku ale v 29. roku svého stáří upadla v těžkou nemoc, a v ní také zemřela. Posud není sice od sv. církve za svěťici prohlášena, ale její biskup vyslovil se veřejně v pastýřském listu velmi pochvalně o neobyčejné její svatosti klada jí za vzor křesťanského života. Nesčíslné pak a neobyčejné milosti, jichž se jí dostalo, odmítají všelikou pochybnost o tom, že by snad v nebi nebyla. Jedině nastává nám tu otázka: čím asi sobě Eustella nebe otevřela? — neboť není o ní žádný kromobyčejný skutek znám, jakýmž obyčejně podobné svěťice se vyznamenávají, ani žádný zbožný řád nezaložila, žádný klášter nespravovala, ani na misie nešla, ani smrti mučnickou nezemřela, nýbrž

po celý život, co na světě byla, byla a zůstala do smrti chudou švadlenou.

Avšak nedomnívej se nikdo, že Bůh toliko slavným, hluchým a světoznámým skutkům nebe otvírá, nikoliv; nýbrž nebe otevřeno a přístupno jest každému, císařovně na trůnu tak dobře, jako té poslední služce z chlévu, pakliže jen každá činí to, co Bůh v jejím stavu a okolnostech od ní žádá. Nebo to je pro nás všechny ta jedina cesta k nebesům: „Kdo chceš vejíti do království nebeského, ostrihej příkázání.“ — Na Eustelle žádal pak Bůh, aby zůstala při jehle a v tomto stavu a povolání chudé švadleny aby vykonávala ctnosti křesťanské panny. Ona tak učinila, a jehlou svou jako klíčem nebeské království si otevřela.

Její rodiče obávajíc se, že by snad pro svůj skrytý a ustraněný život nábožný nedostala práci k žití, chtěli ji poslati do dílny jiné švadleny. Eustella vždy poslušná dcera již se k tomu měla ihned učiniti po vůli rodičů svých, ale tu řízením Božím dostala se jí práce taková hojnost, že jí rodiče doma podrželi.

Nyni mohla tedy Eustella tiše v soukromí dále pracovati na svém polepšení a zdokonalení. Delší čas měla ještě co bojovati s pokušením proti sv. čistotě, že ale věrna svému předsevzetí pilně se modlila a tělo i smysle své v přísné kázní na uzdě držela, dal jí Bůh dojíti úplného vítězství i nad tímto svůdným nepřítelem. A ještě i tu milost prokázal jí Bůh, že nikdy více nepocítila v sobě náklonnost k nějakému, byť sebe menšímu hříchu, a že vykonávání ctností,

jež si dlouhým a namahavým bojem byla dobyla, tak snadné jí bylo, jakoby ctnosti tyto již vrozeny byla na svět přinesla.

V poslední nemoci bylo jí snášeti krutých bolestí; ale snesla je také s trpělivostí obdivuhodnou. I nyní přijímala častěji svaté svátosti a pokaždé naplněna byla sladkostí nebeskou. Poslední slova promluvila ku sestře své, řkouc plna pokory a důvěry v Boha: „Modli se, — ach modli se za mne k Pánu!“ — a s tím také skonala dne 29. června 1842. —

Křesťanská panno! znáš ještě podobenství o 10 pannách, z nichžto pět moudrých s rozžatými lampami prosilo u brány nebeské o vstup k svadbě Beránka? Hle s plamenným Srdcem a s otevřenou náručí vyšel jim Pán vstříc! — Ó rei má duše drahá, jak asi bude s tebou? Zda i tebe uvítá takovýmto způsobem Spasitel na věčnosti? — Jsi-li pak již nyní pannou moudrou, pannou podle Srdce Ježíšova? — aneb jsi, jako většina tvých sester — pannou pošetilou, bláznivou po tomto světě a jeho rozkoších? — A čemu asi podobá se srdce tvé? zda lampě vesele plápolající aneb snad černému vyhaslému uhlu? — A pověz mi, zda-li i ty pilně pracuješ svým klíčem k nebi, jež ti Bůh vykázal?

Která z vás sestry v Kristu jest panna moudrá a chytrá, ta se tu pozastaví na chvíli a vážně přemýšlí a drží přísný soud sama nad sebou a snaží všecko uvést do pořádku, k oné neznámé a nejisté hodině, kdy její ženich nebeský zavítá.

Modlitba.

Věčný Bože, pane králi, který velíš všemu míru, jenž jsi dítkám svým dal život, dej jim také svatou víru!

Synu Boha, jehož slova v nebes říši nás unáší, jenž nás učil v Boha doufat, nadějí vlej v mysl naši!

Ty pak sv. Duchu, v jehož ochraně jest církev svatá, dej by láskou do skonání naše byla srdce znata.

A. V.

Svatý Václav

a ostatní dědicové země české naši ochranci.

Jedna z nejsmutnějších dob vlasti naší byla první polovice 17. století, kdy stavové čeští a moravští opustivše na mnoze víru svých otců zřekli se i věrnosti císaři králi a vyvolivše si za pána kalvína Fridricha v největší nebezpečí uvrhli celý český národ a celou vlast naši. Nebylo již žádné pochybnosti, že ztrátou víry i celý národ na pospas vydán bude německému dobrodružníkovi a celé jeho rotě, a těch málo týdnů, co své panství v Praze a v Čechách měl, dokázalo nazbyt, jak by zacházeli ti cizinci s nejdražšími památkami národa, jak by si jich a našeho jazyka všímali. Svaty Václav ale a ostatní patronové naši vyprosilí to na Bohu, že národ náš nezahynul ani vlast, a že se navrátil k víře otců, a aby těch málo Bohu a korunovanému králi věrných nepozbylo mysle, když od vetřelců kalvinů se děly ohavnosti i na místě svatém, v chrámě sv. Víta, děly se divy a zázraky, které svým svědectvím a přísahou stvrdili očiti svědkové nejen katolíci, nýbrž i kalvíni, luteráni a jiní kacíři, tak že, jak letopisec Beckovský praví, o tom žádný více tehda pochybovat nemohl, ani nyní nemůže. Pomíjím ta podivná všem patrná světla, která se ku př. 12. září 1620 ukázala nad Bílou Horou a v kostele sv. Víta, ty zpěvy od neviditelných osob o půlnoci pocházející, jako díkůvzdání Bohu, že vyslal katolické vojsko do Čech na vypuzení cizinců ze země a vyhlazení bludu*) —, pak opětně dne 15. září, čehož svědkem byl i nepravý král český jmenovaný Fridrich a nad míru byl přestrašen a z toho i zlý konec svého panování v Čechách tušil, uvedu, ku povzbuzení k úctě a důvěře k našim ss. patronům, vypravování Jana Beckovského**) o zjevení ss. patronů českých v kostele sv. Víta právě v noci před bitvou na Bílé Hoře, 8. listopadu r. 1820, kde orodovali za šťastné vítězství nad nepřátely.

Bylo to po hodině jedenácté v noci, když v kostele sv. Víta veliké světlo se ukázalo a kteří je viděli, jináč se nedomnívali, než že všecken kostel uvnitř hoří.

„Vojáci Fridricha falckraběte, kteří při kostelních dveřích k polední straně stojících stráž drželi a v nich několik dnův před tím díru vyřezali, aby skrze ni, kdyby se co podobného jako minulých časův v něm dalo, do něho hleděti mohli, té noci, v kterou se tak velké světlo ukázalo, ti strážní přistoupivše k těm dveřím kostelním, skrze tu vyřezanou díru do kostela hleděli a v něm tři muže před stupni kamennými, po nichž se k velkému oltáři chodí, státi viděli, z nichž jeden byl v oděvu královském, postavy velmi vznešené, maje na hlavě korunu zlatou, třpyticími kamínkami draze ozdobenou, a v levé ruce držel drahé sceptrum; druhý muž v dlouhém černém oděvu a v komži bílé, na níž tak visící štolu kněžskou měl, oblečen, a v levé ruce knihu držel; třetí pak byl krásný mládenec, více andělu podobný a dlouhým šarlatovým oděvem krásně ozdobený. Po malé chvíli jiní tři k nim přistoupili, z nichž jeden byl v oděvu královském, na hlavě krásnou korunu maje, druhý byl v oděvu biskupském oděn a třetí byl všecken v pancíř oblečen, drže v pravé ruce krásné koptě, jehož špice nad sluneční papršlek jasněji se stkvěla; ti poslední tři muži, když k předešlým třem přistoupili, něco tajného spolu rozmlouvali, jako by se o něco radili; těch pak, kteří skrze

*) Právě toho dne radil se Maximilian kníže bavorský s vůdcem císař. katol. vojska Ferdinanda II., jak zmíněný úmysl provésti.

**) Poselkyně starých příběhů českých. Díl II. str. 293. Nové vydání dědictvím sv. Prokopa.

tu díru v dveřích kostelních schválně vyřezanou na ty svaté muže se dívali, bylo pět, totiž: tři strážní a nějaký Jan z Blumenšteina, který mimo těch dveří toho času se svým služebníkem nenadále šel a jak on tak i služebník jeho skrze tu díru všechno patrně viděl i jiným o tom povídal. Při tom divání takový strach na těch pět divákův přišel, že všickni od těch dveří utéci museli a co dáleji v tom kostele se dalo, více nic neviděli; na ráno to vidění všem vyjevovali. Kterí pak ti muži byli, kteří v tom kostele sv. Vít na hradě pražském před velkým oltářem (tehdaž sice na tom místě, kde nyní velký oltář se spatřuje, žádný oltář nestál, poněvadž jej kalvíni rozbořili, ven z kostela vyhodili a spálili) tajnou radu drželi, každý obývatel měst pražských snadno se dovtipiti může, že to byli svatí patronové české země, totiž: sv. Václav, sv. Vojtěch, sv. Vít, svatý Zikmund a Jan Nepomucký; a šestý byl nepochybně Karel IV., císař římský a král český, jichž těla v tom kostele odpočívají, radostného z mrtvých vstání očekávající; tělo Karla IV. dosavad jest neporušené.“

Tak orodovali sv. dědici země české za národ náš a orodují dosud; budme dobré mysle důvěřující se v jejich pomoc a utíkejme se k nim v každé nesnazi. Bůh nám je dal k naší ochraně, On chce, abychom je často vzývali a je tím oslavovali.

O misionářství.

Biskup a mučelník.

(Z novějšího misionářství východní Tongčiny.)

(Pokračování.)

Avšak misionáři nedbali jen o to, aby se před slidiči ukryli, ale oni v noci opouštěli skryše své, aby takto vykonávali svůj úřad misionářský, a tu ovšem na dlouho nemohli ukryti zůstatí před slidiči. I oni měli své apoštolské horlivosti život svůj obětovati.

První zajat byl P. Néron, starosta akademie annamitské v Ké—Vinh, kterýž již dříve dvakráte, r. 1854 a 1858 v zajetí byl, z něhož ale opět vykoupěn byl; tentokrát bylo nemožno ho vysvoboditi. Jistý starosta obecní ho vyhradil, kterýž byl křesťan a kterýž ho vyvolal ze skryše. Misionář poznal hlas jeho a vyšel nic zlého netuše ven ze své skryše. Sotva vyšel, udeřen byl bambusovou holí, načež ihned omráčen na zemi spadnul; i spoutali ho a vhodili zrovna na ložku a již s ním pryč uháněli, tak že se osadníci křesťanští nemohli ani vzpamatovati a

ho zachrániti. Jako nejsprostšího zločince zavřeli ho do klece, dle annamitského způsobu s ním výslech zaváděli a jeho holemi bambusovými trýznili; v mukách nejméně ani sobě nezastesknul, nepostěžoval. Tři měsíce byl zavřen v kleci; přes všechny útrapy zůstal vesel, tak že nad stálostí a veselostí jeho — žasnuli. katané jakož i soudce. Jedenkrát po 21 dní byl ponořen v obcování s Bohem bez všelikého jídla; mandarin nemálo se tomu divil, kterak může po takovém půstě ještě žiti, i dokládal, že týž se stal živým budhou. 3. listopadu 1860 stali P. Nérona, napichli hlavu jeho na kůl a pak do řeky vhodili.

P. Venard zatím utekl do veliké pohanské vesnice a zde, jak mu možno jen bylo, hlásal víru Kristovu. Lidé velmi rádi slovům jeho naslouchali avšak o obrácení, dokud by pronásledování ne-

přestalo, nechtěli ani slyšeti. V brzku se vyjevilo, že starosta obecní misionáře za zajatého považuje, pročez utekl do Ke-Po, křesťanské to dědiny, kdež ale lidé byli sama a sama pověra. Bylo zde práce až po krk. Misionář nedal se zastrašiti, pobyl zde tak dlouho, až víra opět oživila a světlo její všeliké tmy pověrečné zaplašilo a dobrý mrav opět zavládl. V brzku jinak vše ve vesnici vypadalo, což misionáři bylo k nemalé potěše, ano mu v tak bouřlivé a rozhárané době sotva možno bylo někde jinde tak blahodárně působiti. Když zde celý měsíc pobyl, odebral se do Kim-Bangu, nejproslulejšího útulku misionářského po celé třicetileté kruté pronásledování. I zde blahodárně s knězi domorodci působil. Do sousední osady But-Sonu přišel ctihodný jenerální vikař, msgr. Jeantet; i postoupil mu R. Venard svůj bezpečný útulek, sám pak chtěl jakž takž se dostat do But-Dongu, kdež v dřívějších dobách dobře uschován býval. Ubíral se skrze Ke-Beo, zde pobyl dobu nějakou, aby dilo dříve započaté dokonal. I pobyl zde ještě déle, ač již pobyt jeho ohrožen byl.

Tu náhle 30. listopadu okolo deváté hodiny 5 neb 6 člunkův asi se 20 mužův obklopilo domek, v němž misionář ukryt byl. Že domek byl na konci vesnice již v poli, a vše okolo bylo pod vodou, nemohlo jim nic uniknouti. Vůdcem byl jistý Cai-Do, sousední okresní starosta. Týž nechal člunky na blízkou, sám pak s 5 neb 6 mužův vlomil se do domku. „Ven, ven s tím evropským knězem,“ co hrdlo stařilo křičel. Pro případy také měl misionář zvláštní skryš, v níž se uschovati mohl a sice dvěma stěnami. Katechista Khang, kterýž již ukryti se nemohl, vzmužil se, předstoupil před slidiče a domníval se, že se mu podaří je uchlácholiti a pozornost jejich obrátiti od věci samé.

„Já zde přebývám,“ pravil od-

hodlaně; „přestěhoval jsem se sem nedávno; neukřivdíte-li mi, budu vám velmi povděčen, chcete-li mne spoutati, odevzdávám se vám.“

Starosta dal ho ihned svázati, sám ale zpřima šel ku stěně, za níž P. Venard schován byl, kopnul do ní a ji takto shodil; i vytáhnul ven překvapeného misionáře a táhnul ho ke člunku. Spíše než se o všem tom vesničaná Ke-Beoští zdověděli, člunky byly již tytan; uháněly k hejtmanskému místu Dorskému.

Což pohnulo okresního starostu, aby misionáře zajal? Odměna, kteráž se za zajetí misionářovo zaplatila. Oba zajatí, P. Venarda a katechistu s kangem na krku, dal do klece zavřiti a v ní k prefektuře donést. Poněvadž nechtěl starostu Ke-Beoského, příbuzného svého, vyzraditi ani s ním se snad o odměnu za zajetí rozdělit, o Ke-Beu ani nehlesnul, nýbrž prefekta obelhal dokládaje, že oba na poli chytnul, svázal a s nimi pospichal, aby je mandarinovi mohl odvésti.

Prefekt náramně se divil nad takou kořistí. Jako druhdy Pontský Pilát dovolával se i on, že nesouhlasí se skutkem tak hříšným a ošemetným, a že jen proto, poněvadž musí, zajatí přijímá. Velmi laskavě a šetrně s P. Venardem zacházel, dal mu místo úzké klece bambusové udělati hodně velikou dřevěnou, ve kteréž se mohl procházeti aneb státi, zároveň dal mu lehčí řetěz. Řetěz tento nosil P. Venard až do své smrti, načež jej dostal přítel jeho, biskup akantský. Ano mandarin zajatého i k sobě pozval a ho jakožto svobodného pohostil. Teprve když z Keča, hlavního města Tongčinského, oddělení vojska s důstojníky přišlo pro zajaté, poslal je vrchnímu mandarinovi do hlavního města se zprávou, kteráž souhlasila s výpovědí starosty Dorského. Týž starosta doprovázel zajaté do Keča, ačkoliv mandarin věděli, že je obelhal a vesničánům Ke-Beoským

za pokutu, že misionáře přechovávali, 800 ligatur zaplatiti museli.

O svém příchodu do Keča a svém tamějším výsledku hrdinský vyznavač Kristův 2. ledna 1861 své rodině následující psal:

„Za dva dni dorazili jsme do Keča, bývalého hlavního města kráľův Tongčinských. Osm mužů nese mne v kleci sedícího, nesčetný dav lidstva nás doprovází. Slyším okolo sebe volati: „Jak způsobný a mravný jest tento Evropan . . . Jest vesel, jako by šel na nějakou slavnosť. A nic se nebojí . . . Zajisté že nic zlého neučinil . . . Přišel sem k nám, aby zde jen dobře činil, a oni předce jej usmrť!“ atd.

I vedou mne branou východní do pevnosti k nejvyššimu dvoru soudnímu. Můj katechista Khang jde s kvanem na krku za klecí. Vyzývám Ducha svatého, aby nás osvětlil a posilnil a dle příslibení Ježíšova za nás mluvil. Modlím se vroucně ku kráľovně mučeničce, aby nám svou mocnou přimluvou přispěla ku pomoci. Napřed mi nabídnul soudce šálek čaje, což milerád bez okolku přijímám a v kleci čaj vypiju, načež nastává výsledek.

I ptá se mne, odkud jsem. Odpovím: „Od dalekého východu, z Francouz.“ „Proč jsi přišel do Annam.“ „Já jsem sem jen proto přišel, abych zde pravé náboženství těm, kteří ho neznají, hlásal!“ „Kolik máš roků?“ — „31 roků.“ „Sám pro sebe útrpně praví soudce: „Jest tak velmi mladý.“ Po té ptá se dále: „Kdož tě sem poslal?“ „Neposlal mně sem ani král, ani francouzský mandarin. Já sám jsem sobě umínil, že hlásati budu pohanům víru Kristovu, představení moji mi k tomu vykárali kráľovství annamitské.“ „Znáš biskupa Lieua?“ (Takt nazývali po annamitsku msgr. Retorda.) „Ano, znám ho.“ „Proč biskup Lieu vůdčím revolucionářským vystavil a doručil listiny, kterýmiž křesťané přilákání býti měli, aby se stali vojáky?“ „Dovoluji sobě, tázati se man-

darina, odkud takové zprávy ví?“ — „Prefekt Nam-Digneský nám o tom psal.“ „Dobře! A já potvrzuji a dokládám, že to pravdou není. Biskup Lieu jest poněkud moudřejší, než aby také bláznovství spáchal; a když se odvolávají na dopisy a listiny jeho, tvrdím, že jsou falšovány. Já jsem ovšem viděl pastýřský list biskupa Lieua, ale v témž listě pastýřském zakázal, přidávati se k buřičům, a dokládá, že raději tisíckrát zemře, než aby kříž krví poskvrnil.“ — „A kdož poslal evropské vojsko, které Turanně a Sajgonu se zmocnilo? Což chtějí, že s námi do vojny se dávají?“ „Slyšel jsem ovšem, že kdesi je vojna; poněvadž ale nejsem s vojskem evropským v žádném styku, nemohu též otázky zodpovídati.“

Zatím přišel prefekt. Sotva že sobě sednul, pronikavým hlasem na mne zvolal: „Tu jsi ty hlavo křesťanského náboženství! Poznat tě hned. Předce víš, že zákony annamitskými je přísně zakázáno Evropanům do říše naší jen kročiti! Proč sem tedy přicházíš, abys se dal zabít? Vy jste loď evropské popudili, aby s námi se daly do vojny. Pravda, že tomu tak? Musíš pravdu mluvit, sic tě budeme mučiti!“ „Mandarine vrchní, na dvoje se mne dotazuješ. Na první tvou otázku odpovídám, že jsem poslancem Božím, abych pravé náboženství hlásal všem, kteří je neznají ať kdekoliv jsou. Ve veliké uctivosti máme krále pozemské, avšak ještě u větší uctivosti máme krále nebeského. Na druhou otázku odpovídám, že jsem nepovzbuzoval ani nepopuzoval evropské vojsko, aby vtrhnulo do říše annamitské.“ — „Nebojíš se smrti?“ „Nebojím se smrti. Já jsem sem přišel, abych hlásal pravou víru, nic jsem neprovinil, zač bych smrti potrestán býti mohl. Usmrť-li mne ale annamitští, rád svou krev za annamitské proleji.“ „Nehněváš se na ty, kteří tě zajali?“ „Nehněvám; neb náboženství naše nám velí, abychom ty

milovali, kteří nás nenávidí.“ „Hlavo náboženství křesťanského! Musíš nám udati místa, kdež jsi se až posud skrýval!“ „Mandarine, nazývají tě otcem a matkou veškerého národa. Když bych učinil, jakž ode mne žádáš, zármutek veliký bych způsobil; posuď sám, sluší-li to.“ „Stoupni na kříž a nebuděš usmrcen.“ „Co? Já až do této chvíle hlásal jsem náboženství kříže svatého, a ty chceš, abych se kříže zřekl a kříž potupil? Mně na životě není tak mnoho záleženo; život svůj odpadnutím zachrániti nechci.“ „Když se smrti nelekáš a když tobě smrt vítána, proč jsi se schovával, aby tě nechytili?“ „Mandarine! náboženství zakazuje, mnoho na své vlastní síly se spoléhati a sebe sama v nebezpečení vydávati. Že ale z dopuštění Božího mne zajali, pevně se důvěřuji v Boha, že mi dodá síly, abych s trpělivostí všeliké muky snéstí a až do konce setrvati mohl.“

To asi jsou ty nejhlavnější otázky, které mi byly předloženy, a to nejhlavnější z odpovědí, které jsem jim na jejich otázky dal. Mandarinové vypyčovali se též mého katechisty a dali deset ran holí bambusovou. Pán všemohoucí dodal mi síly, že víře své věren jsem zůstal. Od tohoto dne jsem v kleci v bráně prefektově; celá setnina vojenská má nade mnou dohlídku a stráž. Lidé rozmanití přicházejí ke mně, aby se mnou porozprávěli a se pobavili.“

Mnozí ale též přišli k němu, aby sobě na něm, jak říkáváme, zlost vylili, ho zhaněli a ztupili. Přemnozí ale předce měli s ním útrpnost upřímnou ano ti, kterýmž nestoudné řeči po přátelsku vyřekli, nezazlívali mu, že otevřeně jedná, ale zřevna ho odprošovali za přestupky a chyby spáchané. I křesťané dostali se k jeho kleci a dovedným způsobem a velikou obezřetností svou zprostředkovali, že zůstával se svými biskupy, msgr. Theurelem a msgr. Jeanetem stále

ve styku; oni mu dopomáhali, že se mohl zpovídávati a sv. přijímání přijímati, ano i psaní jeho odesílali do dalekého Francouzka k rodině, z kterýchžto psaní popis tento sestaven.

Msgr. Theurel, biskup Akanthský, P. Venarda přítel věrný od mlada, ze všech francouzských misionářův býval nejbliže u Keče a nejrychleji se spolehlivé zprávy o hrdinském vyznavači zdovoděl. Tyž předovšim se vynasnažil, aby přišel do styku s P. Venardem, což se mu velmi šťastně zdařilo. I vyhlednul sobě k tomu vojáka, Huongo Moï-ho, kterýž byl horlivý křesťan a biskupu svému věrně oddán, a kterýž též svého biskupa ve svém příbytku po 2 měsíce přechoval, ač sám takto nemalému nebezpečení se vydal. Aby misionářům vydatnější službu pronukazovati mohl, přidal se ke sluhám a slidičům mandarinovým; i stal se vůdcem malého oddělení (patrole). Po něm dostal biskup následující 28. prosince r. 1860 daný dopis:

„Před čtyřmi dni dali mandarini do hlavního města annamitského věděti, že zajat jsem a uvězněn; trestu žádného neustanovili. Projádrění mé dali mi samému sestaviti, s katechistou Khangem jsem je podepsal. Projádrění naše nikomu neuškodí. Dle všeho se mi zdá, že dopraven bude do hlavního města. Zde se dobře mám. Vojáci kočincišští, jsou zde velmi hodni a ke mně přátelsky se chovají. Avšak jsem nedaleko dveří, kterými se vchází do soudní síně, pročez mi těžko přichází psáti . . . Mandarin vrchní denně poskytuje k mé výživě 6 sous (asi 15 kr.). Vede se mi dobře. Jsem vesel, srdce mé pokojné a tiché, abych obrazně mluvil, jako jezero; ničeho se nebojím. Mandarin Nan-Xangský, který krutě křesťany pronásledoval, přišel sem, aby mne uviděl. Rozkládal jsem mu, že Ježíš Kristus

jest mocnější než on, že nadarmo brojí proti Ježíši, a že Ježíš nad ním, jak nade všemi ostatními protivníky konečné z vítězí. Soudní písař Tu (kterýž r. 1859 čtyry kněze zajal) vyptával se mne po vás. Před celým soudním shromážděním vytýkal jsem mu, že ničemné řemeslo

provádí a že „jeho mandarinský diplom, který sobě vykoupil krví čtyř usmrčených kněží, uvadne jako květina jarní,“ kteráž slova právního mandarína a všechny ostatní písaře rozesmála. „Jsem ctěn a vážen; vrchní mandarin mne již dvakráte pohostil.“ (Dokoučení.)

Maria pomocnice.

Marie Terezie, tato zbožná panovnice v říši rakouské, nejraději bydlela, zvlášť v letní době, v Schönbrunnu, a zvlášť v prvních letech, kde jí s nesečnými nepřáteli o její dědictví bojovati bylo, utíkala se do Mariánského kostela v Hietzingu, které místo s rozkošnými zahradami Schönbrunskými hraničí. V kostele tom nechala si zřídit u samého velkého oltáře na straně epistolní oratorium, aby tu nepozorovaná konati mohla každodenně svou pobožnost, a poroučeti svou říši do ochrany Nejvyššího.

Téhož dne, co císařovna Marie Terezie do nádherného svého letního sídla se odstěhovala, kráčela z Hietzingu velkým stromořadím, kteréž skvostný tento park dělí, jistá černě oděná, závojem zastřená dáma, a minuvši zámek, namířila k Vídni, kteráž v předešlém století bezmála ještě hodinu cesty od Schönbrunu vzdálena byla. Dáma ta zabočila do brány, kterou se na předměstí „Maria Hilf“ přichází, a za branou pospíchala ulicí Mariahilfskou do prodáváčiho krámu v jednom prastarošedém domu. Majetník tohoto krámu byl obchodník se zlatnickým zbožím, který spolu půjčoval peníze na skvosty. Jmenoval se Gärtner a byl z Vürtemberku.

Gärtner, tělnatý, 50letý muž, prohlízel si právě se zvláštní zálibou jeden zlatý skvost, který právě dnes propadnouti měl. V okamžení tom přichází ta zastřená dáma. Pozdravila a on kázal jí posaditi se, přistrčiv jí stolicí. Dáma

se posadila a odkryla závojem zastřenou vybledlou trpící tvář. I táže se Gärtner, čeho by si přála?

„Já přicházím, pane Gärtner, vás prosit, abyste mi půjčku na můj skvost ještě prodloužil. I co se týče úroků, prosím o poshovění, neboť nejsem posud s to, abych se vyrovnala.“

Gärtnera se tato slova velmi nemile dotkla, a proto odvětil: „Já již děle, milostpani, čekati nemohu, já již mnohokrát poshověl, částka jest velmi velká.“

„Ano vy jste byl shovívající, je pravda, a já jsem vděčná za to: ale já se ještě dovolávám vaší velkomyslnosti a prosím ještě jednou o strpení a neprodání toho skvostu, poněvadž jest to milá památka po mé zemřelé matce.“

„Nejde to, na žádný způsob to již nejde.“

„Nebudte na mne tvrdý, pane Gärtner!“

„Já nejsem tvrdý, ale kam přijdu, kdybych s každým takový obchod měl, jako s vámi?“ — Gärtner prošel několikráte krám, a na to řekl: „Abyste opět věděla, že nemáte jednání s člověkem tvrdého srdce, tedy vám tu půjčku na váš skvost ještě jednou na 8 dní prodloužuji. Jest-li ale do té doby nebudete moci půjčené peníze s úroky zaplatiti, tu propadne skvost. Já pak nic více činiti nemohu.“

Dáma poděkovala a vrátila se zase do Hietzingu domů. — Tam čekal na ní

již jistý pán, který na ni tesklivě hleděl. Pozdraviv ji, poklonil se zdvořile před ní, a pravil: „Právě přicházím z Videňského Nového Města, kam jsem se dle vašeho přání, paní baronko, odebral, abych převvěděl, jak váš soud stojí. Lituji ale velice, že oznámení nejhoršího druhu učiniti musím. Advokát, který vaši při zastával, již delší čas při tu skončil, peníze vybral, na něž jste činila nároky, a s nimi upláchl a mimo vás, jak se nyní vidí, ještě mnoho jiných rodin oklamal a do neštěstí uvrhl. Nyni ho jakožto sprostého provinilce soudy stíhají.“

„Tak jsem žebračkou, o mé ubohé dítky!“ Hlasitě vzlykla a v jednom toku kanuly jí slzy po lících její.

Baronka Breuingova, tak jmenovala se ta dáma, která právě tu nešťastnou zprávu vyslechla, byla vdova. Její choť, baron Breuing umřel před dvěma roky. On ji opustil zanechav jí dvě dítky, syna a dceru, v nuzných okolnostech. S jedním příbuzným zavedena byla do soudu o své dědictví, na kteréž základné právo měla. Jak ale jsme slyšeli, advokát právní při vyhrál, ale peníze promrhal a utekl. Naděje tedy na lepší budoucnost, na dny bez starosti a bez nouze zmizela, a ona viděla před sebou smutnou budoucnost pro sebe a dítky. Skvostu, který u obchodníka Gärtnera zastavila, nemohla vyplatiti, a on tedy propadl. Ouzkost a bolest svírali její srdce. Nouze oslabovala ji a podkopávala její zdraví. I padla do těžké nemoci, která dlouho trvala. Celá tíha domácnosti spočívala na dceři barončině, 19leté to Elišce.

Zprvu to ještě poněkud šlo, dokud bylo ještě leccos v domě k odprodání a k dosazování z úspor; ale následkem útrat, kteréž působila nemoc matčina, i tento pramen vyschl, a musil se již i lepší nábytek prodávati a zastavovati; slovem bída a nedostatek se v rodině zmáhaly. Eliška, která mimo to o svého

13letého bratra Konrada starati se musila, podnikla ve své skálopevné důvěře v Boha těžký boj o životy, a doufala, že veškeré ji se naskytující obtíže odstraní a práci rukou svých lepší budoucnost si pojistí. Pracovalať po celé časy, kdy nemocné matce sloužiti nemusila, neunaveně, bez stýskání si, anť do bohatých domů šila a vyšívala. Ačkoli pilná a snaživá byla Eliška, nicméně nebyla s to vyzískati tolik, čím by všechny výlohy zaplatila, a často ovládla ji předce zase starost o budoucnost. — Její jediná útěcha v dobách zármutku byla — modlitba. Když přišel bratr ze školy, a nemoc matčina to připouštěla, spěchala pokaždé do kostela v Hietzingu, kde se nejblazeňější Panna Maria následkem nadobyčejné a zázračné události od věků zvláštním způsobem od obyvatelstva ctí.

Bylotť to r. 1529, když turecký císař Soliman s nesmírnou mocí válečnou proti Vídni táhl, aby města toho dobyl. Jeho divoké tlupy vypálily veškeré v dalekém okraji města se nacházející osady, kostely a kláštery, a zabili nebo zajali obyvatele. I kostel v Hietzingu byl vypálen: leč podařilo se předce nacházející se tam sochu nejblazeňější Panny zachrániti a uschovati ji v jednom nedalekém košatém stromu. Z veských obyvatelů všickni uprhli do blízkého Videnského lesa, až na čtyry, kteří od Turků k otroctví odsouzeni, spoutáni a prozatím k témuž stromu přivázáni byli, na němž Mariánská socha uschována byla. Darma ohlíželi se, vypravuje kronika, nešťastní Hietziňští sousedé po pomoci, jejich volání se rozléhalo bez výslechu. Když pomoci lidské od nikud nebylo, odporučili se do ochrany Nejvyššího a do přímlyvy nebeské paní, k Níž od prvního mládí velikou důvěrou se nesli.

V důvěře své nebyli tito věřící sklamáni, neboť jak uedle nastala noc, zanitila jasná zář skrze listí toho stromu,

u něhož Pliřtinští sousedé posud uvázáni byli. Překvapení a udivení vzhledli vzhůru a spatřili tam povědomé vyobrazení Panny Marie s Božským dítětem v náručí. Od tohoto vyobrazení vycházelo to potěšující světlo, kteréž okamžitě všecku úzkost z jejich srdcí zapudilo. Nyní uslyšeli spoutaní i výstražné zavolání: „Zachraňte se!“ a v tom spadly okovy a vazby z jejich rukou a nohou. Oni byli na svobodě. Na kolenou děkovali za tuto pomoc s nebe, a utekli do blízkých horských lesů. Pověst o zázračné události v Hietzingu se ihned po celé zemi rozhlásila, zvláště když zatím po třináctidenním marném útoku na Vídeň sultán Soliman od obležení ustál a do Uher se utekl. Z blízka a z daleka přicházeli lidé, kteří z vlastních úst šťastně zachráněných sousedů slyšeti chtěli, co a jak se s nimi dalo. I vrchnost chtěla tomu přijíti na stopu a pátrala a vyšetřování zavedla. Čtyři ti poctiví mužové ale mluvili pokaždě stejně, nic ani nepřidávajice ani neubírajice, a potvrdili své výpovědi před soudem slavnou přísahou. Nyní se hrnuli lidé do Hietzingu ze všech končin země, aby na místě, kde se Poželnaná mezi ženami tak útrpnou a pomocnou být osvědčila, své modlitby konali. Když pak takoví poutníci domů se vrátili plni pokoje a radosti v Duchu svatém, anebo když k podivení těch, jenž je znali, polepšení se vrátili, spokojeni se svým osudem, potěšeni ve svých utrpeních, ano často jich sprostěni, tedy není se co diviti, že se to místo, na uěmž se jiu v tak veliké míře milosti Boží dostalo, místem milostným a obraz, před nímž nejblazeňější Pannu Marii vroucně a ne nadarmo o pomoc vyzývali, všude a vesměs obrazem milostným nazývali.

Od této doby byly poutě do Hietzingu, který se od nynějška „Mariánský Hietzing“ jmenoval, čím dál tím hojnější, ano mnohé obce Rakouska přímo se za-

slíbily každoročně v jistý den do Hietzingu putovati. Ale ještě dvakrát podlehl Hietzing se svým kostelem ničícímu vzteku nepřátelských válečných tlup. Roku 1605 vpadli uherští omrzenci, vypalujice a ničice, do země, a r. 1683 přišli za nimi Turci, kteří po druhé Vídeň oblehli a celé Dolní Rakousko zpustošili. Milostný ale obraz pokaždě v čas na bezpečném místě uschován byl. Po válečných vpádech se v jednoduchém pěkném gotickém slohu stavěný kostel opravil a vnitřek tou bohatou, mysl unášející úpravou opatřil, že až podnes všickni, kteří tento dům Boží po prvé navštíví, překvapení a k pobožnosti vzbuzeni bývají. — Hlavní ozdobou kostela jest ale r. 1700 postavený krásný hlavní oltář.

Před tímž oltářem nuže, a sice v první lavici klečela jednoho dne Eliška, dcera baronky z Breuingů, ponořena v hluboké pobožnosti. Vzezření této mladé dívky, již tak záhy úzkost a bída klíčily, bylo obráceno na velký oltář, tak že s něho ani oka nespustila, kde obraz Panny Marie s Božským Spasitelem u prostřed zlatých paprsků z koruny košatého stromu vyskočival. Pod stromem jest skupení čtyř po venkovsku ustrojených mužů, kteří výrazem největšího udivení nad tak okamžitým osvobozením od svělč vazeb vzhůru hledí. Pohled na utěšené zelení stromů mezi množstvím zlatých curas, jimiž oltář ozdoben jest, mile baví oko pozorovatele. Srdce ale hluboce se pohne při patření na obraz, před nímž oni nešťastní mužové se modlili a žádoucí pomoc obdrželi, a mocně povzbuzeno bývá k vyzývání Matky Boží ve svých i cizích potřebách.

A tak to činila i Eliška. Dlouho a vroucně modlila se před obrazem svatě Panny, ana ji vyzývala o přimluvu u Boha, aby její nemocné matce zdraví navrátili a jí přítomného soužení sprostiti

ráčil. Slzy lily se po její slíčných, ale od nočního bdění a namahavé práce vbledlých licích, až posléze vstala, svatým křížem se poznamenala a pokleknuvši před velkým oltářem, z kostela vyšla, aby, posilněna modlitbou, opět douhá k své nemocné matce se vrátila.

V touž hodinu, co Eliška dnes v kostele Mariánského Hietzingu klečela a se modlila, klečela a modlila se i nepozorována v malém oratoři u velkého oltáře velká, zbožná císařovna Marie Terezie. I ona vzhlédla na milostný obraz, i ona vzývala svatou Pannu o její přimluvu u Boha, anť kolkolem od nepřátel ohrožena byla. A po obličejích císařské paní řinuly horké slzy, neboť se cítila nešťastnější, než ty nejnížší děvečky v její širé říši. Kdy ale její vlastní utrpení a úzkostlivá starost o osudy její říše jí slze vynutily, tu jejímu pohledu i plačící a modlící se Eliška neušla, a svou celou bytostí jí hluboce dojala. Ona viděla nešťastnou před sebou a v její duši utkvělo to předsevzetí, pomoci, dokud lidská pomoc bude možná.

Marie Terezie poptala se u pana faráře, jemuž zvláště nakloněna byla, — jako vůbec služebníci Páně u zbožné mocnářky u veliké vážnosti byli, — na tuto mladou dívku, která dnes tak nábožně a tak skroušeně v první lavici u velkého oltáře se modlila a těžkou bolestí sklíčena se býti zdála. Ctihodný farář mohl tím snadněji o Elišce zprávu dáti, anť jí již po dlouhou dobu co horlivou navštěvovatelku chrámu Páně znal, o jejím jmenu, přibytku a okolnostech věděl, a jí dnes rovněž na témž místě, jako císařovna, v kostele viděl. S krásným a vznešeným oslovením: „Pochválen buď Ježíš Kristus!“ odešla Marie Terezie z fary a vrátila se v připraveném nosítku opět do Schönbrunu. —

Nedlouho na to kráčel muž, oděn jsa kromě císařského dvorního sluhu,

do domu, kde ovdovělá baronka Breuing se svou decrou a svým synem žila. Nemocnou matku a Elišku nemálo překvapil tento neobyčejný zjev a jejich překvapení bylo tím větší, když z úst příchozího slyšely, že má nařizeno, Elišku do císařských komnat v Schönbrunnu přivést, kde od císařovny Marie Terezie slyšena bude.

Eliška byla velmi rozčilená a dojata, nemohši pochopiti, jakým způsobem pozornost císařovny na sebe obrátila, která jí tu milost prokázati chtěla, že jí u sebe přijme. Zmítána rozličnými myšlenkami odebrala se do malého vedlejšího pokojíku, ustrojila se rychle do svých nejlepších šatů, a šla s dvorním sluhou, rozloučivši se se svou matkou, již zatím pod dohledku jedné sousedky dala, do Schönbrunnského záuku, kam za čtvrt hodiny dorazila. Eliška uvedena byla do císařských komnat, a za málo minut stála se srdcem silně tlukoucím před Marií Terezií, která ode všech poddaných své daleké říše milována a ctěna byla.

„Ona jest dcera baronky Breuingovy?“ začala Marie Terezie ve způsobu tehdejšího mluvení. Eliška sklonila hlavu, na místě, aby byla řekla: „ano,“ — nebo — „jsem.“ „Já dnes od Hietzingského p. faráře mnoho dobrého o ni slyšela. On mi pravil, že ona (Eliška) prací rukou svých svou nemocnou matku živí, již nesvědomitý advokát znamenitou částku peněz zpronevěřil. I o mladšího bratra se musí starati.“

„Ano, jest tomu tak, jak Vaše císařské Veličenstvo praviti ráčí,“ odvětila Eliška, která se skloněnou hlavou před císařovnou stála, a nesměla na ni pohleděti se opovážila.

„Mohu si mysliti,“ mluvila dále Marie Terezie, „že jí to velmi za těžko přichází, to nepotřebnější pro výživu jejich příslušníků opatřiti, zvláště když

žádného jmění není. Lékař a léky pro nemocnou matku stojí též mnoho peněz. K tomu byla velmi útloucí, aby se dovolávala cizí pomoci. Úzkost a starost ji zajisté často těžce svíraly.“

„Ano, císařské Veličenstvo,“ odpověděla Eliška, která prostosrdečnou řečí, jakou Marie Terezie mluvila, poněkud ducha nabyla a se zmužila, „vedlo se nám velmi zle, ale já důvěru v Boha nepozbyla a za jeho přispěním naděla jsem se, že veškeré těžkosti přemohu. Na sebe jsem nepamatovala, já chtěla ráda ve dne v noci pracovati, a vzývala jsem Pána Boha, aby aspoň matce opět zdraví darovati a aby nám ji ještě hodně dlouho zachovati ráčil.“

„Ona mi jest od Hietzingského p. faráře jako nábožné, hodné dítě udána, která pílňě kostel navštěvuje. Já sama dnes, klečíc a modlíc se ve svém oratoři v Hietzingském kostele a poroučejíc se do přimlvy nejblazeňší Panny Marie, ji tam klečeti a modliti viděla, s pobožností, která mnou hnuša.“

„Mé zraky obráceny byly na milostný obraz na velkém oltáři. Já žalovala svaté Matce našeho Božského Vykupitele svou těžkost a nouzi, a vzývala jsem ji o přimlvu u Boha, aby se nad námi smilovati ráčil. A mně bylo podivně volno, když jsem vstala a z domu Božího odcházela, bylo mi tak, jako by mi pošeptal jistý tajenný hlas: „Maria pomůže!“

„Ano Maria pomůže, a její přimlvu máme vždy vzývati, když naše duše svírána bývá těžkým trápením. Bůh to tak řídil, že jsem právě v tu hodinu v kostele byla, v kterou ona se tam nacházela. On mne vyhledal za nástroj své pomoci, které se jí na přimlvu Mariinu dostati má.“ A povýšeným hlasem mluvila Marie Terezie dále: „Já ji přijímám mezi své dvorní slečny, její bratr přijde do vojenské akademie ve Vídenském Novém Městě, kde se má

vyvečieti na dokonalého důstojníka, a její matce, baronce Breuingové, určím roční pensi, která jí slušnou výživu pojistí a na vždy před nedostatkem chrániti má. Můj osobní lékař ze Swieten ji přijme do léčení, a léky se jí z mé domácí lékárny darmo poskytovatí budou.“

„O jaká to náplň milosti!“ zvolala překypujícím citem přemožená Eliška, se slzami díky na kolena před císařovnou padnouce a šat její líbajíc.

„Vstala,“ pravila císařovna, „ne mně, nýbrž tomu náleží dik, který všecko k dobrému vodi. Kráčela ale i na dále ustavičně na cestě Páně, a jeho pozhnání ji nikdy nemine.“

Marie Terezie na to pokynula rukou, na znamení, že Eliška propuštěna jest. Uklonivši se hluboce před císařovnou opustila komnatu a přešťastna ve svém srdci spěchala velkým zámeckým parkem, aby radostnou zvěst o milosti císařovny matce přinesla.

Přišlo jí jíti kolem kostela v Hietzingu, který právě otevřen byl. Eliška vstoupila do domu Božího, a jako tenkrát žalosti, tak nyní radostí plakala, poklekla na stupních milostného oltáře, radostí děkujíc Matce stížených, která, jak někdy ony čtyry muže okovů zbavila, tak i dnes svou milostí nešťastné rodině přispěla. Na to odebrala se Eliška domů a vypravovala matce všecko, co se stalo. U hlubokém dymu poslouchala baronka Breuingova vypravování své dcery a vřelou modlitbu vyslovovaly rty její, aby Bůh tu zehnal, která tak velkomyslně s nimi jednala.

Co Marie Terezie slíbila, vyplnilo se. Eliška obdržela místo u dvoru, matka dostala pensi, a syn byl ve Vídenském Novém Městě do vojenské akademie přijat. Milostí Boží a přispěním Swietensovým ozdravila baronka, a lepší dnové života okázaly se jí zase. Když po dlouhém čase opět z domu vyšla, byla

její první cesta do kostela, kde před obrazem Požehnané mezi ženami, která se k ní a jejím dětem tak slitovnou a pomocnou ukázala, se dlouho a vroucně modlila. Později vyprosila si slyšení u císařovny, aby své díky za milost, kterou jí a jejím dítčám prokázala, vyslovila. Z peněz, které jí advokát zpronevěřil, nedostala sice nic, nebylo po něm ani památky, a nikdy žádný se nedověděl, co se s ním stalo. Bezpochyby že v cizině bídně zahynul. Za to dočkala se baronka té radosti, že skvost, který u zlatníka Gärtnera v zástavě měla, a který právě propadl, opět obdržela,

mohouc jak kapitál, tak i úrok zaplatiti. Mnoho vážila si skvostu toho, bylat to přede památka po její zemřelé matce.

Každodenně bylo viděti baronku Breuingovu v Hietzingském kostele, a kdy císařovna Marie Terezie v Schönbrunnu sídlila, také Elišku, která se po několika letech za bohatého kavalíra provdala, a jednou z nejzácnějších dám v říši se stala. Boží požehnání spočívalo na každém jejím kroku, a ona to všim právem přispiovala matce Božské milosti, nebes královně, kterou až na konec svého života skvělou důvěrou ctíla.

—ř—

Poutní chrám nanebevzetí Matky Boží v Telči.

Čtrnácté poutní kázání, jež letos o slavnosti dne 15. srpna u výtahu přednesl
důst. p. Josef Sankot, farář Radkovský.*)

Putujme dnes v duchu do svatě země Spak se rozhlédneme po královstvích a zemích. Shledáme, jak od časů apoštolských až do dneška Maria Matka Boží, královna nebes i země po celém křesťanském světě největší úctu požívá. Předně patříme na rodinu Marty, Lazara, Marie a vizme, co se s nimi stalo. Jak praví církevní podání, jest Maria ta kajnicnice, která klečela u nohou Páně v domě Šimona farisea, ze které Pán vypudil ďábelství a hříchy ji odpustil. Ona jest první ze všech lidí, která ne z ohledů pozemských, ani pro ulčení neduhů tělesných, nýbrž jedině proto k Pánu Ježíši přišla, aby od Něho na milost přijata byla a odpuštění hříchů dosáhla. Přišla z nadzemské lásky a v tom nám všem příkladem předchází. Pro tu nebeskou víru a lásku odústojněna byla, pod křížem s Matkou Páně státi a vítězoslavně vzkříšeného Pána Ježíše první spatřiti.

Blahoslavlil Pán dnes Marii, mladší sestru Lazarovu, vzdav jí věčné památnou chválu: „Maria nejlepší stránku vyvolila, která nebude odňata od ní.“ Obě sestry byly chvály hodny. Marta pečlivá o pohostění Páně, Maria sedíc u nohou Páně s radostí poslouchala. Spasiteli však líbila se více ochotnost poslouchání pravdy svatě nežli ono pečlivé hostinské starání se Marty. — Co se stalo s Martou a Marií, kterak ukončily život svůj? — Čteme o nich v církevních hodinkách v breviáři Římském, že po Nanebevstoupení Páně s bratrem Lazarem a Maximinem, jedním ze 72 učeníků Páně, který všem svatý křest udělil, byli od židů pochyťáni a na loď, která ani vesla ani plachty neměla, vsazeni. Byli na moře puštěni, aby tam zahynuli. Božím řízením a zázrakem připloula loď šťastně bez úrazu mořem středozemským do Masilie ve Francouzsku. Tady vystoupivše na břeh, mnoho lidí

*) Použito Pisma sv. od dr. Sušila z Dědictví sv. Prokopa, Života Pána Ježíše od dr. Lásky, Školy B. S. P., Života Pána Ježíše od dr. Bílého, Místopisu dr. Volného, Dějepisu města Telče od J. Kypty, Kázání Jirsíka, Bílého, Blahověstu a jiných knih.

ve víře křesťanské vyučili. Sv. Lazar byl prvním biskupem Masilským, Maximinus biskupem Akvenským; sestry pak se odebraly na poušť, kde v kajicnosti setrvaly. Marta, což znamená „hospodyně“, sebrala s sebou nábožných žen, je pobožnosti a moudrosti křesťanské vyučovala, čímž takřka první klášter ženský v zemi francouzské založila. V jich společnosti při práci a vyučování dlouhého věku dosáhla. Mnohými zázkazy oslavena, v vysokém stáří smrt svou předpověděla. Pochována jest v městě zvaném Taraskus, kde dosaváde lid velmi ctí památku její. Maria, též zvaná kající Magdalena, zvláště u Masilie v jeskyni mezi skalinami po 30 let v největší kajicnosti živa byla, než tu nejlepší stránku totiž nebe si získala.

Prékrásné svědectví Páně: „Maria nejlepší stránku vyvolila,“ vztahuje církev sv. na Matku Boží, která nejen slova Páně ráda poslouchala, ale jako Rodička Boží, Pánu nejpečlivěji sloužila. Za to největší odměnu v nebi požívá a na zemi od nás největší úctu i následování zaslужuje. Po zvěstování andělském řekla Maria: „Velebí duše má Hospodina, — od této chvíle blahoslavenou mne nazývají budou všichni národové.“ A jak Matka Boží předpověděla, vyplnilo se po všechny časy po celém křesťanském světě.

Pročez předněti hrdlám o učení Marie Panny, jak jsem ze knih svatých Otců a dějepisu vyhledal. Jest toho sice skromná částka, ale máme všichni, seč síly stačí, k rozmnožení cti a chvály Rodičky Boží přispívati. Dnešní řeči mé obsah tedy jest:

Jakou úctu požívá Matka Boží P. Maria od začátku cirkve svatě po celém světě; — z čehož nám plyne naučení: jak my ji ctíti máme.

Pojednání.

Po Nanebevstoupení Páně, jak v Písmě sv. čteme, žila Matka Boží ve

společnosti sv. apoštolů. Miláček Páně sv. Jan, jemuž pod křížem odporučena jest, jí pod zvláštní ochranu přijal. Ze starých podání a zjevení sv. Brigity víme, že Maria Panna po seslání Ducha svatého, žila ještě 15 let a tři měsíce; nejvíce v Jerusalemě na hoře Sionu v domě, který apoštolé pak v kostel proměnili. Když sv. apoštolé Jerusalemem opustili, putovala Matka Boží se svatým Janem do Efesu; neboť jeho péči a ochraně odporučena byla. Než však se světem se rozloučila, do Jerusalema se navrátila. Z veliké úcty Evangelista sv. Lukáš, podle stavu svého lékař (Col. 4, 14.) a dle podání malíř, ještě za živa Panny Marie Matky Boží obraz milostný maloval. Podle něho hned v nejprvnějších dobách cirkve malované obrazy, neb ze dřeva sochy, co nejvroucněji oslavují a ctějí se na vícero poutních místech Mariánských, pro mnohé zázračné události a dosažené milosti.

Přišel čas, aby se okázala Maria Panna před trůnem nejsvětější Trojice a přijala korunu, kterou připravil jí Syn Boží. Anděl jí oznámil, že země za tři dny o půl noci a bude na nebe vzata. Sešli se apoštolové z vnuknutí Ducha svatého do Jerusalema a slavně pochovali tělo její. Neseno jest tělo Matky Boží do údolí Josafatova blíže hory Olivetské a v zahradě Getsemánské ve skalném hrobě uloženo bylo. Odtud, jak sv. Jan Damascenský v Římském breviáři popisuje, za zpěvů andělských slavně vzato jest do nebe. — Dle vyřčení mnohých učených mužů jest slavnost Nanebevzetí Panny Marie již od sv. apoštolů ustanovena. Známe jest všem apoštolský sněm Jerusalemský. A sv. Petr apoštol, jak z letopisu máme, v městě Tortosa řečeném, kaplu ke cti a na památku nejblahoslavenější Panny a Matky Boží Marie zasvětil. Taktéž, dle kázání biskupa Jirsika, i sv. Kallistus papež l. P. 218, tedy více než před

šestnácti sty lety učinil, když pro mučedníky v Římě katakomby stavěl. Dle breviáře vystavěl basiliku, velkolepý chrám Panny Marie za Tiberou.

Dle svědectví dějepisců byla již za císaře Konstantina Velikého ve východních krajinách slavnost Nanebevzetí Matky Boží konána. Theodor vypravuje, že Eudokia z Jerusalema obraz Panny Marie od sv. Lukáše malovaný, císařovně Pulcherii poslala. (Sušil Ev. sv. Luk. str. 2.) Dle řeckého dějepisce Nicefora tato císařovna Pulcheria dala r. 451 v Cařihradě vystavět chrám Matky Boží Panny Marie. Slavnost Nanebevzetí Matky Boží byla již ve čtvrtém století známa sv. Jeronýmu i biskupu sv. Augustínu. Jeroným ve svém dějepisu církevním (I. 17. c. 28.) učí a dokládá, že za císaře Mauritia, který od roku 582 panoval, tato slavnost Nanebevzetí Panny Marie na dnešní den 15. srpna ustanovena jest byla. Svatý Otec Benedikt, zakladatel řádu, po 63 let věku svého od 480 do 543, sám byl nejvroucenější ctitel Matky Boží, chovaje již v útlém svém mládí, jsa ještě v Římě, ve své ložnici její obraz, před kterým ji ctíl a jí se zasvětil. Řád jeho po celém světě rozšířený a již 14 set let trvajíc, co nehorlivěji rozšiřoval a posud rozšiřuje úctu a slávu Matky Boží.

Naši svatí apoštolé Cyrill a Method úpevnili úctu Marie Panny Královny Nanebevzaté, a Moravanů tento svátek slaviti naučili. Podnes jest na posvátném Velehradě, kam prvně od Rostislava pozváni jsou zavítali, poutní chrám Nanebevzetí Panny Marie. Tu právě také dnes veliký nával poutníků Rodičku Boží oslavuje. Tito naši svatí věrově od místa k místu putující, na svých apoštolských cestách mnohá místa přítomností svou posvětili. Vlast naše posud dochovala některých chrámů a památek. Dějepisem stvrzeno jest, že sv. Method l. 884 v Brně na Petrově

chrám ke cti sv. apoštolů Petra a Pavla slavně posvětil. Též dvě kaple, blíže Osvětinan u hory Buchlova, pak u Lipůvky blíže poutního místa, Mariánského Vranova. Chrám Páně ve Starém Petříně na Znojensku jmenuje se roku 1657 ve správě visitační „Zwölferin,“ jako bychom řekli jeden z těch dvanácti kostelů po vyvrácení pohanstva prve postavených. Při takovém stáří klade se tamní kazatelna do počtu oněch kazatelen, s kterých svatí apoštolé Moravští našim pohanským praotcům slova života věčného hlásali. V Trešti (dle archiváře Bočka) zachovala se pověst o kazatelně sv. Cyrilla ve prastaré kapli farního chrámu Páně. O naší kamenné kazatelně píše Volný: „Na menším (starém) hřbitově v Telči stojí prastará kamenná kazatelna, o níž pověst koluje, že byla vystavena pro památku na onom místě, kde sv. Method lidu zvěstoval víru křesťanskou.“ Není času, v této posvátné řeči šířeji mluviti o „křesťanských studánkách“ Cyrille v Podivíně, Methodce v Dědicích i Apoštolce ve Přibicích. S radostí jen ještě připomínám, jak naše kamenná kazatelna (Methodka) vážný svědek jest, že tu co Telč stojí, již za času svatých Cyrilla a Methoda nějaká dědina byla.

Teď ale slyšme původ našeho chrámu Mariánského. Léta P. 1048 založil kníže Břetislav I. na Moravě klášter Rajhradský; za našich časů tak slovatný. Břetislavův syn Otto založil 1068 klášter Hradisko u Olomouce. Ottův syn zvaný Otto II., když v naší krajině u tehdejšího lesa Vlč v údíně Telči, právě na dnešní den l. 1099 bojoval a na přímluvu Marie Panny, již snažně prosil, jako zázračně zvitězil: zaslíbil se Bohu, k uctění Nanebevzetí Matky Boží kaplu postaviti, a dle příkladu nábožných předků svých slib svůj vykonal. Tam u oltáře na straně evangelia v kameně

vytesán a ve zdi zazdčen jest v životní velikosti obraz jeho i nápis: „Otto II. Marchio Moraviae ecclesiae lujus fundator 1099.“ (Otto II. markrabě Moravský kostela toho zakladatel l. P. 1099.) A tu jest druhý vážný svědek původu naší svatyně Mariánské. Tedy jest po svatém Methodu Otto II. zakladatel tohoto chrámu Páně a zakladatel města Telče, kteréhož založení osmistoletou památku — koho Pán Bůh milostivě dožítí nechá, slaviti budeme 1899. Tento kamenný obraz u oltáře, tato naše kamenná kazatelna zůstanou povždy nezvratnými pomníky dějepisnými. Více o tom dočteme se ve spisu, jenž se chystá k osmistyleté památce založení města Telče.

Rozhledněme se po královstvích a zemích křesťanského světa, a tu kdo může sčítati ony skvostné svatyně, kaple a oltáře, jenž Matce Boží, královně nebes i země, — ke cti a na památku vzdělány jsou! — Nemožno v této posvátné řeči poučiti o všech. Shledáme aspoň na některých, jak Bůh zázraky oslavil Matku Boží a jakou úctu církve svatá Marii Panně projevuje.

Předně: Svatyně Loretanské. Ve svaté zemi ve městě Nazaretě přebývala svatá rodina. Tu Rodička Boží velobila Hospodina, sv. Josef v potu tváře pracoval a Pán Ježíš prospíval věkem, moudrostí a milostí u Boha i u lidí. Vejde-li nyní poutník do Nazaretu, již tam nespátí dílnu spravedlivého Josefa. Jen kaple připomíná její polohu. A kam se poděl z Nazaretu dům rodiny Páně? — Po křížáckých válkách od andělů přenesen jest do Evropy do Italie, tam kde povstalo město, od lesa vavřínového zvané Loreto. Poněvadž tu Bůh Matku Páně mnohými zázraky oslavuje, stala se Loreta světoznámým místem poutním. Tam původ mají sv. litanie Loretanské. Sv. Otcové, Římaští papežové, udělili kajícím poutníkům hojných od-

puštěk a ustanoven kostelní svátek, jenž se dne 10. prosince svátí. Z obětních peněz vystaven chrám, který domek rodiny Páně ve svém středu chová. Z vroucené úcty k nejsv. rodině Páně stavěly se takové Loretanské svatyně po celém křesťanském světě. Zbožní zakladatelé nápodobili kaple Loretanské na mnohých místech a opatřili je věrným vyobrazením Marie dle vzoru Lorety. Teď každá země má nejméně jednu svoji Loretu. Na Moravě znám dvě, totiž: Při klášteře Minoritském v Brně a ve Slavonicích, děkanství Dačického. Socha Matky Boží Loretanské jest Maria korunovaná královna nebes, držíc na levé ruce Ježíška též korunovaného; právě jako královna nebes našeho poutního chrámu Páně.

Dále: Svatyně Karmelské. Dle Římského breviáře, o seslání Ducha svatého, po kázání apoštolů, zvláště sv. Petra: mnozí mužové od proroků Eliáše a Elisea vynučeni, tak ve víře byli posilněni, že ještě za živobytí Matky Boží Panny Marie, na hoře Karmel blízce Nazareta, k uctění jejímu kaplu vystavěli, tu se denně k modlitbám scházeli a jmeno „bratřů Marie Karmelské“ obdrželi. Řád Karmelský stvrzen a hojnými milostmi obdařen od sv. Otců Římských papežů. Kláštery karmelitánů i karmelitánek a bratřstva sv. škapulíře pomáhaly rozšiřovati úctu Matky Boží Karmelské po celém křesťanském světě. V zemi Anglické přidružil se karmelitánům zbožný poustevník Šimon. Jemu r. 1251 Maria Panna u zvláštním vidění odevzdala škapulíř, k nosení na znamení ochrany a spásy věčné. Jest to částka roucha posvěcená, do bratřstva vstupujícímu při oltáři zvláštním obřadem k nosení odevzdaná. Další naučení obsahují „Svatí patronové,“ příloha „Školy B. S. P.“ — Svátek Panny Marie Karmelské neb slavnost škapulíře koná církev sv. 16. července. Nám nejbližší sva-

tyně Karmelská jest poutní kostel Mariánský ve Vydří u Dačic.

Dále, dle Římského breviáře, jsou svatyně Matky Boží Sněžné. Hned ve čtvrtém století, sotva že třístileté pronásledování křesťanů přestalo, za času papeže Liberia, zázrakem Rodička Boží dědictví přijala. Slyšme událost tuto! — Jistý šlechtic římský Jan s manželkou svou — když od Boha pro svůj statek dědiců neobdrželi — z horlivé úcty Pannu Marii za dědičku zvolili. Vroucně prosili, by jim poznati dala, na jaký dobrý skutek by k jejímu oslavení statek svůj věnovati měli. To jim Rodička Boží zázrakem okázala. V největším parnu ročním 5. srpna v noci pokrýl sníh částku pahrbku eskvilinského. Té noci Janovi i manželce ve snách zjevila, by na té části pahorku, kde sníh napadl, ji ke cti chrám postavili. To sdělil Jan sv. Otcí Liberiovi, který že totéž vidění měl dotvrdil. Hned kněžstvo, sv. Otec a lid ve průvodu vyšli a na pahrbku, na místě sněhem naznačeném, základy chrámu slavně založili. Tak se vystavěl kostel mnohými zázraky proslulý a na památku toho nazývá se basilika Panny Marie Sněžné. Každoročně toho dne 5. srpna kostelní svátek hodinkami církevními i službami Božími se světi.

A co mám v krátkosti říci o svatyni Panny Marie na hoře Montseratě v zemi Španělské. Světoznámý chrám poutní milostné Matky Boží, královny nebes i země, stojí v horách mezi skalami, které z dálky jako pila zuby vzhůru obrácená vyčnívají. O nich bohověrná pověst jde, že při smrti Páně na Velký Pátek tak se rozpukaly. Odtud hora pila podobná to své jméno má. V devátém století, totiž l. P. 880 na Montseratě pastýři z Olesy spatřili velikou záři ve slujích skalních. Slyšeli hudbu jako zpěv andělů, a vzduch nejlibeznější vůni se naplnil. Tato zázračná

oslava se každou sobotu, jenž jest den Mariánský, opakovala. Lidstvo, a sám biskup Gundemar z Manresy po čtyry soboty pozorovav to, ve slavném průvodu tam putoval. A co našel šťastný biskup? — Co spatřil pobožný dav poutníků? — Nalezli sošku Marie Panny, o které ze starobylé zvěsti věděli, že dle milostného obrazu sv. Lukáše, z cedrového dřeva — snad od něho samého — zhotovena, a od sv. apoštola Jakoba do Španěl přinesena, — ale od Petra biskupa z Barcelony v těchto skalních slujích, před vzteklymi pohany Saraceny roku 711 ukryta byla. V radosti chtěli zázračnou sošku do Manresy průvodem slavně přenést, ale neviditelnou mocí na místě držáni byli. I poznali, že tu na tom místě Matka Boží chce ctěna býti. Pročež založil tu Vinfrid hrabě Barcelonský klášter, a synové sv. Benedikta stali se ochrancové svatyně. Opět zbožní ctitelové Marianští, po vyslyšených prosbách a na sobě zkušných zázračných milostech skrze ruce Marie — stavěli po světě křesťanském svatyně dle způsobu Montseratu. Na Moravě máme chrám poutní Montserat v děkanství Dačickém u Cizkrajova.

Dále snad ale nade všechna poutní místa, ježto zbožný náš lid horlivě navštěvuje, vyniká svatyně Mariacelská ve Štýrsku. Již r. 741 biskup sv. Virgil reholi sv. Benedikta ve štýrských krajinách blaze působil. Ale teprva 1066 uvedl Markvart, vévoda korutanský, syny sv. Benedikta do hor štýrských a položil základ kláštera Svato-Lambertského. Umíraje roku 1076 poručil synu svému Jindřichovi důstojně vyvedení díla. Tak nábožně započatou stavbu vévoda Jindřich r. 1096 věrně dokonil a ji spolu s rozsáhlou krajinou benediktinům odevzdal. Od té doby množil se sbor reholníků svatého Benedikta na horách štýrských. Oni, jako skorem všudy po

vlastech našich, zarostlé pusté krajiny činili přístupnými a tu lid vyučovali. Opat Svato-Lambertský vyslal r. 1157 pobožného kněze jako misionáře do hor. Ten vzal s sebou jediný poklad svůj, sošku Matky Boží, kterou ve své chýžce uctíval. Došed místa, kde Mariacel nyní stojí, vnutnutím Božím upevnil vzácny obraz na vysokém pařezu. Aby soška doštěm nehynula, postavil nad ni chýžku jako kapličku, a při samé též pro sebe chudický příbytek. Odtud vycházel na vše strany dobře čině. Pověst o jeho lidumilství roznesla se po veškerém pohorí. Lidé přivykli na svého duchovního otce. Středem pobožného života stala se řeholnická chýžka, dle mluvy řeholní „cela“. Že to mnohému prositeli na přímělu Rodičku Boží dostalo se zázračné milosti od Boha, roznesla se pověst do širých krajín a vzdálených zemí, takže i vznešené osoby do Mariaceli putovaly.

Mezi prvními poutníky Mariacelskými byl markrabě Moravský Vladislav Jindřich, bratr českého krále Přemysla Otakara. Kníže ten s manželkou Anežkou Kunhutou již po tři leta churavěli. Zjevením se sv. Václava ve snách byli napomenuti, aby do Mariacelle putovali a zde slušnou svatyni dali vystavěti. Povstavše zázrakem Božím uzdraveni, r. 1200 v Mariaceli z tesaného kamene kapli, která podnes stojí, vystavěli. Za šťastně vybojované vítězství Ludvík I. král uherský l. P. 1363 veliký chrám tu dal postaviti. Od té doby knížata, králové a císařové tam putují. Rudolf Habsburkský, napotomní císař římský, učinil zde mešni nadaci, císař Ferdinand putoval tam nejednou, zvláště r. 1621 dne 22. června, Ferdinand III. putoval tam pěšky. Císař Leopold I. devětkrát Mariaceli navštívil, vždy dary a oběti přinášeje. Císař Karel VI. mimo jiné daroval vzácny kříž, císařovna Maria Teresia přistoupila u oltáře Marie Ce-

lenské poprvé ku sv. přijímání a pak co živa byla, i po svém zasnoubení velmi často tam putovala. Ona k šestistoleté slavnosti roku 1757 k milostnému oltáři nové stříbrné drahocenné míže obětovala. Náš dům císařský po vždy snaží se ozdobovati svatyni Mariacelskou. Novým důkazem jest svatební drahocenný šperk, jež J. V. naše císařovna Alžběta Mariacelské klenotnici věnovala. O všem další zvěst ve Blahověstu 1856 najdeme. Zvláště vznešené bylo by vypsání sedmistoleté památky, která se r. 1857 v Mariaceli slavila.

O více poutních a milostných místech Marianských řečniti nezbyvá času. Pročež na mysl uvedu budoucné: Náš Svátý Hostýn, Obraz Matky Boží na Starém Brně, Lúrd v zemi francouzské, Filipšdorf v zemi české, Vambeřice, Častochoy, Vranov, Křtiny, Sloup, Řimov a jiné milostné svatyně Marianské — v nichž církev sv. Marii Panně úctu vzdává, — když Pán Báh dá nám šťastně sledovati se jak doufáme na rok v mém kázání patnáctém.*)

Závírka.

Jak ale my Rodičku Boží ctíti a oslavovati máme? — Jaká svatá předsevzetí z řeči dnešní činiti máme? — Pro krátkost času jen pravím: Rozjímejme častěji litanie Loretanské — ctnost za ctností — jak dalece my v té neb oné ctnosti již Marii Pannu skutečně následujeme. Nebo dle slov sv. Augustína: „Svaté nejlépe ctíme, když jejich ctnosti následujeme.“ Dnes však pevně umiňme sobě, zvláště svatou čistotu a pokoru Marie Panny následovati.

Církev sv. slaví dnes trojí slavnost a sice: Svaté zesnutí či blahoslavenou smrt — pak radostné Nanebevzetí —

*) Též časem svým ve „Škole B. S. P.“ státi bude.

a veleslavné v nebi korunování Matky Boží Panny Marie. Dejž nám to všem Bůh, aby trojnásobná slavnost tato prospěla i nám ku spasení duší našich. Předně dejž nám Bůh, aby i naše smrt, která snad ve krátkém čase již nás dostihne, též blahoslavená byla na při-

mluvu královny Matky milosrdenství. Pak, abychom, následující zde ctnosti Marie Panny, po těla vzkříšení taktéž všichni na nebe vzati s královnou, nebezpečně Matkou Boží, korunu slávy věčné podosáhli, což nám všem Bůh dáti račíž. Amen.

Podivuhodné osudy obrazu P. Marie, „Ustavičné Pomocnice.“

Spis p. Nillesův, na nějž v 1. čísle letošní „Školy“ str. 23. veledůst. duchovenstvo upozorniti jsem si dovolil, ozdoben jest z předu krásným barvotiskovým obrázkem Rodičky Boží: „Ustavičné Pomocnice,“ nejen v Římě a v Itálii pod jménem „Madonna del perpetuo soccorso“ ale i v Německu i u nás v Čechách a na Moravě, zvláště tam, kde ctih. otcové redemptoristé působí, vůbec známým. Vážný, skoro zádumčivý výraz obličejě Bohorodičky, řásné bohatě zdobené roucho, trojnásobný kříž nešený od anděla, na nějž Božské dítě ohlížejíc se, jaksi udiveně patří, řecké skrácené nápisy v pravo i v levo, neobyčejně jemné provedení prstů u rukou i nohou, sandálky Ježíškovy, z nichž jeden pošinutím se Božského dítěte v zad, odvázav se na řeménku dolů visí — to všecko nasvědčuje tomu, že original obrázku toho, jenž nyní v Římě v kostele sv. Alfonse se chová a ctí, jest původu byzantského. Než kterak dostal se původní obraz z Východu na Západ? a kterak to přišlo, že original takové úcty a kopie takového rozšíření dosáhla?

Ku konci 15. století (vypravuje P. Peter P. Ausserer, O. S. Fr. ve svém spise: „Pilgerführer oder Wegweiser nach Rom“) přinesl kupec jeden původní obraz ročené Madonny z ostrova Kreta do Říma. Neměl úmyslu nechati jej v Římu, nýbrž chtěl někam jinam jej dopravit. Než mimo nadání zemřel v Římě a proto i obraz v Římě zůstal. Na smrtelné posteli odevzdal kupec obraz svému hostiteli a nařídil mu, by o to se postaral, aby obraz v některém veřejném kostele od zbožného lidu ctěn býti mohl. Však po smrti kupcově hostitel slovu nedostál, poněvadž jeho manželka nechtěla živou mocí dopustiti, aby obraz z domu přišel. Třikrát napomenula ve snách nejbh. Panna majitele obrazu, aby příkaz nebožtíkův splnil, než muž slaboch více dbal na vrtochy své ženy než na vůli Rodičky Boží. Pro tu neposlušnost potrestán byl od Boha smrti. Když pak vdova ani po této ztrátě nezmoudřela, zjevila se P. Maria dcerušce její a přikázala jí, aby matce jménem blab. Panny řekla, že má obraz Bohorodičky „Ustavičné Pomocnice,“ jak sama sebe nazvala, do kostela nějakého dáti, by tam veřejně uctěn býti mohl. Vypravování dítěte matku zarazilo; i umínla si, že konečně poslechne. Však nehodná sousedka jedna jí to opět rozmluvila, ale s nedobrou se potázala; sotva že domluvila, napadena byla bolestmi po celém těle a jen tím, že poklesku svého litující obrazu onoho se dotkla, opět ozdravěla. Tu teprv vdova pevně se rozhodla obraz posvátnému účelu odevzdati; jen o to se ještě jednalo, v kterém kostele by umístěn býti měl. Rodička Boží poznovu dcerušce vdovinně se zjevivši ustanovila, že si přeje, by na místě mezi hlavním kostelem jejím „Sta Maria Maggiore“ zvaným a mezi kostelem Lateránským, zasvěceným miláčku Páně, sv. Janu Ev.,

jež pod křížem za syna přijala, postaven a veřejně ctěn byl. I byl tedy obraz onen dne 27. března 1499 přenesen do kostela sv. Matouše Merulanského, ležícího mezi svrchu dotčenýma dvěma svatyněma, na místě, kde již sv. Kletus, druhý nástupce sv. Petra, ve svém rodném domě svatostánek zbudoval. — Podivuhodné uzdravení provázelo již toto přenesení. Však to byl jen počátek úcty, které od té doby po 3 století skrze ten obraz se dály a počátek úcty, která se po 3 věky Bohorodičce před oním obrazem vzdávala. Na počátku tohoto století byl chrám sv. Matouše od Francouzů do Říma vtrhších sbořen a se zemí srovnán. Místo, kde stával, najdeš v zahradě tamnějšího kláštera redemptoristů.

Zázračný obraz přenesli řeholníci augustiniáni, jinž kostel sv. Matouše náležel, do nového bydlíště svého, zvaného „S. Maria de Posterula“ a tam ve své domácí kapli jej postavili. Poněvadž do té kaple veřejného přístupu nebylo, zapomělo se poznenáhla na obraz docela.

Přišly však časy, naše to časy, plné bojů a svízělů, plné svodů a nástrah, ve kterých křesťané více než jindy pocítili toho potřebu utíkat se k Matce Boží Pomocnici. I nechtěla Panna mocná, aby obraz její děle nepovšimnut zůstal, ale aby opět jako dříve zbožným ctitelům jejím byl živou upomínkou na ustavičnou, vždy ochotnou pomoc její. — Již od r. 1840 říkával poslední z oněch augustiniánů, kteří od sv. Matouše k P. Marii v Posterule se přestěhovali, k jednomu hodnému chlapci, jménem Michaeli Marchinu, jenž jej často navštěvoval: „Pamatuj si to, Michálku, — a na svá slova zvláštní tajemný důraz dával — obraz v naší kapli jest zázračný obraz z kostela sv. Matouše.“ Když pak r. 1855 řečený Marchi do řádu redemptoristů vstoupil, sotva si už pamatoval, co mu bratr augustinián říkával; však asi 3 léta po jeho vstoupení do řádu přišla jedenkrát mezi otci redemptoristy z nenadání řeč na sbořený kostel u sv. Matouše a tu si P. Marchi vzpomněl na slova augustiniána a hned pověděl, kde zázračný obraz se skrývá. I věděli již redemptoristé, kde obraz jest, ale jiným to posud známo nebylo, až r. 1863 kněz jeden z tovaryšstva Ježíšova v kázání o tom obraze zmínku učinil a posluchače vyzval, aby, ví-li kdo z nich o něm, to oznámí neobmeškav, by ten proslavený a památný obraz veřejně úcty opět došel. Na to odebral se dne 11. prosince 1865 vrchní představený redemptoristů k sv. Otci Piu IX. a sděliv mu podivuhodné osudy zázračného obrazu prosil za něj pro kostel svého řádu. Sv. Otec uváživ, že redemptoristé jakési právo na obraz mají, poněvadž místo, kde kostel sv. Matouše stával, nyní jim náleží a kostel jejich položen jsa mezi chrámem „Maria Maggiore“ a chrámem Lateranským, bývalý kostel sv. Matouše jaksi nahrazuje a poněvadž členem řádu redemptoristů obraz opět objeven byl, ku prosbě žadatelově svolil, ale redemptoristům zároveň uložil, aby augustiniánům u P. Marie v Posterule jiný krásný obraz v náhradu dali.

I byl tedy konečně r. 1866 dne 26. dubna zázračný obraz Panny Marie „Ustavičné Pomocnice“ s velikou slávou do ligurijského kostela sv. Alfonse přenesen a tak opět veřejně úctě vrácen. Jaké vážnosti a úcty tam nyní požívá a jak Matka Boží stále pomoci ctitelům svým skutečně posud poskytuje, to dosvědčují přemnohé dary, jež se jí tam z vděčnosti a slibů stále věnují, to dosvědčuje také i neobyčejné rychlé rozšíření se pobožnosti k P. Marii „Ustavičné Pomocnici“ po celém téměř světě křesťanském.

M. N.

Svěcení sochy P. Marie Lúrdské v Třebíči.

úterý dne 29. června t. r. na svátek ss. apoštolů Petra a Pavla odbyvala se u nás řídká slavnost, slavnost odhalení a posvěcení sochy **Panny Marie Lúrdské**, kteráž toho zasluhuje, aby též v širší známost uvedena byla.

Již delší dobu vyskytovalo se přání, aby jak ve Vel. Mezitřici a nedalekém Pišelu i v některém chrámu P. trebičském k veřejnému uctění postavila se socha blahosl. Panny jak v Lúrdu sprostné dívky Bernardině se byla zjevila. Přání toto stalo se vroucenějším, když odtud mnozí do Pišela pouť podnikli a tam krásnou tuto sochu spatřili, objednanou prostřednictvím dp. P. Jelínka, kněze kapucína v Gmundenu a rodáka z Pišela. A hle! přání ctitelů Mariánských mělo se neočekávaně brzo vyplnit, neboť z nadání počala se po městě rozšiřovati milá novina, že veledůstojný náš pan děkan žádoucnou sochu v Paříži objednal, ano že již tam odtud došla a že brzo posvěcena bude.

On nelitoval nákladu, aby uctil Rodičku Boží a ovečkám svým spůsobil netušenou radost duchovní. S jakousi toužebností pohlíželi přemnozí k děkanské budově a za šťastného se pokládal, kdo již tenkrát tam prozatím umístěnou překrásnou sochu milostivé Panny ve velikosti zrostlé dívky spatřiti mohl; když ale v chrámu Páně počal se oltář připravovati a zedníci a malíři o něm pracovali, tu již nedočkovost všech se zmocnila, neboť každé dobré srdce sobě přálo, aby již byla socha na svém místě, aby již spatřilo uslechlitou podobu, aby tam před ní slušnou poklonu královně nebes učiniti mohlo. Nedočkovost tato měla mítí své ukončení o slavnosti ss. Petra a Pavla. Ten den ohlásil důst. pan děkan s kazatelny, že socha Panny Marie Lúrdské již na oltáři vkusně ozdobeném umístěna a bílým šatem zastřena, od-

poledne o 3. hod. odhalena a církevně posvěcena bude.

Útlé dívčiny a jejich rodiče měly ihned plně ruce práce, konané z lásky ku královně panen, neboť strojily a upravovaly šaty, zaplétaly vlasy a kytky pro Pannu Marii uvijely. Již blížila se dávno čekaná hodina a jako někdy na Pána Ježíše, tak valili se zástupové i k Panně Marii; nic nevadil hojný děšť k druhé hodině sprehlý a znovu hrozící.

V slavnostním průvodu ubíraly se z děkanství slíčné družky a důstojné kněžstvo ze zdejších far, oděno v drahocenná roucha, do chrámu Páně, kde množstvím pobožných zástupů jen s těžší dokročili k oltáři zastřenému. Nastala doba napnutí, která nesnadno dá se popsati. Zraky všech upřeny na oltář zářící světlem, jehož touženou sochu tajemná rouška zakrývala. — Brzo-li jen padne, neuprosná tkanino, ať již spatřime milostnou tvář přemilostné Paní? — Měj jen strpení, ctiteli Mariánský, tvá nedočkovost se brzo skončí a že tak dlouho čekati musíš, za to ti bude odměnou, že uvidíš více, než očekáváš a že radost tvá jen zvětšena bude. — Však již započal důstojný pan děkan posvátný výkon, zanotil slavným a spolu radostným hlasem: *Veni sancte Spiritus!* pomodlil se se všemi a — dech se mi v prsou zatajil — již zvolna svláčí se rouška a padá, již objevuje se jasné čelo, již čarovné ukazují se oči, již vidět slíčné tváře a růžové rtíky, již uslechlité ruceňky k modlitbě sepnuté a růženec na loktu zavěšený, hle běloučká říza a modrý pás okrajem až dolů splývající, ano i roztomilou nožku vidět na růži stojící!

Co tedy říkáš nyní, ctiteli Mariánský a zbožná dušinko, hledě na půvabnou podobu tuto? Co já si myslel a co cítil, rád bych ti zde pověděl, ale — věř mi

— to nedovedu říci, to se nedá napsati. Na to byla odhalená socha slavným způsobem církevně posvěcena, důst. p. kněží odebrali se na sedadla k hlavnímu oltáři a po písni ku kázání vstoupil na kazatelnu náš všeoblíbený kazatel P. Alois Hruďička, profesor na zdejších latinských školách. První slova jeho byla: „Já jsem neposkvrněné početí,“ slova to, jak brzo podotknul, která Panenka Maria při svém zjevení v Lúrddech sama promluvila k oné dívčině Bernardině a která slova, jen že ve francouzské řeči, jako zář okolo hlavy této krásné sochy umístěna jsou. Pověděl nám obsírně celý příběh zázračného zjevení se Panny Marie v Lúrddech, z nesčíslného množství v Lúrddech dosud se událých zázraků některé nám vyložil a nadšenými slovy všechny k uctění P. Marie pobízel: mluvil s horlivostí, patrně z pobožného srdce pocházející, velmi krásně a dlouho, avšak, bude-li tyto řádky čísti, nezazlí mi to, když řeknu:

Byť celého světa jazykové
chtěli chválu mluvití o Tobě,
to by vše ještě nic nebylo,
co by Tvé chvále postačilo.

Všem přátelům a ctitelům zázračného obrazu sv. Salvátora neb „Nebeského Lékaře,“ známo činím, že v Liberku obraz takový přes 200 let starý se nachází, pravá to podoba Pána našeho Ježíše Krista a kopie obrazu takového v Chrudimi, jak nám veledůstojný pan děkan v Kolíně, popisnou knížku zaslati ráčil, začezť mu tuto veřejně díky vzdány budtež.

Jako v Chrudimi, drželi jsme i v Liberku to slavné 200leté jubileum. Zbožný lid se do chrámu Páně jenjen valil, když zvony zahlaholily, žádostiv jsa spatřiti ten milostný obraz, kterýžto náš horlivý pan farář na své útraty obnoviti dal a panna Cecilie Uhlířova krásným věncem byla ozdobila.

Bylo slavnostní kázání česky i německy, slavné služby Boží, při nichžto

Rozehrál srdce zástupu, jenž každé místočko v prostranném chrámu naplňoval, povzbudil a rozehrál všechny k lásce k Pánu Bohu a k uctění královny nebeské; a — jak úchvatný to byl okamžik, když odporučoval sebe, nás přítomné a nepřítomné, přátele i také naše nepřátele pod plášť a ochranu této neposkvrněné Rodičky Boží a spomocnice křestanů; bezděky všickni vrhli se na kolena a spojivce modlitby své s modlitbou výmluvného kazatele, slzeli. — Po slavnostním kázání byla pak nejsv. velebná Svátost k novému oltáři přenesena a litanie k Panně Marii konány, po kterých následovalo radostné Te Deum laudamus se sv. požehláním a písni „Zpomeň, o královno milá“ dojímová a řídká slavnost vhodně se ukončila.

Ku konci tohoto dopisu, což jiného měl bych ještě připojit, než vřelě „Zaplat Pán Bůh“ našemu důstojnému panu děkanu, jenž sám jsa vroucným ctitelem Panny Marie, připravil tak ušlechtilou slavnost nejen svým duchovním ovečkám, nýbrž všem ctitelům Marianským; každému bude tento den milou upomínkou, na kterou tak brzo nezapomene.

zázračný obraz na hlavním oltáři vystaven byl, pak slavnostní průvod po náměstí, při němž pan farář ten starý obraz pod baldachynem nesl, jako velebnou Svátost o Božím Těle, na čtyrech úhlech světa celé zbožné naší osadě žehnal, a lid klekal a vzdychaje volal: O svatý Salvátore, opatruj nás od moru, hladu a války!

Pak slavil pan farář svého vysvěcení na kněžství — roku 1855 — 25letou památku. Konečně pouť mladou „Proměnění Pána Krista,“ jak máme oltářní obraz sv. Salvátora také pospoka.

Po všem bylo Te Deum laudamus, pak přáli osadníci svému ctěnému duchovnímu otcí, aby se dočkal u nás ještě své démantové svatby. Bůh pozdrav a žehnejž svaté církvi, vlasti a našemu národu.

Jubiläum nejd. opata Dra. Nep. Rottra. Dnové od 31. července až do 6. srpna 1880 zůstanou navždy památnými obyvatelstvu Broumovska a Policka, neboť byli nepřetržitou řadou slavností řídkých. V nich slavil vysoce důstojný opat benediktinských klášterů Břežnovského a Broumovského, Dr. Nep. Ign. Rotter. své kněžské druhotiny, v nich uděloval nejdůstojnější biskup Královéhradecký, Josef Jan Hais, svátost birmování přes 9000 věřících z farních osad krajiny broumovské a pohraničního Pruska a v nich slaveno 25leté jubileum obnovy kaple Hvězdecké. Slavnosti začaly již dne 31. července na den sv. Ignáce, křestního patrona, vznešeného

jubilanta. Ráno od 9 hodin až do poledne přinášena od četných deputací velké blahopřání. Řadu blahopřejících otevřel veleřed. konvent Broumovský, k němuž se připojila deputace z konventu sv. Markétského. Při té příležitosti podali dva nejstarší členové z řádu, P. Jeroným Růžička a P. Atanáš Jeřábek, (oba jubilarové) ve jménu svých spolubratrů vysoce důstojnému oslavenci skvostný kalich. Pak následovala městská rada z Broumova a z Police, po ní zástupcové c. k. úřadů, hasičů, veteránů, zábavných spolků, živnostných společenstev atd. z Broumova a z Police. Hospodin zachovej veleředstojného jubilanta ještě dlouhá léta řádu a vlasti!

Zájmy Krista Pána v různých zemích.

Rakousko. Dne 18. srpna t. r. oslavovali veškerí národové císařství rakouského padesátiletou památku svého vznešeného vladaře. Všude panovala nelíčená radost a chrámové naplnění byli zbožným lidem, prosícím za blaho a spásu přemilého mocnáře svého. A nemůže jinak býti. Vždyt dobré dítky oslavují vždy památný den dobrotivého otce svého. A čím jest císař a král František Josef I. národům svým? Více otcem, nežli vladařem. Dobrotivost svou jeví k lidu svému poddanému při každé příležitosti a soucitné srdce jeho bije stejně pro všechny. Není nehody, které by zároveň necitilo otcovské srdce jeho a kde by nehleděl úlevu poskytnouti. Důkaz toho máme vždy — a v nejnovější době zvláště. Dne 5. a 6. srpna totiž zatopeny města Morav. Ostrava, jakož i sousední obce na Moravě a ve Slezsku takovou měrou, že mnoho budov buď z části neb docela zříceno, domácí nářadí a dobytek vše odplaveno a polní sklizeň z větší části zničena jest. Hned ráčilo Jeho Veličenstvo zaslati značné částky peněz na místo neštěstí, aby rychle poněkud pomoci bylo. A podobných příkladů o Jeho dobrotivosti den co den zaznamenáno v knize života velmi mnoho. I zdá se, že jen katolicism vždy hájový v rodině Habsburků, jest ten zákon šlechetných činů a zároveň svazkem lásky, který pojí lid s vládcem svým. — Své katolické smýšlení a věrnost k církvi katolické osvědčil císař pán

v poslední dny tím, že dal skrze ministerstvo kultu všem politickým úřadům nařízení, aby zkoumali, zda-li nejsou nově zavedené příspěvky ku náboženskému fondu příliš tíživé a zda-li by nemohla poskytnuta býti nějaká ulehčení. — Vidělo zajisté Jeho Veličenstvo, jaká nesnesitelná břemena uvalili liberalové na statky církevní, takže mnohé jich nebyly s to sněsti. Dež Báh, aby ty politické úřady při vyšetřování nešeny byly tímtež duchem lásky a zbožnosti, jaký dal to nařízení! — Vedle tohoto potěšitelného úkazu divně se vyjímají ty sjezdy učitelů a parteitogové německých liberalů. Kdežto oni drze vyjždějí si na memorandum českých biskupů, oznamují tito německému světu: že jsou Němci v Rakousku ohroženi a že tedy třeba státi na stráži. Jaký to líčený strach! A to jedině z toho úmyslu, aby Jeho Apošt. Veličenstvo se dalo snad jejich křiky („schmerzenschrei“) odstrašiti od pokračování na cestě smíření a rovnoprávnosti všech národů a zjednatí ráčilo liberalníkům opět nadvládu. Avšak marné volání! Známí jsou nebi skutkové vaši!! — Jsme pevně přesvědčeni, že ani politická demonstrace, s jakou liberalové v Uzi uvítali starého „Viléma,“ s nímž provozovali pravou modloslužbu — nic neprospěje. Císař pán nedá se zastavit ve své lásce k národům všem a také nedá se pohnouti, aby nešel navštívit Slovány v Haliči, což by Němci rádi překazili! —

Prusko. Dne 4. srpna t. r. vešel nový zákon církevní pro Prusko v život. Sedm let trvají tam květnové zákony. Během té doby sice mnoho kamenů vytrženo ze stavby pruské církve a spůsobeny četné zřízení. Přes 1600 farností zbaveno správce svého; ústavy ku vzdělání duchovenstva zrušeny; biskupové vyhnáni — katolíci oloupeni o blahobyt sv. svátostí — velká běda uvedena na mnohé katolické osady, rodiny, jednotlivce. Tot skutečný výsledek zákonů těch. Avšak vzdor těmto pohromám stojí tu obklíčená katolická církev pruská nepřemožena v pokojném trpném odporu. Nepoddala se! A také se nepoddá! Vnitřní její spojitost — katolická věrnost — následkem boje vzrostla — sesílila se. Váči těmto zjevům uznala vláda zákony květnové za bezvýsledné — a nahlížejíc, že patriotism tím náramně trpí, pomýšlela na zmírnění. I podal tedy z nařízení krále Bismarka skrze Puttkamra nový zákon církevní na sněmovním rokování. Z toho však vyšlo něco, což je podobno květnovým zákonům jako vejce vejce. Jen jméno zmíněno. Nový zákon slove: „Červencový“ a kdo by od něho obrat v boji očekával, mýlil by se velice. Zákon poskytuje sice řádům nemocně ošetřujícím jakési státní přízně a povoluje osiřelým osadám církevní výkony od dříve ustanovených sousedních správců — ale biskupové zůstanou ve vyhnanství a ostatní násilnictví církvi činěné zůstane. — Naproti tomuto stavu jsme úplně pokojni; neboť očekáváme jistě, že pro Bismarka úplná „Canossa“ přijde (že poleze ke kříži). Zde dožil se již poloviční. — I to nebude Prusku lhostejno, co se stalo dne 3. a 4. srpna t. r. V Brounově — na hranici hrabství Kladského — slavil nejdůst. pan opat Dr. Nep. Ig. Rotter své kněžské druhotiny. Při té příležitosti birmoval nejd. biskup Králové-Hradecký, Josef Jan Hais, který svou návštěvou oslavu jubilantovu povznesl. Poněvadž pan kardinal pražský, jemuž diocese Kladská patří, v Prusku sv. birmování udělovati nesmí, přišlo přes 7000 birmovanců z hrabství Kladského do Brounova k přijetí sv. birmování. A tak budou činiti zajisté katolíci jinde, což bude nemalou újmou pro Prusko. — Již tedy z ohledů ma-

teriálních musí Prusko na záhubnost svých zákonů upozorněno býti. Inu! Bůh rozličnými cestami vede hříšníka ku pokání!

Francie. Následky francouzského boje proti církvi počínají se jeviti. Sonnemannův časopis Frankfurtský přináší zprávy o podivných událostech v Paříži. Již na veřejných místech dějí se loupežná přepadání od dobře organizovaných rot vražedných, k nimž se přidali nejvíce mladí lidé mezi 16—25 roky. I ženské veřejně vystupují na lidi. A k tomu zmáhá se nemravnost v té míře, že již liberalům počíná vyskakovati „husí kůže.“ A odkud ten zjev? Jedině z toho, že vláda podrývá auktoritu církve sv. a odhazuje pomalu „dosatero.“ Gambetta a Grevi brzo dočkají se věcí, které se jim líbiti nebudou. A moudří počínají již předvídati smutné následky rozvázanosti. Generalní advokát Ambroville vyzývá veškeré konservativní živly francouzské, aby spojili se u velikou stranu, kteráž by zasazovala se o konservativní zřízení republikánské a kteráž by zájmy církve nečinila v zemi tak příliš odvislými od politické barvy. Republikáni vytýkají katolíkům, že zvrátiti chtějí zřízení republikánské a že vyvolávají revoluci, aby dosaditi mohli na trůn toho neb onoho nápadníka. Těmito výčitkami straší republikáni venkovský lid, kterýž bojí se revoluce a násilných převratů. Proto vyzývá Ambroville všechny přívržence konservatismu, aby zanechali již jednou svých zvláštních směrů a srazili se proti radikalismu v jediný mocný šik „Láska k náboženství a ku pravé svobodě“ — končí — „ukládá nám za povinnost vstáti se té chvíli všech nadějí na uskutečnění našich dynastických snah.“ Až posud panovala ve Francii veliká nespojitost konservativců. Možná, že smutné zjevy nynější spojí je a že pak odvrácení budou od Francie strašná dnové Pařížské komuny, kteří by jinak opět přijíti museli; neboť boj proti církvi strašně acetresce!! — K jakému cíli vedly by ku př. zásady, jež radikální dělníci promesli na schůzi v Pařížském volebním okrese Gambetty Bellville a v podstatě znějí: Vyzdvížení osobního majetku; přivlastnění všech pozemků skrze stát; decentralisace se samosprávou obcí;

rovnoprávnost obojího pohlaví; ošetrování starců od státu; přísné beznáboženské vychování; vyzdvížení stálého vojska a všeobecné ozbrojení lidu; zavedení mezinárodního soudu k rozřešování diplomatických rozepří atd. — Moudrému napověz!

V Belgii, kde boj proti církvi v plném proudu, posud hrají nepřátelé smutnou roli ďábelství s choromyslným biskupem Dumontem, jemuž sv. Stolice pro výstřednosti jeho odňala bisk. jurisdikci a světila jí kanovníku (Durousseau) Dyrusovi. Nedávno podalí mu k podpisu žalobu proti jeho nástupci stran rušení držebnosti. Jeden radikální advokát zastával věc Dumontovu před soudcem, kterýž v biskupském paláci hned dal zapečetiti úředně. Při prvním však stání správce diecese Dyrusó dokázal, že dle belgických zákonů jest v plném právu. Tribunal tedy odložil rozsudek na další vyšetřování. Ba ani Louise Lateau, stigmatisovaná v Bois d'Haine neštítí se užiti nepřátelé církve pro blázna Dumonta. Avšak lež jejich brzo odkryta. Jak dříve tak i nyní putuje Dumont často do Bois d'Haine. To vzbudilo nápadnost. Byvše upozorněny prosily stigmatisovaná a její sestra pomateného biskupa ústně i písemně, aby zanechal toho častého pohoršlivého příchodu. Liberalové však udali na to úřadům, že Louise Lateau jest zbavena osobní svobody ano ohrožena exkomunikací, ana jen pana Dumonta — vzdor sesazení jeho — uznati chce za pravého biskupa. To však dle veřejného vyjádření duchovního správce z Bois d'Haine není pravda. Najednou však zaslal belgický ministr spravedlnosti soudního prokurátora s četníky do bytu Ludvíky Lateau k vyšetření, kterýž učinil tři otázky: 1. Jste úplně svobodna? Odpověď: Ano. 2. Když chcete vyjít z domu, brání vám

v tom někdo? Odp.: Zeela nikdo. 3. Jste někdy insultována? Odp.: Ano od lidí venku. Prokurátor pochopil, že mu byla uložena směšná úloha a opustil, aniž by byl slova napsal neb řekl, obydlí její. Hle! tak se chytají ptáčkové! Bůh patrně zahanbuje ty, co proti pravdě brojí.

Na Balkáně připravují se divné věci. Sultánova vláda rychle odpověděla evropským mocnostem na Berlínskou společnou notu záporně. Vypravuje se, že si dal sultán na mapě ukázati ono území, co by mělo Turecko dle té noty postoupiti Řecku. Na to odpověděl: To není možno! Dne 23. července oznáměno tedy mocnostem, že odstoupení území Řecku zamítá. Porta tedy nechce mírnou cestou věci uspořádati. Nabyla novou zmužilost. A odkud to? Bismark s Rakouskem zdají se bráti. Turecko pod ochranu naproti Rusku a Anglii. Snad chytrák Bismark vymyslí si plán, aby při posledním rozdělení Turecka hrál první roli a Rakousku připravil nesnáze, z nichž těžce vyvázne. Ze zápletek těchto nových patrně, že pobytí mohamedánů v Evropě jest již odměřeno a že vzhází doba, kdy křesťanství na poloostrově balkánském opět přijde k bývalému svému právu! K tomu cíli též připravuje sv. Otec encykliku ke schismatikům na Východě, kteří teprv následkem vzpoury cařihradského patriarchy Fotia se od latinské církve a apoštolské stolice v Římě byli odtrhli. Papež chce je znovu pozvati k návratu do lůna jedné církve Kristovy. A poněvaď u Rusů, Řeků a jiných východních schismatiků zvlášť sv. Cyrill a Methoděj jsou velice vážení, zamýšlí papež opíratí se zvlášť o svědectví těchto orientálních církevních Otců a učitelů nejstarší doby, kteří se vyslovili pro primát biskupa Římského. Dejž Bůh, aby tento pečlivý krok vedl k spasitelnému konci.

V měsíci září

modleme se za posvěcování kněžstva skrze pobožnost k B. Srdci P.

Ua nynější doby ochabnutí, vlažnosti všeobecné ve zbožnosti, ve víře, obracíme zřetel svůj jmenovitě k jedné a to závažné věci, která se týká jednak spasení duší, jednak slávy Boží ve světě; jesti to posvěcování kněžstva. Nyní panuje po celém světě nevěra, vlažnost a nevědomost ve víře. Jak tomu lze odpomoci? tak snad táže se mnohý upřímný katolík. Má-li se tomuto zlu odpomoci,

třeba jest nejprve, aby vůdcové národa byli pevní ve víře, aby sami sebe posvěcovali a příkladem svým lidu kázali. Ti vůdcové lidu jsou kněží. Kněz má spasiti sebe a zároveň jiným ku spasení pomáhati. Čím více o to dbá, aby sám spasen byl, tím také bude spůsobilejší, aby bližní své po cestě spasení vedl. Za tou příčinou má býti kněz svatý, křesťansky a kněžsky spravedlivý. Kněz jest viditelný zástupcem Nejsvětějšího; on jest strážcem svatyně; on má Bohu každodenně přináseti nejsv. obět mše sv.; má posluhovati sv. svátostmi, má lid učiti zachovati příkázání Boží. Kněz učiněn jest prostředníkem a přímluvцем u Boha a proto má býti přítelem Božím, má býti svatým; neboť jedině svatost budí horlivost, osvěcuje kněze a silí; ona sama nejlépe učí, jiné posvěcovati. Kněz má býti podobně jako Kristus, obraz všech ctností, kniha života, světlo světa. Kněz má vzdělávati a dobrému vyučovati ne slovem toliko, ale i příkladem. „Tak své světlo vaše, pravi Kristus, před lidmi, ať vidí skutky vaše dobré a slaví Otce vašeho, jenž jest v nebesích.“ (Mat. 5, 16.) Takovoto svatosti můžeme jen modlitbou dosáhnouti. A proto musí každému apoštolu modlitby velmi mnoho na tom záležeti, aby pomáhal kněžstvu modlitbou svou ke svatosti, aby pak tím dříve i oni se zdarem lid posvěcovali, a tak česť a slávu Boží rozšiřovali. Což může býti krásnějšího, než modliti se za sluhy Páně? Jestliže posvěcování kněžstva nutnou a neomylnou jest podmínkou polepšení světa, jaká jesti tedy nutná podmínka jich posvěcení?

Sv. Pavel napomíná nás v listu k Efesským těmito slovy: Abychom pravdu činíce rostli v lásce všelikterak v Tom, kterýž jest hlava, Kristus, skrze něhož všecko tělo příslušně spojené a svázané po všech kloubích posluhování, podle působení v míře jednoho každého oudu, bere zrůst těla ke vzdělání svému v lásce. (K. 15, 16.)

Směle tedy odpověděti můžeme: Jedinou podmínkou posvěcování kněží jest pravá pobožnost k B. Srdci Ježíše; neboť pravá pobožnost k B. Srdci Páně není nic jiného, leč srdečná, upřímná pobožnost k Božskému Spasiteli, všeliké uznání Jeho žádosti a touha přání ona uskutečniti. Jestliže tak líčíme tuto pobožnost, pak můžeme říci, že byla po všechny časy v církvi sv. pěstována, že byla vezdy zvláštním znamením lidí apoštolských a pravých křesťanů. Za našich dob jest to tatáž pobožnost, jako bývalo za dávných časů, jen že v jiném rouše, více zjevná a ku rozšíření velmi snadná. Všickni, kdož naplnění jsou duchem zbožnosti, kdož dbají o své a spolublížních posvěcování, přijali tento nový způsob pobožnosti, jakž určil sám Spasitel. Potvrzení slavné od církve sv. zapudilo všechny nárážky, jimiž chtěli nepřátelé upřímné katoliky od pravdy svésti. Když tomu tak jest, proč bychom váhali ještě prositi za posvěcování sluhů Ježíše Krista a jich služby, a sice skrze pobožnost k Božskému Srdci Páně? Za našich dnů, kde kněz jest terčem všeliké hany, pomluvy a nezbednosti, kterak budeme moci snášeti bezpráví, nebudeme-li se spoléhati na přátelství Toho, pro něhož trpíme? Budeme tedy se modliti za všechny kněží Ježíše Krista a pevná víra v lásku Božského Srdce Páně a vespólná bratrská láska spojí pak srdce všech. Modleme se také za ty, kteří dosud neznají a nemilují dosti vroucně B. Srdce Ježíše; než modleme se obzvláště za ty, kteří Srdce Páně znají, je milují, jemu jsou zasvěceni, aby tento oheň lásky v nich neuhasl, nýbrž aby rostl a všechny duše láskou k Ježíši roznil.

Odporúčujeme apoštolům modlitby posvěcování kněží skrze pobožnost k Božskému Srdci Páně opírající se jmenovitě na dvě věci, které nás mají v horlivosti povzbudit, totiž na vyslyšení mnohých proseb a obdržení milosti a pak na slavné potvrzení náměstka Kristova. List náš obral si krásnou úlohu rozšiřovati slávu Božského Srdce Páně. Nož nikdy nevyplnil svou úlohu tak dobře jako založením spolků nábožných kněží v rozličných zemích a diecesích, kteří všickni zároveň hledí vyplniti přání Božského Srdce Páně. Všude se tyto spolky potkaly s velikým úspěchem. A proč? Poněvadž tyto spolky kněží pěstují nejen pobožnost k Božskému Srdci Páně, ale pěstují i mezi sebou bratrskou lásku v Kristu a pro Krista. Tato láska plodí společenský duch, který v tom záleží, aby jednomu každému záleželo na cti celého stavu a každého člena jeho, na vzájemné podpoře v boji proti neznabožství a pro jméno Kristovo, na prospěchu a slávě společné matky církve. Všude, kde byli ještě horliví kněží, vědomí svého povolání, ujali se ihned tohoto spojení a této pobožnosti k Božskému Srdci Páně. Takovoto sjednocení osvědčilo se již po osmnáct let ve více než dvaceti diecesích Francouzská a Belgická. Pro omezenost místa promluvíme příště o tom obsírněji.

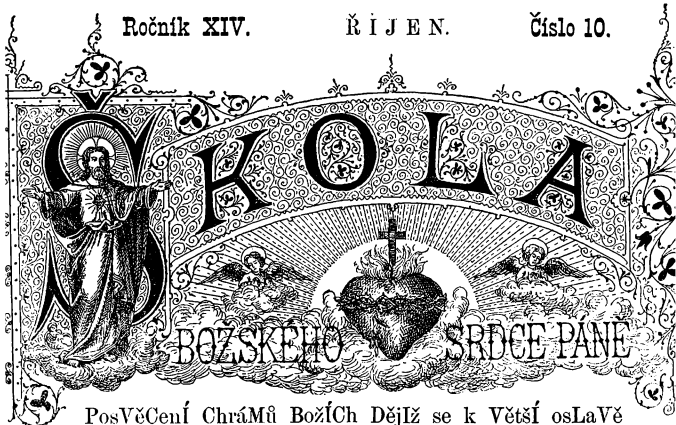
Nyní jest spolek tento též potvrzen od sv. Otce Lva XIII. pro všechny krajiny patrně za tím účelem, aby se co nejvíce rozšířil. Onť praví: „Naši předchůdce odporučovali spolek tento, projevující se o něm se vši chválou. My sami jsme tak šťastni, že můžeme jej též odporučeti jmenovitě za těchto bouřlivých časů, kdež jest skutečně takového spolku zapotřebí. A protož napomínáme všechny světské kněze, aby se k tomuto tak dobročinnému spolku přidali, aby tím jistěji mohli jak na vlastní spásu tak i ku zdaru sv. náboženství působiti. Patrně v tom jestit prozřetelnost Božská, jež tento prospěšný spolek k novému vzkřísila životu a sice ku pomoci církve sv. za nynějších smutných dnů. Kéž by se dali všickni kněží pohnouti a přistoupili k tomu spolku, mnohými milostmi obdařenému! Kéž by se nedali zastrašiti žádnými překážkami a tak k rozšíření spolku přispěli. Kéž by se dali pohnouti napomínáním biskupů, schvalováním sv. stolice apoštolské a šťastnými výsledky víc a více se množícími, jež zvláště trvanlivost a prospěšnost spolku potvrzují.“

Náměstek Kristův nemohl nadšeněji a vřeleji vyjádřiti přání Božského Srdce Ježíše, jako odporučením kněžských těchto spolků.

Věduce tedy jak prospěšné, jak užitečné takové spolky kněží jsou, jak odporučené jsou vřele od sv. Otce Lva XIII. přispějme i hřivnou svou ku rozšíření těchto spolků modlice se každodenně za posvěcování těch, jež povolání jsou posvěcovati jiných.

M o d l i t b a .

O Ježíši! skrze nepoškořené Srdce Marie P. obětují Tobě všechny modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly, ve kterých se ustavičně na oltáři obětujíš. — Obzvláště je obětují za ty, jež jsou učiněni rozdávači milostí Tvého Božského Srdce a nástroji jeho lásky. Učín o Ježíši, aby ve spojení s Tvým Božským Srdcem sjednotili s ním srdce všech lidí. Amen.

Posvěcení Chrámů Božích DějÍž se k Větší osLaVě
sVaté Víry.

List papeže Lva XIII.,

kterým odporučuje spolek kněží Božského Srdce Pána Ježíše.

Nežli našim milým čtenářům podáme list sv. Otce v úplném znění v překladu, seznámíme je napřed s pravidly spolku kněží, o němž jsme již minulého měsíce mluvili a jehož pravidla znovu sv. Stolicí apoštolské ku schválení poslána byla. Z toho poznáme nejlépe prospěšnost a blahodárné působení takového spolku.

I. Jistý počet kněží z rozličných diecesí, uznávajících, že za nynější smutné doby církev mnoho svatých kněží potřebuje, jenž by víru a pravou zbožnost v lidu opět probudili, uradili se, že by nejjistější prostředek byl, aby se kněží v každé diecesi vespolek sjednotili podle návodu Holzhauserova, aby si pak vyvolili představené, společné zákony a pravidla, aby stejným duchem dokonalosti kněžské nadšení byli, aby se vespolek v Pánu milovali jako bratři, a jeden druhému všelikým způsobem k duchovnímu životu nápomocným byl, jeden druhého ve ctnosti, ve vykonávání kněžského úřadu ba i ve vezdejší životy povzbuzoval a podporoval.

Za tím účelem a s takovým dobrým úmyslem, jemuž sám Pán zehřáti ráčil, jež sv. Otec potvrdil a ve zvláštním psaní ze dne 17. března 1866 nadšeně kněze vyzývá k takovému sjednocení, spoličilo se znenáhla v rozličných diecesích Francie a Belgicka ba i v jiných zemích dosti mnoho světských kněží, zakládající spolky kněžské, jsouce jedné mysli, jednoho ducha, jednoho přání, nesouce se za tímž cílem, ač jednotlivci v různých žijí poměrech osobních. Takovéto kněžské spolky jsou v jistém ohledu neodvislé, každý žije a působí podle svých poměrů

a nemá nad druhým žádného nadvládnictví ani žádné pravomoci. Společná idea, společný cíl a duch, jenž mezi oudy býti má, způsobily toto úzké spojení bratrské, což více a více pěstovati za nejvýš prospěšné uznávali. Za tou příčinou uradili se, že každého roku se ve své diecesi sejdou ku všeobecnému shromáždění představených aneb od nich splnomocněných zástupců, jimž se mohou též někteří údové přidati; pak se má v takovém shromáždění jeden předseda zvoliti, ne proto, aby měl jakousi nadvládu nade všemi spolky, nýbrž aby byl hlavním sjednocením, centrum toho celého sbratření a všecky vespolek poutal bratrskou láskou. Od roku 1862 bylo již 12 takových shromáždění držáno ku všeobecnému vzdělání a povzbuzení. Jednalo se tu o mnohých důležitých věcích ohledně duchovního života, kněžských ctností, ohledně kněžské horlivosti, o studium atd. jak z protokolu lze se dočísti. Působení Ducha sv. bylo tu patrné neboť jistý generalní vikář, byv pozván k takovému shromáždění, pravil potom: „Přeji si, aby všickni nejdůst. pani biskupové slyšeli a viděli, oč se tu jednalo, pak by jistě ani jeden toho nelitoval ve své diecesi takový spolek kněží založiti.“

Spolek tento apoštolský počítal 1. ledna 1880 již 27 diecesáních spolků, z nichž jest 6 v Belgicku, 1 v Itálii, 1 ve Švýcařích, 19 ve Francii. Kromě toho jest mnoho kněží jenž žijí v diecesích, kde nejsou tyto spolky, a proto jsou spojeni úzce s generalním předsedou všech spolků. Všechno dohromady počítá tento spolek apoštolský asi 800 kněží.

II. Cíl tohoto spolku apoštolského nemůžeme lépe objasnit, leč když podáme svým čtenářům úryvky ze života ctihodného sluhy Páně Bartoloměje Holzhausera, kdež se v nejjasnějším světle objevuje idea toho spolku, jenž v 17. století v Německu do života vešel. On jest patrným důkazem, že co člověk si předsevzme, s pomocí Boží a pod ochranou Božského Srdce Páně též provede. Základ myšlenky Holzhauserové, praví pisatel života jeho, byl ten, aby docílil úzkého, posvátného spojení kněžstva vespolek. Tím dána jest příležitost světským kněžím, jenž ve světě žijí a žiti budou a službu Boží vykonávají, a zároveň poskytnuta veliká pomoc k dokonalosti, což skýtá jinak toliko řeholný stav. Jedná se o tom, aby světští kněží, kteří ve světě žijí, církvi sv. slouží a o duše ve svých farnostech se starají, donuceni nebyli o samotě žiti, nemajíce žádného spojení se spolubratřimi, aby nežil každý sám pro sebe, což má někdy nemilé následky v jistých okolnostech jako při starobě, slabotě, pak nemá žádná podpory a proto zmalátní a často jest tu i ctnost u velikém nebezpečení.

Účelem tohoto spolku jest církvi sv. zjednati zbožné kněžstvo, jež by puzeno jsouc vlastním dobrem a milostí Boží, ctilo v sobě potřebu pospolitého života, jež by ve své diecesi při všech svých posvátných výkonech v takovém spolku naleznouti mohlo. Zároveň podává spolek tu výhodu, že kněží ve svých děkanstvích, mezi svými farníky požívají všech výhod společností církevních, jako jsou společná pravidla, představení, kteří jsou zároveň otci svých spolubratřím v duševním životě, mají tu spolubratři, s nimiž důvěrněji, v jednotě ducha a citů obovati mohou a konečně mají tu silnou podporu na cestě ctnosti. Podle úsudku ctihodného Holzhausera není třeba ku pospolitému žiti, aby žili všickni v jednom domě, pod jednou střechou; to by bylo jen shromáždění jednotlivců aniž by tvořili pravou komunitu. Hlavní věcí při tom jest společná pravidla a zachovávaní těch pravidel. Mají mít všickni údové jednoho ducha, jeden cíl a společné zájmy. Slovem má se utvořiti rodina, v níž by každý úd nalezl své bratry, svého otce, v níž by nalezl

srdce milující a jistou pomoc. Pak by nebyl nikdo z údů ve světě osamotněn, i kdyby mnohá léta ve světě sám pracovati musel na vinici Páně, byl by vezdy údem jednoho těla, údem společnosti. Byl snad sv. František Xaverský moškaje na moři a v samotě v Indii, sám jediný? Nebyl-liž i tam údem společnosti? Z toho lze poznati, že může býti společný život mezi kněžimi zaměstnanými ve službě Boží, ať si žijí roztroušeni a vzdáleni od sebe.

III. Všecky jednotlivé spolky, kteří tvoří jediný apoštolský spolek, mají jeden a tentýž účel, totiž věnovati a zasvětili se Božskému Srdci Páně. Všickni údové jsou pozváni, aby v tomto nejsv. Srdci hledali, čeho potřebují ke vlastnímu a bližního posvěcení, pravidlo života, pouto, jež by všecky bratry v kněžství pojilo, povznesení apoštolátu ohledně věřících a hříšníků. Nebyla by pobožnost k Božskému Srdci Páně nejkrásnější a nejvznešenější pro kněžstvo?

Jako poslanci a zástupcové Slova tělem učiněného, povoláni jsouce mezi lidem ve vykoupení skrze Krista pokračovati, jsou kněží mnohem více povinni než obyčejní křesťané uvažovati city a přání Božského Srdce, mají nadšení býti jeho duchem, žiti život Krista. Jestliže takoví budou kněží, slíbil jim Spasitel obzvláštní milosti, totiž, že pohnou srdcem i těch nejzatvrzejších hříšníků a práce jejich že bude přinášeti zázračné ovoce. Jestliže pobožnost k Božskému Srdci užitečna jest ku posvěcování kněží, tím více prospěšný bude této pobožnosti spolek kněží a pomoc jejich, aby ono ovoce přinášela, jaké jí Spasitel přislíbil, čehož důkazem nám jsou výroky svatých, všeobecný pud duší nábožných.

Objevilat se tato pobožnost jakožto nejzjevnější důkaz lásky Spasitelovy, objevila se co jediný prostředek a nejjistější v době všeobecné vlašnosti a lhostejnosti, k tomu, aby odstranila ledovou kůru indiferentismu, aby zvítězila nade všemi nepřátely a obnovila celou společnost lidskou. Abychom ale takového dosáhli úspěchu, třeba jest na kněžstvo působiti. Ustanoviv Bůh kněžstvo na vždycky, užívá všelikých prostředků k jeho pomoci. Jestliže Bůh zvláštních ku zvláštním věcem užívá prostředků, tedy zajisté jest kněžstvo, skrze něž rozdává milosti své veškerému světu. A proto nemůžeme hojnějších milostí od Božského Srdce očekávati pro společnost lidskou, jestliže nebude toto Božské Srdce svou mocí působiti na své sluhý, aby je poutem lásky vespolek úžeji spojilo.

Ostatně dostačí na tom, povážíme-li posláni kněze a pak stav nynější společnosti lidské, kterou mají přece kněží vysvoboditi, jak důležité jest, aby se spojili úžeji a úžeji bratří mezi sebou a pak vespolek s Božským Srdcem Páně. Tri rány jsou to, které lpí na nás na všech a na celé společnosti lidské, totiž žádost oči, žádostivost těla a pycha života, a aby se tyto rány zahojily, musí kněz více než kdy jindy pěstovati obzvláště střídmost, čistotu a lásku. Více než kdy jindy musí kněz tyto ctnosti čerpati z pramene Božského Srdce.

Než nešťastným způsobem těžko nabývá kněz těchto ctností. Od své mladosti napájí se duchem světa, proti kterému má přece bojovati. Stav kněžský, který mu nebeské ukládá povinnosti, neuhasi v knězi náruživosti. A tyto záhubné náklonnosti nutí jej o hmotné věci se starati ať si pro přítomnost nebo pro budoucnost; dále jsa v ustavičném obcování s osobami světskými, jest kněz osamotněn a potřebuje povzbuzení v nezkoušenosti, ve slabosti. Není třeba dlouho rozkládati smutné následky, jaké takové okolnosti s sebou přivozují, u kněze plného horlivosti a nadanosti. Jak mnoho by z těch, jenž v nedokonalosti, v nečinnosti žijí, bylo svatých a apoštolských mužů, kdyby byli povzbuzováni a podporováni.

IV. Výhody, jakých spolek tento poskytuje, jsou mnohé. Seznámíme naše milé čtenáře jen s některými. 1) Apoštolský spolek zachrání kněze v duchovní správě zaměstnaného od úplné osamotnělosti, od náказы světského ducha nyní panujícího, povzbudí je ku ctnostem, slovem povede se ve spojení s Božským Srdcem ke svatosti. 2) Spolek ten nutí kněze a pomáhá jim pobožnost k Božskému Srdci Páně rozšiřovati, a tím zároveň svolávati s nebe ono požehnání, jaké slíbeno jest těm, jenž tuto pobožnost rozšiřují. 3) Jsou-li kněží ve spolku, mohou si na vzájem pomáhati v apoštolských pracích, a tak napomáhati jeden druhému ku prospěchu duše.

Ještě jiné poskytuje takový spolek výhody, ač vedlejší a sice: 1) Všude, kde spolek kněží Božského Srdce Páně bude zařízen, ulehčeno bude biskupskému pastýřskému úřadu, tím že větší neb menší počet kněží složí do rukou biskupa slib následovati poslušnost a horlivost Božského Srdce Páně. 2) Spolek ten bude hájiti a zároveň šířiti zájmy diecese, podporuje mnohé činné a nadané muže, kteří by snad jinak prací zanešení zmalátněli. Jakmile tohoto úspěchu spolek dosáhne, pak bude zajisté působiti krásným příkladem i na jiné kněze ve vzdálenosti. 3) On bude prospívati i samým farnostem dílem, že více budou působiti misie a porady, dílem také že pastýři duchovní budou míti pomoc a poradu u zkušených spolubratří. 4) Zařízení společného života, což velmi jest prospěšno a obtížno v provedení, není-li stejně mysle, stejných citů, bylo by pak snadněji provésti. 5) Spolek kněží bude též údy povzbuzovati ke študiím tím, že se budou museti připraviti ku společným poradám. 6) Rozmnoží povolání ku stavu kněžskému, povzbuzením farářů, aby ze svých farníků vyvolili nadané a zbožné dítky, je do seminářů posílali a na stav kněžský připravovali. 7) Tím, že údové stejným duchem nadšeni jsou, křesťanským duchem totiž, budou moci mnohem výdatněji působiti. Jest-li vůbec jednota silou velkou, jak velikou silou bude teprv dokonalá jednota ve stejných zájmech, ve stejném cíle, ve stejném působení, stejných citech a myšlenkách, jaké Božské Srdce u kněží míti chce, aby totiž jim kněží vésti se dali.

V nynější době, kde satan poslední síly vynakládá, aby poštvál společnou nenávisť celý pluk nepřátel Boha proti sluhům Páně, mají-li tito slušové Páně zvítěziti nad pekelným nepřitelem, není nic lepšího, než aby se též více a více spojovali v lásce k Božskému Srdci Páně.

Účel, výhody a vhodnost tohoto spolku jsou velmi krásně vyjádřeny v listu, kterýž Jeho Svatost, papež Lev XIII. poslal generalnímu předsedovi jeho.

Lev XIII., papež.

Drahým synům pozdravení a apoštolské požehnání!

Velikou pocítilo srdce Naše radost, synové drazí, dověděvše se jak úctně tak písemně o tom, že těžký podnik znovuzřízení společenského života mezi světským kněžstvem, velikého dosáhnul rozšíření, že se ujal již s povolením biskupů ve 30 diecesích Francie a ve všech diecesích Belgicka. —

Podobá se, jakoby Božská prozřetelnost nynější době, jenž nepřátelské proti církvi chová smýšlení a tolik nebezpečení pro duše v sobě skrývá,

ponechala znovuzřízení tohoto tak prospěšného spolku, jenž původně v církevních kánonech předepsán byl, ale bohužel během času zaniknul, a jenž zaniknuv opět do života vešel skrze ctihodného Bartoloměje Holzhausera a opět zaniknul během předešlého a našeho století.

V pravdě, ať si pozorujeme slabost a osamotnělost kněží, jaké nynější doba nešťastným způsobem s sebou přinesla a rozdílnost smýšlení, jež povstalo, úsudky a učení, ať si zkoumáme umění, jímž nepřátelé církve snaží se roztrhnouti jednotu církve katolické, zkaziti a odtrhnouti kněžstvo od jeho pastýřů a od stolice apoštolské: uvidíme v pravdě jak prozřetelnost Božská ku hájení jednoty, tento vši úcty hodný spolek, jenž nejlépe v nynější smutné době prospěje, do života uvedla.

Společné zájmy, jež všem ukládá, společná cvičení, jež zbožnost pěstují a chrání ctnost před nebezpečstvím světa, opakující se schůze, v nichž každý své skutky volně od představeného zkoumati nechá; měsíční shromáždění, jež se odbývají za příčinou rozličných úkonů služby Boží, duchovní porady, jež pěstují jednotu myslí, často rozdvojených; společný účel, k němuž směřují všechny síly za vedení biskupa; horlivost sobě vespolek pomáhati, což pochází z četných shromáždění a upřímného přátelství: všechny tyto výhody nejen že vzkřísí úplnou jednotu mezi těmi, jenž společný život pod jednou střechou vedou, ale také mezi těmi, jenž za svými povinnostmi, za svým povoláním vzdáleně od sebe žítí musí, i tyto spojí páskou vzájemné lásky. Nikdo nebude se cítiti vzdálena od této kněžské rodiny, nikdo nebude bez vůdce, sám sobě ponechán, nikdo nebude postrádati rady a pomoci spoluobratřím. Za tou příčinou již Naši předchůdceové vřele odporučeli tento tak prospěšný spolek, chválíce jej co nejvíce; My sami cítíme se býti šťastnými, a odporučujeme jej vřele v těchto smutných a těžkých časech, které takového něco opravdu vyžadovati se zdají.

Než My napomínáme světské kněze, aby bez výminky k tomuto spásitelnému spolku se přidali, jsouce ujistěni, že budou mnohem silnější v působení svého spasení a cti sv. náboženství. Kéž by se dali pohnouti patrnou úradou Božské prozřetelnosti, která znovu tento spolek k novému vzkřísila životu, aby v těchto krutých bojech církvi sv. ku pomoci přispěla. Kéž by se dali pohnouti nebeskou odměnou a požehnáním, které pro všechny obtíže přece tento spolek provází.

Kéž by jimi pohnulo povzbuzení biskupů, ustavičné schvalování stolice apoštolské a pak ty patrné prospěchy, které co den se rozmnožují rovněž jako spolek sám se rozšiřuje a tím i svou trvanlivost potvrzuje.

My sami doufáme a sobě slíbiti můžeme nejhojnější ovoce svatosti kněžstva a slávy sv. náboženství. K čemuž rádi a z otcovské pečlivosti

s něžnou láskou udělujeme Svě apoštolské požehnutí Vam drazí synové a celému spolku a všem, jenž jako údové do tohoto spolku zapsati se dají.

Dáno v Římě, u sv. Petra, dne 31. května 1880, v třetím rocc Našeho papežství.

Lev XIII., papež.

Našemu drahému synu
Viktoru Lebeuier-u, kanovníku v Orleánu,
předsedovi gen. spolku apoštolského.

O misionářství.

Biskup a mučelník.

(Z novějšího misionářství východní Tongčiny.)

(Dokončení.)

brzku ale se změnil mandarin a odepřel misionáři 6 sú, kteréž mu k výživě poskytovány byly, tak že by byl misionář umřel hladu, kdyby mu jistý spoluvězeň nebyl dával hrneček rýže. Ani na dále se mandarin o výživu jeho nestaral. Šťastnou náhodou se to zdověděl biskup Theurel, kterýž všemu v brzku mohl odpomoci. Jistá vdova, jménem Nghien, křesťanka, sestra jistého kuchaře mandarina vrchního, vězně se zaujala a jemu všeliké jídlo dodávala. Táž také dodávání dopisů mnoho usnadnila.

Ve vězeních Kečských úpěl tenkrát annamitský kněz jménem Khoan. I domníval se z počátku msgr. Theurel, že P. Venard s tímto knězem se scházívati a setkávati bude, že takto oboum přijímání svatých svátostí bude usnadněno. Že se ale to nepodařilo, uminil sobě kněze Thinha, vikáře fary Kečské, k němu poslati.

„Vůdce patrole Huong-Moi“, tak msgr. Theurel popisuje příbuzným P. Venarda poselství kněze udaného, „dovedl sám kněze do paláce mandarina vrchního ku kleci P. Venarda, ač stráž při kleci stála a lidstva plná síň byla. Váš bratr stavěl se jako by kněze

Thinha neznal a ptal se Huong-Moiho: „Kdo jest ten pán, který s tebou přišel?“ „Jest to „Thayo-Ca,“ význam to, kterýmž křesťané tamnější naznačují kněze, kterýž ale u pohanů tamnějších znamená tolik jako „hlava rodiny.“ — Jakmile slovo to kněz Thinh uslyšel, strachy se zachvěl a zblednul jak říkáme jako stěna. Vůdce patrole takřka uvyklý, pohrávati sobě s nebezpečenstvím, rozmanitým šprýmáním přítomné obveseloval, takže tito blíž kněze Thinha nepozorovali a na něho nehleděli. P. Venard vyšel von z klece, zašel do zahrady, aby zde sepytoval své svědomí; nikdo ze strážníkův za ním nešel. Když se opět do klece navrátil, opětně začal své šprýmy Huong-Moi prováděti, aby přítomné obveseloval. Kněz annamitský stavěl se jako by klec ohlížel, šeptino promluvil několik slov potěšitelných a opět od klece odešel. Když váš bratr rozlřešení obdržel, uhostil přítomné čajem a pak se s P. Thinhem rozloučil. Velebnou Svátostí, kterouž do města kněz přinesl, odevzdal oně vdově; ta ji večer přinesla P. Venardovi, který až do půl noci klaněl se Ježíši Kristu v nejsv. Svátosti skrytému, načež po půl noci vykonal sv. přijímání.“

„Kněz Thinh“, píše P. Venard biskupu Theurelovi 26. ledna, „vyloží Vám, jak jsem ho přede všemi čajem počastoval. On mi navzájem přinesl pokrm nebeský. Mi Jesu! Deus meus! (Můj Ježíši! Můj Bože!)“

Téhož dne psal čtyry psaní, otci totiž, sestře Melanii, bratrům svým Jindřichovi a Eusebiovi, s nimiž se rozloučil.

„Jest nedaleko půl noci,“ píšeť své sestře, „okolo klece mé jsou kopi a dlouhé šavle. V jednom koutě sině, kdež jsem, hraje jedno oddělení vojáků karty, v druhém jiný oddíl šramotí. Ob čas zabubnuje stráž — na tam-tam a zatroubí znamení strážní. Asi dva metry ode mne hoří lampa, kteráž poněkud osvětluje můj čínský papír, tak že mi jakž takž možno psáti. Den jak den očekávám rozsudek. Možná že již zejtra mne na popraviště povedou. Šťastná smrt, pravda? Ó smrti vítaná, kteráž mne k životu přivedeš . . . ! Dle všeho budu stát. Ejhle! viz bratra svého s korunou mučnickou na hlavě a s palmou v ruce! Ještě chvílku, a duše má opustí tuto zemi, dokončím své vyňanství. Dojdu vítězství, jdu do pravé vlasti, do nebe. Přijdu do blaženého sídla všech vyvolených, spatřím krásu, které oko nevidalo, uslyším harmonii, které ucho neslyšelo, pocítím radosti, kteréž srdce lidské nepocítilo. Ovšem napřed seménko musí se rozdrtití, hrozen vytlačiti. Ó kým bych se stal chlebem a vínem dle chuti nebeského Hospodáře! Doufám tuto milost od Spasitele svého, od neposkrvněné Panny Marie; pročož mhu, ač ještě na bojišti, a již jásám jako u vítězoslávě, jakožto vítěz oslavovaný . . . Žij blaze s Bohem, sestro milená!“

Rozsudek odročen ještě na několik dní. V noci z 1. na 2. února došel rozsudek, aniž o tom se P. Venard zdovědl. 2. února ráno posnidal jak oby-

čejně a pak se procházel trochu v zahradě. Zde útrpně k němu pravila vdova Nghien, kteráž za ním šla: „Otče, dnes budete usmrcen.“ On tomu nechtěl věřiti, domnívaje se, že do hlavního města dopraven a tamo teprvé že usmrcen bude. Vdova ale odpověděla: „Jistojistě dnes budete usmrcen. Sloni již jsou osedláni a přistrojeni, vojsko již je seřaděno, za chvílenku malinkou již vás k smrti povedou.“ Nyní uvěřil misionář zprávu tuto, navrátil se ihned do klece a zde vše, co měl, rozdal.

P. Thinh pokoušel se o to, aby mu ještě jedenkrát sv. přijímání uděliti mohl; avšak všeliká snaha byla marnou; již dali mandarinové P. Venarda předvolati, aby mu rozsudek smrti ohlášen byl. Ve slavnostních šatech, kteréž sobě dal zhotoviti pro tento z celého života nejšťastnější den, předstoupil před mandarinů, vyslechl tise a oddaně rozsudek smrti a krátce odpověděl, že přišel do země této jen proto, aby mohl zde pravé náboženství hlásati a že milerád za náboženství toto život svůj obětuje a smrt podstupuje. I obrátil se k mandarinům a dodal: „Před soudnou stolicí Boží opět se uvidíme, opět se shledáme.“ I nyní ubíral se průvod k místu určenému a sice k řece, aby hlava vyznačova ihned do řeky mohla uvrhnuta býti. Když šli ulicí a městem, zpíval P. Venard latinské chválozpěvy. Na popravišti udělali, jak říkávame, kólo veliké, aby tak zvědavé nazpátek zatlačili a do kola toliko vdovu Nghienu vpustili.

Klidně a vesele prohlížel P. Venard lid shromážděný hledaje takto P. Thinha, aby od něho naposledy rozhrěšen býti mohl. Avšak s popravou neotáleli. P. Thinh nemohl se dostatí na místo, odkudž by uviděl P. Venarda a tak umřiti musel P. Venard, aniž mu puřáno potěšiti se rozhrěšením a rozloučením-se se svým přítelem. Marně se

ohlížel, nemohl spatřiti P. Thinha; i vyzul své střevíce a dal je vdově Nghieně. Pak sobě sedl na pokrývku; kůlem železným a kladivem roztrhli okovy, kteréž na rukou a na nohou měl, a odebrali mu řetěze. I vdova Nghien musela z kola vyjiti.

Katem byl zarostlý člověk jménem Tu, kterýž dříve byl vojákem, nyní divadelním hercem; 25. března 1860 čtyry kněze usmrtil. Domáhal se této služby, aby takto dostal šaty popravených. Jako spstého zločince se ho ptal, co mu chce dáti, když ho rychle usmrtí; místo odpovědi tato slova uslyšel: „Čím déle, tím lépe.“ Poněvadž ale viděl, že P. Venard oblečen je v pěkných nových šatech, chtěl se jich spíše zmocniti než zakrváceny budou. I poprosil misionáře, aby se vyslekl ze šatův. Když prosbu tuto hned nesplnil, chtěl lstivě ho přemluviti, i pravil: „Budeš „lang-tri“ to jest úd po úd se tobě mečem utne a pak budeš čtverován.“ Buďsi, že misionář lži této uvěřil, buďsi, že zebavého kata zbýti se chtěl, buďsi, což pravdě podobnější jest, že zpomenul sobě, že Spasitel před ukřižováním i tuto hanbu snesl, vyslekl se ze všech šatů a zůstal toliko ve spodních šatech. Po té svázali mu lokte za zády, aby ho takto donutili hlavu vzhůru míti. Pak ho přivázali ke kůlu, který jen slabo v zemi upevněn byl. I dáno znamení a kat řad do krku avšak jakoby toliko na zkoušku, tak že se sotva kůže poškrábnula. Druhou ranou hlava takřka na čisto od trupu odřata; mučeník i s kůlem, na němž přivázán byl, se ihned převrátil.

Meč ztupěl a zčerbatel; i chytnul kat meč jiný, řad ještě třikráte, načež uchopiv hlavu ufatou za ucho nesl ji ku hejtmanu, kterýž popravu provésti měl. Týž rozkázal starostovi, aby bedlivě stráž zastávali po tři dni, ve kteréž hlava jako na podívanou vystavena býti měla; na to řad ku pochodu zpátečnímu

zatroubiti a zavedl vojsko do města. Vdova Nghiena a jiné křesťanské ženy oplakávaly misionáře jako svého jediného syna. Sotva odešlo vojsko, vrhnu se ženy tyto jakož i velký dav lidstva na mučeníka, aby v krvi jeho rozmanité šátky aneb papírky omáčely. Což vše s takým chvatem a horlivostí takou se dělo, že ani stěblo nezůstalo státi na popravišti.

Takť dokonal přítel biskupa akantského obět svou hrdinskou. Touž dobu jiní dva annamitští kněží mučenickou smrt podstoupili, jiní tři úpěli v žalářích. Z desíti misionářův evropských, kteří na počátku pronásledování misionářů započali, na podzim r. 1861 jen tři zůstali a sice: msgr. Jeantier, misionářský vikář apoštolský, jeho spomocník, msgr. Theurel, biskup akantský, a misionář P. Saiget. Všichni ostatní buďto zajati a pak umučeni jsou aneb podlehnuli útrapám a svizelům přetěžkým. V září r. 1861 jen taktak že vyváznul biskup Theurel z rukou slidičův annamitských.

„14. září jest nejstrašnější den mého života,“ vypravoval sám ku svému příteli. „Z nenadáni ohlášeno nám, že slidiči již jsou v patách; i zakopali jsme se do jámy, kterou jsme večer před tím vykopali. Po chvílce zmalátněli jsme, padali jsme do mdloby, ohlížime jámu svou a ku své hrůzi a ku svému strachu shledali jsme, že z jámy nevede žádná trouбка, kterou by k nám vzduch z venku vnikal. I měli jsme se udusiti. Katechista jeden již zůstal bez sebe, já sám již již jsem omdlával, ana tu naše jáma z vrchu otevřena byla.“ Slidiči odešli; ihned upraveny trouby, kterýmiž z venku vzduch mohl vnikati; po 17 dni po té v jámě té biskup přebýval.

Čím dále, tím hůře bylo. Do r. 1862 dvaadvacet misionářův za víru podstoupiti muselo smrt mučenickou. Devět jich úpelo ještě v žalářích anebo ve klecích, kdež jim bylo čekati na smrt mučenickou

aneb hlady umřítí. Při vškeré své neohroženosti, své hrdinské mysli vynati musel biskup Theurel, že život jejich jest nesnesitelný — dokládaje ku konci své misionářské zprávy r. 1862. „Nic jiného nemůžeme sobě přátí jako okovy, mrskání, bití a usmrcení.“ Nicméně misionářství poskytovalo též i potěchy. Ve zprávách misionářských biskupa Theurela, ze dne 7. dubna 1862 možno se dočísti, že za tři léta 1858, 1859 a 1860, kdež pronásledování trvalo:

Umírajících pohanských dětí bylo pokřtěno	8.939
Pohanských dětí vykoupěno	103
Odrostlých pokřtěno	231
Slavně pokřtěno dětí křesťanských	1.012
Obírmováno	101
Dětí vyzpovídáno	4.653
Odrostlých vyzpovídáno	117.520
Uděleno sv. přijímání	89.942
Uděleno prvních sv. přijímání	1.199
Zaopatřeno	1.514
Uděleno posledních pomazání	3.005
Sezdáno	969

Ač čísla tato jsou mnohem menší než čísla, která za doby pokojné vykázána byla, nicméně velikými se zajisté objeví, uvážíme-li, že všechny tyto křty, sv. přijímání, svaté svátosti udělovány byly s převelikými obtížemi, za noci tmavých na bezcestných samotinách a pustatinách od hrdinských vynávačův a neohrožených mučovníkův. Takou statistiku vykázáti nemůže žádná církev — jen pravá, nevěsta Ukřížovaného, dědička katakomb.

Vítězství konečného se biskup msgr. Theurel nedočkal; dožil se ale přiměří, kteréž pokoji předcházelo, dožil se počátků žní, kteréž z krve a nesčetných útrap dozrávaly. Již v říjnu r. 1862

v přemnohých okresích křesťany propustili a do otčin poslali. Misionáři Charbonier a Mathevon z klecí, v kterých deset měsícův ůpěli, propuštěni byli. V křesťanských obcích křesťanství opět se povzneslo, křesťané ze svých úkrytů vylezli a opět okolo pastýřův se shromažďovali; odpadlici s velikou skroušeností ku kněžím přicházeli, aby upřímným pokáním za odpadnutí své zadošť učinili. 1863 rádná farní duchovní správa opět zařizena; biskup Theurel všemožně se staral o vychování kněží domorodcův. Okolo velikonoci r. 1864 bylo v semináři již 40 chovancův, mezi nimi 6 jáhnův, 9 podjáhnův, 10 minoristův a 15 tonsuristův. Seminář sám řídil a sám v něm vyučoval. K tomu měl latinskou školu šestitřídni s 110 žáky, kteří ve 3 vesnicích přebývali. P. Theurel byl biskupem, farářem, ředitelem seminářským a profesorem v jedné osobě, neunavně pracoval tento pravý apoštol, aby všem vším se stal, aby církvi svobodu a rozkvět zabezpečil: tu síly najednou započaly ho opouštěti a dissenterie se ho zmocnila. V Saigoně, Hongkongu a Singapure všemožně se pokoušel o to, aby opět ozdravěl, vše pak bylo marno, r. 1865 ve vlasti své zdraví svého vyhledával a skutečně na podzim r. 1866 opět v Tongčíně horlivě pracovati mohl na vinici Páně. Zdraví podkopané nestačilo pro velikou námahu úřadu a povolání jeho a apoštolskou jeho horlivost. V 39. roku jeho neunaveného, strastiplného života povolal ho Pán k sobě na věčnost, aby mu zde se ctihodným mučovníkem Venardem společně poskytnul odměnu věčnou za nesčetné zásluhy, kterých sobě o Jeho čest a chválu vydobyl.

P. Peyramale, farář Lúrdský.

Najisté bude zajímavá nějaká zpráva o knězi, který byl nástrojem Božím ku provedení svatyně Lúrdské, jehož sobě Panna Maria vyvolila, spolu s Bernardinou prostředníkem a tlumočnickem býti velkých věcí, které nepoškrvněná Bohorodička před celým světem učinila.

I.

Můj otec, doktor Peyramale, říkával farář Lúrdský, znal jen tři věci na světě: svého Boha, — svého krále — a své léky. A jak žil, tak také zemřel v 86 r. věku svého.

Nejstarší ze synů dotčeného kmeta byl lékařem, dva neb tři volili si stav vojenský a službu státní; jeden z nich, napřed vychovatelem pážat krále Karla X. odstěhoval se později do Ameriky. Jedna z jeho dcer provdala se za bratra věhlasného Garzia Morena, — zvláštní to spojení a příbuzenství mezi těmito oběma hrdinnými rodinami. Neboť, jak všeobecně známo, byl Garzia Moreno od nepřátel katolické věci zavražděn, a umřel tedy smrtí mučnickou za svou víru.

Nejpamětihodnější ze synů volil sobě nejkrásnější stav — stav duchovní. Narodil se v Moméres 9. ledna 1811 a nazván jest na křtu sv. Maria-Dominik. Později stal se „farářem v Lúrdch.“

Bylo to čilé, líbezné dítě, plno živosti a dobroty, bystrého ducha a citlivého srdce. Prudkost spojená s něžností, nevinná bodrost s nenucenou zbožností, výtečná povaha myslí s neukrotitelnou ohnivostí — toť hlavní rysy jeho povahy.

Jeho rodičové byli nábožni; i vychovávali hoča tak, aby všechny dobré vlastnosti, kterými jej Stvořitel nadal, zdárně se vyvínovaly. Jeho přímá, šlechtná mysl přísně se držela, někdy i přísněji, než si to rodičové přáli, — evangelického učení.

Udáme tuto některé rysy z jeho mládí, jak o tom až dosud lidé v Moméres vypravují:

Na počátku deštivého podzimku přinesla paní Peyramale páru nových dřevěnek z města a postavila je do kouta v jídelně. Pak opět odešla z domu po své práci.

Vracejíc se domů potkala starou, chudou, velice bídně vypadající ženu, která až obyčejně chodila bosky, nyní v krásných nových dřevěnkách si vykročovala. Malý Dominik, záře radostí a blažeností, stál, za ženou se dívaje, na prahu dveří domovních; matka hned pochopila, co se stalo.

„Jakže, ty malý rarášku,“ pravila k svému synu, „tys si dovolil, mé nové dřevěnky oné ženě darovati!“

„Ale máti,“ odpověděl hoch s nelíčnou prostotou, „vždyť ona je chudší než ty.“

* * *

Jindy opět jsa 8 až 10 let stár, běhal v sousedství otcovského domu. Bylo to zinního času a tuhá zima. Najednou vidí před sebou státi hoča, který několika chatrnými cáry oděn zimou se trásl.

„Stůj!“ zvolal Dominik. „Na každého ať je řada. Vyměňme šaty. Já budu mrznouti, a ty máš se zahrát.“

A poněvadž chudý hoch v překvapenosti a ouzkosti očí vyvaliv váhati se zdál, chopil se ho Dominik za límce a strhl mu jeho kabátec. Vše ostatní následovalo: a tak byli oba v krátké době od hlavy až k patě přeměnění. Dobrý Dominik nešťastného hoča násilím oblekl, jednaje jako zlodějové, když napadeného z oděvu svlékají.

Když pak ve vyměněných cárech domů přišel a matka jej uzřela, vzkřikla celá poděšená.

Dominik vypravoval své dobrodružství. Matka jižjiž otvírala ústa chtíc hocha k umírnění a slušnosti napomínati, ale nemohla ze sebe slova vypraviti. Zamyslíla se a vezmouc syna svého do náruči přivinula slzíc k srdci svému.

A co měla také říci? Měla snad tento jeho skutek křesťanské lásky pokárati a ukázati, že sobočtěji smýšlí? Nebyla by tu světskou moudrost, deuru to pozemskou, před svatostí, dcerou nebeskou, odporučovala?

Takovým byl jako dítě, takovým zůstal i jako muž. Stal se dospělým, ale nezměnil se.

* * *

Bližního miluje jako sebe sama, miloval Boha nade všechno chtěje se od nejtětlejšího mládí zcela Ježíši Kristu věnovati.

Vstoupil do semináře. Bohověda vnikala takřka sama od sebe do jeho vírou, naději a láskou osviceného ducha. Opět a opět četl spisy sv. otců a církevních učitelů, ne tak, aby ducha svého vzdělal, nýbrž aby duši svou povznesl a s těmi dvěma myšlenkami se více sprátelil, totiž: že člověk proto jest na světě, aby po dokonalosti Božské toužil; — „buďtež dokonalí, jakož váš Otec nebeský dokonalý jest,“ a že tento Bůh jest láska. „Bůh jest láska.“

Ač jen téměř výhradně po ctnosti toužil, dostalo se mu předeč přídavkem též poznávavosti. Paměť jeho podržela vše; rozum jeho pochopil a uspořádal vše. Jest-li vědami, ze stanoviska zvědavosti na ně patře, povrhoval, zajisté z druhé strany jich si velice vážil, poněvadž sluhovi Božímu podávají vhodných prostředků, aby pokladů pravdy k prospěchu svých spolubližních využítkoval. Rád by byl vše věděl, aby všemu učiti mohl; rád by byl vše měl, aby vše mohl rozdati.

II.

R. 1835 byl na kněžství vysvěcen a přišel za kaplana do Vic-en-Bigorre, a dvě léta později v téže vlastnosti na faru St.-Jean v Tarbes.

R. 1842 dostal se za administrátora na faru v Aubarede.

Farní okršlek Aubared-ský byl rozsáhlý; cesty pro pěšáky strnč a drsné. Otec jeho slitovav se nad ním, aby nemusel pěšky choditi, daroval mu koně.

„Od nynějška budu se na svých cestách nacházeti mezi nebem a zemí,“ pravil farář Peyramale; „toť jest tak to pravé postavení faráře.“

Podáme tuto několik povahorysů z jeho prvního působení ve farnosti.

* * *

Nevím pro jakou příčinu, ale tuším pro nějaké nedorozumění mezi farníky a jejich duchovním pastýřem měli mužové Aubared-ští špatný, již zastaralý návyk. V neděli a ve svátek totiž byli sice pravidelně mši sv. přítomni, plnice tak doslovně církevní příkázani; jakmile ale farář se hotovil na kazatelnu vstoupiti, hned opustili kostel a ponechajíc poslouchati slovo Boží ženám, odešli před kostel a tu o svých záležitostech rokovali. Po ukončení kázání přišli zas vesměs do kostela, a byli mši sv. až do konce přítomni. Tento podivný návyk, který za jednoho neb dvou farářů se zachoval, stal se trvalým, a konečně považovali to za zvláštní privilej, domnívajíc se, že to zvláštní farníkům přírknuté právo.

Když v neděli po instalaci nový farář odloživ u oltáře mešní roucho, se hotovil na kazatelnu vystoupiti, tu uzřel právě poslední muže ze dveří chrámových vycházeti, i měl nyní před sebou samé ženské posluchače.

Co asi toho dne kázal? Snad projevil ve svaté rozhorlenosti svou nevoli aneb svou bolest nad takovým povrhováním slova Božího? Aneb uzavřel své

pocity pevně v sobě, aby nalomenou třtinu docela nezlomil a ještě doutnající knot docela neshasnul? Toť nám neznámo.

Když ale příští neděli po evangelium mužové opět se zdvihali aby odešli, tu od oltáře zavzněl mocný hlas farářův s takovým rozkazujícím důrazem, že všichni napřed v rozpacích, pak nepohyblivě zůstali státi.

„Mužové Aubared-ští! nevycházejte ještě z kostela. Nemíním nyní k vašim ženám, nýbrž k vám mluvit. Ať žádný neopouští své místo. Hned vás propustím. O čem pak rokujete vespolek před kostelem? Tuším o svém zaměstnání, o polích a žněch? A hle právě o vašich žněch, o vašem poli a zaměstnáních vašich chci nyní mluvit. Všemmu tomu, moji ubozí farnici, hrozí od několika týdnů veliké nebezpečí. Vaše pole, ač jinak úrodné, snad letos nepřinese vám užitku. A proč? Poněvadž ač sluneční paprsky půdu zúrodnují, přede to nedostačuje, aby země bylyiny a úrodu vydávala. Třeba jí též deště a rosy, a právě toho se vám od nějakého času nedostává. Vizte, moji drazí farnici, obět mše sv., které pravidelně přítomni jste, jest v náboženském ohledu sluncem duše, úrodným oživujícím sluncem, ustanoveným, aby hojných milostí udělovalo. Ale ač tak mocná jest, přede to nedostačuje, třeba i slovo Boží poslouchati, toť dešť oblačový. Čiňte tedy pro sebe, čeho si přejete, aby Bůh vašim polím udělil . . .“

A v tom smyslu mluvil tak poutavě, výmluvně, věře a pravdivě, že od té doby mužové zlého návyku, slovo Boží neposlouchati, zanechali.

* * *

Jiný příběh.

Brzy po jeho příchodu do osady přišel k němu jistý nešťastný hospodář. Byl velice zadlužen a nyní i k soudu pohnán. I žaloval mu svou bídu a prosil o radu.

Farář mlčel a rozmyšlel se nějakou chvíli, rád byl by pomohl, dluh ale byl veliký a on žádných peněz neměl.

„Nemohu vám žádné jiné rady dáti,“ pravil, otevřev při tom jedny dvěře, „leč abyste tam tu uzdu, která na hřebíku visí, vzal.“

Muž ubožák podivněn patřil na faráře. Ač se neopovážil nevoli svou projevit, přede ale myslel si u sebe, že to nepříslušný žert od duchovního a že se mu posmívá.

„Pak,“ pokračoval farář, „dáte tu uzdu onomu koni, jenž se pase tamhle na louce; povedete koně do města na trh, jenž se dnes odbyvá, prodáte a peníze za koně vám z nespáze pomohou.“

„Ale,“ zajíkal se muž, „ten kůň . . .“

„Ten kůň jest můj a vám ho daruji.“

Nešťastník byl radostí celý okouzlen.

„Ale, velebný pane, kterak se vám za to odměním?“

„Můžete mi dobře posloužiti, milý příteli.“

„A jak?“

„Mlčte úplně a nemluvte ani slovíčka o tom; kdybyste to někomu prozradil, žádal bych pak peníze za koně, ano poslal bych vám sluhu úředního na krk.“

Když pak doktor Peyramale přišel na návštěvu k svému synovi, syn farář vynakládal vše, aby jen otcí nenapadlo do stáje se podívatí. Při druhé své návštěvě ptal se otec zřejmě po koni.

„O, jde velice dobře!“ pravil farář. „Minulého týdne měl výjízdku do města.“

„Proč ale není ve stáji?“

„Nemožno jej ve stáji podržeti.“

„Návidím jej ale ani na louce?“

Následovalo mlčení, rozpaky, marné vytáčky. Starý doktor porozuměl rozpakům vinikovým.

„O, ty marnotratníku! Založil bych se, že jsi koně prodal a peníze za něho, že jsou již tytam.“

„Otče, poněchhal jsem si sedlo. Při té věci jsou ale polehčující okolnosti.“

Ač z odpovědi nedalo se souditi na velikou lítost, přede našel provinilec milost.

Nějaký čas nechal doktor faráře pěšky choditi, pak ale opět daroval mu jiného koně, který ale tímže způsobem zmizel. A tak během pěti neb šesti let zmizeli tři neb čtyry koně. S posledním daroval farář i sedlo.

Celá rodina prohlásila se, že farář jest nepolepšitelný a tak z faráře jezdec stal se na vždy farář pěšák.

„Necht si!“ pravil, usmívaje se; „na stezce k nebesům jde se lépe pěšky nežli koňmo.“

* * *

Ač jinak štědrý a soustrastný, přede někdy byl přísný a neustupný.

Tmou v očích mu bylo, že někteří z jeho farníků den nedělní konáním služebné práce znesvěcovali, i zasadil se o to, aby tento zlý návyk v tak dlouho zanedbané farnosti zakořeněný odstranil, což se mu také poštěstilo.

V krajině té až dosud vypravují si lidé, že v neděli častěji vstoupil na kostelní věž a odtud že se po všech k farnosti přináležejících polích rozhlížel, zda-li někdo na poli nepracuje.

Jedenkrátě spozoroval v dálce muže, který snopy na vůz nakládal. Ihned sestoupil s věže a spěchal hbitě na místo zločinu. Omluva nebyla možná. Obloha byla jasná, o nějakých bouřlivých mracích ani stopy.

Mezi tím byl rušitel dne nedělního s nakládáním hotov, a obracel vůz svůj ze sežatého pole na cestu.

Farář Peyramale přiblíživ se k němu poznal, že to nejbohatší rolník toho okolí.

„Kam pak jedete s tím nákladem?“

„Pane faráři, jak vidíte, odvážím obilí,“ zněla odpověď viníkova.

„Dnes v neděli?“

„Ale pane faráři, stává případů, kdy i v neděli něco pracovati je dovoleno.“

„Ano zajisté, můj příteli, v případě nevyhnutelné potřeby a s dovolením duchovního správce. Toto dovolení přináším vám a potřeba pak jest tak nevyhnutelná, že vám nyní sám pomoci chci.“

Zaražený sedlák otvíral oči, anižby byl rozuměl, co těmi slovy farář míní.

„Tu zajisté jest nutná potřeba,“ pokračoval farář, vylezaje při tom na vůz. „Co se mne týká, nic si z toho nedělám, že s vámi pracuji, ač jest neděle, chci aby vše opět do pořádku uvedeno bylo.“

I počne silným rámem náklad s vozu sdělávati házeje snop za snopem na pole.

„O, pane faráři,“ volá rolník dojat, „není to vaší věcí, abyste tak činil. Odpusťte, chci sám chybu svou napravit.“

„Milý příteli,“ pravil kněz po nějaké chvíli. „Vy jste Pána Boha oloupil o jeden Mu zasvěcený den. Musíte to napravit. Ve vašem sousedstvu žije muž, jehožto rodina jest u veliké nouzi. Dáte mu jeden z těchto snopů.“

„Dám mu čtyry snopy, pane faráři.“

Od toho času nepracoval ani onen rolník ani kdo jiný v neděli z farníků horlivého faráře Peyramale.

III.

R. 1851 byl farář Peyramale od svého biskupa za domácího kaplana v městské a vojenské nemocnici v městě Tarbes povolán.

Při zprávě o tom zavládl ve farnosti Aubared-ské všeobecný smutek. Veškeré obyvatelstvo doprovázelo faráře plačíc až na hranice farního okršku a ještě nyní po více než čtvrt století ukazují staří svým dítkám místo, kde se s tímto sluhou Božím loučili. S velikou uctivostí ukazují též vinici, kterou vlastnoručně založil, a mohutný strom, pod kterým odpočívával, aby se breviář modlil aneb spisy Svatých četl.

* * *

Byl Peyramale krásným vzorem venkovského faráře v duchu Páně, ale ne méně horlivě konal své povinnosti jako duchovní správce v nemocnici. Způsob jeho horlivé činnosti byl po chuti jak nemocným tak i vojákům: uděloval útěchu, přinášel posilu, polepšoval — vše jej milovalo.

Jeho povídky a rozmluvy byly duchaplné, plné vtipu a dobrých nápadů. Byl stálým pozorovatelem jevě hluboký cit; chápavost jeho byla jasná, líčení živé, ve vypravování se mu nikdo nevyrovnal. Vojáci jej obklopovali, nemocní poslouchající jeho povídky zapomínali na své bolesti.

V kostele bylo jeho slovo plno vroucnosti a křesťanské mravnosti, zvláště, unášející. Dotýkalo se srdce, jako z duše vycházelo.

Vše na něm líbilo se vojinům. Jeho vysoká postava, jeho vojenská odhodlanost, ano i jeho náramná síla, otevřená tvář, jeho přisnost, jeho nelíčená dobrota a i jeho časem poněkud vojenský chod.

Jsa duchovním správcem v nemocnici vojenské směl i kašárny navštěvovati. Každý voják, byl-li kdy nemocen, zůstal na dále jeho zповědním dítětem, a když některá z jeho oveček — dragoun, husar aneb kyrysník — po delší dobu ovčince se vzdalovala, tu chopil se duchovní správce pastýřské hole a vyšel, aby ji hledal.

Pastýřskou holí nazýval ohromnou nakřivenou hůl, podobnou oné, s jakou obyčejně malíři patriarcha Jakuba vypořádňují.

Domníval se, že tu jest na pravém místě a že tu jeho vlastní povolání. Avšak mýlil se. Člověk mní, Pán Bůh mění. Pán mu vykázal jiné působistě.

V malém městečku v okresu vysokých pyrenejských hor bylo uprázdňeno místo faráře. Ono tehdáž neopatrné a neznámé město slulo Lourdes.

Nebudeme ale teď o Lúrddech mluvit. A ač se zdá, že to s naším vypravováním nesouvisí, octneme se na několik okamžiků ve věčném městě Římě. (Pokračování.)

Upomínky z pouti po Francii a Italii.

Ú v o d.

Uvlastní milostí Boží bylo mi popráno během roku dvě daleké pouti do dvou nejzajímavějších zemí, Francie a Italie vykonati; navštívil jsem v srpnu 1879 znamenitá místa Forges (Forž) v Belgii, Paříž, Paray le Monial (milostně to místo zjevení se Božského Srdce Páně bl. Markétě Alacoque), Lyon, Grande Chartreuse (grand šatrés,) první to klášter kartuziánský a konečně světoznámé místo poutní Lourdes (Lurd) ve Francii, pak Ženevu ve Švýcarsku a Lambach v Horním Rakousku; a v květnu 1880 za příležitosti sjezdu benediktinského na Monte Kasině viděl jsem tam i v Benátkách, Miláně, Janově, Florencii pak v Neapoli s Pompeji, zvláště ale v hlavním městě celého křesťanstva, ve svatém Římě mnoho důležitého pro život duchovní, což v nejvíce možné stručnosti tuto sděliti hodlám všem, kdož by takového čtení byli žádostivi.

Popis se ponese nazvíce jen v upomínkách náboženského rázu; podávám pak upomínky z obojí pouti, poněvadž takové porovnání samo sebou bude zajímavé a nad to se tím ukáže, která pouť by komu mohla býti spasitelnější.

Dá-li Bůh dosti osvícení budou články takto za sebou následovati:

1. Forges a Trient, — Benátky, 2. Grand Chartreuse — Monte Kasino, 3. Lyon — Florencie, 4. Lourdes — Neapol, 5. Ženeva — Pompeji, 6. Lambach — Milán, 7. Paray le Monial — Janov, 8. Paříž — Řím.

I. Forges a Trient — Benátky.

Krásné to země Francie a Itálie! a k Francii se počítá i Belgie, ana je z většiny francouzské národnosti, jako v Trientu začíná již národnost italiánská čili vlašská. Krásné to země, zvláště Itálie, avšak přec jen přílišně, nezaslouženě vychvalované ve všech cestopisech; neboť předně je ta vyhlášená krása přírodní nazvíce osobní, t. j. co se jednomu nad míru líbí, nechává druhého chladna, a za druhé každá země, zvláště naše kraje českoslovanské, čítají rozkošných dědin a pŕvabných ozdob přírodních dosti a dosti; naproti zase i v „čaro-krásné“ Itálii jsou dědiny, zvláště v horách Apeninských v okolí Arezzo, jež by našim Krkonošským pustínám všecku čest dělaly. To vyhlášené „blankytné“ nebe bývá často tak spropadeně bílé, šedé, mlhavé, že se ničím, ale praničím nerozeznává od našeho nebe, leda nenesitelným vedrem; a ty rozkošné — medem tekoucí — luhy tekou zvláště v celém poříčí Ečavy a Pádu tekutinou na vlas podobnou našim močálům, leda že pro větší vedro výpary její bývají mnohem protivnější než u nás.

Předce však se nedá upříti, že Itálie i Francie jsou krásné, zajímavé země, a Itálie ovšem zajímavější než Francie, takže seznav Itálii, nebudeš po jiné zemi více toužiti, nebude se ti ani ve Francii více líbiti. Nad míru utěšený, ano v pravdě očarující je pohled na okolí Veronské, jízda po přímoří ze Specie do Janova, veškeré Neapolsko a Benátky. Podobných půvab přírodních nenalezl jsem ve Francii nikde. V Benátkách se mi líbilo nejvíce; to dělala společnost přiměřená, která mě v Neapoli scházela a proto Neapole méně mě uspokojila už pro své „Lazzarony“, jak

ostatně ještě uslyšíme. V Trientu náleží k největší útěše knězi sloužití mši sv. v kostele mariánském u oltáře sv. Kříže, kde se slavný sněm církevní odbyval; dostávat kalich tehdejšího legáta pa-pežského.

V náboženském pak ohledu nikde není lépe, jako v našich zbožných českoslovanských krajinách, v cizině se cítíme býti cizými, nezvyklými tamnějším obyčejům náboženským, a to jmenovitě platí o Francii i o Itálii. Kromě památky svatých a velkolepých kostelů, nenalezáme ničeho, ale praničeho, co by nás poutalo, dojímalo, povzbuzovalo, spíše se mnoho, přemnoho nalezá, co se našim citům náboženským protivuje, co nás uráží, co nás i na místech nejslavnějších v Lourdesu ano i v Římě zůstává neuspokojené. Kostely jsou skoro vesměs románského slohu ve Francii a zvláště v Itálii, jmenovitě v Římě velechrám, sv. Marka v Benátkách je slohu řeckého (byzantinského) s mnohými báněmi a křížky; dóm (biskupský kostel) v Miláně a v Paříži (a několik jiných) slohu gothického; mnohé velechrámy v Římě bys na první pohled ani nepoznal za kostely, mají sloh nádherných paláců. Uvnitř kostela skoro všude bez lavic, jen v Lourdesu a ve Voreppe ve Francii, v některých kostelích v Paříži i v Římě nalezl jsem lavice jako u nás, jinak tam zvláště v celé Francii panuje nad míru protivný pronájem stolic. Celé barikády stolic, často s dvojím sedadlem (vyšší k sezení, nižší ku klečením) nacházejí se v každém kostele, k službám Božím se od kostelních ženštín seřadují s lomozem šeredným a přicházející do kostela musí skoro dříve nežli křížem se žehnatí může, sáček s penězi otvírati,

zaplatiti, a pak může teprv na modlitbu pamatovati. Protivně jest nám cizým též to podivné zvonění ve Francii a v Itálii: zvony se nesezváněji nýbrž tlukou nazvíce strojem (ve Francii snad všude) spojeným s hodinami na věži: když došla jistá hodina spustí i zvony. V Itálii se sice tahají zvony rukou lidskou, ale více se jen tlukou t. j. na jednu stranu uhodí, a každou chvíli ba ustavičně slyšíš zvony, ale zvonění ku klekání nerozeznáš.

Jiná okoličnost u kostelů a v kostelích francouzských i italských nám cizincům nejvšej protivná je ta do t i r a v á ž e b r o t a. Na plácku kostelním, na schodech kostelních, u dveří kostelních, u kropenky — všude žebravý lid zvláště v Itálii, celé rodiny často, jmenovitě v prahnidě „Lazzaronů“ (t. j. nosičů břemen, chatry), totiž v Neapolsku. Mnohý ten žebrák má plechovou nádobku v ruce, jížto dává znamení vcházejícím do kostela, to jest, upomíná, a nedáš-li mu hned, upomíná silnějším a trojím udeřením, ano následuje tě i do kostela do lavice, čekaje na tvůj odchod.

Ani Francouzové ani Italiané nežeňají se při sv. pozdvihování, rozjímají pouze, často si tvář zakrývají rukama, nebo si ruku o hlavu opírají; lid málo zpívá, nazvíce jen sbor hudební (kūr). Ve Francii protivují se nám „Švýčari“ v kostele, t. j. stráž kostelní ve švýcarské uniformě s holí ozdobnou, kterou udeří o zem při každém dávání znamení, též k sv. pozdvihování, při kterémž však Švýcar sám stojí, aniž by smekl přilbici. V Itálii pak je nad míru protivné ano pohoršlivé provozování operních melodii na varhanách při službách Božích zvláště velkých. Sbor sotva tu antifonu dozpívá, a hned spustí varhanik nejveselejší hudbu taneční, jakou jen v divadlech u nás slyšeti; a to jsem po celé Itálii nalezl, i v Římě u samých otců Jesuitů, i na Monte Kasině, kde

arcioopat teprv na stížnost rakouských opatů toho veselého varhanika, (notabene kněze, ovšem vlašského) nahradil vážnějším řeholníkem Beuronským.

Tuto vadu ve Francii jsem nenalezl a proto tam více k pobožnosti byl pohnut, zvláště v samotě Forges (v Belgii). Jestli to ale zátiší přerokozkošné tento klášter Trappistský. Leží sice v rovině ale je v mnohem ohledu skoro nepřístupný: za jedno je ode dráhy železné vzdálen přes hodinu jízdy z Chimay (Šimé), kdežto opouštěje město a dědiny víc a více do lesů a samoty tělesné i duchovní se dostáváš, až konečně na okraji poslední hájiny, kde po celém okršku lidského obydlí nenalezáš, k svému nemalému překvapení spatříš překrásný klášter Trappistský; za druhé dráha sama vede samou ztracenou krajinou, samé to pobočné trati, takže každou chvíli musíš přeseďati na jinou dráhu; a neznáš-li dle mapy dobře prostudované svůj jízdní plán, jsi ztracen, an se služebnictvo železniční pramálo o tebe stará. Upomínka na onu jízdu do Forges náleží k nejtрудnějším mým upomínkám, za to však jsem v klášteře samém byl hojně odměněn za nesnáze utrpěné. U brány na kolenou mne uvítal bratr řeholní (dle předpisu sv. řehole benediktinské má se v každém příchozím Kristus sám ctiti) jiný mlče mne prováděl klášterem do kostela, kde mě mladý kněz ministroval a dva starci, též kněží (poněvadž v bílém rouchu byli) jako sochy po stranách kaple klečící byli přítomni . . . utěšená a přeblahá to upomínka. Ve Forges se musí svatě žíti, a dobře — umirati!

Z druhé strany se zase dobře žije ale těžce umírá v rozkošných Benátkách: upomínka na Benátky je přeutěšená. V Benátkách je ti vše neobyčejné a proto rozkošné. Už to je nad míru malebné, že po dlouhé hrázi dráha vede as_30 minut po moři, nežli do města

dorazí: sedíš-li uprostřed vozu, nevidíš pevniny ani v pravo ani v levo a zdá se ti, že jedeš po vodě. Mile a utěšeně překvapuje na nádraží ticho zde panující; v Benátkách neuslyšíš rachocení vozů ani dupotu koňského, žádných tu ulic s drožkami a fiakry, samé průlivy s loděmi černými, ozdobenými, tiše po vodě plynoucími jako duchové, zvláště v nočním šeru se svítilnami.

Vystoupiv z nádraží vyvoláš svůj hotel (Němci a Češi, zvláště kněží volají pravidelně „hotel Bauer“) a hned tu připravena pro tebe loď hotelní; úředníci dohlížejí na loď, aby každý cestující žádanou loď obdržel a nebyl někým podveden, a bdějí vůbec nad pořádkem, jakéhož tu mezi tím množstvím lodí nevyhnutelně je třeba. Výpary vody tě sice z počátku omrzí ale brzy tomu uvěkneš ba vlastně zapomeneš na ně pro malebnost jízdy v rozličných průlivech vedle starobyklých paláců po obou stranách zvláště hlavního průlivu (canale grande) se nacházejících . . . jmenovitě v noční době za svitu čarovné luno — věru rozkošnějšího pohledu není na tu Boží přírodu jako zde.

Benátky jsou vystaveny na samých ostrovech, mělčinách, takže kromě velkého náměstí sv. Marka a několik menších

plácků jen vodu viděti lze mezi celým městem; ovšem se na mnohých místech nalezají dost široké chodníky, jež veliký počet mostů spojuje, tak že znatel mostního spojení může celé město pěšky projít, nám však zizincům to nemožno, an po chodníku v dobré naději kráčejíce k očekávanému mostu přicházíme k vodě, takže buď zase zpět musíme nebo loď najímáme. — Znamenitosti nej-přednější jsou: kostel a náměstí svatého Marka, se zvonce rozkošné panorama, palác dožův (obrazárna znamenitá), arsenale (zbrojnice lodní) kostely a paláce u velikém počtu. — Byl jsem v Benátkách o slavnosti Božího Těla, těše se na světoznámý, velkolepý průvod; avšak již večer před slavností slyšel jsem v hostinci, že tyto velkolepé průvozy pro výtržnost židů a nevěroř přestaly a pouze kolem chrámu sv. Marka se pořádají. Než i tu bylo mně možno částečný obraz pravé zbožnosti Benátských katolíků si utvořit: kněžstvo v největším počtu a slávě, rada mužů nepřehledná, takže jsem se domníval, jakoby ženské pohlaví snad nemělo přístupu, až tu za mužstvem rovněž nepřehledný dav nábožného pohlaví ženského vesměs v černých šatech; zpívaly a modlily se růženec s očima k nebi pozdvíženými: Bůh je zachovej v pevné té víře svaté!

Děvečkám služebným.

Notburgo má drahá!

Na první neděli měsíce září a v některých zemích měsíce října připadá slavnost Andělův Strážných. Proto jsem toto napsala již ondy pro září, máš to ale si zapamatovati pro všechny měsíce roku, pro celý svůj život.

Víš dobře z katechismu, že ty anděle, kteřížto nás obzvláště opatrují a chrání, nazýváme anděly strážnými.

Anděle máme ctíti, milovati, na jejich vnuknutí pozor dávatí a dle nich se též řídití.

Komu více nežli tobě třeba uctívati anděla strážce! Život náš je pouť; na tuto pouť pozemskou neposlal nás všemohoucí Pán samých, ale dal nám vůdce, průvodce a ochrance, dal nám anděla strážce. Jako tamo Tobiašovi na jeho dalekou cestu poslal za průvodce a ochrance anděla, tak podobně i s námi

to činí; na dalekou tu cestu, do pravé vlasti, do nebe posílá a dává nám jednomu každému anděla strážce za průvodce a ochránce. Život náš je stálým bojem; v boji tomto aby nad námi ďábel nevítězil, abychom statečně bojovali, poskytuje nám Pán Bůh milosti a jakožto na posilu a podporu výdatnou dal nám anděla strážce.

Anděl strážce jest naším rádcem, učitelem, on nám nahraňuje otce i matku.

Blahoslavená Johanna Orvietská byla horlivou ctitelkyní svého anděla strážce; u něho pomoc vyhledávala ve všelikých pohromách. Uměli ji rodičové; i plakali nad ní přítelkyně její, že jest ubohým sirotkem, že nemá nyní nikoho, kdo by ji podporoval a těšil. „Nikterak,“ dí na to blahoslavená Johanna, „nejsem sirotkem opuštěným, jakž se domníváte; vizte tamo — při tom ukázala na obraz anděla strážce na stěně visící, — ten jest mi otcem i matkou, mou útěchou i podporou, mým učitelem i rádcem, mým orodovníkem i spomocníkem.“

Následuj tuto svatou, Notburgo drahá! Uctívej vroucně anděla strážce. Čin co Tobě radím:

1) Každodenně ráno i večer pomodli se třeba krátce za to ale hodně vroucně a dětinně ku svému andělu strážci. Zpomeň sobě, že andělové slyší modlitbu naši a ji Pánu Bohu přednášejí.

2) Před každou důležitější prací, která s nějakým nebezpečenstvím jest spojena, před každou důležitější záležitostí, před každým výkonem a úkolem,

kdež snad nějaké pokušení Tobě nastane, vzývej anděla strážce, aby při Tobě stál a Tebe od všelikého nebezpečení jak na těle tak i na duši chránil.

3) Nezapomínej nikdy, že anděl strážce je svědkem tvých skutkův jak dobrých tak i zlých a v den soudní bude buďto Tvým obhájcem a zastancem aneb žalobníkem.

4) Dbej a všíměj sobě vnuknutí, která Tobě dává Tvůj anděl strážce. Uprostřed veselosti, ve společnosti atd. zasteskne se nám, cosi projede, abych obrazně mluvila, duši naši, zdaž to není vnuknutí a napominání anděla strážce? Často dávají nám vnuknutí skrze jiné osoby. Často zaslechneme na kázání aneb při jiných příležitostech pravdy, které nás mocně dojmají, zdaž to není vnuknutí anděla strážce? Slyšíme, jaký konec vzal ten který bezbožný, zdaž není to opět vnuknutí anděla strážce, abychom život svůj napravili a se polepšili?

To čin a Ty sama brzy a často mocnou podporu a ochranu svého anděla strážce zkusíš. Co pravil Pán Bůh k národu israelskému, když vycházel z Egypta, toť praví i nám: „Ejhle, já posílám anděla, aby tě předcházel a tě opatroval a chránil na cestě tvé a tě přivedl na místo, které jsem tobě připravil. Dbej na něho, měj ho v uctivosti, všíměj si hlasu jeho.“

Žij takto a kdysi i Ty k andělům připojena budeš.

Tvá Tě milující kmotra

Josefa.

Svatý růženec.

Svatý růženec nebo Mariánský žaltář, který blahoslavená Panna Maria okolo roku 1200 zjevila sv. Dominiku a svěřila mu jeho rozšíření, obsahuje dvě podstatné části:

a) Ústní modlitbu 150 Zdrávas Maria,

z nichž 10 — počínajících s „Otče náš“ a končících se „sláva buď Bohu Otci“ — činí jeden desátek.

b) Současné s modlitbou rozjímání jednoho z patnácti tajemství našeho vykoupení.

Obě tyto části jsou stejně důležité a mají se k sobě jak tělo a duše. Jako tělo bez duše, tak ani duše bez těla nemůže činiti nižádných nároků na jmeno člověka; člověka činí jen spojení obou těchto částí. Právě tak nemůže nikdo tvrditi, že se modlí růženec, koná-li jen zbožné rozjímání o patnácti tajemstvích sv. růžence; a byť i o celé té řadě zbožně uvažoval, opomine-li při tom ústní modlitbu, tu již nemodlí se růženec. Činí sice spasitelné rozjímání, modlí se vroucně, ale nikoliv růženec, poněvadž vynechal jednu podstatnou část. Podobně nemodlí se růženec ten, kdo se modlí — byť i se vši zbožností — jen ústní modlitbu patnácti desátků, při tom však opomíjí současné rozjímání tajemství. Vykonává sice zbožnou a prospěšnou modlitbu, modlí se na růženci, ale nemodlí se růženec.

Církev, tato láskyplná a o blaho svých dětí pečlivá matka, udílí za ústní modlitbu a současné rozjímání tajemství mnohé milosti a zásluly. Vykonávání této podmínky sprostuje jen ty, kteří nemají ještě rozumu, aneb kteří ho opět částečně pozbyli; ale i od těchto požaduje, aby si zvykali při ústní modlitbě sv. růžence alespoň hlavní předmět toho tajemství v mysli živě si představit, jako je snad vymalován na nějakém obraze: Kristus v jeslich, Kristus na kříži atd. Z tohoto příkazu církve vysvitá, že modlitba sv. růžence není tak nesnadná, jak se na první pohled zdá, a že ji může každý křesťan snadno vykonávat. Jak by také jinak bylo možno, aby nejobecnější modlitba obsahovala věci, jež skoro přirozeným způsobem vycházejí z mysli a ze srdce všech věřících! Růženec jest pobožnost katolická — „všeobecná.“ Každému katolíku musí tedy býti možno, aby se jím vzdělával. Růženec může tedy býti každému křesťanu nejlepším prostředkem ku spasení, po-

nevadž napomáhá snadným způsobem k rozjímání věčných pravd.

Řádné rozjímání je potřebno všem lidem bez výjimky, poněvadž nikdo není sproštěn povinnosti, aby svůj celý život zařídil dle pravd a učení sv. víry. Víra musí mít na všechno naše jednání spásitelný a mocný účinek. Ale to zdaří se jí jen tehda, zapustí-li v srdci pevné kořeny, duši živě pronikne a opanuje ji v její myšleních a přáních. Pravdy sv. víry musí nám vniknouti do ducha i do srdce, a to jest jedině možno uvažováním jich v mysli, rozjímáním.

Je-li víra na nějaký čas vyhostěna, pozbývá síly i moci. Vymizí-li docela, tu přicházejí naše dobré skutky v nebezpečí, že ztratí ráz křesťanské lásky a ku ctnostem zcela přirozeným, jež nemají u Boha ceny nižádné, poněvadž větším dílem jako ctnosti pohanských mudrců mají původ svůj v zistnosti a marnivosti. „A bycht měl prorocví a znal všecka tajemství i všeliké umění; a kdybych měl všecku víru, tak že bych hory přenášel, a bych rozdral na pokrmu chudých všecken statek svůj a vydal tělo své k spálení, lásky pak, t. j. účinné víry kdybych neměl, nic mi neprospívá.“ (I. Kor. 13, 2, 3.)

Kázání nemůže tohoto rozjímání nahraditi. Mízi bez účinku, není-li udržováno naší vlastní duševní činností, není-li vzbuzováno, uvažováno a duši oceňováno, přiměřeno jsouc její potřebám. A tu hlavně musíme pátrati po příčině, proč mají věčné pravdy, a byť i sebe častěji, jasnější a důraznější byly hlášány, tak malý účinek na život věřících. Padají na půdu kamenitou, nemají žádných kořenů aneb v nejlepším případě zaničkají již v zárodku. A předce praví Bůh: „Spravedlivý z víry živ jest: pákli by se odtrhl, nebude se libiti duši mé.“ (Žid. 10, 38.)

Za tou příčinou klade církev duchovním pastýřům důrazně na srdce,

aby často upozorňovali věřící na potřebu a prospěšnost rozjímání a uděluje za cvičení ve v nich zvláštní odpušky.

Proto odporučuje církev modlitbu sv. růžence, poněvadž růženec neučí pouze modlití se, ale ulehčuje též rozjímání.

Pod titulem: „Věrná prostosrdečnost“ četli jsme v kterémisi kalendáři následující příklad: „Co děláš tak dlouho v kostele?“ byl tázán prostý, zbožný venkovan, jenž nepohybuje rtoma díval se upřeně na oltář, na němž vystavena byla nejsvětější Svátost oltářní. Venkovan dětsky zbožně odpověděl: „Patřím na Něho a On patří na mne.“ Pravá pobožnost, dodává k tomu kalendář, nemůže býti označena přiměřeněji, krásněji, dětinněji. A my dodáváme: „Rozjímání sv. růžence nemůže býti označeno prostěji a jasněji, než tímto příkladem.

„Já dívám se na Něho a On dívá se na mě.“ Co může zrak Páně způsobiti, vidíme na Petrovi. Pán dívá se na něho, a Petr jde ven a hoře pláče. Zrak vnikl do hloubi srdce jeho, tak že poranil ale též uzdravil, naplniv ho důvěrou v milosrdenství Boží. Pouhým pohledem řídí otec své děti, pán své poddané, a všemohoucí Bůh „dívá se na národy a rozptyluje je.“ Hab. 3, 6. „Oči zajisté Hospodinovi spatřují všecku zemi a dávají sílu těm, kteří srdcem dokonalým věří v něho.“ (II. Paralip 16, 9.)

Rovněž poučuje nás písmo sv., jak Israelité, byvše na poušti hady smrtelně uštknutí, jedině tím byli uzdraveni, že se s dětinnou vírou dívali na kovového hada, klerého postavil Mojžíš na rozkaz Hospodinův. A pohled křesťana na Toho, Jenž byl oním hadem předobrazem, neměl by míti mnohem více moci, aby nás vysvobodil od hříchu a smrti?

Při modlitbě sv. růžence musí na nás zrak Boží spočívatí s tou největší láskou, jelikož nás vidí v nejvroucenějším spojení se svým Jednorozeným synem,

jehož poslal na svět, aby všickni, kteří v něho věří, nezahynuli, ale měli život věčný. Zároveň slyší nás v Otčenáši ustavičně se modlití s jeho Duchem sv., v němž nás učí volati: Abba, Otče! A mimo to vidí nás kráčetí k svému Synu, spočívajícímu na rukou nepoškrvněné Panny, již mu dal za matku a nám za prostřednici. Pomocí sv. růžence jsme též uznáni za hodny láskyplného a milosrdného pohledu Rodičky Boží, poněvadž ona sama dala nám růženec, abychom ve svém životě rozjímali o tajemstvích jejího Božského Syna. Ježíš a Maria pohlížejí na nás při modlitbě sv. růžence. A z naší strany není modlitba sv. růžence nic jiného, než pohroužení se duše a srdce v Bohočlověka a Rodičku Boží.

Ve sv. růženci patříme na Krista Pána a na jeho Matku, nejsvětější a nejčistší Pannu. Žijeme je v jich celém životě, od jejich narození až do na nebe vstoupení.

Jejich celý život a utrpení, i jejich věčné oslavení máme při modlitbě sv. růžence pod nejrozmanitějšími obrazy jasně před očima. Tu jeví se nám ve všech přednostech a dokonalostech.

Každé tajemství sv. růžence spočívá na skutečné události ze sv. evangelí, jež jsou svým obsahem právě tak bohatá a velkolepá, jako jsou ve vypravování jednoduchá. Podobají se malbě, jež nejživějšími barvami vyobrazuje pravdu řctnost, podobají se duchovní činohře, v níž každý účastník tak přirozeně hrá svou úlohu, že i dítě může ji pochopiti: právě tak i sv. růženec uvádí nám na mysl tajemství, o němž my rozjímáme. Tak ku př.: ve 4. tajemství: „Kterého jsi Panno v chrámě obětovala.“ Tu vidíme živě Spasitele ve chrámě, vidíme jeho svatou Matku, sv. Josefa, starce Simeona, Annu prorokyni a velekněze; slyšíme jejich zbožnou rozmluvu, účastníme se na obřadech a rozumíme každému slovu,

každému skutku, každému výroku srdce všech osob ve chrámě se nalézajících. Obětování Krista Pána a očišťování blahoslavené Marie Panny jsou pro toho, kdo se modlí růžence, událostí, jež se sice stala skorem před 2000 lety, ale pro něho děje se nyní, v jeho přítomnosti, před jeho očima.

Jest při tom přítomen, nachází se v duchu ve chrámě jeruzalémském, jest očitým svědkem, účastní se citů a myšlenek, a lituje toliko, že mu schází svatost a zvláště ta neb ona ctnost, jež na té neb oné osobě, jež se zde nachází, nejvíce vyniká.

Uprostřed každého skupení vidíme Krista, jenž jest středem všech. Na Něho nejdříve upíráme svůj zrak. Vidíme Ho jako dítě, jako Vykupitele, jako vítěze nad životem a smrtí; vedle Něho Maria, Jeho Božská Matka, byt i vždy nevstupovala zjevně v popředí. A mezi tím, co se díváme na ně, jakožto na hlavní osoby, ochotně naslouchajíce učení, jež nám podávají, voláme zároveň bez přestání jejich nejsvětější a nejmocnější jména, by nám propůjčili síly, abychom mohli zaříditi srdce své dle jejich nejsvětějších srdcí a abychom se vždy více zdokonalovali. Rozhodujeme se celým srdcem, že chceme vše vynaložiti, abychom byli vždy více hodni jejich svaté společnosti a abychom odložili vše, co s ní nesouhlasí. Neustálé spojení ústní modlitby s duševním rozjímáním sv. ta-

jemství mocně napomáhá k dosažení milosti, jež nás činí pravými následovníky Ježíše Krista a Marie Panny. Tato ústní modlitba chrání nás též před rozržitostí, pamatuje nás na naši povinnost a udržuje naši pobožnost.

Tímto způsobem ústní modlitba a rozjímání vzájemně si napomáhají. Mezi tím co ústa vyslovují nejmilejší jména, a blahoslavi a pozdravují nejsvětější osoby, zabývá se srdce a duše naše tajemstvími. Tato rozmanitost jest nám pramenem útěchy, poněvadž vyhovuje všem našim duševním potřebám.

Růženec má tedy zásluhu, že je všem věřícím snadným prostředkem k rozjímání, jehož je ku spasení nezbytně třeba. Tento prostředek je tím vhodnější, poněvadž neposkytuje toliko neučeným tuto možnost, ale i učeným podává nevyčerpatelný pramen rozjímání o Slovu věčném, jež učiněno bylo tělem.

Jedině z této vnitřní přiměřenosti dá se vysvětliti, že zvěstováním, rozšířením a cvičením se ve sv. růženci, jak od začátku tak i během času celá města a celé národy z pustoty hříchů a bludu ku světlu víry a květu ctnosti zpět přivedeni byli, a jediné z toho vysvětluje se též, proč i nyní v pohanských misiích káže a modlí se růženec s tak velkým výsledkem pro sv. viru. Kéž by i u nás došel sv. růženec takového ocenění a rozšíření, a přinesl také podobné ovoce spásy!

Divné obrácení.

Na začátku let třicátých zatknut byl v jistém městě zločinec, který usvědčen byv z velkých zločinů, odsouzen byl k doživotnímu trestu na galejích. Několik dní prvé, než měl na své stanoviště odveden býti, přišel jistý nábožný muž, jemuž osud tohoto nešťast-

níka šel hluboce k srdci, ke zkušenému knězi, a úpěnlivě jej prosil, aby předce tohoto trestance navštívil. „Nepodaří-li se to nyní,“ dodal muž, „jej k obrácení pohnouti a s Bohem smířiti, jest pro čas i věčnost ztracen; nebo, jak medle nastoupí trest, pak pranemožno jest,

na něho působiti. Já se chci zatím s několika přátely modliti, aby nebe k tomu hojně milosti propůjčiti ráčilo.“

Ještě téhož dne odpoledne odebral se kněz ku vězni a žádal k odsouzenému uvedenu býti. Ten právě u jednoho stromu čistěním nádobi se zabýval. Jiný zajatec, který s ním na témž řetězu ukován byl, pomáhal mu. Spozorovav, že se k němu blíží kněz, ustal od práce. Divoce se ohlížeje, popadl železnák, a tak se tvářil, jako by kněze skoliti chtěl. „Co chcete ode mne?“ — volal, — „já s kněžoury nic mítí nechci.“ — „Toho není třeba,“ odpovéděl kněz; „není vám třeba se se mnou zabývati. Nejprvé vám přináším pozdravení od N. N. On mne prosil, abych k vám došel, jinak byste mne zde neviděl.“ Jak medle vězeň toto jméno slyšel, sklopil hlavu a pravil mírnějším hlasem: „Ano, to je dobrý muž, on mé ubohé ženě a nemocnému mému dítěti mnoho dobrodiní prokázal a proto ho mohu vystát, ale on jest také zlý pobožníkář a proto ho předece docela tak strpěti nemohu.“ — „Byl by vám proukázal,“ odpovéděl kněz, „více dobrodiní, kdyby se méně modlil?“ —

„To mně jest jedno,“ odpovéděl zločinec, „ale pozdraviti ho předece můžete ode mne; a nyní — Adié.“ Když se ale kněz k odchodu neměl, chopil zajatec se opět hrnce, a zdvihnuv jej do výšky, hrozil, ika: „Proč nejedete pryč? Co chcete ještě ode mne? Ven s tím!“

„Já vás chtěl prositi, abyste složil dokonalou zpověď, prvé než odtud odveden budete.“

„Ha, ha, ha, já a se zpovídat! Což mne máte za děcko, nebo za starou bábu?! Nevíte, že jsem starý voják napoleonské císařské gardy; že jsem bojoval ve Francouzsku, Německu, Španělsku a Rusku? Tot by se mnou musil div se státi, abych se dal do zpovídaní.“

„Na tom ještě tak dalece nezáleží,

vy nejste ani první granátník, který se zpovídal, a nebudete ani poslední, ale já si mohu něco jiného mysliti, proč nechcete. Zajisté že již mnoho let uplynulo od vaší poslední zpovědi, takže jste se již zapoměl zpovídati.“

„O to ne, já to posud umím dobře, ale nechci, a tím — basta.“ —

„Dobře, tedy si na rozlončenou aspoň ještě šňupněte.“ Někdejší granátník byl náruživý milovník šňupavého tabáku, a proto s tím větší chuti si zašňupnul, anat se mu taková příležitost ve vězení málo kdy naskytlá. I sáhl hluboko do tabatěrky, a vážně a s patrným si pochutnáváním přijav šňupku, pravil: „Jedna ruka druhou myje, a tedy vám chci aspoň říci, proč se zdráhám se zpovídati. Já to proto nečiním, poněvadž bezpečně vím, že není žádného ďábla.“ — Udiveně tázal se kněz, kdo že mu toho jistotu dal? Na to loupežník odpovéděl: „O! to je dlouhá povídačka, kterou ale zde u studně vypravovati nemohu. Pojdme do domu, a tam vám to povím všecko. Vy pak sám přijdete k náhledu, že všecko to, co se o ďáblu vypravuje, pouhé bájky jsou.“ Když duchovní s oběma vězni, kteří na jednom řetězu ukováni byli, v jedné cele se usadil, jal se starý granátník vypravovati: „R. 1809 jsem táhl do Španěl. Bylatě to strašlivá, krvavá bitva, jak to i vůbec známo jest. Na kolika šarvátkách, bitvách a obleženích jsem bral účastenství, to vypravovati více nebudu. Při jednom tažení přišli jsme do jedné praopuštěné vesnice. Obyvatelé utekli a pouze hospodský a několik občanů, kteří nám Francouzům trochu přáli, zůstalo doma. Když jsme za jednoho večera v nalévrně seděli a o rozličném si povídali, vypravoval nám hospodský, že v sousedstvu jest zámek, který již mnoho let neobydlen jest, a docela prázný stojí. Za příčinu udal, že tam straší, že tam každého dne zlý duch

velikým hřmotem zle řádí. „To jsou hlouposti,“ odpověděl já, „kterak může rozumný člověk tomu věřit?“ Já jsem se odhodlal jednu noc v tomto rozkřičeném zámku strávit, jen když o náležité zaopatření postaráno bude. Žádám pouze o několik láhví kořalky a o několik svíček. Honem jsme se dohodli, a druhého večera k západu slunce vedli mne k zámku, as 20 minut od vesnice vzdalého, na návrší. Bylotě to velké, vznešené stavení, ale pro jeho opuštěnost velmi nemilý dojem na člověka činilo. Nádvoří bylo travou a mechem zcela zarostlé, okna na mnoho místech rozbita, chodby vlhké a dušné. Já jsem se ubytoval v jednom velkém sále, s jehož stěn ještě několik podobizen španělských rytířů, plesnivých a na polo potrháných na mne hledělo. Jeden stůl jsem si posínil do prostředka, postavil naň láhvice, položil nabitě bambítky vedle, a rozžal, ano se již stmívalo, dvě svíčky. A tak očekával jsem se vši klidnosti těch věcí, které přijíti měly.

Ušla hodina po hodině, ale já ničeho ani neviděl, ani neslyšel; pouze někdy velcí netopýrové kolem svíček lítali, a opět v temnu zmizeli. Tak mohlo býti asi 11 hodin. Právě jsem si opět notně nahnul ze své láhve, když se zdálo, že na blízku komína obličej se objevuje, kterýž uštěpačně a ostře mi do očí hledí. Brzy jsem to viděl patrněji, brzy zas méně zřetelně, ale já přece nemohl pochybovati o tom, že to tam skutečně bylo. Já vyskočil, popadl své bambítky, a volal: Ty zde, buď si kdo buď, měj se na pozoru, já napočítám tři, a nezmizíš-li, tedy ti proženu kulku skrze tvou plešivou palici, dávej pozor, já začínám, — jeden, — dva, — tři! Zablesklo se a hřimací rána vyšla — a skrze povstalý prachový kouř šklebil se na mne ten obličej jako prvé. Nyní jsem ale na to skočil s vytaženou šavlí, a právě kdy jsem notně tnouti

chtěl, poznal jsem, že seknutí prazbytečné jest. Ta úšklebná tvář nic jiného nebylo, leč kamenická práce na pravé straně komína. Na protější straně nacházela se pekelná skraboška, která spadla a na kusy rozbitá na zemi ležela. A tedy z toho strašidla nebylo nic. Já se pak posadil ke stolu, očekávaje hodinu půlnoční. Netrvalo to dlouho, a na věži ve vesnici bilo 12 hodin. To jest hodina duchů, pravil jsem sám u sebe, nyní ten zlý duch, anebo co tu obchází, dozajista přijde. Já poslouchal, poslouchal s největší pozorností a napnutostí, neslyšel jsem ale ani toho nejmenšího se ozvání. Konečně ale omrzelo mne čekání, a já vstav, uchopil se bambítky a volal hlasitě do pustých prostor: „Ty duchu, jenž zde, jak se praví, strašíš, kdybys sám ďábel byl, viz, já jsem zde a čekám na tebe. Jen se ukaž, já se tě nebojím.“ Ale všecko bylo ticho a pokojno jako před tím. — Na to jsem vypil svou kořalku, a posléze jsem usnul, až mne slunce, které mi do očí svítilo, zbudilo.

Nuže vidíte, můj otče, že není ďábla, neboť kdyby jakého bylo, tedy by byl musil předece přijíti a se ukázati, když jsem ho přímo citoval čili provokoval.

Uvězněncem skončil své vypravování a hleděl tázavě na kněze, jenž s největší pozorností slovo za slovem sledoval, a zděšený nad takou drzou odvážlivostí v myšlenkách pohřízen byl. „Pozoruji že jste na rozpacích, kterak odpověděti, a že se již poddáváte.“ —

„Jen pomalu!“ odvětil kněz, „tak daleko jsme ještě nedospěli. Dovolte, abych se vás na něco zeptal: Kdyby ďábel v té noci na vaše volání vskutku se byl ukázal, tak že bystě o jeho jsoucnosti více pochybovati nemohl, co by to bylo mělo za vliv na váš život?“ — „Zajisté,“ odpověděl vězeň, „já bych byl jiný život vedl. Při všem, co jsem

činil, provázela mne ta myšlenka: Smrtí jest po všem všudy, ďábla žádného není.“ — „Pak vám to,“ mluvil kněz dále, „musí býti samo sebou patrné, proč se ďábel neukázal. Vždyť to docela bylo v jeho prospěchu. Ďábel by byl v pravdě hloupý ďábel, aby těm, jenž v jeho jsoucnost věřiti nechtějí, svým nápadným se zjevením tuto viru dodati chtěl. Takové on drží již dávno za límeč! Proč by se vynasnažoval, aby se mu zase vymkli? On je tedy ponechává v tom blouznění, až je smrt uchvátí, a po smrti se jim vysměje.“

Starý granátník na to se dal do přemýšlování. Po delší dobu nemluvil ani slova, pak ale přešel si několikrátě čelo, a pravil: „Můj otče, já vám dě-

kuji za tato slova, já nahlížím, že jest to rozumné, co jste mi vyložil. Nyní ale poznáte, že máte na mne poctivého muže. Přijďte tedy zítra touto dobou opět sem, a pak se budu zpovídati. Ono to u mne ovšem tak snadné nebude, ale proto vás prosím, abyste mi pomáhal.“ — A tak se i stalo. Odsouzenec vykonal v následujících dnech u prolévání slzí svou doživotní zpověď. Pak odveden byl na své stanoviště. Od těch dob jsme sice ničeho o něm neslyšeli, ale naději se přece oddati smíme, že nešťastník, který na tak nápadný způsob Bohu navrácen byl, též v milosti Boží svůj život skončil.

— ř —

Anděl Páně. Třikrát za den zaznívá po celém oboru země, kde katolických kostelů stává, s věží jejich hlas zvonu, připomínaje nám vtělení Syna Božího a vyzýváje zbožná srdce k modlitbě „Anděl Páně.“ A tu kde katolická víra panuje, smeká katolický křesťan, kleká a modlí se nadřečenou modlitbou — Anděl Páně. Tak až podnes děje se i v katolickém Španělsku.

Vypravování padá do té doby, kdy Don Carlos nároky činil na královskou korunu, byl ale přemožen a jeho věrný stoupenec, vzácný Don Zavala ještě s jinými Karlisty byl chycen. Již za půl hodiny po svém zajetí stál před vojenským soudem, a po krátké poradě zvolal předseďa soudu: „Jděte mu pro zpovědníka!“ kterými slovy ortel smrti nad ním vyřknut byl. Pokojně vyslechl Zavala rozhodnutí a tázal se pouze: „Kdy?“ Soudce odpověděl: „Půl hodiny před klekáním.“

Byl soumrak. Stráže se dostavovaly, aby Don Zavala k smrti dovedly. Pokojně kráčel smrti vstříc. Po cestě

hemžilo se to zvědavými diváky, kteří strašného Karlistu chtěli viděti umíratí. Konečně přišel Zavala na popravistiše. Kruh se uzavřel. Vojáci majíce nabito čekali na velení svého důstojníka. Tento podstoupil a velel: „Nasaďte!“ — Stalo se a sedm smrtících jienť cílilo proti srdci Zavalovu. Důstojník otvírá rty své, aby velel: „Palte!“ v tom ale zavzněl zvon k „Anděl Páně.“ Na první zavznění zvonu ale ve pravověrném Španělsku ihned, v tom okamžení přeruší se každé lidské zaměstnání na tak dlouho, dokud se nepřestane zvoniti. Na první hlas zvonu sklánějí se ručnice, z nichž by v nejbližší sekundě smrt odsouzeného strhla, vojáci stáli tiše. Důstojník smeká a Zavala kleká, aby se ještě jednou před svou smrtí milosrdné přímlově Matky Páně u Boha poručil. Jako on, tak i nesmírné to množství padá na kolena a modlí se epolu.

A jak medle zvon přestal zníti, modlitba se ukončila a Zavala vstal, aby smrt vytrpěl: v tom vrazí jezdec, mávaje bílým šátkem. Veselé plesání rozléhalo

se stěsnaným zástupem, a strannický vztek a mstivost utuchly v zbožné modlitbě. Zavala obdržel milost! — Kdo jeho ochrancem byl, nedověděl se, díky ale vzdal přede vším Tě, kterou v domnělém posledním okamžení svého života jako Matku „Slova tělem učiněného,“ která počala z Ducha svatého“ ctil a vzýval.

„Zdráva Maria,“ „požehnaný plod života Tvého,“ „Matko Boží, pros za nás hříšné nyní . . . Amen.“

Protož modli se rád každý Anděl Páně, neb nevíš žádný jakých milostí ti všemohoucí Pán v tu chvíli dopřeje a co zlého od tebe odvrátí.

—ř—

Svěcení sochy P. Marie Lúrdské v Budišově.

Kdo čteš listy o Lúrdkách nejpoučejší, totiž letopisy pode jménem „Annales de N. D. de Lourdes“ od ct. OO. misionářů v Lúrdkách samých vydávané — s hrdoostí pozorovati můžeš, jaké věnují tyto listy pozornosti naší milé vlasti, Moravě. Tuto pozornost tak vzdáleného, cizozemského listu bez příčiny nevydobyta si naše vlast. Samy tyto letopisy vydávají svědectví, že uctění Lúrdské Panny Marie tak utěšeně se málo kde ujalo, jako na Moravě. Co tu již i „Škola“ přinesla radostných zpráv, že tu a tam vyšinula se některá nová a to obyčejně skvostná socha Lúrdská na některý oltář, aneb na nějakou stěnu chrámu hned v městě, hned na venkově!

S jakým potěšením bylo čísti v posledním čísle zprávu o svěcení takové sochy v městském chrámu Třebíčském a dnes spěchám, co bych jen kratičkou novinu zvěstoval, že blízko Třebíče zase o jednu sochu Lúrdskou více. V Budišově, v sousedstvu Pyšela, kde, jak netřeba čtenářům „Školy“ povídati, co v rodišti důst. p. Methoda Jelínka, jeho darem první taková socha v tomto okolí ozdobilá svatostánek, tu věřícím lidu v úctě Marianské utvrzenému, zastesklo se už dlouho po podobné soše.

Z milodarů, jež se během jednoho roku sešly, zbudována právě tak velká a tak ozdobná socha P. Marie, jakou důst. p. P. Method Jelínek Pyšelu byl

věnoval, i nám ji laskavě objednal i nám by ji byl ochotně a s nadšením posvětil, kdyby ho povolání jeho nebylo toho 15. srpna poutalo ku stálému jeho nynějšímu bydlišti v Gmundenu.

Však v duchu byl přítomen mezi námi o slavnosti Budišovské! Jak prosil tu milostnou Pannu, aby i v tomto stánku Božím, jehož patronkou kostelní bez toho jest Maria na nebe vzatá, si oblíbila a požehnání své nad celou farností rozlila!

Den 15. srpna t. r. viděl v Budišově neobyčejnou slávu; světily se zároveň i menší sošky a sice sv. Ludmily a sv. Anežky České, jež si pilně a nábožně matky a panny z farností věnovaly jakožto čtenářky „Ludmily“ a „Anežky“; však nejen čtenářky těchto poučných listů, i jiné a mnohé přispívaly, aby mimo sochu Lúrdskou v chrámu Páně postaveny býti mohly sošky jmenovaných světic vlasteneckých. K tomu ještě přidala se neobyčejná slavnost.

Na novo přelitý a, čtenáři poslyš, obrazem Lúrdské P. Marie ozdobený zvon měl se toho dne odpoledne vyšinouiti na věž, aby nastoupil církevní službu svou, ku kteréž posvěcen byl! Nebylo to tedy dosti příčiny, aby náš milý chrám P. byl opraven, vně i zevně a to nádherně ozdoben, královna-li nebes sama v krásném obraze Lúrdském korunovati měla všechnu radost, všechn

ples, kterýmž se naplnila srdce farníků Budišovských v ten den?

Proto s věže velké i malé zaválaly prapory, nejvíce veselých barev modrobílých, jak se i zjev Lúrdský ukázal v barvách těchto. Věž, hlavní brána chrámu P. vnitřek chrámu P. květinami, věnci a pentlemi ozdoben a slavnostní brána u hřbitova zbudována s nápisem: „Reikněžím, abymizdezbudovali stánek!“

Touto branou bral se v den slavnosti průvod za hlaholu zvonů, za hřmění hmoždírů a v průvodu bralo se za družičkami vel. duchovenstvo, jež přísluhovalo, když za P. Methoda světil sochy důst. pan děkan Velko-Meziříčský, jenž napotom i činil slavnostní kázání ku velkému povzbuzení lidu přečetně shromážděného a ku velice hojnému rozmnožení slávy a úcty Mariánské.

Pak konána za četné přísluhy vel. duchovenstva z okolí slavná mše svatá důst. panem P. Františkem Krejčím, prefektem z kníž. arcib. semináře v Kroměříži.

Odpoledne o 1/23 hod. modlil se zástup lidu poprvé ve růženec u nohou spanilé sochy bl. P. Marie a pak konal důkladné kázání o zvonu důst. p. farář Tasovský P. Fr. Florian, v němž jmenovitě krásné obřady při svěcení zvonů lidu vysvětlil.

Na to zapěno „Te Deum laudamus“ veškerým přítomným duchovenstvem a z plna srdce děkoval lid Bohu za tu tak povznášející slavnost, která ani hojným a častým deštěm, jak v ten den panoval, přerušena býti nemohla ač by stálé a jasné počasí ještě mnohem větší počet vzdálených účastníků bylo přilákalo.

Konečně za nemalé slávy vyzdvížen ověněný zvon a toho dne na večer ponejprv ozval se mohutný jeho hlas.

Lúrdská Panno! buď nám i pro tuto slavnost milostivou matkou a přebývej s námi a učíš i ze srdcí našich chrám, v němž by povždy milo bylo přebývat i B. Synu Tvému i Tobě! —

V Brně v kostele sv. Michala byla dne 26. září podobná socha P. Marii Lúrdské slavnostně zasvěcena za velkého účastenství lidu věřícího z města i okolí.

Ve Filipsdorfu budou letos obě věže nového poutního chrámu P. dostavěny, střechy, bání atd. dá-li P. Bůh budou postaveny příštího roku a pak se také dokončí uvnitř klenba kupolí. V 8 měsících sešlo se letos milodarů přes 10.000 zl. Budiž Bůh veleben!

Milodary B. Srdce Páně.

Z Brna děkují za vyslyšení proseb a za obnovený mír mezi dvěma sestrami.

Jiná děva A. II. děkuje Pánu Bohu a P. Marii, že navrácen jí sluch právě v poslední den pobožnosti. Lékaři ji marně léčili a operovali.

Z Přerova. M. V. vybidla ve své velké tísni své spolusestry, aby s ní vykonaly devítidenní pobožnost k Božiu Srdci Páně. Za nedlouho byly

vyslyšeny a proto vzdávají vřelé díky. Modlitba upřímná, pokorná a vytrvalá nemine se vyslyšení.

— Slyším, jak mnozí děkují P. M. za obdržené milosti a já jsem zavázán k největším díkům a předce odkládám s uveřejněním. Měl jsem padoucí nemoc, z velkého leknutí, a na přímluvu P. M. Lurdské doufám, že jsem již ji sproštěn. R. 1878 vykonal jsem pouť do Píselo

a tam o Boží pomoc prosil, a cihle, nemoc se ztratila. Vzdávám vroucí díky za tuto a i za jiné mně poskytnuté milosti.

A. K.

Z okolí Přerovského děkuje B. S. za uzdravení nohou, v nichž velikých bolestí trpěla. Nedaleko Přerova jest kaplička a v ní obrázek bolestné Matky Páně; sem brala útočiště nemocná B. a konala s mnohou bolestí, avšak s velkou důvěrou k této kapličce pouf, umyla si vodou nohy a až s velkými bolestmi domů se vracela, vstala druhého dne úplně zdráva.

Z východní Moravy. Byl jsem po delší čas churav, zvláště hlas mi nechtěl sloužit, tak že jsem obyčejné povinnosti své jen s těží konati mohl. Místo nějakého zotavení, po kterém jsem tehdy marně toužil, byl jsem okolnostmi donucen jistou velmi těžkou úlohu při jisté příležitosti převzít, která vyžadovala více než dobré zdraví. Vědom jsa své slabosti a úplně k té právě úloze nedostatečnosti, podvolil jsem se jí jenom v pevné důvěře v nejmilostivější Srdce Ježíšovo. Ině byl jsem sklaman. Vykonav třídní pobožnost s častým vzýváním nejsvětějšího Srdce Pána Ježíše a P. Marie a sv. Josefa, byl jsem na to tak podivuhodně posílněn a k vyplnění své těžké povinnosti tak schopným učiněn, jako před tím v podobných případech nikdy ani za dnů svého nejlepšího zdraví.

Tímto činím také zadost slibu svému, že toto vyslyšení modlitby uveřejním ve „Škole B. S. P.“ a vzdávám ještě jednou veřejně nejvroucenější díky nejlaskavějšímu Srdci Páně skrze nejčistší Srdce Panny Marie a sv. Josefa. —

Jistá osoba z **Mikulova** měla přes 2 leta nohy holavé, 12 otevřených ran neustálé bolesti jí působilo. Ač mnohých lékařů se radila, přede nížádné úlevy se jí nedostalo. Vykonavši devítidenní pobožnost k P. Marii Filipsofské, cítila se pojednou úplně uzdravenou, začož veřejně vzdává díky P. Marii Filipsofské na povzbuzení všem, jenž v nemoci nějaké jsou postaveni.

Z Újezda vzdává jistá osoba nejvroucenější díky B. Srdci P. a P. Marii za náhlé a úplné uzdravení spálené ruky.

N. N. z **Jilové**, kraj. Praž., vzdává těmito řádky díky B. Srdci P. za obdržené vyhojení z růže v noze, která po více než 5 let jí soužila.

Z Domažlic v Čechách. Když se lékaři byli prohlásili, že můj plicní neduh jest nezhojitelný a za 14 dní že jemu podlehnu, obrátil jsem se s modlitbou na nejbl. P. Marii a sv. Annu a ejhle, nebyl jsem sklaman ve své důvěře! Již opět mohu pracovati a síly mně přibývá, za což sv. Anně a P. Marii srdčné vzdávám díky.

A. B.

Prosa. Jistá dlouholetá abonentka „Školy B. S. P.“ a člen bratrstva benediktského prosí snažně všechny spoluúdy bratrstva o zbožnou modlitbu na úmysl: „Vyzádání útulku v stáří, útočiště duše i těla, zachování před malomyslností a za šťastnou hodinu smrti.“ V pádu vyslyšení prosby v prvním úmyslu slibuje to k větší slávě Boží uveřejnit.

Zítřka hod jest Matky Boží,
pospichejte dítky přec!
každé z vás ať kvítko složí
matce Páně na věnec!“

Mladá očka září blaze,
dítky pádí v zahradu,
by květ skvěl se na obraze
babiččinu na radu.

Za vnučaty vlhkým okem
zírá chorá stařena,
zpomíná, jak rychlým tokem
zašla léta blažená.

„Dřív jsem laňkou spěchávala
v zahrady a šumný les,
druhdy zpěvným ptáčkem slala
zbožné písně do nebes.“

„Zítřka hod jest Matky Boží,
jaká já Ti kvítka dám?
choroba mne poutá k loži,
kterak dojdu v Boží chrám?“

Růženec.

„Hlédniž na mne, Matko svatá,
Ty jsi chorých posíla,
viz, jak duše bolem jatá
oko slzou zrosila!“

A jak zírá v obraz Panny,
slyší tajný libohlas:
„Dej mi věnec z proséb tkaný,
putuj v sídlo věčných krás!“

Chorá rukou vetchou pojí
prosbu k prosbě u věnce,
k Tě, jenž všecky rány hojí,
šepcí usta — růženec.

A než slední připojila
k zrnku zrno klokočí,
zaře blažená se lila
stařeně zpod obočí.

Zítřka hod jest Matky Boží,
pospichejte dítky přec —
babička juž v nebi dává
Matce Boží růženec!

Vilém Ambrož.

Zájmy Krista Pána v různých zemích.

Rakousko. J. V. císař Frant. Josef vykonal tedy vzdor drzému zrazování se strany liberalní návštěvu v Olomouci a zavítal pak k Polanům do Krakova a do Haliče a do Bukoviny, za všeobecného jásání, jsa všude obsypán důkazy nejpřímnější oddanosti svých národů. Byl to zasloužený hold národů křesťanských jejich křesťanskému knížeti a otuži posvátný onen svazek vespolný ku blahu a spokojenosti obou. Divná to věc, sousední mocnářové, cár Ruský a císař Německý, když konají cestu po své říši, musejí býti chráněni sterými strážemi před útočníky na jejich život, a přece ještě nejsou jisti svým životem; kdežto císař Rakouský by měl potřebu se dáti ochraňovati před přílišností upřímné oddanosti jeho národů. On ve své rozsáhlé říši mezi svými ná-

rody jest úplně bezpečen a byl by šťasten, kdyby se sem nevtírali cizozemští aneb do cizozemska šilhající kazimírové. Podobnou přítulnost národa k jeho panovníku ukázalo i Bavorsko příležitostně slavnosti sedmsetletého panování královské rodiny Wittelsbachů, jejíž členem jest nynější bavorský král Ludvík. Proč není této shody mezi národem a jeho králem jinde? — ani ne v říši Ruské, kde cár jest neobmezeným samovládcem a pánem skoro i svědomí, ani v říši Německé, kde by — po lidsku souzeno — starému císaři Vilému každý Němec s tělem i duší měl býti oddán, že sjednotil pod svou korunou dosud rozdělený národ Germanský, ani ne v té „sjednocené“ Itálii, kde panuje syn krále osvoboditele, krále „šlechtného.“ Odpověď na tuto otázku jest

lehka: Kde mocnár nedbá pravdy a práva jednotlivci i národům od Boha daného, kde dovolí neb dopustí, že buď celým vládním systémem neb zvoloví jednotlivých úředníků a velmožů tato svatá práva se zkracují, tam nechrání svrchovaný Bůh, ten nejvyšší mocný král všech králů, ani práva takových králů, protože nedávají Bohu, co jest Božího.

V Rakousku není ovšem ještě všechno jak by si to přál každý míru a spravedlnosti milovný, J. V. císař pán ale snaží se podle svých sil, všem svým národům zjednatí mír a právo, které mu lžiliberalové zkrátali, a zkušeností poslední jeho cesty zajisté ještě více jej utvrdí v tom jeho úmyslu. Neustáňme tedy ani my jej podporovati svými modlitbami při mši sv. a v denních svých obětích.

Rusko vyjednává opět se sv. Otcem o upravení správy duchovní katolíků v rozsáhlé své říši. Není to také následek cesty císařovy do Haliče a té nyní tak patrné lásky Poláků k rodu Habsburkskému, či jest to obava nových zpletek říše v zalráníních záležitostech,

či oboje? Buď si tomu jak buď, jen kdyby se již jednou stalo po spravedlnosti, což by i onu ohromnou říši spasilo před mořem nihilismu.

Prusko slíbilo zrušiti pověstné květnové zákony a dovoliti návrat kněžím vypovězeným. Takovým slibem dal se vylákati i kněz Kutzner, byl však zatčen a do vězení do Třemošna odvezen, kde mu nedovoleno ani čísti. Jak se má tedy důvěrovati ve sliby Pruské?! Běda ale zemi, kde pravdy a spravedlnosti se nešetí!

V **Italii** dozrává ovoce pěstované revolucí a loupeží. Až dosud domníval se král Humbert, že dovede udržeti pořádek svým vojskem; což ale když se i proti vojsku zbourí Italiani? když znemravnělý, na nespravedlnost navyklý národ italský podle stejných zásad bude jednati proti nynější vládě a proti králi, podle kterých před lety král (ovšem nebožtik Viktor Emanuel) a jeho vláda jednali proti katolické církvi a všem právním vrchnostem? Lid v Italii prý se již odvažuje i na vojsko, a což když vojsko bude sestaveno z tohoto lidu? Zda to není začátek konce?

V měsíci říjnu

modleme se za žactvo katolických škol.

Minulého měsíce modlili jsme se za nepřátely Ježíše Krista a tentokráte uděláme dobře, pomodlíme-li se za jich oběti. Zvláštní jsou to poměry na tom světě. Čeho si jindy vážili, tím se nyní pohrdá. Řeholníci, jenž osvětu, kulturu ve světě šířili a dosud šíří, jsou nenáviděni, obzvláště jich společný život a společná modlitba mají mnoho nepřátel. Vychvalují svobodu a přece nechťejí mnozí této svobody jiným popřáti, aby totiž žil podle svého povolání. Jestliže jsou nenáviděni řeholníci, zajisté bude nenáviděno všecko co s nimi ve spojení jest, tedy i školy v nichž oni působí. Místa, kde se horliví křesťané vychovávají mají, jsou předmětem nejkrutějšího pronásledování, jak to viděti jest ve Francii. Tedy již ani těm školákům se nedá pokoj, ani těm se nedopřeje pravého, mravného, křesťanského vychování. Jinak to ani býti nemůže za našich časů. Jak víme, snaží se nepřátelé zničiti království Boží na zemi, a sice v duších a ve společnostech. Naopak cíl křesťanstva jest stavěti a rozšiřovati budovu církve na zemi.

Tu nelze býti bez boje. Církev chce vychovati z mládeže hodné křesťany, ctnostné muže a ženy, hodné a věrné občany, snaží se vykliditi všelikou nemravnost ze společnosti lidské a nepřátelé naopak pracují, šíří tuto nemravnost, podkopávají veškeru ctnost. A aby se tábor jejich zvětšil, tedy hledí hned dítky do svých rukou dostatí a ve své škole vychovati, a tak hned z mládí tu jiskerku ctnosti a náboženství, kterou každý člověk v sobě má, a kterou matka v dítku pomalu pěstuje, udušují. Jako květině škodí tuhý mráz, tak škodí duši špatné vychování. A právě proto, že chtějí podkopat budovu církve, kazí mládež, zavírají školy církevní, vypuzují sv. náboženství z nich.

Zda-li to spravedливо a prospěšno jest pro společnost lidskou, to může každý snadno posouditi. Vždyť ty následky nekřesťanského vychování již vidíme. S jakým násilím a s jakou bezohledností si při tom počínají nepřátelé, to jsme četli v novinách ku př. jak vyháněli členy tovaryšstva Ježíšova ve Francii. Toť ukrutnost neslychaná. A u nás? U nás sice ještě nevyhánějí kněze ze škol, ale přece po většině máme školy ledabylého vychování, náboženství jest věci vedlejší, a potom se stává na mnohých místech, že co katecheta postaví, to jiní sboří, seménko, které kněz ve škole zasévá, bývá udušeno. Kam to povede, to Bůh sám ví!

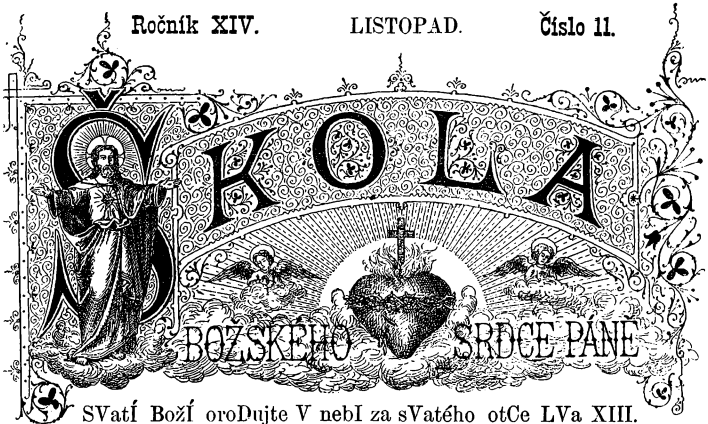
Prospěch státu a celé společnosti lidské zakládá se na mravném vychování mládeže. To každý člověk ví, že tenkrát, kdy školy náboženské kvetly, bylo dobře, bylo mnoho a mnoho mužů svou učeností křesťanskou vynikajících, bylo spravedlivých soudců a státníků, bylo řádných manželů atd. A kde jest to všecko nyní? A co toho příčinou? Jen zkáza mládeže ve nekřesťanských školách, nedostatek mravného a náboženského vychování. Toť největší nebezpečnost pro mládež. Toť stav věci za našich dnů!

Dvě cesty jsou před námi a sice jedna cesta jest křesťanské vychování a tato cesta vede do života věčného a druhá cesta vychování neznabožské a ta vede ku věčné smrti. Bohužel, že po této druhé cestě mnohem více lidí kráčí nežli po první. A to jest ta největší chyba, která se musí všemožně napravití. Pamatujme dobře na to, že mládež jest obzvláště Kristu milá, neboť On sám pravil: „Nechejte maličkých přijíti ke mně.“

Nuže, čtenářové milí! Každý horlivý křesťan jest uprostřed mezi Kristem, jenž chce spasiti duše dítek, a mezi nepřátely, kteří je chtějí zatratiti. V takovém postavení nesmíme nikterak zůstatí lhotejnými. Svatou povinností jest všelikou sílu vynaložiti a hleděti zachrániti mládež ode zkázy mravní a o křesťanské vychování mládeže se domáhati, k čemu nám zajisté všemohoucí Bůh pomůže milostí svou. Za tím účelem připojmež ku modlitbě každodenní také modlitbu následující:

M o d l i t b a .

O Ježíši! skrze nepoškvrněné Srdce Marie P. obětuji Tobě všechny modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly, ve kterých se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětuji za duše mládeže, jinž obraz Tvůj skrze křesťanské vychování vtisknoutí neznabožství Tobě brání. Pomoz, Božský Spasiteli těm, jenž této těžké práci vychování mládeže křesťanské život svůj zasvětili, a chraň je proti útokům nepřátel. Amen.

SVatí Boží oroDujte V neBí za sVatého otCe LVa XIII.
 at jest sLaVný V DĚDICTVÍ PetroVě, I V peVné své VÍře!

Na hřbitově.

Se stromů spadlo svěží lupení
 a mrazný vítr duje širou plání;
 tak, truchlo zírám stromů skupení,
 a v poli, hájí kvělné šepotání.

Mne touha pudí přece v lesů skvost,
 a nohou chvatnou hledám plodné role;
 hle div! již naleznu jsem svatý
 hvozdu,
 a žasným okem zírám svaté pole!

Jsem na hřbitově! — Spasných křížů
 stín
 mne vítá jako stromů lesních chladu,
 a v temný tajemného hvozdu klín
 se proudí sluncem světél myriady.

Aj půdu zdobí věnců vonný květ,
 v němž rosou kanou mnohé slzy žalné,
 i šepce prosbu vroucenou zbožný ret,
 a duše chodce tužbou k Bohu žalné.

Tu simě mnohé skrývá země tíž,
 zde dřímá tělo, duše časná schrána,
 žeň hojnou nebeská ztad čeká říš,
 k věčnému hoďu kyne rajská brána.

Již poklekám — a šepci modlitbu:
 „Buď pokoj vám a mír, vy věrné
 duše,
 dejž Bůh vám v ráji věčnou požitbu,
 a světlo věčné svít vám v blahé
 tuše.“

Vilém Ambrož.

Encyklika sv. Otce Lva XIII.

o svatých věrozvěstech slovanských Cyrillu a Methoději.

Vznosený úkol rozšíření křesťanství, kterýž především připadl knížeti apoštolskému Petrovi a jeho nástupcům, přiměl papeže římské, aby za všech časů, jak toho poměry a úmysly milostivého Boha zdály se vyžadovati, vysílali věrozvěsty k různým národům okřesku zemského. Jako sv. Augustina do Britanie, sv. Patrika do Irska, sv. Bonifáce k Němcům, sv. Villibroda k Frízům, Batavům a Belgičanům, a jiné jinam vyslali, aby péči měli o duše, tak dovolili také svatým mužům Cyrillu a Methoději vykonávání apoštolského úřadu mezi slovanskými národy. Jejich pracím a namáháním děkovati jest, že onino národové uzřeli světlo evangelia a z pohanské divokosti přivedeni byli k mravnému a lidskému živobytí.

Jakož lid v slovanských zemích pamětliv těchto dobrodiní, šlechtěné bratry apoštolské Cyrilla a Methoděje povždy chválami slavil, tak i církev římská s velikou pílí je uctívala. Vyznamenala oba hojně za dob jich pobytu na světě a nechťela postrádati ostatkův jednoho z nich. Již od roku 1863 bylo našim předchůdcem Piem IX. nesmrtelné paměti dovoleno, aby v Čechách, na Moravě a v Chorvatsku, kdež slavnost sv. Cyrilla a Methoděje potud slavena každoročně v den 9. března, slavnost tato na dále vždy dne 5. července konána a památka obou svatých zbožně uctěna býti mohla. Nedlouho po té, za velkého vatikánského koncilu, prosili četní biskupové apoštolskou stolicí, aby uctění a slavnost oněch svatých rozšířila na celou církev. Ježto ale záležitost tato až posud zůstala nevyřízenou a ježto průběhem doby nastala v oněch slovanských krajinách změna státních poměrů, zdá se nám, že přišel okamžik, abychom podporovali slovanské národy, jichž blaho a spása nám tak velice na srdci leží.

A ježto nechceme, aby se postrádalo něčeho na Naši otcovské lásce přejeme si také, aby pořáde více šířilo se uctění oněch svatých mužů, kteříž slovanské národy hlásáním katolické víry od záhuby zachránili a nyní na nebesích jsou mocnými jejich přímluvčími. Aby však jasnější a zjevnější bylo, jakými byli oni mužové, jež stavíme k uctění před katolický okřesek světa, následujž krátký dějinný přehled.

Cyryll a Methoděj byli bratří rodem ze Soluně z vážených rodičův. Odešli záhy do Cařihradu, aby oddali se humaním studiím v hlavním městě celého Východu. Jejich velké vlohy, kteréž již u věku jinošským pozornost na se obracely, nezůstaly skryty, neboť oba učinili v krátké době velké pokroky, hlavně pak Cyryll, jenž slynul tak velkým věděním, že ku zvláštní cti jeho dáno mu bylo jméno „filosof.“ Methoděj nedlouho po tom stal se mnichem, Cyryll ale byl k návrhu patriarchy Ignacia císařovnou Theodorou uznán hodným, aby v křesťanské víře vyučoval Chazary za Chersonesem bydlící, kteříž prosili v Cařihradě o rádné kněze. Bez zdráhání převzal tento úkol. Přišed do Chersonu na Krimu naučil se, jak někteří sdělují, především řeči lidu tamního. Za těch dob podarilo se mu — a to bylo dobrým znamením — nalezi ostatky sv. papeže Klimenta I; poznal je snadno, ježto byla všeobecná o nich paměť v lidu a ježto také nalezena byla kotva, kterouž — jakož zjištěno — statečný mučeník k rozkazu císaře Trajana byl vhozen do moře a na to pochován. — S tímto drahým pokladem vnikal do měst i visek Chazarů, učil je svým kázáním a milostí Boží obrátil je po odstranění různých pověr ku Kristu Ježíši. On však nejen že tuto novou

cirkev co nejlépe spořádal, nýbrž osvědčil při tom i velké sebezapření a obdivuhodnou lásku k bližním; zamítl všeliké dary, jež mu oni krajané nabízeli, vyjmom jediný: propuštění na svobodu oněch otroků, kteříž přiznávali se k víře křesťanské. Brzy vrátil se Cyrill plesaje do Cařihradu a vstoupil zde do téhož kláštera Polychronova, kanůž již i Methoděj se byl utekl.

Zatím donesla se zvěst o obrácení Chazarů k Rastislavu, knížeti moravskému. Příkladem Chazarů povzbuzen požádal týž císař Michala III. v Cařihradě, aby mu poslal některé věrozvěsty a bez obtíží bylo prosbě jeho vyhověno. Osvědčení již skutky ctnost Cyrilla a Methoděje a jich známá láska k bližním způsobily, že zase oni k této cestě do Moravy byli vyhlídnutí.

Vydávše se přes Bulharsko již před tím ku křesťanství obrácené na cestu, neopomennli nikde příležitosti k utvrzení náboženství se jim naskytující. Obyvatelé moravští ale šli jim v celých zástupech vstříc až na hranice a přijali je rádi a radostně. Bez průtahu nadále vstěpovali lidu učení křesťanské a sílili jej naději v statky nebeské; a to konali s takovou silou a pílí tak neumavnou, že se národ moravský brzy a rád obrátil ku Kristu. Nemálo přispěla k tomu znalost slovanské řeči, kteréž se Cyrill byl dříve přiučil a mnoho přispěl i jeho překlad písem sv. obou zákonů do jazyka slovanského. Jsouť tudíž zasluhy tohoto muže o všecek slovanský národ tím větší, ježto mu týž děkuje nejen křesťanskou víru, nýbrž i dobrodiní světského vzdělání, vždyť Cyrill a Methoděj vynalezli písmena, kterýmiž jazyk slovanský se vyznačuje a vyjadřuje a proto právem také pokládají se za zakladatele tohoto jazyka.

O ndálostech v tak dalekých a odlehlých krajinách přišly pochvalné zprávy i do Říma. Když papež Mikuláš I. statečným oběma bratřím uložil, aby přišli do Říma, usneshli se řito beze zdráhání, že vykonají jeho rozkaz, vydali se radostně na cestu do Říma a donesli s sebou ostatky sv. Klimenta. Papež Hadrian II., jenž nastoupil na místo zesnulého Mikuláše, dovědév se o tom, vyšel s duchovenstvem a lidem výtečným přichozím vstříc a vzdal jim velikou úctu. Tělo sv. Klimenta, jež ihned velikými zázraky se proslavilo, bylo ve slavnostním průvodu přeneseno do basiliky, zřízené za doby Konstantina, na místo, kde stál rodný domek onoho nepřekonaného mučenika. Pak podali Cyrill a Method u přítomnosti duchovenstva papeži zprávu o apoštolském úřadu svém, jež posvátným způsobem a s velikou obětavostí spravovali. Poněvadž byli obviňováni, že jednali proti zákonům a obyčejům od předků zděděným, užívajíce při vykonání sv. obřadů řeči slovanské, objasnili tu věc a uvedli tak důrazné a dobré důvody, že nalezli i u papeže i shromážděného duchovenstva pochvaly a schválení. Když pak oba složili na katolické vyznání víry přísahu a když přísáhli, že vytrvají ve víře sv. Petra a biskupů římských, byli jmenováni Hadrianem samým biskupy a posvěceni. Zároveň pak bylo několik jejich žáků vysvěceno na kněze.

Božská prozřetelnost chtěla však tomu, aby Cyrill dokonal svůj život v Římě roku 869, 14. února, život to, jenž byl bohatší ctnostmi než lety. Dostalo se mu veřejného pohřbu, jenž se odbyval za veliké slávy způsobem, jakým bývají pohřbeni papežové a uložen byl za velikých poet do hrobu, jež si Hadrian sám dal vystavěti. Ježto pak římský lid nechtěl dovoliti, aby svaté jeho tělo dopraveno bylo do Cařihradu, ač truchlíci domovina jeho velice si toho přála, byl Cyrill uložen vedle kostí sv. Klimenta, jež po tolik let tak uctivě střežil. Když mesen byl za zpěvu slavných žalnů městem, zdálo se, že to jde vítězný průvod

a ne průvod pohřební. Římský lid prokázal svatému muži takovou poctu, jaká se dostává pouze nebešťanům.

Na rozkaz a za blahopřání papežova vrátil se pak Method jako biskup do Moravy zpět, aby tam dále vykonával svůj apoštolský úřad. Snahou jeho bylo, aby ujmaje se s celou duší svého stádece, sloužil katolicismu s horlivostí vždy větší; usazeným šifritelům novotářství kladl výdatný odpor, aby nesmyslnými svými domněnkami katolické víře neuškodili, vyučoval knížete Svatopluka, jenž následoval po Rastislavovi, v náboženství a když tento zapoměl na své povinnosti, napomínal jej, pokáral jej a naposled jej i potrestal interdiktem.

Následkem toho byl samovládce tím poslán do vyhnanství. Brzy však byl povolán nazpět a docílil svým včasným napomináním tolik, že kníže změnil své smýšlení a nahlédl, že musí pro své dřívější návyky činiti novým způsobem života dostiučinění. Pozoruhodno jest též, že nezdolná horlivost Methodějova obrátila se i za hranice moravské a sice jako dříve za života Cyrillova k Liburnům a Srbům, tak tehdy k obyvatelům Panonie, jejichžto knížete přijímá Kocela vyučoval v katolickém náboženství a přivedl jej na víru katolickou. Taktéž upevnil ve víře křesťanské Bulhary s jejich králem Bogorisem, rozšířil poklady nebeské též na Dalmatince a dal si všemožnou práci, aby seznámil také Korutany s pravým Bohem a přivedl je k Jeho uctění.

Povstaly mu z toho nesnáze. Ježto totiž někteří z mladé křesťanské té obce pohlíželi na působnost Methodějovu závistivým okem, obžalovali nevinného muže u Jana VIII., nástupce Hadrianova, jako by jeho učení porušovalo mravy předků, kteří užívali při službách Božích výlučně řecké nebo latinské řeči. Papež máje starost o neporušenost víry a staré kázně, povolal Methoděje do Říma, aby výčitky ty vyvrátil a se ospravedlnil.

On jsa si dobrým svědomím jist, uposlechl radostně a bylo mu snadnou věcí, roku 880 u přítomnosti Jana VIII., několika biskupů a duchovenstva dokázati, že i on sám stále zachoval totéž vyznání víry, i jiné že pilně v něm cvičil, jež u přítomnosti a za schválení Hadrianova na hrobě knížete Apoštolského byl přísahal; užíval-li při službách Božích řeči slovanské, stalo se to z dobrých příčin a se svolením papeže Hadriana. Též pismo svaté tomu se nepřičí.

Výkladem tím očistil se Method od každého podezření tou měrou, že jej papež objal s radostí, udělil mu důstojnost arcibiskupskou, potvrdil jeho posláni do krajin slovanských. Přidav mu pak několik biskupů, jimžto v čele měl státi a kteří jej měli při rozšiřování víry katolické podporovati, poslal jej s velmi vřelými doporučovacími listy a s dalekosáhlou plnou mocí do Moravy zpět. Později potvrdil papež vše to v listu Methoději zasláném, když totiž závist zlých lidí ještě jednou se proti němu obrátila. Methoděj pokračoval tedy úplně upokojen a s horlivostí ještě větší v úřadě svém, spojen jsa s papežem a celou církví římskou nejvroucenější páskou lásky a víry. Brzy sklízel výtečné plody své působnosti. Obrátil totiž osobně knížete českého Bořivoje a pak jeho manželku Ludmilu s pomocí ještě jednoho kněze na víru katolickou a přivedl to v krátké době tak daleko, že mezi národem tím křesťanské jméno daleko široko se stalo známým. V téže době staral se i o rozšíření světla evangelia v Polsku. Krajinami haličskými vnikl až do Lvova a zřídil tam sídlo biskupské. Odtud vnikl, jak někteří vyprávějí, i do říše Rusů a založil tam biskupství kijevské. S těmito nevadnoucimi vavříny se vrátil ku svým na Moravu. Cítě pak konec svého pozemského života,

vyvolil svého nástupce, napomenul kněžstvo a lid v posledním pastýřském slovu ku ctnosti a ukončil svůj život klidnou smrtí, život to, jenž pro něho byl cestou do nebes. „Jako Řím Cyrilla, tak oplakávala Morava při jeho smrti Metoděje a připravila mu čestný pohřeb.

Připomínáme pak si to vše, ctihodní bratři, s radostí velikou a hluboce. Nás to dojíká, kdy zpět pohlížíme k minulosti, kteráž budí v Nás vzpomínky na spojení se slovanských národů s církví římskou, započaté s nadějami velice skvělymi. Oba jmenovaní šířitelé křesťanské víry vyšli ovšem z Cařihradu k národům pohanským, avšak jejich poslání muselo býti apoštolskou Stolicí, tímto středem veškeré jednoty, buď přímo nařizeno, anebo, což nejednou se stalo, bylo touto výslovně a slavně potvrzeno. Skutečně pak vydali v městě Římě nejen počet o správě svého úřadu, ale i odpovídali tu na žaloby proti nim vznesené; zde na hrobech sv. Petra a Pavla složili vyznání víry katolické a zde také obdrželi svěcení biskupské vedle plné moci, založiti vládu církve s podržením různosti svěcení.

Odtud získáno dovolení k užívání slovanského jazyka při sv. obřadech a právě tímto rokem končí se desáté století od té doby, co papež Jan VIII. psal Svatoplukovi, knížeti moravskému, následující: „Užívání slovanského jazyka . . . , jimž Bohu přísluší čest a chvála se prokazuje, potvrzujeme a nařizujeme, aby tímto jazykem zpívána byla Kristu, našemu Pánu, sláva a čest, a aby jim díla Jeho byla velebena. Ve skutečné věrouce není žádného zákazu, aby slovanským jazykem mše sv. sloužena nebyla, jakož i aby tímtéž jazykem sv. evangelium a všechna zlobozná čtení starého i nového Zákona, pokud správně jsou přeložena, nemohla být přednášena.“ Toto potvrdil také Benedikt XIV. apoštolským listem ze dne 25. srpna 1754.

Kdykoli jen římsí papežové žádání byli o pomoc knížaty, naležajícími se v čele národů, Cyrilem a Metodějem křesťanské víře získaných, projevíli vždy největší dobrotivost ochotným přispěním, laskavost při poučování, nejlepší vůli při udělování rady a vůbec prokazovali vždy neobmezenou ochotu u všech věcech, pokud to jen možná bylo. Zvláště Rastislav, Svatopluk, Kocel, sv. Ludmila a Bogoris došli u Našich předchůdců lásky plného uznání.

Ani smrtí Cyrilla, ani Metoděje nezměnila se a neochabla otcovská péče římských papežů o slovanské národy; naopak ale jevila se vždy při ochraňování čistoty náboženství a při hájení blaha oněch národů. Mikoláš I. poslal z Říma Bulharům kněze, kteříž národ vyučovali, jakož i biskupy z Populonie a Ostie, aby řídili mladou společnost křesťanskou; stejným způsobem rozřešil vždy laskavě mezi Bulhary povstale neshody v příčině práva církevního; i ti, kdož církvi římské málo jsou nakloněni, uznávají a chválí v ohledu tomto jeho moudrost. Po žalostném neštěstí, jež povstalo rozdělením církve, přísluší Innocenci III. chvála, že Bulhary spojil s církví katolickou, a Řehoři IX., Innocenci IV., Mikuláši IV. a Eugenu IV. uznání, že je v tomto blahém spojení udrželi.

Stejným způsobem osvědčila se neunavná snaha Našich předchůdců vzhledem k obyvatelstvu Bosny a Hercegoviny, kteříž nakaženi byli jedem bludných náhledů; takž snažili se zvláště Innocenc III. a Innocenc IV. ony bludy odstraniti a Řehoř IX., Kliment VI. a Pius II. vynasnažovali se utvrditi vládu církve v oněch zemích. Nemenších a neposledních zásluh mají Innocenc III., Mikoláš IV., Benedikt XI. a Kliment V. vzhledem k Srbům, kteréž ochránili před úklady, činěnými listivě na podkopání jich náboženského vyznání. Dalmatinci a Liburnové za svoji statečnost

a vytrvalost u víře, a za vzájemné se podporování zvláštní došli pochvaly a přízně od Jana X., Řehoře VII., Řehoře IX. a Urbana IV. Konečně doznala církev ve Syrmii, v šestém století vpády barbarův zničená a později zbožnou snahou Štěpána I., krále uherského opět zřízená, mnohých důkazů laskavosti Řehoře IX. a Klimenta XIV.

Proto zavázani jsme díkem Bohu, že nám dána vhodná příležitost, prokázati národům slovanským toto dobro a přispívati k jich blahu s neměnnými snahou, jak jevila se vždy u Našich předchůdců. Neboť toho si přejeme a toho domáháme se všemi prostředky, aby národové slovanští větším počtem biskupů a kněží vyučování a zároveň posílení jsouce u vyznávání pravé víry a v upřímné poslušnosti k církvi Ježíše Krista, zkušenostmi každodenními vždy více o tom se přesvědčovali, jak blahodárně a utěšeně působí nauka církve katolické na domácí život společný a na veškeré zařízení státní.

Ony církevní provincie jsou to, k nimž Svoji péči zvláště obračíme; také nepřejeme si ničeho tak vřele, než abychom pečovatí mohli o jich spokojenost a jejich zdar a abychom je všechny věčným poutem svornosti, kteráž jest nejpevnější a nejlepší zárukou jejich blaha, k Sobě připoutati mohli. Přejeme jen, aby konečně milosrdný Bůh našim záměrům požehnal a podporoval, co již počato. Vyzýváme také jakož prostředníky u Něho, sv. Cyrilla a Methoděje, učitele Slovanův, na jichž nebeskou podporu právě tak spoleháme, jakož přejeme si, aby rozšířeno bylo jich uctění.

Proto nařizujeme, aby s podržením 5. července, kterýž den ustanovil blahoslavený Pius IX., přijat byl svátek sv. Cyrilla a Methoděje do kalendáře římské a všeobecné církve s Officiium ritus duplicis minoris a zvláštní mši, jakž to kongrace ritů byla potvrdila.

Vám všem ale, ctihodní bratří, ukládáme, abyste dbali o uveřejnění tohoto Našeho listu a každý ve svých chrámech, provinciích, městech, diecésích, klášterích nařídili, aby vše, co tu ustanoveno, zachovávalo bylo všemi kleriky, kteříž zavázání jsou vykonávati divinum Officinum vedle ritu církve římské. Konečně si přejeme, aby na Vaše vyzvání a na Vaši radu po celém světě sv. Cyrill a Methoděj byli zýváni, by celým vlivem svým u Boha přispěli k ochraně křesťanství, po celém východě a aby vyprosili vytrvalost pro katolíky a pro rozkolníky touhu po opětém se spojení s pravou církví.

To vše, co výše uvedeno, tímto potvrzujeme i přes ustanovení sv. papeže Pia V., Našeho předchůdce a přes jiná apoštolská ustanovení, týkající se opravy římského breviáře a missálu, jakož i přes všeliké, byť i nepředvídané obyčeje a vůbec přes všeliká tomu se opírající ustanovení.

Jakož záruku nebeských darů a Naši zvláštní přízně, udělujeme Vám, ctihodní bratří, všemu kněžstvu a Vám svěřeným národům, apoštolské požehnání v Pánu.

Dáno v Římě u sv. Petra dne 30. září 1880, v třetím roce Našeho pontifikátu.

Lev PP. XIII.

Sebeřte drobty, ať nezhytnou!

U sv. Lukáše uvádí Spasitel podobství, kteréž i církev svatá věřícím v chrámu Páně předčítá ve čtvrtek po druhé neděli v postě, a kteréž zní:

Člověk jeden byl bohatý, jenž se oblačel v šarlat a kment a hodoval na každý den skvostně. A byl jeden žebrák, kterýžto ležel u vrat jeho, pln jsa vředů, žádaje nasytiti se drobty, které padaly se stolu bohatce, a nikdo mu jich nedával: avšak psi přicházejíce, lízali vředy jeho.

Proč pak v měsíci listopadu, v němž názorně na mysl nám uvádí církev sv. obování svatých slavností všech svatých a všech věrných v Pánu zesnulých, proč pak chtěje vzbuditi v nitru tvém, milý čtenáři, útrpnost s dušemi v očištcí, dal jsem na první místo slova: Sebeřte drobty, ať nezhytnou; a proč zároveň na druhém místě uvádím podobství o boháči a Lazarovi, kterýžto v bidě své a opuštěnosti čeká na drobty se stolu boháčova, a tento nemilosrdný mu jich neposkytuje. Činím tak z té příčiny, že tím boháčem jest jedenkaždý z nás, a tím Lazarem ubohým, čekajícím na drobty, jest každá duše, kterážto v plameni očištcovém tak dlouho bude držána, až někdo nasbírá drobtů, až podá jich duši ubohé, a ona jimi své viny Boží spravedlnosti zaplatí.

Každý z nás katolických křestanův, byť i sebe chudším byl zde na zemi, jest nicméně podoběn onomu boháči v duchovním smyslu. Každý z nás může se každodenně oblékati v šarlat a kment drahocenných a neskonalých zásluh Ježíše Krista; neboť krví svou předrahou Pán očištil duši naši nad kment bělostný, příděl jí rouchem bohatým, na němžto každá krůpěj drahocenné krve Kristovy září nad drahokamy a perly. I nám přáno každý den hodovati skvostně,

skvostněji ještě nežli onomu boháči. Neboť kolikrátkoliv jsme přítomni předrahe oběti mše sv., tu pokaždé jsme na hostině nebeské a Spasitel nám předkládá tělo své a předrahou krev svou na posvátném stole oltáře Páně za pokrm právě nebeský.

Tohoto blaha a štěstí nemají už ubohé duše v očištcí. Onyť nemohou už v plameni očištcovém přídívati se v šarlat a kment, aby se zalíbily ženichu a choti nebeskému, a aby mohly povolány býti v řady svatých nebeštanův k hodům svadebním, onyť duše v očištcí jsou přiođeny ohněm, jímžto musejí teprvé očištny býti nad kment. A nad to nemohou už duše ony bráti podílu žáduého na mši svaté, nemohou po způsobu našem hodovati skvostně na každý den. A z té příčiny jsou duše v očištcí nenepodobny Lazarovi ubohému, kterýž leže u vrat přibýtku nebeského, čeká na drobty, kteréž padají se stolu boháčova, a žádá býti jimi nasycen, ale zřídka se mu jich dostává. Jak tu volá každá ta duše v plamene očištcového slovy Ježíše Krista zhora uvedenými: Sebeřte drobty, ať nezhytnou! Sbírejte přátelé naši při každé mši svaté drahocenné drobty zásluh Kristových a přivlastněte je nám ubohým dlužníkům, kteřížto nevyjdeme ze žaláře očištcového potud, pokud uražené spravedlnosti Boží posledního haléře nezaplatíme.

Jakož láska a dobrota Božského Srdce Páně se ukázala ve slovech propověděných na poušti: Lítost mám nad zástupem, neboť aj už tři dny trvají se mnou a nemají co by jedli, tak právě a mnohem více ještě volá dnes v den dvřiček přelaskavé Srdce Kristovo: Lítost mám nad zástupem, neboť aj nejenom tři dny anebo tři léta anebo třicet let, anebo tři sta, tři tisíce let strádají v žaláři očištcovém touhou po radostech

věčných, a nemají čím by touhy této naplnily. A jako tam na poušti Spasitel k nasycení zástupu a ukojení hladu používá chlebě, uchystaných pro apoštoly, ač mohl zástupy lačné nasytiti pouhým slovem všemohoucím, skrze něž všechny věci učiněny, a bez něhož nic není učiněno, což učiněno jest! Takto činí nás Spasitel až podnes. I nás vyzývá, abychom z těch hojných zásluh, jež podává nám při oběti mše svaté, alespoň drobtý popráli ubohým dušem v očistci.

A dobře zajisté jednali svatí apoštolové, že s chleby, pro ně určenými, sdíleli se i také se zástupem, ač mohli říci: Pane! dáme-li chleby tyto mezi zástup veliký, my sami nic mítí nebudeme, a zástupu není tím spomoženo, neboť což jest těch několik chlebě mezi tak mnohé? Ochotně sdílejí svatí apoštolové nepatrnou a malou zásobu chlebě se zástupem a s radostí pozorují, že zázračným způsobem chléb se mění, ano k nemalému podivu po nasycení zástupu tak četného nasbírali mnoho košů drobtů, kdežto chleby zajisté v jednom koši dosti měli místa.

Veliká to křestané milí pro nás útěcha, ano radostná událost, kdy Pán nasytiv několika málo chleby četný zástup, tak chleby rozhojnil, že drobtů pozůstalých mnohem více nasbíráno, nežli bylo chlebě. Potěchy plná událost tato pro nás kteříkoliv zásluhy dobrých skutkův přivlastňujeme dušem v očistci, a kteří nadto rekovným činem se zavazují vše dobré konati ve prospěch duší v očistci. Ti a takoví jednají po příkladu svatých apoštolů, ponechávajících chleby, k výživě vlastní určené, zástupu hladovému. Tím nejenom svatí apoštolové ničeho neztratili, nýbrž naopak získali ještě. A tak i my tím, že obětujeme zásluhy dobrých skutků dušem v očistci nejenom neztrácíme ničeho, nýbrž naopak hojně nabýváme odměny.

Následujeme v tom ohledu církve svaté přemilé chůtě Kristovy. Onať zajisté při každé oběti mše svaté vzpomíná a prosí a modlí se za ty duše ubohé, když volá ku Kristu Ježíši po pozdvižení na oltáři pod způsobami chleba a vína opravdově a skutečně přítomnému: „Rozpomeň se také o Pane, na služebníky a služebnice své, kteří nás předešli se znamením víry a odpočívají snem pokojným. Těmto o Pane, a všem v Kristu odpočívajícím, místa zotavení, světla a pokoje abys milostivě uděliti ráčil, vroucně prosíme.“ Taktéž i kněžím, služebníkům svým velí církev svatá, aby při konání hodiněk církevních, nebo-li breviáře pamatovali na duše v očistci modlitbou: Duše všech věrných skrze milosrdenství Boží ať odpočívají v pokoji. Takhle církev svatá nikterakž nepodobá se onomu boháči, který sám sedě u skvostných hodů, ubohému Lazarovi nedal ani drobtů, které padaly se stolu jeho. Církev svatá sbírá při každé mši svaté, jakož i při hodinčkách církevních ano i při každém pohřbu pilně drobtý po rozkazu Páně, aby nezahynuly, aby mohly býti doručeny těm ubohým Lazarům v mukách očistcových, aby jimi mohly býti duše ubohé nasyceny, a nad to, aby také mohly zapraviti dlhu a veliké své viny spravedlnosti Boží.

Pán nebes a země ve čtvrtém přikázání poroučí: Cti otce svého i matku svou, abys dlouho živ byl a dobře ti bylo na zemi. A přikázání toto týká se nejenom matky oné, která dala nám život tělesný, nýbrž i také té matky, od nížto máme život duchovní, která na křtu sv. nás duchovně obrodila. A tonto matkou jest církev svatá katolická. A katechismus při výkladu čtvrtého přikázání ukládá dětem povinnost, aby otce a matky poslouchaly a v duchovních i tělesných potřebách jim pomáhaly. Toho i nám jest třeba, ač chceme-li

býti dítkami církve svaté. I my musíme matky své duchovní poslouchati, i my musíme tedy při každé mši svaté na ubohé duše v očistci pamatovati. I my musíme církvi svaté v potřebách pomáhati. A církev svatá nalezá se v tomto měsíci u veliké tísní, u veliké potřebě; neboť valný počet dítek jejich pozbaven patření na tvář Boží, valný počet ubohých Lazarův leží před vraty Pána nebes a země a volá k nám: Seberte drobtý at nezhytnou. Uposlechněte církve svaté a pomahejte nám ubohým modlitbou, almužnou a upomínkou při mši svaté. Nezapomínejte také na hrozný výrok Páně: A kdyby neuposlechl církve, budíž tobě jako pohan a veřejný hříšník.

Při ukřížování Páně na hoře Kalvarii hojně zajisté byla země kolem kříže Kristova krví jeho předrahou zvlažena a zbarvena. Jak snad židé, jdoucí kolem kříže Páně šlapali na krev tuto, volající za milosrdenství a smilování Boží mnohem více, nežli krev Abe-
lova volala o pomstu. Kdo z nás vykoupencův Kristových by si nepřál: Ó kěz bych tehda mohl býti přítomen na hoře Kalvarii a libati tu zemi, zbarvenou drahými krupějemí krve Kristovy, a sebrati ony krupěje vzácnější nad zlato, drahokamy a perly. A což snad nejsme tak šťastni? Neproudí-li tatáž krev předrahá a převzácná při oběti mše svaté proudem mohutným každodenně i na nás? Nevolá-li tato krev pře-svatá doposud mocně o smilování u trůnu Božího? Nemůžeme-liž i my hojně nasbíratí těch krupějí a jimi zaplatiti nejenom dluhy a viny své, nýbrž i také dluhy a viny ubohých duší v očistci? A hle jsme namnoze podobni židům, nevažímeť sobě tohoto drahého pokladu, nesbíráme ani pro sebe ani pro duše v očistci těch převzácných drobtův, které padají nám ze stolu posvátného oltáře Páně.

Psové zahanbili boháče, útrpnější byli nežli pán jejich. A tak i nás katolické křesťany s bolestí to musíme vyznati zahanbují namnoze psové, pohanští totiž národové, kteříž na hrobech svých milých zesnulých v den výroční jejich zesnutí tryzně neboli oběti přinášejí, a tím nejednoho syna, nejednu dceru zahanbují, kteřížto, ač dítkami církve svaté, přece na otce a na matku zesnulou nepamatují, a snad ani otčenášek a zdrávek sami se nemodlí, ani almužny nedávají, ač rodiče hojně statků pozemských jim nahromadili a zanechali. A přece nežádají ubohé duše všech těch milostí, jakých nám v hojně míře se dostává, onyť spokojují se pouhými drobtý a ani těch jim nedáváme, následujice příkladu bohatcova.

Tímto boháčem také lze rozuměti i národ židovský, neboť on samotný po příkladu bohatcova oděn byl v šarlat a kment vyvolených synův Božích. Ale zároveň také byl srdce zatvrzelého a nemilosrdného, jakož zřejmě vidíme v podobenství o Samaritánu. Kněz židovský uzřev ubohého zraněnce, pomínul. Též i levita uzřev ubožáka odpolu jenom živého pomínul. A pro toto zatvrzelé srdce, kteréž neznalo a neprokazovalo milosrdenství, byl národ onen od Boha zavržen. Nechtějmež následovati kněze a levity v tomto měsíci, aby i o nás neplatilo, že sice víme a vidíme trápení duší ubohých, a přece nicméně bez milosrdenství a útrpnosti jich pomíjíme. Ale raději následujme vzoru onoho, ježž Pán staví nám na oči v Samaritanu milosrdném. Budíž každý z nás také Samaritanem milosrdným, zavazují rány ubohých duší v očistci, nalévaje do nich oleje modlitby a vína obřveselujícího srdce ztísněné. Platmež po způsobu Samaritana útrpného hospodáři nebeskému penízem předrahé oběti mše svaté a penízem odpustků, ježž církev

svatá na způsob přimlvy přivlastňuje dušem v očistci.

A hojných skýtá se nám příležitosti, kdy můžeme nasbíratí dostatek drobtů z plného stolu milosti Boží. Vidíme-li kněze, kterak po přijímání těla Páně patenou sbírá drobtů, aby nezhybnuly, kéž by také každý z nás nasbíral hojně drobtů a přivlastnil je dušem v očistci. Můžeme duchovním přijímáním a uvážováním utrpení Páně zadost učiniti božské spravedlnosti za ony duše, které nedosti připraveny přistupovaly ku stolu Páně a zřídka jenom pamatovaly na předrahou smrt Kristovu. Jdeme v den nedělní a sváteční do chrámu Páně, pamatujme v duchu na ony, kteří toutéž cestou chodívali do domu Božího, a jejichžto duše na věčnosti v žaláři očistcovém úpi. A kdykoliv kněz při pozdvihování pozdvihuje kalich s krví Páně, volejme: Krví Kristova předrahá a převzácná očistiž duše ubohé a ochladiž plameny žhoucí! Jdeme-li kolem hřbitova neopomeňte sebrati drobtů pro duše ubohé modlitbou církve svaté: Odpocinutí věčné dej jim Pane, a světlo věčné at jim svití, nech at odpocívají v pokojí. Před spaním pamatujme, že duše ubohé nemají útěchy a úlevy po lopotách vezdejších. A kdykoliv modlíváme se růženec, nezapomínejme také jednu růži uvíti ve prospěch ubohých duší v očistci, a Matka Páně, jejížto Srdce toutéž láskou plane jako Srdce milého Syna jejího Krista Ježíše, vyjedná a vyprosí jim útěchy a úlevy přehojné.

Na poutních místech, kterážto zasvěcena jsou účtě Marie Panny, bývá o svátcích Mariánských přechetný počet neduživců a churaveň všeho druhu. Přicházejí tam na místa ona posvátná, aby ta, která jest uzdravení nemocných, vyjednala jim u Syna svého zdravých údův, jestliže zdraví bude jim ku spáse. A byt také nedostalo se každému z nich uzdravení, přece nicméně hojně navště-

vují místa tato milostná ubozí a nuzní žebráčekové z té příčiny, že jakož Matka Páně poutníkům na těch místech milostných hojně chystá hody, tak i nuzní mívají o poutěch Mariánských hody. Nížádný z poutníkův nejde kolem prosciho nuzáka, aby ze svého pokrmu, jež sobě na místo milostné donesl, také mu počilů nějakého neposkytnul. A ač dá každý žebráčkovi, přece nicméně sám hladu netrpí, neboť ty drobtů, jež mu poskytne, dvoji mají u Pána nebes zásluhu. Předně ten kdo dává jest milosrdným, jest blahoslaveným, proto i také sám milosrdenství u Pána nebeského dojde. A nadto umírňuje bídý trpícího spolubratra, a takto dává na jevo, že dobrým jest vládařem, který majetku svěřeného dobře používá a nad to dosáhne v den soudný odměny oné, jakáž uchystána jest těm, kteří napájením lačných Krista Ježíše samého dlužníkem sobě učinili.

Pán Ježíš v den poslední, v den soudný vezme také v život věčný ty, kteří Krista Ježíše v okovech a v žaláři drženého osvobodili. O kom můžeme beze vši pochyby a s jistotou neklamnou říci, že Pána Ježíše ze žaláře vysvobodil? Všim právem lze tak říci o tom, kdo všemožně se o to přičinuje, aby dušem v očistci pomáhal. Neboť když Šavel pronásledoval vyznavače učení Kristova a Pán na cestě do Damašku se mu zjevil, co mu praví? Šavle, Šavle, proč mne pronásleduješ? Pronásledování tedy svých věrných považuje Pán za pronásledování vlastní. Ale duše v očistci patří do počtu věrných Kristových, ony ty duše jistě vládnouti budou životem věčným.

Kdo tedy vyproští duši jednu z plamene a žaláře očistcového, těš se v den poslední a v den soudný, že budeš v počtu těch, kterým Pán řekne: Pojďte požehnaní Otce mého, pojďte do radosti věčné, která připravena jest vám od ustanovení světa. Byl jsem vězněm,

byl jsem v žaláři očištěvém, a vysvobodili jste mne, proto i vy vysvobození budete od plamene a žaláře pekelného.

Kdo však nedbá o to, aby v měsíci tomto sbíral drobtý a skýtal je dušem v očištěci, pamatuj že jsi bratrem onoho bohatce evandělického, který v šarlat a kment oděn, při hostině hojně nedává ubohému Lazarovi ani drobtů ze stolu svého. A jakož o něm praví Pán: Umřel bohatce a pohřben jest v pekle, protože nebyl mi-

losrdným, tak i ty nedojdeš milosrdenství, budeš pohřben v pekle.

Proto následujme v útrpnosti k dušem v očištěci lásku a dobrotu Božského Srdce Ježíšova a při každé příležitosti nahodilé pamatujme na ubohé duše v očištěci. Sbírejme drobtý, aby neuhynuly. Volejme vroucím hlasem po celý měsíc listopad: „Na přímlovu Rodičky Boží, přispěj dušičkám v očištěci, Kriste dej jim milost svou, ať se k tobě dostanou.“

Něco o očištěci podle zjevení sv. Brigitty († 1373).

Jistá pyšná pani zemřela. Duše její zjevila se sv. Brigittě a pravila: „Cec. Já jsem na cestě smilování, protože jsem ve své těžké nemoci pokud bylo možno se vyzpovídala, ale jen z bázně. Jak se ale smrt blížila, napadlo mi rozjímání utrpení Páně, kterak bylo mnohem těžší a bolestnější než bolesti mé, které jsem za hříchy své zasloužila. V tom rozjímání rozehřálo se srdce mé, s očí kanuly slzy a já jsem nářikala, že láska Boha ke mně tak byla velká a má k Bohu tak nepatrná. I řekla jsem: Pane, věřím v Tebe, můj Bože! Smiluj se nade mnou, Synu Panny čisté! pro Tvé přehořké umučení; od této chvíle bych ráda život svůj polepšila, kdybych měla čas. V tom okamžiku roznítala se v srdci mém jiskerka lásky, že se mi umučení Krista bolestnějším zdálo než má smrt a srdce mé přestalo tlouci — se mnou byl konec. Když před soudnou stolicí Boží ďáblí volali, že duše má uvržena býti má do pekla, pravil věčný Soudec: Viděl jsem jiskerku lásky v srdci jejím; ona nesmí býti shasnuta, nýbrž musí před tvářím mou potrvati, a proto odsuzuji tuto duši k očištění, až bude čista a zaslouží odpuštění. — Dále otázek se snad. zdali se stávám účastnou těch

dobrych skutků, které za mne obětovány bývají. Pravím tobě: Čím hlouběji jsem byla ve hříchu, tím těžší jsem trpěla tresty. Proto všechno mne vysvobozuje z bolestí, cokoliv ke cti a chvále Boží za mne se vykoná, a zvláště modlitba a ty dobré skutky, které spravedliví lidé vykonávají, a dobrodini, jež lidé chudým udělují, jakož i skutky lásky. Tot jest, což mne den ode dne blíže k Bohu přivádí. (6. kniha; 52. kap.)

Kristus zjevil sv. Brigittě, pro které hříchy byla duše jistého zemřelého do očištěci odsouzena, a pravil, jakou pomocí, jakými prostředky může býti od trápení osvobozena. Ona duše měla dvojí dobrou stránku na sobě. Předně měla viru v mé utrpení a hájila se podle svých sil proti těm, jenž umučení mému odporovali. Za druhé milovala mou Matku i svaté a uctívala je posty. Na prosby mých přátel, kteří se za onu duši modlí, chci ti zjeviti, jak ona duše může býti vysvobozena. Předně bude vysvobozena pro mé umučení, protože viru církve mé zachovala. Za druhé skrze obětování Těla mého, protože jest lékem duši. Za třetí na prosby mých vyvolených, kteří jsou v nebi. Za čtvrté skrze modlitbu nábožných, kteří žijí ve světě. Za páté

skrže dobré skutky, které bývají v církvi svaté konány. Za šesté skrže almužnu, která ze spravedlivě nabytého jmění udělena bývá, a když se vrátí to, o čem se ví, že nespravedlivě nabyto jest. Za sedmé skrže namáhání spravedlivých, kteří pro spasení své duše jdou na pouť. Za osmé skrže odpustky od papežů udělené. Za deváté skrže některé kající skutky, které někdo za duše na sebe převezme, které za živa je vykonati nemohli. (6. kniha; 66. kap.)

Jistá abatyšce z řádu sv. Benedikta zjevila se po smrti sv. Brigittě. Byla trochu bílá ale železnou sítí oděna. Jazyk její vyhlížel jako oheň, ruce a nohy jako olovo; oči její byly zalily slzami. I pravila: Divíš se, proč se ti zjevují tak škaredá? Tot odplata božské spravedlnosti. Bílá jsem, poněvadž jsem čistotu těla zachovala. Železný prsten znamená, že jsem nehleděla na zachování sv. řeholy a neměla trpělivosti. Mnoho musím trpěti, protože jsem nekonala dobré skutky, dokud jsem měla času. Že jazyk můj červený, ohnivý jest, dobře tak,

neboť jsem ho užívala proti slibům a proti řehole ku mnohým marnostem a lehkomyšlnostem. Ruce a nohy mé jsou olovené. Skutky, které jsou rukama označeny, a které měly se skvítí jako zlato, byly měkké a rozpuštěné jako olovo. Nohy mé, jimiž jsem měla svým spolusestrám dobrým příkladem předcházeti, kolýsaly se po hladkých cestách ve světských věcech a byly lenivé ke všemu duchovnímu dobrému. Oči mé jsou uplakané a plné slz; dobře tak, neboť jsem je pláče šetřila, jímž bych byla mnohý hřích smazala. Přes to všecko jsem ve stavu milosrdenství a mám dobrou naději skrže to, co v církvi Boží se děje a skrže modlitbu svatých a skrže předrahou krev Kristovu. (6. kn.; 98. kap.)

Když sv. Brigitta poprvé navštívila chrám Božího hrobu v Jerusalemě, pravil k ní Kristus: Pro vaše práce a vaši pobožnost jsou mnohé duše vašich příbuzných z očištěnce vysvobozeny dnes, a vešly do slávy věčné v nebesích. (7. kn.; 14. kap.)

Litanie k útěše duší v očištění.

Milosrdný Bože a Otče nebeský, prosíme Tě o milost pro trpící duše v očištění. Vyslyš pokornou modlitbu naši, jenž dětinou důvěrou k Tobě voláme: Pane, smiluj se nad dušemi v očištění! Ježíši Kriste, smiluj se nad dušemi v očištění! Pane, smiluj se nad dušemi v očištění! Bože Otče, který jsi je stvořil, Bože Synu, který jsi je vykoupil, Bože Duchu sv., který jsi je posvětil, Sv. Trojice, jeden Bože, který jsi jejich toužebný cíl, Ježíši jednorozený, nejvýš milovaný Synu, v nějž věřily, Ježíši, neskončená milosrdnosti, v níž doufaly, Ježíši, nejvyšší dobro, jež milovaly,

Smiluj se nad dušemi v očištění!

Svatá Maria, oroduj za ně!
Svatá Bohorodičko, oroduj za ně!
Svatá Panno panen, oroduj za ně!
Všichni svatých duchů rádivé,
Všichni svatí andělové a archandělové,
Všichni svatí patriarchové a proroci,
Všichni svatí apoštolové a evandělístové,
Všichni svatí mučeníci Páně,
Všichni svatí biskupové a vyznavači,
Všichni svatí učitelové,
Všichni svatí kněží a jáhnové,
Všichni svatí mniši a poustevníci,
Všechny svaté panny a vdovy,
Všichni Svatí a vyvolení Boží,
Milostiv jim buď! Odpust jim Pane!
Milostiv jim buď! Vyslyš je Pane!

Orodujte za ně!

Ode všeho zlého,
 Od hměvu tvého,
 Od přísné spravedlnosti tvé,
 Od všech neodpuštěných trestů,
 Od dlouhého a těžkého zármutku,
 Od bolestného odepření patření na Tebe,
 Od děsné temnosti,
 Od trapné toulhy po nebi,
 Od strašného vězénství,
 Skrze zásluhy tvého podivného vtělení,
 Skrze tvé svaté narození,
 Skrze tvé sladké jméno,
 Skrze sv. křest a píšť tvůj,
 Skrze tvou neskonalou pokoru,
 Skrze tvou úplnou poslušnost,
 Skrze neomezenou lásku Božského Srdce tvého,
 Skrze tvou tesknotu a těžkosť,
 Skrze krvavý pot tvůj,
 Skrze ukrutné bičování a trním korunování,
 Skrze smrt kříže a pohřeb tvůj,
 Skrze tvé z mrtvých vstání,
 Skrze tvé nanebevstoupení,
 My, bídní hříšníci,
 Ježíši, jenž jsi hříšnici Marii Magdaloně odpustiti a lotra na kříži vyslyšeti ráčil,
 Abys dušem v očišči jejich tresty odpustiti ráčil,
 Abys je z jejich muk a trápení vysvoboditi ráčil,
 Abys jejich očišťování ukončiti ráčil,
 Abys pro krev nového a věčného zákona je tuhého vězení osvoboditi ráčil,
 Abys naši prosbu za ně a jejich za nás vždy vyslyšeti ráčil,
 Abys je svatými anděly svými potěšiti ráčil,
 Abys je sv. archandělem Michaelem do sv. světla uvésti ráčil,
 Abys zvlášt dušem, na něž žádný ze zemšťanů nczpomíná, svou milost proukázati ráčil,

Vysvobod je Pane!

Tě prosíme uslyš nás!

Abys je patřením na božskon tvář svou brzy obveseliti ráčil,
 Abys jejich trápení ve věčné radování proměnití ráčil,
 Abys všem věrným zemřelým věčného odpočinutí popřítí ráčil,
 Aby naše modlitba za ně Tobě příjemná, jim užitečná a nám spasitelná byla,
 O Králi slávy věčné,
 Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa, dej jim odpočinutí věčné! (Třikrát.)
 Kriste uslyš nás! Kriste vyslyš nás!
 Oče náš . . . Zdravas . . . Ježíš, který duše z očištee vysvoboditi ráčiž. Svatá Maria . . . pros za duše v očištee, a za nás hříšné . . .
 Ant. Blažení mrtví, jenž v Pánu umírají. Od nynějška již, praví Duch, nechat odpočinou ode trudů svých, nebo skutkové jejich následují je. Apoc. 14. 13.
 V. Doufám spatřiti zboží Páně.
 R. V krajíně živých.
 V. Pane, vyslyš modlitbu mou.
 R. A volání mé . . .

Tě prosíme uslyš nás!

(Ve výroční den zemřelých farníkův.)

Bože, jehožto milosrdenstvím duše věřících k věčnému odpočinutí odešly: račiž služebníkům a služebnicím a všem zde i jinde v Kristu odpočívajícím milostivě prominutí hříchů udělití; aby ode všech provinění sprostěni s Tebou bez konce se radovali. Skrze . . .

(Za příbuzné, bratry a sestry atd.)

Bože, který odpuštění uděluješ a lidského spasení jsi milovník, dobrotivost tvou vroucně žádáme, bys naši společnosti rodiče, bratry a sestry, příbuzné, dobrodince, kteří z tohoto světa na onen nás přešli, na přímluvu Marie Panny a všech Svatých, ku společnosti věčného blahoslavenství připustiti ráčil.

(Všeobecná.)

Modleme se. O Bože, všech věřících Stvořiteli a Vykupiteli, račiž dušem služebníkův a služebnic tvých odpuštění všech hříchů udělití; aby to prominutí,

keré vždycky si žádali, skrze pokorné prosby naše obdržeti mohli, jenž jsi živ a kráľuješ po všechny věky věkův. R. Amen.

Prosíme Tě, o Pane, přispěj služebníkům svým ku pomoci, jež jsi předrahou krví svou vykoupil.

V. Odpočinutí věčné dej jim Pane!

R. A světlo věčné ať jim svítí.

V. Ať odpočinou v pokoji. R. Amen.

Pětkrát: Otče náš, a po každém: Odpočinutí věčné dej jim Pane, a světlo věčné ať jim svítí.

Ant. Zdravas kráľovno . . .

V. Ve všem soužení a ouzkosti naší.

R. Oroduj za nás blahoslavená Panno Maria.

Modleme se. Nech, ať za nás, prosíme Tě, Pane Ježíši Kriste, u tvé dobrotivosti oroduje, nyní, vždycky a v hodinu smrti naší nejmilostivější Panna Maria, matka tvá, jejížto nejsvětější srdce v hodinu spasitelného umučení a přehořké smrti tvé meč bolesti pronikl. Skrze Tebe, Ježíši Kriste, Spasiteli světa, jenž s Otcem a s Duchem svatým živ jsi a kráľuješ na věky věků. R. Amen.

V. Vlastního Syna svého Bůh neušetril.

R. Ale za nás všechny na smrt Jej vydal.

Modleme se. Pane Ježíši Kriste, Synu Boha živého, Pastýři dobrý, kterýž nechceš smrti hříšníka, ale raděj, aby se obrátil a živ byl: račiž, prosíme Tebe, zásluhy tvého přehořkého umučení a smrti položití mezi naše hříšné duše a přísný soud tvůj a odpust všem našim nepravostem; jenž jsi živ a kráľuješ s Bohem Otcem v jednotě Ducha svatého Bůh po všechny věky věkův. R. Amen.

(Animas fidelium.)

Ant. Račiž dušem věřících, které vzal's k sobě, Pane, se Svatými popřítí radost věčnou ve slávě své.

R. Odpočinutí věčné dej jim, Pane; a světlo věčné ať jim svítí. Rač jim radost popřítí se Svatými ve slávě své.

V. Duše všech věřících zemřelých skrze milosrdenství Boží ať odpočinou v pokoji. R. Amen.

Odpočiňtež v pokoji

po boji,

věrné dušičky,

kráľovství nebeského dědičky!

Na přímluvu Tvé Matičky

přispěj dušičkám v očistci,

Kriste, dej jim milost svou,

ať se k Tobě dostanou,

dostanou.

Amen.

P. Peyramale, farář Lúrdský.

(Pokračování.)

Chýlil se listopad r. 1854 ku konci. Veškerý křesťanský svět pohlížel s napnutím ku Římu. V našem a snad od mnoha století neslýchaná záležitost měla se tam rozhodnouti: Vyhlášení článku víry neomylnou nejvyšší církevní hlavou.

Sto a dvacet biskupů všech národů bylo kolem společného otce věřících shromážděno.

Biskupové v slavnostném shromáždění žádali, přání, které v bezpočetných listech jakožto odpověď na list papežův z Gaety projevíli, obnovivše, aby zástupce Syna Božího veřejně za článek víry prohlásil, že Maria Panna byla bez poskvrny hříchu prvotného počata. Sezení vysokých církevních hodnostářů trvala od 20. až 24. listopadu.

Vyhově všeobecné této žádosti po-

vola! sv. Otec na počátku prosince kardinály římské církve k tajné poradě a vyslovil se, že jest odhodlán, přisti týden v slavnost neposkvrněného početí za článek víry prohlásiti, že Panna Maria byla bez hříchu prvotného počata. Od onoho dne t. j. od 2. až do 8. prosince činily se na všech stranách přípravy k slavnostnému prohlášení. Papežská bulla byla sestavena, podepsána a všemi potřebnými příslušnostmi opatřena. Zlatý památní peníz, který na památku prohlášení biskupům měl býti podán, serazil. Na jedné straně byl obraz neposkvrněné Panny, na druhé nápis: *Mariae sine labe conceptae Pius IX. P. M. ex auri Australiae primitiis sibi oblatiis cudi jussit VI. Id. Dec. A. MDCCCLIV t. j. Marii bez poskvrny počaté Pius IX. papež, z prvotin zlata Australského sobě věnovaných dal raziti dne 8. prosince 1854.*

V pátek dne 8. v samu slavnost uprostřed nepřehledného zástupu sestávajícího z kardinálů, patriarchů, arcibiskupů, biskupů, kněží a nekneží vyhlásil jeho Svatost papež Pius IX. v basilice ss. knížat apoštolských úředně, že nejsvětější Panna Maria, Matka Boží, jest bez hříchu prvotného počata! — a obohatil uznáním této pravdy poklad církevních věroučných pravd. A po celém světě pohřžilo se křesťanstvo v modlitby a nábožnost.

V sobotu dne 9. prosince shromáždil sv. Otec ještě biskupy před jich odchodem, aby jim na rozloučenou udělil apoštolské požehnání a vše opět šlo v staré koleji.

Prohlášení neposkvrněného početí Panny Marie za článek víry naplnilo celý katolický svět radostí a svatým obdivem. Modlitbou a láskou se jevíci jásoť zdvíhal se od zemi k nebesům. A jest tuším dovoleno, tu myšlenku pojati, že sv. Panna a Matka Boží, zeměkouli se nakloníc, v onom okamžiku

u sebe uzavřela, že brzy vlastní osobou mezi lidmi se objeví, a před nevinným dítětem potvrdí učení, které nejvyšší pastýř, jako zástupce Ježíše Krista veřejně za článek víry prohlásil. Může se dále též mysliti, že již tehdeť si krajinu Lúrdskou, kde několik let později dala živému pramenu se vyprýstiti, že si tu krajinu vyhlídla, aby tu zázrak na na zázrak působila a milost na milost udělovala. Dá se i souditi, že již tehdeť vše bylo připraveno k zjevením od prozřetelnosti předurčeným, která se na skalínách Massabiell-ských později děla — událost to tak neobyčejná, na postrach nevěrců tak velikého náboženského dosahu, jaké se svět nedožil od času křížáckých tažení.

Ovšem tak mysliti a souditi, není zabráněno. Tomu nasvědčují i rovnčasné děje, které se během těchto událostí přihodily.

Právě té doby, kdy biskupové v Římě ku poradě o vyhlášení neposkvrněného početí Panny Marie za článek víry se shromáždili, připravuje prozřetelnost uprázdněním fary v Lúrdu příchod onoho velikého pracovníka Panny Marie.

Bylo to od 20. až 24. listopadu 1854 kdy biskupové o onom prohlášení jednali. A téže doby mezi 20. a 24. listopadem 1854 totiž 23. to bylo, že Mgr. Laurence, biskup Tarbes-ský se usnesl, pro faru Lúrdskou ministerstvu kultu navrhnutí duchovního, na něhož nikdo, tím méně biskup sám, nemyslel. Duchovní tento byl abbé Peyramale.

Od 2. až 8. prosince činily se v Římě všechny přípravy a úřední listiny k slavnému prohlášení byly od nejvyšší hlavy církve vyloženy. A téže doby mezi 2. a 8. totiž 6. prosince byl — abbé Peyramale od státní hlavy ve Francii za faráře potvrzen; a úřední jmenovací listina, v „*Moniteuru*“ otiskěná, jest toho dne dáována.

V sobotu dne 9. prosince rozpustil sv. Otec shromážděné biskupy i vracejí se, každý má se sebou jeden exemplář papežské bully, do svých diecezí všechny z veliké této události vyplývající radosti a naděje sebou přinášeje. Tohože času t. j. v sobotu dne 9. prosince odesílá ministerstvo kultu dne 6. vystavený dekret biskupu Tarbes-skému.

Podivná to shoda, tajemné to poměry! Právě té doby, kdy papež v Římě starou pravdu o neposkvrněném početí ohlašuje, volí neviditelná ruka v diecezi Tarbes-ské mezi vojskem v nemocnici vojenské tehdejší ještě neznámého apoštola, který v Lúrdu měl být nástrojem v záměrech Panny Marie, který měl v jejím dile spolupůsobiti, je hájiti, který měl její chrám založiti, vůbec který měl být knězem neposkvrněného početí.

Slepý od přírody aneb slepý z vlastní vůle musel by být ten, kdo by v této nápadné shodě dějů nespatořoval působení prozřetelnosti Boží.

Když ministerské potvrzení do Tarbesu došlo, nařídil biskup, aby abbé Peyramale své milované vojáky opustil a farářem Lúrdským se stal.

V.

Abbé Peyramale byl 1. ledna 1855 na svou faru úředně instalován. Byl tehdejší 44 let star. Navštívil všechny rodiny svého stáde, pak též všechny fary tohoto drsného okrsku, jehožto děkanem byl. A jen několik měsíců uplynulo, a stal se oblíbeným jak v městě, tak na venkově, v údolí i na horách, u kněží i u lidu.

* * *

Byl jako hrdinou tak svatým rozený, zdálo se, že jest určen, aby za živa ještě v legendách o něm zmínka se děla. I bylo nám mnoho a mnoho dojímavých příběhů o něm od jeho farníků vypravováno.

Ovšem líčení jednotlivých okolností v těchto příbězích, které z úst do úst

přecházely, líší se poněkud od sebe, a nemůže ani jinak být, a dnes jest úplně nemožno vyzkoumati, jak se věci vlastně měly; než ale ten souhlas veřejného svědectví, ten z toho vyplývající chod stejný u vypravování, ta úplná podobnost s povahou farářovou, dosvědčují pravdu těchto rozmanitých příběhů, které farníci Lúrdští až dosud, ač téměř čtvrt století uplynulo, opět a opět vypravují.

Vypravujeme je tak, jak nám byly vypravovány a podáváme tedy čtenářům jen to, co jsme sami slyšeli.

Chudobní brzy v lytu farářově zdomácněli majíce přístup vždy volný a všude pověst o jeho štědrosti rozšiřovali.

Zarmoucený nalezl u něho útěchy v nesnázích se nalezající rady; nemocný otcovské péče; nouzi trpící velkomyslného daru; ku všem byl pln soustrasti. Jeho láska k bližnímu neznala žádných mezí, a nikdy se cíle svého neminul, chtěl-li zarmouceného rozveseliti.

Osobnost jeho byla předmětem obdivu, jeho jméno všude velebeno. K slzám byl pohnut každý, kdo o divech jeho křesťanské štědrosti slyšel vypravovati; s chutí ale musel se zasmátí, vypravovalo-li se o jeho vtipech a dobrých nápadech.

VI.

Chudí byli jeho nejmilejší přátelé. Nazval tento sbor chromých, churavých nouzi trpících, kteří jeho přibytkem obléhali, bromačným jménem „moji zákazníci.“ Pomáhal, podporoval, těšil je. Bylo-li schudnutí následek nešlechetského života, tu i přísně pokáral. Byl milován — ale též obáván. „Každému dle potřeby“ pravil ku svým zákazníkům. Tomuto peníze, onomu radu, hladovému chleba, nahému oděv. Každému pomoc bez výminky.

V stejné míře, jak přijímal, tak rozdával. Jeho šatník, prádelník, všechny schránky bývávaly prázdné. Ukládal své poklady tam, kde rez nekazí, moli

nevnikají, a žádný zloděj vedrati se nemůže.

Své kabáty a boty nosil dokud jen bylo možno. Dostal-li od něko ho nový kabát aneb boty tu neotálel a staré boty nějakému nešťastníku daroval, kabát dal v jiný oděv přeměnit, aby nějaký nahý byl jim oděn. Nezřídka se stávalo, že lidé jeho poslušovačku přemluvili, aby noční dobon jeho starý oděv za nový vyměnili.

Farář pak mruztě si nařikal: „Proč pak jsem nucen, od svých starých sluhů se odloučiti?“

* *

Jeho štědrost spůsobila v mysli jeho staré hospodyně právě zděšení.

Jedenkrát přinesl mu kdosi dvanáct košil. Položeny jsou na stůl, kdežto hospodyň prádelník oprašovala. Vrátivši se nalezla již jen deset košil. Mezitím byl jakýsi chudák zde.

„Ale vždyt bylo právě dvanáct košil zde,“ zvolala.

„Ano, to nebylo v pořádku!“ odvětil farář; „uvedl jsem je, aby bylo zákonu vyhověno, na desítmou soustavu.“

Ale již druhého dne nčřídil se dle zákona, an tím samým způsobem počet desíti na osm neb šest zmenšil.

Když pak jen tři zbývaly, tu nemohla to hospodyň sněsti i projevila svou nevoli u přítomnosti jednoho spolu-bratra farářova.

Farář latinsky odpověděl: „Numero Deus impari gaudet,“ t. j. Báh má v počtu lichém své zalíbení, pravil pomalu a důstojně. Musela se s touto latinou spokojiti, domnívajíc se, že to nějaký výrok z písma svatého.

Nezřídka se stávalo, že návštěvív nějakého stydlivého chudáka, zanechal mu svou košili i spodky. Dlouhé kněžské roucho zakrývalo jeho tajná dobrodini.

* * *

Jednou v ostatky v zimě přišel velice hladov domů. Jda kolem kuchyně uahledl tam, je-li jídlo již hotovo. „V okamžiku,“ pravila kuchařka. „Tam na pekáči jest pro vás krásný kapoun přichystán; tuěný a masný, na čtyry obědy dostačující. N. N. vám ho darem poslal. Račte mi pane faráři dovoliti zaskočít ke studni pro vodu, a pak se může jísti. Víno a chleb jest již na stole.“

V tom, když kuchařka pro vodu běžela, objevila se na prahu bídně ošacená žena a zoufalou tváří pravila:

„Můj ubohý muž a já zahyneme, pane faráři, naše dítky nemají ani kouska chleba.“

Snaže se jí ku křesťanské důvěře povzbuditi a slovy potěšiti, prohledával své kapse a podal jí peniz. Pak ukrojil kus chleba a dal jí láhev vína. Poděkovala a chtěla odejiti.

„Počkejte ještě,“ volal farář ženu zpět, „ať také jednou ostatky máte.“

A chopiv se tuěného kapouna zaobaliv jej do papíru, pravil:

„Skryjte to pod zástěrou a hleďte jak jen možno co nejspěšněji odejiti.“

„Tam ne!“ připojil živě, vida že se chce cestou ke studni ubírat. „Tam byste potkala nepřitele.“

Výtečný tvor, kterého farář Peyramale nazval nepřitelem, přišel netuše něeho v okamžiku a postavil džbán s vodou ku krbu.

„Spěšně tedy, přineste jídlo na stůl,“ pravil farář a šel do malé jídelny; sotva tam byl uslyšel výkřik zděšení.

„Kapoun! kde je kapoun? Kapoun je ukraden! Kočka jej odnesla!“

Farář u sebe se usmíval. Stana spěchal do kuchyně.

„Tak tedy musíme se,“ pravil, „v ostatky se sýrem spokojiti.“

Hospodyně celá bez sebe běhala sem a tam, všude hledajíc. Tu uzřela

kočku spokojenou tváří a odměřeným krokem vcházejí s vyzdvíženým ocasem.

„Ty ošklivá kočko!“ volá chopíc se netly a již chtěla kočku uhoditi.

Pohled na nevinu v nebezpečnosti života, polmul faráře, aby se přiznal. „Zadržte! já sám jsem kapouna daroval. Přineste mi ten sýr.“

Ještě nikdy farářovi Lúrdskému nechutnalo, jako dnes. Měť to vědomí, že vyplnil zákon Páně a že usušil slze jednoho ze svých trpících spolubratří.

VII.

Při takové štědrosti farářově nemohlo ani jinak býti, leč, že někdy v domácnosti potkal se s obtížemi. Jest to pravidlem téměř bezvýminečným, že farské hospodyně si jistou nadvládu osobují a že ne vždy bez protivení se a odporu takové štědré rozhazování dovolují. Služka faráře Lúrdského nečinila výjimku z toho pravidla.

Když jedenkrát farář jednomu žebráku právě den před tím novou vestu daroval, nemohla se zdržeti i pravila:

„Jakže, pane faráři, vy jste tu novou vestu daroval? Nemohl jste raději tu starou obnošenou darovati?“

Trefně odpověděl farář:

„Onen muž má dosti starých hápů, což by mu prospělo, kdyby se mu ještě jeden přidal.“

* * *

Jiný případ byl * závažnější.

Jednou z rána, když byl farář v kostele, přišel k němu do bytu chudý starý muž, který též k jeho známým přináležel. Hospodyně byla sama doma, i nepřivítala žebráka příliš vlnidně.

„Pan farář nemá žádných peněz více, aby vám je rozdal. Jeho sáček jest prázdný . . . a sice na dlouhou dobu. Vy a vašeho druhu lidé vysílali jste jej náležitě. Jak často není ničeho ani na oběd. Radím vám, abyste se stěhoval a více nepřicházel. Ani halíře více

nedostanete.“ Když ještě dále s takovým důrazem hovořila, vstoupil, anižby to byla pozorovala, někdo do pokoje.

Byl to sám farář vraceje se z kostela. Slyše tato tvrdá slova, rozhorlil se náramně.

„Vy se stěhujte!“ volal, „vy opusťte dům, který před chudými chcete uzavírat.“

Lnebylo možno jej upokojiti. Hospodyně odešla. Teprv po osmi dnech svolil, aby se vrátila, domnívaje se, že se více neopováží jeho známé zapuzovati.

„Chudobní jsou mi zástupci toho, jenž jest nás všech pánem,“ pravil k ní, „a jsme jen zde, abychom jim sloužili.“

* * *

K ospravedlnění počestné hospodyně farářovy podotýkáme zde, že farář skutečně úplně byl bez peněz. Svůj dědičný podíl poznenáhla obrátil v almužny. Kdykoliv nějakého chudého neb nemocného navštívil, vždy také nějakým dárkem ku pomoci přispěl a když praničeho nemohl učiniti, poněvadž všechny zdroje nepatrných jeho příjmů byly vyčerpány, pomohl si takto:

Navštívil nějakou zámožnou osobu v městě. Snad aby prosil o peníze? Nikoliv. Lépe to navlékl, pravil: Ten neb onen jest nemocen, jest u veliké bídě. Zajděte k němu a můžete dobrý skutek vykonati.

Pak odešel k lůžku nuzného a potěšiv jej pravil při odchodu k němu: Dobrou novinku vám zvěstuji. Dnes večer neb zítra ráno přijde vás navštívit někdo, kdo vás miluje.

A tím způsobem jsa milosrdným dal i od jiných ve svém okrsku milosrdenství vykonávati.

Farář má vždy dávat, pravíval. Má-li peníze, má dávat chudým, nemá-li, má dávat bohatým.

Bohatým dávat, rozuměl, jim dávat příležitost, dobré skutky konati.

Upominky z pouti po Francii a Italii.

II.

Grande Chartreuse (veliká Kartouza) a **Monte Cassino** (hora Kasinská).

Bě právě tyto dva kláštery v přítomném cestopisu duchovním vedle sebe stavím, děje se z více příčin; 1) jsou to nejhlavnější jelikož první kláštery nejslavnějších zakladatelů řeholí sv. Otce Benedikta a sv. Brunona. Zapuzen byv sv. Benedikt (narozený v Nursii r. 480) z okolí Subjackého ouklady nepřátelskými odebral se r. 520 s duchovními syny svými na vysokou horu poblíž staré tvrze Kasino, nad nynějším městem San Germano, a stroskotav tam pohanské modlitebnice vystavěl křesťanský chrám ke cti sv. biskupa Martina s kaplí sv. Janu Křtiteli zasvěcenou a klášter prostranný. V tomto klášteře na hoře Kasinské sv. Benedikt po přeblahodějném působení 21. března 543 též svatě zemřel a pochován jest.

Sv. Bruno (rodilý z Kolína nad Rýnem r. 1035) kanovník a školdozorce v Kolíně pak v Remeši touhou po spasení duše puzen jsa vyzádal si od svatého Hugona, biskupa Grenoblského, r. 1084 osamělé místo v pralesích jeho biskupství, na jichžto nejvyšším temeni vystavěl veliký klášter nové řehole, dle veliké té „Kartouzy“ kartuziánské nazvané. Podle oné veliké „Kartouzy“ vystavěl sv. Bruno i v jiných zemích samoty klášterní Kartouzy, a zemřel svatě po svatém životě v Kartouze della Torre v Italii 6. října 1101.

2. Oba jmenované kláštery leží na vysokých horách, po obou jsem nesmírně toužil, oba kláštery jsem však u velikém návalu přechozích navštívil a proto v jednom i druhém v očekávané naději poněkud byl sklaman — jak z dnešního článku bude patrné.

Jako jmeno Trappistů tak i Kartuziánů budí netivost a nadšení i v samém

řeholníku řádu sv. Benedikta pro větší oněch řeholí přísnost a odloučenost od světa, která v řádu benediktinském působícím v duchovní správě a ve školách nižších i vyšších tak možná není, jako u Trappistů a Kartuziánů, řeholníků to více poustevnický život vedoucích. Není tedy divu, že mne to jako k Trappistům ve Forges tak též ke Kartuziánům v Grande Chartreuse u Grenoblu ve Francii mocně táhlo, k těmto ještě více an jsem z přípravného studování cestopisů po Francii se dozvěděl o ruském princ i, jenžto v Kartouze té pod jménem Don Louis ukryt jest před světem.

Na zpáteční tudíž cestě z Lourdesu celý den a celou noc jedá po dráze přirazil jsem 22. srpna 1879 do Voreppe, městys to na úpatí hor Grenoblských (Roc de la Sure a Chamachaude) v údolí řeky Isère. Vyhledav si hostinec — v malých místech těžko najdeš něco kloudného: komoru někde na půdě s vyhlídkou na střechy, s 3 postelemi, dvěře bez zámku atd. — šel jsem do kostela sloužit mši sv., což však s velikou obtíží bylo spojeno, an farář nebyl doma, mladší však duchovní (snad jen klerik) nechtěl mé listiny přijmouti, přivětívali však lidé na faře slibili faráře vyhledati, jenžto pak — pán silný a veliký — celé mé mši sv. byl přítomen.

Již o příjezdu svém ve Voreppe objednav příležitost do Grande Chartreuse a po mši sv. o ni upomínaje neobdržel jsem ji až po obědě za maličkost 20 franků, t. j. 8 zlatých v zlatě; na mou stížnost, že to příliš mnoho za tak slabého kónika a za tak nepatrný vozejk (majitel protestoval proti takové kritice) odpovědino, že je to hrozně daleko a do samých vrchů atd. Co bylo tudíž dělati? Jeli jsme tedy s tou 20frankovou příležitostí,

pravím: jeli jsme, neboť ten drozkař či fiakrista (aby snad neprotestoval i dnes ještě) vzal si za těch 20 franků hned kluka sebou, aby také něčeho užil. Silnice dosti dobrá vede skutečně do samých vrchů, tak že jsme museli často slézáti, by se koniku ulehčilo; i na těch vysokých horách jsou předc semotam úrodné dědiny dosti značné: Pommier, Quatre Bras, Grand Ratz a jiné, zvláště krásné farnosti s krásnými kostely: St. Julien, St. Joseph, kde začíná rozkošné údolí pohorní, St. Laurent du Pont s krásným farním kostelem a novým velkolepým kostelem sv. Brunona.

V údolí tomto nás dohonil dostavník Grenoblský a jiný ještě povoz bylo viděti z druhé silnice z městyse Voiron, však jeden i druhý byl tak naplněn cestujícími všech stavů a pohlaví, že jsem v tom okamžení nelitoval oněch 20 franků; jel jsem jako pán samotn, kdežto by v dostavníku za velikého parna tělo i duše očištcové muky byly snášely. Dostavníky řečené v rozkošné dědině St. Laurent odpocínuly, my však jeli ihned dále do samých již hor Kartouzských. Nad míru to velebné divadlo přírodní: skalnaté hory nebetyčné, pralesy nej-hustší tu prolomeny, vymýřeny ku stavbě silnice dokonalé vedle potoku Gajer, jenž po celou trať dvouhodinné jízdy nejrozmanitější vodopády tvoří, prorýváje skály obrovské velikosti a zajímavého tvaru, nad propastmi krkolomnými cestovody a mosty s velikou umělostí vystavěny průkopy (tunely) s ohromnou obtíží protože do skal, prolomeny, . . . až tu konečně poslední zajiždku vykonav anebo raději poslední návrší pěšky dokončív staneš před samým klášteřem či vlastně městem Kartouzským.

Grande Chartreuse činí svým úplným zátiším, svou nepřístupností skoro doslovnou, svou odloučeností od celičkého světa, jakož i svou rozsáhlostí mocný dojem na přičozího — bohužel že jsem

vnitřní zátiší nezkusil, byloť právě přítomno četné a hlučné procesí z La Salette, takže to v hostinských pokojích (do vnitř kláštera nebyli jsme pro velký lomoz ani připuštěni) vypadalo jako — v hospodě. V prostorách jindy tak tichých dorážel k sluchu mému lomoz a živý hovor odcházejících, přicházejících, kupujících, prodávajících (fotografie, penízků, křížky a jiné upomínky na Kartouzy tyto původní, též — lihovinu líčkerku „Chartreuse“ velmi pronikavé lahodnosti), takže jsem se dlouho nemohl vzpamatovati. Ovšem to bylo více jen v hostinských pokojích, kde jsme i společnou večeři za 3 franky požili, k nížto se na chvíli i opat kláštera (nepřijímal však toho titulu, žádaje pouze „starším bratrem“ nazván býti) dostavil a ovšem — v pádu potřeby smí i Trappista i Kartuzian s hostmi neb na cestě mluvíti — s námi vesele rozprávěl. Rozumí se, že jsem hlavně s Don Louišem chtěl mluvíti, ale rozličné výmluvy (až později, neb že dnes nemožno pro veliký nával, — někdo dokonce tvrdil, že umřel, myslé totiž asi opata některého uslyšev se mne tázati po „Donu“) to překazily a tak jsem o hlavní účel své návštěvy přišel. Velezajímavé totiž muselo by býti, dozvěděti se příčiny, že princ ruský šel do Kartouz těch, a jak se mu zde vede; však milí čtenářové moji ničeho neztratili tímto mým nezdařením, neboť bych i v pádu rozmluvy s ním nic nemohl sdělit, an každému navštěvovateli přísné mlčení o rozmluvě ukládá.

Sklamán jsa takto v hlavní věci nalezl jsem nicméně potěšení velkého z překrásné přírody, z utěšeného kláštera na tak vysokých horách, že bouřka právě povstala pod námi byla a my do ní pak vjeli; povzbuzující to myšlenka: Kartuziani nad bouřemi přírody — i nad bouřemi světa vyvýšeni! A předce i nad těmi Kartouzy ještě vyšší hory k nebi se vypínají Grand Som — ještě

vyšší život nežli v Kartouzi té je v nebi! . . .

Podobně na hoře vysoké leží i arciklášter benediktinský na Monte Kasino čili na hoře Kasinské u města a stanice San Germano v Neapolsku, skoro prostředkem mezi Římem a Neapolí. Malebný to pohled na tu „svatou“ horu, na jejíž temeni nejvyšším rozprostírají se rozsáhlé budovy klášterní, jako hrad, jako pevnost, jako celé město; zvláště se strany Neapolské už z daleka viděti tento arciklášter, jenžto letos k 14. stoleté památce narození sv. Otce Benedikta 6. dubna, 12. září, zvláště ale o svatodušních svátcích (od 14. do 20. května) neslýchaný jindy počet cizých hostů, kněží, řeholníků, hodnostářů církevních i nejvyšších v posvátných svých prostorách přechovával. Však právě pro to veliké množství hostů nemohl jsem svatyně té tak toužebně kýžené dosti využiti, jak bylo vlastně v úmyslu mém. Množství společníků tvoří rozličnost rad, vlastně bezradí, proti nejlepšímu úmyslu povstane nepořádek, nelad, k tomu v Neapolsku celém panující žebrota dotírává omrzí i nejtrpělivější povahu a to vše a mnoho jiných okolností připravuje člověka o ten pravý poklid duše, o to svaté naladění mysli, jakýchž k dokonalejšímu užiti Monte Kasina je třeba. Jsme na nádraží San Germano, houf faccinů (nosičů břemen) nás obklopuje, nabízejí se drze k nošení zavazadla, drožkáři jeden přes druhého tleskají bičem a volají he, hi, ha a s ostatními jen možnými změnami samohlásek lákají nás k sobě, řada oslů nabízí osly vyvolávající ceny jízdní, k tomu žebraví lidé, dospělí i děti o almužnu prosí — ba neprosí ale trhají, derou se: — my jsme v pravém smyslu slova pitomi, nevědouce máme-li si sednouti do vozu, ovšem jen do blízkého města, nebo na osla, bojíce se dáti vaky z rukou, aby se nám neztratily, neb jeden dru-

hého ze společnosti ztrácí, jelikož ho už buď oslař nebo vozař dostal do svých tenat . . . zkrátka větší nepořádek se nedá mysliti, v úplném znění slova jsme byli tou luzou přepadeni.

Konečně jsme si s jedním opatem zjednali nosiče a šli pěšky na horu tu vysokou, tím spíše, an jsme za jedno neuměli jezdit, za druhé stálo v knize příruční (Bádekru), že je pohodlná cesta, že není daleko atd. Neradím však nikomu pěšky tuto cestu konati, zvláště v parnu slunečním; přes hodinu trvá velmi obtížná cesta točivá, všudy celé davy žebravého lidu všeho jen možného stáří, slunce páli, nohy klesají, pot se řine s čela ba s celého těla, ó jak tu zatoužíš po odpočinku v chládečku (u kaple sv. Školastiky, sv. Maura, ale scšlých) ještě více však po zbavení se těch žebráků . . . pravá to hora umučení, na níž nás pouze arcipat (jedoucí na koni svém vstříc Jeho Eminenci nejđ. panu karlinalovi Pitra z řádu benediktinského) potěšil svou laskavostí a přívětivostí neličenou. Konečně se blížíme temeni hory, již je slyšeti dělníky ve skalách (vyrábí se tam jistý druh mramoru k stavbám klášterním) kaple větší a zachovalejší sv. Benedikta budi v nás poněkud city zbožné, k jichžto vzbuzení posavad věru ani času nedalo ustavičné obsluhování nebo více vlastně odhánění žebráků, jichžto poslední houf odbyvše stojíme již u samé brány klášterní . . . jsme tudíž v klášteře Monte Kasinském.

Královští strážníci u vrat klášterních jsou nám svědectvím pravdy smutné, že i tento arciklášter s bohatou zvláště knihovnou a museum starožitností je za majetek národní prohlášen, za jehžto pouze dozorce tamnější řeholníci, od vlády italské se považují; kteréžto vědomí nás kráčeji dlouhou řadou schodů mohutných dlouhými a vysokými chodbami věru bolestně dojíhá. Však vidouce už veliké

množství cizých benediktinů, opatů, biskupů i arcibiskupů, z Itálie celé i Sicílie, z Francie, Belgie, Německa, Rakouska, ze Španěl a Portugalska, i z Anglie, ano i z Ameriky (tito poslední vesměs vous nosí), zapomínáme i na trudné poměry kláštera, i na přestálé nesnáze, spokojená mysl se vrací ano k nadšení dorůstá, těšíc se ve sboru tolika benediktinů z celého světa (bylo nás přes 100) na důstojné a horoucí oslavení památky společného sv. Otce, řeholního zakladatele. Vykázán každému zvláštní pokojíček (cela), na dveřích již tištěné jméno své nalezl jedenkaždý, pak i seznam všech účastníků slavnosti, jež i na rozích všech chodeb byl upevněn, i pořádek domácích na všechny ty dny slavnostní, i jiná oznámení tisknuta byla, neboť mají tam svou tiskárnu, i telegrafní úřad, i poštu, i gymnasium (collegio) i konvikt studujících (bohatších) i seminář chlapecký (pro chudší); sám ministr vlášský Nikotera má tam syna v konviktě.

Dělníci všeho druhu (malíři, sochaři, kameníci, zedníci a jiná řemesla) mají tam své dílny, služebnictvo své zvláštní příbytky; prelatura (oddělení pokojů opatových) rozsáhlá, řady cel o dvou poschodích krom základních sklepení v ohromném čtverci se rozšiřující a uprostřed toho čtverce budov velechrám mariánský s hrobem sv. Benedikta a sv. Školastiky (podzemní to kaple rozsáhlá s 3 oltáři, do níž po schodech v pravo a v levo od hlavního oltáře se sestupuje). Hlavní však svatyně Monte Kasínská jesti příbytek v posvátné věži svatého Benedikta v krásný kostel dvojité, o dvou poschodích se 7 oltáři, proměněný a letos o svatodušních svátcích posvěcený.

Ta věž totiž jest jedinký pozůstatek původního kláštera založeného sv. Benediktem, a kdežto ostatní celý klášter onen r. 580 — tudíž také letos památka 13stoletá, ovšem ale bolestná — loupežnými vpády Longobardů

byl vydrancován a zničen, jediná věž u vchodu původního kláštera, (s původním kamenem, na němž sv. Benedikt mrtvého chlapce vzkřísil — nad tím kamenem nyní oltář vzdělán jest) zůstala z větší části neporušena, byla pak při zbudování nynějšího kláštera s ostatní stavbou spojena v nynějším století během posledního dvacetiletí zdokonalena a v kostel proměněna proto, že sv. Otec Benedikt tuto věž za svůj příbytek si zvolil, tam řeholi svatou složil, tamtéž zjevením Božím v noční době od Boha byl omilostněn.

Umělci, nazvíce řeholníci Beuronští uměním malířským (v slohu nazvíce řeckém, poněkud hranatém) stavitelským a ozdobnickým okrášlili a okrašlují posud všechny prostranné místnosti toho posvátného příbytku Benediktova nyní proměněného v příbytek samého Boha svátostního, takže poutníci na sv. horu Kasínskou k hrobu sv. Benedikta už do letoška přečetní nyní ještě mnohem čtenější budou pro tuto zvláště památnou svatyni Boží.

Nad míru velebné byly to průvody řeholnictva v řasných a zdobných šatech řeholních, hodnostářů církevních v počtu as 50, všickni v infulách (biskupských čepicích) veškeré pak duchovenstvo s voskovicemi až 3 metrovými a skoro pokaždé novými; k tomu řada seminářů (chudších studujících) v církevním stejnokroji (černé komžičky a zdobné košilký s pozlacenými trápci), řada konvikťistů (bohatších studujících) v černém stejnokroji světském zůstávajících nazvíce čestné průvodčí (pažata) církevních hodnostářů; nad to skoro pokaždé davý lidstva nepřehledně, netoliko ve velmi prostranném velechrámu (hlavním kostele) nýbrž i v nádvořích (jen dvě nad míru prostranná jsou lidu přístupná, ostatní mezi samými byty řeholníků bývají uzavřena), v mohutných sloupořadích (dvoje po stranách dvoru svrchního — před kostelem, troje ve dvoře spodním) jmenovitě ale na

překrásném pavlanu „rájském“ (Loggia del Paradiso) nazvaném proto, že odtud nad míru utěšená vyhlídka s hůry na celé okolí, i na moře pry! A zde stála hlava vedle hlavy, kdo nemohl stoje ničeho viděti, sedl si na sloupky a zábradlí, a to vše se hemžilo jako v mraveništi, bzučelo jako v ohromném roji, ano pro tlačenci nesmírnou mnozí křičeli, vrískali, . . . takže vlastně o pravé pobožnosti často ani řeči býti nemohlo; a jen s tíží dovedl papežský ceremonář poněkudní ticho vyvolati při udělování papežského požehnání, jež svrchu jmenovaný kardinal a ochrance řádu benediktinského po hlavní slavnosti s nejvyššího stupně schoď k dolějšímu dvoru nad lidem pronášel, jehož však dle našeho zdání ani stý díl shromážděných účastným se nestal pro nemožnou ale k tomu přec potřebnou povahu myslí. Domácí arcipat (sám též biskupem je biskupství Monte Kasinského) nicméně při každé slavnosti nad míru potěšen a pohnut býval až k slzám patrným.

Svěcení kostela nového (ve věži), jako každé svěcení nového kostela vůbec nesmírně dlouho trvá, tam ještě více se protáhlo, an 7 oltářů hned se spolu nejen svétlo od 7 biskupů, nýbrž i mše sv. hned se na nich sloužily od 7 opatů, k čemuž pro uvarování se nepořádku nebyl lid připuštěn, ba ani řeholnictvo ne, pouze opatové. I viděl jsem při té příležitosti dobrý příklad jisté pani, která nemohouc do vnitř věže posvátné, opírala aspoň hlavu o zeď novosvatyně a se zavřenými očima, nedbajíc na lomoz lidstva ani na hlasitý jeho šepot a smích svůj rúženec se ustavičně modlila. Také já jsem druhého dne ve věži posvátné čili v nové svatyni Boží sloužil mši sv., k nížto jsem ovšem hned po 3. hodině musel vstávat.

Vůbec byly pro veliké množství duchovenstva se vším vykonáním po-

božností, zvláště se mši sv. veliké nesnáze; rozumí se, že každý si přál u samého hrobu sv. Benedikta celebrovati. Bylo však hned druhého dne vy-tisknuto nařízení, že se ten oltář a ještě 2 jiné výhradně mají ponechati pro hodnotáře církevní I museli jsme tudíž v takové době, kde ještě nikdo z nich nepřišel, před 4. hodinou býti na místě a jeden druhému ministrovati, kdož chtěli přece aspoň jednou u oltáře nad hrobem sv. Otce Benedikta sloužiti mši sv. Avšak i u ostatních oltářů v kostele velkém, v počtu as 15, nebylo možno často se dočkati po církevních hodinách (po kůru), pročež raději tyto se soukromně vykonali, a mnohý jen čekal k odsloužení mše sv. vyhledávaje si nějaký prázdny oltář; však všude jich čekalo 5, 8, co vše působilo starost, ochablost a tudíž to nemálo vadilo nadšenosti a roznicenosti k sloužení mše sv. potřebné a na Monte Kasině zvláště žádoucí.

Lid mezitím přicházel, odcházel, venkovský lid po kolenách se šoupal přes celý kostel až k hlavnímu oltáři, zpívaje litanie loretánské (latinsky) tak horoucně a pronikavě, že mohl duše vypustiti. Zatím při vši pobožnosti (přemnozí přijímali sv. svátosti) ta bujná krev vlášská někdy vyšlehala, když jako u mého oltáře se přihodilo, jeden přes druhého k němu se hrnul, jeden druhého odstrkávaje, druhý se bráně, ano opravdově do sebe se pustili 2 venkované! . . . jiní táborem se rozloživše po kostele do hlasitého šepotu, ano do učiněného hovoru a smíchu se dali.

Zniňuji se jenom ještě, že ze svého pokojíčku (II. poschodí, 6. čísla) nad míru utěšenou vyhlídku jsem měl na město S. Germano a celé vřkoli, zvláště na dráhu daleko bylo viděti s hůry, jako s oblak; jídelna ohromná (200 nás bylo, a ještě pro 200 a více bylo místa), poskytovala občerstvení tělesného —

o hlavní slavnosti i hudba nám hrála k tabuli — pobožnosti pak v kostele, tisíce světly kolkolem osvětleném, občerstvení duševního; že však už 5 dní tyto slavnosti trvaly, zase rád jsem se

s milým arciklášterem rozžehnal a ihned po ukončené poslední pobožnosti na nádraží skrze tytéž davy žebráků a Lazazaronů spěchaje ubíral jsem se po dráze k sv. Římu.

Děvečkám služebným.

Jest nyní listopad, měsíc to, kdež dolehavé prosby k nám se vznášejí; „smilujte se, slitujte se,“ tak jest jakoby zavznívalo ustavičně; ve chrámech, obzvláště ale na hřbitovech hejno neviditelných žebrákův k nám o almužnu úpěnlivě volá. Již víš, jaké žebráky to míním. Jest pravdou, že nuznou jsi a že málo sobě můžeš zahospodařiti, abys mohla hojnou almužnu udělovati, než předece jsi bohatou, ano snad bohatší býti můžeš než kdo jiný, neb stav Tvůj k velikému bohatství Tobě dopomoci může, a proto prosím Tě buď hodně štědrá ze svého bohatství k oněm neviditelným žebrákům — duším to v mukách očisticových.

Jsi-li v posvěcující milosti, bez těžkého smrtelného hříchu, tu vše, co myslíš, mluvíš a jednáš z lásky Bohu, Jemu ku cti a chvále, z dobrého úmyslu, Tebe obohacuje a zásluhy pro království nebeské Tobě získá. Ejhle! takto každou chvíli zásluh nabýváš, jaké bohatství sobě za den nashromážditi můžeš a jmenovitě tenkrát, když mnoho protivného snášeti musíš.

Nuže, z těchto zásluh mileráda uštědřuj almužnu duším v očistci; vykonej tu neb onu kratinkou modlitbu, aneb něčemu odpornému a trpkému ráda se podrob, toho neb onoho dovoleného se zřekni a duším v očistci to přivlastni, takto hojnou almužnu jim poskytněš. Obzvláště ráda na ty které osoby, za

teré se modliti máš, pamatuj. Tu neb onu krátkou modlitbu odpustkovou třebaš:

„Ježíši můj, milosrdenství!“ „Ježíši, můj Bože, miluji Tě nade všecko!“ „Nejsladší Ježíši, nebuď mi soudcem, ale Spasitelem!“ „Ježíši tichý a pokorný srdcem, učíš srdce mé dle srdce Tvého!“ „Sladké Srdce Ježíšovo, budiž mou láskou!“ „Ó Panovnice má! Ó Matko má! Pomni, že jsem Tvým. Zachovej a zastávej mne jako vlastnictví své a majetek svýj!“ „Ježíši, Maria, Josefo, Vám věnuji srdce své i duši svou; Ježíši, Maria, Josefo, stávejte při mně v posledním boji; Ježíši, Maria, Josefo, s Vámi at v pokoji odejde duše má!“ skroušeně se pomodli a odpustek na ní udělený té neb oně duši, třebaš svému otcí, matce, bratru, té které děvočce atd. přivlastni.

Čiň tak a přemnoho orodovníkův sobě získáš tam u trůnu Velebnosti Boží. Ti, kterým pomáháš, nezapomenou na proukázané dobro, ale stonásobně Tobě to nahradí, když se do nebe dostanou.

Kdykoli duši z očistce vysvoboditi pomáháme, di Spasitel i k nám a řekne to opět v den posledního soudu: „Věznům jsem byl a vysvobodili jste mne; neboť cokoli jste jedné z těchto ubohých duší, jenž v mne věří, učinili, mně jste učinili.“ Snažme se tedy mnoho takýchto vězňů vysvoboditi, pamětlivi jsouce okovů jejich, jako bychom jimi sami spoutáni byli.

Nezapomeň též na nejubožší duši ze všech — na duši svou. Lépe jest

nyní za hříchy trpěti, než na onen život tím odkládati. Ještě lépe však jest něčeho se nedopustiti v životě tomto, zač bychom zde neb tam trpěti museli.

Mrtví zrovna na nás volají: „Čím jste vy nyní, tím jsme my též byli; čím my nyní jsme, tím i vy budete. Čiňtež dobře, dokud můžete a žijete. Co na nás vidíte, brzy sami zkusíte.“

Nuže:

„Odpočiňte v pokoji po boji, věrné dušičky, království nebeského dědičky.

Na přimluvu své Rodičky
odpusť dušičkám v očistci.
Kriste, dej jim milost svou,
ať se k Tobě dostanou!
Nám pak živým zde na světě,
uděl milosti své svatě,
bychom šťastně skonali,
s nimi se tam shledali!“

Čiň, jakž Tobě radím a oč Tebe
prosí vroucně

Tvá upřímná kmotra

J o s o f a.

Úcta sv. Klimenta mezi Slovy. Svätý Otec náš Lev XIII. naporučil v oběžném listu svém od 30. září letošního roku — který jsme v celém znění otiskli podle překladu „Čecha“ — blahosklonně a milostivě, aby svátek svätých apoštolů slovanských Cyrilla i Methoděje po veškeré církvi obecné dne 5. července, jakož předehůdce jeho slavné paměti Pius IX. r. 1863 k oslavě slavnosti tisícileté pro země koruny české to byl ustanovil, budoucně konán byl. Tot zajisté veleradostný zjev a nejjasnější důkaz otcovské v pravdě lásky sv. Otce nynějšího k veškerému Slovanstvu, to jest ku všem zemím a krajinám slovanským a všem jejich obyvatelům. Leč tak upřímná láska vyzývá nás k vděčnosti odměnné, k obětovnosti a věrnosti skálopevné. Úcta Cyrillo-Methodějská byla vždy jemně a těsně spojena s úctou svato-Klimentskou. Vždyť bylo nalezení ostatkův svätého Klimenta na ostrově černého moře blíž města Chersonu (nyni Sebastopolu na poloostrově Krymském) významným dějem prozřetelnosti Božské, dle slova dra. Ginzla v jeho dějinách slovanských apoštolů ssv. Cyrilla i Methoděje, pro život těchže svätých bratrů, ano, jakž doložití nám dlužno, i pro život a budoucnost veškerého Slovanstva.

Památku sv. Klimenta, papeže i mučénika, koná církev římská dne 23. listopadu. Ať téhož dne každé věrné a upřímné srdce slovanské vděčně tu velikou pravdu dějepisnou uváží a dle ní jedná. Celá řada chrámův a kaplí svato-Klimentských naznačuje cestu apoštolskou sv. Cyrilla i Methoděje od břehův černého moře až k moři jaderskému, od Cařihradu a Solúně až na Moravu, do Čech a do Haliče, a konečně do Říma. Ano i v staroslavném Kijevě ruském ctěna jest hlava sv. Klimenta, papeže římského. Tot velmi významné a památné jest pro všechny Slovy. Chrámy a kaple svato-Klimentské jsou jako dějepisné stopy v monumentální milířové blahodárné činnosti apoštolské sv. Cyrilla i Methoděje, jakož i tisícleté památníky jejich pravověrnosti katolické a úcty k stolici římské.

Tělo sv. Klimenta mělo býti pochováno v Římě. Vědomo z dějin českých, že kníže Břetislav, zakladatel kláštera Rajhradského na Moravě, dal raziti svým časem peníze české s nápisem „Clemens!“ Toto jméno svätce římského Klimenta bylo tudíž jako heslem pravověrnosti katolické mezi Slovy vůbec. Podivno věru, že i v starožitém knize latinské, zajisté tisícileté, v klášteře Rajhradském, nadepsané:

„Martyrologium Odonis“ to jest v knize dějův mučnických od sv. Odoná, k 23. listopadu (VIII. Kl. Dec.) na listu 125 a) zvláštní čarou naznačeno a vyznačeno jest mučnickví sv. Klimenta, papeže římského, jakož i sv. panny Flavie Domitilly, s poznámkou na pravo samého kraje listu litery kyrillské „n“, což znamená „papa“ čili papež, jakož i na mnohých jiných místech téže knihy s poznámkami kyrillskými, kdekoli známka děje se o některém svatém papeži římském, a s památným úryvkem kyrillským z výkladu sv. Jana Zlatoustého na slavnost Narození blahoslavené Marie Panny. Toť nad slunce jasnější důkazo pravověrnosti katolické ssv. Cyrilla i Methoděje, jakož i neméně jejich uče-

nikáv. Místo o sv. Klimentu zní v překladu takto: „Narozeniny sv. Klimenta, jenž v pronásledování Trajana mučnicktím korunován jest byl; tehdy i nejjasnější a přebážená služebnice Boží Flavia Domitilla, kteráž byla neteří Flavia Klimenta konsula od sestry a svatým Klimentem posvátný závoj k zachování čistoty obdržela a posvěcena prý byla, pro vyznání Krista věnované s mnohými jinými na ostrov Pontia do vyhnanství poslána byvši, dlouhé tam mučnicktví trpěla.“ O tomto místě významném nábožně rozjijeme dne 23. listopadu každého roku, následujícíe jasný příklad hrdinnosti a stálosti u víře sv. Klimenta i sv. panny Flavie Domitilly.

Milodary B. Srdece Páně.

Z Jihlavy vzdává M. B. nejvronečší díky Bohorodičce za udělení milosti, pomoci a ulehčení v starostech, jež se mně dostalo pátého dne 9denní pobožnosti k Panně Marii Filipsofské.

Z Přerova vzdávají jisté osoby díky nejsv. Srdeci P. Ježíše a nejbl. P. Marii za vyslyšení prosby v devítidenní pobožnosti Filipsofské.

Z Roketnice vzdává A. P. vřelě díky B. Srdeci P. a nejbl. P. Marii že vyslyšena byla a zachráněna před hroziící povodní. Bylo to na začátku srpna,

když Bečva po druhé vystoupila, a záplavou hrozila. V tom nebezpečí vzala A. P. se svými dítky útočiště k B. Srdeci P. a P. Marii a byli vyslyšeni. Proud obrátil se jiným směrem a neštěstí odvráceno.

Z Opočenska vzdává díky nejsv. Srdeci P. jedna matka za šťastný porod. Když totiž v nebezpečení života k témuž nejsladšímu Srdeci útočiště vzala a uveřejnění dosažené pomoci byla slíbila, okamžitě vyslyšena jest a zachována při životě ona i dítko její. Budiž za to nejsv. Srdece pochváleno!

Zájmy Krista Pána v různých zemích.

Rakousko. Pro rakouské Slovany zvlášť a Jihoslovany vůbec potěšitelná zpráva jest, že sv. Otec rozšířil slavnost sv. Cyrilla a Methoda na celou katolickou církev, kdež dříve jen v Čechách a slavnostně na Moravě konána byla. Slovanští národové děkují totiž obrácení se ku křesťanství hlavně

neumorné činnosti bratří Cyrilla a Methoda, an dílem společně, dílem každý zvlášť kázali evangelium Chazarům na Chersonesu, Bulharům, Bosňákům, Chorvatům, Moravanům, Polákům, Čechům a Rusům, všude kladouce základy křesťanstva, na nichž dále stavěno a více nezbouráno bylo. Tyto zásluhy pojišťují oběma svatým

mnžům nehynoucí památku zvlášt u národů slovanských, kteří křesťané jsou. Mezi těmito dávno již památka jejich v církevním oficiu při mši sv. konána byla a sice dne 5. července. Avšak ti mužové dobyli si zásluh též pro celou církev a proto sv. Otec nařídil, aby církevní hodinky a mše sv. ku počtě jejich po vsi zemi katolické konány byly. Sv. Otec dokazuje touto novou encyklikou, že si pečlivě všímá národů všech a my doufáme, že tímto šlechetným skutkem prokázáným národu slovanskému získá si přízně i tam, kde až posud vlažnost a odpor panovaly. Jest vidno, že papež Lev XIII. poznal dobře úlohu svou jakožto prvního apoštola všech lidí a že moudře si počíná jako pravý nástupce Kristův, jenž přišel hlásat evangelium všemu světu. Dejž Bůh, aby tato oslava sv. Cyrilla a Metoděje přitáhla bratry naše na Východě a na Jihu do lůna církve samospasitelné! Ostatně koná římská Stolica s Ruskem ohledně Polsky a Podlachie, s Rumunskem a Rakonskem ohledně Bosny a Hercegoviny vyjednávání, aby v těch zemích církevní záležitosti brzo nspřádány byly.

Zaznamenáváme též potěšitelnou zprávu, že rakouský ministr kultu dal přísné nařízení, aby žactvo pilně četřilo návštěvy chrámu Páně a aby učitelé dbali cvičení se v písniích náboženských. I ohledně obtížné návštěvy školy osmileté vyzývá ministr všechny rady zemské, aby podaly dobrozdání, zdali by nebyla vhodná úleva a zdali by nebylo radno, opět zavést pouze šestiletou návštěvu. My pro tuto rozhodně se přimlouváme, ne snad, že bychom nechtěli pokroku v učení ani z ohledů osobních, nýbrž jedině z lásky k lidu, jenž za naší doby dosti již jest sevrěn a pro chudobu k nesnešení nese drahý náklad, jaký s novým zřizováním školním spojen jest. Naše zásada vždy jest: Ne mnoho uměti — nýbrž důkladně. „Unius libri lectorem

timeo“ říkával již pohan Cicero. Též nejsme proto, aby středních škol stále přibývalo. Poslední zkušenost nás učí, že se vychovává mnoho poloučených proletarištů a praktických mužů ubývá.

Těž se více dává příležitost židům, kteří majíce peníze v ruce, tím snadno své syny do škol posýlati mohou. Vždyť pozorováno z posledních výkazů jednotlivých gymnasií, že židovské žactvo proti křesťanskému nesmírně se zmohlo. Tak ku př. mezi 7000 žáky v 24 gymnasiích a realkách Vídeňských jest 5000 křesť. a 2000 židovských. Kdežto obyvatelstvo Vídně čítá jen 8% židů, navštěvuje jich 40% střední školy. Z toho patrnó, kolik z křesťanských daní ku vzdělání židů ročně vydati se musí.

Stran náboženství přišlo nové nařízení, dle něhož na školách, kde dvě neb více tříd se vztahuje, k vyučování náboženství dvě hodiny týdně nestačí. Pro ty zavést se musí hodin více. Uznává se tedy již na hoře, jak potřebno jest vyučování sv. náboženství. Jest ještě žádoueno, aby duchovní učitelé sv. náboženství aspoň na roveň postavení byli s řádnými učiteli, kdežto nyní nemají ani hlasu v učitelských konferencích!!

V Sa r a j e v e položen již slavnostním způsobem základní kámen ku katolické kathedralce a zavedena v celém Rakousku sbírka. Říšský finanční ministr vydal k arcibiskupům Vídeňskému, Solnohradskému, Hradištskému, Pražskému, Olomouckému, Lvovskému, Vratislavskému, biskupu Krakovskému, řeckokatolickému arcibiskupu Lvovskému a tamnějšímu armenskému arcibiskupu svolání, v němž jich žádá za příspěvky. Díky Bohu! Krok již učiněn!

Německo. Dóm v Kolíně na Rýnu dokonán. Dne 16. října byl slavnostně přijat od pruského dvora. K slavnosti dostavili se císař Vilém s císařovnou a s dvořeninstvem. Protestantký vladář

béře podíl na slavnosti výhradně katolické. Než toho použili liberalové vykřikující, že přítomnost císařova jediné nesla ráz politický — ráz německo-nationální a že tu oslavováno vlastně umění bez ohledu na účel dómu. Avšak ať si z toho liberalové dělají kapitál pro sebe nebo nic — císař na slavnosti byl a katolíci mají ji za slavnost ryze nábožensko-katolickou. Jedině to železi jest, že pán dómu, arcibiskup, ve vyhnanství tráví život svůj. Proto katolíci zúčastnili se toliko církevních obřadů, vyhýbajíce se všem slavnostem světským, aby takto na jevo dali svou žalost nad ztrátou svého pastýře. Ano usnesli se při té příležitosti podati císaři pamětní list, v němž upozorňují na všechny skutky bojem kulturním spůsobené. V Berlíně a na dvoře jsou tímto obratným chováním se katolíků Porynských velmi udiveni a stěžují si na neshody posud stávající. Liberalové se domnívali, že budou katolíci tomu povděční, když dóm se dostaví — a že tím boj kulturní jaksi i od lidu schválení dojde. Ale katolíci znají své Papehaimské! My pak nabýváme opět z toho přesvědčení, že katolická církev všude má největší váhu, proto o ni všickni se derou!

Nemůžeme opomenouti zmíniti se též o novém nařízení pruském ohledně kázně školní, která liberální dobou tak zlidštila, že by pomalu děti pro samou lidskost či humanitu naprosto zdivočily. Nařízení to zní: 1. Učitel může tělesných trestů užívati, když byl všech ostatních prostředků vychovacích použil; 2. musí se zdržeti všeho náruživého rozčilení; má pravidelně po vyučování tělesné tresty vykonávati; 4. musí-li ale při vyučování trestati, děj se to na svobodném místě třídy; 5. v nejnižších třídách užívati se bude metly, ve vyšších ohebné hůlky, která nesmí býti jednoho centimetru silnější; 6. všechny ostatní nástroje trestací jsou zakázány; 7. učitel má do

třídní knihy zaznamenávati, kdy trestal, proč a čím; 8. nástroje ku trestání se mají uschovati ve školní skříni; 9. okresní inšpektor může při zneužívání práva trestného naříditi, že smí učitel jen u přítomnosti místního inšpektora aneb k tomu cíli vyslaného spoluúda místní rady tělesně trestati.“ — Staré přísloví: „Metla vyhání děti z pekla“ přichází opět k plné platnosti. Inu nynější doba bude tak dlouho zkoušeti to ono, až konečně se vrátí ke starým osvědčeným zásadám. Kdo nechce poslouchati, musí cítiti. Toť pravá humanita!

Belgie. Kdežto v Rakousku pilně pracuje liberalismus o tom, aby nationalní štvaničí různé národy říše mezi sebou jen dost rozdvoji, přičinují se hlavní vůdcové internationalního převratu cestou školy děti křesťanských rodičů ve všech zemích odkřesťanštili. I pořádky internationalní sjezdy k tomu končí. Takový odbývání toho času v Bruselu. Obeslán byl od 2000 učitelů a učitelek a podílníků z rozličných zemí. Rokováno tam o stupních vyučování od národní školy až k universitám. V technicko-pedagogických otázkách panovala veliká různost. Sjednocenost však docílena v nenávisti proti křesťanskému vychování mládeže. Velmistř belgických zednářů vystoupil a prohlásil náboženské vyučování ve škole za nedostatečné pro mravnost; beznáboženské však vyučování čistí a tříbí a sice lépe než kazatelna a zpovědnice. Jeden Francouz tvrdil: za naší doby převzalo vědomí úřad náboženství. A jistý francouzský ředitel školy ujišťoval, že všechna náboženství se soustavou vychovavací jdou vstříc zahynuti. Jeden Portugis žádal, aby budoucně zvláště ženy odtrženy byly všemu vlivu náboženskému. Konečně přečteno dobrozdání atheisty Häckla profesora z Jeny, jenž žádal: aby vyšší vyučování nižádným způsobem se více nestaralo o náboženské přesvěd-

čení lidu; každý učitel vysokých škol ať je úplně svoboden ve vyučování!

Každý člověk zdravého úsudku sám nahlídne, kam takověto moderní zásady povedou. Zloba musí se vybouriti! Po bouři bývá pak jasno. Nám netřeba báti se takověchto výstředních bláznů. Ti byli vždy a budou vždy! Církev tím jen získá.

Za trvání tohoto kongresu zasedali též v Bruselu mezinárodní atheisté. Francouzové, Angličané, Belgičané,

Němci, mužové i ženy shromážděni byli. Ujednáno tu: „člověčenstvo vymanití ze všech náboženských ideí.“ Belgicko má již 25, Anglie 60, Amerika 150 takových spolků beznáboženských. Řeči dábelského obsahu tu držány, jichž obsah vrcholil v tomto: výpověď války proti Bohu, církvi a duchovenstvu a vládám, které posud křesťanství se zastávají. Heslem bylo jim: Zničení náboženství! Uvidíme, kam tato zloba pekelná přivede! —

V měsíci listopadu

modleme se za zachování katolického učení v Belgicku.

Katolíci v Belgicku dávají nyní všem křesťanským bojovníkům „za pravdu a právo“ velmi krásný příklad, jenž jest následování hodný. Zvítězivše nad předními zednáři v ohledu občanském, obrátili svou pozornost na vyučování a tak se slavně nad svými nepřátely pomstili. Ukázali všem katolíkům celého světa cestu ku vítězství. Poněvadž máme všickni tentýž boj vésti s tímtež nepřitelem jako v Belgicku, nebude na škodu, když čtenářům našim rejdy zednářů krátce podáme a s jich plány seznámíme a pak šťastný výsledek pro katolíky vesměs, zvláště ohledně katolického vyučování, modlitbě doporučíme.

Kdežto v jiných zemích potajmu drželi se zednáři, objevili se nejprve v Belgicku s úplnou svobodomyšlností. Jich plán jest dobře promyšlen. Aby k cíli svému dospěli, vypudili ze škol křesťanské vyučování, tvrdíce, že vychování náleží státu a že stát ohledně náboženství má zachovati přísnou nestrannost. Komu se líbí, ten prý může nábožensky vychován býti, když totiž rodiči tak chtějí. Tento plán se uskutečnil v Belgicku zákonem vydaným roku 1879. Aby zákon ten provedli, mluvili veřejně všude, a psali ve všech novinách o svém oblažení lidstva a naplňovali celý svět těmi nejhanebnějšími lžemi. Tak mluvil jeden zednář v sezení následovně: „Jedna mrtvola tíží celý svět, ona zastavuje cestu pokroku. Ta mrtvola jest katolicismus . . . To jest ona mrtvola, bratří moji, které nyní ve tvář patříme, a jestliže ji neshodíme do propasti, neprovedeme záměrů svých.“ Tak mluvil ten, jenž zaujal křeslo ministra vyučování! To věděli dobře, že katolíci se budou brániti. Neboť obecné školy byly od biskupů založeny. Učitelky byly ponejvíce ještě z církevních řádů. Školy byly nadané. A to všecko bylo katolíkům odňato ve prospěch neznábožského vychování. A nyní počali utiskovati jak žáky škol křesťanských, tak i učitele jejich a podporovali všemožně neznabohy a vychovatele jejich. Každý katolík viděl dobře, že to všecko jest jen zášť a nenávisť proti katolickému náboženství a viděl též, že stát přestal zachovávat nestrannost a počal nepřátelsky vystupovati. Nestarali se zednáři ani o Boha, ani o náboženství, jež řídí život náš, ani o církev. Oni zapírali ta nejsv. práva, ustanovili na školách pouhé neznabohy, kteří dětem ani nedovolili mluvit o Bohu, o Kristu, o církvi. Takové vychování musí nutně v dítku zničiti veškeru víru, náboženství i veškeru mravnost. Knihy se tiskly na základu zásad pouze zednářských.

A když biskupové v listech pastýřských aneb kněží na kazatelkách katolickým vysvětlovali bezpráví zednářů, tu se strnul po celém Belgicku nesmírný křik.

Tak to zůstati nemohlo; rodičové katoličtí nesmí ditky nechati vychovati v takových školách neznabožských. A odtud pocházely ty nářky a rozličné dopisy, akož i řeči proti bezpráví a tyranství zednářů. Muselo se tomu odpomoci. Počali se všude protivití a jednoty zakládati proti neznabožskému vychování. V každé farnosti totiž utvořil se spolek sestávající z čelných katolických osob, jimž předsedal farář; z těchto spolků sestavil se výbor, v němž byli zastoupeny osobnosti celé provincie, a vyvolili si za předsedu biskupa. V té jednotě byli vynikající mužové jak z občanů, tak z úředníků, právníků ano i z nejvyšších úřadů. Tato jednotna postavila se proti státnímu vyučování a zastává pouze vyučování katolické a sice zaujala se této své úlohy vši silou a mocnou rukou, tak že není-li výsledek šťastný ještě dosud dosažen, tedy jistě se uskuteční budoucně. A jak to činí ta jednotna? Nyní jest při každé farně čistě katolická škola, do níž se zrovna tlačí ditky opustivše školu státní. Všude povstávají školy katolické a zkvétají; žáků i učitelů přibývá, kdežto školy státní se prázdňí. Co se týká podpory katolických škol, dává, kdo má mnoho, dá mnoho, a kdo málo, dá málo. A skutečně záhřý katolík nechce zůstatí pozadu při tomto národním podniku. Kněží předcházejí všude dobrým příkladem. Má-li takový kněz soukromé jmění, vynaloží je milerád na založení katolické školy farní. Příkladem svých pastýřů následují též laikové ne snad z přinucení, nýbrž docela ze svobodné vůle, buďto zakládají školy aneb je opatřují potřebným nářadím. Každý se považuje za šťastného, že může pro Boha a pro církve nějakou přinést obět. Na penězích sešlo se 20 milionů a na jiných příspěvcích 10 milionů, tedy souhrnem přispěli katolíci na vystavění katolických škol 30 miliony a čítá se jen 5 milionů obyvatelstva v celém Belgicku. Jak krásný to čin! Jak následování hodný to skutek! A kdyby se zednáři na hlavu postavili, nepřemohou církve katolickou; tak by to mělo býti všude! Jen žádná liknavost a lhostejnost! Zaujímejme se horlivě katolických škol!

Děkovatí bychom měli těmto horlivým katolíkům, že nám dali tak krásný příklad horlivosti pro sv. náboženství. Na důkaz, že uznáváme snahy jejich, modleme se všickni pro tento měsíc, aby nejen Belgičané, ale i ostatní katolíci dosáhli vítězství nad zednáři. Vědomí nemožného sjednocení s nepřátely Ježíše Krista, jich pokrytecká svoboda, za níž skrývají to největší tyranství, ty smutné následky pro celé človecenstvo, jaké pocházejí z jich nauky neznabožství; — a na jiné straně, to nebezpečí pro duše dítek, hanobení sv. náboženství, církve sv., náměstka Kristova: to všecko by nás mělo polnouti ku nejvroucenější modlitbě za šťastný výsledek boje tohoto, totiž křesťansko-katolického vychování mládeže nejen v Belgicku ale ve všech ostatních, zejména našich zemích slovanských, kdež sv. apoštolové naši Cyrill a Methoděj tak pilně a blahodárně působili, že došli nyní uznání celého katolického světa. Ovoce naší modlitby složme pak v Prozřetelnost Božskou, která kroky naše a děje veškerého lidstva řídí.

Modlitba. O Ježíši! skrze nepočkvrněné Srdce Marie P. obětují Tobě všechny modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly, ve kterých se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětují za zachování křesťanského vychování mládeže v Belgicku. O Ježíši, nedopusť, aby ditky této katolické země Tobě odcizeny byly ďábelským návodem a popřejž zdaru snahám těch, kteří chtějí Tobě zachovati tyto předrahé duše. Amen.

Mařla poroDILa Ježíše přeLaskaVého SpasITeLe sVěta:
VeseL se a pLešej VšeCko stVoření!

A d v e n t.

V hustomlžné zahalen jsa chmury,
v temnotách se svíjí truchlý svět;
zmizel z lučin pestrobarvý květ,
nepadá již lesklá rosa s hůry.

Zlatých klasu želi rodné zůry,
pozbyla svých plodů stromů snět,
v hájích neuslyšíš písňe znět,
odletěly ptactva zpěvně kůry.

Tak i lidstvo chorých ve tmách
tkvělo,
nevěry je slepil vešker druh,
nade duchem vladařilo tělo.

Tak lid plakal rajských ztrátu
slastí,
až tuu s nebe seslán Ůlověk—Bůh,
jenž zděl cestu do nebeských vlastí.

Křesťanská rodina podle Srdce Ježíšova.

VIII.

Křesťanská služka podle Srdce Páně.

Díví se snad některý čtenář neb čtenářka „Školy“ tomu, že do kruhu křesťanské rodiny počítám i čeled, a že tuto několik upřímných slov hodlám promluvit ku křesťanské služce, ku čeledinu křesťanskému? Ó nepozastavuj se nikdo nad tím, nýbrž věz, že v rodině vůbec důležitou úlohu hraje služka i služebník, a že začasť veliký vliv mají na život celé rodiny a zvláště na vychování dítek, a potom že otec i matka rodiny velikou pozornost by měli své domácí čeledi věnovati. Ano věz, že právě tento služebný stav za časů našich sám sobě zanechán má nejvíce zapotřebí dobré rady, duchovního poučení a napomenutí. Bohužel ale málo kde se jim toho dostane, a proto chci i těmto údům křesťanské rodiny postaviti sem vzory, aby se učili býti sluhy podle Srdce Páně; a sice pro dnes stůj zde obraz sv. křesťanské služby podle Srdce Božího, totiž sv. **Notburgy**, jejížto výroční památka na 14. září připadá.

K snadnějšímu přehlednutí jejího bohumilého života učiním tři odstavce.

1. Největší na světě umění.

V zemi Tirolské ve vsi jménem Rottenburg žil v 13. století se svou manželkou poctivý muž, svého řemesla kloboučník. Byli asi oba bohabojní a věřící křesťané; neboť strom poznává se nejlépe po ovoci, a ovoce těchto manželů bylo dítko, kteréž později svým rodičům bylo k největší cti, mnohým trpícím nuzákům k potěšení a až podnes v celém křesťanstvu u vyšší cti se chová, než ta největší císařovna světa.

Dítě to narodilo se jim r. 1265, a obdrželo na křtu sv. jméno Notburga, které v řeči německé značí asi tolik, jako „hrad k ochraně nouzí sevřených.“

Každému zajisté otcí a každé matce, kdykoliv stojí u kolébky svého novorozeňátka, tane na mysli úzkostlivá a spolu všetečná otázka: „co asi bude z tohoto dítěte?“ — Otázka ta pravím jest zcela zbytečná; neboť nelze na ni odpověď dáti, a darmo tedy o tom člověk přemýšlí. Užitečnější ale a důležitější jak pro rodiče, tak pro dítě jest ta otázka: „co má jednou z dítěte býti? nebo tu je odpověď možná, a já ji sem hned napíšu, nebo pak teprve dobře pochopíme význam a váhu ctnostného života sv. Notburgy.

Každý totiž člověk nemůže býti na př. věhlasným malířem — hudebníkem aneb podobným umělcem, k tomu nemá každý vlohy a nadání. Avšak jedenkaždý má a může se státi něčím více, má a musí znáti umění všech umění, totiž umění státi se svatým, aby hoden byl jedenkrátě býti postavenu v nebesích před svatým a čistým okem Božím. Tim se má každé dítě lidské bez výminky státi. To je to umění, které každý musí znáti a proto také každý má pro ně vlohy. A kdyby si milý čtenáři znal umění všeho světa, toto ale neznal, — pak ti všecko ostatní nic neprospěje; tak jako hladovému žebráku bez chleba nic nepomůže, umí-li sebe krásněji zpívati; zahyne ubožák hladu i se svým krásným zpěvem.

Na štěstí ale lze si důležité to umění tak snadno získati, jako žádné jiné na světě. Vlohy k umění, kterému koliv, přináší si člověk již při svém narozeňání na svět; třeba mu jen pak u nějakého dobrého mistra se vzdělati a vyvíčiti. Podobně obdrží každý křesťan při druhém svém znovuzrození na křtu sv. vlohy k tomu státi se jedenkrátě svatým. Zde mu udělí totiž Bůh, Otec nebeský

Ducha svatého se všemi sedmero dary jeho. Tyto pak vlohy vzdělávatí můžeš vsudy, na celém světě, jak daleko jen církev katolická — tato mistrice svatého umění — své školy má. Ano pro toto vzdělání není ti třeba jezdit ani do Říma, ani do Paříže, není ti třeba vůbec žádných penězitéch výloh; ano, ty nemusíš být ani velkým učencem, ani divotvůrcem, ani prorokem; ano, ty nemusíš ani rány Kristovy na svém těle na odliv nosití, ty nemusíš žádné nové řády a kláštery zakládati, ani národy pohanské na křesťanskou víru obracetí — nic podobného! zůstaň jen nízkým a prostým, chudým a nepatrným člověkem; ano, buďsi třeba jen opuštěnou, opovrženou služkou: a předece nicméně můžeš — ba musíš ono umění znáti, sice běda ti zde na zemi, a ještě hůře tam na věčnosti; nebo věz a rozvaž si to dobře — v onen poslední den soudní budeš buď svatým — anebo zatracencem! prostřední cesty tu nebude žádné!

Nuže, a v čem vlastně umění to záleží? To se dá dvěma krátkými slovy říci, a ta jsou: „**služ Bohu!**“ Nebo ptej se všech těch světců a světic tam v nebi, co činili zde na zemi, že se do nebe dostali, a všickni ti odpoví jedním hlasem, že nic jiného, než že sloužili Bohu. Vždyť i královna všech Svätých, Maria Panna, matka Nejvyššího, vyjádřila celou svou svatost tím krásným slovem: „Aj, já dívka (služka) Páně!“

A abychom to všickni na zemi žijící lidé dobře pochopili a nahlédli, že skutečně v tomto ohledu neplatí žádný rozdíl stavu, stáří, rodu, povolání neb důstojnosti, nýbrž že tu jedině platí služba Bohu, vzal již nyní Bůh ze všech stavů lidských svaté a svěťice k sobě do nebe, tak že nikdo již se nemůže vymlouvatí na svůj stav a jiné okolnosti, že se nemohl svatým státi. Nikdo nemůžeš na př. říci: já jsem příliš chud,

nebo jsem z příliš nízkého rodu, jsem příliš nevzdělaný a neučený, nemohu na světě nic velikého a zvláštního vykonati; aneb já mám příliš mnoho práce a starosti, mé povolání překáží mi v tom, že nemohu svatým býtí. Nebo viz! právě v takových okolnostech, právě taková byla Notburga, a předece v tom nejnížším stavu jsouc postavena stala se velikou a nad jiné ctěnou světicí Boží! Co o ní životopis vypravuje, není také nic znamenitého, ale vypravuje to, že život její byl svatý, a na tom jest zajisté dosti! Víme, že svá slova, myšlenky i skutky řídila přísně podle vůle Boží, aby jimi Jemu sloužila; víme, že tím úmyslem svým dodávala každému sebe menšímu skutku ceny, vzácnosti a lesku, tak že oko Boží na sebe obrátila, kterýž ji věčnou slávou a blažeností odměnil. A právě proto, že život svaté Notburgy jest tak krátký a jednoduchý, hodí se k poučení všem lidem.

Dítě kloboučnickovo stalo se dítětem Boha nejvyššího; nízká, prostá a od lidí nepovšimnutá dívka — vysoce ctěnou světicí v nebi; — nejnížší chudoba spojena tu s nejvyšší vznešeností! Kněžna, královna, nejsouc jako Notburga služkou Páně, jest a zůstane vedle ní jako kopřiva vedle královské růže, jako otlučený střep skla vedle lesknoucího diamantu! —

Tolik co předmluva, a nyní budeme bedlivě stopovati cestu života, po níž Notburga na světě kráčela hledice pilně k tomu, kterak a čím se vsudy osvědčila jakožto věrná služka Boží.

2. V panské službě.

Za těchže dob, kdy naše Notburga se narodila, vládl na nedalekém zámku Rottenburku rytíř Jindřich, který nejen u Moinharda, panujícího v Tirolsku, u vysoké cti a vážnosti stál, ale v celé zemi vůbec za nejmocejšího a nejbohatšího rytíře platil. Rottenburk, jeho sídelní hrad byl tedy toho času vzne-

šený panský dům, kde panovala nádhera, kde bylo množství služebnictva, kam často zavítaly vznešené návštěvy z celého vítkoli.

Jednoho dne vcházela vysokou branou téhož hradu prostá dívka, kteréž si sotva kdo povšimnul. Tím více ale hleděl na ni s hůry Otec nebeský, jak s nevinným, skromným a pokorným srdcem do hradu kráčí. Byloť to Jeho dítka, dcera kloboučnickova — naše Notburga. Tehdáž se psal rok 1283 a Notburga byla tedy 18letá statná štíhle vzrostlá panna. Zajiště přiučila se již doma něčemu řádnému, že až do zámku se o ní pověst donesla a zde do služby přijata jest.

Juta, chot Jindřichova, paní nad míru laskavá, šlechtná a dobrosrdečná svěřila nově najaté služce úřad zámecké kuchařky. Snadno si můžeme představit, jaký to důležitý a spolu obtížný úřad v takovém domě a za tehdejších časů! — Tu měla Notburga od rána do pozdní noci plné ruce práce u ohniště; neboť musila netoliko panstvu vybraná jídla připravovati, ale že za tehdejších dob nebyly ještě trhy na mouku, drůbež, zeleninu a jiné kuchyňské potřeby, musila si i to vše sama obstarávati; a mimo to i četné služebnictvo a zbrojnoše stravou opatřovati, jež si tehda každý rytíř k ochraně svého hradu držel.

Povídá se, že nikomu se v cizině nestýská po domově, tak jako Tyrolanu. I naše Notburga pocházejíc z též zemi byla nyní v cizině, a proto i jí se často při práci zastesklo po domově, ale nikoliv po onom tam v Rottenburgu, nýbrž teskná touha její směřovala výše, tam po nebi totiž, kde Bůh jí byl otcem nebeským a Maria nebeskon matkou. A jaké mnohá ubohá služka v cizině při vši práci své myšlenkami i srdcem i láskou svou prodlévá doma u svých rodičů, tak zase Notburga s celou duší svou zalétala tam k domovu nebeskému.

a i při vaření poklekala často před prostým obrazem Ukřížovaného a Jeho bolestné Matky, který tam na stěně v kuchyni visel.

Tak si ulehčovalo mladá srdce její hledajíc útěchu v milování toho, co nejkrásnějšího a lásky nejlhodnějšího jest — v milování Boha. A její srdce samo stalo se ohništěm, na němž ustavičné oheň sv. lásky vesele plápolal, kterýž nejen jí samu ku všemu dobrému rozněcoval, ale jímž i jiné chladné srdce ohřáti se mohlo. — Jeť známo, že v takovém domě, kde žijí urození pání, vznešené panstvo přichází a odchází, tu že zakusí ubohá služka mnohou nevlídnost a příkroš, mnohé pohrání a nemilé ústryky, což vše opuštěnému srdci velice bodá; a proto moudře a rozumně jednala Notburga, že hned po vstoupení do zámku vyhledala si dvě srdce, u nichž vždy lásku a upřímnost nalézala; a srdce ta byla nejsvětější Srdce ukřížovaného Spasitele a srdce Jeho bolestné Máteře.

Tak žila Notburga vešdy spokojena. Nikdo jí neviděl nevrout, ale také světských vyrazení a zábav nebyla žádostiva, nýbrž raději četla a modlila se, milujíc svůj nízký a prostý stav.

Snadno se dá myslet, že mezi tak četnou čelědí, jaká byla na hradě Rottenburském, nalézala se i mnohá plevel, t. j. osoby, které jedním slovem řečeno byly pravý opak Notburgy, majíce srdce pro všecko, co se Boha a duše týká, otupené a zcela utuhlé, za to však hořící žádostí po radovánkách a rozkoších tělesných. Nebylo sice tehda ještě žádných hospod na blízku, míst to pro chasu nejnebezpečnějších, za to byla v hradě samém sň pro čelěd, kde se dne nedělního v svátečním obleku scházeli, jedli, pili, hráli, zpívali a jinou kratochvil prováděli. Shlédnouc to Notburga zamoutila se nad tůň a srdci jejím zabolelo to nemálo, že jí na blízku den Páně tak šerodně se znesvěcuje,

Bůh se uráží a ta ubohá duše lidská do bláta hříchu se utvrhuje. I jala se proti tomu nešvaru horliti slovy tak ohnivými, jaké jen plynouti mohou ze srdce láskou Boží planoucího, kárala špinavé řeči a šprýmy i ziskuchtivou hru jejich. Poukazovala na vševidoucí oko Páně, domlouvala, ano prosila čeledi, by ustali hřešiti. Tak zastávala zbožná služka zámeckého kaplana.

Než, ptá se snad čtenář, byla-li pak to její povinnost. Zajisté! Nebo tak, jako je každý člověk ve svém svědomí zavázán, bližního zdržeti od samovraždy, může-li, právě tak povinen jest, kde může, hřích zamezovati. Nebo hřích kazí a usmrcuje duši lidskou, ničí duchovní život její, t. j. milost Boží, a proto se také právem nazývá takový velký hřích „hříchem smrtelným.“

Můžeme si domyslití, že kázání Notburgy hojněho přinášelo ovoce; mluvila duchaplně, a duch, který z ní mluvil byl duch lásky a bázně Boží, a čím srdce přeplněno, tím také ústa přetékaají a pravda vycházející nelíčeně ze srdce snadno zas do srdce vehází. —

Obzvláštní péči a lásku věnovala Notburga chudým. Říkávalť Spasitel náš apoštolům: „chudé budete mítí vežly okolo sebe,“ a toto slovo prorocké splnilo se i na hradě Rottenburckém. Snadno si představí laskavý čtenář, že za tehdejších dob chudí a nuzní, poutníci a pcešní všeho druhu houfně táhli na takový bohatý hrad, a to tím více, když o paní Jutě šla všudy dobrá pověst. Denně bývalo takovýchto hostů hojně na Rottenburku, a tu mívala zámecká kuchařka největší radost, mohla-li tyto své bratry a sestry v Kristu štědrě poděliti pokrmy a nápoji, jež sama byla pro svou osobu od vrchnosti obdržela, aneb tím co od stolu zbylo, ba mnohdy i svou uspořenou mzdou. K tělesné této almužně přidávala pak i duchovní, zbož-

nými slovy poučující chudasy a napomínajíc k odevzdanosti do vůle Boží.

Vždyť může dobře i takový žebrák a mrzák šťastným se cítiti, cítí-li se jen spokojeným; nespokojenci ale nestačí celý svět. A proto, kdo takovému ubožáku dopomůže k vnitřní spokojenosti, že tiše a pokojně odevzdán jest do vůle Nejvyššího, věru více mu daroval, než plný měšec zlata obnáší. A tuto duchovní, ba řeknu božskou almužnu, kterou nám Kristus Ježíš s nebe přinesl a kterou sám, kdydychodil, tak štědrě rozdával, uměla i Notburga udělovati. A zajisté i v tom nápodobila jen svého mistra nebeského; neboť i On pokazdžde, kdykoliv nějakého neduživce na těle pozdravil, přidal mu i pro duši delší neb kratší poučení, řka na př.: „jdi a nehrěš více, aby se ti nic horšího nestalo!“ —

Milý čtenáři -- a ty čtenářko, zdali pak i ty v tomto ohledu nápodobíš Mistra naší „Školy“ — a to dobré Srdce Páně? Či snad se domníváš — jako tak mnohý necitelný boháč, jonžshrubým, drsným a urážlivým slovem hodí žebráku ten krejcar — že to jest almužna křesťanská?! — Ó zajisté nezalepí ani ten mizerný peníz onu ránu v srdci chudáka, již mu to drsné a nelidské slovo způsobí; a pak — hledí-li Bůh na srdce dárcovo, která asi almužna více u Něho platí, duchovní či tělesná? -- --

3. Zlatý kříž.

Za onu dobrotu a štědrost přijala Notburga od chudiny tisícokráte: „Zaplat Pán Bůh,“ a jestliže mezi těmito krátkými modlitbami byly jen některé řádné, zbožné a upřímné míněné, pak mohla Notburga právem počítati u Boha na vyslyšení a očekávati hojnou odplatu od Něho. Ostatně, co žebráci tímto svým poděkováním přejí, slíbil dávno již Bůh sám řka zřejmě: „Buďtež milosrdní a sami pak dojdete milosrdenství.“

Musíme tu tedy pověditi, kterak toto Boží příslibení a ono tisícerozásobné práni chudiny na sv. služce se splnilo.

Pokud Jindřich z Rottenburku a Juta, dobrá jeho choť žili, plynuly na hradě dnové a léta ve sv. pokoji a spokojenosti. Avšak r. 1289 se to vše změnilo. Téhož roku odpočívali již oba manželé v tiché hrobce pod kostelem bolestné Matky Boží a na hradě Rottenburckém vládlo nové panstvo, totiž mladý pán, po zesnulém otcí také Jindřich nazván, a jeho mladá choť Otilie. Tato pak byla pravý opak zemřelé paní Juty; neboť patřila do řady takových boháčů, kteří nerádi dávají a každou almužnu již za plýtvání a rozhazování považují. Proto se jí pranic nelíbilo, že Notburga, co se stolu zbylo, hladovým žebrákům rozdává. (Jak povědomo, chce lakomec všecko jen pro sebe mítí.) Poněvadž pak Otilie za jeden den přec více požití nemohla, než co žaludek snesl, chtěla zbytky pokrmů jiným způsobem pro sebe sužítkovati a přikázala služce vházeti je do pomeji pro prasata!

Ó jak zatěžko bylo zbožnému a útrpnému srdci plniti takový rozkaz! — Otilie to také zpozorovala a zanevřela odtud na Notburgu, a to tím více když viděla, že nábožná služka, aby jen své žebráky nemusila s prázdnou vyhnati, teď raději svým ústům utrhla. Jaký div? Vždyť jest to dokázaná věc, že člověku zlého srdce není nic protivnějšího, než pravá a ryzá ctnost, ve kteréž jako v zrcadle odráží se vlastní jeho zloba a ohavnost; a proto, jako pes hryže zlosti do kamene naň hoseného, tak hryžou jeho svědomí výčitky, které v něm ctnost zbuduje. To byla také příčina, že Otilie všecken svůj hněv obrátila nyní proti nábožné služce, neboť seznala, jak dobrého a šlechtného srdce jest. I nemeškala hněv svůj na ni si sehladiti. Obžalovala ji u svého chotě, že svou almužnou láká množství žebráků,

povalečů a pobudů do hradu, kteří jsou s to celý dům jednou vyplniti. Jindřich uvěřil sice chotí své, ale nicméně chtěl se o tom očitě přesvědčiti. Jednoho dne nesla opět Notburga, co byla nestrádala a ušetřila od svých úst z pokrmů, dolů pod hrad svým žebrákům, poněvadž do hradu nesměli již vkročiti. V tom mimo nadání přijíždí rytíř Jindřich domů a zočív Notburgu v klině a v malém džbánku něco odnášeti zastoupil jí cestu a zhurta se jí táže, co nese? Bohabojná služka netušíc nic zlého, otevřela zástěru a ukázala džbánek s mlékem neb viňem. A hle! jak stará legenda vypravuje, oslepen od Boha spatřil Jindřich místo pokrmi třísky a okusiv ze džbánu pil — louch! —

Cosí podobného čteme též v životě sv. Alžběty, kněžny duryňské. Její však dárky proměnily se před očima nedůvěrného manžela v kvetoucí růže. Hle ani proměna tato není bez významu, nýbrž pro oba muže příhodná. Nebo choť sv. Alžběty byl ostatně muž bohabojný a dalek toho zapovídati almužnu paní své; chtěl toliko se přesvědčiti, je-li tomu tak, jak se mu o ní povídalo. A proto odměnil Bůh dobrou vůli jeho, že, ač tuhá zima byla, spatřil v klině chotí své kvetoucí růže. Pán Rottenburcký ale poštván jsa svou paní a rozhořčen na Notburgu a žebráky stíhal ji v zlém úmyslu, a proto potrestal jej Bůh tím, že viděl třísky a okusil louch! — věrné to vyobrazení té odměny, jaká tam v pekle lakomce očekává. Ano „jakou měrou vy měříte, takovou bude jednou i vám odměřeno!“ —

Kdežto tam kníže duryňský zázračnými rážemi roznicen byl k větší lásce a účtě k chotí své sv. Alžbětě, byl rytíř Rottenburcký sklamaním svým ještě více k zlosti popuzen, neboť mu Otilie namluvila, že Notburga schválně ty věci na něho byla nastrojila! Zkrátka, na hradě vypukla bouře, která se svezla

na hlavu ubohé služky, a rozhořčená hospodyně neustala dřívě, až Notburga z domu jest vypovozena. Ubohá musila jíti do své komůrky, sebrati si svou majetnost a ihned hrad opustiti, nenesouc sebou ani spokojenost ani vědek svých pánů.

Hle, tak se vyplnilo to tisíceronásobné: „Zaplat Pán Bůh“ chudiny, již byla Notburga tolik prokázala!! -- Ovšem, člověk smýšlející podle světa, jenž nezná nic lepšího nad pohodlné zde živobyť, ten by se asi za takovou odměnu slušně poděkoval; neb býti opovrženu, potupenu a beze vši viny vyhnánu do světa — to je arci hořká, trpká věc — jako žluč a ocet! Avšak Bůh znal dobře svou Notburgu, a věděl co bude její šlechetné, křesťanské duši po chuti; věděl, že toužila vždy po tom jako Spasitel nevinně a z lásky k Němu trpěti; a proto za odměnu za všecku její věrnou službu na hradě Rottenburku — zavěsil jí ten zlatý křížek. A co Notburga? — Byla-li věrná Pánu za dnů dobrých, bude mu věrná i za dnů zlých; bude trpěti a mlčeti a vzdychati s královnou nebeskou. „Aj, dívka Páně — staň se mi podle slova Tvého!“ —

Bylo by tu ještě mnoho co vypravovati o bohobojné služce, zejména, kterak uslyševši že Otilie, zlá paní její na hradě se roznemohla, ihned k ní spěchala, a tak dlouho věrně jí obsluhovala, až kajicně duši vypustila v náručí věrné služby své. — Dále kterak šla do služby k jednomu sedláku, ale s tou podmínkou, aby ji po klekání k žádné práci již neutili. Jednou však u večer, když s ostatními čelčiny na poli pracovala, zazněl zvonek klekání a Notburga pře-

stávající ihned žítí chtěla se dle obyčejě domů odebrati. Ale sedlák velel, že obilí musí dnes býti dožato. Tu pozdvihla svatá Notburga srpa a řekla: „Pán budiž soudcem mezi mnou a tebou. Tento svůj srp pustím do povětří; zůstane-li viseti, budiž znamením, že Bůh mluví za mne; spadne-li na zem, jest pravda na straně tvé.“ — I učinila tak, a aj, srp visel v povětří, jako na hřebiku na znamení, že je čas k svatvočeru. Nikdo ji již nepřekážel. I vzala svůj srp a odešla k modlitbě do blízké kaple.

Dále bylo by tu podotknouti, kterak, co zatím v údolí s Notburgou vešel klid, veselí a poželňání Boží, na hradě Rottenburku se vyplnilo, že „učení Hospodin pomstu chudých!“ — Nebo Jindřich přišel o všecko, hrad jeho ve válce jest pobořen, atd. I šel do sebe, vyhledal sv. Notburgu, odprosil za učiněné krivdy a žádal snažně, aby šla zpět na hrad. A ejhle, vrátila se Notburga na Rottenburk, a s ní vrátilo se na hrad i Boží poželňání. Za několik let totiž stal se Jindřich bohatším a vážnějším než kdy jindy. Jeho druhá choť Markéta byla pravá matka chudých. Bůh jí poželňal několika dítkami, jež Notburga vychovala; neboť ještě 19 let strávila na hradě Rottenburckém jakožto příklad trpělivosti a oddanosti do vůle Boží, až konečně r. 1313 ode všech ctěná, milovaná a proto i hořce želená zesnula v Pánu a pochována jest v kapli sv. Ruperta, kde se tak ráda modlívávala. —

Tak stůj zde sv. Notburga na důkaz a poučení všem, že každému, bez výminky, buďsi kdo buď třeba i poslední služka na světě — lze nicméně dojíti radosti nebeské.

IX. Sluha podle Srdece Páně.

Není vhodnějšího příkladu pro tebe služebniče křesťanský, jako sám Kristus Ježíš. Nebo co vlastně jest životní tvou úlohou? — za jiné a

pro jiné pracovati, lopotit se a trpěti. A zda totéž nebylo úlohou Ježíše Krista zde na zemi? Nepravil sám o sobě, že nepřišel na svět, aby mu slouženo bylo,

ýbrž aby sám sloužil? že nepřišel činiti vůli svou, nýbrž vůli Toho, kterýž Ho poslal — Otce nebeského? A z vůle té měl Spasitel zde na zemi pro člověčenstvo žiti a pracovati, modliti se a trpěti, krvácti a zemřiti! Těžká to zajiště úloha! Však nicméně On ji běže ochotně na sebe z rukou nebeského Otce a dí: „Ne má, ale tvá v úle se staň!“ — „I ponižil sebe samého“ — praví tu sv. Pavel, „tak že sebe zmařil a podobu sluhy na se vzal, a poslušným učiněn jest.“ —

Ano, tam na té hoře Olivetské pronajal se takřka Kristus svému Otci na život a na smrt, aby člověku prokázal tu největší službu, totiž aby za něho umřel, jej vykoupil a ze vši té bídě pozemské do nebe uvedl. — A tak i ty služebníče máš z vůle Boží — (nebo On tě k tomu tvému stavu povolal —) a pro Boha, za jiné, totiž za tvé pány pracovati, pro ně žiti a trpěti. Co tebe bohumilým sluhou může učiniti, jest tvé srdce; musíš tedy sloužiti a pracovati s tím úmyslem, abys se Bohu zalíbil a všecko tu práci a službu pro své pány musíš konati z lásky k Bohu. Takovým způsobem posvětiš každou sebe nižší práci a tím i život svůj. Jak se tomu má rozuměti, ukáží ti ihned na svatém Paškalu.

1. Selský čeledín.

Asi před 300 lety žila v jedné vesnici v Španělech chudá selská rodina; otec slul Martin Baylon, matka Isabella a nejmladší z patero dítek jejich Paskal. Tento musil záhy do služby k cizím lidem a ztrávil 20 roků co pasák ovcí v cizině. A jak medle posvětil tuto nízkou službu svou? —

Zde musíme dříve věděti, co žádá Bůh na křesťanském služebníku.

Žádá předně, abys se postaral o to, přijíti do domu v pravdě křesťanského do služby; nebo nemůže Bůh lhotejně k tomu hleděti, sloužíš-li v ta-

kovém domě, odkud On sám jest vyloučen, kde Jeho sv. učení je v nenávisti a opovržení, kde se Jeho jméno nadarmo běře a kleníu zneuctívá, Jeho zasvěcený den nedovolenou prací zne-
svěcuje a vůbec příkázání Boží nešetří; kde páni jen na to hledí, aby jim bylo dobře poslouženo, ostatně ale o čeládku se pranic nestarají, slouží-li také Bohu. V takovém domě arci nepauje Bůh — nýbrž ďábel, a tu abys trávil život svůj, tomu nemůže Bůh chtít.

To uměl již Paskal, jakožto slechetný jinoch dobře nvážiti a maje jíti do služby doptával se starostlivě, kdeby — nikoliv velikou mzdu, nýbrž hodného hospodáře nalezl, který by sám Bohu věrně sloužil. A hle, Bůh mu dal brzo nalézti, co hledal. Rozloučil se tedy s rodiči svými, poděkoval jim, jak se na křesťanského jinocha sluší za všecko jich lásku a péči, zvláště matce, že jej tak zbožně vychovala a v sv. náboženství vycvičila a s tou nadějí že je bude moct v jejich stáří svou službou podporovat, opustil domov nesa sebou netoliko svolení, nýbrž i požehnání svých dobrých rodičů, a vstoupil do služby v domě cizím, ale bohumilém. —

Za druhé žádá Bůh na křesťanském služebníku svědomitost v té práci, kterou mu páni uloží. — Ty můžeš být pilný a věrný v práci své, protože tě těší, jsi mlád a k práci hbitý, při tom jsi vesel a spokojen a všecko ti jde lehce od ruky, že je ti jako vyražením pracovati. Anebo ty můžeš pilně pracovati v tom úmyslu, abys se zalíbil pánům a jich pochvaly došel; anebo s tím úmyslem, abys sobě pojistil místo, časem dostal větší mzdu a na stará kolena dobré opatření si získal. Však hle, toto vše může i pohan. Chci říci, na tom všem není ještě nic křesťanského; ba naopak vykouká z toho ziskuchtivost, marnivost, lichocení a p., což vše se Pánu Bohu nelíbí. Máš-li býti služebníkem

podle Srdece Božího, pak musí býti hlavní pohnátka vši tvé práce a věrnosti — Bůh, abys totiž jemu sloužil a Jemu se líbil svou pilností. Tak tomu rozumí i sv. apoštol Pavel, když píše: „Služebníci poslušni buďte pánů svých nejen na oko, jakoby se lidem chtěli zalíbiti, nýbrž poslušni buďte v prostotě srdce a bázně Boží. Cokoli činíte, činite ze srdce, jakoby se tomu Bohu, a ne lidem činili!“ — A dokládá ihned příčinu, an praví: „Sloužíte-li pouze k vůli své vrchnosti, máte za to od nich mzdu, od Boha pak nemáte již ničehož, neboť pracujete výhradně jen lidem. Chcete-li, aby služba vaše také od Boha byla odměněna, musíte se snažiti svou věrností a pilností i Jemu se zalíbiti a všecko Jemu k vůli a z lásky k Němu konati.

Takovou křesťanskou svědomitost pěstoval Paskal. Stádo mu svěřené hlídal a pásal nejinak, než jakoby Bohu samému náleželo, a vyhledával mu tučné pastvy. — Nejráději však je vodilval k jisté kaple Marii Panně zasvěcené, ač tu bývalo trávy jen po skrovnu a a ovce byly s pastvou brzy hotovy. Sedlák hospodář vytýkal to jedenkrát Paskalovi, že tou hubenou pastvou kolem kaple nic nevyzíská; ale Paskal mu odpověděl: „Věřte mi ale, že na blízku Matky Boží ovce vaše žádnou škodu netrpí, nebo Ona jest dobrá pastýřka odpomahajíc vši nouzi!“ — I mlčel hospodář; neboť nebyl z takových, kteří myslí, že v hospodářství a domácnosti záleží všecko jen na lidské práci, vědělť dobře, že je tu hlavnější Boží požehnání. Znaje pak zbožný život svého ovčáka spolehal naň. A hle, vskutku neklamal se, jeho ovce byly tak tučné, jakoby denně nejlepší pastvu měly.

Rovněž tak pečliv byl Paskal o to, aby jeho ovce na cizém majetku žádné škody neučinily. Jen jedenkrát dostaly se za času nočního na cizé pole, a spásly osemi. Dozvědév se to Paskal nechal

ihned učiněnou škodu odhadnouti a slíbil sousedovi poškozenému, že, jakmile svou mzdu obdrží, všecko zaplatí. A jak slíbil, učinil také. Ale i jiným sousedům pomáhal v čas žni, aby jim nahradil tak aspoň škodu, kterou jim snad ovce bez jeho vědomí byly způsobily. Když pak se mu proto jiní smáli, říkával trefně: „Mnohé malé věci přivedou člověka také do pekla!“ —

Za třetí žádá Bůh na křesťanském služebníku, aby se svými spoluslužebníky po křesťansku zacházel. — Paskal nemohl vždy na pastvě býti o samotě, ale mívával častěji soudruhy na blízku. Tito však právě jeho nábožné srdce mnoho trápili a zarmucovali, anit to byli nazvíce surovci, kteří rádi kleli, lehkomyslně řeči vedli, nekale šprýmy tropili, vespolek se obelhávali, hádali, ano i rvali. Paskal tu činil, co mu kázala povinnost. Předně sám nikdy v rozprávkách a hrách žádného podílu nebral, za druhé napomínal a káral je v mírnosti, svárlivě hleděl usmířiti; a co sám nemohl spraviti, to žaloval Pánu Bohu, prose Jej, by mu to nebylo za hřích počteno, co nemohl zameziti.

Za čtvrté žádá Bůh na křesťanském služebníku, aby nebyl lakomý a ziskuchtivý, hledaje toliko, kde a jak by si hodně peněz vydobyl. Ovšem dovoleno pracovati za mzdu; kdo ale při tom nesmýšlí po křesťansku, ubíhá snadno v rozličná nebezpečí, na př. hledá si raději místo u pána takového, který více platí, ač při tom nic nedbá o náboženství; anebo dá se snadno svést k práci nedělní Bohem zakázané, anebo běhá z jedné služby do druhé a pod. Paskal sice také bral mzdu za svou službu, ale nikoliv proto, že bažil po penězích, nýbrž pracoval proto, že to tak Bůh chce, aby si v potu tváři svůj chléb dobýval, od Boha pak doufal tu pravou, hojnou odplatu. — Hospodář poznáv jeho zbožnost, a vida, že jim požehnání do domu přinesl,

chtěl jej přijmouti za syna a dědice, k čemuž mohl Paskal zajistě bez nejmenšího hříchu přivoliti, ale on nesvolil. Nebylať mu chudoba, v níž byl narozen a vychován obtížným a nenáviděným břemenem, nikoliv, nýbrž, on miloval chudobu, poněvadž mu nedávala žádnou příležitost k hříchu ale naopak tím více příležitosti k pokoře, střídmosti, trpělivosti a činila ho podobnějším Spasiteli. Ano Paskal byl v pravdě chudý duchem i srdcem a proto také veždy spokojen, bez závisť a zbytečných starostí o časné věci. Pro takovýto život říkali mu lidé po celém vůkoli: „Svatý pastýř“ — a Bůh mu dal dojíti cíle nejjádoucnějšího, totiž přijeti do kláštera.

2. Klášterní sluha.

Poněvadž život pastýřský zavdal Paskalovi začasté příčinu ke sporům a hádkám, toužil ode dávna po tom opustiti nadobro svět a v svatém pokoji klášterním žíti Bohu. V 20. roku svého stáří byl skutečně přijat v městě Valencii do kláštera františkánů a učiněn fortnířem, čili vrátným. Z jeho klášterního života vytknu zde několik ctností za příklad.

Trpělivost. Služebník bez trpělivosti, jest jako zlomená kost v těle, nejmenší dotknutí se již bolí, a nejmenší věc činí služebníku netrpělivému všeliké nesnáze. Za to ale služebník, který nikdy trpělivosti neztrácí — jest skoro již svatý. — Paskal měl za představeného v klášteře kvardiana, muže již sestárlého a trochu nevrleho. Tentýž jedenkrát přede všemi bratry plísnil Paskala, že prý sí na své domnělé ctnosti příliš mnoho zakládá. Po druhé pak, když Paskal jakousi nádobu rozbil, uložil mu za trest střepy na provázku uvázané na krku nositi. Jeden ze spolubratrů chtěl trestaného těšiti z takového ponížení, dostal však za odpověď: „Bratře, buď zticha, já jsem přijal slova svého před-

staveného tak, jakoby z něho Duch sv. sám byl mluvil!“ —

Horlivost v zastávání povinnosti. Z veliké pokory držel Paskal sebe za neschopného ku všeliké práci klášterní, takže žádnou dříve nezačal, pokud prvé Boha samého o radu a požehnání nebyl poprosil. — Jedenkrát uložil mu kvardian o důležité věci psáti p. provincialovi. Paskal přijav papír spěchal do své cely. Po nějaké chvíli šel kvardian dohlednout, je-li list již napsán. Otevřev ale z nenadání dvéře spatřil Paskala, an klečí na zemi a v sepjatých rukou drže papír vzhůru, prosí Boha, aby mu péro řídil a diktoval, co a jak by psáti měl. —

Láska k chudým. Paskal měl jistě přísloví, které sám životem svým uskutečňoval; říkávalt: „Křesťan ať má k sobě samému srdce s o u d e, k bližnímu srdce m a t k y, a k Bohu srdce d i t ě t e.“

Když přišli k bráně žebráci, jimž zbylé pokrmy rozděloval, učil je pokleknouti a pomodliti se před i po jídle. Svůj díl masa odkládal Paskal nepozorovaně stranou a dával jej s dovolením svého představeného jistému starci, kterého tímto způsobem mnoho let živil. Časem, kdy nebylo ničeho, co by dal chudým, nemohl to sněsti, by je s prázdnem propustil. I zaběhl do zahrady, natrhal aspoň květin a rozdal mezi ně, prose, aby zatím se s tím spokojili, až jim bude moci více dáti. — Když jednoho dne ho opět kvardian káral, a sice proto, že příliš rozhazuje a že přijde-li množství žebráků, nemusí každému dáti, odpověděl Paskal: „Ale, přijde-li na př. 12 chudasů, a dám-li toliko desíti z nich, nemoh by snadno právě z těch dvou zamítnutých sám Kristus Ježíš býti?“ —

Řekneš tu snad: s almužnou že jest to pro služebníka velmi těžká věc; nebo rozdávat z věcí svých pánů s jich vědomím, to je vlastně almužna od pánů a nikoliv od služebníka. Ze své skromné

mzdy ale rozdávatí to je také nesnadné! — Než, poslyš příteli! Za jedno nikdo na tobě almužny neřádá, a za druhé jest při almužně hlavní věci křestanská láska v tvém srdci, na té záleží; a máš-li tu, pak nepochybně předce tu a tam něco najdeš, co bys mohl žebračku ušetřiti; „láska jest vynalezavá!“ — Vždyť i Paskal oť svých úst strádal chléb a maso pro své chudé. A za třetí můžeš k té almužně, kterou z ruky svých pánů žebračku podáváš, to nejlepší sám přidati, totiž lásku, která ráda a laskavě uděluje a srdečné: „Požehnej ti Pán Bůh“ připojí. —

3. Sluha Boží.

Služba Boží předchází službu panskou, a kdo to nenahlíží, jest blázen, buď si to sedlák, nebo čeledín. Bůh jest Pán všech pánů a všickni páni i sluhové na světě jsou Jeho poddaní, Jeho služebníci. Ovšem tomu nechťejí nyní všickni rozuměti, avšak jednou přijde jistě den, kde si Bůh k svému právu dopomůže, a kde všickni lidé pak budou musiti činiti to, co On chce, a budou Mu sloužiti buďto tam v nebi s radostí a blažeností anebo tam v pekle s pláčem a skřipěním zubů.

Paskal však při vši své prostotě byl tak moudrý, že již zde snažil se především sloužiti Bohu a pak lidem, a těmto jen tak a tenkrát, kdy a jak Bůh sám chce. —

Však víš-li pak, co znamená sloužiti Bohu? Bohu sloužiti jest hlavně všeho hříchu se varovati; nebo, kdo hřeší, ten vlastně vypovídá Pánu Bohu poslušnost; jen ten, kdo věrně příkázání Boží zachovává, ten jest sluha Boží.

Proto i Paskal úzkostlivě se varoval i toho nejmenšího hříchu, a raději by se byl na kusy nechal rozsekati, než aby jedinou lež pronesl. Nespádl arci již svatý s nebe, nýbrž musil se tomu učiti, a měl také, jak to již slabost lidská sebou přináší, rozličné chyby na sobě,

hleděl ale svátosti sv. pokání je odstraniti a vyhojiti. Aby žádnou nezapomenul, znamenal si je uzly na provázku, ježž k tomu cíli stále sebou nosil.

Obzvláštní vlastnosti této služby Boží musí býti radostí, k níž sv. Pavel věřící již vybizel slovy: „Radujte se v Pánu!“ — Tato čistá radost a pokoj Ducha svatého naplňovaly prsa Paskalova tak jako ten čistý, svěží vzduch jarní, v kterémž jeho duše jako skřivánek se vznášela ustavičně Bohu chválu zpěvujíc. Jakoby ani nemohl tuto svou vnitřní radost a blaženost utajiti, pohrával ustavičně kolem jeho rtů lehký úsměv, a kudy chodil tuď si tise zpíval.

Však Paskal byl horlivý i v tom, co v užším smyslu službou Boží se nazývá, totiž pocta Boží v chrámě. Obzvláštní vroucí lásku jevil k nejsvětější Svátosti oltární; jak jen mohl spěchal k svatostánku, aby zde s anděly držel čestnou stráž. Ano, již co pasák hnal své stádo z rána poblíž farního chrámu Páně, aby zde mohl mši sv. obcovati. A nemož-li to, tedy pozorně naslouchal zvonku mešnimu a s duší, srdcem, s myslí, s láskou byl v chrámě. — Arci největší blažeností bylo mu, když milovaného svého Spasitele uvítal v příbytku srdce svého. „K Bohu má křesťan chovati srdce dítěte,“ — toto své přísloví sám nejlépe plnil (jsa Pánu Bohu ve všem i v smrti) s úplnou důvěrou odevzdán.

Když mu blízká jeho smrt byla zvěstována, nemohl svou radost nad tím utajiti a ještě v kostele při mši svaté vypukl v jásání a cestou kde jakého přítele a známého potkal, objímal jej a srdečně se s ním loučil. Mělt k tomu ale také všecku příčinu; nebo smrtě byla pro něho skutečně ničím než radostným návratem k Otci a Pánu, jemuž po celý život co věrný sluha sloužil. Zesnul v Pánu r. 1592 ve svatodušní Hod Boží při pozdvihování.

Aj, služebnice křesťanský, jak, kdybys ty musil příští neděli zemřít, — jak by ti bylo? — jak jsi připraven? jest i tvůj život opravdu služba Boží? — Troufáš si doufati, že v onen veliký den výplaty obdržíš hojnou mzdu? — Jdi a přemýšlej sám o tom! —

Tímto uzavírám letošní článek: „Křesťanská rodina podle Srдца Ježíšova.“

Jest to zajisté k podivení, že nikdo nemá to rád, praví-li se o něm, že je v špatném domě, v špatné rodině. — A přede, o jak málo kterém domu lze tu chválu pronést: to je řádný v pravdě křesťanský dům — to je svatá rodina podle Srдца Páně! — Poněvadž ale pouhý nárek nic nepomůže, přidám sem ještě několik pravidel, jakby se takový křesťanský dům dal zařídit.

1. Předně nedělej si nikdo falešný pojem o tom a nemysli snad, že jen ten dům jest svatý, kde kvetou samé růže bez trní, a kde kříž a bol zřídka kdy se ukáže. Ovšem tisícové zlo zapuzeno jest odtud, kde není hříchů a jeho smutných následků. Ale krom toho zbyde řádnému křesťanu ještě dost utrpení, a ostatně jest to také vždy dobré znamení, když v hodné a spořádané rodině jest kříž domovem. — Ani se nedomnívej, že jen ten dům jest svatý, kde se hodně modlí jako v nějakém klášteře. Modliti se, jak jsi slyšel, jest sice dobrá věc, ale jen tehdy, když se koná podle vůle Boží. Bůh ale nežádá, aby se v rodině jen výhradně modlili, nýbrž On žádá i práci, a v čas i od-

počinek a občerstvení pokrmem atd. A proto věz a pamatuj: Svatý jest ten dům, kde všickni den po dni jednoduše činí to, co Bůh chce.

2. Také nemysli nikdo, že jest ti to snad nemožná věc svůj dům tak zařídit, jak ti zde o jednotlivých členech rodiny ukázáno bylo. Vždyť Bůh tomu chce, a co On chce, musí přede možným býti. A pak, co nemůžete vy, může Bůh a zajistě vám pomůže. — Ovšem není takový dům jedním dnem uspořádán; ale již jen začnete jednou, raději dnes než zítra. Vkrade-li se vám do domu něco nesvatého — nekřesťanského, seberte se všickni dohromady a vypuďte to ven, jako mor, jako jedovatou žížalu; domluvte jeden druhému ve vši lásce a dobrotě, kde co by napravití měl.

3. Hlavní pak věc jest ta, milý čtenáři, abys nečekal teprve až ti druzí ve vaší rodině začnou se posvěcovati a žítí podle vůle Boží; nýbrž dbej o to, abys sám věrně a svědomitě konal povinnosti své buď si jako služka, aneb jako matka, či jako dítě v rodině. Ano, budiž ty sám kvasem, který ostatní mouku prokysá, budiž ty sám solí, která ostatní dům od mravní hniloby uchrání; budiž světlem, ať svítí ostatním dobří skutkové tvoji; budiž strážným duchem, který všecken dům od hříchu ochraňuje.

Pravít Tomáš Kempenský: „Bdi jen ty sám nad sebou, povzbuzuj nejvíce sám sebe, napomínej sebe, a nechť činí ostatní, co činí, jen ty sám sebe nezanedbej!“

Upomínky z pouti po Francii a Italii.

III.

Lyon — Firenze (Firencie).

Lyon je co do lidnatosti po Paříži druhým městem ve Francii, nerovná se jí však ani co do rozsáhlosti, tím méně co do nádhernosti, za to ji ale předčí v ohledu náboženském. Lyon je město zbožné — ten dojem na mne učinili obyvatelé tamnější; v celé Francii, ani v Lourdesu (jak uslyšíme) mne lid tak nepovzbudil jako v Lyoně, městě to nejčilejšího průmyslu v hedvábí a v látkách Lyonských. Jedna čtvrt města rozsáhlého, — předměstí Croix Rousse („červený kříž“) — čítá as 70 tisíc stavů tkalcovských; není tam jiného slyšeti nežli cvakot člunků tkalcovských. V ulicích tohoto předměstí se procházejí viděl jsem jedinký v celé Francii pohřeb: muž s křížem, kněz s ministrantem, 4 nosiči mar, 4 mužové (bez pochyby k vůli střídání se), tot byl celý průvod tiše se ubírající k sv. poli na návrsí.

Lyon má to zvláštní do sebe, že na stoku dvou řek velkých (Rhony jasné a Saony špinavé), na poměrně úzkém výběžku obou břehů ne do šířky, nýbrž do délky se rozprostírá, tak že přijížděje po vlaku v noci malebné osvětlení města s předměstími přes hodinu cesty (tudíž přes ¼ hodiny jízdy) trvající spatruješ; vlak se třikráte zastavuje nežli na hlavním nádraží Perrache stane. Takovou objíždku města se zastávkami viděl jsem i v Italii ve Veroně, Firencii a Miláně, předce však nikde tak dlouho netrvá jako v Lyoně.

V cizině si našinec vyhledává vždy hostinec s německými sklepničky, cítí se tam — ač u Němců — aspoň poněkud snáze, byť i ne jako doma, přec více než u těch hrdých Francouzů; v Lyoně ještě posledně nalezl jsem německého sklepníka, pak již v jižní Francii

(Nismes, Toulouse, Lourdes) musíš nevyhnutelně umět francouzsky.

Po krátkém odpočinku nočním (krátkém, poněvadž jsem k půlnoci o nanebevzetí Panny Marie přijel, a za dva dny chtěl zase odjet), tudíž bylo třeba, času bedlivě užití) vydal jsem se jak obyčejně v následujícím pořádku na výzkum města:

1. Časně z rána vykonav officium (modlitby kněžské) zašel jsem k nejbližšímu kostelu, bych sloužil mši sv., což ve Francii, an jsem samotěn cestoval, skoro denně bylo možné; v Lyonu byl mi nejbližším kostelem bývalý klášter benediktinský, mně tudíž tím vzácnější. Prvního dne vykázav se s písemnostmi u ředitele kostela (nosil na způsob škapulíře dlouhou na 2 lokte vlečku hedvábnou, kterouž u oltáře dovedně přehazoval při otáčení se, jako naše dámy) přišel jsem druhého dne už bez nich, však nebyl tam ředitel, nýbrž jeho kaplan; musel jsem tudíž znova se oznámiti, že bych rád celebroid, an tam mimo něj nikdo jiný nebyl. Ač jsem všecku svou frančtinu sebral k dorozumění se s ním, předce to trvalo hezkou chvíli, nežli pochopil co chci, a tu zvolal — doslovně prosím, já nepřeháním: — „Ah! introibo ad altare Dei?“ (tak začíná mše sv.) . . . důkaz to, že francouzští kněží velmi bídne umějí latinsky.

2. Po mši sv. na snídání — do hostince, nebo spěcháš-li s prohlížením města — někde cestou; taktó přišed do hostince dosti slušného nedostal jsem než černou kávu s koňakem, buď že bylo ještě brzo a mléko ještě neměli, nebo že bílou kávu jen v kavárnách lze dostati. Francouz jmenuje ji „café

au lait“ t. j. káva na mléce, a tak se i podává: totiž naleje se skoro plný šálek — mléka, a na to něco málo kávy černé, až je patřičná barva kávová. Buď je tato káva černá pravý extrakt nejlepší kávy, nebo je v ní přísada (cikorie) na rychlo barvící. Mléko lze dostati vždy čerstvé, an se kozy neb krávy na ulici dojejí ve Francii jižní i v Itálii.

3. Po snídání se prohlížejí kostely neznamenitější, pak dopoledne musea, odpoledne náměstí, zahrady a sady městské, i jiná místa znamenitá neb i do okolí se podíváš pěšky neb ve voze; jenom v jižní Francii odpoledne pro vedro nemožno něčeho podnikati, leč v chládku odpočívati, až by mírnější večer nastal, a i tu ještě povozy odkryté mají slušná stínidla proti paprskům slunečním.

V Lyoně nalezl jsem, jak už řečeno, lid velmi zbožný, hylť jsem tam více povzbuzen než v samém Lourdesu; v Lyoně ta francouzská t. j. spanštilá pobožnost se nenalzá, nýbrž podobná zbožností našeho lidu. Požádán byv kostelníkem, abych věřícím podával sv. přijímání, byl jsem mile dojat množstvím zbožně přiklekajících ke stolu Páně, ovšem to bylo v neděli ráno a v nejhlavnějším kostele farním bývalého „opatství d'Aisny“; podobné povzbuzení zbožným lidem pocítil jsem v poutním kostele mariánském na hoře Fourvier. Zde jsem se cítil v pravém smyslu slova jako doma; služby Boží, zpěvy církevní (latinské) a celá pobožnost lidu u oltáře s milostným obrazem Matky Boží jako u nás na poutních místech mariánských.

Jenom v tom množství kupeckých krámů ty Francouze nedostihneme; nejen před kostelem poutním krám vedle krámu s růženci, medailky, křížky, obrázky, soškami atd., nýbrž celé dlouhé ulice nazvice samý kupecký krám. Největší znamenitost města Lyonu jest

obrovská socha Rodičky Boží na věži vedle toho poutního kostela; po dlouhých schodech točitých možno až k samé soše vystoupiti, a rozkošná odtud vyhlídka do nesmírné dálky, až na Alpy Piemontské. Socha Panny Marie je obrácena na města Lyonská u paty hory Fourvier se rozprostírající na 2 hodiny cesty: s otevřenou náručí žehná Matka Páně zbožným Lyonským; o svátcích mariánských a jiných slavnostech se plynem osvětluje socha ta ohromná, což musí velmi slavně vypadati. Staví se nyní na zmíněné hoře poutní nad míru velký velechrám mariánský, neboť posavadní kostel mariánský, ač dosti veliký, nedostačuje přečetným poutníkům mariánským z blízka i z daleka.

Jako Lyon druhým jest městem po Paříži, tak považuje vláda vlaská po Římě Florencii za druhé město sídelní; neboť dříve nežli Vlachové opovážili se samo svaté město Řím za hlavní město sjednocené Itálie vyhlásiti, byla ním Florencie, ovšem také jen po násilném oloupení a sesazení zeměpána Toskanského. Florencie pak daleko krásnější má paláce, budovy, ulice, náměstí atd. nežli Řím, pročež se nazývá „krásnou“ „la bella.“ Co do umění sochařského, malířského a ozdobnického vůbec, musí se sídlem ano matkou všeho umění nazývati; obrazárna v paláci Pitti a sbírky starožitností a pokladů uměleckých v paláci úradů „degli Uffizi“ jmenovitě obrazárna Medicejská jsou světoznámé; nikde nelze spatřiti, co Florencie na uměleckých dílech poskytuje, kromě ohromných sbírek Louvru v Paříži: zde však jen ohromnost, ve Florencii krása a něžnost překvapuje. Florencie proto nejhlavněji vábí umělce; nejhlavnější zde malířské školy.

Ve Florencii všecko je umělcem; chci říci i ten dělník, i ten výrostek se zná v malbě dovedné. Pozoroval jsem to hned prvního jitra spěchaje do

kostela ke mši sv. Večer totiž před tím vedle mého hostince byl pohřeb — jaký zde též jedinký po celé Itálii jsem viděl; a byltě pro mne zajímavý: asi šest bíle zakuklených mužů držících voskovice neb smolnice čekalo uprostřed skrovného počtu lidstva na rakev s mrtvolou, kterou pak odnesli do kostela, aby ráno byla mše sv. konána a mrtvola na hřbitově za městem pochována . . . zvláštní to podivaná! Ráno, jak praveno, spěchaje do kostela vidím na chodníku kamenném, kde včera ve tmě čekali lidé, velmi krásnou hlavu rytíře středověkého uhlím vykreslenou tak čistě ano dokonale, že mohla v mnohé obrazárně mezi náčrtky umělecké vřaděna býti.

V Itálii svrchu zmíněný pořádek prohlízení pamětnosti velkoměstských nebylo možno vždy zachovati an jsem nejel sám a tudíž na společníka zhusta byl vázán. To dobré přináší společné cestování, že se člověk cítí bezpečnějším pro případ nemoci neb jiného neštěstí a že se nám nikdy nezasteskne; s druhé však strany jede člověk samotem mnohem rychleji a snáze. Nikdy bych v tak krátkém čase 4 neděl nebyl vloni vykonal tu dalekou pouť do Lourdesu (— do Lourdesu je, jak pohled na mapu svědčí, o něco dále nežli do Neapole a Pompeji —), kdybych s někým byl společně cestoval: kolikrát bychom takto dva a třeba stejného věku a povahy byli se opozdili! Ve Frankobrodě zaspav musel jsem v pravém smyslu slova utíkatí na nádraží a jen ochotnosti hodného domovníka měl jsem děkovati, že jsem před zavřením dveří po třetím už znamení s lístkem jízdním v rukou usedl do vagonu; v Zurichu přijížděje z Maria Einsiedeln a chtěje s nejbližším vlakem do Dachsen ku spádu Rýnu, slyším už druhé znamení na tomto vlaku, a nebyl bych se naň dostal, kdyby zdvořilý konduktér nebyl radil, přeléztí vlak v cestě stojící a zasednouti i bez lístku

na žádaný vlak, tam pak nesnázi svou konduktérovi sděliti atd. atd. To a podobně dovedl jsem jen proto vykonati, že jsem byl samotem, na nikoho vázán, a že jsem neměl jiného než ručního zavazadla. Přelezání vlaku ostatně jen ve Švýcařích je možno a tam, kde mají dlouhé vagony se stupněmi postranními. Ve Florencii podobně jako v Lyoně nalezl jsem lid našemu lidu v pobožnosti podobný; byltě to františkánský klášter kde jsem celebroid, snad poutní, snad s obrazem milostným Panny Marie (ano mohu říci bezu snadu, neb v Itálii, zvláště v Římě je v každém kostele takový milostný, zázračný obraz mariánský, zhusta i dva, tři); a proto lid u horoucí nábožnosti službám Božím býval přítomen a choval se zcela tak, jako náš zbožný lid.

Zvláštní intermezzo se mi ve Florencii přihodilo, na které tak snadno nezapomenou; večer při soumraku již procházejce se po Lungarně (dlouhé nábreží u řeky Arno) prohlížel jsem si osvětlené město zirátkem (lorgnetem) an na blízku sice dobře vidím a proto náročnice nenosím ale do dálky dobře nerozeznávám. I přistoupil tu ke mně výrostek žebavý; omrzen jsa již žebrotou italskou a dětem vůbec nikde nedávaje odbyval jsem ho několikrát, konečně rukou s lorgnetem od sebe ho vzdaluji; v tom udeřil mne kluk přes ruku, až mně sklička z ruky vypadla, a než jsem je zdvihl a po nezbedníkovi se ohlídl, byl již zmizel. Dotíravost žebavých dětí je tak veliká, že by nevěřil, kdo to nezkusil, jak na nádražích tlukou žebravé děti na zavřené dvéře vagonů s obou stran; bylo mi nápadno, co to za pravidelné tlučení na okna vedle mně, u mně, přede mnou, za mnou . . . až vyblížeje s okna vidím kluka hnědého a otrhaného jako cikáně s nataženou rukou a s připraveným pro palanku (5 centesimi) kloboukem. To zvláště na tratích Neapolských.

Ještě jiná maličkost mi tane na mysli při vzpomínce na Florencii při prvním tam zavítání; neb do Florencie přijel jsem dvakráte. Nejsouce právě dokonalými Vlachy a nechtíce potřebováním slovníku se trmáceti, vyhledávali jsme ve všech městech odporučený Bädekrem německý hostinec, anebo takový vlaský, kde stálo poznamenáno: „Man spricht deutsch.“ Toť bylo ve Florencii: hôtel Roma. Vřak jaké bylo naše překvapení, když jsme uvítání byvře majitelem hostince více poklonami než slovy uvedeni byli do pokojů — ovšem překrásných — a do jídelny skvostné, chtěli parlirovat zu deutsch, a sluha (tehďáz jedinký, snad ostatní nebyli doma) se presentoval — ne snad jakožto Vlach, nýbrž — Francouz, kterýž jen slabě mluvil italsky. Udiveně hledíme na sebe a spoludruh můj vždy dobré mysli jsa pravil: „Tu máte man spricht deutsch.“ I musel jsem všecku svou znalost frančetiny z cesty francouzské pozůstalou sebrati, abychom se nějak mohli smluviti a tu slyšíme, že mluví německy . . . il pardone, majitel totiž hostince, jehož jsme ovšem teprv při odjezdu zase spatřili. Bez mojí maličkosti byl by tam můj spoucestující snad ztracen býval i se svým slovníkem italským, jež si sebou vzal, buď že nedůvěřoval v moji znalost vlastiny anebo že se o užitečnosti takového slovníku již před lety přesvědčil v Padově. Když totiž po prvé do Říma jel, byl mu odporučen slovník vlasko-německý; ač ho nemínil

sebou bráti, doufaje latinou vystačiti, přece na dolehavou žádost spolubratří tak učinil. V Padově tedy mínil použití slovníku a vyhledav si v něm vše tázal se člověka tamtudy kráčejičoho, „kudy nejbližší cesta do města?“ Musel vřak to slovo città (město) nedobře vysloviti, neb mu ten člověk ukázal — klíč! . . . i schoval náš spolubratr rychle slovník a — více se do něho nepodíval.

Když už jsem v proudu vypravování rozličných intermezz budu vypravovati dále; vřdyt i to, co ještě říci choj, vztahuje se na život „duchovní“, ano jinému než „duchovnímu“ se to vřbec ani přihoditi nemohlo. Jsem k uveřejnění této zajímavé události zvláště splnomocněn spolubratrem, s nímžto jsem letos do Říma jel. Bylo to též o jeho první jízdě do Itálie, když v první pohraniční hlavní stanici vlaské očekáváje nejbližší vlak v nádražním hostinci se posiloval k další jízdě. Zatím venku před okny a dveřmi se procházející strážník finanční naň nepozorovaně upíral zraky strážní; viděl totiž poprsní kapsu svrchníku spolubratrova neobyčejně naplněnou. V Itáli je vpařování doutníků nad míru pokutováno. Na pěkné takové „contrabbando“ se těše zastoupil strážník vycházejícímu z hostince spolubratrovi cestu a tázal se po předmětu kapsu tak silně naplňujícím; náš spolubratr rozepna svrchník vytahuje z kapsy — breviár! . . . následovalo pomlčení, salutování a tiché se vykradení milého strážníka s dlouhým —!

P. Peyramale, farář Lúrdský.

(Dokončení.)

id sobě přeje a žádá od kněze, aby nelpěl na penězích, aby sám sebe zapíral — zkrátka — aby milosrdenství provozoval. Váží si též při něm

odhodlanosti, chladné mysle v nebezpečí, odvahy; i tělesnou sílu chválí.

Odvaha faráře Lúrdského, jeho obrovská postava, odhodlanost, vše to

zvýšilo cenu jeho evangelických ctností. Lid sobě libuje jako Samson, med sbírat v tlamě lvové, a dobrosrdečnost apoštolskou nalezati v prsou hrdinných. U faráře Peyramale vše to se nalezalo. S mírností byla spojená přísnost.

Jakožto doklady jeho srdnatosti a odvahy podáváme tuto několik příkladů.

* * *

Dvě aneb tři léta po svém příchodu do Lúrdu byl pozván, aby posvětil křížovou cestu v osadě v horách ležící. Bylo to v únoru. Odebral se tam v průvodu jednoho ze svých kaplanů. Oba zůstali u tamnějšího faráře u večere, a chtěli pak při měsíčku zpáteční cestu nastoupiti. Ale mezi večeri počalo hustě sněžit, a když se pak chtěli domu odebrati, pokrýval sníh hory, rokle a údolí. Po vícehodinné metelici vyjasnilo se opět, hvězdy se třpytily a měsíc svítil jasně na obloze nebeské. Mrzlo.

„Nemožno odejít, an jest sněhu na dvě stopy vysoko,“ pravil hostitel: „podrším vás až do zítřka u sebe.“

„Skutečně, nelze ani stezky a cesty poznati,“ vyznal zjevně kaplan, svou ouzkostlivost nezapíraje.

„Zůstaňte, mladý muži,“ pravil farář Lúrdský; se mnou je to jinak, já mám nemocné, musím zpět. Znáám kopce a kopce znají mne.“

Domlouvali mu, ale nedal se přemluvit. Myšlenka na nemocné Lúrdské, kteří by mohli jeho přispění potřebovati, zvítězila nad všemi představami. Kaplan se tedy nabídnul, že jej doprovodí, aby nešel sám.

„To by nic neprospělo!“ odpověděl farář, „vaše nohy nejsou s kopci obeznámeny, co se mně týká, mi dostačuje má pastýřská hůl.“ A tak, chopiv se své krivé hole, kráčel již svahelem dolů.

Ostatně pravdu mluvil, vyznal se v horách a z pravé cesty se neodchýlil. Kráčeje napřed po stezkách, dostal se

brzy na silnici; ještě ale byl dvě míle od Lúrdu vzdálen.

Krásná noc, velkolepá výhlídka na noční krajinu, obrovská temena hor, která jako stříbro se svítila, úplný klid v této samotě, povznášely jeho duši k Bohu i oddal se nábožnému vnitřnímu rozjímání.

Tu najednou zdá se mu, jakoby někdo tiše za ním kráčel. Ohledne se a vidí za sebou asi dvacet kroků velkého vlka, jehožto hladové zářící oči ve stínu přisměně svítily.

Zmrzlý sníh křupal pod nohama hladové šelmy a způsobil šustot, který jemný slech cestujícího kněze hned uslyšel.

Farář Peyramale kráčel dále, čas od času ohlížeje se, v jaké vzdálenosti jest asi jeho nevolaný průvodčí.

Vlk držel se s matematickou přesností v stejné vzdálenosti, tak přesně, jako by to kružidlem vyměřeno bylo. Zůstal-li farář státi, stál i vlk, šel-li dále, i vlk jej dále sledoval.

V jistém okamžiku zdálo se mu, jako by kroky vlkovy patrněji slyšel. Ohledl se a uřel druhého vlka, který se prvnějšímu přidružil. Jsouce sesíleni, přiblížili se. Vzdálenost obsahovala jen polovičku; počet se zdvojnásobil, nebezpečí zčtver násobnilo.

Farář zůstal státi — vlci též. Točil vši silou pastýřskou svou holi. Vlci nepostoupili, ani zpět necouvlí.

Kráčel dále, vlci za ním. To trvalo asi půl míle. Každé chvíle se obracel a máchal svou holi, ale vždy se stejným výsledkem.

Míšená tato společnost přiblížovala se vždy více Lúrdu — již jen jeden kilometr byla od Lúrdu vzdálena; tu ještě třetí veliký vlk se přidružil, a rota zkrátila mezeru opět o polovici. Jedným skokem mohli cestujícího zadržeti.

Farář uznává nebezpečí, volí jiný způsob hájení. Silnice byla široká a rovná, na žádnou překážku nemohla jeho noha narazit. Učinil si, že bude pozpátku v cestě pokračovati, nepřítel neustále maje v očích a železem kutou holi mávaje.

Bezpochyby v naději, že muž klopytne, a že se pak na něho vrhne, doprovázeli vlci faráře až do veliké ulice Lúrdské, kde jeden obyvatel vystoupě ze svého domu, faráře v nebezpečné společnosti vlků spatřil.

„Co to znamená? Pomoc!“ volal ustrašený Lúrdčan.

„I nic není,“ pravil farář, „jsou to tři kamarádi, kteří byli tak laskavi a mne doprovodili. Nyní, a mne do mé brlohy zavedli, vrátí se též do své fary.“

Hlukem otvírajících se oken a pohledem na světla v městě ustrašení, dali se vlci skutečně na útek.

„Kdyby byli až do bytu jeho vnikli, byl by s to býval je polepšiti a je v hodné lidi přetvořiti,“ pravili lidé v městě, narážejíce na jistá podivná obrácení, která farář uskutečnil.

* * *

Byl nám vypravován příběh z oné krajiny o jednom nevěrci, který byl zvláštním nepřítelem všech černokabátníků. Jsa nepřátelského smýšlení ku každému náboženskému pocitu, byl zcela logicky též nepřítelem všech sluhů Božích. Nevěřil ani v jejich věrnost ani jejich lásku k bližnímu. Měl-li na ulici faráře Lúrdského potkati, hleděl se mu vyhnouti. A tak nemohl farář Peyramale se této ovce, která byla jedna z nejdivočejších, nikde chopiti. Prozřetelnost, která nade všemi bdí, připravila však mu příležitost, že se s nevěrcem přede sešel, aniž by mu mohl uniknouti.

Nevěřec ten vezl jedenkrát v hlubokém úvozu na voze bečku s vínem.

Kráčel s bičem v ruce podle vozu. Přšelo a púda byla naměkklá.

Najednou padlo jedno kolo do hluboké koleje, kterouž kalužina zakrývala; spolu uklouzl kůň a padl. Nešťastný vozka nalezá se maně mezi kolem a příkrým břehem, — nemožno mu, aby se vyprostil. Mimo to probožovalo se kolo v mokré a měkké půdě vždy více a více, tak sice, že muž pod kolem více a více byl tlačěn a v několika okamžicích musel býti unačkán. Volal úpěnlivě o pomoc, zoufalým namáháním marně se snaže, vražedného tlaku se sprostiti.

Náhodou šel farář Peyramale v malé vzdálenosti tou samou cestou. Přiskočil a poznal nebezpečí.

„Vzbudte lítost,“ volal k muži, „chci vás od vašich hříchů rozhřešiti.“

Říkaje slova rozhřešení, vlezl pod vůz a v nebezpečí, že si kříže zlomí, ohnul své mohutné tělo a nadzvihna ohromnou tíž, držel ji několik okamžiků u výše. Tím způsobem vysvobodil vozku od jisté smrti.

Vyleza pak z podvozi blížil se nešťastníku, aby viděl, nemá-li nohy polámaný. Šťastnou náhodou způsobil zlý tento případ muži jen několik těžších pohmožděnin.

Kůň sám od sebe vstal.

„Poněvadž jste nyní již z nebezpečení, musím zpět do Lúrdu,“ pravil farář, chtěje se vyhnouti díkům muže, jemuž právě život zachránil.

Druhého dne klepe onen muž na dvěře faráře Peyramale.

„Pane farář,“ pravil, „mám ještě jinou tíž, která mne tlačí.“

„Myslel jsem si to,“ odpověděl kněz.

„I přicházím s prosbou, abyste mne od ní osvobodil.“

„Ze srdce rád.“

Po nějakém čase vyřkl sluha Boží slova odpuštění nad mužem dříve nevěrcem, nyní věřícím a polepšeným.

Cítil ale dlouho následky onoho prudkého namáhání při nadzdvihování vozu. Boky jej bolely po šest měsíců.

* * *

Jeho od srdce pocházející dobrý rozmar kořenil sebe nepatrnější činy jeho života a dával jim zvláštní milou příchuť.

Jedenkrátě potkal v ulici, kde se koně pro poštovní vozy vystřídali, kněze, v nemalé nesnázi se nalezajícího. Z lázni se vraceje, na cestě skrze Lúrd odnesl onomu knězi vichor při převážení klobouk do řeky Gave. I tázal se faráře Peyramale, neznaje ho, zda-li jest v městě jaký kloboučník, aby si mohl nový klobouk koupiti.

„Následujte mne,“ pravil farář Lúrdský, „není zde sice žádného kloboučníka, ale klobouk předce.“

I vedl jej do svého bytu, otevřel skříň a vyňal z ní svůj sváteční klobouk.

„Nyní jste zaopatřen,“ zvolal, klobouk mu na hlavu tlačel.

Zpozorovav, že onen kněz má hlavu malou, kdežto jeho vlastní byla veliká a silná, připojil se smíchem:

„Zaopatřen jste sice, ale pod tou výminkou, aby buďto vaše hlava byla větší neb můj klobouk menší.“

Volilo se to poslednější. Několik archů ze starých novin mezi podšívku vložených způsobily, že se velký klobouk na malou hlavu hodil.

* * *

Ve farnosti Lúrdské přihodilo se své doby jedno z paměťnejhodnějších zatknutí, kteréž tím větší povšimnutí zasluhuje, an zřídka kdy se taková příležitost naskytuje, aby co takového v dějinách mohlo zaznamenáno býti.

Skutečně třeba dvě století zpět v dějinách jíti a přes atlantický oceán se přeplaviti a tu potkáváme se podobné události, která se, jak dějiny vypravují, v Limě, městě sv. arcibiskupa Turibia, přihodila.

Bylo to za temné noci kolem půl noci aneb k jedné hodině. V kraji o tomto čase vše dávno odpočívá v peřinách; ulice jsou úplně pusté a prázdné.

Dva obyvatelé, z venkova přicházející, kde u dobrého přítele při večeři byli a se opozdili, vraceli se právě do města. Na náměstí „Marcadal“ uzteli člověka podél zdi tajemně se plížícího, který uslyšev je za sebou, kroky své urychlil. Noční tento chodec nesl na zádech ohromný pytel; určití o jeho obsahu, bylo nemožno.

„Kdo to?“ zvolali oba cestující.

Žádná odpověď.

Naopak muž se dal do většího spěchu, a aby uklouzl, zabočil do jedné postranní uličky.

Avšak oba Lúrdčané jsouce odvážní lidé, směle se pouštějí za mužem. Muž ale nemá chuti se dát dohoniti.

„Strach před vězením pohání ho,“ mysleli sobě.

I činili pak, jak by od pronásledování již upustili a chopili se lsti.

Zabočili do příční ulice a v okamžiku stáli před mužem pronásledovaným a chopili ho za límec.

„Stůj kamaráde! Nyní jsi náš!“

Ale jaké to překvapení! Onen muž byl farář Lúrdský. Ohromný pytel, kterýž nesl, byla zíněnka. Nesl ji k jednomu chudému nemocnému. Poněvaž mu ale na tom záleželo, by lidé jeho lásku k bližnímu nepozorovali, chtěl dobré, jež konal, noční tmou zahaliti a volil hodinu zločinů, aby svůj dobrý skutek vykonal.

Žádný zloděj, při skutku postizen, nemůže býti ve větších rozpacích, jako ubohý farář Peyramale při tomto tklivém ale prapodivném dobrodružství.

IX.

Farář neměl farního stavení, bydlel jako nějaký pocestný v najatém bytu. Peyramale-ovi na tom nezáleželo. Kdyby

mu byli byt vykážali pod stánem, byl by také spokojen býval.

Některí lidé chtěli jej přemluvit, aby si stěžoval a u městského úřadu zakročil, by mu fara byla vystavena.

„Nemůžete dnes tu a zítra tam bydlet,“ pravili mu.

„A proč ne?“ odpověděl; „tím nebudu své farníky obtěžovati. Nemáme zde stálého bydliště.“

A skutečně zůstal po celý život svůj v najatém bytu s nábytkem z většího dílu vypůjčeným.

Nejvěhlasnější farář celého světa neměl žádného farního stavení.

Ne tak lhostejným byl k domu Božímu. Jeho bídný kostelík již na spadnutí, před tisíci lety pro ves vystavený nedostačoval pro obyvatelstvo, kterého od sta do staletí přibývalo a se spateronásobnilo.

Byla to jedna z jeho prvních myšlenek, místo onoho kostelíka, jenž opravití nebylo ani možno, nový dům Boží vystavěti.

Již se ustanovil na tom, v tom přihodila se v únoru 1858 u služe Lúrdské ona neobyčejná událost, o níž pověst se brzy po celém světě rozšířila.

Svatá Panna vyvolila si faráře Peyramale, aby zde na zemi byl horlivým spolupracovníkem na díle, které chtěla vykonati.

* * *

Od té doby, totiž ode dne zjevení se Panny Marie Bernardině v Lúrdu patří tento apoštolský muž úplně dějinám.

Křesťanská láska k bližnímu byla přípravou k volbě, kterou Panna Maria s ním učinila; nezvratná pevnost jako zpovědníka měla býti převládajícím povahorysem jeho života v době založení Božského díla.

Bolest, tato hořká příchut utrpení, měla býti zde na zemi jeho odměnou. Zlato tříbí se ohněm.

Bůh sám a nebeštané vědí, lidé jen tuší, jak stkvělá koruna jemu tam na nebesích připravena byla.

Dobry pastyr.

Pastyr dobrý ovcí hledá,
za kterou svůj život dal.
Pokoje mu láska nedá,
By s ní tíži hříchů sňal.

Volá sladce a dojemně:
Slyš předc hlas můj, vrať se ke mně,
Vrať se ovečko ztracená
Krví mojí vykoupená!

2. Kde, o duše, má ovečko,
Kde to bloudíš, kam to jdeš?
Mé proč opouštíš stádečko?
Proč pak k ďáblu srdcem lneš?
Ach to cesta lži a klamu,
Ta nevede k „nebes chrámu.“
Vrať se ovečko ztracená
Krví mojí vykoupená!

3. Zpomeň sobě, že jsem tebe
Láskou věčnou miloval,
Aby bylo i tvé nebe,
Dítkem, člověkem se stal.
Nechoeš stát se dítkem Božím,
Chceš vždy ďáblu být podnožím?
Vrať se ovečko ztracená
Krví mojí vykoupená!

4. Proto jsem se v chladné noci
Chudé Panny Synem stal,
Bych tě ze tmy, z ďábla moci
K světlu dítek Božích zval;
A ty sedíš v smrti stínu,
Věčnou abys pykal vinu!
Vrať se ovečko ztracená
Krví mojí vykoupená!

5. Neunavně po tři roky
Po vši vlasti zněl můj hlas :
Pravda spoutá lže otroky,
Pravda vysvobodí vás.
A ty neznáš hlasu mého
Pastýře přelaskavého ?
Vrat se ovečko ztracená
Krví mojí vykoupená!
6. Jak beránek bez kvílení
K zabítí jsem veden byl,
Trpký kalich utrpení
Z lásky k tobě duše pil.
V kříží, v boji následuj mne,
Věčně bude duch zít tvůj mne.
Vrat se ovečko ztracená
Krví mojí vykoupená!
7. Za pokrm ti dám své tělo,
Na nejdražším ze všech dřev
Na Golgothě které pnělo,
A za nápoj srdce krev.
Přístup bliže k svatostanu,
Pi mou krev, jez tu „manu.“
Vrat se ovečko ztracená
Krví mojí vykoupená!
8. Kdy pak ďábel tě miloval,
Kdy se bratrem твоjím stal?
Kdy se za tě obětoval,
Kletbu hříchů s tebe sňal?
On jest otec lži a hřichu,
Odlož na vždy jeho pýchu!
Vrat se ovečko ztracená
Krví mojí vykoupená!
9. Větší lásky již nemohu
Srdci tvému věnovat;
Kéž spočívá ono v Bohu,
Lásky mír by mohlo znat.
Pojd' k Pastýři má ovečko,
Daruj mi to tvé srdečko!
Vrat se ovečko ztracená
Krví mojí vykoupená!
10. Ach Pastýři, Jezu Kriste!
Já Tvůj hlas již poznávám,
Že jsem bloudil, teď vím jistě,
Na pokání již se dám.
Nespustím se nikdy Tebe
S Tebou jistě chci mít nebe,
Já ovečka nalezená
Krví Tvoji vykoupená.

A Bůh byl Slovo!

Nejposledze v těchto dnech mluvil nám skrze Syna svého, jež ustanovil dědicem všech věcí, skrze něhož učinil i věky. Žid. 1.

Být i hříchy mnohými a nepravostmi přeplněno bylo srdce člověckovo, byť by i na Boha už snad byl zapomenul a povinnostem svým k Bohu a bližnímu i k sobě samému po drahnou dobu byl zadosť neučinil, předce nicméně podivné pocity zmocní se útroby nevěrcovy, pak-li o jitřní na hod Boží vánoční neopomene zajíti do svatyně, do chrámu Páně, kdež církev svatá radost svou z příchodu Páně tím jeví, když dítky své povzbuzuje k radosti, písní onou velebnou :

Narodil se Kristus Pán, veselme se,
z růže kvítek vykvet nám, radujme se;
z života čistého, z rodu královského,
nám, nám narodil se.

Slzy radosti, potěchy vyřinou z oka nejenom toho, kdo Krista Ježíše Spasitele svého miluje, nýbrž i také z oka onoho, kdo od Krista Ježíše se odvrací, kdo na Pána nedbá, kdo drahou cenu krve jeho přesvaté nohama šlape. Komu kříž není dostatečnou kazatelnou a tělo Páně zkravené, komu nedostačuje láska

Kristova, jižto nám ukázal, že co vézeň lásky volí bydleti ve Svátosti oltární, komu není důkazem nesmírné lásky Kristovy obět novozákonní, nekrvavá památka obětí krvavé na kříži, komu toto nestačí, k tomu Pán dnes z jeslí promlouvá, toho táhne k sobě písní onou milostnou, ježto zhora jest uvedena. K jeslem betlemským vede dnes církev Páně nejenom dítky své věrné, nýbrž i nevěrné a neposlušné, aby poklekly k jeslem betlemským a naslouchaly oné mluvě nebeské, s jakou Slovo tělem učiněné s nimi rozmlouvá.

A což tu také divu, že dnes o jitřní církev Páně odosílá a zve k jeslem i nevěrce, když i tvorstvo nerozumné duchovní pěvec k jeslem Ježíškovým zvo písni naší vánoční:

Sem přilette ptáčekové,
vy krásní zpěváčkové,
čest máte Tomu dáti,
Jenž vás krmí a šatí!
vítej přemilý náš Spasiteli!
Ó pojďte sem hovádka,
uvítat pacholátka;
na kolena klekejte,
a lůžko Mu zahřejte;
vítej přemilý náš Spasiteli!

Sem přineste včelíčky
plást medu v klm Matičky,
by z vašeho mu dila
lahůdku upravila;
vítej přemilý náš Spasiteli!
Zavějte sem větrové,
přineste jaro nové,
a vůni z luk a z háje,
sem přineste do stáje;
vítej přemilý náš Spasiteli!

A musít jistě ta mluva novorozenátka Božského bytí dojemna, že církev Páně tvory veškery kolem jesliček chce mítí shromážděny. Ale jakž může Pán mluvití, když po slovech Isaiášových: Maličký dán jest nám. Avšak Pán náš ač maličký taktěž Isaiášem nazván Emanuel, což se vykládá Bůh s námi, a svatým Janem evangelistou nazván: Slovo, kteréž bylo na počátku u Boha, a Bůh byl Slovo. Všecky věci skrze ně učiněny jsou a bez něho nic není učiněno, což učiněno jest. A sám apoštol národů pravi: Mnohokrát a mnohými způsoby mluvil někdy Bůh otcům skrze proroky; nejposléze, v těchto dnech mluvil nám skrze Syna svého, jež ustanovil dědicem všech věcí, skrze něhož učinil i věky.

Mluví tedy nemluvnátko Božské, mluvilo v Betlémě v jeslech, a mluvití bude Slovo Otcovo věčné až do skonání světa patud, pokud církev Páně slavnost dnešní konatí bude. Pojďmež tedy i my ku kazatelně Betlemské, k jeslem novorozeného Spasitele, co nám káže.

Pravi bl. Tomáš Kempenský: Blažen, koho pravda vyučuje sama o sobě, nikoliv podoběnstvími a slovy pomíjitelnými, ale jaká sama jest. I co nám do rodů a druhů? Komu věčné Slovo mluví, zproští se těch mnohých domněnek. Z jednoho Slova jest všecko, a to jedno všecky věci hlásají, a to jest počátek, který mluví k nám. Bez onoho nikdo nic nepoznává aniž soudí právě. Komu to jedno všecko jest, a kdo vše k tomu jednomu potahuje, a vše v tom jednom vidí, ten může šťastný býti srdcem i v Bohu spokojen trvati. Ó věčná pravdo Bože! učň mne jedno s tebou v lásce neustálé. Často mne mrzíva mnoho čísti a poslouchati; v Tobě jest vše, co chci a čeho si žádám. Mlčtež všickni učitelé, umlkněte veškeři tvorové před obličejem Tvým; Ty ke mně mluv sám a sám!

A tu už otevírá Slovo Božské ústa přesvatá a první naučení, jež nám hlásá nejenom řečí, ale více skutkem jest: Blahoslavení chudí duchem, neboť jejich jest království nebeské. Ó slovo rajské, kteréž jsi utřelo slzy chudoby a

nedostatku! Ó mluvo nebeská, kteráž jsi pohnula boháče, že za poklady pomíjející vyměňuje bohatství věčné a nehynoucí! Ó Pane nebes a země, jednorozený otče milosti a pravdy, díky Tobě neskonale za naučení a narození Tvé v chudobě. Neboť nesnadno bylo by nám pochopiti tuto mluvu Tvou nadpozemskou, kdyby stáj chudičká betlemská nebyla názornou školou, a kdyby jesle, sláma, plénky nebyly evangelium tak pochopitelné, že i ditko maličké této mluvě názorné, tomuto učení jasnému musí přisvědčiti. Vždyť i dvořané Tvoji první Maria Panna a svatý Josef, pastuškové chudobní jsou toho zřejmým dokladem, že chudí duchem Tvým jsou blahoslaveni, protože jejich jest království nebeské.

Hřích nás uvedl v chudobu a bídu, ale Slovo Tvé věčné a neklamně vede nás chudobou a nouzí opětně v život věčný. Praotec náš Adam a matka Eva v nadbytku neposlušností oloupili nás o ráj a slasti jeho. Ty však Adam nás lepší a mátička Tvá drahá v nedostatku poslušností hlubokou uvádíte nás ku bráně rajske. Hřích zpoutal nás jako provazy, ale plénky ony chudičké, jimiž Ty o Pane byls upoután, rozvolnily nám pouta, kterážto nepřítel náš dábel na nás vložil. Žádost po bohatství a rozkoši připravila nás o dobro nadzemské a zreknutí se požitků a slasti vezdejších obohatilo nás slasti nebeskou.

Dbej na slova tato nebeská zvláště ty hříšníče, neboť i tys chudý na milost Boží a statky a zásluhy pro nebe. A nemůže nikdo jiný tebe obohatiti, jedině ten, který k vůli nám chudičkým a maličkým učiněn, aby nás chudé obohatil, a maličké až k nebesům povýšil. Ty zvláště komu Pán hojných darů a statků udělil, přiklekni k jeslem chudičkého Krále, a viz jak bys mohl Pána obveseliti. Nahý jest Pán a má oděvu zapotřebí, jdi tedy po jitřní a vyhledej sirotka nuzně oděného, a dáš-li mu oděv, kterým by nahotu svou zakryl, pak ten malý Ježíšek úsměvem nebeským tobě se odměňuje a praví: Požehnanýs, neboť mne nahého odíváš. I viz Pána nebeského, že o hladu a žízni leží v jeslech. Dej se Pánu najisti a napítí, jdi a vyhledej chudása, který ani dnes o Božím hodu vánočním nemá, čím by žaludek svůj občerstvil. A Slovo Otce věčného uzná tě za ditko své, žeť ne z krve, ani z vůle těla, ani z vůle muže, ale z Boha zrozen jsi. Patř na poutníčka nebeského, jemuž obyvatelé betlemští nedali přístřeší, tak že mezi hovádky zvolil palác svůj, jak na tebe okem milostným pozírá. A co pak žádá od tebe ten poutníček nebeský? On ti praví: Až chudása nuzný dnes u dveří tvých se zastaví a o almužnu bude tebe prositi, vezmi jej do příbytku svého, usaď jej ku kamnům teplým, ustroj mu dnes stůl pohostinství a věz: Já sám Pán tvůj a Spasitel oblažil jsem tebe touto návštěvou. Já užívám u tebe práva hostinného, já ohřívám údy zkřehlé u kamen teplých, já pokrmem jsem občerstven. A já nezůstanu ti dlužníkem. I ty po dokonané pouti pozemské kráčeš do vlasti své pravé, i ty budeš klepatí na bránu nebeskou, i ty budeš ubohým vyhnancem z údolí slzavého, a budeš doprošovatí se přístupu v říši mou nebeskou. A já nenechám tebe u brány státi, nýbrž pošlu anděly své, aby uvedli tebe v říši Otcovu poutníka pozemského, jako jsi ty nenechal počestného a chudása u brány své, ale ochotně uváděls jej do příbytku svého.

Avšak nic by nám neprospělo plnění slova prvního, kdybychom nedbali také na slovo druhé, jež z úst nemluvnátka Božského vychází, a kteráž zní: Blahoslavení, kteří nyní lačnité, neboť budete nasyceni. Ale jakž pak může Pán nebeský nás napomínati, že blahoslavení jsou lační, když ze samé radosti i tělu svému dnes hody jsme upravili. Ano snad právě tohoto slova druhého více nám

třeba k radostnému slavení hodů vánočních, nežli prvního. Tělo naše nebude lačněti dnes, a nežádá toho také Pán, ale za to snad velmi lačna bude duše naše. Vždyť i ona by ráda dnes se veselila, i ona ráda by byla blažena, ráda by se nasýtla. Ale čím pak? tážeš se. Ovšem těmi dobrými věcmi, které pro tělo jsou uchystány, těmi nemůže se nasytiti, po těch ona nelační. Duše naše jiného má zapotřebí pokrmu a sice onoho, o němž na poušti Pán Ježíš se zmínil, když ho ďábel na poušti pokoušel: Jsi-li Syn Boží, rei, ať kamení toto chlebové jsou. A Pán odpovídá: Ne samým chlebem živ jest člověk, ale každým slovem, kteréž vychází z úst Božích.

A které pak jest, tážeš se snad dále to Slovo Boží, jímžto bych dnes nasytiti mohl lačnou duši svou? Vzpomeň na slovo ono, jež Pán před svým utrpením pronesl při poslední večeři. Tam drží Pán chléb ve svých svatých a požehnaných rukou, děkuje Otci nebeskému, žehná, a pravi nad ním: Totot jest tělo mé. A tímto slovem nebeským hotuje tvé lačné duši pokrm, jímžto může se-nasytiti a tak býti blahoslavenou. Ale jestliže to příteli v tom srdci tvém vyhlíží hnusně jako ve stáji, tu třeba, abys napřed alespoň vynesl a vyčistil z příbytku srdce svého všecko, abys nic tam nenechal, čím bys urazil Pána svého. Musí srdce tvé býti podobno onomu večeřadlu prostrannému a čistotnému, v němžto Pán slavil beránka velikonočního. A do tohoto večeřadla, umytého slzami pravé lítosti, zbudovaného silným předsevzetím varovati se hřichu, a vymeteného a vyčistěného svatou zpovědí, zavítá Pán, a příbytek tam učiní nejenom sám, nýbrž i Otec jeho nebeský, i Duch svatý, jež pochází od obou, i Rodička Boží Maria Panna, Královna všech andělů a svatých, a ty pocítíš po svatém přijímání radost a slast, jaké oko nevidělo, ucho neslyšelo a srdce lidské nepocítilo. A touto radostí obdařil tě Pán proto, žes duši lačnou na hodech beránkových nasutil a tak ji blahoslavenou učinil.

A jestliže srdce tvé tak jest připraveno pro hosta nebeského, pak teprvé almužna, jižto dáváš, modlitba, kterou konáš, chvalozpěvy, jimiž Pána novorozeného zvelebuješ, jsou mu mily a vzácný a tobě užitečný. Pak nemluvil tobě Slovo Otcovo nadarmo, a tys marně u kazatelny, z jesliček zhotovené, slovům Kristovým nenaslouchal. A pak můžeš srdcem radostným pěti: Vitáme Tě Ježíši u srdečných plesích, duši Pane nejvyšší, králi na nebesích! Vitáme Tě v nízkosti, v stáji chudé, bídné, líbáme tě s vroucností pacholátko vlídné! A Ty blahá Rodičko štěstí přejem Tobě, zjev nám Syna Matičko, štěstí v smrti naší době.

A žeť kázání obyčejně ze třech dílů bývá složeno: vchodu, rozboru a závěrky, tu i ten nebeský kazatel novorozený před odchodem na závěrku dává nám slovo své:

Blahoslaveni jste, kteří nyní pláčete, neboť budete se smáti. Blahoslaveni jste, když vás nenáviděti budou lidé a oddělí vás a pohaní, a vyvrhnou jméno vaše jako zlé pro Syna člověka. Radujte se v onen den a plesejte, neboť cjhle odplata vaše hojná jest v nebesích.

Jak vlídné, laskavé, milostné a dobrotivé jest Srdce toho kazatele novorozeného, odpočívajícího v jesličkách Betlemských. Vždyť nezapomíná ani na ty, kteří pro nemoc, chorobu a stáří nemohli jíti na kázání k jesličkám Betlemským, a kteří někde v komůrce na loži bolesti pláčou a kvílí tou dobou, kdy přátelé a známí jejich ve chrámu Páně pěji hlasem radostným:

Člověčenství naše, veselme se,
ráčil vzítí na se, radujme se,
z života čistého, z rodu královského,
nám, nám narodil se.

Ó jaká to potěcha pro vás vy plačící a lkající, že i Pán nebeský vzal na sebe člověčenství, a s ním zároveň bídy a strasti, a trudy, a svízele veškery. I ten Pán nebeský plakal, aby slzy vaše osladil. I Kristus Ježíš byl nemocen, až na smrt kříže, abyste v nemoci nereptali, nýbrž trpělivě nesli chorobu svou, posilování patřenin na tvrdé a bolestné lože Kristovo, kříž svatý. Vždyť slzy vaše jsou duha nebeská, na nížto obražejí se paprsky Slunce spravedlnosti, Krista Ježíše. Slzy vaše jsou rosná kapka, kterou vycházející paprsek tohoto Slunce věčného do sebe vsaje, abyste na Srdeci Kristovém v náručí Otce a pastýře nejlepšího po přestílych útrapách pozemských mohli se smáti radostí pravou, slastí nebeskou v říši oné, kdež není nemoci, ani smrti, kdež není horka, ani zimy, ani stáří, kde všechno Pán činí nové, a kde stírá všelikou slzu bolesti, zármutku, bolu, rmutu a žalu z oka těch, kteří zde plakali a kvileli, a kteří na věčnosti budou se smáti.

A nyní na rozchodu ještě otázku: Kdo pak nám každoročně tyto radostné hody vánoční chystá, a nás na lásku a dobrotu a vřidnost a štědrotu Syna Božího upomíná? Matka naše církev svatá, která nejenom od nepřátel a odpůrců, nýbrž i na mnoze od dítek svých vlastních bývá haněna a tupena. Tattěž církev strojí nám každoročně hody vánoční, která jest nenáviděna, oddělena a haněna, jejížto jméno jest vyvrhnto jako zlé. A proč pak tážeme se udivení? Pro Syna človeka, pro Krista Ježíše, pro Slovo Otcovo věčné. Neboť jako o Pánu praví sv. Jan: Do svého přišel, a svoji Ho nepřijali, tak i církev svatá může volati: Ku svým přicházím, a moji mne nepoznávají. Světlo rozežihám o půl noci, ale milují lidé více temnotu, nežli světlo, neboť skutkové jejich jsou zli.

Pamatujme, že příkoří, jež trpí církev Páně a sluhové její, trpí i sám Pán náš. Je-li církev a sluhové její ve vězení a spoutána, pak i Kristus jest ve vězení a spoután. Pomahejme Kristu, pomahejme církvi nésti okovy těžké a snažme se o to všemožně, abychom modlitbou upřímnou vyprosili poznání všem těm, kdožkoli pouta otrocká na církev ustrojili, a sluhy její, biskupy a kněze do vylhanství vypudili. Jestliže kdy tedy u jesliček betlemských jest chvíle příhodná vyprositi církvi Kristově, aby po přestálém utrpení už zde na zemi mohla se radovati a veseliti, a aby radostí její nikdo neodňal od ní. Vždyť odměni Pán naši věrnou lásku k této matce duchovní, že nám dá dlouhý život v říši své nebeské. A pak můžeme volati srdcem radostným:

K Tobě, Kriste! k spásy původu,
pospícháme v této svaté době:
zvol si v srdcích našich hospodu,
svou milostí očistiž je sobě,
v nich zůstaň neustále;
ať k Tvoji žijem chvále.
Vítáme Tě, outlé dítě,
vítáme Tě robátko,
přemilé Jezulátko!

Milodary B. Srdce Páně.

Rok se chýlí ku konci, všechno odumírá, síla přírody jako by již byla vyčerpána, ani to listí nezdrží na stromě, vše ukazuje na svůj konec, na svou pomíječnost, — jediná síla Hospodinova se nemění aniž nbývá lásky Spasitelovy k těm, jenž se Ho boji bázní dítka a k Němu se utíkají jako k matce. Jenom některé skutky milosrdenství Božího tutu poznamenáváme, kolikrát více jest jich skrytých před světem, ba často i před těmi, jimž byly poskytnuty!

Z Bouzova. Jistá osoba z naší farnosti mne prosila, abych dal „Školou B. S. P.“ oznámíti její uzdravení, kteréž byla po vykonané dovitidenni pobožnosti k Srdci P. Ježíše obdržela. Ona osoba chtěla vstoupiti do řádu milosrdných sester. Pobývši ve Svitavech více než rok a majíc nastoupiti ve Vídni noviciát, tu onemocněla, a sice na nemoc ne sice smrtelnou, přec ale nebezpečnou, která jí činila pro řeholu úplně neschopnou. Přišla tedy nazpět domů, a tu hledáno pomoci na všechny strany, u všech i proslulých lékařů, avšak nic naplat. Tak to trvalo již na dvě léta. Tu si umínila konati tu devítidenni pobožnost k Srdci Pána Ježíše a spolu slíbila, že jestli ozdraví, to oznámí ve „Škole S. P. J.“ k větší cti a slávě toho nejsv. Srdce. A hle, již je opět v Svitavech, a již 16. t. m. vstoupí do noviciátu ve Vídni. Tak tedy její důvěra ji nesklamala.

Z Prahy. Před dvěma lety byla jsem nemocna a velkým zármutkem sklíčena, tak že jsem se domnívala, že zemřu, a byla jsem na to již i připravena. Blížil se štědrý den a s ním ta krásná a radostná doba štědrá, jak na dary mi-

losti, tak na pověry, totiž jen těm, kteří tomu věří. Já jsem byla jedna z nich, která ač se chci počítat do počtu pobožných, přece kde co pověrečného, tam jsem první. Tak jsem také vzala jablko a rozřízla přes přič. Když v rozřazaném jablku se ukáže jako hvězda, pak je ten člověk dlouho živ; když se ukáže kříž, tu prý zemře do roku ten, co jablko rozřízla. Mně se ukázal kříž; i zalekla jsem se, že musím zemřít, a domnění mé se tím ještě utvrdilo, že lékař mne pokáral, že jsem se měla šetřiti dříve dokud nebylo ještě pozdě, neboť plíce prý jsou už nakaženy! To byla pro mně rána velká; teď jsem nemyslela na nic, než že zemru a budu zavržena pro své hříchy a pověru. V té úzkosti jsem se utekla k Panně Marii a k sv. Antonínu Paduanskému, a šla jsem na Svatou Horu a tam učinila slib Panně Marii, že když mne uzdraví a já ještě nezemru, že budu každý rok na Svatou Horu putovati a že nebudu na žádnou pověru více věřiti, že půjdu každý den na mši svatou a zvláště že nebudu na žádné karty věřiti, že se vystřihám každého dobrovolného hříchu nečistoty a konečně že uvefejuju vše jak to nyní

píši ve „Škole B. S. P.“ a že vzdám veřejné díky sv. Antoninu, pakli vyslyšena budu.

Obdržela jsem, co jsem žádala, avšak zapoměla jsem docela učiniti podle slibu. Již tomu dvě léta a ať jsem zdráva, myslíte milé čtenářky „Školy B. S. P.“ že se mně dobře vede? O nikoliv, jsem v bídě a nouzi a nyní poznávám, že toho příčinou mé opomenutí splnití slib, proto spěchám jej splnit, ačkoliv pozdě, předece ale si snad získám milost a odpuštění, tak že mohu doufat v pomoc Boží a přímluvu Marie Panny, sv. Josefa, sv. Antonína a sv. Františka.

— Jistá dívka jsouc ve velkých nesnázích postavena, konala 9denní pobožnost a vyslyšena jest, začož vzdává díky B. S. P. Též děkuje Marii Panně za uzdravení svého otce.

Z Kroměříže děkují za vyslyšení osoby v nesnazi postavené.

Z Brna. Otec a příbuzní mladíka děkují za krásnou, jak na jisto se domnívají šťastnou jeho smrt a připisují

to účinku devítidenní pobožnosti k Panně Marii Lúrdské.

Od Hranic vzdává jistá služebná, aby úminku svému dostála, veřejné díky, že konajíc 9denní pobožnosti k nejsv. Srdeci Páně, obzvláště pak k nejbl. Marii Panně a také sv. Josefa o přispění prosie za ozdravení svého těžce nemocného pána vyslyšena byla.

Z Luže. Jistá osoba děkuje Pánu Bohu a Matičce Boží za podivné svoje zachránění při povodni. Na začátku měsíce září t. r. přivalilo se náhle množství vody v čase půlnočním, obydlí lidí vedle řeky vodou se naplnila. Vyjdouc z příbytku svého vodou byla uchválena. Když ji voda unášela, zachytila se na okénku sousedního domu a tam se držela jsouc pod krk ve vodě studené skoro celou hodinu. Kolem ní všude hukot vody odnášející rozličné věci, a zoufalé výkřiky lidí v sousedstvu ohrožených. Ona nepocítila při tom úzkosti smrtelných, ač v nebezpečenství vězela. Jsouc upřímná ctitelka P. Marie modlila se ba i zpívala marianskou píseň dokud ji pomoc nepřišla. Št. D.

Zájmy Krista Pána v různých zemích.

Církevní rok 1886 uplynul! Řadou velmi vážných událostí potěšitelných i zarmocujících proběhl a propadl kritice budoucích dějepisců. Ku konci jeho viděli jsme Evropu roztrženou na dvě hlavní části — severozápadní a jihovýchodní. V oné boj liberalismu, socialismu, červené republiky — bezbožství proti církvi sv. a její organům — v této převládá snaha konservativců — snaha o pokoj a ustálení náboženských poměrů. V Prusku a vůbec v Německu křýžená shoda s kurií Římskou posud nedocílena, kulturní boj veden dále vzdor tomu, že všickni dobře smýšlející zhoubné následky nemilých poměrů církevních

trpce nesouce všemožně se přičiňují o ukončení záští a nenávisti proti Stolicí sv. Petra. Ve sněmu Berlínském převládá pevný směr 108 konservativců, k nimž se přidružují velmi zhusta poslanci prostředku. Bismark ale pro falešný stud vyhýbá se úplnému smíření. Smutně to vypadá — fary na mnoze osířely — kapitoly někde skoro prázdný, semeníště uzavřena a lid katolický pláče — neboť není, kdo by mu lámal „chléb života.“ Smutnější nežli zde vyhlíží stav církevní v Belgii a Francii. Z Bruselu nuncijs již odvolán, školy násilně vyrvány z rukou katolických vychovatelů — boj vzplanul v plném žáru. A ta

ubohá Francie, druhdy věrná, ano nejvčetnější dcera církve sv., oblekla se v háv trudu — katolický její šat kus po kuse se trhá a špiní. Poskytuje nyní pohled věru úžasný. Gambetta — starý nepřítel křesťanstva — stal se katem; pod mečem jeho padá jeden ústav katolický po druhém. Řeholníci násilně — jako lotři — vyhazují se ven ze svých tichých cel a jmění jejich pohlcuje nenasytná hltavost červené republiky. Věrní synové církve sv. truchlejí a s děsností pohlížejí do budoucnosti. Komunardům z revoluce otvírají se dvěře a mocní zastancové řádu a zákonitosti, auktority a mravů vypuzují se ven. Zaslepenost lidská jde daleko! Avšak to nás katoliky nesmí nikdy zviklati u víře a věrnosti ku své matce církvi svaté. Boje byly vždy, neboť pravdě vždy odpíráno a to právě známka pravosti její. — Dábel — závistník lidského blaha — nemůže jinak jednat, on musí odpírat — bojovati. Zkušenost ale nás poučuje, že boje vždycky otužovaly život křesťanský a že krev mučenků byla vždy semenem nových křesťanů. My se tedy nehrozíme před násilnictvím Gambetty a soudruhů, neboť jsme jisti, že při tom jen církev sv. osvěžená a sesílená co vítěz se objeví. V Anglii posud trvá zápas katolických Irčanů o svobodu a svobodný majetek a hrozi vládě trapnou budoucností. Jest to též boj katolictví proti protestantismu odvěký a projevuje, že spravedlivá a pravá věc může sice na čas býti utlumena, nikdy však uhašena. Z popole procitne a vzplane u větší nežli druhdy plamen jasnosti a patrnosti. Irčané musejí domoci se plné svobody a rovnosti s ostatními a čehož nedokážou nyní — dokáže budoucnost. V Španělech a Portugalsku panuje pokoj, jedině že v tomto začínají se opíratí proti usazování se jezuitů v tuzemí. Jsou ale hlasy ty jen pořádku. V celku jest stav kato-

lické církve utěšený. V Itálii nepřestává starý Capreran Garibaldi podněcovati oheň proti Římské Stoliči a proti Rakousku. Ale z té strany vítr více neškodí.

Jinak jeví se stav věci v části Evropy jihovýchodní. Do ní bereme též mocnářství Rakouské. V této části připravují se — a částečně již byly — pro církev katolickou mnohé radosti. V Rakousku udržela a posud drží strana konservativní vrch. V příští říšské radě bude novými 6 poslanci sesílena, kdežto liberalní o 6 seslabila. Státí tu budou 178 konservativců rozhodných proti 159 liberalům rozervaným a mezi sebou rozštěpeným. Ba i mnozí liberalové začínají míti dosti těch štvanic a stavějí se proti té věčně nesmířitelné jen sebe hledající a vynášející smečce Kopp, — Schmejkal, Herbst, — Sturm atd. I hlavní město Vídeň, kde dne 14. listopadu tito panáčkové sbublnovali sjezd, probírá se ze sna a s opovržením dívá se na ty, jimž národové Rakouští během 8 roků panování mají děkovati své „utěšené poměry“ finanční. V celku se stav během roku zlepšil v Rakousku a jest naděje, že snahy dobré a poctivé, jaké mají u nás konservativci, dojdou kýženeho výsledku. — Útěchou naphnila nás zpráva, že mezi Vatikánem a Ruskem skutečně jakási sblížení docíleno bylo. Kardinál Jacobini a ruský vyslanec hrabě Oubril měli ve Vídni dne 30. října se svolením vlád svých poradu o způsobe a podmínkách, za jakých mohlo by se opět obnoviti diplomatické spojení mezi Rusí a kurií Římskou. Sepsán o té věci protokol obsahující obapolné podmínky a předložen teč v Petrohradě a v Římě ku schválení. Pakli na základě toho se docílí shoda, bude hned jmenován nuncius pro Petrohrad a ruský vyslanec pro Vatikán. Kardinál Jacobini, jenž nyní ve Vídni nahrazen jest Vanutellim, předložil též podmínky, k jichž přijetí

se zdá býti ruská vláda nakloněna: Volné obcování katolických biskupů na Rusi s papežem, odstranění všech překážek, které se kladou přestupujícím od pravoslavné na katolickou víru, rovnoprávnost jazyka ruského a polského aspoň při vyučování nábožeství; zrušení všech obmezení, jimž podrobeni jsou v západních guberniích katolíci v příčině svobodného dělení půdy. -- Velice snad napomáhá k získání příznivějších poměrů na Východě ta okolnost, že nynější sv. Otec velmi moudře si počíná naproti Slovanům, jich si všimá a věnuje jim zvláštní svou pozornost. I sultána uměl nakloniti k tomu, aby se nikde nekladly překážky svobodnému provozování služeb Božích a usazování se řeholí v Turecku. Nedávno zaslal sultán velmi krásný dopis sv. Oci, kterýmž ubezpečuje ho svou náklonností a úctou a slibuje všemožné pro křesťany učiniti. Vůbec jest pozorovati, že církev sv. veliké již dochází přízně na Východě -- kdežto Západ stydne.

Nám ovšem nepřisluší souditi do budoucnosti ani o hlubokých radách Božských, ale ten úsudek o minulém

roce podati musíme, že se stal začátkem důležitých, rozhodných a na osudy národů evropských velkých vliv majících úkazů. Ba i úkazy přírodní -- nejsme poverčivi -- nasvědčují tomu. Strašná zemětřesení, jez od 9. listopadu od jaderského moře až téměř k Vidni hrozně pustošila, zdají se nám býti věstky divné budoucnosti! -- Avšak doufejme v Boha, buďme Mu věrni, vždyť pro věrnost deseti spravedlivých nechtěl zahladiti Sodomy a Gomorhy!

On ponechává ve všem lidu svobodnou vůli dopouští sice zlo, ale umí a zná veliké zlo obracet k dobrému. A Kristus, jemuž dána všeliká moc na nebi i na zemi, má při všem své zájmy Božské, kterýmž i proti vůli mnohých odbůjník konečně přece sloužiti musí. A tak s pevnou důvěrou nastupme nový církevní rok a seřaďme se pevněji, nežli posud jsme stáli, v jeden šik bojovný proti lži-liberalismu nynějšího věku, seřaďme se újeji k Božskému Srdci Pána našeho Ježíše Krista, jemuž čest a sláva na věky!

V měsíci prosinci

modleme se za řeholníky od zednařů pronásledované.

Co tyto poslední týdny se dělo a dosud děje ve Francii, jest známo celému světu: Jakmile se dostali ku vládě tajní a zřejmí náčelníci Pařížské komuny, jako Gambetta a zuřivý neznaboh Rošťör, odlesk briganta a násilníka Garibaldiho, jali se co nejdřív provésti skutkem plány zednařů, nejúhlavnějších nepřátel především církve katolické. První násilnický čin platil řeholím katolickým, které ve Francii ovšem velikého měly vlivu, vyučující mládež, pěstující vědy a umění v duchu křesťanském a odchovávající nejen dobré národovce, nýbrž i dobré křesťany. Velmi těžko bylo zednařům, nalézti nějakou právní záminku k jich vypuzení, avšak neznaboh neuznává-li zákona Božího tím méně bude se držeti za zákon lidský. Tak se stalo i ve Francii. Nynější zednařská vláda vymyslela si dekreta, aby řeholníci žádali tuto jim na nejvyšší nepřívznivou vládu o schválení sebe, -- nyní po tolikaletém trvání a když v základních zákonech republik. státu jim to nenařizeno a když řeholníci předobře vědí, že by z tohoto žádání o schválení osobila si zednařská vláda jakous legalní právomoc, je teprv zrušiti, neschva-

lujic jejich trvání. Z té příčiny ovšem žádná řehole nežádala o schválení státní; — a za to jsou šmahem všickni řeholníci násilím z vlastních domů vypuzeni, a co jich majetkem, o to oloupeni. Jíž dříve učinila tak tato vláda s Jesuity a Redemptoristy, a což bylo jiného očekávati, než že brzo sáhne na ostatní řehole a obmezí právomoc biskupů a kněžím světským snad bude rozesyílat předpisy, co a jak mají lidu kázat a jaké bohoslužby konati!

Co se s jedné strany klidní, obecnstvu milí a užiteční řeholníci ven vyhání, povolávají se a přijímají s velikou okázalostí vražedníci, lupiči, petrolejnici komuny Pařížské, které první republikánská vláda se viděla nucena vypuditi! Obnovují se začátky strastných dnů komuny a francouzské revoluce!

Neni-liž slušno, abychom těmto od násilníků honěným a pronásledovaným mužům aspoň modlitbou přispěli a se v duchu spojili s oněmi upřímnými katoly ve Francii, kteří všemi právními prostředky se vynasnaží zachrániti Francii před úplnou nadvládou zednařství?

Nemysli si ale žádný, že co ve Francii se děje, jest v našich krajích úplně cizé, nemožné; u nás jsou zajisté ty samy neznabožské a Kristu nanejvýš nepřátelské živly v hojném počtu a vzdor vši cti hodné rodině katolické císaře pána a vzdor mnohým křesťanským ustanovením sesilují se vždy více a jak mile přijdou jednou k vládě, nebudou o nic mírnější nežli jsou ve Francii, — ba jen ještě bezohlednější a surovější. Můžeme to každého dne čísti i v mnohých bohužel český psaných novinách: domáhají se historických práv národa a hned zase, na téže třeba straně, popírají nejstarší historické právo křesťanství a církve katolické; — jak mnoho schází, aby popřeli právo panovnické rodiny? Chtějí býti zastanci práv národa a jednotlivců a jedním čmárem péra velebí ne republiku, nýbrž revoluci a komunu Pařížskou a násilnictví páchaného na neúhonných řeholnicích brzo ani si nevšímají anebo za něco docela lhostejného a ve právu silnějšího oprávněného považují, ba schvalují. — Vzdyt jsou to řeholníci, kteří toho zločinu se dopustili, veřejně vyznati svou víru v Krista Pána a podle ní i ve skutečnosti se snaží žiti! Kdyby u nás k veslu vlády přišli naši zednaři, — nás a vlast naši užší a širší Pán Bůh chraň tohoto zla! — musil by každý upřímný křesťan zkusiti trpkost nejistoty vlastního jmění, své cti, svého života a mnohý by za vyznání Krista Pána krev prolil. Co se nyní děje ve Francii, souvisí úplně s našimi zednaři a vítězství jejich ve Francii jest vítězstvím i u nás; proto třeba mít se na pozoru, kde možno překaziti řádění toho zednařského ducha neznajícího Boha a veškerou vrchnost — vyjma sebe — a tím usilovněji dbáti o uvědomělý život křesťanský v rodinách i v obcích. Zatím ale modleme se vroucně po celý tento měsíc:

M o d l i t b a.

O Ježíši! skrze nepoškvrněné Srdce Marie Panny obětují Tobě všechny modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly, ve kterých se ustavičně na oltáři obětuješ. — Obětují je obzvláště za řeholníky, kteří skládají zvláštní slib, Tebe následovati a Tobě sloužiti. Nedopustíš, o Božský Spasiteli, aby Tvoje církev oloupena byla o jejich podporu. Amen.